

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

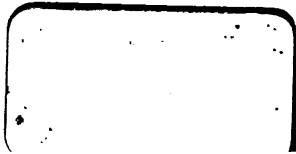
- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

CONFINED
TO THE
LIBRARY

N
22^d

302970809

ANECDOTA GRÆCA

E CODD. MANUSCRIPTIS

BIBLIOTHECARUM OXONIENSIIUM

DESCRIPSIT

J. A. CRAMER, S. T. P.

AULÆ NOVI HOSPITII PRINCIPALIS,

NECNON

ACADEMIÆ ORATOR PUBLICUS.

—◆—
VOL. III.
—◆—

OXONII,

E TYPOGRAPHEO ACADEMICO.

MDCCCXXXVI.

24 FEB 1953

MONITUM LECTORI.

TERTIO Anecdotorum Volumine, nunc primum Græce edimus Meletii Iatro-sophistæ Opusculum *Περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῆς*, hactenus tantum ex Latina Versione Nicolai Petreii Corcyraei Venetiis An. 1552 impressa, vulgatum. Textum ad fidem trium Codicum Bodleianorum exhibemus: Barocciani 131 (A). Roe 14 (B) et 15 (C); quorum longe antiquitate et bonitate præstantior est Baroccianus. Hunc ineunte decimo quarto seculo scriptum fuisse judico. Duo alii multo recentiores sunt. Et Baroccianum quidem fuisse exemplar, e quo Petreius Versionem suam confecit, suspicatur Vir doctissimus Lud. Bachmannus in “Quæstione de Meletio Græce “inedito ejusque Latino Interprete Nic. Petreio,” p. 4^a; sed licet optime de Meletio et Codicibus ejus judicaverit Bachmannus, in hac conjectura verum non est assecutus—nam vel inde apparet Petreium non usum fuisse Codice Barocciano, quod hic longe auctior est in ea operis parte quæ de Anima tractat. Aliquoties autem Petreius citationes affert quæ in nostro Codice desiderantur; ut exempli gratia p. 136, 25. hæc Callimachi verba, ἴθι κρηεῖα γυναικῶν τὴν ὁδὸν ἦν ἀνίας θυμοφθόροι οὐ περόωσιν. Quoniam autem Codices omnes, si Parisinos excipias, quos non inspexi, certe superat Baroccianus, non dubitavi ejus auctoritatem ubique potiore habere, nisi ubi manifeste corrigendus erat ex aliis—quorum B secundum ob-

^a Rostock. 1833. 4°.

tinet locum. Hic Codex mihi congruere videtur cum Vindobonensi, quem B etiam Bachmannus signavit (p. 5). Et idem forte erit Codex de quo Fabricius *Bibl. Gr. Lib. V. c. 24. t. VIII. p. 406. Vet. Ed.* “altero *Bibl. Cæsar. Codice, caput XXXV. “de Anima quintuplo majus occurrit.”* Sed hoc e Barocciano nunc decuplo majus exhibemus.

Quod ad Meletii tractatum attinet, videtur opus esse pii et eruditi hominis, a variis fontibus, nunc plerumque deperditis, conflatum. Multus autem est in etymologiis, quas ex Socrate et Sorano hausisse videtur. Non mirum est itaque illum plurima communia habere cum *Etymologico M*; ad quem corrigendum aliquoties inservit.

Post Meletium exscripsi ex eodem Cod. Barocciano Anonymi cujusdam Byzantini grammatici Epistolas, qui Alexio Comneno regnante floruisse videtur, ut ex epistola ad Imperatorem illum patet. Sunt illæ quidem varii argumenti, et non inutiles ad illustrandum istius ævi rem literariam: jejunam sane, fatendum est, et corruptæ aulæ vanitate imbutam. Sequuntur deinceps tria opuscula alius Sophistæ, item Anonymi. Cujus primum inscriptum est *Ξενόδημος ἢ Φωναί*. Est Dialogus nempe Logicus de quinque prædicabilibus Porphyrii. Alterum ad Cæsarem, Justinianum fortasse, dicatum, inscribitur *Ἐπερ πρασίῳν*, sive de prasino colore. Tertium est invectiva in grammaticum quendam indoctum, qui falso hunc titulum sibi præsumpsisse ausus erat. Hæc suppeditavit Codex Baroccianus 167. Chart. XV. Sec. et Cod. Barocc. 187. recentissimus, atque prioris, ut videtur, apographus.

His adjunxi duo Excerpta Grammaticalia ex Herodiano in Museo Philologico a me primum vulgata Vol. II. p. 412. et seq. e Cod. Barocc. 76; prius inscribitur Ἡρωδιανοῦ Περί παραγωγῶν γενικῶν ἀπὸ διαλέκτων: secundum nullum Auctoris præ se fert nomen; sed esse Herodiani Περί κλίσεως ὀνομάτων facile crediderim. Hæc rursus edere institui, ut una cum ceteris quæ sequuntur in hoc Volumine ejusdem Auctoris fragmentis rite conjungerentur. Hæc sunt excerpta Ἡρωδιανοῦ Περί τῶν ζητουμένων κατὰ πάσης κλίσεως ὀνόματος, jam ab Hermanno in Op. de Emend. Rat. Gr. Gram. vulgata p. 301. et seq. sed nunc ope ejusdem Cod. Barocc. 76. et var. lectt. Codd. Paris. a Bastio in margine Hermanni libri adnotatarum, auctiora et correctiora, ut spero, repetita. Alia quæ sequuntur ἐκ τῶν τοῦ Ἡρωδιανοῦ, excerpta sunt e Cod. Barocc. 72. sed eadem etiam habet Barocc. 119. in quo autem Tit. inscr. f. 77. Κανόνες διάφοροι ἐκ τε Ἡρωδιανοῦ καὶ ἐτέρων πολλῶν.

His addidi ejusdem Herodiani opusculum Περί διχρόνων, licet major pars ejus jam vulgata sit in libro Hermanni de Em. Rat. Gram. Gr. et in tractatu de Metris qui Draconi Stratonicensi attribuitur. In hac parte usus sum duobus Codd. Baroccianis et variis lectionibus e Codd. Paris. a Bastio excerptis, et ad oram Hermanni libri adscriptis.

Sequuntur duo opuscula hactenus inedita Joannis Tzetzis; quorum unum est Περί μέτρων; alterum Περί διαφορᾶς ποιητῶν. In priore edendo mihi adfuerunt quatuor Codices. Baroccianus nempe 194, antiquus et bonæ notæ; duo item, qui prius Meermannii fuerant, (B) et (D) et unus olim Saibantianus (C); qui

omnes nunc in Bodleiana Bibliotheca adservantur. In secundo Tzetzis opusculo usurpavi eundem Cod. Baroccianum et Meermannii Cod. (B). In Scholiis quibus hæc opuscula ornata sunt, adjutus sum præterea variis lectionibus Cod. Paris. 2644 (A); quas in meum usum exscripsit doctissimus Vir Fr. Dübner, qui primus Tzetzianorum Scholiorum hoc Codice contentorum notitiam dedit, eaque partim divulgavit in Novo Museo Rhenano Philol. F. IV. An. 1835. Insignia sunt Hipponactis Fragmenta (p. 310.) quæ in his Scholiis ad illustrandum hujus poetæ choliambos in tractatu de Metris a Tzetze afferuntur; hæc e πρώτῃ τῶν Λυδίας Ἰάμβων coll. Schol. ad Nicandr. Ther. 633, derivata esse, haud dubito. Notabilis etiam est citatio e Critia Chio, poeta huc usque ignoto, ἐν τῷ κατωτικῷ δούλῳ (p. 308). Quædam etiam notatu digna habent Scholia ad Tzetzis Chiliadas, Epistolas, et Allegorias, quæ deinceps sequuntur. Hæc sine dubio ab ipso Tzetze profecta sunt, correctoris vicem gerentis, et in multis ludicrum specimen edunt petulantiae hominis, arrogantia et vanitate doctrinae prope delirantis. Hæc Scholia sola præbent Parisinus A. et Bodleianus B. quorum prior longe antiquior est et correctior; B autem etsi recentissimus et turpissimis mendis scatens, tamen ob marginis integritatem in multis supplere valet quæ in Parisino manca sunt et mutila.

Quæ Appendicis instar ad calcem Voluminis relegavi diversa sunt e variis Codicibus excerpta, et minoris momenti, quam ut singulatim, in hoc loco recenseantur.

ΑΡΧΗ ΣΤΗΝ ΘΕΩ

ΤΑ ΤΟΥΤ

ΜΕΛΕΤΙΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ.

- 5 **Ἡ ΠΑΡΟΤΣΑ**^a *σύνοψις περὶ φύσεως ἀνθρώπου ἐπονήθη καὶ
συνελέγη καὶ συντέθη παρὰ Μελετίου μοναχοῦ θέματος τοῦ
'Οψικίου Βασιδου' Ακροκοῦ, χωρίου Τιβεριουπόλεως, μονῆς λεγο-
μένης Τρεῖς, ἥτοι τῆς ἁγίας Τριάδος· οὐχ ὡς καινόν τι ἐπινοή-
σατος περὶ φύσεως ἀνθρώπου φυσιολογῆσαι, ἀλλὰ σύντομον*
10 *καὶ ἀνελλιπῆ πραγματεῖαν ἐκθέσθαι τοῖς φιλομαθέσι καὶ φιλο-
πόνως βουλομένου· εἰ γὰρ καὶ πολλοὶ τῶν ἀρχαίων σοφῶν,
πολλοὺς κατὰ ἀποτάγην, ἢ ἐν συντόμῳ περὶ τῆς φύσεως ἡμῶν
λόγους συνέθετο, ἀλλ' οὐδεὶς ἀνελλιπῆ καὶ ἀνυστέρητον ταύ-
την ἀπῆρτησεν.*
- 15 *'Ο μὲν γὰρ Ἴπποκράτης περὶ φύσεως παιδίου καὶ ἀνδρος
γράφας ὀλίγά τινα καὶ δυσδιάγνωστα, οὐδὲν περὶ τοῦ καθ-
όλου ἀνθρώπου ἐμνημόνευσεν, ἢ τῶν ἐν αὐτῷ δυνάμεων, ἢ ἐν-
εργειῶν, ἢ τῶν τοῦ σώματος μορίων. 'Ο γὰρ Γαλῆνος περὶ
φύσεως μορίων μνησθεῖς, καὶ περὶ κράσεων, ἐν οὐδεμιᾷ τῶν*
20 *πραγματειῶν αὐτοῦ φαίνεται τοιαύτην ὀλοκλήρως ὑπόθεσιν
ἀναγράφας. Σωκράτης δὲ ἐτυμολογίας μᾶλλον μορίων καὶ
ὀνομάτων ἐν τῷ περὶ φύσεως ἀνθρώπου συντάγματι αὐτοῦ, ὡς
γραμματικὸς ἢ φιλόσοφος συνετάξατο. Οἱ δὲ ἅγιοι καὶ τῆς
ἐκκλησίας διδάσκαλοι, οἷον ὁ μέγας Βασίλειος, ὁ ἀδελφὸς αὐ-
25 τοῦ Γρηγορίου Νύσσης, ὁ χρυσολόγος Χρυσόστομος καὶ ὁ παμ-
μακάριστος Κύριλλος, καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν κατ' αὐτοὺς ἐν
τοῖς λόγοις αὐτῶν τοῖς διδασκαλικοῖς σὺν τῷ θεολογικῷ φυσιο-*

^a Hoc prooemium et tabulam infra positam solus habet A.

λογήσαντες, πολλὰ περὶ τῶν τοῦ σώματος ἡμῶν μορίων, καὶ τῶν ψυχικῶν καὶ ζωτικῶν καὶ φυσικῶν δυνάμεων καὶ ἐνεργειῶν συνεφιλοσόφησαν· οὐδεὶς μέντοι γε τῶν προειρημένων ἀνδρῶν, ἢ τῶν ἁγίων τούτων συναγαγὼν φαίνεται τὴν ὅλην ὑπόθεσιν, τοῦ μὴ τὴν πραγματείαν ἀποτελέσαι· τὰ οὖν διεσπαρμένα, ὡς 5 ἐν ταῖς τούτων βίβλοις ἐγκείμενα, αὐτὸς ἐκλαβὼν, τὸ παρὸν ὡς ἐνὸν συνεστησάμην δὴ σύγγραμμα· τοῖς μὲν ὡς εἰκὸς ἔχειν αὐτὸ βουλομένοις, ὑπόμνημα τῆς φύσεως καὶ τῆς συστάσεως τοῦ σώματος πάντος ἐσόμενον· ἐμοὶ δὲ γυμνάσιον καὶ τῆς ἀμαθίας προφύγιον· δεῖ οὖν τὸν ἀπεριεργῶς ἀναγινώσκοντα μετὰ 10 ἀγάπης καὶ φόβου Θεοῦ, καὶ χάριν ὠφελείας τοῦτο ποιεῖν· καὶ μὴ θηρεύειν λέξεις πρὸς τὸ κακίξειν τὸν συγγραψάμενον· οὐδὲ γὰρ πᾶσιν ὡς οἶμαι εὐληπτά εἰσιν ὧδε τὰ συνταγένητα, ἀλλὰ καὶ πολλῆς τὰ πολλὰ τοῖς πολλοῖς δεόμενα τῆς συντάξεως· καὶ μάλιστα τοῖς ἀπείρως ἔχουσι πρὸς φιλοσοφίαν καὶ ἰατρι- 15 κὴν ἐπιστήμην.

Ἔστιν οὖν ἡ πᾶσα πραγματεία ἐξ ἰπαρχῆς συνηνωμένη καὶ συνδεδεμένη, καὶ οἷον διηθρωμένη, καὶ τὰ καθ' ἕκαστον τοῦ σώματος μόρια διασαφοῦσα, καὶ τὴν φυσικὴν σύνθεσιν διερευνῶσα· καὶ τὰ τοῦ κόσμου στοιχεῖα μετὰ τοῦ σώμα- 20 τος ἐναρμόζουσα· καὶ ποῖον τοῦ κόσμου μετὰ τοῦ σώματος ἐξισάζεται· καὶ τί τὰ ἀπλᾶ στοιχεῖα καὶ πρῶτα· καὶ ποῖα τὰ ὁμοιομερῆ, καὶ ποῖα τὰ ἀνομοιομερῆ μόρια· καὶ πόσαι δυνάμεις περὶ τὸ ζῶον ἐνεργοῦσι· καὶ πόσαι αἰσθήσεις· καὶ τί τὸ τρι- 25 μερὲς τῆς ψυχῆς, καὶ τίνων ὁ νοῦς αὐτοκράτωρ· καὶ πόθεν ὁ 25 λόγος γεννᾶται· καὶ τίς ὁ προφορικὸς λόγος, καὶ τίς ὁ ἐνδιάθετος· καὶ τί ὄρεξις, καὶ πόθεν γίνεται· καὶ πῶς αἱ τροφαὶ κατεργάζονται, καὶ πῶς πέπτονται, καὶ πῶς ἀναδίδονται· καὶ πόσαι πέψεις, καὶ πόσα περιττωμάτων^b γένη· καὶ πῶς τὸ αἷμα γεννᾶται, καὶ πόθεν ὅλον τὸ σῶμα ἐπαρδεύεται· καὶ πῶς ἕννος 30 γίνεται· καὶ διατί καὶ πόθεν συνίσταται γέλως καὶ χαρά, καὶ λύπη καὶ δάκρυον· ἐπειδὴν δὲ οὕτως ἡ ὑπόθεσις ἀνακληρωθῆ καὶ οἷον συνφανθῆ, ὥσπερ ἐπανάληψιν ποιούμενος, ὁ λόγος τὰ ὅλα

^b Cod. περιττωμάτων.

πάλη μόρια διηρημένως ὑπεξέρχεται· ἐτυμολογῶν ἕκαστον, καὶ τὴν φυσικὴν, καὶ ἐνέργειαν, καὶ τὰς ὀνομασίας καὶ τοὺς ὄρους ὑποδεικνύων ἀπὸ κεφαλῆς ἕως ποδῶν, οὐ ταυτολογῶν ὡς ἂν οἰηθεῖ τις, ἀλλὰ τὰ ἐν ἐπιτομῇ εἰρήμενα καὶ συνεσταλμένως 5 πλατυκώτερον^c ἐκδιδάσκων, καὶ πρὸς τὸ σαφέστερον διευκρινῶν τοῖς ἀκούουσι· διὰ ταῦτα καὶ πίναξ ὑποτίθεται εἰς διάγνωσιν εὐχερῆ.

α'. περὶ τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ταύτης ὀστέων καὶ ῥαφῶν· καὶ διατί εἴρηται κεφαλὴ, καὶ διατί στρογγύλη ἐστὶ καὶ οὐχὶ 10 μακρὰ· καὶ πόσαι ταύτης ὀνομασίαι· καὶ περὶ τοῦ ἐγκεφάλου, καὶ διατί ψυχρὸς ἐστὶ καὶ λευκὸς καὶ ἄναιμος· καὶ περὶ νύρων καὶ μυῶν.

β'. περὶ τῶν ὀφθαλμῶν· καὶ ἐκ πόσων χιτώνων καὶ ὑγρῶν συνίσταται· καὶ διατί οἱ μὲν λευκοὶ, οἱ δὲ μέλανες ἐγένοντο· 15 καὶ περὶ τοῦ ὀπτικῆς πνεύματος, καὶ περὶ τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ καὶ δυνάμεως.

γ'. περὶ ῥινὸς καὶ τῶν δι' αὐτῆς γινομένων ὀσφρήσεων· καὶ πόθεν συνίσταται ὀσφρησις, καὶ πού περαίνεται.

δ'. περὶ τῶν μεγάλων κανθῶν καὶ μικρῶν.

20 ε'. περὶ μαγουύλων.

ς'. περὶ τῆς ἄνω γένυος καὶ τῆς κάτω.

ζ'. περὶ ὠτων καὶ τῆς τούτων οὐσίας, καὶ τῆς ἀκουστικῆς αἰσθήσεως.

η'. περὶ τοῦ πώγωνος καὶ τῶν γενείων.

25 θ'. περὶ τοῦ προσώπου, καὶ διατί οὕτως εἴρηται· καὶ τί τὸ σημαϊνόμενον ἐξ αὐτοῦ.

ί'. περὶ τοῦ στόματος καὶ τῶν ἔσωθεν τούτου, γλώσσης, ὀδόντων, καὶ τῶν λοιπῶν πάντων.

ια'. περὶ φωνῆς, καὶ πῶς γίνεται.

30 ιβ'. περὶ ἀναπνοῆς, καὶ ἐξ οἷων μορίων ἀναπέμπεται.

ιγ'. περὶ τοῦ θώρακος.

ιδ'. περὶ τοῦ τραχήλου, καὶ τῶν σπονδύλων, καὶ τῆς ῥάχως, καὶ τοῦ νωτιαίου μυελοῦ.

^c Cod. πλατικώτερον.

- ιε'. περὶ πλευρῶν, καὶ πόσαι εἴη τῷ ἀνθρώπῳ.
 ις'. περὶ τοῦ ὑπεζωκότος, καὶ τοῦ διαφράγματος.
 ιζ'. περὶ τοῦ πνεύμονος καὶ τῆς καρδίας, καὶ τῶν ἐνεργειῶν αὐτοῦ· καὶ πῶς ἢ τῆς καρδίας θέσις, καὶ τί τὸ σχῆμα αὐτῆς.
 ιη'. περὶ στομάχου, καὶ τῶν ἐντέρων καὶ τῆς τούτων ὀνομα- 5
 σίας καὶ ἐνεργείας· καὶ πῶς ὄρεξις γίνεται καὶ πέψις.
 ιθ'. περὶ τοῦ ἥπατος, καὶ τῆς οὐσίας αὐτοῦ, καὶ τῆς ἐνεργείας καὶ δυνάμεως, καὶ ὀνομασίας. κ'. περὶ σπληνὸς καὶ τοῦ σχήματος αὐτοῦ.
 κα'. περὶ τῆς ἄνω γαστρὸς καὶ τῆς κάτω. 10
 κβ'. περὶ τοῦ οἰσοφάγου, καὶ τῆς τραχειᾶς ἀρτηρίας.
 κγ'. περὶ τῶν ὑπογαστροῦ^d, καὶ ἐπιγαστρίων.
 κδ'. περὶ τοῦ τόπου τῆς ἡβῆς, καὶ τοῦ ἴτρου.
 κέ'. περὶ ἱεροῦ ὀστέου, καὶ περὶ τοῦ πρωκτοῦ.
 κς'. περὶ τῶν διδύμων, καὶ τῆς βαλάνου καὶ τῶν ἐν αὐτῷ 15
 σωμάτων.
 κζ'. περὶ χειρῶν καὶ τῶν ἐν αὐταῖς ὀστέων καὶ ὀνομασίῳ καὶ ἐνεργειῶν.
 κη'. περὶ τῶν δακτύλων, καὶ ἐξ ὅσων κονδύλων σύγκειται.
 κθ'. περὶ μηρῶν. 20
 λ'. περὶ σκέλους.
 λα'. περὶ κνήμης καὶ περόνης.
 λβ'. περὶ δέρματος τοῦ ὅλου σώματος.
 λγ'. περὶ τρίχων καὶ τῆς τούτων διαφορᾶς, καὶ τίς ἢ τούτων χρεία. 25

^d Sic Cod. leg. ὑπογαστρίων.

Πόνημα ἐν συνόψει περὶ φύσεως ἀνθρώπου ἐξερα-
νισθὲν καὶ συντεθὲν παρὰ Μελετίου μοναχοῦ ἐκ
τῶν τῆς ἐκκλησίας ἐνδόξων, καὶ τῶν ἔξω λογάδων
καὶ φιλοσόφων.

- 5 ΤΑ περὶ τῆς ἀνθρώπου^α κατασκευῆς, καὶ ἐξ ὧν ἐστὶ φύ-
σεων, καὶ τίς ἢ τῆς ψυχῆς οὐσία^β καὶ πῶς ἐν σώματι περι-
έχεται^γ καὶ περὶ τῆς συναμφοτέρων^δ ἐνώσεως, καὶ τῶν ἐξ
ἀμφοῖν^ε γινομένων ἐνεργειῶν καὶ δυνάμεων καὶ αἰσθήσεων^ς καὶ
τῆς τοῦ σώματος ἡμῶν διαπλάσεως^ς καὶ ἐξ ὧν στοιχείων
10 συνίσταται^ς καὶ εἰς ὅσα καταμερίζεται μέρια, πολλοὶ τῶν
ἀρχαίων σοφῶν καὶ ἰατρῶν διωρίσαντό τε καὶ ἔγραψαν^ς ἐκ σο-
φίας καὶ συνέσεως, καὶ ἀνατομικῆς ἐπιστήμης ἐξακριβωσά-
μενοι πάντα^ς καὶ τὰ μὲν περὶ σώματος^δ αὐτοῖς ποιηθέντα,
πᾶσι τοῖς εὐμάθεσι καὶ φιλοπόνοις ἔγνωσται καὶ ἀνωμολόγη-
15 ται, καὶ ὡσαύτως^ε ἔχειν διατετήρηται^ς ὅσα δὲ περὶ ψυχῆς
ἐφιλοσόφησαν^ς Ἑλληνες μάταια ἀπεδείχθησαν οὐδὲν γὰρ
περὶ τῆς οὐσίας αὐτῆς ἀληθὲς ἐδυνήθησαν^ς βεβαιώσασθαι^ς, ἢ
δειξαι ὅποια τῇ φύσει ἐστὶ^ς ἀλλὰ γὰρ καὶ προῦφεστάναι τοῦ
σώματος ταύτην, καὶ ἔμπαλιν ταύτης τὸ σῶμα, τινὲς αὐτῶν
20 ἐφληνάφησαν^ς ὅθεν καὶ ἀσύμφωνα πάντες διαφωνήσαντες,
ἐματαιώθησαν ἐν τοῖς ἑαυτῶν^ς διαλογισμοῖς^ς ὅτι μὲν οὖν τῶ
σώματι συνυφαίνεται ἡ ψυχὴ^ς, καὶ ὅτι τιμιωτέρα τούτου ἐκείνη,
καὶ κυριωτέρα, καὶ ἀπὸ ταύτης ὡς ὄργανον τοῦτο κινεῖται, καὶ
αὕτη^ς ἐστὶν ἡ ζωογονοῦσα καὶ συγκρατοῦσα αὐτὸ προνοία Θεοῦ
25 καὶ φύσεως^ς ἀκολουθία^ς καὶ ὅτι οὐσία^ς ἐστὶν ἀσώματος, λο-
γικῆ, νοερά καὶ ἀθάνατος, πᾶσι τοῖς εὖ φρονουσι γνωστόν^ς.

^α τοῦ ἀ. Β. C.

^β τοῦ συναμφοτέρα Β. περὶ τῆς ἐν. ἀμφοτέρων C.

^γ ἀμφοτέρων C.

^δ τοῦ σ. Β.

^ε ὅπως Β.

^ς ἐφιλοσόφησαν Β.

^ς ἠδυνήθησαν C.

^ς ὡς οὐδ. ἀλ. π. τῆς οὐσ. αὐτ. βεβ. δυνηθέντες Β.

^ς αὐτῶν Β.

^ς γὰρ συνυφ. τὸ σ. τῆ ψ. Β.

^ς αὐτῆ Α.

^ς φυ-
σικῆ C.

^ς οὐσία om. Β.

^ς γνωριστόν C.

τί δ' ἐστὶ τῆ οὐσία^ρ, καὶ πῶς ἐν σώματι τὸ ἀσώματον^ρ, μόνου τοῦτο εἶδέναι Θεοῦ, τοῦ τῶν ἀνθρώπων δημιουργοῦ· ὅθεν καὶ ἡμεῖς τὸν περὶ ψυχῆς^τ ἰδίᾳ λόγον ἀπολιπόντες^σ, τὰ περὶ τῆς τοῦ καθόλου φύσεως ἀνθρώπου^τ πονηθέντα παρὰ τῶν ἀρχαίων^π, καὶ σποράδην κείμενα ἐν ἀνατομικαῖς^ν καὶ ἐτυμολογικαῖς βί- 5 βλοῖς κατὰ τὸ ἡμῖν ἐφικτὸν, ἐκλεξάμενοι, εἰς ἐν καταξώμεν^ω· ὡς ἂν ἔχοιμεν^κ ἐξ ἐτοίμου μαθάνειν καὶ θαυμάζειν τὸν ἀριστοτέχνην Θεόν^ι καὶ μετὰ τοῦ προφήτου βῶαν· “θαυμαστώθη ἡ “ γνῶσις σου ἐξ ἐμοῦ.”

Μέλλοντες δὲ τοῦτο ποιεῖν, ἐπικαλεσώμεθα Χριστὸν τὸν 10 Θεὸν ἡμῶν^ν, ἐπὶ τὸ^ς συνετίσαι καὶ συμβιβᾶσαι^μ ἡμᾶς ἐν τῇ ὁδῷ ταύτῃ ἢ πορευόμεθα· ὅτι αὐτὸς ἐστὶ καὶ τῆς φύσεως δημιουργὸς, καὶ τῆς σοφίας χορηγὸς^β, καὶ τῶν ἀσόφων^ε διορθωτής· ἐν γὰρ χερσίν^δ αὐτοῦ, καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ λόγοι ἡμῶν. Καὶ πρῶτα μὲν εἴπωμεν^ε τί ἐστὶν ἄνθρωπος, καὶ διατί οὕτως 15 ἐπονομάζεται· ἐπ' οὐδενὸς γὰρ τῶν ἀπάντων οἱ παλαιοὶ τὰς ὀνομασίας καὶ τοὺς ὅρους ἀσκόπως ἐπέθεντο, μὴ τοι γε^ε ἐν τῷ ἑαυτῶν^β σώματι· τὸ γὰρ ἐκείνων σῶμα τοῖς πᾶσιν ἀνθρώποις ἐστὶ παραπλήσιον, ὅτι μὴ διαλλάττοι^β κατὰ τινὰ φύσεως διαφορὰν ἄνθρωπος ἀνθρώπου, ἀλλ' ὡσαύτως ἔχειν ἀλλήλοις 20 ἄνθρωποι πεφύκασι^ι κατὰ τὸν τῆς συστάσεως λόγον· ὥστε καὶ ὑφ' ἐν εἶδος πάντας^κ ἀνάγεσθαι καὶ ἐνὰ ὀρισμὸν.

Ἄνθρωπος γὰρ ἐστὶ φασί^ι ζῶον λογικὸν θνητὸν, νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν· ζῶον μὲν, ὅτι καὶ ὁ ἄνθρωπος οὐσία ἐστὶν^μ ἔμφνηχος αἰσθητική· οὗτος γὰρ ὅρος ζῶου· λογικὸν δὲ, ἵνα χωρι- 25 σθῇ τῶν ἀλόγων, καὶ θνητὸν, ἵνα διασθῇ τῶν ἀθανάτων λογικῶν, ἡγουν ἀγγέλων· τοῦ δὲ^ν νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν, ὅτι διὰ μαθήσεως προσγίνονται ἡμῖν αἱ τέχναι καὶ ἐπιστήμαι^ο· ἔχουσι

ρ τίς δὲ ἐστὶν οὐσία B. ρ ἀθάνατον B. τ τῆς ψυχ. C. σ κατα-
λπῶντες B.C. τ τ. ἀνθρ. καθ. φυσ. B. τῆς καθ. C. π. τ. ἀρχ.
πονηθ. B. ν ἐν α. cum hiatu C. ω κατατάξομεν B.C. κ ἔχοι-
μεν om. B. ι αὐτὸν τὸν Χρ. καὶ Θεὸν ἡμ. C. κ πρὸς τὸ C. μ συμ-
βιβᾶσαι B. β αὐτ. δημ. κ. τῆς φυσ. ἐστὶ χορ. κ. τῆς σοφ. B. ε σο-
φῶν B. δ ὅτι ἐν χ. C. ε εἴπομεν C. ε μῆτιγε B. ς αὐτῶν B.
β διαλλάττει B.C. ι πεφ. ἄνθρ. B. κ πάντας om. B. ι φασί
om. B. φησι C. μ ἐστὶν om. C. ν τὸ δὲ B. ο αὶ ἐπ. B.

μὲν δύναμιν^ρ δεκτικὴν, τὴν δὲ ἐνέργειαν κτωμένους ἐκ τῶν μαθημάτων^α. τὸ δὲ ἄνθρωπος ὄνομα, παρὰ τὸ ἔναρθρον ἔχειν φωνήν τῶν ἄλλων ζῶων ἀπάντων^τ ἀνάρθως καὶ ἀσημάντως^σ φωνούντων· τινὲς δὲ παρὰ τὸ ἀθρεῖν καὶ λογιζέσθαι ἄπερ^ι ὅπως 5 τούτέστι παρὰ τὸ βλέπειν κατὰ νοῦν καὶ λογιζέσθαι^υ τὰ δέονται τῶν ἄλλων ζῶων μὴ προνοουμένων ἢ μὴ λογιζομένων^ν. ἄλλοι δὲ παρὰ τὸ ἀνώθειν^ω τὸν ὀφθαλμὸν, ἤγουν ἄνω αἶρειν^ν ἢ παρὰ τὸ δρῶ τὸ βλέπω, ἢ πράττω^ς, ἄδρωπος^υ καὶ ἄνθρωπος^ς ἢ παρὰ τὸ ἄνω ῥέπειν, ἀνάροπός^ς τις ὢν “ τὰ μὲν γὰρ^α τετρά- 10 “ ποδα,” φησὶν ὁ μέγας Βασίλειος, “ ἐπὶ τὴν γῆν βλέπει, καὶ “ πρὸς τὴν γαστέρα νένευκεν ἀνθρώπων^β δὲ ἄνω πρὸς οὐρανὸν ἢ “ βλέψις^ς, ὥστε μὴ σχολάζειν γαστρί, μηδὲ τοῖς ὑπὸ γαστέρα^δ “ πάθεισι” γνώριμόν τε^ο ὅτι τοῖς ἀψύχοις κοινωνεῖ, καὶ τῆς τῶν λογικῶν μετείληχε^ι νοήσεως· εὐθύς γὰρ ἐν τῇ πρώτῃ σπορᾷ ἐκ 15 καταβολῆς^ς τοῦ σπέρματος ἐν τῇ μήτρᾳ τὸ προσπεσὸν τοῖς ἀψύχοις ἐστὶ σώμασι^β παραπλήσιον^ν ἐκ τῶν^ι τεσσάρων στοιχείων ἔχον τὴν κράσιν· πλὴν ὡς ἐκ ζώντων ἀποκρινόμενον, ζῶσαν δεικνύει καὶ τὴν ἐνέργειαν τῶν φυσικῶν δυνάμεων ἐν αὐτῷ ἀναφαινομένῳ· μικρὸν γὰρ τινα χρόνον παραμεῖναν^κ τῇ μήτρᾳ 20 ἐκεῖσε^ι πεσὸν, καὶ τινος φυσικῆς ἰκμάδος ἐκξέσεως^μ προσλαβόμενον^ν, τοῖς ζωοφύτοις ἐξομοιοῦται κατὰ τὴν θρεπτικὴν καὶ αὐξητικὴν δύναμιν.

Καὶ γὰρ τρέφεται καὶ αὐξεται τὸ ἀνθρωπόφυτον τοῦτο, καὶ εἰς μέρη καὶ μέλη ἀποτυπῶνται· πάλιν^ο δὲ κατ’ ὀλί- 25 γον^ρ ἐναδρυνόμενον^α ζωοῦται^τ ἐκεῖ καὶ ζωτικαὶ ἐν αὐτῷ ἐνεργούσι δυνάμεις^σ· ὅτε καὶ τοῖς ἐναλίοις ζώοις ἐστὶ παραπλήσιον^ν διὸ καὶ ἔμβρυον λέγεται διὰ τὸ ἔσθθεν^ι βρῦειν,

ρ αἰ ἐχ. δυν. Β. α τὴν δὲ ἐν. κατὰ μέρος ἐκ τῶν μαθ. Β. ι τ. ἄλ. ἀπ. ζ. Β. σ ἀσήμως C. ι ἄ Β. υ διαλογίζεσθαι Β. C. ν μὴ λογίζ. ἢ πρῶ. Β. ω ἄνω ἀθρεῖν Α. ἄνω θρεῖν Β. ς ἢ πρ. ομ. Β. υ ἄνθρωπος C. ς ἀνάρθως Β. α γὰρ ομ. Β. β ἀνθρώπου Β. C. γ ἀνάβλεψις Β. C. δ ὑπογάστρις C. ε δὲ Β. ι μετείληψε Β. μετείληφεν C. ς καὶ καταβολῆ Β. C. η σῶμα Β. ι ὡς ἐκ τῶν Β. C. κ ἐμμεῖναν C. λ ἐκεῖ Β. μ ἐκξέσε ὡς Α. ν προσλαμβάνομενον C. ο καὶ πάλιν Β. ρ κατόλγῳ Β. α ἀδρυνόμενον C. τ ζωοποιῶται Β. σ αἰ ζ. δυν. ἐν αὐτ. ἐνεργ. Β. ι ἔσω Β. C.

τρέφεισθαι τε καὶ αὔξεισθαι· ἢ διὰ τὸ ἔνδον^u τὴν βορὰν^v ἔχειν
ἢ διὰ τὸ ἔνδον^w εἶναι βροτοῦ^x· ἢ δὲ μήτρα παρὰ τὸ^y μήτηρ
εἶναι τοῦ γενομένου^z· λέγεται δὲ καὶ νηδὺς καὶ δελφὺς καὶ
ὑστέρα· νηδὺς μὲν, ὅτι μεθ' ἡδύτητος ἐνεργεῖ· ἢ ἀπὸ τοῦ νε-
νῆσθαι^a, ὃ ἔστι σεσωρεῦσθαι, καὶ πεπληρῶσθαι τραχύτητος^b 5
καὶ γὰρ ἡ φύσις τραχεῖαν ταύτην ἐποίησε, καὶ κοτυληδόνας
ἔχειν^c μετὰ φλεβῶν καὶ ἀρτηριῶν^d τινῶν· ἵνα μὴ τοῦ σπόρου^e
ἐξολισθαίνοντος^f διὰ λειότητα, ἄκαρπος ἢ τίκτουσα διαμήνη
ἢ ὅτι ἡ παροδένσις^g τῆς τροφῆς τοῦ ἐμβρύου ἀπ' αὐτῆς^h γί-
νεται· νάεινⁱ γὰρ τὸ^k ῥέειν· ἢ παρὰ τὸ νη στερητικὸν καὶ τὸ 10
δυς μόριον· ὅτι καὶ^l παιδοποιίας στερεῖται, καὶ δυστοκίας
ὑφίσταται· δελφὺς δὲ, ὅτι ἀδελφοποιός ἐστι, καὶ ἀδελφὰ ποιεῖ
τὰ τικτόμενα· ἀδελφὸς γὰρ, ὁ ἐκ τῆς αὐτῆς δελφύος, ἦγον
μήτρας· καὶ ὁμόδελφος^m, ὁ αὐτάδελφος. ὑστέρα δὲ, ὅτι
ὑστέρον πάντων τῶν ἄλλων μορίων τὰς ἐνεργείας αὐτῆς ἐπι- 15
δείκνυται· τὴν ἑλκτικὴνⁿ, τὴν καθεκτικὴν^o, τὴν ἀλλοιωτικὴν
καὶ ἀποκριτικὴν· δηλονότι κατὰ τὸ βρεφουργεῖν^p· ἢ ὅτι ἐσχάτη
τῶν μετὰ τὴν γαστέρα κεῖται. τρέφεται γὰρ^q ἐν τῇ μήτρᾳ τὸ
ἔμβρυον, καὶ ἀναπνεῖ οὐκ ἐκ τοῦ στόματος, ἀλλ' ἐκ τοῦ ὀμφα-
λοῦ, ἐξ αἰματικῶν μητρῶν περιπτωμάτων· ὅθεν καὶ ὀμφαλὸς 20
παρὰ τὸ ὀμπνεῖν^r εἴρηται, ὃ ἔστιν ἀναπνεῖν· ἔστι δὲ τὸ μέσον
τοῦ σώματος· ἐν δὲ τῇ γενέσει τούτου τοῦ ζώου λέγεται πρῶ-
τον πῆγνυσθαι ὑμένα τινὰ λεπτόν· ὃν καλοῦσι χόριον^s, ὡς
περιέχον^t τὸ ἔμβρυον· ἢ ὡς χωρίον αὐτοῦ ὄν^v, ἢ χορηγὸν τῶν
διατρεφόντων αὐτό· εἶτα ἡ καρδία πρώτη καταβληθεῖσα παρὰ 25
τῆς φύσεως^x, ἀναλογοῦσαν τοῖς μέλεσι τὴν παρὰ τῆς φύσεως

^u ἔνδοθεν B.C. ^v βρῶσιν C. ^w ἔνδοθεν B.C. ^x βροτὸν B.
^y διὰ τὸ B. ^z τῶν γενομένων B. γενομένου C. ^a διανετῆσθαι B.C.
^b τραχύτητι B. ^c ἔχει B. ^d ἀρτημάτων B. ἀρτημάτων C. ^e ὁ σπό-
ρος B. ^f ἐξολισθαίνων B. ἐξολισθαίνου C. ^g παροδένσις B. παροδέν-
σις C. ^h it. τῆς τροφῆς ἀπ' αὐτῆς B. ⁱ νάειν A. νέειν C. ^k ἔστι
τὸ B. ^l καὶ om. B. ^m ὁμόδελφος B. ⁿ ἦγον τὴν ἑλκτ. C.
^o καθεκτικὴν B. ^p βρεφουργεῖν A. δηλονότι om. C. ^q δὲ B.C.
^r περιπτωμάτων A. ^s ἔμπνεῖν B.C. ^t λεπτὸν om. B. ^v χω-
ρίον B. ^v περιέχοντα A. ^w ὄντα A.C. ^x καταβλ. π. τῆς φυσ.
λαμβάνει καταβλίον B. λαμβάνει καταβλήν παρὰ τῆς φύσεως C.

καταβολὴν παραλαμβάνει· διὸ καὶ συμμέτρως ταῖς οἰκείαις ἀρχαῖς ἐν τῷ τῆς φύσεως ἐργαστηρίῳ περιουφαινομένου τοῦ σώματος ἀπαρτίζεται κατὰ σύνθεσιν^γ.

Ἐσχημάτισται δὲ ἐν τῇ μήτρᾳ τὰ μὲν τετράποδα τῶν ζώων 5 ἐκτεταμένα^α κείσθαι· ὁ δὲ ἄνθρωπος^β τὴν μὲν ρίνα μέσον τῶν γονάτων ἔχειν^δ, τοὺς δὲ ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τοῖς γόνασι· τὰ δὲ ὄτα ἐκτός· καὶ ὅταν τὸν τεταγμένον τῆς κινήσεως^ε ἐκπληρώσῃ χρόνον, πρὸς ὄγκον ἢ γαστῆρ διεγειρομένη ὠθεῖ τὸ ἔμβρυον ἔξω^δ καὶ πρῶτον τῆς κεφαλῆς ἀπολυομένης^ε ῥέπει κατὰ τὴν κίνησιν 10 τὰ βαρνογκυδέστερα^ι τοῦ σώματος ἐπισυρομένη^β· ταῦτα δὲ ἐστὶ τὰ περὶ τοὺς ὤμους μέρη καὶ θώρακα^β· καὶ αὕτη ἐστὶν ἢ ἐπὶ τοῖς κατὰ φύσιν τικτομένοις ἐπ' εὐθείας ὁδός^ι· τοὺς γὰρ παρὰ φύσιν τόκους ἢ δυστοκίας παραλειπτέον^κ· μετὰ γοῦν τὴν χειρουργίαν τοῦ ὀμφαλοῦ μεταίγεται ἡ τροφή καὶ^λ ἀναπνοὴ ἐν τῷ στόματι· 15 ἢ δὲ μετὰ ταῦτα τροφή τοῦ βρέφους πᾶσι δῆλη^μ ἐστὶ τὸ καλὸν εἰς ἀνατροφήν^ν τῶν βρεφῶν γάλα· οὐδὲν δὲ ἐστὶ γάλα^ο ἢ αἷμα λευκαιοόμενον ἐν τοῖς μαστοῖς^ρ τῶν μητέρων παρὰ τῶν ἀμφιβαινόντων^ρ φλεβῶν τῶν ἀπὸ τῆς μήτρας, τοῦτο τὸ αἷμα δεχομένων^ρ. μαστοὶ δὲ^σ κυρίως ἐπὶ τῶν γυναικῶν^τ, ὅσον μασητοί· 20 οὗτοι γὰρ ἄλλοις τροφή^η ἢ ἀπὸ τοῦ τὴν μᾶστακα, τουτέστι τὴν τροφήν τοῖς γεννωμένοις παρέχων· ἀφ' ἧς καὶ τὸ μᾶσημα ἢ ἀπὸ τοῦ προσμάττεσθαι καὶ προσφύεσθαι τούτοις πρώτοις^υ τὰ βρέφη^η ἢ ἀπὸ τοῦ ὑπὸ τῶν θηλαζομένων ἐπισπᾶσθαι^υ· ἢ παρὰ τὸ μαῖω τὸ ζητῶ^ω ὄν^ω ἐπιζητοῦσιν οἱ παῖδες^ξ· ἐξ οὗ καὶ 25 μήτηρ, ἢ ζητουμένη παρὰ τῶν παίδων ἢ ἢ μαστεύουσα τὰ πρὸς

γ κ. τὴν σύνθ. C. α ἐκτεταμένως B. β τὸν δὲ ἄνθρωπον C.
 δ ἔχει C. ε κινήσεως C. δ εἰς τὸ ἔξω B. εἰς τὰ ἔξω C. ε ἢ κε-
 φαλὴ ἀπολυομένη B. ι τὰ βαρύτερα καὶ ὀγκυδέστερα B.C. β ἐπισυ-
 ρομένου C. η τὰ π. τὸν ὤμον κ. τὸν θωρ. μέρη B. τὰ τῶν ὤμων μ. κ.
 θώρακος C. ι ἢ ἐπ' εὐθ. ὀδ. B. κ παραληπτέον B.C. λ καὶ ἢ
 ἀναπν. C. μ δῆλον C. ν δηλονότι γάλα εἰς ἀνατρ. αὐτοῦ C.
 ο ἔστι δὲ γάλα C. ρ μασθοῖς A. ρ ἀμφισβῆν A. ρ περι τὰς φλέ-
 βας τὰς ἀπὸ τῆς μήτρας τὸ αἷμα δεχομένης C. σ δὲ om. B. τ λέγον-
 ται add. C. υ τούτων τῶν μαστῶν πρότερον C. ω hęc om. B.
 ξ ἢ B. ξ ἐπιζ. γὰρ τοὺς μαστοὺς τὰ βρέφη C.

τροφὴν τοῖς κηθεῖσιν^κ ἢ ὅτι φυσικῶς αὐτὰ^γ μαστεύει καὶ ζη-
τεῖ τὰ γεννηθέντα^δ ὅτι καὶ^ε μαίω τὸ ζητῶ ἔστι, φησὶν^σ Ὀμηρος^σ
μαιομένη κευθμῶνα. (Od. N. 367.)

ἐκ τούτου καὶ μαῖα ἢ κατὰ γαστρὸς^α τῶν γυναικῶν ζητοῦσα
τὰ βρέφη. 5

Βρέφος δὲ εἶρηται παρὰ τὸ δέεσθαι φορβῆς, ὃ ἔστι τρο-
φῆς^β κοινωνεῖ οὖν^ε τοῖς μὲν ἀψύχοις κατὰ τὸ σῶμα, καὶ
τὴν ἀπὸ τῶν τεσσάρων στοιχείων^δ κράσιν^ε τοῖς δὲ φύτοις
κατὰ τε ταῦτα^ε, καὶ τὴν θρεπτικὴν καὶ τὴν^β σπερματικὴν δύ-
ναμιν^ν τοῖς δὲ ἀλόγοις, καὶ ἐν τούτοις μὲν, ἐξ^ε ἐπιμέτρου δὲ, 10
κατὰ τε τὴν καθ' ὁρμὴν^δ κίνησιν, καὶ κατὰ τὴν ὄρεξιν καὶ τὸν
θυμὸν, καὶ τὴν αἰσθητικὴν καὶ ἀναπνευστικὴν δύναμιν ταῦτα
γὰρ ἅπαντα κοινὰ τοῖς ἀνθρώποις καὶ τοῖς ἀλόγοις ἔστιν^ι, εἰ
καὶ μὴ πᾶσι πάντα^ι ἀλλὰ^κ καὶ διὰ τοῦ λογικοῦ^ι ταῖς ἀσωμά-
τοις καὶ νοεραῖς συνάπτεται φύσεσιν^μ εἰς μέτρον ἡλικίας ἐλ- 15
θόν^π λογιζόμενος καὶ νοῶν καὶ κρίνων ἕκαστα^π ἢ δὲ ψυχὴ
ἀρχῆθεν σὺν τῇ σπορᾷ τῷ σώματι συνεξυφαίνεται^ο καθὼς καὶ
ὁ σοφώτατος Γρηγόριος ἔγραψεν “Οὐδὲ γὰρ εἶναι,” φησὶ,
“δυνατὸν λογιζόμεθα ἀλλοτρίαις οἰκοδομαῖς τὴν ψυχὴν ἐναρ-
“ μύζεσθαι^ρ ὡς οὐκ ἔστι τὴν ἐν τῷ κηρῷ^ρ σφραγιδα πρὸς 20
“ ἀλλοτρίαν ἀρμοσθῆναι γλυφῆν^ρ.”

Καθάπερ γὰρ^α τὸ σπέρμα ἐκ βραχυτάτου πρὸς τὸ τέλειον^ε
πρόεισιν, οὕτω^μ καὶ ἡ τῆς ψυχῆς ἐνέργεια καταλλήλως ἐμφυ-
τευομένη^ν τῷ ὑποκειμένῳ συνεπιδίδωσι^ω καὶ συναύξεται σώματι^ν
προηγείται μὲν γὰρ αὐτῆς ἐν τῇ πρώτῃ κατασκευῇ^κ, οἷον ρίζης 25
τινὸς τῇ γῆ κατακρυφθείσης, ἢ αὐξητικὴ καὶ θρεπτικὴ δύναμις

κ hae om. B. γ αὐτοῦς C. ε δὲ B.C. α ἢ κατὰ τοὺς τόκους
ἐν τῇ γαστρὶ C. β ἦτοι τροφ. C. γ γοῦν B. δ τεττάρων A.
ε φύσιν κράσιν A. ε ἰσομοιοῦται κατὰ γε ταῦτα C. ς τὴν om. B.
ζ καθορμὴν C. ι εἰσιν C. ι πάντα πᾶσι B. κ τὸ ζῶν ὁ ἄνθρωπος C.
ι λογιστικοῦ C. μ τάξεσιν C. ν ἐλθόν A. ἐλθόν C. ο ἐξυφαίνε-
ται B.C. ρ συναρμύζεσθαι C. ρ καιρῷ B. ρ γραφῆν A.
σ δὲ B. τ τέλος B. τὸ τέλειον C. υ οὕτως B. ν ἐν τῷ ὑπ. B.
ω συνεπιδίδωται C. x ἐν τῇ πρ. κατ. αὐτῆς B.

μόνη^α· οὐ γὰρ χωρεῖ τὸ περισσότερον ἢ τοῦ δεχομένου βραχύτης·
 εἶτα προϊόντος εἰς φῶς τοῦ φυτοῦ, καὶ ἠλίω τὴν βλάστην δείξαν-
 τος, ἢ^β αἰσθητικὴ χάρις ἐπήθησεν· ἀνδρωθέντος δὲ ἦδη καὶ^γ εἰς
 5 σύμμετρον μῆκος ἀναδραμόντος καθάπερ τις καρπός, ἢ λογικὴ
 δύναμις ἄρχεται^δ, οὐ πᾶσα ἀβρόως ἐκφαινομένη, ἀλλὰ τῇ τοῦ ὄρ-
 γάνου τελειώσει δι' ἐπιμελείας συναύξουσα^ε· τοσοῦτον αἰεὶ καρ-
 ποφοροῦσα, ὅσον χωρεῖ τοῦ ὑποκειμένου ἢ δύναμις· τῇ γὰρ πρώτη
 τῆς συστάσεως ἀφορμῇ συνεσπαρμένη τὴν τῆς φύσεως ἔγνω-
 μεν δύναμιν^ς· ἐξαπλοῦσθαι δὲ καὶ φανεροῦσθαι διὰ τινος φυσι-
 10 κῆς ἀκολουθίας ἑπὶ τὸ τέλειον ἀνιούσαν^β· οὐ προσλαμβά-
 νουσάν τι τῶν ἔξωθεν εἰς ἀφορμὴν τελειώσεως, ἀλλ' ἐαυτὴν εἰς
 τὸ τέλειον^β δι' ἀκολουθίας προάγουσαν· ὡς μήτε ψυχὴν πρὸ τοῦ
 σώματος, μήτε χωρὶς ψυχῆς τὸ σῶμα, ἀληθές εἶναι λέγειν κατὰ
 τὴν τῶν Ἑλλήνων ἐρεσχηλίαν^ι, ἀλλὰ μίαν ἀμφοτέρων^κ ἀρχὴν^ι.
 15 Ἐπειδὴ δὲ^μ ἐκ σώματος ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος· πᾶν δὲ σῶμα
 ἐκ^ν τεσσάρων στοιχείων συνίσταται· ἀνάγκη τούτοις τοῖς
 πάθεσι περιπίπτειν αὐτὸν, οἷς καὶ τὰ στοιχεῖα· τὰ δὲ στοι-
 χεῖα δι' ὧν ὁ κόσμος ἅπας, γῆ ἐστὶ, καὶ ὕδωρ καὶ πῦρ καὶ
 ἀήρ^ο· εἴρηται^ρ δὲ στοιχεῖα παρὰ τὸ συστοιχεῖν ἀλλήλοις καὶ
 20 ἐφαρμόζειν τῆς τῶν^ρ ἐξ ἀπάντων εὐαρμόστου ποιότητος· οὐ
 μόνον γὰρ τῶν στοιχείων ἕκαστον ἰδιάζουσαν καὶ ἀποκεκλη-
 ρωμένην ἔχει ποιότητα, δι' ἧς τῶν λοιπῶν ἀποκρίνεται, καὶ
 ὁποῖον ἐστὶν ἐπιγινώσκειται^ς· ἀλλὰ καὶ συνεξευγμένως ἔχει τὰς
 ποιότητας, καὶ οὐδὲν ἀπολελυμένως^β ἐστὶ μοναχόν, οὐδὲ ἀπλοῦν
 25 καὶ εἰλικρινές τῶν^ς στοιχείων· ἀλλ' ἢ μὲν γῆ ξηρὰ καὶ ψυχρά·
 τὸ δὲ ὕδωρ ἰγρὸν καὶ ψυχρόν^α· ὁ δὲ ἀήρ θερμὸς καὶ ἰγρός· τὸ
 δὲ πῦρ θερμὸν καὶ ξηρόν· οὕτω γὰρ διὰ τῆς συζύγου ποιότη-
 τος ἢ δύναμις προέρχεται τοῦ ἀναμεμίχθαι ἕκαστον^ς πρὸς

^α καὶ αἰξεται ὑπὸ τῆς θρεπτικῆς δυνάμεως μόνης. C. ^β καὶ ἢ C. ^γ καὶ
 om. A. ^δ ἀέρχεται B. ^ε συναύξασα C. ^ς δύν. ἔγνωμεν B.C.
^ι καὶ πρὸς τὸ τελ. C. ^κ προϊούσαν B. προϊέται C. ^λ τέλος B. ^μ φλυ-
 αρίαν C. ^ν ἀμφοτέρα C. ^ι ἀρχὴ A. ^μ δὲ om. A.C. ^ν ἐκ τῶν B.
^ο κ. ἀήρ κ. πῦρ C. ^ρ εἴρηται B. ^ρ τῶν om. B. τῇ ἐξ. ἀπ. εὐαρμόστου
 ποιότητι C. ^ς διαγινώσκειται C. ^β ἀπολελυμένον B.C. ἐστὶ μων. om. C.
^ς εἰλικρινέστατον C. ^α ψυχ. κ. ἰγρ. C. ^ς ἐκάστω B.

ἕκαστον ὅσον ἢ γῆ ξηρὰ οὔσα καὶ ψυχρὰ ἐνοῦται μὲν κατὰ τὴν συγγένειαν τῆς ψυχρότητος ὕδατι^κ· ἐνοῦται δὲ διὰ τοῦ ὕδατος τῷ ἀέρι· ὁ δὲ αἶθρ θερμὸς ὢν καὶ ὑγρὸς, τῇ μὲν θερμότητι ἐνοῦται τῷ πυρί, τῇ ὑγρότητι δὲ τῷ ὕδατι· τὸ δὲ πῦρ θερμὸν καὶ ξηρὸν ὑπάρχον τῇ φύσει, τῷ μὲν θερμῷ^ς πρὸς τὸν ἀέρα συνδεῖται, τῷ δὲ ξηρῷ^γ πρὸς τὴν κοινωσίαν τῆς γῆς ἐπανέρχεται· τὸ δὲ ὕδωρ ψυχρὸν ὄν καὶ ὑγρὸν, τῇ μὲν ψυχρότητι τῆς γῆς, τῇ ὑγρότητι δὲ τοῦ ἀέρος ἐφάπτεται· καὶ οὕτως γίνεται κύκλος καὶ χορὸς ἐναρμόνιος· καὶ ταῦτα μὲν ὡς πρῶτα στοιχεῖα^κ εἰς ὕλας καὶ εἶδη ἀναλύμεθα^α. 10

Τὰ ἄτομα συνιστᾶ πάντων γενῶν^β· ἐμψύχων, ἀψύχων^γ καὶ ζωοφύτων· καὶ τοὺς συγγενεῖς τοῦ σώματος ἡμῶν ἐναπογεννώσι χυμούς· αἷμα λέγω^δ καὶ φλέγμα, χολὴν ξανθὴν τε^ε καὶ μέλαιναν· ἀναλογεῖ^ς γὰρ τὸ μὲν αἷμα, θερμὸν ὄν καὶ ὑγρὸν, τῷ ἀέρι· ἢ δὲ ξανθὴ χολή, θερμὴ οὔσα καὶ ξηρὰ, τῷ πυρί^β. ἢ δὲ μέλαινα, 15 ψυχρὰ καὶ ξηρὰ οὔσα^δ, τῇ γῆ· τὸ δὲ φλέγμα, ὡς ψυχρὸν καὶ ὑγρὸν, τῷ ὕδατι· ἀλλ' ἐπειδὴ^ι ταῦτα τομῇ καὶ μεταβολῇ καὶ ρεύσει αἰεὶ περιπίπτει, ἀνάγκη καὶ τὰ σώματα τούτων τοῖς πάθεσι περιπίπτειν^κ· τομῇ μὲν, τῶν χυμῶν^μ ἀπ' ἀλλήλων διαχωρίσει^ν, καὶ καθὸ τέμνεται εἰς ὕλην καὶ εἶδος· μεταβολῇ^ο δὲ, τῇ κατὰ ποιότητα, ἢ ποσότητα, ἐν θερμάνσει καὶ ψύξει^ο, πλεονασμῷ καὶ ὑφέσει· τυχὸν καὶ νοσήμασι^ρ καὶ ταῖς τῶν ἡλικιῶν^ρ ἀλλοιώσεσι.

Τεσσαρῶν γὰρ οὐσῶν ὥρων τῷ ἐνιαυτῷ^ς, ἔαρος, θέρους, χειμῶνος, καὶ μετοπώρου, τέσσαρες εἰσὶν ἡλικιαὶ καὶ τοῖς 25 ἀνθρώποις· πρώτη μὲν ἢ τῶν νέων· δευτέρα^β ἢ τῶν ἄκμα-

^κ ψυχ. οὔσα κ. ξηρ. κατὰ τὴν συγγ. μὲν τῆς χρηστότητος ἐνοῦται τῷ ὕδ. C. τῷ ὕδ. B. ^γ τῷ ξ. δὲ B. ^α πρὸς τὰ στοιχ. C. ^α ἀναλύ-

μεθ^α A. ἀναλύμενα, τὰ ἄτομα B. ἀναλύμενα· καὶ οὕτως ἔχοντα, τὰ ἄτομα C. ^β π. τῶν γ. B. ^γ ἀψύχων om. B. ^δ αἷμ. δὴ λέγω C. ^ε ξ. τε χολὴν C. ^ς ἀναλογεῖται B. ^β τῇ γῆ C. ^δ οὔσα om. B. ^ι ἐπεὶ C. ^κ τούτοις περιπίπτειν C. πίπτειν B. ^μ τῇ τῶν χ. C.

^ν διαχωρήσει A. διαχωρήσει B.C. ^ο θερμάνσει A. θερμασία καὶ ψύχει C. ^ρ καὶ νοσ. om. A. νοσήματι τυχὸν C. ^ρ ἡλικιῶν B. ^ς τοῦ ἐνιαυτοῦ C. ^β δευτ. δὲ B.

ζόντων· τρίτη ἢ τῶν μέσων· καὶ τετάρτη ἢ τῶν γερόντων· εἰ
 καὶ ἄλλας προστιθέασιν οἱ ἰατροί^ι· τὴν τῶν παιδῶν^υ, τὴν
 μειρακιῶν^ν, καὶ τῶν ἐσχατογήρων^ω· πλεονάζει δὲ τοῖς μὲν
 νέοις τὸ αἷμα· τοῖς ἀκμάζουσι δὲ^ξ ἢ ξανθὴ χολή· τοῖς παρακ-
 5 μάζουσιν ἢ μέλαινα· τοῖς γέρουσι δὲ τὸ φλέγμα· καὶ εἰσὶν οἱ
 μὲν νέοι θερμοὶ καὶ ὑγροὶ, τῇ κράσει ἀναλογοῦντες τῷ ἀέρι·
 οἱ δὲ ἀκμάζοντες θερμοὶ καὶ ξηροὶ ὅμοιοι τῷ θέρει· οἱ δὲ παρ-
 ακμάζοντες, οἱ καὶ μέσοι^γ, ξηροὶ καὶ ψυχροὶ τῷ μετοπώρῳ
 προσεικότες^α· οἱ γέροντες δὲ ψυχροὶ καὶ ὑγροὶ παραπλήσιοι
 10 τῷ χειμῶνι· τὸ δὲ^β ἔμφυτον θερμὸν, ἐν μὲν τοῖς νέοις καὶ τοῖς
 ἀκμάζουσιν ἐστὶ πολὺ· μέσον δὲ ἐν τοῖς μέσοις· ὀλίγον δὲ ἐν
 τοῖς γέρουσι· καὶ πῆ μὲν πλεονάζει· πῆ δὲ αὔξεται· πῆ δὲ
 ἴσταται· πῆ δὲ μειοῦται· καὶ πῆ μὲν μᾶλλον, πῆ δὲ ἥττον·
 βέυσσει^δ δὲ πάλιν πάσχει, ὅτι αἰεὶ κενοῦται τὸ ζῶον, διὰ τε τῶν
 15 προδήλων πόρων καὶ τῶν ἀδήλων· καὶ ἐκ προδήλων μὲν πόρων,
 τὰ οὖρα καὶ περιττώματα^ε, μῦξαι^δ καὶ πτύελα καὶ πνεῦμα^ε
 ἀποκρίνεται^ι· ἐκ δὲ ἀδήλων ὑπνόμων καὶ φυσικῶν, οἱ ἐκ τοῦ
 ἥπατος ὀχετοὶ ἐξ ἅπαντος σώματος^β πολυσχιδῶς διαπνέουσιν.

Αἱ δὲ λυγνώδεις^η ἀναθυμιάσεις διὰ τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν
 20 ἀρτηριῶν, καὶ τῶν τοῦ σώματος πόρων ἐκκενοῦνται· ἔτι δὲ καὶ δι'
 ἰδρώτων^ι· ξηρῶν δὲ ὄντων τῶν κενουμένων^κ καὶ ὑγρῶν καὶ πνευ-
 μάτων, ἀνάγκη ξηραῖς καὶ ὑγραῖς τροφῆς δεῖσθαι τὸ ζῶον, καὶ
 πνεύματος, ἵνα μὴ ἐνδεία^λ τῶν ἐπεισερχομένων^μ τροφῶν δια-
 λυθῆ, καὶ ἐκπέσῃ· ἀλλὰ τοῖς κενουμένοις ἀντισέλθῃ^ν τὰ ἴσα
 25 διὰ τῆς καταλλήλου τροφῆς^ο· καὶ γὰρ τὸ ἐν ἡμῖν ἔμφυτον θερ-
 μὸν αἰεὶ τὴν ὑπεκκαίουσαν καὶ τρέφουσαν^ρ αὐτὸ ὕλην ἐπιζητεῖ^α.

ι οἱ ἰατρ. προστ. C. υ τὴν τε παιδ. B. ν τὴν μειρακιῶν B.C.
 ω τὴν τῶν ἐ. C. ξ δὲ om. B.C. γ καὶ οἱ μ. B. οἱ παρακ. οἱ μεσ. C.
 α προσ. τῷ μετοπ. C. β δὲ om. B. β βέυσσει C. ε τὰ περιτ. οἶον
 μ. C. δ κῦξαι B. ε πνεύματα B.C. ι ἀποκρίνονται C. β ἐξ
 ἀπ. συμ. om. B. οἷς ἀπ. τὸ σ. πολ. διαπνέεται C. η λυγνώδεις A.
 ι δι' ἰδρώτων ἐκκενοῦμένων B. κενούμεναι C. κ ἐκκενοῦμένων C. λ δι'
 ἐνδείαν C. μ ἐπεισιόντων B.C. ν ἀντισελθεῖν B. ἀλλ' ἀντισταχθῆ
 τὰ τῶν κενουμένων ἴσα C. ο διὰ τῆς τρ. τῆς καταλλήλου C. κατ' ἀλ-
 λήλων B. ρ ἢ τρεφ. B. α αἰεὶ τὴν σύνταξιν τῶν ἐπεισελθόντων καὶ
 ἐκκρίσιν ποιησάμενον ἐτέραν αἰθίς τροφὴν ἐπιζητεῖ ὑπεκ. κ. τρεφ. αὐτ. ὑλ.
 ἐπιζ. C.

καὶ εἰ περιδράξαιτο ποθὲν αὐτῆς, οὐδὲ οὕτως ἴσταται αὐτῆς[†]
 ἢ ἐνέργεια, ἀλλὰ καθάπερ ἐν χωνευτηρίῳ σύντηξιν τῶν ἐπ-
 εισελθόντων καὶ ἔκκρισιν ποιησαμένων^α ἐτέρων^ι αὐθις τροφήν
 ἐπιζητεῖ καὶ οὐδέποτε, εἰ κατὰ φύσιν ἔχει^υ τὸ ζῶον, τῆς τοι-
 αύτης ἴσταται ὀρμῆς· εἰ δὲ ποτε κενούμενον^ν παύσαιτο, καὶ^ω 5
 τὸ εἶναι ἀπώλεσε· τὴν δὲ τοιαύτην ὀρμὴν ὀρεξιν ὀνομάζομεν.
 οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἐστὶν ὀρεξις, ἢ τροφῆς καὶ ποτοῦ ἐπιζήτησις.
 τὸ δὲ ὀρέγεσθαι ἔργον ἐστὶ φυσικὸν τοῦ στομάχου, μετὰ ψυ-
 χικῆς συναίσθησεως^ξ γινόμενον.

Ἔστι δὲ ἡμῖν ἡ τροφή καὶ τὸ ποτὸν διὰ τῶν στοιχείων, ἐξ¹⁰
 ὧν καὶ συνεστήμεν^γ· ὅτι τὰ στοιχεῖα μὲν^ζ εἰς τοὺς καρποὺς
 ἀναλύονται· οἱ δὲ καρποὶ, εἰς τὰς τροφάς· αἱ τροφαὶ^α εἰς τοὺς
 στοιχειώδεις χυμοὺς, ἤγουν εἰς αἷμα καὶ^β φλέγμα, χολὴν
 ξανθὴν τε^ς καὶ μέλαιναν· καὶ οὗτοι^δ εἰς σάρκα, εἰς δέρμα, εἰς
 ὀστέα^ς, νεῦρα, φλέβας^ι, ἀρτηρίας, μυελούς, πιμελήν, πνεύ- 15
 ματα, ὑμένας, ἀδένας, συνδέσμους, μύας, χόνδρους, ὄνυχας,
 τρίχας· καὶ ταῦτα, εἰς τόπους, καὶ μόρια, καὶ μέλη, καὶ μέρη^ς
 ἐξ ὧν τὸ εἶδος μετὰ τοῦ σώματος ἡμῶν ἀπαρτίζεται.

Καὶ γὰρ τῶν στοιχείων τὰ μὲν προσεχῶς τε αἷμα καὶ
 διὰ μέσων τινῶν προσφερόμεθα· ὡς ὕδωρ ποτὲ μὲν καθ' αὐτὸ, 20
 ποτὲ δὲ διὰ μέσου τοῦ οἴνου, καὶ τοῦ ἐλαίου, καὶ πάντων
 τῶν ἄλλων τῶν καλουμένων ἰγρῶν καρπῶν^β· ὁμοίως δὲ καὶ
 πυρὸς μεταλαμβάνομεν· ποτὲ μὲν προσεχῶς ὑπ' αὐτοῦ θाल-
 πόμενοι· ποτὲ δὲ τῇ εἰρήσει διὰ μέσων^ι ὧν ἐσθίομεν καὶ πί-
 νομεν^κ· τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τοῦ ἀέρος· προσεχῶς μὲν ἀνα- 25
 πνέοντες αὐτὸν καὶ περιχεχυμένον ἔχοντες· καὶ ἐν τῷ ἐσθίειν
 καὶ πίνειν ἔλκοντες διὰ τῆς ἀναπνοῆς· διὰ μέσου δὲ τῶν ἄλλων
 ὧν προσφερόμεθα· τὴν δὲ γῆν, προσεχῶς μὲν ἡμῖν^ι οὐδαμῶς
 ἐσθίομεν· διὰ μέσων δὲ τῶν ζώων, καὶ σπερμάτων καὶ φυτῶν

† αὐτοῦ B. αὐτῶν C. α ποιησόμενον B. ι ἐτέρων B. υ ἴσταται
 εἰ κ. φυσ. ἔχει B. ν κινούμενον B.C. ω και om. C. ξ συναισθ.
 ψυχικῆς B. γ συνεστήκαμεν B. και om. C. ζ και B. μὲν om. C.
 α αἱ τ. δὲ B. β και om. B. ς τε om. B.C. δ ταῦτα C. ε ὀστέα B.
 ι εἰς ν. εἰς φ. C. ι εἰς μέρ. κ. μέλ. B. β κ. ἰγρ. C. ι μέσον C.
 κ τε κ. π. B. ι ἡμῖς B.C.

ἡ γὰρ τῶν φυτῶν καὶ σπερμάτων φύσις^μ οὐ δι' ἑαυτὴν, ἀλλ' εἰς τροφήν καὶ σύστασιν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἄλλων ζῶων παρὰ τοῦ δημιουργοῦ εἰς τὸ εἶναι^ν παρήχθη· ὡς εὐρίσκεσθαι τὰ μὲν φυτὰ καὶ σπέρματα^ο διὰ τὰ ζῶα, αὐτὰ δὲ τὰ ζῶα^ρ διὰ τὸν
 5 ἄνθρωπον γεγονότα· ἵνα τῶν τροφῶν ὡς ἐν κύκλῳ^q χορηγηομένων, ἀελλιπῆς καὶ ἡ τῶν προσφερομένων τοὺς καρποὺς διαμένη φύσις· εἰ καὶ λεληθότως ὁσημέραι πρὸς ἕκαστον τῶν στοιχείων τὰ διάφορα γενήματα χωρεῖσι^τ.

Ἡ γὰρ τῶν ἑτεροφυῶν στοιχείων προσάλληλα συνδρομὴ κατὰ
 10 τὴν τοῦ σώματος ἡμῶν κατασκευὴν, καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων διαφορῶν γενῶν, σύνθεσις τίς ἐστι διὰ πλείονων ἀνομοίων^β ἀρμοζομένη· ἐκλυθείσης δὲ τῷ καθήκοντι καιρῷ^ω τῆς συνδεύσεως τὴν τῶν στοιχείων συνδρομὴν ἀρμονίας, πάλιν τὸ σύνθετον εἰς τὰ ἕξ
 ὧν^ε συνέστηκε φθαρὲν, ἀναλύεται^υ· ἐκάστου τῶν συνελθόντων,
 15 πρὸς^ν τὴν οἰκείαν χώραν ἐπανιόντος· τοῦτο δὲ οἶον κυκλικόν ἐστι σχῆμα· ὃ καὶ τῆς φύσεως ἐστὶν ἀκολουθία, καὶ τοῦ σώματος ἔργον· καὶ τῶν στοιχείων εἰρμός· καὶ τοῦ χρόνου^ω διὰ τῆς ἑβδομαδικῆς ἀνακυκλήσεως^ξ μέτρον· ὅπερ ἐξ ἑαυτοῦ ἀρχεται, καὶ εἰς ἑαυτὸν^υ καταλήγει· οἶον δὴ τι^ζ κατὰ γεωργίαν ἐστὶν ἰδεῖν
 20 τῆς ἐκ νεφῶν ἐπομβρίας, ἢ τῆς^β τῶν ὄχρετῶν ἐπιρροῆς διάβροχον ποιούσης τὸ ὑποκείμενον. κῆπος δὲ τις ὑποκείσθω τῷ λόγῳ· μυρίας δένδρων διαφορὰς παντοδαπὰς τε τῶν ἐκ γῆς φυομένων ἰδέας ἐν ἑαυτῷ τρέφων· ὧν καὶ τὸ σχῆμα καὶ ἡ ποιότης, καὶ ἡ τῆς χροίας ιδιότης ἐν πολλῇ διαφορᾷ τοῖς καθ' ἕκαστον ἐν-
 25 θεωρεῖται. Τοσούτων^δ τοίνυν κατὰ τὸν ἐνὰ χώρον τῷ ὑγρῷ τρεφομένων, ἡ μὲν ὑπονοτίζουσα τὰ καθ' ἕκαστον δύναμις, μία τίς κατὰ τὴν φύσιν ἐστίν· ἢ δὲ^ε τῶν τρεφομένων ιδιότης εἰς διαφόρους τὸ ὑγρὸν μεταβάλλει^δ ποιότητας· τὸ γὰρ αὐτὸ πικραίνεται^ο μὲν ἐν τῇ ἀψίνθῳ· εἰς φθοροποιὸν δὲ χυμὸν ἐν τῷ

^μ ἡ γὰρ τ. σπερμ. ἢ φύσις κ. τῶν φυτ. C. ^ν εἰς τὸ εἶν. om. C.
^ο καὶ τὰ σπ. B. ^ρ ταῦτα δὲ καὶ τὰ ζ. B.C. ^q ἐν κύκλῳ γι. A. an leg. τινί? ^τ γένη μεταχωρεῖσιν B. ^β ἀρμονιῶν B. ^ε εἰς δ B.
^υ διαλύεται B. ^ν εἰς C. ^ω τ. χρόν. δὲ C. ^ξ ἑβδομαδικῆς ἀνακλήσεως B. ^υ ἐαυτοῦ B.C. ^ζ δὲ τι οἶον τι B.C. ^β τῆς om. C.
^δ τοσούτων B. ^ε εἰ δὲ C. ^δ μεταβάλλει B. ^ο πικραίνει C.

κωνείῳ μεθίσταται· καὶ ἄλλως ἐν ἄλλῃ^ι γίνεται· ἐν κρόκῳ, ἐν βαλσάμῳ, ἐν μήκωνι· τῷ μὲν^β γὰρ ἐκθερμαίνεται· τῷ δὲ^η καταψύχεται· τῷ δὲ μέσῳ ἔχει ποιότητα· καὶ ἐν δάφνη^ι, καὶ ἐν σχίνῳ, καὶ τοῖς τοιούτοις εὐπνοον^κ ἐστὶ· ἐν συκῇ τε καὶ ἀμπέλῳ κατεγλυκάνθη· καὶ ὁ ταύτης βότρυς οἶνος ἐγγίνεται^ι· 5 καὶ ὁ τοῦ μήλου χυλὸς^μ· καὶ τὸ τοῦ ῥόδου ἐρύθημα· καὶ τὸ τοῦ κρίνου λαμπρόν· καὶ τὸ κυανίζον τοῦ ἴου· καὶ πάντα ὅσα κατὰ τὴν γῆν ἐστὶν ἰδεῖν, ἐκ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἰκμάδος ἀναβλαστάνοντα· εἰς τοσαύτας δὲ διαφορὰς κατὰ τε τὸ σχῆμα, καὶ τὸ εἶδος, καὶ τὰς ποιότητας διακρίνεται, ὅσας οὐδὲ ῥᾶδιον^π 10 ἀριθμῆσαι.

Τοιοῦτόν τι κατὰ τὴν ἐμψυχον ἡμῶν ἄρουραν θαυμαστοποιεῖται παρὰ τῆς φύσεως, μᾶλλον δὲ παρὰ τοῦ δεσπότου τῆς φύσεως· ὅστέα τε καὶ χόνδροι, φλέβες καὶ ἀρτηριαί, καὶ πάντα τὰ μικρῶ ἔμπροσθεν εἰρήμενα^ο· ἐξ ὧν πάλιν ὀφθαλμοὶ 15 καὶ χιτώνες, ρίνες καὶ^ρ ὄτα· γλῶσσα καὶ ὀδόντες· οὖλα καὶ γαργαρεύων· κλείς τε καὶ θώραξ· καρδία καὶ πνεύμων· ἔντερα καὶ γαστήρ· καὶ ἔγκατα πάντα μετὰ σπληνὸς καὶ ἥπατος, καὶ τῶν ἄλλων πάντων τῶν ἔσωθεν πρὸς τούτοις χεῖρες καὶ πόδες, καὶ πάντα τὰ ὀργανικὰ μόρια διαφοροῖς ἰδιώμασιν ἀπ' 20 ἀλλήλων κεχωρισμένα, μιᾶ, τῇ τῆς τροφῆς χυλώσει^θ, καταλλήλως τῇ ἑαυτῶν τρέφεται φύσει· ὡς τῆς τροφῆς, ᾧ ἂν προσπελάσῃς μέρει, κατ' ἐκεῖνο ἀλλοιουμένης, οἰκείας τε καὶ συμφυοῦς τῇ τούτου οἰκειότητι γινομένης^ι· εἰ γὰρ κατὰ τὸν ὀφθαλμὸν γένοιτο^θ, τῷ ὀρατικῷ μορίῳ συγκατεκράθη^ι· καὶ τῶν περὶ 25 τὸν ὀφθαλμὸν χιτῶνων ταῖς διαφοραῖς οἰκείως εἰς^α ἕκαστον κατεμερίσθη· εἰ δὲ τοῖς κατὰ τὴν ἀκοὴν μέρεσιν ἐπιρρήνῃ^ν, τῇ ἀκουστικῇ καταμίγνυται φύσει· καὶ ἐν χεῖλει γινόμενον, χεῖ-

^ι καὶ ἐν ἄλλ. C. ^β τὸ μὲν C. ^η τοῦτο δὲ C. ^ι κ. ἐν δ. om. C. ^κ ἠδύανου B. εὐπνοον C. ^ι ἐγένετο B. C. ^μ χυλὸς C. ^π οὐ ρ. B. ^ο τὰ προειρήμενα C. ^ρ καὶ β. B. ^θ χυλωποιήσει C. ^ι ὡς ἐκάστῳ τῶν ὑποκειμένων τὴν τροφήν προσεγγίσασαν, ἵπερ ἂν προσπελάσῃ (ἵπερ ἂν προσπελάσῃ C.) κατ' ἐκεῖνο καὶ ἀλλοιοῦσθαι, οἰκείαν καὶ συμφυῆ τῇ τοῦ μέρους οἰκειότητι γινομένη (γινομένη C.) B. ^α γένηται C. ^ι συγκατεκράθη B. ^α εἰς om. B. ^ν ἐπιρρήσει B. ἐπερρήσει C.

λος ἐγένετο· καὶ ἐν ὀστέῳ πήγνυται· καὶ ἐν μυέλι ἀπαλύνεται· καὶ τονοῦται μετὰ τοῦ νεύρου· καὶ τῇ ἐπιφανείᾳ συμπαρ-
 τείνεται· καὶ εἰς ἕνυχας διαβαίνει· καὶ εἰς τριχῶν γένεσιν
 λεπτοποιεῖται^ω τοῖς καταλλήλοις ἀτμοῖς^κ· εἰ μὲν διὰ σκολιῶν
 5 παράγοντο πόρων, οὐλοτέρας καὶ κατηγκυλωμένας^γ τὰς τρί-
 χας ἐκφαίνουσα^α· εἰ δὲ δι' εὐθείας ἢ τῶν τριχοποιῶν ἀτμῶν
 γένοιτο πρόοδος, τεταμένας τε^β καὶ εὐθείας προάγουσα· αἵ-
 ττινες τρίχες καὶ διὰ τὴν λιγνὴν^δ τὴν ἀναπεμπομένην ἐπὶ τὴν
 κεφαλὴν ἐκ στομάχου, λευκὴν μὲν οὔσαν καὶ φλεγματικωτέ-
 10 ραν^ε, ταχέως λευκαίνονται· χολωδεστέραν^δ καὶ ξηροτέραν, βρα-
 δύτερον. Ἴδιον δὲ καὶ τὸ πολιοῦσθαι μόνου ἀνθρώπου^ε, ὥσπερ
 καὶ τὸ γελᾶν· τοῦτο μὲν γὰρ πάντι καὶ μόνῳ ἀνθρώπῳ ἀρμό-
 ζει· οὐκ αἰεὶ δέ· ἀλλ' ἐν τῷ γήρᾳ γίνεται μόνον· καλεῖται δὲ
 πολλὰ ἦτοι παρὰ τὸ λευκὴν^ε εἶναι· τὸ γὰρ^β λευκὸν πολιοῦν^η
 15 οἶον παλαιά· ἐν γήρᾳ γὰρ γίνεται^η.

Χρηστοῦ οὖν^ι ὄντος τοῦ τρέφοντος ἅπαν τὸ σῶμα χυλοῦ^ι, καὶ
 εὐχύμου· καὶ εὐκράτως^κ τοῦ ζωτικῆς πνεύματος^ι διάγοντός τε
 καὶ διαμένοντος, εὐχρῶα καὶ εὐκίνητα τὰ σώματα δέικνται^μ·
 20 συνεργοῦσι δὲ πρὸς τοῦτο καὶ καιρῶν μεταβολαὶ καταλλήλως
 γηγόμεναι· καὶ ἀέμων καταστάσεις· καὶ ἀέρων εὐκрасίαι· καὶ
 τροφῶν ἐπιτηδεύτητες· κατὰ τι γὰρ σφαλλομένης^ν ἐκ τούτων,
 ἢ παρὰ τῆς φύσεως τὸ ἀνάπαλιν γίνεται· διεισδύνον γὰρ τὸ
 ψυχρὸν ἐν τῷ βάθει, καταψυχεῖ^ο τὸ ἔμφυτον θερμὸν, καὶ οἶον
 μαρασμῶδη ποιεῖται διάθεσιν· ἐφ' ἧ^ρ ἀπόλλυται τὸ ἄθος τοῦ
 25 σώματος, ἦγον τὸ ἐρυθρὸν αὐτοῦ χρωμα.

Ἐπειδὴ^α καὶ^τ ψύχεται ἡμῶν τὸ σῶμα ἐν ταῖς τῶν ὥρων
 μεταβολαῖς, καὶ θερμαίνεται· οὐ περιέθηκε δὲ ἡμῖν ὁ θεὸς

^ω λωστοποιεῖ τοὺς πρὸς ἄλληλα C. ^κ τοὺς καταλλήλους ἀτμοὺς B.
^γ οὐλ. τὲ καὶ κατ. B.C. ^α ἐκφύουσα. B.C. ^β τε οἴμ. B. ^δ ἐπὶ
 λιγνῆ B. ^ε ἐπὶ λιγνῶς τῆς ἀναπεμπομένης C. ^ε λευκῆς οὔσης καὶ φλεγμα-
 τικωτέρας C. ^δ χολ. δὲ B. χολωδεστέρας δὲ καὶ ξηροτέρας C. ^ε τῷ
 ἀνθρώπῳ C. ^ε λευκὴ C. ^β τὸ δὲ B. ^η ἐν γήρ. θριξ γιν. C. ^ι οἶον
 οἴμ. B. ^ι χυμοῦ C. ^κ εὐκράτου C. ^ι πνεύματος B.C. ^μ δια-
 δείκνται B.C. ^ν σφαλλομένου B. τούτων σφαλλομένων C. ^ο κατα-
 ψυχει C. ^ρ ἐφ' ἧς ἀπ. τοῦ ἄθος C. ^α ἐπ' αὐ C. ^τ δὲ B.

ἐκ φύσεως δέρμα παχὺ ὡς τοῖς βουσίν, ἢ τοῖς ἄλλοις ζώοις τοῖς παχυδέρμοις^α οὔτε τρίχας μεγάλας καὶ πυκνάς ὡς τοῖς προβάτοις, ἢ ταῖς αἰξίν· οὔτε φολίδας, ὡς τοῖς ὄφεισι, καὶ τοῖς ἰχθύσιν· οὔτε ὄστρακα, ὡς ταῖς χελώναις, καὶ τοῖς^β κοχλίας, καὶ τοῖς ὄστρακοδέρμοις πᾶσιν· οὔτε πτέρυγας^γ, ὡς 5 τοῖς ὀρνέοις· ἀναγκαίως^δ ἐσθῆτος ἐδεήθημεν ἀναπληρούσης^ε ἡμῖν^ς ὅπερ ἡ φύσις τοῖς ἀλόγοις ἐδαρῆσατο^ς. οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ οἰκήσεως διὰ τοὺς ὄμβρους καὶ χειμῶνας καὶ καύματα, διὰ τοῦτο ὡς ἐξαπορούμενοι ἐξ ὄμβρων καὶ χειμῶ- 10 νος καὶ καύματος^ς ἐσθῆτος ἐδεήθημεν καὶ οἰκήσεως· διὰ δὲ^ι τὸ διαφορεῖσθαι τὴν ἐπισηρχομένην τροφήν, ἄλλης τροφῆς καὶ ποτοῦ· διὰ δὲ τὰς δυσκρασίας τῶν ποιοτήτων, καὶ τὴν λύσειν^α τῆς συνεχείας τοῦ σώματος, ἰατρῶν θεραπείας ἐν χρεῖα κατέστημεν.

Οὐ^β γὰρ δὴ μόνον εἰς τροφήν ἀνθρώπου^ς τὰ ὄντα γέγενετο, ἀλλὰ πολλῶ^δ μᾶλλον εἰς θεραπείαν αὐτοῦ^ς· οὐδὲν γὰρ ἐστὶ 15 τῶν ἐπὶ γῆς, ὃ μὴ συνεργεῖ^ς ἐν τῇ ἰατρικῇ τέχνῃ καὶ βοηθεῖ τῷ ἀνθρώπῳ· κ' ἂν θηρία εἴπῃς· κ' ἂν ἐρπετά· κ' ἂν πετεινά· κ' ἂν φυτά· κ' ἂν βοτάνας· κ' ἂν λίθους· κ' ἂν ὅτι οἶν τῶν ὄντων, ἐν γῇ τε καὶ θαλάσση, καὶ ἐν πάσῃ τῇ κτίσει· χρεῖα τοίνυν ἀνθρώπῳ αἰεὶ τροφῆς μὲν καὶ ποτοῦ διὰ τὰς κενώσεις καὶ δια- 20 φορήσεις, καὶ τὸ^ς συνεστάναι τὸ ζῶον· καὶ γὰρ τὴν στερεὰν τροφήν κατὰ προηγούμενον προσφερόμεθα^ς λόγον· τὴν δὲ ὑγρὰν κατὰ δεύτερον· ὥστε ὄχημα γενέσθαι τῇ ξηρᾷ^ι, καὶ χειραγωγῆσαι αὐτὴν πρὸς τὴν ἀνάδοσιν, ὡς φησὶν Ἰπποκράτης· “ ὑγρασίη^κ τροφῆς ὄχημα”· ἐσθῆτος δὲ πάλιν δεόμεθα, διὰ τὸ 25 μηδεμίαν ἔχειν ἐκ φύσεως περιβολὴν ἰσχυρᾶν οἴκου δὲ, διὰ τὰς δυσκρασίας τοῦ περιέχοντος ἡμᾶς ἀέρος καὶ τὰ θηρία· θεραπείας δὲ, διὰ τὰς μεταβολὰς τῶν ποιοτήτων^ι. καὶ τὴν αἰσθησιν τὴν ἐνδοθεῖσαν ἡμῶν^ς τῷ σώματι· εἰ γὰρ μὴ προσῆν

^α παχυδέρμα C. ^β ταῖς B. ^γ πτερὰ C. ^δ καὶ διὰ τοῦτο ἀναγκ. B. ^ε τῆς ἀναπρ. B. ^ς ἐν ἡμῖν τοῦτο B.C. ^ζ ἔδωρ. τ. ἀλ. B. ^ς καυμάτων B. ^α τῇ λύσει B. ^β οὐ δὲ γὰρ B. ^γ τῶν ἀνθρώπων C. ^δ πολλοὶ C. ^ε αὐτῶν C. ^ς ἐνεργεῖ C. ^ζ τοῦ B. διὰ τὸ C. ^η προσφερόμεθα C. ^ι τῆς ξηρᾶς C. ^κ ὑγρασία B. ὑγράσειν C. ^ι καιτήτων C. ^ς δοθεῖσαν ἡμῖν C.

ἡμῖν ἢ αἰσθησις, οὐκ ἂν ἡλγοῦμεν^π· οὐδ' ἂν θεραπείας ἐδεήθημεν, μὴ ἀλγοῦντες· καὶ διεφθάρημεν ἂν, ἐν ἀγνωσίᾳ τοῦ κακοῦ τὸ πάθος οὐκ ἰώμενοι^ο.

Διὰ δὲ τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐπιστήμας, καὶ τὰς ἀπὸ τούτων⁵ χρείας ἀλλήλων θεόμεθα· διὰ δὲ τὸ δεῖσθαι ἀλλήλων εἰς ταυτὸ^ρ πολλοὶ συνελθόντες, κοινωοῦμεν ἀλλήλοις^α κατὰ τὰς τοῦ βίου χρείας ἐν τοῖς συναλλάγμασιν^τ· ἥτινα^β σύνοδον καὶ συνοικίαν^ε πόλιν ὠνόμασαν^υ· ἵνα ἐγγύθεν, καὶ μὴ πόρρωθεν τὰς^γ παρ' ἀλλήλων ὠφελείας καρπώμεθα· φύσει γὰρ ¹⁰ συναγελαστικὸν καὶ πολιτικὸν ζῶον^ω γέγονεν ὁ ἄνθρωπος· εἰς γὰρ οὐδεὶς αὐτάρκης ἑαυτῷ πρὸς ἅπαντα^ξ· δῆλον οὖν ὡς αἱ πόλεις διὰ τὰ συναλλάγματα καὶ τὰ μαθήματα συνέστησαν ὀρίζονται γὰρ πόλιν^ζ, οὐ μόνον σύστημα ἰδρῦμενον κατὰ^ς νόμον διοικούμενον^α, ἀλλὰ καὶ σύνοδον, καὶ συνοικίαν πολλῶν εἰς ὠφε-
15 λείω.

Δύο δὲ τῶν πρεσβείων τούτων ὁ ἄνθρωπος ἐξαιρέτων^β ἔτυ-
χεν ὑπὲρ πάντα τὰ ὄντα λογικά τε καὶ ἄλογα ζῶα· καὶ γὰρ οὗτος μόνος συγγνώμης^γ τυγχάνει μετανοῶν, καὶ^δ τὸ σῶμα τούτου θητὸν ὄν^ο ἀπαθανατίζεται· καὶ τοῦ μὲν σωματικοῦ διὰ ²⁰ τὴν ψυχὴν, τοῦ δὲ ψυχικοῦ, διὰ τὸ σῶμα τυγχάνει· μόνος γὰρ ὁ ἄνθρωπος τῶν λογικῶν ἐξαιρέτον ἴδιον ἔσχηκεν, τὸ συγγνώμης ἐν τῷ μετανοεῖν ἀξιοῦσθαι^ε· ἐπειδὴ^β γὰρ τὰ ἄλογα πάθη, ἐκ τῆς πρὸς τὴν ἄλογον^η φύσιν συμπαθείας τε καὶ^ι συγγενείας τὰς ἀφορμὰς ἔχει· ἢ γὰρ τῶν παθημάτων συγγένεια κατὰ τὸ ²⁵ ἴσον ἡμῖν τε καὶ τοῖς ἀλόγοις ἐμφέρεται^κ· διπλὴν φέρει ὁ ἄνθρωπος πρὸς τὰ ἐναντία^λ τὴν τιμιότητα^μ· τῷ^ν μὲν θεοειδεῖ τοῦ νοῦ πρὸς τὸ θεῖον κάλλος μεταμορφούμενος^ο· ταῖς δὲ κατὰ

^π ἡλγοῦμεν C. ^ο ἀκειούμενοι B. οικειούμενοι C. ^ρ τὸ αὐτὸ B.
^α ἀλλήλων C. ^τ συναλλαγῆμασιν A. συναλλάγμασιν B.C. ^β ἦν δὲ C.
^ε συνοικήσιν C. ^υ ὠνομάσαμεν C. ^γ τῆς C. ^ω ζῶον om. B. ^ξ ἅ-
παντας C. ^ζ πολλοὶ A. πόλεις B. πόλιν C. ^ς καὶ κατὰ C. ^α διοι-
κούμενοι B. ^β ἐξαιρέτως B. ^γ συγ. μόνον B. ^δ καὶ μετανοίας B.
^ε ἂν om. B. ^ε νετβα α μόνος usque ad ἀξιοῦσθαι om. A. ^β ἐπεὶ C.
^η τὰ ἄλογα C. ^ι συμπαθ. τε καὶ om. B.C. ^κ ἐπιφαιίνεται C. ^λ δ. δὲ
φέρει π. τὰ ἐν. ὁ ἄνθρ. B. ^μ ὁμοιότητα A.C. ^ν τῆ A.B. ^ο μετα-
μορφούμενον C.

τὸ πάθος γινομέναις ὀρμαῖς πρὸς τὸ κτηνώδες φέρων τὴν οἰκειό-
τητα· πολλάκις δὲ καὶ ὄλος^p ἀποκτηνοῦται διὰ τῆς πρὸς τὰ
ἄλογα ῥοπῆς τε καὶ διαθέσεως· συγκαλύπτων τὸ κρείττον τῶ
χείρονι· τούτου γοῦν χάριν ἐχαρίσατο τὸ ἐξαίρετον αὐτὸ ὁ Θεὸς
πρωτέρημα^q, τὸ διὰ τῆς μετανοίας ἀπολύεσθαι τῶν προημαρ- 5
τημένων αὐτῶ τὰς αἰτίας ἀποδυρόμενος^r. καὶ γὰρ μόνῳ ἀν-
θρώπῳ τούτῳ^s δεδωρηται, καὶ παντί, καὶ αἰεὶ, παρὰ τὸν καιρὸν
τῆς ἐγκοσμίου ζωῆς· μετὰ δὲ θάνατον οὐκ ἔτι· καὶ ὡς περ ἴδιον
ἐστὶ τοῦ εἶδους· αὐτοῦ τὸ γελαστικὸν^u, ἐπειδὴ καὶ μόνῳ τούτῳ
πρόσεστι, καὶ παντί, καὶ αἰεὶ· εἰ καὶ μὴ αἰεὶ κέχρηται αὐτῶ^v 10
οὕτως ἴδιον αὐτῶ καὶ ἐξαίρετον, καὶ μόνῳ^w τῶν ἄλλων ζῶων, τὸ
μετὰ θάνατον ἀνίστασθαι, καὶ εἰς ἀθανασίαν χωρεῖν· τυγχάνει
δὲ τούτου διὰ τὴν τῆς ψυχῆς ἀθανασίαν· ὡς περ τοῦ θανάτου^x,
διὰ τὴν τοῦ σώματος ἀσθενείαν τε καὶ πολυπάθειαν.

*Ἴδια δὲ αὐτοῦ^x καὶ τὰ τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν μαθήματα· 15
καὶ αἰ κατὰ τὰς τέχνας πάσας ἐνεργεαί^y τε καὶ ἐφευρέσεις
πάσας· τρεῖς δὲ περὶ τὸ ζῶον τούτου τὸ λογικόν^z ἐνεργοῦσι δυνά-
μεις αἰεὶ· ψυχικαί, φυσικαί καὶ ζωτικαί· τούτέστιν ἡγεμονικαί,
αἰσθητικαί καὶ κινητικαί· ψυχικαί^a μὲν καὶ ἡγεμονικαί, φαν-
τασία, λογισμὸς, μνήμη, δόξα, διάνοια^b. αἴτε κατὰ μέρος αἰσθή- 20
σεις, καὶ αἰ κατὰ προαίρεσιν κινήσεις· ζωτικαὶ δὲ, οἷον ἀνα-
πνευστικὴ καὶ σφυγμικὴ· φυσικαί^c δὲ, οἷον γεννητικὴ, θρε-
πτικὴ, αὐξητικὴ· καὶ αἰ τούτων ὑπηρέτιδες, ἐλεγκτικὴ καὶ
ἐλκτικὴ^d, ἀλλοιωτικὴ^e καὶ ἀποκριτικὴ· ἔτι^f δὲ σὺν ταύταις
καὶ τίς ἕτερα διακριτικὴ λεγομένη, ἣτις κατὰ πᾶν μόνιον ἐνε- 25
ργοῦσα, συνιστᾷ ταῦτα καὶ τρέφει, καὶ τὸ περιττὸν ἀπωθεῖται.

Χρὴ δὲ γινώσκειν ταύτας τὰς δυνάμεις ἐκ τριῶν ὀρμᾶσθαι
μορίων· ἐκ κεφαλῆς μὲν, ἧ^g λογιζόμεθα καὶ αἰσθανόμεθα καὶ

^p ἐνίοτε δὲ καὶ ἄλλως C. ^q αὐτῶ ὁ Θεὸς τὸ ἐξ. πρ. τοῦτο B. ^r ἀπο-
δυρόμενος οἱ. A. ^s μόνῳ τούτῳ B. ^t τῆς οὐσίας B.C. ^u μᾶλλον τὸ
εἶναι γελ. B. ^v μόνῳ B. ^w ὡς περ ἐκείνου B.C. ^x αὐτῶ C. ^y πᾶ-
σαι ἐνεργεαί C. ^z περὶ τὸ λογ. τ. ζῶον B.C. ^a καὶ εἰς ψυχ. B.C.
^b μνήμη, νοῦς, διάνοια δόξα C. διάνοια δόξα B. ^c φυσικὴ C. ^d ἡλα-
τικὴ καθεκτικὴ C. ^e verba καὶ αἰ τούτων usque ad ἀλλοιωτικὴ οἱ. B.
^f ἔστι C.

μεμνήμεθα· και τόπον ἐκ τόπου μετερχόμεθα· ἐκ καρδίας δὲ, ἢ θυμούμεθα, και διάθερμοι τυγχάνομεν ὄντες· ἔτι δὲ σφυγμὸν ἔχομεν αὐτῆ^β τῆ καρδίας· και ἐξ αὐτῆς ἐν ἀπάσαις ταῖς ἀρτηρίαις· ἐξ ἥπατος δὲ, φ^h τρεφόμεθα και αὐξανόμεθα, και τὸ 5 πᾶν ἡμῶν ἐπαρδένεται σῶμα· ἐκάστη δὲ αὐτῶν τῶν δυνάμεων διὰ τοῦ νοὸς ἐνεργεῖται· ὅτι πᾶσα ἐνέργεια διανοίας¹ ἐστὶν ἀποτέλεσμα· αἱ δὲ ἐνέργειαι δυνάμεις εἰσὶ τοῦ νοός· ὁ δὲ νοῦς ἡγεμονικὸν ἐστὶ τῆς ψυχῆς· εἰ γὰρ και ἀθεώρητός ἐστιν ἡ τοῦ νοῦ^κ φύσις καθ' ἑαυτὴν, και οὐδεὶς αὐτὴν τόπος ἐμπεριέχει τφ 10 σώματι¹ διὰ τὸ αὔλον και ἀσώματον^m, ἀλλ' ὅμως πᾶσαⁿ προαιρετικὴ κίνησις τούτου^o ἔργον ἐστὶ· πάσης δὲ προαιρετικῆς κινήσεως προηγείται φαντασία· φαντασία δὲ ἐστὶ τύπωσις τοῦ ἡγεμονικοῦ, δι' ἧς γίνεται τῶν ἀφανῶν και ἀμελετήτων πραγμάτων ἐξ ἐπινοίας τινός^p ἀμυδρὰ ἔλλαμψις^q· διάνοια δὲ ἐστὶ 15 νοὸς οἰκεία κίνησις· ἡ δὲ αὐτοῦ ἐνεργοῦσα, και τὰ πράγματα^r κρίνουσα· τοῦ διανοητικοῦ^s δὲ εἰσὶν αἷ τε κρίσεις και αἱ συγκαταθέσεις, και ἀποφυγαί^t τῶν κακῶν και ὀρμαί· και αἱ νοήσεις τῶν ὄντων· και αἱ ἀρεταί· και αἱ ἐπιστήμαι· και τῶν τεχνῶν οἱ λόγοι· και τὸ βουλευτικόν^u· ἡ μνήμη δὲ ἐστὶ φυ- 20 λακὴ τῶν ῥηθέντων^v, ἡ διανοηθέντων^w, ἡ ἐνεργηθέντων, ἡ ἀκουσθέντων· ἡ δόξα δὲ συντελεστικὴ^x τούτων ὑπάρχουσα, διὰ τῶν αἰσθητηρίων ἀντιλαμβανομένη^y τὰ φαντασθέντα και διανοηθέντα, και ἐνεργηθέντα, και ἀκουσθέντα^z, διὰ τῆς τοῦ λογισμοῦ συγκαταθέσεως ἐκπληροῖ.

25 Ἔστι δὲ λογισμὸς νοῦς μετὰ ὀρθοῦ λόγου προτιμῶν τὸν σοφὸν^a βίον· νοῦς δὲ ἐστὶ φύσις ἐπινοητικὴ και ἀποτελεστικὴ πάντων τῶν ὄντων, τεχνῶν^b τε και ἐπιστήμων· νοῦς δὲ παρὰ τὸ κέεσθαι· ὁ πάντοτε^c κινούμενος, και ἐπὶ παντός προῖον ἐν

^β ἐν αὐτῇ B.C. ^h ἐξ ἥπατος δὲ φ A. ἐξ ἥπατος δὲ αὐ B.C. ⁱ δυνάμεως B. ^κ νοὸς C. ¹ τοῦ σώματος B. ^m ἧς ὑπάρχει ψυχῆς ὀφθαλμὸς B. ⁿ πᾶσα om. B. ^o τούτου B. ^p τινός om. A. ^q ἔλλαμψις A. ^r πρᾶγματα C. ^s νοητοῦ C. ^t αἱ ἀποφ. B.C. ^u τῶν βουλευτικῶν C. ^v τηρήθέντων A. ^w ἡ ἐνοηθέντων add. B.C. ^x και ἡ συντ. B. ^y ἀναλαμβανομένη C. ^z και μνημανθέντα add. B.C. ^a σοφίας B.C. ^b πασῶν τῶν τεχν. C. ^c ὅπουταν δηλονότι C.

ἡμῖν πρῶγματος· τί γὰρ ὀρμητικώτερον τοῦ νοῦ ; καθὼς Ὁμηρος φησὶν^d,

ὡς δ' ὅταν ἀΐξῃ^e νοὸς ἀνέρος· (Il. O. 80.)

καὶ ἀλλαχοῦ·

ὥστε^f πτερὰν, ἢ ἔβ νόημα· (Od. H. 36.)

5

ἐκ νοὸς δὲ καὶ ὁ λόγος γεννᾶται· καὶ φωναῖς τυπούται, καὶ γράμμασιν ὥσπερὶ σωματοῦται^h· ὁ γὰρ λόγος ὃν ἐκφέρομεν διὰ γλώσσης καὶ χειλέων, γέννημα ἐστὶ τοῦ νοῦ· γεννᾶται δὲ οὐκ ἄφει· οὐ πάθειⁱ· οὐ πόνῳ· οὐ διαιρέσει· ἔστι γὰρ^k ἀσώματος, ἀόρατος καὶ^l ἀκράτητος· ἀκοῇ μόνον^m παραδεχόμενος· 10 οὐδεὶς εἶδενⁿ ἄφει λόγον· οὐδεὶς κατέχει χειρὶ· ἀλλ' ἔστιν ἀσώματος καὶ ἀκράτητος φύσις^o, ὑπὸ μιᾶς αἰσθήσεως κρατούμενος τῆς ἀκοῆς· καὶ οὐκ ἐκτείνασα^p χειρας ἢ ἀκοῇ κατέχει αὐτόν· ἀλλ' αὐτὸς ὁ λόγος^q εἰσελθὼν κρατεῖται, καὶ οὐ μερίζεται, καὶ^r τοῦ νοῦ τοῦ γεννήσαντος αὐτόν οὐκ ἀποσχίζεται^s· 15 ἀλλὰ καὶ πάντας πληροῖ τοὺς ἀκούοντας αὐτοῦ^t, καὶ τοῦ γεννήσαντος αὐτόν οὐκ ἀφίσταται νοῦ· ἀπὸ δὲ τοῦ λόγου καταλαμβάνεται ἢ διάνοια καὶ ἢ βουλή τῆς ψυχῆς· διὸ φησὶν ὁ μέγας Βασιλεῖος^u· “ τοῦ λόγου τὴν χρῆσιν δέδωκεν ἡμῖν ὁ “ κτίσας ἡμᾶς^v Θεὸς, ἵνα τὰς βουλάς τῶν καρδιῶν ἀλλήλοις 20 “ ἀποκαλύπτωμεν· καὶ διὰ τὸ κοινωνικὸν τῆς φύσεως ἕκαστος τῶ “ πλησίον μεταδίδωμεν^w· ὥσπερ ἕκ τινων ταμειῶν τῶν τῆς καρ “ δίας κρυπτῶν προφέροντες^x τὰ βουλευόμενα. εἰ μὲν γὰρ^y “ γυμνῇ τῇ ψυχῇ διεξῶμεν, εὐθύς ἂν ἀπὸ τῶν νοημάτων ἀλ “ λήλοις συνεγιγόμεθα^z. Ἐπεὶ δὲ ὑπὸ παραπετάσματι τῇ 25 “ σαρκὶ ἡμῶν καλυπτομένη^a ἢ ψυχῇ τὰς ἐνοσίας ἐργάζε “ ται, ῥημάτων δεῖται καὶ ὀνομάτων πρὸς τὸ δημοσιεύειν τὰ “ ἐν τῷ βάθει κείμενα^b.” πλὴν πρότερον ὁ^c ἀπὸ τῶν γραμ-

^d φησὶν om. B. ^e ἀΐξει A.C. ^f καὶ ὥστε et mox ἐνόημα B. ^g ἰὼν C. ^h hanc om. A. ⁱ οὐ π. om. B. ^κ πύθω C. ^k δὲ B. ^l καὶ om. B. ^m μόνῃ B. ⁿ οἶδεν B. ^o φύσει C. ^p ἐκτείνουσα C. ^q ἔλας C. ^r καὶ om. B. ^s οὐ χωρίζεται add. B.C. ^t αὐτόν C. ^u εὐαγγελίστης C. ^v ἡμᾶς om. A. ^w ἀποδίδωσιν C. ^x προσφέροντες C. ^y γὰρ om. B. ^z συνεγιγόμεθα B. ^a καλ. ἡμῶν B.C. ^b καὶ ταῦτα μὲν ὁ θεῖος ἀνὴρ add. C. ^c ὁ om. B.

μάτων^d τύπος ἐγγίνεται τῇ νοήσει· ἔπειτα μετὰ τὸ φαντασιωθῆναι, ἀπὸ τῶν ὑποκειμένων τὰς οἰκείας καὶ προσφυεῖς ἐκάστου σημασίας ἐκλεγόμενος ἐξαγγέλλει^e· εἶτα τῇ ὑπηρεσίᾳ τῶν φωνητικῶν ὀργάνων διαδιδούς^f τὰ νοηθέντα, οὕτως^g δια-
5 τῆς τοῦ ἀέρος τυπώσεως κατὰ τὴν ἔναρθρον τῆς φωνῆς κίνησιν τὸ ἐν τῷ^h κρυπτῷ νόημαⁱ σαφηνίζει.

Καὶ τοῦτο ἐν τῇ φύσει τοῦ λογικοῦ ζώου, τὸ^j διὰ λόγου ἐκκαλύπτειν προφορικοῦ τὰ τῆς ψυχῆς ἀπόκρυφα· ἡ γὰρ
10 συγγίνονται^k τὸν λόγον δὲ τὸν ἀνθρώπινον τινὲς ἄγγελον ὀρίσαντο νοήματος· λέγεται δὲ, ὁ μὲν ἐνδιάθετος, ὁ δὲ προφορικός· καὶ ἐνδιάθετος μὲν ἔστιν, ὁ ἐν καρδίᾳ λαλούμενος· ὁ δὲ ἐν τῇ
15 προφορᾷ καὶ χρήσει^l, ῥῆμα^m ἀπὸ διανοίας ἐκπεμπόμενονⁿ μετὰ φωνῆς· φωνῆ δὲ οὐ πᾶς^o λόγος λέγεται, ἀλλὰ πᾶν ὃ ψόφον δι'
20 ἀκοῆς ἐμποιεῖ· ἐπὶ μὲν γὰρ^p τῆς ἡμετέρας ψυχῆς διτταὶ εἰσὶν αἱ ἐνεργεῖαι· αἱ μὲν γνωστικαί, οἶον νοῦς, δόξα, φαντασία, αἴσθησις καὶ διάνοια, καθὼς προείπομεν· αἱ δὲ ζωτικαὶ καὶ ὀρεκτικαί, οἶον, βούλησις, θυμός, καὶ ἐπιθυμία· περὶ ὧν μετ-
ἔπειτα ἐνημάνομεν^q.

20 Τὰς δὲ^r τοῦ νοῦς ἐνεργείας πάσας τινὲς κατὰ τὰς ἐν τῇ κεφαλῇ τοῦ ἐγκεφάλου κοιλίας^s, ἤγουν τὰς ἐμπροσθίους καὶ ὀπισθίους καὶ μέσας κοιλότητας, διαμένειν^t εἶπον διὰ τὸ ἐν νοσήμασι τοῖς^u κατὰ παρατροπὴν^v τινὰ γενομένοις ταύτας ἀπόλλυσθαι· ποτὲ μὲν γὰρ ὁμοῦ τὸ φανταστικόν, καὶ τὸ δια-
25 νοητικόν, καὶ μνημονευτικόν, καὶ τὸν λογισμὸν αὐτὸν διαφθεί-
ρονται^w οἱ φρενητιάσαντες^x, ἢ παρακοπὴν πάσχοντες^y· ποτὲ δὲ καθ' ἕκαστον^z τούτων· πλὴν ἀλλ' ὁ μὲν νοῦς ἐπὶ τῶν κατὰ

^d πραγμάτων B.C. ^e εξαγγέλει B. ^f παραδιδούς B.C. ^g οὕτω B.
^h τῷ om. B. ⁱ τὸ ἐν αὐτῇ κρυπτόμενον νόημα C. ^j τοῦ C. ^k συγγί-
νεται C. ^l προφορικός δὲ ὁ ἐν τῇ π. καὶ χρήσιμος C. ^m ῥεῦμα B.C.
ⁿ ἐκπεμπόμενος C. ^o πᾶν C. ^p ἐπεὶ γὰρ B. ^q ἐξῆς εἴπωμεν C.
^r δὲ om. B. ^s κοιλάς B. ^t διανέμωσι B. μοχ εἶπον om. B. ^u νοή-
μασι· τισὶ C. ^v κατὰ ῥοπήν B. περιτροπήν C. ^w παραφθείρουσιν B.
παραφθείρανται C. ^x φρενητιάσαντες A. ^y πάσχουσι B. ^z καὶ καθ'
ἕκ. B.

φύσιν διακειμένων ἀνθρώπων, τὸ οἰκεῖον τῆς φρονήσεως ἔργον ἢ λόγον ἐνήργησεν· ἐπὶ δὲ τῶν ἀσθενῶς διακειμένων μορίων^α δέξασθαι τὴν φυσικὴν αὐτοῦ δύναμιν ἢ κίνησιν, ἀπρακτος καὶ ἀνερέργητος ἔμεινεν· ἐπεὶ καὶ μουσικὸς ἔμπειρος δεῖξαι τὴν ἐπιστήμην ἀδυνατεῖ, εἰς τὰ τῷ χρόνῳ διεφθορότα^β ἢ παραρρηγμένα^γ 5 ἐκ καταπτώσεως τῆς τεχνικῆς αὐτοῦ πράξεως ὄργανα.

Οὐ μόνον δὲ τῆς ψυχικῆς, καὶ ζωτικῆς, καὶ φυσικῆς δυνάμεως^δ ἐπιστατεῖν αὐτὸν οἶδαμεν, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν πεντὲ αἰσθήσεων ἐνεργεῖσθαι γινώσκομεν· ταῖς γὰρ αἰσθητικαῖς δυνάμεσιν ἑαυτὸν καταμερίζων καταλλήλως δι' ἐκάστης, τὴν τῶν 10 ὄντων γνῶσιν ἀναλαμβάνει· οὗτος^ε γὰρ θεωρεῖ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὸ φαινόμενον^ς· καὶ συνίησι διὰ τῆς ἀκοῆς τὸ λεγόμενον· καὶ διὰ τῆς γλώσσης διακρίνει τῶν γευστῶν τὰς ποιότητας· καὶ διὰ τῆς ὀσφρήσεως δοκιμάζει τὰς διαφορὰς τῶν ἀτμῶν· καὶ τῇ χειρὶ χρῆται^ς πρὸς ὃ βούλεται· τῇ τοῦ ὄργανου συν- 15 ἐργία εἰς^ς ταῦτα χρώμενος· ὁ γὰρ περιεκτικὸς τοῦ ἐγκεφάλου ὑμῆν δι' αἰσθητικῶν ὀργάνων ἐξ ἑαυτοῦ^ι κινουμένων, τῇ ὄρασει, καὶ τῇ^κ ὀσφρήσει, καὶ τῇ^ι ἀκοῇ, καὶ τῇ γέυσει ἀρμοζόμενος^ς, φυσικῶς διὰ τοῦ ψυχικοῦ πνεύματος τῶν αἰσθήσεων^α ἀντιλαμβάνεται. 20

Τὰς δὲ ζωτικὰς δυνάμεις ἐκ καρδίας ὀρμασθαι^ο μάθομεν· καὶ γὰρ τοῦ ἐν ἡμῖν ἐμφύτου θερμοῦ τῇ ἀεικινήτῳ ὀρμῇ^ρ, ὃν καὶ ζωτικὸν τόνον^α τινὲς ὠνόμασαν, ἢ ψυχὴν ὡς ὄργανον χρωμένην, πᾶσαν ἑαυτῆς ἐνεργεῖαν ἐπιτελεῖ· τὸ γὰρ ἐκεῖθεν πηγάζον ζωτικὸν πνεῦμα χορηγούμενον ἐπὶ τὸν ἐγκέφαλον, 25 καὶ δι' αὐτοῦ ἐπὶ τὰ αἰσθητήρια, καὶ ἐπὶ τὰ πανταχοῦ τοῦ σώματος διήκοντα^ς νεῦρα δεχόμενοι^ς, ζῶντες καὶ ἐνεργούντες δεικνύμεθα^ς· ἐκ καρδίας γὰρ καὶ ἡ σφυγμικὴ ὀρμᾶται κίνησις·

^α αὐτοῦ μορ. C. ^β διαφθαρέντα C. ^γ ἢ παρ. om. B.C. ^δ ψυχικαῖς κ. ζωτικαῖς κ. φυσικαῖς δυνάμεσιν A. μοχ om. quæ seq. usque ad ἑαυτ. καταμερ. A. ψυχικὰς κ. ζωτικὰς κ. φυσικὰς δυνάμεις B. ^ε οὗτω C. ^ς γινόμενον C. ^ς χρᾶται C. ^ς πρὸς C. ^ι αὐτοῦ B. ^κ τῇ om. B. ^ι τῇ om. B. καὶ τῇ ἀφῆ ἐφαρ. C. ^ς καὶ γέυσει ἐφαρμολόμενος B. ^α τὰς αἰσθήσεις B. ἐκάστου τῶν αἰσθητῶν C. ^ο ὀρμασθαι om. C. ^ρ τὴν ἀεικινήτην ὀρμῆν B.C. ^α τὴν A. ^ς διήκον A. ^ς δεχ. om. B.C. ^ς δεικνύμεθα ζῶντας κ. ἐνεργούντας ἀποδείκνυσι τοὺς ἀνθρώπους B.

οὐδὲν γὰρ ἔστι σφυγμὸς, ἢ κίνησις καρδίας^υ καὶ ἀρτηριῶν ὑπὸ ζωτικῆς δυνάμεως φυσικῶς γινομένη, κατὰ διαστολὴν καὶ συστολὴν τοῦ πνεύμονος^ν, πρὸς ἐκφόρησιν τῶν λιγνυωδῶν περιττωμάτων, καὶ ἀντεισαγωγῆν τοῦ καθαροῦ ἀέρος, πρὸς τὸ ριπίζεσθαι 5 καὶ ἀναζωπυρεῖν τὸν ζωτικὸν τόνον, ὃ ἔστι τὸ ἔμφυτον θερμὸν τὸ^ω ἐν τῇ καρδίᾳ.

Ἐξ ἥπατος δὲ αἱ φυσικαὶ δυνάμεις ὀρμῶνται· καὶ γὰρ διὰ τῆς ἐργασίας^χ αὐτοῦ τρέφεται ἡμῶν ἅπαν^γ τὸ σῶμα, καὶ αὐξανόμεθα· καὶ πάλιν^z τροφῆς ὀρεγόμεθα· πέψει, καὶ 10 ἀναδόσει, καὶ ἐξαιματώσει, καὶ προσθέσει, καὶ διακρίσει, καὶ ἀποκρίσει· αἱ γὰρ τρεῖς αὗται δυνάμεις· ἢ ἐκ καρδίας· ἢ ἐξ ἥπατος· καὶ ἢ ἐξ ἐγκεφάλου, πᾶσαν ἡμῶν διοικοῦσι ζωὴν διὸ καὶ τῆς ψυχῆς μέρη τινὲς ταῦτα ὥρισαντο εἶναι^α· τὸ γὰρ “τριμερὲς τῆς ψυχῆς ἐν ἀπαθείας^β βυθῷ” τῶν σοφῶν τις 15 “καταποντίζεσθαι” εὐχεται· καὶ θαυμαστὸν πῶς τριμερὲς ἢ ἀσώματος· πλὴν ἐνέργειαί τινες εἰσὶν, εἴτουν^ε δυνάμεις, τὸ θυμικόν, τὸ ἐπιθυμητικόν, καὶ τὸ λογιστικόν· ὀρμῶνται δὲ, τὸ θυμικόν μὲν ἐκ καρδίας· τὸ δὲ ἐπιθυμητικόν ἐξ ἥπατος· ἐξ ἐγκεφάλου δὲ τὸ λογιστικόν· καὶ ἐκ μὲν τοῦ θυμικοῦ ὁ θυμὸς 20 γενᾶται· ἔστι δὲ θυμὸς ζέσις τοῦ περικαρδίου^δ αἵματος πρὸς ὄρεξιν ἀντιλυπήσεως τῶν παροξυνάντων κινούμενος· παράγεται^ε δὲ παρὰ τὸ θύω τὸ ὀρμῶ· ἢ παρὰ τὸ θύειν αἷμα^ε· θυαιμός τις ὢν ἢ ὁ θύειν, ἤγουν ὀρμᾶν αἷμα κινούμενος, καὶ^ε ὀρμῶμενος ὑπὸ αἵματος. ἐκ δὲ τοῦ ἐπιθυμητικοῦ ἢ ἐπιθυμία κινεῖται· ἔστι δὲ 25 ἢ ἐπιθυμία παντὸς ἐμφύχου ὀρμῆ πρώτη^η πρὸς τι τῶν φιλομένων· ἐκ τοῦ λογιστικοῦ δὲ ὁ λογισμὸς ἐφορμᾶται· λογισμὸς δὲ ἔστι τὸ πρῶτον ἐν νοῦ ἀνελθόν^ι νόημα· ἢ ἀόρατος κίνησις καὶ ταραχὴ πραγμάτων· ἢ αἰσθητῶν πραγμάτων συνισταμένη κατὰ διάνοιαν^κ εἰκῶν μεθ’ ἧς ὁ νοῦς κινούμενος λέγει τι ἢ πράττει

^υ ἐκ καρδ. C. ^ν πνεύμονος A. ^ω τὸ om. C. ^χ θερμασίας C.
^γ ἅπαν om. C. ^z πάλιν om. C. ^α εἶναι om. B. ^β τὸ γὰρ τριμ. τ.
^γ ψυχ. ἐν ἀπ. om. B. ^ε ἤτοι C. ^δ περὶ καρδίας C. ^ε παραγίνεται C.
^ε ἢ ὁ θύειν αἷμα A. ἢ παρὰ τὸ θ. αἷμα om. B. ^ε θύειν αἷμα κινούμενος C.
^ε καὶ om. B. ^η πρώτη ὀρμῆ B. ^ι ἀνελθόν C. ^κ καταδιάνοια C.

φανερώς ἢ κρυπτῶς πρὸς τὰ μορφούμενα ἢ ἀπὸ αὐτοῦ καὶ τοῦ μὲν θυμικοῦ εἰσὶν ἀρεταί, ὑπομονή, καὶ ἑγκράτεια καὶ ἀνδρεία· κακίαι δὲ, ὀργή καὶ μανία, καὶ δειλία¹, καὶ ἀνανδρία· τοῦ ὀπιθυμητικοῦ ἀρεταί μὲν, σωφροσύνη, καὶ ὀρεξις τῶν ἀθανάτων ἀγαθῶν· καὶ ἀγάπη Θεοῦ, καὶ τῶν² πλησίον· κακίαι δὲ, 5 ἀσέλγεια, καὶ ἀκολασία, καὶ τῶν γηϊνῶν³ ἀγαθῶν ἐπιθυμία· τοῦ λογιστικοῦ δὲ ἀρεταί μὲν, σύνεσις, καὶ εὐσέβεια, καὶ φόβος Θεοῦ· κακίαι δὲ, πανουργία καὶ δολιότης, καὶ ἀφοβία Θεοῦ.

Ὅπνῃκα γὰρ ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον κατεσκεύαζε, τὰ πάθη¹⁰ αὐτῶ καὶ τὰ ἔθη περιεφύτευσε· μᾶλλον δὲ δεκτικὸν αὐτὸν τῶν⁶ ἀμφοτέρων ἐποίησε, καὶ διὰ τῶν αἰσθητηρίων ἐνεθρόνισε⁷ τὸν ἡγεμόνα νοῦν· καὶ τούτῳ νόμον δέδωκε αὐτεξούσιον⁸, καθ' ὃν πολιτευσάμενος βασιλεύσει βασιλείαν σώφρονά τε καὶ δικαίαν, καὶ ἀγαθὴν καὶ ἀνδρείαν⁹. εἰ¹⁰ τὸ κρεῖττον ἔλθαι· ἢ ἢ φησὶ¹⁵ τὸ ἀγαθὸν οὐχ ἦττον ἢ τοῦ παρασχόντος Θεοῦ τὰ σπέρματα¹¹, σοφίας μείζονος γνώρισμα¹². ἐν γὰρ τῇ ἀρετῇ, καὶ τὸ ἐφ' ἡμῶν¹³ ἀνεμπόδιστον¹⁴, καὶ ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ καταφανής¹⁵ ἢ ἐντεθεῖσα ἡμῶν ἐστὶ. τῆς δὲ σοφίας εἶδη τέσσαρα· ἄσπερ¹⁶ καὶ γενικὰς ἀρετὰς τινὲς ὀνομάζουσι· φρόνησις, δικαιοσύνη, σωφροσύνη καὶ 20 ἀνδρεία¹⁷. κυριωτάτη δὲ πασῶν ἢ φρόνησις· ἐξ ἧς τῶν παθῶν ὁ λογισμὸς ἐπικρατεῖ· σοφία τοίνυν ἐστὶ γνώσις θείων καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων· σωφροσύνη δὲ ἐπικρατεία τῶν ἐπιθυμιῶν¹⁸. ἢ οὕτως σωφροσύνη ἐστὶν ἀρετὴ τοῦ ἐπιθυμητικοῦ, καθ' ἣν κατέχουσι¹⁹ τοῦ λογισμοῦ τὴν ἐπιθυμίαν ὀρμῶσαν ἐπὶ φαύλας 25 ὀρμὰς²⁰.

Τῶν δὲ ἐπιθυμιῶν, αἱ μὲν εἰσὶ ψυχικαί· αἱ δὲ σωματικαί·

¹ καὶ om. B. ² κακία C. ³ δειλία καὶ μανία A. ⁴ τοῦ δὲ B. P τοῦ C. ⁵ ἢ πῶν γ. ἡδονῶν B. ⁶ καὶ om. B. ⁷ τῶν A. αὐτῶν τε καὶ τῶν ἐναντίων ἐπ. C. ⁸ ἐνεθρόνισε C. ⁹ τὸ αὐτεξ. B. ¹⁰ ἀνδρείαν, μοχ καὶ τοῦ κρεῖττονος B. ¹¹ ἀν C. ¹² ἢ ἢ τοῦ ἐλομένου C. ¹³ τὰ σπερμ. Θεοῦ B. ¹⁴ τούτῳ τὸ γνώρ. C. ¹⁵ ἐφ' ἡμ. A. ¹⁶ ἀνεμπόδιστος C. ¹⁷ καταφ. ἐστὶν B. ¹⁸ ἄσπερ B. ¹⁹ ἀνδρεία κ. σωφρ. B. ²⁰ τῶν παθῶν καὶ ἐπιθ. C. ²¹ κατέχουσα B. κατέχει ὁ λογισμὸς C. ²² ἡδονὰς B.

καὶ ἀμφοτέρων¹ ἐπικρατεῖν ὁ λογισμὸς φαίνεται· ὁ γὰρ λο-
 γισμὸς τῶν ἀρετῶν μὲν ἐστὶν ἡγεμῶν, τῶν δὲ παθῶν αὐτεκρά-
 τωρ· οὐχ ὥστε αὐτὰ καταλύσαι^κ, ἀλλ' ὥστε αὐτοῖς¹ μὴ
 εἶσαι· οἷον, ἐπιθυμίαν τίς οὐ δύναται ἐκκόψαι ἡμῶν· ἀλλὰ τὸ
 5 μὴ δουλωθῆναι τῇ ἐπιθυμίᾳ δύναται ὁ λογισμὸς παρασχέσθαι·
 ὁμοίως θυμὸν τίς ἐκκόψαι οὐ δύναται, ἀλλὰ τὸ μὴ δουλωθῆναι
 τῷ θυμῷ δύναται^μ τῷ λογισμῷ βοηθῆσαι· οὐ γὰρ ἐκριζώτης^η
 τῶν παθῶν ὁ λογισμὸς ἐστίν, ἀλλ' ἀνταγωνιστής· παθῶν δὲ
 φύσεις εἰσὶν αἱ περιεκτικώταται δύο^ο, ἡδονὴ τε καὶ πόνος·
 10 τούτων δὲ ἑκάτερον^ρ καὶ περὶ τὸ σῶμα καὶ περὶ τὴν ψυχὴν
 πέφυκεν· ἀκολουθίαι δὲ παθῶν πολλαί^θ περὶ τὰ ἀμφοτέρα·
 · πρὸ μὲν οὖν τῆς ἡδονῆς ἐστὶν ἐπιθυμία ἐκ τῆς ἡδονῆς^ς κινου-
 μένη· μετὰ δὲ τὴν ἡδονὴν χαρὰ ἢ λύπη συνίσταται· εἰ μὲν
 γὰρ ἀγαθὰ τὰ τῆς ἡδονῆς τέλη, χαρὰ· εἰ δὲ φαῦλα, λύπη·
 15 πρὸ δὲ τοῦ πόνου, φόβος· μετὰ δὲ τὸν πόνον, λύπη ἔπεται· ὁ δὲ
 θυμὸς κοινὸν πάθος ἐστὶν ἡδονῆς καὶ πόνου· ὅτι δὲ τὰ τέλη τῆς
 ἡδονῆς ἀμφοτέρα συνιστᾶ χαρὰ τε καὶ λύπη^β, οὐδ' ὁ τυχῶν
 ἀγνοεῖ· καὶ γὰρ τὰ βρέφη μασθοῦ^ς μητρικοῦ ἐπιθυμήσαντα
 ἄττει τε^υ καὶ μετὰ περιχαρείας ἀσπάζεται τούτον ἰδόντα^ν·
 20 καὶ στερηθέντα δὲ τι τῶν ἡδονῆς^ω ἐμποιοῦντων λυποῦνται^ξ.

Τῶν δὲ ἡδονῶν, αἱ μὲν εἰσὶ ψυχικαί, αἱ δὲ σωματικαί· ψυ-
 χικαὶ μὲν, αἱ^ζ τῆς ψυχῆς αὐτῆς καθ' ἑαυτήν· ὡς αἱ^η περὶ τὰ
 μαθήματα καὶ τὴν^θ θεωρίαν· σωματικαὶ δὲ, αἱ μετὰ κοινωνίας
 τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς γενόμεναι· ὡς αἱ^β περὶ τὰς τρο-
 25 φὰς καὶ τὰς συνουσίας· μόνου δὲ τοῦ σώματος οὐκ ἂν εὐροι
 τις ἡδονάς· ἔτι τῶν ἡδονῶν, αἱ μὲν εἰσὶ ψευδεῖς^ς, αἱ δὲ ἀλη-
 θεῖς κατὰ Πλάτωνα· ψευδεῖς μὲν, ὅσαι μετὰ αἰσθήσεως γίνον-
 ται καὶ δόξης οὐκ ἀληθοῦς· καὶ λύπας ἔχουσι συμπεπλεγμέ-

¹ τούτων δὲ ἀμφ. C. ^κ καταλ. αὐτὰ B. ¹ τούτοις C. ^μ δύναται C.
^η ἐκριζώτης B.C. ^ο παθ. δὲ εἰσὶ περιεκτικώτερα C. ^ρ ἑκάστον B. ἑκά-
 στον C. ^θ πολλαί om. C. ^ς ἐστ. ἐπιθ. ἐκ τ. ἡδ. om. B. ^β χαράντε
 κ. λύπην A.C. ^ς μαστοῦ B.C. ^υ ἄττει B. ^ν εἶδον B. ^ω παι-
 διῶν B. ^ξ τινὲς τῶν ἡδέων C. ^ξ λυπῆται B. λυκεῖται C. ^ζ ὡς αἱ A.
^η ὅσαι C. ^θ τὴν om. B. ^β αἱ om. B. ὅσαι C. ^ς ψ. εἰσὶν B.

νας· ἀληθεῖς^d, ὅσαι τῆς ψυχῆς εἰςὶ μόνῃς, μετ' ἐπιστήμης καὶ νοῦ^e καὶ φρονήσεως, καθαραὶ καὶ ἀνεπεμικτοὶ λύπης.

Τῶν δὲ σωματικῶν ἡδονῶν, αἱ μὲν εἰσὶν ἀναγκαῖαι ἅμα καὶ φυσικαί, ὧν χωρὶς ζῆν ἀδύνατον^f. ὡς αἱ τροφαὶ καὶ τὰ ἐνδύματα· αἱ δὲ φυσικαὶ μὲν οὐκ ἀναγκαῖαι δὲ, ὡς αἱ^g κατὰ φύ- 5 σιν καὶ κατὰ νόμον μίξεις· δυνατὸν γὰρ καὶ χωρὶς αὐτῶν ζῆν· αἱ δὲ οὔτε φυσικαί, οὔτε ἀναγκαῖαι, ἀλλὰ καὶ περιτταί· ὡς ἡ μέθη, καὶ ἡ λογιεῖα, καὶ ἡ φιλαργυρία· αὗται γὰρ καὶ προσβλάπτουσι, καὶ διὰ τοῦτο καὶ^h περιτταί.

Ἡδονῆⁱ ἐστὶ καὶ ἡ κακοήθης διάθεσις πολυτροπωτάτη πάν- 10 των οὔσα τῶν παθῶν κατὰ μὲν ψυχῆν^k, ἀλαζονεία· φιλαργυρία· φιλοδοξία· φιλαρχία· φιλονεικία, καὶ βασκανία· κατὰ δὲ σῶμα^l παντοφαγία· λαιμαργία^m· μονοφαγία· καὶ ὥσπερ τῶν γενικωτάτων ἀρετῶν, φρονήσεως καὶ δικαιοσύνης, ἀνδρείας καὶ σωφροσύνης, πολλαὶ εἰσὶν αἱ παραφνᾶδες, αἱ ἐπαινούμεναιⁿ· 15 ἥτε γὰρ εὐσέβεια καὶ εὐβουλία^o, καὶ καρτερία, μακροθυμία τε καὶ μετριοφροσύνη^p, πραότης καὶ εὐεργεσία, φιλοκαλία, εὐταξία, κοσμιότης, ἐγκρατεία καὶ^q αἰδώς, καὶ ἄλλαι μυρία πρὸς ταύταις· οὕτως καὶ τῶν^r περιεκτικῶν παθῶν, ἡδονῆς τε καὶ πόνου, ἥ τε ὀργῆ καὶ ὁ θόρυβος, καὶ ἡ μῆνις, καὶ ἡ ἀφρο- 20 σύνη, ἡ ἀκολασία, ἡ ἀβουλία, ἡ ὑπερηφανία^s, ἀλαζονεία, ἔρις, μῖσος, ζῆλος, λύπη, λαιδορία καὶ μικροψυχία· ἐξ ὧν ἄλλαι πλείονες ἐπικλονούμεναι καὶ^t ἐπισχιζόμεναι, στίφος παθῶν συνιστῶσιν· ὧν ἐκάστη^u περικαθαίρων ὁ παγγέωργος λογισμὸς καὶ ἀποκνίζων^v, καὶ περιπλέκων καὶ ἐπάρδων, καὶ πάντα τρόπον 25 μετοχρετεύων, ἐξημεροῖ τὰς τῶν ἡθῶν καὶ παθῶν^w ὕλας.

Ὁ γὰρ λογισμὸς, καθὼς εἴρηται, τῶν μὲν ἀρετῶν ἐστὶν

^d ἀλ. δὲ B. ^e νοῦς C. ^f ὧν ἀδύνατον ζῆν C. ^g αἱ om. B. ^h καὶ om. B. ⁱ ἡδ. δὲ B.C. ^k ψυχῆς B. καὶ τὰ μὲν τῆς ψυχῆς πάθη C. ^l τὸ σῶμα B. τὰ δὲ τοῦ σώματος C. ^m λαιμαργία om. C. ⁿ ἐπαινούμεναι C. ^o ἡ εὐβ. C. et sic articulum in reliq. ^p ταπεινοφροσύνη B.C. ^q καὶ om. B. ^r τῶν om. B. ^s ὑπερηφάνεια B. abest articul. ubique Cod. C. ^t ἐπικλ. καὶ om. C. ^u ἐκάστον B.C. ^v ὁ πανέωργος λογισμὸς περικαθ. καὶ ἀποκνίζων B. περικ. καὶ περιπλ. C. ^w παθ. καὶ ἡθῶν B.C.

ἡγεμόν, τῶν δὲ παθῶν αὐτοκράτωρ· λήθης δὲ καὶ ἀγνοίας οὐπω δεσπόζει· οὐ γὰρ τῶν αὐτῶν^κ παθῶν ὁ λογισμὸς ἐπικρατεῖ· ἀλλὰ τῶν τῆς δικαιοσύνης, καὶ σωφροσύνης^γ, καὶ ἀνδρείας^κ, καὶ φρονήσεως ἐναντίον· οὐχ ὥστε αὐτὰ^α κωλύσαι τοῦ μὴ γενέσθαι, ἀλλ' ὥστε αὐτοῖς μὴ ὑποταγῆναι· λήθη δὲ καὶ ἀγνοια, τοῦ λογισμοῦ εἰσὶ πάθη· τῆς γὰρ κατὰ γνῶσιν ἐνεργείας ἀναρρομένης, συνίσταται ταῦτα· ἐπαλαμβάνεται δὲ πάλιν διὰ μνήμης καὶ ἀναμνήσεως.

¹⁰ Ἔστι δὲ μνήμη, ὡς μὲν Ἀριστοτέλης, φαντασία ἐγκαταλειμμένη ἀπὸ τινος αἰσθήσεως τῆς κατ' ἐνεργείας φαινομένης^β· ὡς δὲ Πλάτων^ε, σωτηρία αἰσθήσεώς τε καὶ νόησεως· ἡ γὰρ ψυχὴ, τῶν μὲν αἰσθητῶν διὰ τῶν αἰσθητηρίων ἀντιλαμβάνεται, καὶ γίνεται δοῦσα· τῶν δὲ νοητῶν διὰ τοῦ νοῦ, καὶ γίνεται νόησις· ὅταν οὖν τοὺς τύπους, ὧν τε ἐδόξασεν, ὧν τε ἐνόησε δια-
¹⁵ σώξει^δ καὶ τηρεῖ^ε, μνημονεύειν λέγεται· ἀνάμνησις δὲ ἐστὶ μνήμης ἐξιτήλου γενομένης ἀνάκτησις^ι· γίνεται δὲ ἐξιτήλος^β, ὑπὸ τῆς λήθης· λήθη δὲ ἐστὶ μνήμης ἀποβολή· ἀλλ' ἡ μὲν διηρεκῆς, ἡ δὲ ἐπὶ ποσόν· ἥς ἐστὶν ἡ ἀνάμνησις ἔργον.

Πάντων δὲ γένησις τῶν προειρημένων παθῶν τῶν ἐκ τῆς
²⁰ ἡδονῆς καὶ τοῦ πόνου· καὶ μέντοι καὶ τῶν αὐτοῖς^β ἐναντίων, τουτέστι τῶν ἀρετῶν ἐκ τοῦ τριμεροῦς τῆς ψυχῆς καὶ τῶν^ι ἐφ' ἡμῶν· περὶ γὰρ ταῦτα καὶ αἱ γενικαὶ ἀρεταὶ διανεμόνται· ἐν τῷ λογιστικῷ γὰρ ἐστὶν ἡ φρόνησις· ἐν τῷ ἐπιθυμητικῷ, ἡ σωφροσύνη· ἐν τῷ θυμικῷ, ἡ ἀνδρεία^κ· ἡ δὲ δικαιοσύνη, ἐν
²⁵ τοῖς τρισὶ διανεμεται, τοῦ ἐφ' ἡμῶν ἐνεργοῦντος· εἰ μὴ γὰρ τὸν τοῦ δικαίου τρόπον φυλάξαι τις προαιρήσεται^ι· οὐ σωφρονεῖν, οὐκ ἀνδρίζεσθαι, κατὰ τῶν παθῶν, οὐ καλῶς ἐπιθυμεῖν θελήσει· τὸ δὲ προαιρεῖσθαι ἢ θέλειν τοῦ^μ ἐφ' ἡμῶν ἐστὶν ἐφ' ἡμῶν γὰρ ἐστὶ^ν τὸ δικαίους εἶναι ἢ ἀδίκους, σπουδαίους ἢ ἀμαθεῖς,

^κ αὐτῷ C. ^γ σωφρ. om. C. ^κ ἀνδρείας B. ^α αὐτῶν C. ^β κατὰ μὲν Ἀριστοτέλην φαντασία κατ' ἐνεργείαν φαινομένη B.C. ἐγκαταλειμμένη C. ^ε κατὰ δὲ Πλάτωνα B. ὡς δὲ Πλ. φησὶ C. ^δ διασώζει B. ^ε καὶ τηρεῖ om. BC. ^ι μν. ἐπιλησμένης ἀνάκτησις C. ^β ἐπιλησμένη C. ^κ ἐν αὐτοῖς A. ^ι τοῦ B.C. ^κ ἀνδρεία B. ^ι προαιρήσεται C. ^μ τῶν C. ^ν ἐφ' ἡμῶν δὲ ἔρχεται ἐστὶ B.

συνετοὺς ἢ ἀφρονας· τὸ γὰρ μελετᾶν ἢ ἐπιγυμνάζεσθαι^ο παρὰ πᾶσιν ὁμολόγηται ὅτι ἐφ' ἡμῖν· οὐχ ὡς ἔξεις, ἀλλ' ὡς κύριαι τῶν ἔξεων· αἱ γὰρ μελέται κύριαι τῶν ἔξεων· τὸ δὲ ἔθος, φύσις ἐπίκτητος· ἢ δὲ^ρ κύρια τῆς ἔξεως ἐστὶν ἡ μελέτη^ρ· ἐφ' ἡμῖν δὲ ἡ μελέτη, ἐφ' ἡμῖν^ρ· καὶ ἡ ἔξις· ὧν δὲ ἐφ' ἡμῖν αἱ ἔξεις, 5 τούτων ἐφ' ἡμῖν καὶ αἱ πράξεις, αἱ κατὰ τὰς ἔξεις· ταῖς γὰρ ἔξεσι^α αἱ πράξεις πρόσφοροι· ὁ ἄρα δικαίαν ἔξιν ἔχων^τ δίκαια πράξει· καὶ ὁ ἀδικον τὸ ἀνάπαλιν· τῶν γὰρ ἐπίσης ἐνδεχομένων, ἡμεῖς κύριοι τῶ^υ ἐνεργεῖν· ἐπίσης δὲ ἐστὶν ἐνδεχόμενον, ὃ αὐτὸ τε δυνάμεθα^ν ποιεῖν, καὶ τὸ ἀντικείμενον αὐτῶ^ω· ποιεῖται^χ 10 δὲ τούτων^υ τὴν αἴρεσιν ὁ νοῦς ὁ ἡμέτερος· οὗτος γὰρ ἐστὶν ἀρχὴ πράξεων· καὶ ἡ βουλή^z τῶν ἐφ' ἡμῖν ἐστὶν ὡσπερ καὶ ἡ προαίρεσις· ὀρίζονται γὰρ τὴν προαίρεσιν ὄρεξιν βουλευτικὴν^α τῶν ἐφ' ἡμῖν· καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ τριμεροῦς^β, ὅσον μαθεῖν ἐξ ὀλίγου πόθεν ἢ τούτων ὀρμή.

15

Αἱ δὲ φυσικαὶ^ο δυνάμεις καὶ ζωτικαὶ ἐκ τούτων τῶν τριῶν^δ ἐφορμῶνται· ἐν τῇ καρδίᾳ γὰρ ἐστὶ τὸ ἔμφυτον θερμόν· ἐν τῷ ἥπατι δὲ^ο γεννᾶται τὸ αἷμα· καὶ ἐξ ἐγκεφάλου ἢ προαιρετικῆ κίνησις^ε ἐνεργεῖται· ὅθεν ἢ μὲν διαθάλλει^σ τὸ πᾶν τῇ θερμότητι· ἢ δὲ τὸ θερμαῖνον^β τῇ ἰκμάδι ὑπονοτίζει· ὡς ἂν τῇ ἰσο- 20 κρατίᾳ τῆς τῶν ἐναντίων ποιότητος ἐπὶ τοῦ μέσου^ι συντήροιο^κ τὸ ζῶον· μήτε τοῦ ὑγροῦ καταφρυγομένου^λ τῶ πλεονασμῶ^ς τῆς θερμότητος, μήτε τοῦ θερμοῦ σβεννυμένου τῇ ἐπικρατήσει τοῦ καθυγραίνοντος· ἢ δὲ τρίτη δύναμις συνέχει δι' αὐτῆς^μ κατὰ τινα συμβολὴν τε καὶ ἀρμονίαν τὰ διακεκριμένα^ν τῶν ἄρθρων, 25 τοῖς παρ' ἑαυτῆς συνδέσμοις^ο ἀρμόζουσα· καὶ πᾶσιν^ρ ἐπιπέμπουσα τὴν αὐτοκίνητον καὶ προαιρετικὴν δύναμιν· τῆς ἐπιλει-

^ο ἐπὶ τι γυμνάζεσθαι C. P εἰ δὲ B. ^ρ ἢ μελ. δὲ κύρια τῆς ἔξ. C. ^τ ἐφ' ἡμῖν δὲ A. ^σ ἔξεις A. ^ε ἔχω ἔξιν B. ^υ τοῦ C. ^ν αὐτὸ δὲ δυν. C. ^ω αὐτὸ B. ^χ ποιεῖ B. ^υ τούτου C. ^z βουλή δὲ B. ^α ὄρεξις βουλευτικὴ A. ^β τὸ τριμερές A.C. ^γ καὶ φ. δὲ B. ^δ καὶ ἐκ τ. τῶν αἰτίων B. ^ε δὲ om. B. ^ε δύναμις C. ^σ θάλλει C. ^β τὸ θερμαινόμενον C. ^ι ἐπὶ τ. cum hiatu C. ^κ συντήροῖ B. ^λ καταφλεγόμενον B. ^μ δι' ἑαυτῆς C. ^ν διακεκριμμένα A.C. ^ο τ. παρ' ἑαυτοῖς δεσμοῖς C. P πᾶσαν C.

πούσης⁹ πάρετον γίνεται και νεκρῶδες τὸ σῶμα, τοῦ προαιρε-
 τικοῦ πνεύματος ἀμοιρῆσαν· και γὰρ ἀναισθήτων ὄντων φύσει
 τῶν ὀστέων, αἰσθητικοῖς αὐτὰ νεύροις ἢ φύσις προσήρμοσέ τε
 και ἦνωσε· μάλλον δὲ ὁ δεσπότης τῆς φύσεως και δημιουργός·
 5 και διὰ τῆς προσφυοῦς ἐνώσεώς τε και ἀρμονίας τὰς συμβολὰς
 αὐτῶν ἐπισφίξας⁷, διὰ τῶν συνδεσμῶν τὴν δεκτικὴν τῶν αἰσθή-
 σεων αὐτοῖς περιεφύτευσε⁸ σάρκα· ἄλλην τὲ δυσπαθεστέρων
 και εὐτονωτέρων⁴ δίχα¹¹ μυῶν, ἢ σὺν αὐτοῖς⁷, πρὸ τῆς ἐπιφα-
 νείας ἐνείλησεν¹⁰. εἶτα μετ' ἐκείνην τὸ δέρμα.

10 Ταύτη τοίνυν τῇ στερῆῃ τῶν ὀστέων φύσει, οἷον στύλοις
 τισὶν ἀχθοφόροις ὄλον⁸ τοῦ σώματος ἐπιθεῖς⁷ τὸ βῆρος, οὐκ
 ἀδιαίρετον ἐπέφυσε τῷ παντὶ² τὸ ὀστέον· ἀκίνητος γὰρ ἂν και
 ἀνέργητος⁹ ἔμεινεν, εἰ οὕτω κατασκευῆς¹⁰ ἄνθρωπος εἶχε, καθ-
 ἀπέρ τι δένδρον ἐφ' ἐνὸς τόπου μένων¹⁰. μήτε τῆς τῶν σκελῶν
 15 διαδοχῆς ἐπὶ τὸ¹¹ πρόσω προαγούσης¹⁰ τὴν κίνησιν· μήτε τῆς
 τῶν χειρῶν ὑπουργίας χρησίμης οὔσης¹¹ τῷ βίῳ, ἀλλ' εἰς μηρὸν,
 και γόνυ, και ἐπιγονατίδα¹², και σκέλος, και ἀστράγαλον, και
 δακτύλους, τὸν ποδα καταμερίσας¹³, και διὰ τῶν ἐξ ὀστέων συν-
 δέσμων πάλιν τεχνικῶς συνδήσας και ἐναρμόσας, μεταβατικὸν
 20 εἶναι και πρακτικὸν τὸ ὄργανον τῆς ψυχῆς διὰ τῆς ἐπινοίας
 ταύτης ἐμηχανήσατο· τοῦτο και ἐπὶ τῶν χειρῶν, και αὐχένος¹⁴,
 και στέρνου, και ῥάχως, και ἐπὶ πάντων τῶν τοῦ σώματος
 μορίων εἰργάσατο· τῷ προαιρετικῷ πνεύματι κατά τινα φύ-
 σεως οἰκονομίαν ἐν τοῖς καθ' ἕκαστον τῶν ἀρμονιῶν ἐνεργουμέ-
 25 νην¹⁵.

Και θέα μοι¹ τέχνην ἐντέχνου¹⁶ δημιουργοῦ· τὰ¹⁷ μὲν γὰρ
 τῶν ὀστέων ἐκοίλασε· τὰ¹⁸ δὲ οὐ· και τὰ μὲν μεγάλα, τὰ δὲ
 σμικρὰ ἐποίησε¹⁹· και τοῖς μὲν μυελὸν ἐνέκλεισε· τοῖς δὲ σκλη-

⁹ ἐπιλοπούσης C. ⁷ ἐπισφίξας B. ⁸ περιέφυσε C. ⁴ εὐτονωτέρων B.
¹¹ διὰ A.C. ⁷ ἢ και B. ἦν σὺν αὐτ. C. ¹⁰ ἐνείλησεν C. ⁸ ὄλον
 οπι. B. ⁷ ἐπιθεῖσα B. ² τοῦ παντός C. ⁹ ἀνέργητος B. ¹⁰ κατα-
 σκευασθεὶς μοχ δ' ἄνθρ. εἶχεν B. ¹⁰ μένων B. ¹¹ τὰ B. ¹¹ ἀγούσης C.
¹¹ χρησιμευούσης B.C. ¹² ἐπιγονοτίδα B. ¹³ καταμ. τ. ποδ. C. ¹⁴ και
 αὐτοῦ τοῦ αὐχ. C. ¹⁵ ἐνεργουμένης C. ¹ θέμενοι B. ¹⁶ ἐντέχνως B.
¹⁷ τοῖς B. ¹⁸ τοῖς B. ¹⁹ πεποίηκε C.

ράν τε καὶ στερεὰν φύσιν ἔθηκε· τοῖς δὲ χαύνην καὶ ἀσθενῆ καὶ τὰ μὲν ἐπιφύσεις^α κατὰ τὸ πέρασ ἔχουσι, τὰ δὲ^β ἀνχένας· καὶ τὰ μὲν ἦνται, τὰ δὲ σύγκειται· τὰ δὲ συνήρθρωται, τὰ δὲ διήρθρωται^β· τὰ δὲ συνήρμωσται, τὰ δὲ συντέθειται· καὶ τὰ μὲν κατὰ ῥαφήν, τὰ δὲ κατὰ ἀρμονίαν, τὰ δὲ κατὰ γόμφω-5 σιν, τὰ δὲ κατὰ γυγγλυσμόν^γ· καὶ τὰ μὲν κατὰ συγγχόνδρωσιν, τὰ δὲ κατὰ συνεύρωσιν, τὰ δὲ κατὰ συσάρκωσιν^δ.

Ἡ μὲν οὖν ὅλη σύνταξις τῶν ὀστέων, ὀνομάζεται σκελετός· σκελετός δὲ λέγεται^ε ὁ ἀπεξηραμένος^{στ} τόπος· καθὼς^ζ *Ομηρος^η,

ῥύπυ δὲ αἰ ἀαλέος^θ χροῖς

10

ἐσκήλει.

Τί δὲ τούτων ἕκαστον ἐστὶ τῶν συνθέσεων^α ἢ διαρθρώσεων, ἢ^β ὀνομάτων, παρὰ τῶν ἰατρῶν μάθοις· πλὴν ἵνα μὴ ἀσαφῆ σοι καταλειφθῆ τὰ πολλὰ, ἴσθι ὅτι ἢ μὲν ἐγγόμφωσις^β συν-ἀρθρωσίς τις^γ κατὰ σύμπηξιν, καὶ^δ ἐπὶ τῶν ὀδόντων· ἢ δὲ 15 ῥαφή^ε σύνθεσις ὡς ἐπὶ τῶν τῆς κεφαλῆς ὀστέων· ὁ δὲ γυγγλυσμός^γ, σύνθεσις ὡς ἐπὶ τῶν τῆς ῥάχεως σπονδύλων, καὶ τῆς τοῦ πῆχεως^ε πρὸς τὸν βραχίονα διαρθρώσεως· καὶ τὸ μὲν ἄρθρον, σύνταξις ἐστὶ φυσικῆ· ἢ δὲ σύμφυσις, ἔνωσις ὀστέων φυσικῶν^δ· καὶ ἢ μὲν ἐπίφυσις, ἔνωσις ἐστὶν ἐτέρου ὀστέου κατὰ 20 ἕτερον· ἢ δὲ ἀπόφυσις, τοῦ σύμπαντος ὀστέου μέρος ὑπάρχει.

Ἔστι δὲ ὀστοῦν σῶμα γεωδέστερον καὶ ἀντίτυπον, ἀναισθητόν τε καὶ σκληρόν· καὶ ὅλον ἐπιστήριγμα τῶν λοιπῶν μελῶν τοῦ σώματος^ι· κινεῖται δὲ ταῦτα ὑπὸ μυῶν καὶ νεύρων· ἐξ ἐγκεφάλου ταύτην τὴν κινητικὴν δύναμιν καὶ ταῦτα δεχόμενα 25 ῥίζα γὰρ καὶ ἀρχὴ τῆς τούτων κινήσεως ὁ τὸν ἐγκέφαλον περιέχων ἐστὶν ὑμῆν^κ· εἴρηται δὲ ὑμῆν παρὰ τὸ ὡς ὕφασμα εἶναι λεπτόν· οὗτινος διακειμένου καλῶς^λ, πᾶσα ἢ τοῦ σώματος

* Apoll. Argon. II. 200.

^α καὶ ταῖς μὲν αἰ φύσεις B. ^β ταῖς δὲ B. ^γ τὰ δὲ διήρθ. om. A.C. ^δ γυγγλυμόν C. ^ε συνάρμωσιν B. ^{στ} ἕπερ λέγεται B. ^ζ ἀπεξηραμένος B. ^η ἐξηραμένος C. ^θ καθ. καὶ *Ομ. B. ^ι αἰδέλιος A. αἰδέλιος B. ^κ συνθέτων C. ^λ ἢ om. B. ^μ γόμφωσις B.C. ^ν συνάρθρ. ἐστι B. ^ξ ὡς B.C. ^ο γραφή A. ^π γυγγλυσμός C. ^ρ πῆχεως B. ^σ φυσικῆ B.C. ^τ σῶμ. ἔλον B. ^θ νευρώδης ἐστὶν ὑμῆν B.C. ^ι εὖ καλ. διακ. C.

κίησις ἀνεμποδίστως ἐπιτελεῖται, καὶ[™] κατὰ λόγον. καὶ γὰρ εἰ καὶ σκυταλῖς^α δακτύλου^ο ἐν ποδὶ κινεῖτο^ρ, παρὰ^ι τούτου κεκίνηται· εἰ δὲ τρῶσιν^ρ ἢ ῥῆξιν πάθοι^α ἐκ νοσήματος τινὸς τυχόν^ι ἢ καὶ πλήξεως, εὐθὺς ἐπηκολούθησε τῷ πάθει ὁ θάνατος· οὐδὲ πρὸς βραχὺ τῆς φύσεως ἀντισχούσης· ἀλλ' ὥσπερ θεμελίου τινὸς ὑποσπασθέντος, ὅλον τὸ οἰκοδόμημα συγκατεσπάσθη τῷ μέρει, οὕτως τῶν περὶ τῶν^α κρανίων μηνίγγων τρωθέντων, ἐν οἷς ὁ εἰρημένος ὑμῆν ὑφέπλωται^ν, ἡ ψυχὴ τοῦ σώματος ἀπανίσταται.

10 Ταύταις οὖν ταῖς τρισὶ δυνάμεσιν ἔξωθεν ἐπείσάζεται τὸ κατάλληλον τῆς δυνάμεως. διὰ μὲν γὰρ τῆς τροφῆς, αἱ τοῦ αἵματος πηγαὶ ἐξ ἥπατος βρύνουσι· τὸ δὲ ἐγκάρδιον πνεῦμα διὰ τοῦ γείτονος ἐπείσάζεται σπλάγχχνον· δ^ω καλεῖται μὲν πνεύμων, ἔστι δὲ τοῦ^κ αἵρος δοχεῖον διὰ τῆς ἐγκειμένης αὐτῷ
15 ἀρτηρίας, τῆς ἐπὶ τὸ στόμα ἀγούσης, τὸ ἔξωθεν πνεῦμα τὸ ἐν ταῖς ἀναπνοαῖς ἐφελκόμενον· κατὰ τὸ μέσον δὲ αὐτῶν^ν ἡ καρδία ἐνελημμένη, κατὰ μίμησιν τῆς τοῦ ἀεικινήτου πυρὸς ἐνεργείας ἀδιαλείπτως καὶ αὐτὴ κινουμένη, ἔλκει πρὸς ἑαυτὴν ἐκ τοῦ παρακειμένου τῷ πνεύμονι^κ πνεῦμα πληροῦσθαι^α τῇ δια-
20 στολῇ τὰς κοιλότητας· καὶ τὸ πυρῶδες αὐτῆς^β ἐκριπίζουσα, ταῖς ἐχομέναις ἀρτηρίαις ἐμπνεῖ, καὶ τοῦτο ποιούσα οὐ διαλείπει· τὸ μὲν ἔξωθεν διὰ τῆς διαστολῆς εἰς τὰς ἰδίας κοιλότητας ἔλκουσα, τὸ δὲ παρ' ἑαυτῆς^γ διὰ τῆς συστολῆς ταῖς ἀρτηρίαις ἐκκρίνουσα^δ. ὁ μοι δοκεῖ καὶ τῆς αὐτομάτου αὐτῆς^ε ἀναπνοῆς
25 αἰτίων ἡμῖν γίνεσθαι· πολλάκις γὰρ ὁ μὲν νοῦς ἀσχολῶς ἐστὶ^ι πρὸς ἐτέρουσ^β, ἢ καὶ παντάπασιν ἡρεμεῖ^β, λυθέντος ἐν τῷ ὕπνῳ τοῦ^ι σώματος· ἢ δὲ ἀναπνοὴ τοῦ αἵρος οὐ διαλείπει μηδ' ὄτιον^κ, σπεργούσης εἰς τοῦτο τῆς προαιρέσεως· ἀραιὸς^ι τίς ὢν ὁ πνεύ-

[™] καὶ om. B. ^α μέρος τι ἄλλῃ B. post hæc deest unum aut alterum fol. in Cod. B. ^ο δάκτυλος C. ^ρ κινεῖτο A. ^ι περὶ C. ^ρ τινὰ τρῶσιν C. ^α ὁ περὶ αὐτὸν ὑμῆν πάθοι C. ^ι τυχόν om. C. ^α τῶν om. C. ^ν ἐφέπλωται C. ^ω ὁ om. C. ^κ τοῦ om. C. ^ν Sic C. αὐτὸν A. ^κ παρακ. πνεύμων C. ^α πληροῦσα C. ^β ἐαυτῆς C. ^γ παρ' ἑαυτῆς C. ^δ ἐκκρίνουσα C. ^ε ταύτης C. ^ι ἀσχολεῖται C. ^β ἔτερα C. ^β ἡρεμεῖ A. ^ι τῷ A. ^κ οὔτιον A. ^ι ἀρεὸς C.

μων καὶ πολύπορος^μ, καὶ πάσας τὰς ἐν αὐτῷ κοιλότητος πρὸς τὸν πυθμένα τῆς τραχείας ἀρτηρίας ἀνισταμένης^π ἔχει· περι-εὶληπται δὲ ἡ καρδία αὐτῷ^ο, καὶ προσπέφυκε κατὰ ὀπίσθιον^ρ μέρος αὐτῆς· συστέλλομενος^ρ δὲ καὶ συμπύκτων, τὸ ἐναποκρατηθὲν αὐτοῦ^ρ ταῖς κοιλότησι πνεῦμα ἐκπιέζων^σ προίεται· 5 ὑποχωρῶν δὲ καὶ ἀνοιγόμενος, ἐπισπάται διὰ τῆς ὀλκῆς τὸν ἀέρα· καὶ αὕτη ἐστὶν ὡς εἴρηται τῆς ἀπροαιρέτου ἀναπνοῆς ἡ αἰτία· διὸ καὶ παρὰ φύσιν ἐπιταθέντος ποτέ^τ τοῦ τῆς καρδίας πυρώδους^π, ἐκ φλεγμονῆς τυχόν, ἢ τινὸς πόνου, τὸ ἄσθμα τῶν ἀλλογούντων συνεχέστερον γίνεται, καὶ τοῦ κατὰ φύσιν μικρο-10 τερον καὶ πυκνότερον^ν· καὶ μικρότερον μὲν, ἵνα μὴ σφοδρότερον πλήττη τί καὶ ὀδυνᾶται· πυκνότερον δὲ, ἵνα τὸ λείψαν κατὰ μέγεθος ἢ πυκνότης ἀναπληρώσῃ· ὥσπερ ἐπειγομένης τῆς καρδίας τὸν ἐμπέσοντα ταυτὴ φλογμὸν τῷ νεαρωτέρῳ καὶ ψυχρο-15 τέρω^ω πνεύματι κατασβέσαι.

15

Τινὲς δὲ φυσικὴν μόνον ἐνόμισαν τὴν ἀναπνοὴν εἶναι· οὐκ ἔστι δέ· ἀλλὰ καὶ ψυχικὴ καὶ φυσικὴ· συνεπλάκη γὰρ τῷ ψυχικῷ τὸ φυσικόν· ἢ μὲν γὰρ κινούσα τὰ ὄργανα δύναμις, ψυχικὴ· ἢ δὲ ἀρτηρία, δι' ἧς ἡ ἐνέργεια τελεῖται, ὄργανόν ἐστι φυσικόν, καὶ^χ αἰεὶ κινούμενον· πάντα δὲ τὰ ὀργανικὰ λεγόμενα 20 μόρια, καὶ ὅσα διὰ νεύρων καὶ μυῶν κινεῖται, ψυχικὰ τέ ἐστι καὶ κατὰ προαίρεσιν ἀποτελεῖται· πλὴν τῆς ἀναπνοῆς· αὕτη γὰρ μικτὴ τέ ἐστίν, ὡς ἐδείξαμεν, καὶ ἀπροαιρέτως ἀποτελεῖται^γ· ἀπροαιρέτως δὲ καὶ ἡ αὐξητικὴ καὶ ἡ θρεπτικὴ τοῦ σώματος δύναμις^ζ, φυσικαὶ οὖσαι· ἀλλὰ^α καὶ ἡ σφυγμικὴ, ζω-25 τικὴ οὖσα· ἢ δὲ καθ' ὁρμὴν κίνησις καὶ ἡ αἰσθησις, ψυχικαί.

Πόσα^β δὲ ὄργανα τῆς ἀναπνοῆς, καὶ πόσα αἰτία^ς, καὶ πόσαι ταύτης διαφοραὶ, οὐ νῦν ἐστὶ λέγειν· πλὴν ἀλλ' ἡ καρδία κατόπιον τὸν πνεύμονα ἔχουσα, οὕτως αἰεὶ κινεῖσθαι παρασκευά-

^μ πολύπειρος C. ^π ἀνεστομωμένης C. ^ο αὐτῷ om. C. ^ρ κεφαλῇ τὸ ἐκ. C. ^ρ συστέλλομένη C. ^ρ αὐτῷ C. ^σ ἐκπιέζων A. ^τ ποτὸν C. ^π πυρώδης C. ^ν πυκνот. κ. μικροτ. A. ^ω τὸ νεαρότερον κ. ψυχρότερον A. ^χ καὶ om. C. ^γ verba πλὴν τ. ἀναπν. usque ad ἀποτελεῖται om. C. ^ζ δύσις C. ^α ἀλλὰ om. C. ^β καὶ πόσα C. ^ς πόσαι αἰτίαι C.

ζει, ὡς μικρῶ πρόσθεν εἴρηται· ἔμπροσθεν δὲ αὐτῆς^d τῷ χω-
 ρίσματι^e τῆς αὐῶ γαστρὸς ἐμφυεῖσα^f, ἐνθερμον αὐτὴν, καὶ
 πρὸς τὰς ἰδίας ἐνεργείας κινουμένην ποιεῖ οὐκ εἰς πνεύματος
 ὁλκὴν τὴν γαστέρα ὡς τὸν πνεύμονα διεγείρουσα, ἀλλ' εἰς ὑπο-
 5 δοχὴν τῆς καταλλήλου τροφῆς.

Μέση γὰρ ἡ καρδία τοῦ πνεύμονος καὶ τῆς γαστρὸς ἐγκει-
 μένη, τῷ μὲν πρὸς τὴν ἀναπνοήν, τῇ^β δὲ πρὸς τὴν τροφήν τὰς
 δυνάμεις^h ἐντίθησι· τῶν δὲ ἀμφοτέρων οἱ πόροι, ἐξίσσηςⁱ κατὰ
 τὸ στόμα^k συναπαρτίζονται· καλοῦμεν δὲ τὸν μὲν τοῦ πνεύ-
 10 ματος^l πόρον, τραχειῶν ἀρτηρίων τὸν δὲ τῆς γαστρὸς, οἰσοφά-
 γου^m· ἐπειδὴ ἡ γαστὴρ ὄργανόν ἐστι πέψεως· ἐν αὐτῇ γὰρ
 χυλοποιεῖται τὰ ἐσθιόμενα· μᾶλλον δὲ διὰ παραδείγματος τὸ
 ἐν αὐτῇ γινόμενον εἴπωμεν ὅτι ὥσπερ τὸν σίτον λαμβάνοντες
 ἐν ταῖς μύλαις καταλαίνομεν, ποιῶντες ἄλευρον· εἶτα μιγνύ-
 15 τες ὕδατιⁿ φυροῦμεν, καὶ παραπέμπομεν^o τῇ καμίνῳ εἰς ὄπτη-
 σιν· μετὰ δὲ τὴν ὄπτησιν χρώμεθα καὶ ἡμεῖς, καὶ ἐτέρῳ^{oo} μετα-
 δίδομεν^p· οὕτως καὶ ἐν τῷ ἡμετέρῳ σώματι ἔστιν ἰδεῖν τὴν
 γὰρ τροφήν μασσόμεθα^q καὶ καταλαίνομεν διὰ τῶν ὀδόντων·
 εἶτα πόματι μιζαντες, παραπέμπομεν^r τῇ γαστρὶ.

20 Ἐπειδὴ^a δέεται αὕτη^t θερμασίας πλείονος εἰς τὸ ταῦτα
 ἐψῆσαι, ὥσπερ τὸν ἄρτον ὁ κλίβανος, ἔχει τὴν μὲν καρδίαν
 ὑπερκειμένην αὐτῇ καθ' ὃν εἴρηται τρόπον ὥστε ἀφθονον αὐτῇ
 τὴν θερμασίαν παρέχεσθαι· ἔχει δὲ καὶ τὸ ἥπαρ διάθερμον, ὡς
 αἵματος πηγὰς ἀναβρύον· ἔχει δὲ καὶ τὸν σπλῆνα, οὐχ ὡς
 25 θερμόν· ψυχρόν γὰρ τοῦτο φύσει τὸ σπλάγχχον· ἀλλὰ διὰ τῶν
 ἐν αὐτῷ φλεβῶν τε καὶ ἀρτηριῶν, οὐδὲν ἦττον τῶν ἄλλων καὶ
 ἐξ ἐκείνου παραπολαύει θερμότητος· ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπιπλον ἔχει,
 ὅπερ ἔστι πιμελώδης χιτῶν πανταχόθεν αὐτῇ περικείμενος, χά-
 ριν τοῦ μὴ διακνεῖσθαι καὶ σκεδάννυσθαι τὸ ἐμφυτον θερμόν^u,

^d αὐτῶν C. ^e χωρήματι C. ^f προσφυεῖσα C. ^β τῷ C. ^h δύ-
 εις C. ⁱ ἐπίσης C. ^k στόμα C. ^l πνεύμονος A. ^m οἰσοφάγον A.
 οἰσοφάγον B. ⁿ ὕδασι B. ^o παραδίδομεν B. ^{oo} ἐτέρους B.C. ^p με-
 ταδίδομεν C. ^q μασσόμεθα A.C. ^r πέμπομεν B. ^a ἐπει δὲ B.
^t αὐτῇ B. ^u τὸ ἐμφ. θ. καὶ σκεδ. B.

τὸ κατεργαζόμενον ἐν αὐτῇ τὰς τροφάς· τούτου χάριν καὶ τὸ λεγόμενον περιτόναιον, αὐτῇ τε καὶ^ν τοῖς ἐντέροις περιτέταται, περισφίγγον αὐτὴν καὶ διαθερμαῖνον· ὅσφ^ω γὰρ διάπυρος ἡ γαστήρ διὰ τῆς γείτονος γίνεται θερμοσίας, τοσοῦτφ^χ μᾶλλον ἐφέλλεται τὰ τὸ θερμὸν τρέφοντα. 5

· Ἄμφω δὲ ἡ γαστήρ καὶ τὸ ἥπαρ κοινοεργοῦσι^γ· τὴν γοῦν ὕλην ἡ μὲν χυλοποιεῖται^z, τὸ δὲ ἐξαιματοῖ^z· καὶ οὕτως διὰ τῶν φλεβῶν ἐπὶ τὸ ὄλον ἀποπέμπει σῶμα^α καὶ καθάπερ ἐν χωνευτηρίφ συντήξιν τῆς ἐπεισελθούσης ὕλης ἡ ἀλλοιωτικὴ δύναμις διὰ τῆς αὐτῆς ἐνεργείας ποιήσασα, καὶ διαλύσασα τὰ συν- 10 εστοῦτα πάντα, κ' ἂν διαφόρων φύσεων ὄντα τύχη εἰς τὴν γαστέρα φερόμενα, εἰς μίαν ἰδέαν τρέπει τὴν τοῦ χυλοῦ. λευκὸς δὲ ὄλος αὐτὸς^β ἐστὶ, διὰ τὸ τὴν γαστέρα λευκὴν εἶναι νευρῶδη οὖσαν φύσει.

Χυλὸς δὲ ἐστὶν ὁ τοιοῦτος, καὶ οὐ χυμὸς· ὅτι δὲ διαφέρει 15 χυλὸς χυμοῦ οὐκ ἄδηλον^α· τὸ γὰρ ἐν πέψει καὶ ἐψήσει γεγονὸς λέγεται χυμὸς· τὸ δὲ ἄπεπτον καὶ ἀνέψητον^δ χυλός.

Τοῦτον οὖν τὸν χυλὸν διὰ τῶν μεσαρέων καὶ παρακειμένων φλεβῶν ἡ θρεπτικὴ δύναμις^ε ἀνελοῦσα^ε, καὶ δι' αὐτῶν ἀναμαξαμένη^z, καθάπερ ἐκ χώνης τινὸς πρὸς τοὺς ἐξῆς πόρους μετο- 20 χετεύει· καὶ τὸ παχυμερέστερον τοῦ εἰλικρινοῦς διακρίνασα, τὸ μὲν λεπτὸν ἦδη καὶ καθαρότερον^h ἐπὶ τὰς τοῦ ἥπατος ἄγει πύλας, ἧτοι παραπέμπει τῷ ἥπατι διὰ τῆς^ι ἀορτῆς τῆς καλουμένης ἀρτηρίας· ἧτις ἐστὶ πρώτη τῶν ἀρτηριῶν ἀπὸ καρδίας βλάστησις. 25

Παρὰ τὴν εἴσοδον οὖν τῶν ἦδη δοθέντων ἕγρων τῷ ἥπατι συνεστομωμένη^κ ἡ καρδία διὰ^ι τὴν ἕγρῃαν, διὰ τῆς θερμότητος αὐτῆς ἀναζέσασα^μ, πλείονα θερμοσίαν τῷ χυλῷ καὶ ἐψή-

^ν αὐτῇ δὲ καὶ B. καὶ om. A. ποx ἐτέροις. ^ω ὅσφω B.C. ^χ τοσοῦτο B. τοσοῦτον C. ^γ κοινοεργοῦσιν ἡ γ. καὶ τὸ ἥπ. B. ^z χυλοποιεῖ B.C. ^α ἐξαιματοῖ A. ^β οὕτως B. ^α οὐκ ἄδηλον om. B.C. ^δ ἀνεψ. κ. ἄπεπτον B. ^ε δύσις C. ^ε ἀναζέσασα B.C. ^z ἀνιμαξαμένη B. ^h καθαρότερον B. ^ι καὶ διὰ τ. B. ^κ Sic B. et C. συνασθομένου A. ^ι ἡ καρδία διὰ om. B.C. ^μ ἀναζέσασα C.

σιν δίδωσιν ἐκ τῆς ἐνούσης αὐτῇ τοῦ ἐμφύτου πυρὸς συγγε-
 κείας· εἶτα αὐτὸ τὸ ἥπαρ διὰ τῶν ἐν αὐτῷ φλεβῶν ὄλον τὸν
 εἰλικρινέστερον χυλὸν^α διαθερμανθέντα ἐκ τῆς ἀορτῆς ἀνιμάμε-
 νον, καὶ τῇ πυροειδεῖ^ο αὐτοῦ^ρ χροιά^q καταχρῶσαν^τ, ἐρυθρὸν ἀπο-
 5 δεικνύει τὸν πρὶν λευκὸν καὶ ἀνέψητον, καὶ γίνεται^β αἷμα παρὰ
 τὸ ἔναμμα^ε εἶναι καὶ δεσμὸν τῷ σώματι· καὶ οὕτως ἐπὶ τὸ
 πᾶν σῶμα διὰ τῶν φλεβῶν ἐπιπέμπει εἰς οἰκείαν τροφήν κατα-
 κρατοῦν τὸ ἀρκούν· αὕτη^α ἐστὶν ἡ τοῦ αἵματος γένεσις.

αἷμα γὰρ ἀνθρώποισι περικάρδιον ἐστὶν ἄημα^γ.

- 10 Τοῦ αἵματος οὖν κατασκευασθέντος καθ' ὃν εἴρηται τρόπον,
 διηθεῖται αὖθις καὶ διακρίνεται· καὶ ὅσον μὲν κούφον καὶ ἀνο-
 φερές, ὅπερ καὶ ξανθοχολικὸν^ω περίττωμα πέφυκεν εἶναι, λαμβά-
 νει αὐτὸ ἡ χοληδόχος κύστις πλησίον κειμένη τοῦ ἥπατος·
 τὸ δὲ γεῶδες καὶ ὄλον τρυξ^κ τοῦ αἵματος, ἔλκει ὁ σπλῆν διὰ
 15 τοῦ αὐτοῦ πόρου οἰκείαν τροφήν τοῦτο ποιούμενος· κατάλληλον
 γὰρ τὴν τροφήν ἕκαστον ἐπιδέχεται τῶν μορίων· εἶτα^γ κατὰ
 βραχὺ^δ πέττον καὶ ἀλλοιοῦν καὶ ἐξομοιοῦν, προστίθησι τῇ αὐ-
 τοῦ^α οὐσία· καὶ οὕτω τρέφονται, τὰ μὲν ἐκ σπέρματος, τὰ δὲ
 20 ἐξ αἵματος· ἐπεὶ οὖν^β ἐκ τρυγῶδους αἵματος ὁ σπλῆν τρέφε-
 οται, ἔλκει τὸ τρυγῶδες αἷμα ἀπὸ τοῦ ἥπατος· καταλείπεται^ο
 οὖν τὸ ὀρῶδες^δ τοῦ αἵματος, καὶ διὰ τῆς ἐλκτικῆς δυνάμεως
 αὐτῶν, οἱ νεφροὶ τοῦτο λαμβάνοντες, τὴν ἐνούσαν ἐν αὐτῷ
 μικρὰν ἰκμάδα τοῦ αἵματος εἰς τροφήν ἀνιμάμενοι, τὸ ὑδατῶδες
 25 διόλου περίττωμα εἰδοποιοῦσιν εἰς οὕρων σύστασιν^ο.
- Τί δέ ἐστιν οὕρον, καὶ πόσαι τούτου διαφοραὶ, καὶ τίς^ι ἡ
 τῶν οὕρημάτων ἐναλλαγὴ, καὶ ποῖον τῶν νοσούντων ἡ ὑγαιονό-
 των, ἄλλης ἐστὶ πραγματείας· πλὴν οὕτως μὲν ἐν τοῖς νεφροῖς

^α καὶ B.C. ^ο πυροειδῆ A. ^ρ αὐτὸν C. ^q χροία B. ^τ κατα-
 χροῖσασαν B. ^ε λέγεται B. ^ε ἄμα A. ἄναμμα B. ^α αὕτη δὲ C.
 hæc verba post citationem habet B. ^γ Sic A. ἄναμμα B. νόημα C.
 quocum facit Latina versio "intellectus" (p. 34, 15). Cf. Sturz.
 ad Empedocli. p. 633. ^ω ξανθοχολικὸν B. ξανθὴ χολή C. ^κ τρυξ ἐν B.
 τρυγῶδες τοῦ αἵμ. C. ^γ ἦν C. ^δ κατὰ βραχὺ A.C. ^α αὐτῶν B.
^β γούν B. ^ο καταλιμπάνεται C. ^δ ὀρῶδες B. ^ο στάσιν A. ^ι τίς
 ἐστὶν ἡ τῶν χρωμάτων his usque ad πραγματείας ciret C.

τὸ οὖρον ἢ διακριτικὴ δύναμις εἰδοποιούσα, διὰ τῆς ἀποκριτικῆς ἀπωθεῖται δυνάμεως.

Τὴν δὲ γε παντελῶς ἰλυώδη^β καὶ σκυβαλώδη τῆς τροφῆς ὑποστάθμην^η εἰς τοὺς εὐρυχωροτέρους^ι τῶν ἐντέρων πόρους ἢ φύσις ἀπόστατο· καὶ τοῖς πολυτρόποις αὐτῶν ἐλιγμοῖς ἀνα-5 στρέφουσα, χρόνον παρακατέχει τὴν τροφήν ἐν αὐτοῖς· διατί; ἵνα μὴ δι' εὐθέως τοῦ πόρου ραδίως ἀποβαλλομένη ἢ κόπρος, εὐθὺς ἀνακινῶτο τὸ ζῶον πρὸς ὄρεξιν, καὶ μηδέποτε παύοιτο τῆς τοιαύτης ἀσχολίας κατὰ τὴν τῶν^κ ἀλόγων φύσιν ὁ ἄνθρωπος· περιττώμα δὲ τῆς μὲν τροφῆς^λ τὰ σκύβαλα^μ, οἰοῖται κυσίβα- 10 λον τὸ τοῖς κυσὶ βαλλόμενον^ν· τὸ δὲ οὖρον^ο τοῦ πότου τὸ περιττόν^η ἢ τῆς συμπάσης τροφῆς ὄρος· περιττώμα δὲ λέγεται τὸ περισσεῦον ἀπὸ τῶν τρεφόντων τὸ σῶμα, καὶ εἰς οὐδὲν ἡμῶν ἀφέλιμον ὄν.

Καὶ ὅρα πάλιν ἐνταῦθα προμήθειαν τοῦ δημιουργοῦ· πῶς τὰ 15 τῆς φύσεως ἔργα, τοῖς ψυχικοῖς συνέπλεξέ τε καὶ ἤρμοσεν^ρ· ἐπειδὴ γὰρ ἢ ἔκκρισις τῶν εἰρημένων περιττωμάτων τῆς ἀποκριτικῆς ἐστὶ δυνάμεως, ἥτις μία τῶν φυσικῶν ἐστὶ δυνάμεων, ἵνα μὴ ἀπροαιρέτως ἀσχημονώμεν ἔνθα οὐ δεῖ, καὶ ὅτε οὐ δεῖ, καὶ ἐφ' ὧν οὐ δεῖ προϊέμενοι, πυλωροὺς τινὰς ἐπέστησε ταῖς 20 ἐκκρίσεσι τοὺς μῦσας, ἵνα τὰς ἐκκρίσεις ἐπέσχειν δυνώμεθα^ρ, καὶ πολλάκις καὶ ἐπιπολὺ, ἄνευ γήρωσ ἐσχάτου καὶ νοσημάτων τινῶν.

Ἐπὰν δὲ οὕτω ταῦτα γένηται, ἦγον ἢ τοῦ αἵματος γένεσις καὶ διασπορὰ ἐφ' ἅπαν τὸ σῶμα, καὶ ἢ τῶν λοιπῶν τῶν εἰρημέ- 25 ων διοικήσεις, δίδυμοι τινὲς ὄχρεοι ἐκ καρδίας ἀφορμηθέντες καὶ ἥπατος, ἥτε στελέχεια^ρ φλέψ καὶ ἢ ἀορτὴ ἀρτηρία, τὸ οἰκείον ἐκάστη σωληνοειδῶς περιέχουσαι^σ, αἷμα τε καὶ πνεῦμα διὰ τὸ εὐπόρευτον εἶναι τὸ ἕγρον τῆ τοῦ θερμοῦ κινήσει συμ-

^β ἰλυώδη A. ^η ὑπὸ στάθμων A. ^ι εὐρυχωροτέρους B. εὐρυχόρους τό-
πος τῶ ἐντέρω C. ^κ τῶν om. B. ^λ μὲν τῆς τροφῆς B. ^μ τὸ σκύ-
βαλον B. ^ν τὰ κυσὶ βαλλόμενα δηλόσσι C. ^ο τὸ δὲ οὖρον om. B.
^ρ ἔμιξεν B.C. ^ρ δυνάμεθα A. δυναίμεθα C. ^ρ στελεχία B. ἥτις στε-
λεχιαία B. ^σ περιέχουσα B.C.

παροδεῖον καὶ κονφιζόμενον ἐφ' ἅπαν τὸ σῶμα πολυσχιδῶς κατασπείρονται, εἰς μυρίας ἀρχὰς καὶ διαχύσεις^ε, κατὰ πᾶν μέρος τοῦ σώματος ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν κληματηδῶν^μ φλέβας καὶ ἀρτηρίας ἐπαφιεῖσαι.

5 Καὶ γὰρ παχέος^ν ὄντος φύσει τοῦ αἵματος, καὶ μὴ δυναμένου μόνου^ω τὰς στενὰς ὁδοὺς τοῦ σώματος ἀκωλύτως διαπερᾶν, ὅτι εἰσὶ τριχοειδῆ φλεβία λεπτὰ^ξ κατὰ τὰ μόρια^γ κείμενα, ἐδεήθη συμπαρεῖναι αὐτῷ τὸ ὑδατῶδες περιττώμα, ἵνα τῇ λεπτότητι τοῦ ὑδατῶδους περιττώματος εὐκόλως διοδεύηται
10 τὸ αἷμα, πρὸς τε τὰ λεπτὰ τῶν ἀγγείων^α καὶ πρὸς ἅπαν τὸ σῶμα διὰ τῶν τριχοειδῶν φλεβίων^α, ὡς εἴρηται· μιχθεῖσαι δὲ πρὸς ἀλλήλας τῶν ζωτικῶν δυνάμεων αἱ δύο ἀρχαί· ἦτε τὸ θερμὸν ἀπὸ καρδίας πανταχῇ ἐπὶ^β τὸ σῶμα ἐκπέμπουσα, καὶ ἢ τὸ ὑγρὸν χορηγοῦσα ἐξ ἥπατος τῇ ἀρχικωτέρᾳ τῆς ζωτικῆς
15 δυνάμεως οἰκονομία, δωροφοροῦσι^ς. τοῦ τε γὰρ θερμοῦ τὸ καθαρότερον, καὶ τοῦ ὑγροῦ τὸ λεπτότερον, παρ' ἐκατέρας δυνάμεως διὰ τινος μίξεως καὶ ἀνακράσεως ἐνωθέντα, τρέφει καὶ συνίστησι τὸν ἐγκέφαλον διὰ τῶν ἀτμῶν· ἀφ' οὗ πάλιν ἐκλεπτυσμένη ἀνάδοσις ἀπ' ἐκείνου^δ ὑπαλείφει τὸν περιεκτικὸν τοῦ
20 ἐγκεφάλου ὑμένα, τὸν δεχόμενον τὴν ψυχικὴν ἐνέργειαν· ἢ καὶ δικτυῶδες^ς πλέγμα καλοῦσιν οἱ ἰατροί.

Ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτὴ μὲν καθ' ἑαυτὴν θεία τίς ἐστι καὶ ἀσώματος· λάμπει^ε δὲ εἰς τὸ σῶμα τοῦτο οὐκ ἀμέσως, ἀλλὰ κεχηρημένη ὀργάνῳ τινὶ τῶ καλουμένου πνεύματι ψυχικῷ· τοῦτο
25 δὲ ἐκπέμπεται μὲν ἐκ καρδίας διὰ τῆς ἀορτῆς ἀρτηρίας, καὶ φερόμενον^ς παρὰ τὸ εἰρημένον δικτυῶδες^η πλέγμα, ἐκείσε πέττεται καὶ λεπτύνεται, καὶ αἰθέριόν τε^ι καὶ αἰγιοειδὲς γίνεται· ὡς ἐπιτήδειον εἶναι δέξασθαι ψυχῆς ἔλλαμψιν^κ.

Εἰ τοίνυν τοῦτο παχύτερον αὐτοῦ εἴη καὶ τεβολωμένον, ἢ μὲν

^ε διαφύσει B. ^μ κληματηδῶν B. κληματσειδῶς C. ^ν παχέου B.
^ω μόνου A. ^ξ μικρὰ B. ^γ μόρια A. ^α ἀναγκείων B. ^α ἀγγείων B.C.
^β κατὰ B.C. ^ς δωροφοροῦσι B. δωροφοροῦσι C. ^δ ἀπ' ἐκείνου om. A. ^ς δικτυῶδες B. ^ε ἐκλάμπει B.C. ^ς φερομένη A. ^η δικτυοειδῆς A. ^ι ἀθαίριόν τε B. ^κ ἔλαμψιν A.

τῆς ψυχῆς οὐσία οὐδὲν ἐξ αὐτοῦ παραβλάπτεται· τὸ δὲ σῶμα διὰ τὴν τοῦ πνεύματος κακίαν οὐ σαφῶς ἢ καταλάμπεται ἢ ἐνεργεῖ· εἰ δὲ εἴη λεπτομερὲς, ἀνεμποδίστως καὶ τὸ σῶμα τῶν ψυχικῶν ἐνεργειῶν ἀκυλαύει· διὰ ταύτην τοίνυν τὴν αἰτίαν ἀπερίττοι μένοντες κάλλιον λογιζόμεθα, καὶ τὰς ἡγεμονικὰς 5 ἐνεργείας ἐπιτελοῦμεν· περιττωματικοὶ δὲ, καὶ μάλιστα μετὰ τὰς ἀπεψίας, οὐδεμίαν τῶν δεόντων ἐνεργειῶν ἐπιτελεῖν δυνάμεθα.

Ἐκ τοῦ οὖν εἰρημένου μυὸς πᾶσα μὲν ἄρθρον κίνησις· πᾶσα δὲ μυῶν συνολκῆ· πᾶν δὲ προαιρετικὸν πνεῦμα τοῖς πᾶσι μο- 10 ρίοις τοῦ σώματος ἡμῶν ἐπιπεμπόμενον, τὸν γῆινον ἡμῶν ἀνδριάντα ἐκ μηχανῆς τινὸς κινούμενον¹ δείκνυσι· αὐλοειδῶς γὰρ ἄνωθεν² διήκων ἐπὶ τὸ βάθος, διὰ τῶν καθεξῆς σπονδύλων τῆς ῥάχεως οὗτος ὁ μυς, τῶν ῥαφῶν τε καὶ τῶν ἐγκειμένων αὐτῇ μυελῶν³, τῇ βιάσει ἐναπολήγει τῆς ῥάχεως· πάσαις⁴ ὅστέων 15 καὶ ἁρμονιῶν συμβολαῖς, καὶ μυῶν ἀρχαῖς· οἷόν τις ἠήσιχος αὐτὸ⁵ ἐνδιδοὺς τῆς καθ' ἕκαστον κινήσεως τὴν ὀρμὴν καὶ τὴν δύναμιν· διὰ τοῦτο μοι δοκεῖ καὶ ἀσφαλεστέρας φρουρᾶς ἤξεισθαι· κατὰ μὲν τὴν κεφαλὴν, διπλαῖς ὅστέων περιβολαῖς ἐν κύκλῳ διειλημμένος· κατὰ δὲ τὴν ῥάχιν, ταῖς τῶν ἀκαυθῶν 20 ἐκφύσεσι, καὶ ταῖς πολυτρόποις κατὰ τὸ σχῆμα διακλοκαῖς· δι' ὧν ἐν ἀπαθείᾳ πάσῃ φυλάσσοιτο, διὰ τῆς περιεχοῦσης τὸν ὑμένα φρουρᾶς⁶, ὁ ἐγκέφαλος.

Ὅμοίως δὲ καὶ περὶ τῆς καρδίας ἂν τις καταστοχάσασαιτο, ὅτι καθάπέρ τις οἶκος ἀσφαλῆς αὕτη διὰ τῶν στερρότερων 25 περιηρμόσθη, ταῖς⁷ τῶν ὀστέων κύκλῳ περιοχαῖς ὠχυρωμένη⁸· κάτωπιν μὲν γὰρ ἐστὶν ἡ ῥάχις ταῖς ὠμοπλαδικαῖς ἀσφαλείαις συνδεδεμένη· καθ' ἑκάτερον δὲ πλάγιον ἢ τῶν πλευρῶν φύσις περιπτύσσουσα τὸ μέσον, δυσπαθὲς ἀπεργάζεται· ἐν δὲ τοῖς ἔμπροσθεν, τό τε στέρνον, καὶ ἡ τῆς κλειδὸς συζυγία προβέ- 30 βληται· ὡς ἂν ἀπανταχόθεν αὐτῇ τὸ ἀσφαλὲς ἀπὸ τῶν ἔξωθεν

¹ κοῦν B. ² ἄνω B. ³ μοχ διήκων. ⁴ ὁ ὑμῶν οὗτος ἑαυτῶν τε καὶ τὸν ἐγκείμενον σὺν αὐτῇ μυελὸν B. ⁵ πᾶσαις A. ⁶ αὐτὸ A. ⁷ φρουρᾶς ο.π. B. ⁸ ταῖς τε B. ⁹ ὠχυρωμένη B.

διοχλούντων φυλάσσοιτο· ἔνδοθεν δὲ ὁ πνεύμων, ὥσπερ στῆμα ἀπαλὸν τοῖς ἄλμασιν αὐτῆς· ἐναποδεχόμενος, ἀπληγον αὐτὴν διατηρεῖ^u καὶ ἀβλαβῆ· ἀφρώδους γὰρ ὧν ὁ πνεύμων οὐσίας, καὶ ἀκαλωτέρας σαρκός, μέσση τὴν καρδίαν περιλαμβάνει· ὡς ἂν 5 καὶ τοὺς παλμούς αὐτῆς δέχεται, καὶ μὴ ἀντιτυπῶν αὐτῇ ὀδυᾶ^v· καὶ δεομένην περιψύξεως διὰ τῆς ἀναπνοῆς παραμυθεῖται^x μετρίως.

Ἐπεὶ δὲ καὶ ἀνέσεως αἱ ζωτικαὶ τοῦ σώματος ἐνέργειαι δέονται, ἵνα μὴ τῷ συντόνῳ κόπῳ ἢ τοῦ σώματος ἕξις ἀμβλύ- 10 ηται, τοῦ ὕπνου ἢ χρεῖα ἐπενοήθη τῇ φύσει· ὅτε^γ καὶ ἡ τοῦ ἥπατος ἐξαιμάτωσις ἀνεμποδίστως ἐπιτελεῖται^z, καὶ ἡ ἐξ αὐτοῦ τῆς τροφῆς χορηγία πρὸς ἅπαν μόριον ἀποκρινόμενη μηδάμοθεν κωλύεται· ὅθεν μετὰ τὴν τροφήν, συνενούσης καὶ^a συνωθουμένης ἐν τῷ βάθει τῆς φύσεως περὶ τὴν τῆς τροφῆς 15 ἐργασίαν, καὶ τοῦ ἐμφύτου θερμοῦ ἐκεῖσε συντρέχοντος, ἀτμοὶ τινὲς χρηστοὶ ἐν τῇ τῶν σιτίων ζυμώσει καὶ τῇ πέψει^b γίνονται· εἴθετι γὰρ τὰ ἐψόμενα ἄνω πέμπειν τὴν τῶν ἀτμῶν ὑγρασίαν^d ἐπὶ τὸν ἐγκέφαλον οὖν^e ἄνεισι τὰ ἤδη ἐξατμηθέντα^f ἐκ τῆς ἐψήσεως ὑγρὰ, καὶ καθυγραίνουσιν^ε αὐτὸν ἰκανῶς, καὶ τὰς 20 κοιλότητας αὐτοῦ ἐμφράττουσι^h τῇ περισσίᾳⁱ τῆς ὀμιχλώδους παχύτητος· τοῦ γοῦν χορηγομένου^k ἐπὶ τὰ αἰσθητήρια, καὶ ἐπὶ τὰ πανταχῇ^l διήκοντα νεῦρα τοῦ σώματος ζωτικοῦ πνεύματος ἀμβλυνομένου^m ἐνεργεῖν, ἀνεέργητος ὁ ἄνθρωπος γίνεται νεκρῷ παραπλήσιοςⁿ· ὅθεν καὶ ἡ καταλαμβάνουσα τὸ 25 ζῶον διάθεσις ὕπνος λέγεται, παρὰ τὸ τὰς φρένας ὑπνοστεῖν, ἧγουν ὑποχωρεῖν· ἐν τῷ ὕπνῳ γὰρ αἱ τοῦ ἀνθρώπου αἰσθήσεις ὑποχωροῦσι καθ' ὃν εἴρηται τρόπον· ἐν τῷ ὕπνῳ καὶ αἱ φυσικαὶ

^t αὐτῆς B.C. αὐτοῦ A. ^u διατηρεῖ B.C. ^v καὶ ἀντιτ. αὐτὴν μὴ

^δ B. αὐτὴν C. ^x παραμυθεῖται A. αὐτὴν παραμ. C. ^γ ὥστε B. ^z α C. ^z ἐπιτελεῖσθαι B. ^a συνενούσης καὶ om. C. ^b πέψει C. ^c γασίμεται B. ^d ἐργασίαν A. ^e οὖν om. B. ^f ἐξατμηθέντα B.C. ^ε καθυγραίνουσι B. καθυγραίνει C. ^h ἐμφράττουσι B. ⁱ τῇ οὐσίᾳ A. ^k τὸ χορηγομένου B. καὶ τοῦ χορηγομένου C. ^l πανταχῷ B.C. ^m ζωτικὸν πνεῦμα ἀμβλυνομένου B. ἀναβλυνομένου C. ⁿ καὶ γ. π. C. κ. γ. παραπλ. om. B.

ἐνεργεῖαι γίνονται, καὶ αἱ πέψεις καὶ ἐξαιματώσεις^ο καὶ ἀναδόσεις^ρ τῆς τροφῆς πρὸς πάντα τὰ μέρη ἀνεμποδίστως ἐπιτελοῦνται, ἐκ τῆς κατὰ φύσιν κινήσεως ἀπρακτοῦντος τοῦ ζώου· ἡσυχία γάρ ἐστι καὶ παῦλα^ρ τῶν φυσικῶν ἐνεργειῶν ὁ ὕπνος.

5

Εἰ δέ ποτε στενοχωροῖτο μὲν ὑπὸ τῆς ἔνδοθεν ἀναθυμιάσεως ἢ περὶ τὰ αἰσθητήρια διασκευῆ· κωλύοιτο δὲ κατὰ τινα χρεῖαν^ρ ὁ ὕπνος, πλήρες γινόμενον τῶν ἀτμῶν τὸ νευρῶδες αὐτὸ ὑφ' ἑαυτοῦ φυσικῶς διατείνεται· εἰώθεσαν^β γὰρ οἱ μῦες καὶ τὰ νεῦρα θερμαινόμενα διίστασθαι· ὅπερ^τ διὰ τῆς ἐντάσεως ἢ διαστά- 10 σεως τὸ παχυνθὲν ὑπὸ τῶν ἀτμῶν μέρος ἐκλεπνυθῆ· οἷον τί ποιοῦσιν οἱ διὰ τῆς σφοδρότερας στρεβλώσεως τὸ ὕδωρ τῶν ἰματίων ἐκθλίβοντες· καὶ ἐπειδὴ κυκλοτερῆ τὰ περὶ τὸν φάρυγγα μέρη· πλεονάζει δὲ τὸ νευρῶδες ἐν τούτοις· ὅταν καὶ ἀπὸ τούτων ἐξωσθῆναι δεῖ τὴν ἀτμῶν παχυμέρειαν· διατείνου- 15 ται^υ οἱ μῦες τοῦ στόματος^ν, καὶ διίστανται· καὶ τῶν ἐντὸς πάντων εἰς κύκλου σχῆμα διαταθέντων, ἢ λιγνυῶδης ἐκείνη παχύτης ἢ ἐναπειλημμένη^ω τοῖς μέρεσι τούτοις συνδιαπνεῖται τῇ διεξῶδφ τοῦ πνεύματος· πολλάκις δὲ καὶ μετὰ τὸν ὕπνον οἶδε τὸ τοιοῦτον συμβαίνει· ὅταν τι τῶν ἀτμῶν ἐκείνων περι- 20 λειφθῆι τοῖς τόποις, ἄπνευστον καὶ ἀδιάπεπτον^κ· οὐ μόνον δὲ αἱ πέψεις καὶ ἐξαιματώσεις καὶ ἀναδόσεις κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ ὕπνου τελοῦνται, ἀλλὰ καὶ^γ τὰ λοιπὰ περιπτώματα, τὰ μὲν παχέα λεπτύνεται, τὰ δὲ λεπτὰ καὶ δριμύα παχύνεται συμμέτρως· καὶ εὐκρατοῦται^β καὶ μεταβάλλεται· καὶ τὰ περιττὰ 25 πρὸς ἔκκρισιν κατεπεύγεται· καὶ μάρτυς ἡ πείρα τοῦ χρόνου· εὐθὺς γὰρ ἀνισταμένων ἡμῶν ἐξ ὕπνου, πρὸς οὕρησιν καὶ τῆν τῶν στερῶν ἀποπάτησιν τρέχομεν.

Οἶδε δὲ^α ὁ ὕπνος καὶ νοσημάτων σφοδρότητας ἀμβλύνειν, καὶ ψυχικὰς ἀγωνίας καὶ λύπας παραμυθεῖσθαι, καὶ χαρὰν 30

^ο αἱ ἐξαίμ. B. ^ρ αἱ ἀναδ. B. ^ρ ἀνάπαυλα B. ^ρ χρεῖας A.
^β εἰώθεσαν A.C. ^τ ὅπως B. ^ν usque ad παχυνθὲν om. C. ^υ διατ.
^ν ὄν B. ^ω τοῦ στόμ. om. B. ^κ τοῦ σώματος C. ^ω ἐναπειλημμένη B.
^κ ἄπεπτόν τε καὶ ἀδιάπεπτον B.C. ^γ ἀλλὰ γὰρ καὶ B. ^β οὐ κρα-
^τ τεῖται A. ^β γὰρ B.

ἐμποιεῖν ἢ γὰρ ἐκ χαλεπῆς ἀρρώστιας πρὸς ὑγείαν^b γενομένη κρίσις ἐκ ἀγαθῶ^c, καὶ φίλων καὶ συγγενῶν καὶ οἰκείων, καὶ αὐτοῦ τοῦ κάμνοντος^d ὑπάρχει χαρὰ· λύπη δὲ καὶ χαρὰ^e, οὐκ ἐκ προαιρέσεως, ἀλλ' ἐκ τῆς τῶν συμβαινόντων ἀκολουθίας^f
 5 συνίστανται· ὁ γὰρ κατὰ τὸν βίον εὐθηνούμενος^g, ἀκούων τὲ καὶ βλέπων τὰ αὐτῷ καταθύμια, τῶν δυσκόλων δὲ τι μὴ προσδοκῶν αὐτῷ γενέσθαι^h, χαίρει· ὁ δὲ πενόμενος, ἢ τυπτόμενος, ἢ ζημιούμενος, ἢ τι τῶν οὐκⁱ ἀγαθῶν αἰεὶ προσδοκῶν, ἀνάγκη λυπεῖσθαι.

10 Τίκεται^k οὖν, ἐκ μὲν τῆς χαρᾶς, διάχυσις καὶ γέλωσ· ἐκ δὲ τῆς λύπης, στεναγμοὶ τε καὶ δάκρυα· ἔστι δὲ λύπη διάθεσις ψυχῆς ἡδονῶν ἐστερημένη^l· παράγεται δὲ λύπη παρὰ τὸ λύειν τοὺς ὄπας εἰς δάκρυα^m, καὶ λυμαίνεσθαι τούτους· λυπηⁿ τίς οὔσα· λύσις γὰρ τῆς ψυχῆς ἔστι τὸ πάθος τὸ λυπηρόν· χαρὰν
 15 δὲ ὀρίζονται τὴν τῶν καταθυμίων ἐκπλήρωσιν· τὸ δὲ δάκρυον οἶον τί δάκνουν ἔστι^o· δακνομένης^p γὰρ τῆς ψυχῆς^q ἐξέρχεται τὸ δάκρυον ἢ δὲ γενέσις αὐτοῦ τοιαυδὲ τῆς ἐπελθούσης ἀνίας τῷ ἀνθρώπῳ^r τὴν ψυχὴν συστελλούσης, βρασμῶδης στενοχωρία τοῖς ἔνδοθεν ἐπιγίνεται σπλάγχχνοις· ἐξ ἧς ἀναθυμιάσις
 20 πλείστη ὑγρῶν πρὸς τὸν ἐγκέφαλον γίνεται· ὅταν δὲ αὐτοῦ τὰ κοῖλα τῶν ἐκ τῆς λύπης ἀναθυμιάσεων πληρωθῶσι, πρὸς τοὺς ὀφθαλμῶν^s ἀπωθεῖται χιτῶνας τὴν ὑγρασίαν· καὶ τῇ τοῦ ἀβουλήτου^t δίξει^u τοῦ ὑγροῦ ἀποσκευαζόμενον τὸ βάρος καταφέρεται, ὥσπερ νέφος εἰς ψεκᾶδα, οὕτως τοῦ πάχους^v τῶν ἀτμῶν
 25 διαλυθέντος εἰς δάκρυον· “ἐνθα καὶ ἡδὸνῃ τις ἔστι,” φησὶν ὁ μέγας Βασίλειος, “τοῖς λυπουμένοις περὶ τὸν θρῆνον· λανθα-
 “ νόντως διὰ τοῦ κλαίειν κενουμένου αὐτοῖς τοῦ βαρύνοντος.”

b ὑγείαν B. c ἐκ ἀγαθῶν C. d κ. α. τοῦ κάμνοντος om. B. e λ. δὲ καὶ χ. om. B.C. f ἀκολ. om. B. mox συνίσταται. g ἐνευθηνούμενος B. εὐθηνούμενος C. h αὐτῷ τοῦ γεν. B. i οὐκ om. A. k τίκεται A. τίκεται μὲν οὖν B. τίκεται δὲ C. l ἡσος om. A. m εἰς δ. τοῖς ὄπας B. n λυπη B. o τί δάκνουν τί ἔστι A. οἶον δάκνουν ἔστι B. οἶον τι δάκνουν C. p δακνομένης A. q καρδίας B.C. r τὸν ἀνθρώπον B. s τῶν ὀφθ. B.C. t ἀβουλήτου C. u δίξει B. v τὸ πάχος B. mox διαλυθέν.

Ἐκ δὲ τῆς εἰρημένης τῶν σπλάγγων στενοχωρίας καὶ τῆς πολλῆς ἀναθυμιάσεως, καὶ τῶν ἀναπνευστικῶν στενοχωρουμένων ὀργάνων^ω, βιαιοτέρα πολλάκις ἢ ὅλην τοῦ πνεύματος γίνεται, ὑπὸ τῆς φύσεως πρὸς τὴν τῶν συμπεπτωκότων^χ διαστολῆν τὸ στενωθὲν εὐρυνούσης· τὸ δὲ τσιούτον σύμπτωμα λύπης ἐστὶ· 5 διὸ στεναγμὸν αὐτὸ καὶ ἀποπνισμὸν^γ ὀνομάζομεν· ἀνακτᾶται γὰρ ἐν τούτῳ τῶ στεναγμῷ ὡς ἑαυτὴν ἢ ψυχὴν, τῇ ἀποκρίσει τῆς παχυνθείσης ἐν τῇ καρδίᾳ διὰ τῆς λύπης^z αἰθάλης, καὶ τῇ ἀντεισαγωγῇ τοῦ καθαροῦ ἀέρος^a. οὕτως μὲν τὸ δάκρυν καὶ ὁ στεναγμὸς συνίστανται^b ἐν ἡμῖν. 10

Ἡ δὲ χαρὰ ὡς σκίρτημα τί ἐστὶ τῆς ψυχῆς ἐπαλλομένης^c ἐν τοῖς κατὰ γνώμην αὐτῆς ἀπαντῶσιν· ὡς γὰρ ἐν τῇ θλίψει μύουσιν αἱ λεπταὶ καὶ ἄηλοι τῶν πόρων διακνοαὶ, καὶ ἀτμοὶ^d ἀνῶν σκοτοῖ τὸν ἐγκέφαλον, καὶ ἡ ψυχὴ συστέλλεται καὶ κατηφιά· οὕτως ἐν τῇ χαρᾷ διασχεύονται^e πῶς καὶ διαλύονται οἱ 15 τοῦ σώματος πόροι· καὶ πλεον τοῦ συνήθους εὐρυνόμενων αὐτῶν εἰσέλκεται^e πνεῦμα ἐπὶ τὸ βάθος θερμὸν· ἐκεῖσε δὲ πάλιν θερμαινόμενον ἐπὶ πλεῖον, οὐκ ἔτι στέγει τὰ σπλάγγνα τὸ πλῆθος τοῦ πνεύματος, καὶ τὸ θερμὸν αὐτοῦ. ὅθεν εὐκολίαν τινὰ τῇ διεξόδῳ τοῦ πνεύματος μηχανωμένη^f ἡ φύσις, οὐκ ἔτι ἐπὶ τὸν 20 ἐγκέφαλον ἀναπέμπει ἀτμοὺς, ἀλλ' εὐρίνει^g τὸν πόρον τοῦ στόματος, καὶ τὸ τοιοῦτον πνεῦμα συνεξωθεῖ διὰ τινὸς κλόνου βρασμώδους τοῦ ἥπατος καὶ κινήσεως· ὄνομα δὲ τῶ γενομένου^h γέλως ἐστίν· οὕτως γὰρ καὶ αὐτὸν ὀρίζονται· βρασμώδηⁱ κίνησιν τῶν περὶ τὸ πρόσωπον μυῶν^k, ἥτοι τοῦ μυώδους πλα- 25 τύσματος ἐκ τῶν ἔνδοθεν σπλάγγων τοῦ κινουμένου^l πνεύματος ὠθουμένου· παρὰ τὸ γελῶ^m γέλως ἐκλήθη· τὸ δὲ γελῶ παρὰ τὸ ἔλη, ὃ σημαίνει τὴν θερμασίαν· οἱ γὰρ θερμοὶ πολλὰ γελῶσιν.

^ω τὰ ἀναπνευστικὰ στενοχωρούμενα ὄργανα B. ^χ πεπτωκότων A.
^γ ποπνιασμὸν A. ἀποπνισμὸν B. ^z δ. τ. λύπης om. B. ὑπὸ τ. λ. C.
^a τοῦ ἀέρος ἐν αὐτῇ καθ. B.C. ^b συνίσταται B. ^c ἀγαλλομένης B.
ἐπαγαλλομένης C. ^d ἀτμοὶ B. ^e εἰσέρχεται B.C. ^f μηχανωμένη B.
^g ἀνευρίκει B.C. ^h γενομένου B. τῶν γινόμενων C. ⁱ βρασμώδη B.C.
^k τὰ πρόσω μυῶν B. ^l κινουτός B.C. ^m παρὰ δὲ τοῦτο γέλως B.

Ἐπεὶ οὖν^α λύπη καὶ χαρὰ διαφέρει, καὶ τὰ περὶ τὸ σῶμα ἐκ τούτων γινόμενα συμπτώματα διενήνοχε· τοῖς μὲν γὰρ λυπούμενοις^ο ὑπαυχρος καὶ πελιδνός καὶ κατεψυγμένος ὁ ὄγκος τοῦ σώματος διαφαίνεται· τοῖς δὲ φαιδρυνόμενοις ἐξαυθοῦσα καὶ ὑπέρυθρος ἢ τοῦ σώματος ἕξις· μονονουχὶ πηδῶσης τῆς ψυχῆς καὶ προωδουμένης ὑφ' ἡδονῆς εἰς τὸ ἔξω τὴν ἐνδοθεν αὐτῆν^ρ ἐπικυκλοῦσαν χαράν.

Πῶς οὖν γενᾶται τούτο τὸ ζῶον, καὶ πῶς ἀνατρέφεται· καὶ πῶς αἱ ζωτικαὶ καὶ αἱ φυσικαὶ^q δυνάμεις ἐν αὐτῷ ἐνεργοῦσι· 10 καὶ πῶς ὁ νοῦς διὰ τῶν αἰσθήσεων ἐνεργεῖ· καὶ^τ τί τὸ τριμερές τῆς ψυχῆς· καὶ πόσαι γενικαὶ ἀρεταί· καὶ τίνα τὰ ἐξ αὐτῶν γινόμενα γένη τῆς κακίας ἢ ἀρετῆς· καὶ πῶς χαρὰ καὶ λύπη συνίσταται· καὶ πῶς γέλωσ καὶ δάκρυα καὶ ὕπνος συνείλεκται ἦδη, καὶ ὡς ἐνὸν διηγόρευται^β. λοιπὸν ἴδωμεν καὶ τὰ τοῦ σώματος 15 μέρια· τὰ τε ἀπλᾶ καὶ πρῶτα^ε λεγόμενα, καὶ τὰ ἐκ τούτων συγκείμενα, καὶ ὀργανικὰ προσαγορευόμενα· πῶς τὲ καλοῦνται^μ, καὶ πῶς συνδέονται, καὶ διατί οὕτως κατονομάζονται.

Ἔσται καὶ ἐν τούτῳ^ν εὐχὴ παρὰ Κυρίου Θεοῦ τοῦ βοηθῆσαι 20 ἡμῖν τοῖς διανοήμασιν ἐπὶ ταύτῃ τῇ σκέψει· ὅπως μὴ πληθυνθῶσιν αἱ ἀγνοιαί μου, καὶ αἱ ἀσυνεσίας μου πλεονάσωσιν, ἔργα σοφίας αὐτοῦ^ω ἀνάγκως καὶ ἀμαθῶς ἐρευνῶντι· οἱ γὰρ τῶν ὑπὲρ δυνάμιν ἐφιεμένοι καὶ τῶν μετρίων ἀποτυγχάνουσι· πλὴν οὐκ ἀποκνητέον οὐδὲ ἀπογνωστέον τῆς ἐγχειρήσεως· αὐτὸς γάρ ἐστιν ὁ^ξ “ πᾶς ὁ αἰτῶν λαμβάνει” εἰπών· “ καὶ ὁ ζητῶν εὕρησει, καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται.”

Τῶν ἐν τοῖς σώμασιν ἡμῶν μερῶν, τὰ μὲν ὁμοιομερῆ λέγεται, τὰ δὲ ἀνομοιομερῆ· ὁμοιομερῆ μὲν τὰ ἀπλᾶ καὶ πρῶτα· οἶον, αἷμα, φλέγμα, χολὴ μέλαινα καὶ ξανθή· ἃ δὲ στοιχεῖα^ς 30 τοῦ σώματος εἰσὶν, ἐξ ὧν καὶ μεθ' ὧν^α ἐγκέφαλος· μήνιγγες·

^α γῶν B. ^ο τοὺς μ. γ. λυπούμενους B. ^ρ αὐτῇ B. τὴν ἐνδοθεν χαρᾶν. C. ^q καὶ ψυχικαὶ add. B. ^τ καὶ ἐνεργείων B. ^β διαγορεύεται A. ^ε τὰ πρ. B. ^μ πῶς τελῶνται B. quibus nominibus censeantur L. V. ^ν δὲ ἐν τ. B. ^ω αὐτοῦ om. A. ^ξ ὁ εἰπὼν B. ^ς καὶ μάλ. B. ^α καὶ στ. B. ^α μεθ' ἃ A.

μῦες· νεῦρα· μυελὸς ὁ ἐν τοῖς ὀστέοις· αὐτὰ τὰ ὀστᾶ· χόνδρος· ἀδένες· σύνδεσμοι· ὑμένες· ἴνες· τρίχες· ὄνυχες· σάρκες· φλέβες· ἀρτηρίαι· πόροι· πιμελή· δέρμα· τένοντες^b· σύνθετοι δὲ οὗτοι ὡσπερ καὶ οἱ μῦες, ἕκ τε συνδέσμων καὶ νευρωδῶν ἰνῶν^c συγκείμενοι· ταῦτα μὲν οὖν τὰ ὁμοιομερῆ καὶ πρῶτα, ἐξ ὧν τὰ 5 ἀνομοιομερῆ καὶ ὀργανικὰ συνετέθησαν^d· οἶον, κεφαλὴ· θώραξ· χεῖρες· πόδες· καὶ ὅσα ἐκ τῶν ὁμοιομερῶν συνέστη· πᾶν γὰρ ἀνομοιομερὲς ἐξ ὁμοιομερῶν συνέστηκεν· ἐκ τούτων δὲ τὸ σύμμετρον ἢ ἀσύμμετρον σῶμα· τῆς^e συμμετρίας ἐν τέτρασι τούτοις θεωρουμένης^f· ἐν σχήματι· ἐν ἀριθμῷ· ἐν μεγέθει· ἐν 10 θέσει· ὁμοίως καὶ τῆς ἀσυμμετρίας ἐν τοῖς ἀνάπαλι· τὸ γὰρ κάλλος τοῦ σώματος εὐρυθμία ἐστὶ μελῶν, μετ' εὐχροίας· τοῦτο δὲ γίνεται εὐκράτως μὲν τῶν ὁμοιομερῶν, συμμέτρως δὲ τῶν ὀργανικῶν ἐχόντων· ἀρεταὶ γὰρ σώματος ὑγεία ἐστὶ καὶ βῶμη· κάλλος καὶ ἀρτιότης, ἤγουν ὀλοκληρία· ἀρεταὶ δὲ ψυ- 15 χῆς, φρόνησις· σωφροσύνη· ἀνδρεία^g καὶ δικαιοσύνη.

Ἐναλογεῖ^h οὖν ἡ τοῦ σώματος βῶμη πρὸς τὴν τῆς ψυχῆς ἀνδρείανⁱ· ἡ μὲν γὰρ βῶμη εὐτονία ἐστὶ σώματος, καὶ ἰσχύς δυσανταγώνιστος τοῖς νοσάζουσι^k τὸ σῶμα δυναμένους· ἡ δὲ ἀνδρεία^l βῶμη ψυχῆς καὶ ἰσχύς πρὸς τὰς ὑπομονὰς τῶν ἰσχυ- 20 ρῶν φαντασιῶν θανάτου· πόνου· ταλαιπωρίας· ἡδονῶν· καὶ πάντων τῶν δεινῶν τὲ καὶ φοβερῶν εἶναι νομιζομένων· τῶν δὲ κάλλει ἢ^m δικαιοσύνη προσέοικε· τὸ γὰρⁿ κάλλος ἐν συμμετρίας σώματος^o μετ' εὐχροίας νοεῖται· ἡ δὲ δικαιοσύνη ἐν τῇ διανομῇ τῶν κατ' ἀξίαν ἐκάστω^p· τῇ δὲ φρονήσει ἢ ἀρτιότης 25 πλήρωσις^q γάρ ἐστιν ἢ φρόνησις τῶν τῆς ψυχῆς ὀρθῶν καταλήψεων, ὡσπερ ἢ ἀρτιότης τῶν τοῦ σώματος μελῶν· τῇ δὲ ὑγεία ἢ σωφροσύνη^r.

Ἐγεία δὲ ἐστὶν εὐεξία σύμμετρος· ἢ δὲ εὐεξία ὑγεία ἐπι- 30 τεταμμένη^s παρέπεται δὲ τῇ ὑγεία, κάλλος· εὐεξία· ἀρτιότης^t.

^b τένοντες A. ^c ἰνῶν om. A. ^d συνετέθη B. ^e τοῦ B. ^f θεωρουμένου B. ^g ἀνδρία B. ^h ἀναλογεῖται B. ⁱ ἀνδρίαν B. ^k νοσοῦσι B. νοσίζουσι C. ^l ἀνδρία B. ^m ἢ om. B. ⁿ τὸ μὲν γὰρ B. ^o μελῶν B.C. ^p ἐκάστου B. ^q συμπλήρωσις B. ^r ἢ ἢ om. B.C.

κάλλος, οὐ τὸ ἀπὸ κομμωτικῶν^α, ἢ τὸ δι' ἐπιχρισμάτων^ι προσ-
 ὄψου^υ καὶ βαφῆς τριχῶν, ἀλλὰ τὸ κατ' ἐπακολουθήσειν τῆς
 ὑγείας^υ συνιστάμενον^υ κατ' εὐκράσιαν τοῦ ἐμφύτου θερμοῦ,
 τῶν τε ὁμοιομερῶν καὶ τῶν ὀργανικῶν μελῶν καὶ μορίων· ἢ γὰρ
 5 ὑγεία εὐκράσια ἐστὶ τῶν ἐν ἡμῖν χυμῶν· καὶ τῶν φυσικῶν καὶ
 ψυχικῶν καὶ ζωτικῶν δυνάμεων ἀπαρεμπόδιστος^ω ἐνέργεια τοῦ
 ἤθους τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος καλῶς διαφαινομένου.

Ἔστι δὲ ψυχῆς μὲν ἦθος ποιότης^ξ τοιαύτε ἀπεσκιρρωμένη
 καὶ δυσσάπλοητος, τουτέστι παγία καὶ εἰς ἕξιν ἐλθοῦσα· σώ-
 10 ματος δὲ ἐστὶν ἦθος ὁ ἐκάστου κόσμος, ἤγουν τελειότης ἢ διὰ
 τῆς τῶν ἄκρων στερήσεως τῆς τε ὑπεροχῆς καὶ ἐνδεΐας θεωρου-
 μένη^υ. ἀκοσμία δὲ ὅ τε πλεονασμὸς καὶ ἡ ἔλλειψις· ὁ γὰρ
 πλεονάζων τινὸς μορίου, ὡς τινες εἰσὶν ἐξαδάκτυλοι, ἢ λειπό-
 μενοι^ξ χειρὸς ἢ ποδός, ἢ ὀφθαλμοῦ, ἢ τινὸς ἄλλου μορίου,
 15 ἄκοσμός ἐστι καὶ ἀσύμμετρος· καὶ ἐστὶ τοῦτο παρὰ τὸν ἀρι-
 θμὸν σφάλμα· ἀλλὰ καὶ ὁ παρὰ τὸ σχῆμα τί ἔχων ὄϊον δια-
 στρόφους τοὺς ὀφθαλμοὺς ἢ τοὺς πόδας, ἢ τὴν χεῖρα μείζονα
 τῆς ἐτέρας· ἐσφάλθαι δὲ λέγεται^α καὶ ὁ παρὰ τὴν θέσιν ὄϊον
 ἔντερα ἐν ἰσχίῳ, ἢ μηρὸν ἔξω κοτύλης, ἢ τὴν χεῖρα^β συμψυεῖ-
 20 σαι τῇ ὠμοπλάτῃ^γ, ἢ τί τοιοῦτον ὁμοίως καὶ ὁ παρὰ τὸ μέγε-
 θος, ὡς ἔχειν κεφαλὴν^δ ὑπερμεγέθη, ἢ μικρότεραν τοῦ κατὰ
 φύσιν ἢ ῥίνα ἢ ὀφθαλμόν^ε· ἢ καὶ αὐτὸ ἅπαν τὸ σῶμα, ὡς οἱ
 γύγατες ἢ ἀνθρωπίσκοι^ι.

Τῶν γὰρ ἐν ἡμῖν μελῶν, τὰ μὲν πρὸς τὸ ζῆν, τὰ δὲ πρὸς τὸ
 25 εὔ ζῆν ἐστὶν ἐπιτήδεια· τὰ μὲν οὖν^β πρὸς τὸ ζῆν γεγενοῦτα
 κύρια τυγχάνει· ὄϊον, ἐγκέφαλος· καρδία· γαστήρ· καὶ^β ἡπαρ
 καὶ πνεύμων ὧν παρόντων τελευτᾷ τὸ ζῶν· τὰ δὲ πρὸς τὸ εὔ
 ζῆν, ὀφθαλμοὶ εἰσὶ, καὶ πόδες καὶ χεῖρες, καὶ τὰ ἄλλα μόρια·
 τούτων γὰρ παρόντων, ζῆ μὲν τὸ ζῶν, ζῆ δὲ οὐ καλῶς.

^α κομμωτικῶν Α. κομμωτικῶν C. ^ι τὸ δι' ἐπὶ χρωμάτων Α. τὸ οἴη.
 Β. C. ^υ προσόψου Β. ^υ κατεπακολουθήσαν καὶ ὑπὸ τῆς ὑγ. Β. ^ω ἀπ-
 αρεμπόδιστος Β. ^ξ ψυχῆς Β. ^υ θεωρ. ἀριότης Β. ^ξ λειπόμενος Β.
^α ἐσφάλθη λέγεται Α. ^β ἢ χεῖραν Β. ^γ τῇ ὠμοπλάτῃ Β. ^δ π. τὸ
 μεγ. ἔχων κεφ. ποχ οἴη. ὑπερμεγ. Β. ^ε ὀφθαλμοὺς Β. ^ι ἢ οἱ ἀνθ. Β.
 β ὄϊον οἴη. Β. καὶ τὰ μὲν C. ^β καὶ γαστήρ Β.

Διὰ τοῦτο γὰρ καὶ τὰ αἰσθητήρια δι' ὑπερβάλλουσιν κηδε-
 μονίαν, διπλᾶ πεποίηκεν¹ ὁ Θεός· ἵνα τοῦ ἐτέρου παθόντος, τὸ
 περιλειπόμενον σώζῃ τὴν αἴσθησιν· δύο γὰρ ὀφθαλμοὶ καὶ ὄτα
 δύο· δύο πόρους τῆς ὀσφρήσεως² ἐν τῇ ῥίνι πεποίηκεν, καὶ δύο
 γλώττας πᾶσι τοῖς ζώοις ἐπέφυσε· ἀλλὰ τοῖς μὲν διηρημένας, 5
 ὡς τοῖς ὄφεισι, τοῖς δὲ συνημμένας³ καὶ συνηνωμένας, ὡς τοῖς
 ἀνθρώποις· ἀλλὰ τῶν μὲν⁴ πλείστων αἰσθητηρίων διασφαιρο-
 μένων οὐδὲν εἰς αὐτὴν τὴν ζωὴν καταβλάπτεται τὸ ζῶον ἀφῆς
 δὲ ἀπολλυμένης, συναπόλλυται καὶ⁵ τὸ ζῶον· πᾶν γὰρ ζῶον
 ἀφῆν ἔχει, τὰς δὲ ἄλλας αἰσθήσεις οὐ πάντα πάσας⁶, ἀλλ' 10
 ἐνίας ἕνια· πάσας δὲ ἔχει τὰ τελεώτερα⁷· ὁ δὲ ἄνθρωπος τῇ
 ἀφῆ καὶ τῇ γεύσει πλεον ἔχει τῶν ἄλλων ζῶων, καὶ ἀκριβε-
 στάτας⁸, καὶ τοὶ ταῖς ἄλλαις τρισὶν ἡττώμενος· ἄλλο μὲν γὰρ
 ζῶον κατ' ἄλλην καὶ ἄλλην⁹ αἴσθησιν ἐκ τῶν τριῶν πλεονεκτεῖ
 τὸν ἄνθρωπον¹⁰· ὁ δὲ κύων ἐν ταῖς τρισὶν ἅμα· ἑξύτερον γὰρ καὶ 15
 ἀκούει¹¹, καὶ βλέπει, καὶ ὀσφραίνεται, ὡς δῆλον ἐκ τῶν ἰχθυ-
 νῶτων.

Οὐ μόνον δὲ διπλᾶ δέδωκεν ἡμῖν τὰ αἰσθητήρια ὁ δημιουργ-
 γός, ἀλλὰ καὶ αὐτὰς ἐποίησε διπλᾶς ἔχειν τὰς αἰσθήσεις·¹²
 τὴν μὲν τῶν ἰδίων αἰσθητῶν, τὴν δὲ ἧς ἀφῆς· ὡς ἡ ὄψις· καὶ 20
 γὰρ τὰ χρώματα διακρίνει· καὶ τῶν θερμῶν καὶ ψυχρῶν¹³ ἀντι-
 λαμβάνεται· ἀλλὰ τούτων μὲν, ὡς σῶμα· τῶν δὲ χρωμάτων
 καὶ τῶν αἰσθητῶν, ὡς ὄψις· καὶ μέντοι καὶ τῷ γεωδεστάτῳ¹⁴
 καὶ σωματικωτάτῳ τῶν αἰσθητηρίων, ὅπερ ἐστὶν ἡ ἀφῆ, τῆς
 γεῶδους φύσεως αἰσθάνεται· τῷ δὲ ἀεροειδεῖ, τῶν τοῦ ἀέρος 25
 παθημάτων διὰ τῆς ἀκοῆς· καὶ τῷ σπογγοειδεῖ¹⁵ τῆς γλώττης,
 καὶ τῷ ὕδατοειδεῖ τῷ¹⁶ κατὰ τὴν γεῦσιν, τῶν χυμῶν ἀντιλαμ-
 βάνεται· ἕκαστον γὰρ τῶν αἰσθητῶν διὰ τῶν οἰκείων αἰσθητη-
 ρίων γνωρίζεσθαι πέφυκεν.

¹ ἐποίησεν B.C. ² δύο τῆς ὀσφρ. πορ. B. ³ συνημμένας B. ⁴ καὶ
 τῶν μὲν B. ⁵ καὶ om. B. ⁶ πάντως πάσας B. πάντας πάσας C.
⁷ τελειότερα B. ⁸ ἀκριβεστάτας B.C. ⁹ καὶ ἄλλην om. B.C. ¹⁰ τοῦ
 ἀνθρώπου B. ¹¹ καὶ ἑξύτερον ἀκ. B. ¹² διπλ. ἐποίησεν ὁ Θεὸς ἔχ. τὰς
 αἰσθ. B. ¹³ τῶν ψυχρ. B. ¹⁴ γεωδεστάτῳ A. ¹⁵ ἐν τῷ σπ. B.
 x τὸ B.

Ἔδει τοίνυν κατὰ τοῦτον τὸν λόγον, ἐπειδὴ τέσσαρα στοι-
 χεῖα εἰσὶ, τέσσαρας εἶναι καὶ τὰς αἰσθήσεις· ἀλλ' ἐπειδήπερ
 ὁ ἀτμός καὶ τὸ τῶν ὀδμῶν γένος μεταξὺ τὴν φύσιν^γ εἰσὶν
 αἶρος καὶ ὕδατος· αἶρος μὲν γὰρ ἔστι παχυμερέστερος^α, ὕδατος
 5 δὲ λεπτομερέστερος^β, τούτου χάριν ἢ ὁσφρησις πέμπτον ἐδόθη
 ἡμῖν^δ αἰσθητήριον.

Ἵτι δὲ ἡ τῶν ἀτμῶν καὶ ὀδμῶν φύσις παχύτερα ἔστι τοῦ
 αἶρος δῆλον ἐκ τῶν κόρυζαν ἢ κατάρρου ἔχοντων^ε· ἔλκοντες
 γὰρ τὸν αἶρα τῶν ἀτμῶν οὐκ ἀντιλαμβάνονται διὰ τὴν ἔμ-
 10 φραξιν, ἀλλὰ διαρκούσιν ἐπὶ πολὺ ἀναίσθητον τὴν αἴσθησιν
 φέροντες^δ· ἔστι δὲ ἡ αἴσθησις οὐκ ἀλλοιώσις, ἀλλὰ διάγνωσις
 ἀλλοιώσεως· ἀλλοιοῦνται μὲν γὰρ τὰ αἰσθητήρια, διακρίνει δὲ
 τὴν ἀλλοίωσιν ἡ αἴσθησις.

Ἔστι δὲ αἰσθητήρια μὲν πέντε· αἴσθησις δὲ μία ἢ ψυχικὴ,
 15 ἢ γνωρίζουσα διὰ τῶν αἰσθητηρίων τὰ ἐν αὐτῇ^ε γεγόμενα πάθη·
 ὅταν γὰρ λευκὸν ἰδωμεν ἐγγινεταί τι πάθος τῇ ψυχῇ ἐκ τῆς
 λήψεως αὐτοῦ διὰ τῆς αἰσθήσεως· ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν
 αἰσθητηρίων· ἄλλο δὲ ἔστιν αἴσθησις, καὶ ἄλλο αἰσθητήριον
 καὶ ἄλλο αἰσθητὸν, καὶ ἄλλο αἰσθητικόν^ε.

20 Αἴσθησις μὲν οὖν ἔστιν ἡ ἐνεργοῦσα ψυχικὴ δύναμις, διὸ
 καὶ οὕτως αὐτὴν ὀρίζονται· πνεῦμα νοερὸν ἀπὸ τοῦ ἡγεμονικοῦ
 ἐπὶ τὰ ὄργανα τεταμένον^ε· ἢ οὕτως· δύναμις ψυχῆς ἀντιλη-
 πτικὴ τῶν αἰσθητῶν· ὁ δὲ Πλάτων τὴν αἴσθησιν δυνάμεως καὶ
 ὄργανου κοινωνίαν πρὸς τὰ ἐκτὸς ὀρίζεται· τουτέστι ψυχῆς καὶ
 25 σώματος· ἢ γὰρ δύναμις ψυχῆς, τὸ δὲ ὄργανον σώματος·
 ἄμφω δὲ διὰ φαντασίας ἀντιληπτικὰ τῶν ἕξωθεν.

Αἰσθητήριον δὲ ἔστιν ὄργανον τῆς ἀντιλήψεως τῶν αἰσθητῶν,
 ἢ τὸ αἴσθησιν τινὰ ἐμπειπιστευμένον ὄργανον^ε· αἰσθητὸν δὲ τὸ
 αἰσθήσει ὑποπίπτον· αἰσθητικὸν δὲ, αὐτὸ τὸ αἰσθανόμενον ζῶον·
 30 αἴσθησις μὲν οὖν, ὅσον ὄρασις, ὁσφρησις, ἀκοή, γεῦσις, καὶ

^γ τῆ φύσει B. τῆς φύσεως C. ^α παχυμερέστερα B. ^β λεπτομερέ-
 στερα B. ^δ ἡμῖν om. B. ^ε κορ. ἐχόντων ἢ κατάρ. B. ^δ περιφέρον-
 τες B. ^ε αὐτοῖς B. ^ε καὶ ἄλλο αἰσθητικὸν om. B. ^ε τεταμένον B.
^δ hęc om. B.

αίφή· αἰσθητήριον δὲ, ἤτοι ὁ ὀφθαλμὸς, ἢ¹ ῥίς, ἢ γλῶσσα καὶ τὰ χεῖλη^k, ἃ καὶ ὄργανα αἰσθητικὰ προσαγορεύεται· αἰσθητὸν δὲ ὁ λίθος, τὸ ξύλον, καὶ πάντα τὰ αἰσθήσει¹ ὑποπίπτοντα· αἰσθητικὸν δὲ ὁ Στέφανος, ὁ Πέτρος^m, ὁ Μελέτιος, καὶ πάντα ὅσα ἄλλα αἰσθάνεται ζῶα· “ἔγω γάρ,” φησί, “βοῦς τὸν κτη- 5
 “σάμενονⁿ καὶ ὄνος τὴν φάτνην τοῦ κυρίου αὐτοῦ.” εἰ δὲ κατὰ τὴν αἰσθησιν τὰ ἄλογα τοῖς λογικοῖς ἀνθρώποις κοινωνεῖ, καλῶς τινὲς τῶν ἀνατομικῶς ἱστορησάντων μὴ δὲ κατὰ τὴν τοῦ σώματος πολὺ διαφέρειν ἕνια τῶν ζῶων σύνταξιν καὶ ἀρμονίαν τῶν ὀστέων, καὶ τὴν τῶν ἐγκάτων σύνθεσιν ἔγραψαν· καὶ μᾶλ- 10
 λον τῶν ἄλλων ζῶων τὸν ἕν· ὅτι καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν στοιχείων τὰ τούτων σώματα συνεστάθη, ἐξ ὧν καὶ τὰ τῶν ἀνθρώπων· τὰ γὰρ ὁμοιομερῆ οὐδὲν διαφέρει τῶν ἀμφοτέρων παρὰ μικρόν· εἰ καὶ τὰ τῆς διοργανώσεως ἐνήλλακται, καὶ τὰ τῆς γένεως· ὁ γὰρ^o Θεὸς ἔθετο τὰ μέλη ἐν ἕκαστον αὐτῶν ἐν τῷ σώματι 15
 καθὼς ἠθέλησε.

Τὸ σῶμα δὲ τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔστιν ἐν μέλος ἀλλὰ πολλὰ· ὅτι καὶ εἰς κεφαλὴν διαιρεῖται, καὶ εἰς στέρνον καὶ ἐπιγαστριον καὶ ὑπογαστριον, καὶ ῥάχιν καὶ ὀσφύν, καὶ χεῖρας καὶ πόδας· καὶ ἡ μὲν κεφαλὴ περιέχει ἐγκέφαλον, ὀφθαλμοὺς, ῥίνα, ὄτα, 20
 στόμα καὶ τὰ ἔσω τοῦ στόματος· γλῶτταν^p λέγω, καὶ ὀδόντας, καὶ φάρυγγα, καὶ τὰ κατὰ μέρος· τὸ δὲ στέρνον, πνεύμονα καὶ καρδίαν· ὁ τράχηλος, κατακλιῖδα· αἱ πλευραὶ, τὸν ὑπεξωκότα· ἡ ῥάχις, σπονδύλους καὶ μυελόν^q· ἡ δὲ ὀσφύς, νεφροὺς καὶ τὰ οὐρηδόχα^r ἀγγεῖα· τὸ δὲ ἐπιγαστριον, στόμα- 25
 χον, ἦπαρ, σπλήνα, καὶ τὴν ἄνω γάστρα· τὸ δὲ ὑπογαστριον, ἔντερα, πιμελὴν, περιττώματα, καὶ τὰ κατὰ τὴν ἦβην· αἱ χεῖρες, βραχίονας, ὤμους, πήχεις, καρπούς, δακτύλους· οἱ πόδες, μηρούς, γόνατα, σφυρὰ, δακτύλους.

Ταῦτα δὲ πάντα καὶ ἄλλα πλείονα, καὶ μέλη λέγονται καὶ 30
 μέρη, καὶ μόρια, καὶ τόποι, κατ’ αὐτὸ τὸ καὶ συνωνύμως· πλὴν

ἢ ὁ m. B. ^k καὶ τὰ λατὰ B. ¹ τῆ αἰσθ. B. ^m ὁ Π. ὁ Στέφ. B.
ⁿ κτισάμενον B. ^o ὅτι γὰρ A. ^p γλῶσσαν B. ^q μυελός. B. ^r οὐ-
 ρεδόχα B.C.

κατὰ μείζονα μὲν καὶ ὀλοσχερεστέραν περιγραφὴν τὰ μέλη
 λαμβάνομεν· κατὰ δὲ ἐλάττονα τὰ μέρη· δύναται δὲ καὶ μέρος
 τὸ αὐτὸ λέγεσθαι καὶ μέλος· οἶον, μέρος τοῦ σώματος ἢ κε-
 φαλή, ἀλλὰ καὶ μέρος· μέρος^α δὲ τῆς κεφαλῆς τὸ ἡνίον· καὶ
 5 μέρος αὐτῆς ὁ ὀφθαλμός· καὶ μέρος τοῦ σώματος ἢ χεὶρ,
 μέρος δὲ τῆς χειρὸς ὁ δάκτυλος· οὕτως οὖν καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων
 εἴρηται δὲ μέρη μὲν ἀπὸ τοῦ μεμερίσθαι^ι, καὶ ἄλλο ἄλλου
 διαφέρειν· μέλη δὲ ὅτι μετὰ ἀρμονίας δοκεῖ συνεστάναι τὸ
 σῶμα ἡμῶν ἐκ μεταφορᾶς τῶν κατὰ τὴν μουσικὴν μελῶν, κιθά-
 10 ρας τυχὸν ἢ αὐλοῦ· καὶ αὐτὰ γὰρ μετὰ ἀρμονίας συνίσταται^{ιι}.
 τὰ δὲ μόρια, οἶον^{ιιι} ὄρια τινὰ ὄντα, ὡς διωρισμένα^{ιιιι}, ἢ τὰ μέρους
 μέρη.

^α Ἐκαστον οὖν τῶν μελῶν ἐκ σαρκὸς καὶ δέρματος, ὀστέων καὶ
 ὑμέων, νεύρων καὶ μυῶν, φλεβῶν καὶ ἀρτηριῶν συνίστανται^α.
 15 τρεφόμενα τῇ καταλλήλων^β τροφῇ, ὡς ἤδη εἴρηται· ἔχει δὲ
 τὸ σῶμα ἡμῶν διαστάσεις τρεῖς· μῆκος· βάθος· πλάτος· τὸ
 δὲ συνέχον καὶ συνάπτον^β αὐτὸ, ἐπιφάνεια λέγεται, παρὰ τὸ
 ἐπιφαίνεσθαι· καὶ ταῦτα μὲν ὡς ἐν συνόψει εἰρήσθω· κατὰ
 μέρος δὲ περὶ ἐκάστου λεχθήσεται μορίου, καὶ κρᾶσις, καὶ
 20 ἐνέργεια, καὶ χρεία.

ΚΕΦ. Α.

Περὶ τῆς Κεφαλῆς καὶ τῶν ταύτης ὀστέων καὶ ῥαφῶν· καὶ περὶ
 Ἐγκεφάλου.

Ἐπεὶ δὲ πρώτη τῶν ἐν ἡμῖν μελῶν ἢ κεφαλὴ ἐστίν, ὡς τῶν
 25 αἰσθήσεων ἐργαστήριον^α, καὶ τὸ ὑψηλότατον καὶ ὑπερέξον^β
 μέρος τοῦ σώματος, καὶ τὸ τιμιώτατόν τε καὶ κυριώτατον ἐν ἧ
 τὸ ἡγεμονικὸν τῆς ψυχῆς βασιλεύει, ἀναγκαῖον κατ' αὐτῆς^γ
 ἄρξασθαι, καὶ τὴν δύναμιν, μᾶλλον δὲ σύνεσιν καὶ σόφισιν τοῦ
 δημιουργοῦ καὶ Θεοῦ ἡμῶν κατασκέψασθαι, καὶ εἰπεῖν^δ. “Μέγας

^α μέρος Α. ^ι μεμερίσθαι Β. ^{ιι} συνίστανται Β. ^{ιιι} οἶον οπι. Β.
^{ιιιι} διωρισμένα Β. ^α συνίσταται Β. ^β καταλλήλων Β.С. ^β συν-
 ἄπτον Β. ^γ τῶν αἰσθ. ἐν ἐργ. Β. ^δ ὑπερέχον Β.С. ^ε ἐκ ταύτης Β.С.
^δ πεῖν Α.

“ὁ Κύριος ἡμῶν, καὶ μεγάλη ἡ ἰσχύς αὐτοῦ, καὶ τῆς συν-
“έσεως αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἀριθμός.”

Ἄρχῃν δὲ τὸν τοῦ θαυμασίου πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου ποιη-
σόμεθα λόγον· φησὶ γὰρ ἐκεῖνος^ε· “Τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τὸν
“ὑψηλότατον θείῳ τοῦ σώματος τόπον^ι ἐν αὐτῇ τὰς πλείστων 5
“ἀξίας τῶν αἰσθήσεων καθιδρύσατο· ἐκεῖ ὄψις, καὶ ἀκοή, καὶ
“γεῦσις, καὶ ὄσφρησις· πᾶσαι ἐγγὺς ἀλλήλων κατακισμμένοι·
“καὶ οὕτω περὶ βραχὺ χώριον στενοχωρούμεναι, οὐδὲν ἐκάστη
“παρεμποδίζει τῇ ἐνεργείᾳ τῆς γείτονος^β.”

Εἴρηται δὲ κεφαλὴν παρὰ τὸ κάρφεσθαι, ὃ ἔστι ξηραίνεσθαι· 10
ξηρὰ γὰρ καὶ ὀστώδης ἐστὶ· τινὲς δὲ κελυφὴν αὐτὴν λέγουσι,
διὰ τὸ σκέπειν καὶ καλύπτειν τὸν ἐγκέφαλον· οἱ δὲ ἀπὸ τῆς
κυφότητος· τὸ γὰρ περιαιγές^η καὶ περιφερὲς κῦφον λέγεται·
οἱ δὲ κάραν λέγουσιν, οἷον κέρα, ἀπὸ τοῦ τετραχῶσθαι· κέρα^ι
γὰρ ἡ θρίξ· ἡ κράτα ἀπὸ τοῦ κράτος, ὡς^κ ἐνταῦθα τοῦ ἡγεμο- 15
νικοῦ τυγχάνοντος· ἡ κράνιον παρὰ τὸ κραίνειν καὶ βασιλεύειν
τοῦ ἄλλου σώματος· ἢ διὰ τὸ κρέμασθαι^λ ἐκεῖ τὸν ἐγκέ-
φαλον.

Ἔστι δὲ ὁ ἐγκέφαλος λευκός, μαλθακός, ὡσπερ ἐξ ἀφροῦ
τινὸς πεπηγώς^μ, ἰγρός, καὶ ψυχρός· λέγεται δὲ ἐγκέφαλος 20
παρὰ τὸ ἐγκεῖσθαι τῇ κεφαλῇ καὶ τῇ κάρᾳ· ἢ οἷον ἔγκρανος^ν,
διὰ τὸ ἐγκεῖσθαι ἰδιώτερον τῷ κρανίῳ^ο· ἔστι δὲ ἀναιμος παν-
τέλως καὶ ἀφλεψ· ἤδεται δὲ ταῖς θερμαῖς καταστάσεσι μᾶλ-
λον ἢ ταῖς ψυχραῖς· ἐν αἷς καὶ διυγραινόμενος τὰς μύξας διὰ
τῶν ρινῶν ἀποκρίνει· μύξα γὰρ ἐστὶν ἀποκάθαρμα τοῦ ἐγκε- 25
φάλου^ρ, ὅπερ^ρ κουφίζεται τὸ ἡγεμονικὸν τῆς ψυχῆς μέρος· ἐν
αὐτῷ γὰρ ἰδρῦσθαι φασί· μύξα δὲ εἴρηται παρὰ τὸ ἐκ μυκτῆ-
ρος^τ ἀποκρίνεσθαι· λέγεται δὲ ὁ ἐγκέφαλος καὶ μυελός, οἷον
μυχελός, ἀπὸ τοῦ ἐν μυχῶ εἰλησθαι, ὃ ἔστιν αὐλίζεσθαι· ἢ διὰ

^ε hic C. primi cap. divisionem ponit A.B. nullam. ^ι τόπον
B.C. ^β τὴν ἐνεργεῖαν τοῦ γ. B. ^η περιαιγές A. hæc om. C. ^ι κέ-
ρας B.C. ^κ ὡς om. B. ^λ κρέμασθαι A. ^μ πεπηγώς B. ^ν ἔγγρα-
νος B. ^ο his caret C. ^ρ τοῦ ἐγ. ἀποκ. B. ^ρ ὡσπερ A. κουφίζει C.
^τ ἐκ τοῦ μ. B.

τὸ λεῖος εἶναι, ἢ ἐν μεμυκότη ὁστέφ τυγχάνειν οἱ δὲ σκέπον-
τες τοῦτον ὑμένες μήνιγγες λέγονται, διὰ τὸ μένειν ἐν αὐταῖς
τὸν ἐγκέφαλον.

Ἔχει δὲ ἡ κεφαλὴ σχήματα δύο· τό τε κατὰ φύσιν, καὶ
5 τὸ φοξόν· καὶ τὸ μὲν κατὰ φύσιν προμήκει μάλιστα σφαίρα
προσέοικεν^β· προπετέστερον δὲ ὑπάρχει εἰς τε τὸ πρόσω^τ καὶ
τοῦπίσω, τρεῖς ἔχει τὰς πάσας ἐν αὐτῷ^μ ραφάς· τὴν στεφα-
ναιάω· τὴν λαμβδοειδῆ^ν· καὶ τὴν κατὰ μῆκος· αὐτὸ δὲ τὸ
10 τῶν τριῶν ραφῶν σχῆμα τῷ η ὁμοίωται^ω γραμμᾶτι· τὸ δὲ
φοξόν, τῆς μὲν ὀπισθεν ἀπολλυμένης ἐξοχῆς, καὶ ἡ λαμβδοει-
δῆς^κ ραφὴ συναπόλλυται· τῆς δὲ ἔμπροσθεν, ἡ στεφανοαία
διασώζεται· ὥστε τὸ τῶν σωζομένων ραφῶν σχῆμα τῷ ταῦ
γραμμᾶτι παραπλήσιον εἶναι· καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τῶν ἀρρένων·
τὸ δὲ θῆλυ, μίαν ἔχει καὶ μόνην ραφὴν κυκλοτεροῦς περιαγο-
15 μένην, καὶ περιγράφουσαν τὸ κρανίον· ἐκ τούτου γὰρ τοῦ ση-
μείου ἐν τοῖς τάφοις τὰ τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν διακρίνεται^γ
κρανία.

Εἴρηται δὲ τισὶ τῶν πατέρων, ὅτι αἱ τρεῖς ραφαὶ τῆς κεφα-
λῆς τοῦ ἄρρενος τὴν τρισυπόστατον δηλοῦσι θεότητα, Πατρός·
20 Υἱοῦ· καὶ Ἀγίου Πνεύματος· ὑφ' ὧν, ἐνσυμφυῖα καὶ ταυτο-
βουλία διεπλάσθη, καὶ πρὸς τὰ ἄνω βλέπειν κατεσκευάσθη^κ·
τὸ δὲ πρὸς ἐν συναπτεσθαι πάλιν τὰς τρεῖς^α, τὴν οὐσιώδη καὶ
φυσικὴν ἐνότητα, καὶ τὸ ἐν κράτος ἐξεικονίζει τῆς μιᾶς κυριό-
τητος· ἡ δὲ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ θήλεος μία ραφὴ κυκλική,
25 τὴν περιεκτικὴν καὶ συνεκτικὴν τοῦ παντὸς κυκλοτεροῦς κόσμου
μοναδικὴν δεσποτείαν· καὶ τῆς μιᾶς καὶ θεοπρεποῦς δυνάμεως
ἀπειρίαν συμβολικῶς παρεμφαίνει καὶ παραδείκνυσι· καὶ καθ-
άπερ ἐπὶ τῆς νοητῆς φύσεως τοῦ ἀνθρώπου τρία καθ' ἑκατέραν
εὐρηγται διοργάνωσιν, τοῦ ἄρρενος λέγω καὶ τῆς^β θήλεος· νοῦς,
30 λόγος, καὶ πνεῦμα· οὕτως καὶ ἐπὶ τῆς αἰσθητῆς αὐτοῦ φύ-
σεως.

^β πρὸμ. σφαίρα πρὸσ. μαλ. Β. ^τ τὸ πρόσωπον Α. ^μ ἐαυτῷ Α.
^ν λαμβδοειδῆ Β. λεμβδοειδῆ C. ^ω ὁμοίωται Β. ὁμοιούται C. ^κ λαμβ-
δοειδῆ Β. λεμβδοειδῆ C. ^γ διακρίνεται Β. ^α ὑφ' ὧν ἐνσυμφ. πρὸς ἐν
συναπτεσθαι· καὶ πάλιν Α. ^α τὰ τρία Β. ^β τοῦ Β.

Τῆς οὖν κεφαλῆς τὸ μὲν ἔμπροσθεν αὐτῆς μέτωπον λέγεται ὡς ὑπέρωπον, τὸ ὑπεράνω τῶν ὠπῶν, ἡγουν τῶν ὀφθαλμῶν· τὸ δὲ μικρὸν ἀνωτέρω, βρέγμα^c· ὅτι δίνυρος καὶ ἀπαλός ἐστιν ὁ κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος ἕως πολὺ^d. τὸ δὲ μέσον κορυφή, ὅτι τοῦ κάρᾳ ἐστὶν ὀροφή· τὸ δὲ ὀπισθεν ἰνίον^e, ἀπὸ τοῦ ἐν τῇ κατα-5 βάσει τῆς κορυφῆς^f κάτω ἵεναι· ἢ ἀπὸ τοῦ ἐντεῦθεν ἀρχεσθαι τὰς ἴνας, ἡγουν τὰ νεῦρα· αἱ δὲ ἴνες τοῦ εἶναι τὸ καὶ συνεστάναι παρέχουσι τῷ σώματι^g· ἐπειδήπερ ἵενται διὰ τοῦ σώματος· τοιοῦτον δὲ ἐστὶ καὶ τὸ,

ὃ γὰρ εἶτι σαρκές τε καὶ ὀστέα ἴνας ἔχουσι. (Od. A. 218.) 10

Τὰ δὲ πρὸς μήνιγγας ἔνθεν κακεῖθεν κρόταφοι λέγονται, ὅτι κρούουσι τὴν ἀφήν βαλλόμενοι^h, ὡς κρούταφοι· ἢ ὅτι τῆς κόρσεως ἄπτουται· κόρσις δὲ ἡ κεφαλὴ, παρὰ τὸ κορυφουῖσθαι· ἢ ἀπὸ τοῦ κείρεσθαι, ἐξ οὗ καὶ κορσωτήρ, ὁ τὰς τριχὰς ἀπο-15 κείρων.

Τὸ δὲ περὶ τὴν κεφαλὴν ἅπαν ὀστοῦν διηρημένον ἐστὶν ὑπὸ ἐμβολίμων ραφῶν καθ' ὃν εἴρηται τρόπον δι' ὧν τὰ περὶ τὸν ἐγκέφαλον διαχωρίζονται διπλοσύνθετα ὀσῆ, καὶ ἡ παρεγκεφαλιςⁱ, ἣν καὶ παρακρανίδα^k καλοῦσιν· ἣν μόνην ἔχειν τὸν ἄνθρωπον λέγουσιν ὑπὲρ πάντα τὰ ζῶα· ὡς εἶναι ἐξ ὀσῆ τῆς 20 κεφαλῆς χωρὶς τοῦ σφηνοειδοῦς· πρόσω μὲν τὸ μέτωπον, ὀπισθεν δὲ τὸ ἰνίον· ἐτέρωθεν^l δὲ τῶν ὠτων τὰ δύο λιθοειδῆ λεγόμενα· εἰς δὲ τὸ ὑψηλότερον μέρος τὰ δύο βρέγματα, ἅπερ ἔχουσι κοινὴν ραφὴν τὴν κατὰ μῆκος εὐθείαν· τούτων δὲ τῶν ἐξ ὀσῶν, τὰ μὲν τοῦ βρέγματος χαυνότατά τε^m καὶ ἀσθενέ-25 στατα εἰσί· πυκνότατον δὲ καὶ ἰσχυρότατον τὸ κατ' ἰνίονⁿ μέσον δὲ ἀμφοῖν, τὸ κατὰ μέτωπον· τῶν δὲ λιθοειδῶν ὀσῶν τὸ μὲν τι^o μέρος λιθοειδές ἐστι, τὸ δὲ ὀσῶδες μανόν· ἢ δὲ παρεγκεφαλις ὁμοφυῆς ἐστὶ καὶ ὁμόχροια· ἄλλη δὲ ραφὴ ἡ ἐπάνω τοῦ βρέγματος διερχομένη, καὶ πρὸς τὰ πεταλωδῆ ὀσῆ 30

^c βρέγμα A. ^d πολλοῦ C. ^e ἰνίον B.C. ἡνίον A. ^f τῇ ἀπὸ τῆς κορυφῆς B. ^g ταῖς σώμασι παρέχ. B. ^h λαβόμενοι B. τὴν κεφαλὴν παλλόμενοι C. ⁱ παραγκεφ' καὶ ἦν A. ^k παρεγκρανίδα C. ^l ἐκατέρωθεν B. ἐκάτερον C. ^m ἐστὶ B. ⁿ τὸ ἰνίον B. ^o μέντοι B.

τῶν κατὰ τὰ ἄτα κειμένων ἀποτελεωσάσα, καὶ πρὸς τὴν κορυφὴν ἐπισχιζομένη, σταυροειδῶς ἐκεῖσε διατυπύται· αἱ δὲ τοιαῦται ῥαφαὶ τὰς κάτωθεν ἀνερχομένας ἐκ στομάχου καὶ γαστρὸς ἐξατμίζουσιν ἀναθυμιάσεις^P.

- 5 Περιεὶληπται δὲ ὁ ἐγκέφαλος ὑπὸ δύο ὑμένων· ὁ μὲν γὰρ ὑπέστρωται αὐτῷ^Q, ὁ δὲ ἐπίκειται· ὃ καὶ δικτυῶδες^T πλέγμα παρὰ τῶν ἱατρῶν λέγεται· περιπλέκεται οὖν τὸ ὄστον ἅπαν ὁ περικράνιος^B λεγόμενος μῦς· τούτους δὲ τοὺς μῦας^t καὶ μήνγγας καλοῦσι.
- 10 Καὶ ὅρα ὡδε σοφίαν δημιουργοῦ, διατί^u μὴ διὰ μιᾶς μήνγγος τὸν ἐγκέφαλον περιεφύλαξεν, ἀλλὰ διὰ δύο· καὶ τούτων ἐνηλλαγμένων ἐχούσων^v τὴν οἰκείαν διάθεσιν· ἡ μὲν γὰρ ἐστὶ παχεῖα, ἡ δὲ λεπτή· εἰ γὰρ μὴ οὕτως αὐτὸν ἐν ταύταις ἐνείλησέ^w τε καὶ περιέσφιγξε, καὶ ὄλον διεσπαργάωνσεν, ἔμελλεν
- 15 ἀνιάσθαι ὑπὸ τῆς τοῦ ὄστοῦ προσψεύσεως, τραχυτέρου^x ὄντος καὶ σκληροτέρου· διὰ τοῦτο μεταξὺ^y τοῦ ὄστοῦ καὶ τοῦ ἐγκεφάλου τὴν λεπτὴν ἔθηκε μήνιγγα· ἀλλὰ αὐτὴ^z ἡ μήνιγξ τῆς μὲν τοῦ ἐγκεφάλου οὐσίας^a ὀλίγον ἐστὶ σκληρότερα, τοῦ δὲ ὄστοῦ ὑπάρχει μαλακωτέρα· ἔμελλεν οὖν καὶ αὐτὴ πάσχουσα
- 20 τι ὑπὸ τῶν ἔξωθεν, ἄγειν τὸν ἐγκέφαλον εἰς συμπίθειαν.

Διὰ τοῦτο ἐποίησεν ἐν τῷ μέσῳ ἄλλην μήνιγγα παχυτέραν τοῦ μὲν ἐγκεφάλου κατὰ πολὺ ὑπάρχουσαν σκληρότεραν, τοῦ δὲ ὄστοῦ πάλιν μαλακωτέραν· ὡς τε τὸν ἐγκέφαλον μεσολαβεῖσθαι ὑπὸ τῆς λεπτῆς καὶ παχεῖας μήνιγγος· ὁμιλεῖν δὲ

25 τὴν μὲν λεπτὴν τῷ ἐγκεφάλῳ, τὴν δὲ παχεῖαν τῷ ὄστῳ· ὥστε ἦττον ὑπ' αὐτοῦ πάσχειν· ἡ δὲ λεπτὴ μήνιγξ περιλαμβάνει τὸν ἐγκέφαλον οὐ μόνον ὄλον, ἀλλὰ καὶ τὰ μέσα αὐτοῦ· καὶ ἐν τῷ παντὶ μεσολαβοῦσα περικρατεῖ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ· ὡς τε μὴ διολισθαίνειν καὶ διαρρεῖν διὰ τὴν φυσικὴν ὑγρότητα· καθ-

P hic Cod. C. orditur secundum caput. περί ἐγκεφάλου καὶ μήνιγγον καὶ διατί σφαιροειδῆς ἢ κεφαλὴ κεφαλαῖον βον. Q αὐτοῦ B. T δικτυῶδες B. U ὑπερ κράνιος A. t ὑμένας B. u διατί γὰρ B. v ταύταις ἐνηλλαγμέναις ἐχούσαις A. ταύτας ἐνηλλαγμένας ἐχούσας B. w ἐνείλησε B. x παχυτέρου A. y καὶ μέσου ἤτοι μεταξὺ B. z καὶ αὐτὴ B. a οὐσίας τοῦ ἐγκεφ. B.

ἀπερ γὰρ ὀρῶμεν ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν ροιῶν ὑμένες διαφράττουσι τοὺς κόκκους, καὶ ὅλην αὐτὴν περιλαμβάνουσι^b τὴν ροιάν, οὕτως καὶ ἐπὶ τοῦ ἐγκεφάλου καὶ τῆς εἰρημένης μήνιγγος ἔστιν ἰδεῖν τοῦτο καὶ ἐπὶ τοῦ λεγομένου κρανίου ἔστι^c σκοπήσαι· ὅστοῦν δέ ἐστι τοῦτο, τὴν τοῦ πολεμικοῦ κρανίου ἀπομιμούμενον⁵ θέσιν τε καὶ χρεῖαν· ὥσπερ γὰρ ἐκεῖνο κυκλοτερές τέ ἐστι, καὶ τὴν ὅλην ἀσφαλίζεται κεφαλῆν, οὕτως καὶ τὸ κρανίον καὶ αὐτὸ κυκλοτερές ὄν, τὸν ἐγκέφαλον ἀσφαλίζεται· ὅθεν καὶ αὐτῆς τῆς προσηγορίας^d ἔτυχεν.

Οὐδὲ τοῦτο οὖν ἐξ ἑνὸς ὅστοῦ κατεσκευάσεν, ἀλλ' ἐκ δια-10 φόρων ὄστων, καὶ οὐ κεχωρισμένων ἀλλήλων, ἀλλὰ συνημμένων, καὶ οἷον κεκρηπιδωμένων^e. εἰ ἦν γὰρ^f ἐξ ἑνὸς ὄστοῦ, πρῶτον μὲν συνέβαινε τοῦ ἑνὸς αὐτοῦ μέρους πάσχοντος, εἰς ὅλην τὴν κεφαλὴν διαδοθῆναι τὴν βλάβην, διὰ τὴν συνεχείαν τοῦ ὄστοῦ⁵· ἔπειτα καὶ τὰς τοῦ ὅλου σώματος ἀναθυμιάσεις ἐπὶ τὴν κεφα-15 λὴν ἀναφερομένας, ὡς ἐν ὑψηλοτάτῳ κειμένην^h τόπῳ, συνέβαινε μὴ διαφορεῖσθαι· καὶ εἰργομένων αὐτῶν, καὶ προτιθεμένων τῇ κεφαλῇ τῶν περιττωμάτων, πλείστῳ νόσων αἰτίανⁱ γίνεσθαι τῷ ἐγκεφάλῳ τὰς ἀναθυμιάσεις· διὰ ταῦτα συνημμένων τῶν ὄστων ὄντων, ἐγένοντο αἱ ραφαί, καθὼς πρότερον εἴρηται, τὰ 20 περιττὰ ἐξωθοῦσαι, καὶ τὴν κεφαλὴν σὺν τῷ ἐγκεφάλῳ διατηροῦσαι ἀπήμονα.

Ἡ μὲν οὖν μικρὰ κεφαλῆ, μοχθηρᾶς ἐγκεφάλῳ^k κατασκευῆς ἴδιον σημεῖον· οἱ γὰρ τὰς μικρὰς ἔχοντες κεφαλὰς οὐ δύναται τὰς αὐτὰς^l ἐπιτελεῖν ἐνεργείας, ἅς ἐπιτελοῦσιν οἱ 25 μεγάλας ἔχοντες· ἐπειδὴ γὰρ ὁ ἐγκέφαλος πάσας ποιεῖται τὰς ἐνεργείας τοῦ σώματος, αὐτὸς γὰρ ἐστὶν ὁ διὰ τῶν αἰσθήσεων ἐνεργῶν, ὥσπερ εἴπομεν ἀνωτέρω· αὐτὸς ὁ κινῶν πάντα τὰ τοῦ σώματος μέρη· καὶ γὰρ εἰ καὶ δακτύλου ἄκρον ἐν ποσὶ κινῶ-30 το^m, ὁ ἐγκέφαλος τοῦτο ἐκίνησε· ποιεῖται γὰρⁿ ταῦτα διὰ 30

^b περιλαμβάνει B. ^c ἐνεστι B. ^d ταύτης ἔτιχε τῆς προσηγ. B.
^e κρηπιδωμένων B. ^f εἰ γὰρ ἦν B. ^g τ. ὄστ. συνεχ. B. ^h κειμένη B.
ⁱ αἰτίας B.C. ^k ἐγκεφάλου B.C. ^l αὐτῶν B. ^m ἐν τῷ ποδὶ κινῶ-
ται B. ⁿ δὲ B.C.

τοῦ ψυχικοῦ πνεύματος, δεῖται δηλονότι^ο πολὺ τούτου· πολὺ δὲ οὐκ ἂν χωρήσειεν εἰς μικρότατον ὄργανον· ἀλλ' ἀνάγκη σμικρὰν οὖσαν τὴν τῆς κεφαλῆς εὐρυχωρίαν, καταπνίγεσθαι καὶ κατασβέννυσθαι τὸ ψυχικὸν πνεῦμα, καὶ σὺν τούτῳ τὰς^p 5 ἕπ' αὐτοῦ γινομένης ἐνεργείας· πλὴν ἢ μὲν μικρὰ κεφαλὴ αἰεὶ μοχθηρὰ, ἢ δὲ μεγάλη οὐκ αἰεὶ ἀγαθὴ· ἀλλὰ ποτὲ μὲν χρηστὴ, ποτὲ δὲ οὐ χρηστὴ· φύσει λέγω, ἀλλ' οὐκ ἐκ νόσου ἐπερχομένη^q· εἰ μὲν οὖν ἐγένετο διὰ πλῆθος^r ὕλης χρηστῆς καὶ ῥωμαῖν^s τῆς ἐγκωρίου δυνάμεως, ἢ ταιαύτη εὖ ἔχει κατὰ φύσιν 10 εἰ δὲ διὰ πλῆθος ὕλης ἐνίκησε τὴν μικρὰν, τηλικαῦτα ἔσται μοχθηρὰ καὶ νοσώδης, καὶ ταῦτα διὰ τὸν ἐγκέφαλον γεγονυῖα· πρὸς γὰρ τὸ περιεχόμενον καὶ ἢ τοῦ περιέχοντος φύσις,^t κατεσκευάσθη.

Καὶ ὅρα κηδεμονίαν δημιουργοῦ, καὶ μάλιστα ὧδε πρὸς τὸν 15 ἐγκέφαλον· καὶ ὅσῃ αὐτῷ ἐχαρίσατο τὴν ἀσφάλειαν· οὐ γὰρ ἠρκέσθη τῇ τῶν εἰρημένων μυῶν, ἤγουν^u μηνίγγων περιοχῇ καὶ σπαραγνώσει, καὶ τῇ τοῦ λεγομένου κρανίου ὀστοῦ^v περιβολῇ τὸν ἐγκέφαλον περιφρουρεῖσθαι^w καὶ περισκέπεσθαι, ἀλλὰ καὶ δέρματι^x ἔξωθεν μετὰ τῶν τριχῶν διεσκέπασεν· ἵνα μὴ ἐν ταῖς 20 μεταβολαῖς τῶν ἀέρων βλάβηται καὶ ἀνιάται· ταῖς θριξὶ γὰρ ὀρόφωται^y ἢ κεφαλὴ καὶ ἐκροᾷς ὅτι πλείστας ὡς κυρίως ἐποίησεν ἔχειν, ἵνα μὴ τὰ περιττώματα γενόμενα^z πλείστων αὐτῷ συμπτωμάτων αἷτια γένηται^a.

Ὡσπερ τοίνυν ἐπὶ τῆς γαστρὸς βλέπομεν, καὶ διασινώσκο- 25 μεν τὴν ἐνεργεῖαν αὐτῆς ἐκ τῶν περιττωμάτων· καὶ εἰ μὲν πεπεμμένα^b ἐστὶ τὰ διαχωρήματα, λέγομεν τὴν γαστέρα καλῶς πέττειν· οὕτως καὶ ἐπὶ τοῦ ἐγκεφάλου ἐκ τῶν περιττωμάτων αὐτοῦ τὰς ἐνεργείας γνωρίζομεν· πρὸς γὰρ ταῖς ἀνωτέρω εἰρημέναις ῥαφαῖς, καθαίρεσθαι αὐτὸν καὶ διὰ μυκτῆρων καὶ

^ο ὅγλον ὅτι Α. ^p καὶ τὰς Β. ^q ἐπερχομένης Β.С. ^r πλῆθους Α.
^s ῥωμαῖς Β. ^t θέσις Β. om. C. ^u καὶ Β. ^v ὄστ. κραν. Β. ^w φρου-
 ρεῖσθαι Β. ^x δέρμασιν αὐτὸν Β. ^y διὰ τοῦτο ὀρόφωται Β. διὸ καὶ τ.
 θριξιν ὀρόφωται C. ^z στεγόμενα Β. συστέλλόμενα C. ^a γίνηται Β.
 γίνονται C. ^b πεπεμμένα Β.

ᾧτων καὶ ὀφθαλμῶν, καὶ τοῦ λεγομένου τρήματος, ὃ χώνη
 τινὲς ὠνόμασαν ἀπὸ τῆς πρὸς ἐκείνην ὁμοιώσεως, ὃ τῆς φύσεως
 ἐμμηχανήσατο κύριος· χώνη δὲ τὸ τρήμα λέγουσιν, ἐπειδὴ
 ἀπὸ εὐρυτέρας βάσεως ἀρχόμενον, εἰς στενοχωρότερον τελευτᾶ
 πόρον. 5

Ἐπεὶ δὲ καὶ μῦες πολλοὶ κατὰ τὴν κεφαλὴν καὶ κατὰ τὸν
 ἐγκέφαλον εἰσὶ, μᾶλλον δὲ καὶ κατὰ παντὸς τοῦ σώματος, εἴ-
 πωμεν τὴν τούτου^c ἐνέργειαν καὶ χρείαν^d οἷαν τῷ ἡνίοχῳ ὁ
 χαλινὸς ἐν τῷ ἄρματι· ὥσπερ γὰρ ἐπ' ἐκείνο ἐστὶ μὲν ὁ ἡνίο-
 χος, εἰσὶ δὲ καὶ ἡνίαί, καὶ μετὰ τὰς ἡνίας ὁ χαλινὸς, ἥρτη- 10
 μένος^e μὲν ἀπὸ τῶν ἡνίων, συνδεδεμένος δὲ τοῖς ἵπποις· εἰσὶ
 δὲ καὶ αὐτοὶ οἱ ἵπποι· οὕτως καὶ ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου σώματος·
 ἡνιοχεῖ μὲν αὐτὸ ὁ ἐγκέφαλος, ἡνίαί^f δὲ αὐτοῦ τὰ νεῦρα· χα-
 λινοὶ δὲ αὐτοῦ οἱ μῦες· ἵπποι δὲ τὰ λοιπὰ μόρια· καὶ ὁ μὲν
 ἐγκέφαλος πρῶτος ταῖς ἡνίαις χρώμενος, ἢ παράγει^g τὸ σῶμα 15
 παρὰ τὰ πλάγια, ἢ εἰς τουπίσω ἀναχαιτίζει, ἢ πρόσω ἐπιτρέ-
 πει φέρεσθαι· ὁ δὲ χαλινὸς ἐπόμενος ταῖς ἡνίαις, κατὰ συμ-
 βεβηκὸς ἔπεσθαι ποιεῖ τὰ μόρια τῷ πρώτῳ πρώτων κινουῦντι^h·
 οὐκοῦν οἱ μῦες χρεῖαν χαλινῶ τῷ ἐγκεφάλῳ παρέχουσιν· ἐν-
 ἔργειαν δὲ ποιοῦνται τὴν κινητικὴν. 20

Ὁ δὲ νωτιαῖος λεγόμενος μυελὸς, ἀπόρροια τίς ἐστὶ τοῦ
 ἐγκεφάλου· καὶ οἷον ἀπὸ πηγῆς τινὸς ρύακα μιμεῖται προΐ-
 όντα· τῆς μὲν πηγῆς αὐτῆς εἰ τύχοι περιφερὲς ἐχούσης σχῆ-
 μαⁱ, τοῦ δὲ ρύακος εἰς μῆκος ἐκτεινομένου· ἐπεὶ οὖν^k ὁ νωτι-
 αῖος οὗτος τοῦ ἐγκεφάλου μοῖρα τίς ἐστὶ, περιέχεται δὲ ἐν 25
 ὀστοῖς, ἥγουν ἐν τοῖς σπονδύλοις τῆς ῥάχews, ἀνάγκη καὶ τοὺς
 σπονδύλους τοιοῦτους ἀπὸ τῆς φύσεως γεγενῆσθαι, οἷος καὶ ὁ
 μυελός· καὶ διὰ τοῦτο καὶ κοινωνίας μετέχειν αὐτὸν φυσικῆς
 μετὰ τῶν ὀστέων· πρὸς γὰρ τὴν τοῦ περιεχομένου φύσιν, καὶ τὸ
 περιέχον αὐτὸ^l δημιουργεῖται. 30

^c τούτων B. ^d οἷαν μετὰ τοῦ ἐγκεφάλου κινουῦνται· τοιαύτην γὰρ χρεῖαν
 τῷ ἐγκεφάλῳ παρέχουσιν B.C. ^e ἥρτιμένος B. ^f ἡνία B. ^g περι-
 άγει B.C. ^h τῷ πρώτῳ κιν. B. τῷ πρώτῳ κιν. C. ⁱ τὸ σχ. B.C.
^k γοῦν B. ἐπειδὴ C. ^l αὐτὸ om. B.

Καὶ ὅρα πῶς ἅπαντα τὰ τοῦ σώματος ὀστέα πρὸς τοῦτον ἔχει τὴν οἰκειότητα· τῶν γὰρ σπονδύλων ἀπάντων ἡ σύνοδος, τὴν ἀρχὴν ἐκ τῆς ῥάχεως ἐποιήσατο· ἥτις τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν τῶ ἡμετέρῳ σώματι φυλάττει, ὅποιαν καὶ ἡ τρόπις τῆς 5 πηλὸς πρὸς τὰ εἰς αὐτὴν ἐμβαλλόμενα ξύλα· ὥσπερ γὰρ πρὸς ἐκείνην ἀνάγκη πάντα τὰ ξύλα εἶναι· καὶ εἰ μὲν ἡ τρόπις μεγάλη εἶη, μεγάλα καὶ τὰ ξύλα· εἰ δὲ μικρὰ, ὁμοίως καὶ τὰ ξύλα· οὕτως ἔχει καὶ κατὰ τὴν ῥάχιν· καὶ^m ὡς ἂν ἔχη αὐτὴ, καὶ αἱ πρὸς αὐτὴν διηρθρωμένοι πλευραὶ ἔξουσι, καὶ αἱⁿ ὁμο-
10 πλάται· πρὸς δὲ τὰς^o ὁμοπλάτας βραχίων τε, καὶ πῆγους, καὶ κερκίς, καὶ τὰ τῆς ἄκρας χειρὸς ὀστέα· καὶ πάλιν πρὸς τὴν ῥάχιν ἐστὶ τὰ τῆς λαγόνος ὀστέα, πρὸς ἃ διήρθρωται ὁ μηρός· καὶ πρὸς ἐκείνον ἡ κνήμη τε καὶ ἡ περόνη· καὶ πρὸς ταύτας^p τὰ τοῦ ποδὸς ὀστέα· ἐντεῦθεν αὐτοῖς καὶ ἡ κίνησις δίδεται διὰ
15 κέντρων καὶ μῶν ἐξ ἑγκεφάλου· καὶ τούτων κινουμένων κατὰ τὴν μεγάλην βουλήν τοῦ Θεοῦ^q καὶ πρόνοιαν.

Μῦες δὲ λέγονται παρὰ τὸ μύειν ἐν ταῖς οἰκείαις ἐνεργείαις· συστελλόμενοι γὰρ, καὶ ἐπὶ τὴν οἰκείαν ἀρχὴν ἀνατρέχοντες, διὰ τῆς συστολῆς κινουσι τὰ ὑπ' αὐτῶν κινούμενα μέρη· τινὲς
20 δὲ λέγουσιν, ὅτι μυοειδεῖς εἰσὶ, καὶ εἰς λεπτά^r ἀποτελευτῶσιν· ὡς ἐμφερείαν ἔχειν πρὸς τὴν οὐρὰν τοῦ ζώου^s τοὺς μῦας^t· καὶ γὰρ τὰ νεῦρα τὴν ὀνομασίαν ἔσχε παρὰ τοῦ νεύειν πρὸς ἑαυτά· τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ αὐτὰ τοῖς μυσὶν ἐνεργεῖ· μᾶλλον δὲ οἱ μῦες τῶν νεύρων παρὰ οὖν τὸ νεύειν νεῦρον, καὶ παρὰ τὸ
25 μύειν μῦες· οὐκ ἔστι δὲ ἀπλῆ ἡ τῶν μῶν οὐσία, ἀλλὰ σύνθετος ἕκ τε ἰνῶν καὶ σαρκώδους οὐσίας· τῶν δὲ ἰνῶν, αἱ μὲν ἀπὸ τῶν νεύρων εἰσὶν, αἱ δὲ ἀπὸ τῶν συνδέσμων, οἷς ἐνύφανεον ἡ φύσις τὴν σαρκώδη οὐσίαν· καὶ διὰ τὸ μὴ βλάπτεσθαι ῥαδίως, ἀλλ' ὡς ἐπὶ στοιβῆς ἀναπαύεσθαι· καὶ ἵνα ἐν τοῖς ἀμέτροις
30 κινήσεσιν αὐχμηρότεραι γενόμεναι καθυγραίνωνται^u, καὶ τὴν ἐκ τῶν σαρκῶδων δέχωνται παραμυθίαν.

^m καὶ om. B. ⁿ οἱ B.C. ^o τοὺς B.C. ^p ταύταις B. ^q τ. Θ. βουλῆν B. ^r λεπτά B. ^s πρὸς τὰς μῦας τὰ ζῶα A. ^t post μίας add. ἔστι δὲ ἄλογον B. ^u καθυγραίνονται B.

ἀφή· αἰσθητήριον δὲ, ἦτοι ὁ ὀφθαλμὸς, ἡ¹ ῥίς, ἡ γλῶσσα καὶ τὰ χεῖλη^k, ἃ καὶ ὄργανα αἰσθητικὰ προσαγορεύεται· αἰσθητὸν δὲ ὁ λίθος, τὸ ξύλον, καὶ πάντα τὰ αἰσθήσει¹ ὑποκίπτοντα· αἰσθητικὸν δὲ ὁ Στέφανος, ὁ Πέτρος^m, ὁ Μελέτιος, καὶ πάντα ὅσα ἄλλα αἰσθάνεται ζῶα· “ἔγω γὰρ,” φησὶ, “βοῦς τὸν κτη- 5
 “σάμενονⁿ καὶ ὄνος τὴν φάτιν τῷ κυρίου αὐτοῦ.” εἰ δὲ κατὰ τὴν αἴσθησιν τὰ ἄλογα τοῖς λογικοῖς ἀνθρώποις κοινωνεῖ, καλῶς τιnές τῶν ἀνατομικῶς ἱστορησάντων μὴ δὲ κατὰ τὴν τοῦ σώματος πολὺ διαφέρειν ἕνια τῶν ζῶων σύνταξιν καὶ ἀρμονίαν τῶν ὀστέων, καὶ τὴν τῶν ἐγκάτων σύνθεσιν ἔγραψαν· καὶ μᾶλ- 10
 λον τῶν ἄλλων ζῶων τὸν ἕν· ὅτι καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν στοιχείων τὰ τούτων σώματα συνεστάθη, ἐξ ὧν καὶ τὰ τῶν ἀνθρώπων· τὰ γὰρ ὁμοιομερῆ οὐδὲν διαφέρει τῶν ἀμφοτέρων παρὰ μικρόν· εἰ καὶ τὰ τῆς διοργανώσεως ἐνήλλακται, καὶ τὰ τῆς γεύσεως· ὁ γὰρ^o Θεὸς ἔθετο τὰ μέλη ἐν ἕκαστον αὐτῶν ἐν τῷ σώματι 15
 καθὼς ἠθέλησε.

Τὸ σῶμα δὲ τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔστιν ἐν μέλος ἀλλὰ πολλά· ὅτι καὶ εἰς κεφαλὴν διαιρεῖται, καὶ εἰς στέρνον καὶ ἐπιγάστριον καὶ ὑπογάστριον, καὶ ῥάχιν καὶ ὀσφύν, καὶ χεῖρας καὶ πόδας· καὶ ἡ μὲν κεφαλὴ περιέχει ἐγκέφαλον, ὀφθαλμοὺς, ῥίνα, ὄτα, 20
 στόμα καὶ τὰ ἔσω τοῦ στόματος· γλῶτταν^p λέγω, καὶ ὀδόντας, καὶ φάρυγγα, καὶ τὰ κατὰ μέρος· τὸ δὲ στέρνον, πνεύμονα καὶ καρδίαν· ὁ τράχηλος, κατακλεῖδα· αἱ πλευραὶ, τὸν ὑπέζωκότα· ἡ ῥάχις, σπονδύλους καὶ μυελόν^q· ἡ δὲ ὀσφύς, νεφροὺς καὶ τὰ οὐρηδόχα^r ἀργεῖα· τὸ δὲ ἐπιγάστριον, στόμα- 25
 χον, ἦπαρ, σπλῆνα, καὶ τὴν ἄνω γαστέρα· τὸ δὲ ὑπογάστριον, ἔντερα, πιμελὴν, περιττώματα, καὶ τὰ κατὰ τὴν ἦβην· αἱ χεῖρες, βραχίονας, ὦμους, πήχεις, καρπούς, δακτύλους· οἱ πόδες, μηρούς, γόνατα, σφυρὰ, δακτύλους.

Ταῦτα δὲ πάντα καὶ ἄλλα πλείονα, καὶ μέλη λέγονται καὶ 30
 μέρη, καὶ μόρια, καὶ τόποι, κατ’ αὐτὸ τὲ καὶ συνωνύμως· πλὴν

ⁱ ἢ om. B. ^k καὶ τὰ λοιπὰ B. ^l τῆ αἰσθ. B. ^m ὁ Π. ὁ Στέφ. B. ⁿ κτισάμενον B. ^o ὅτι γὰρ A. ^p γλῶσσαν B. ^q μυελός. B. ^r οὐροδόχα B.C.

κατὰ μείζονα μὲν καὶ ὀλοσχερεστέραν περιγραφὴν τὰ μέλη λαμβάνομεν· κατὰ δὲ ἐλάττονα τὰ μέρη· δύναται δὲ καὶ μέρος τὸ αὐτὸ λέγεσθαι καὶ μέλος· οἶον, μέλος τοῦ σώματος ἢ κεφαλῆ, ἀλλὰ καὶ μέρος· μέρος^α δὲ τῆς κεφαλῆς τὸ ἡνίον· καὶ 5 μέρος αὐτῆς ὁ ὀφθαλμός· καὶ μέλος τοῦ σώματος ἢ χεῖρ, μέρος δὲ τῆς χεῖρος ὁ δάκτυλος· οὕτως οὖν καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων εἴρηται δὲ μέρη μὲν ἀπὸ τοῦ μεμερίσθαι^τ, καὶ ἄλλο ἄλλου διαφέρειν· μέλη δὲ ὅτι μετὰ ἀρμονίας δοκεῖ συνεστάναι τὸ σῶμα ἡμῶν ἐκ μεταφορᾶς τῶν κατὰ τὴν μουσικὴν μελῶν, κιθά- 10 ρας τυχόν ἢ αὐλοῦ· καὶ αὐτὰ γὰρ μετὰ ἀρμονίας συνίσταται^υ. τὰ δὲ μόρια, οἶον^ν ὄρια τινὰ ὄντα, ὡς διωρισμένα^ω, ἢ τὰ μέρους μέρη.

Ἐκαστον οὖν τῶν μελῶν ἐκ σαρκὸς καὶ δέρματος, ὀστέων καὶ ἰμῶνων, νεύρων καὶ μυῶν, φλεβῶν καὶ ἀρτηριῶν συνίστανται^κ. 15 τρεφόμενα τῇ καταλλήλων^ς τροφῇ, ὡς ἤδη εἴρηται· ἔχει δὲ τὸ σῶμα ἡμῶν διαστάσεις τρεῖς· μήκος· βάθος· πλάτος· τὸ δὲ συνέχον καὶ συνάπτον^ζ αὐτὸ, ἐπιφάνεια λέγεται, παρὰ τὸ ἐπιφαίνεσθαι· καὶ ταῦτα μὲν ὡς ἐν συνόψει εἰρήσθω· κατὰ μέρος δὲ περὶ ἐκάστου λεχθήσεται μορίου, καὶ κράσις, καὶ 20 ἐνέργεια, καὶ χρεία.

ΚΕΦ. Α.

Περὶ τῆς Κεφαλῆς καὶ τῶν ταύτης ὀστέων καὶ βραχῶν· καὶ περὶ Ἐγκεφάλου.

Ἐπεὶ δὲ πρώτη τῶν ἐν ἡμῖν μελῶν ἢ κεφαλῆ ἐστίν, ὡς τῶν 25 αἰσθήσεων ἐργαστήριον^α, καὶ τὸ ἕψηλότατον καὶ ὑπερεξέχον^β μέρος τοῦ σώματος, καὶ τὸ τιμιώτατόν τε καὶ κυριώτατον ἐν ἧ τὸ ἡγεμονικὸν τῆς ψυχῆς βασιλεύει, ἀναγκαῖον κατ' αὐτῆς^γ ἄρξασθαι, καὶ τὴν δύναμιν, μᾶλλον δὲ σύνεσιν καὶ σόφίαν τοῦ δημιουργοῦ καὶ Θεοῦ ἡμῶν κατασκέψασθαι, καὶ εἰπεῖν^δ. “Μέγας

^α μέρος Α. ^τ μεμερίσθαι Β. ^υ συνίστανται Β. ^ν οἶον om. Β.
^ω διωρισμένα Β. ^κ συνίσταται Β. ^ς καταλλήλων Β. C. ^ζ συνάπτον Β. ^α τῶν αἰσθ. ἐν ἔργ. Β. ^β ὑπερέχον Β. C. ^γ ἐκ ταύτης Β. C.
^δ πείν Α.

“ὁ Κύριος ἡμῶν, καὶ μεγάλη ἡ ἰσχύς αὐτοῦ, καὶ τῆς συν-
“έσεως αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἀριθμός.”

Ἄρχῃν δὲ τὸν τοῦ θαυμασίου πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου ποιη-
σώμεθα λόγον· φησὶ γὰρ ἐκεῖνος^ε· “Τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τὸν
“ὑψηλότατον θεὸς τοῦ σώματος τόπον^ι ἐν αὐτῇ τὰς πλείστων 5
“ἀξίας τῶν αἰσθήσεων καθιδρύσατο· ἐκεῖ ὄψις, καὶ ἀκοή, καὶ
“γεῦσις, καὶ ὄσφρησις· πᾶσαι ἐγγὺς ἀλλήλων κατακισμῆναι·
“καὶ οὕτω περὶ βραχὺ χώριον στενοχωρούμεναι, οὐδὲν ἐκάστη
“παρεμποδίζει τῇ ἐνεργείᾳ τῆς γείτονος^β.”

Εἴρηται δὲ κεφαλὴν παρὰ τὸ κάρφεσθαι, ὃ ἔστι ξηραίνεσθαι· 10
ξηρὰ γὰρ καὶ ὀστώδης ἐστὶ· τινὲς δὲ κελυφὴν αὐτὴν λέγουσι,
διὰ τὸ σκέπειν καὶ καλύπτειν τὸν ἐγκέφαλον· οἱ δὲ ἀπὸ τῆς
κυφότητος· τὸ γὰρ περιεργῆς^η καὶ περιφερὲς κῦφον λέγεται·
οἱ δὲ κάραν λέγουσιν, οἷον κέρα, ἀπὸ τοῦ τετραχῶσθαι· κέρα^ι
γὰρ ἡ θρίξ· ἡ κράτα ἀπὸ τοῦ κράτος, ὡς^κ ἐνταῦθα τοῦ ἡγεμο- 15
νικοῦ τυγχάνοντος· ἡ κράνιον παρὰ τὸ κραίνειν καὶ βασιλεύειν
τοῦ ἄλλου σώματος· ἢ διὰ τὸ κρέμασθαι^λ ἐκεῖ τὸν ἐγκέ-
φαλον.

Ἔστι δὲ ὁ ἐγκέφαλος λευκὸς, μαλθακὸς, ὥσπερ ἔξ ἀφροῦ
τινὸς πεπηγῶς^μ, ὑγρὸς, καὶ ψυχρὸς· λέγεται δὲ ἐγκέφαλος 20
παρὰ τὸ ἐγκεῖσθαι τῇ κεφαλῇ καὶ τῇ κάρᾳ· ἢ οἷον ἔγκρανος^ν,
διὰ τὸ ἐγκεῖσθαι ἰδιώτερον τῷ κρανίῳ^ο· ἔστι δὲ ἀναιμος παν-
τέλως καὶ ἀφλεψ· ἤδεται δὲ ταῖς θερμαῖς καταστάσεσι μᾶλ-
λον ἢ ταῖς ψυχραῖς· ἐν αἷς καὶ διυγραινόμενος τὰς μύξας διὰ
τῶν ῥινῶν ἀποκρίνει· μύξα γάρ ἐστιν ἀποκάθαρμα τοῦ ἐγκε- 25
φάλου^ρ, ὅπερ^ς κουφίζεται τὸ ἡγεμονικὸν τῆς ψυχῆς μέρος· ἐν
αὐτῷ γὰρ ἰδρῦσθαι φασί· μύξα δὲ εἴρηται παρὰ τὸ ἐκ μυκτῆ-
ρος^τ ἀποκρίνεσθαι· λέγεται δὲ ὁ ἐγκέφαλος καὶ μυελὸς, οἷον
μυχελὸς, ἀπὸ τοῦ ἐν μυχῷ εἰληῆσθαι, ὃ ἔστιν αὐλίζεσθαι· ἢ διὰ

^ε hic C. primi cap. divisionem ponit A.B. nullam. ^ι τόπον
B.C. ^β τὴν ἐνεργείαν τοῦ γ. B. ^η περιεργῆς A. hæc om. C. ^ι κέ-
ρας B.C. ^κ ὡς om. B. ^λ κρέμασθαι A. ^μ πεπηγῶς B. ^ν ἔγγρα-
νος B. ^ο his caret C. ^ρ τοῦ ἐγ. ἀπκ. B. ^ς ὥσπερ A. κουφίζει C.
^τ ἐκ τοῦ μ. B.

τὸ λεῖος εἶναι, ἢ ἐν μεμυκότη ὁστέφ τυγχάνειν οἱ δὲ σκέπον-
τες τοῦτων ὑμένες μήνιγγες λέγονται, διὰ τὸ μένειν ἐν αὐταῖς
τὸν ἐγκέφαλον.

Ἔχει δὲ ἡ κεφαλὴ σχήματα δύο· τό τε κατὰ φύσιν, καὶ
5 τὸ φοξόν· καὶ τὸ μὲν κατὰ φύσιν προμήκει μάλιστα σφαίρα
προσέοικεν^α· προπετέστερον δὲ ὑπάρχει εἰς τε τὸ πρόσω^τ καὶ
τοῦπίσω, τρεῖς ἔχει τὰς πάσας ἐν αὐτῷ^υ ραφάς· τὴν στεφα-
ναιάαν· τὴν λαμβδοειδῆ^ν· καὶ τὴν κατὰ μήκος· αὐτὸ δὲ τὸ
τῶν τριῶν ραφῶν σχῆμα τῷ η ὁμοίωται^ω γραμμати· τὸ δὲ
10 φοξόν, τῆς μὲν ὀπισθεν ἀπολλυμένης ἐξοχῆς, καὶ ἡ λαμβδοει-
δῆς^ς ραφὴ συναπόλλυται· τῆς δὲ ἔμπροσθεν, ἡ στεφαναιάα
διασώζεται· ὥστε τὸ τῶν σωζομένων ραφῶν σχῆμα τῷ ταῦ
γραμμати παρακλήσιον εἶναι· καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τῶν ἀρρένων·
τὸ δὲ θῆλυ, μίαν ἔχει καὶ μόνην ραφὴν κυκλοτεροῶς περιαγο-
15 μένην, καὶ περιγράφουσαν τὸ κρανίον· ἐκ τούτου γὰρ τοῦ ση-
μείου ἐν τοῖς τάφοις τὰ τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν διακρίνεται^γ
κρανία.

Εἴρηται δὲ τισὶ τῶν πατέρων, ὅτι αἱ τρεῖς ραφαὶ τῆς κεφα-
λῆς τοῦ ἀρρένου τὴν τρισυπόστατον δηλοῦσι θεότητα, Πατρός·
20 Υἱοῦ· καὶ Ἀγίου Πνεύματος· ὑφ' ὧν, ἐνσυμφυῖα καὶ ταυτο-
βουλία διεπλάσθη, καὶ πρὸς τὰ ἄνω βλέπειν κατεσκευάσθη^ς·
τὸ δὲ πρὸς ἐν συνάπτεσθαι πάλιν τὰς τρεῖς^α, τὴν οὐσιώδη καὶ
φυσικὴν ἐνότητα, καὶ τὸ ἐν κράτος ἐξεικονίζει τῆς μιᾶς κυριό-
τητος· ἡ δὲ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ θήλεος μία ραφὴ κυκλική,
25 τὴν περιεκτικὴν καὶ συνεκτικὴν τοῦ παντὸς κυκλοτεροῦς κόσμου
μοναδικὴν δεσποτείαν· καὶ τῆς μιᾶς καὶ θεοπρεποῦς δυνάμεως
ἀπειρίαν συμβολικῶς παρεμφαίνει καὶ παραδείκνυσι· καὶ καθ-
άπερ ἐπὶ τῆς νοητῆς φύσεως τοῦ ἀνθρώπου τρία καθ' ἑκατέραν
εὐρηγται διοργάνωσιν, τοῦ ἀρρένου λέγω καὶ τῆς^β θήλεος· νοῦς,
30 λόγος, καὶ πνεῦμα· οὕτως καὶ ἐπὶ τῆς αἰσθητῆς αὐτοῦ φύ-
σεως.

^α προμ. σφαίρα προσ. μαλ. Β. ^τ τὸ πρόσωπον Α. ^υ ἐαυτῷ Α.
^ν λαμβδοειδῆ Β. λεμβδοειδῆ C. ^ω ὁμοίωται Β. ὁμοιούται C. ^ς λαμβδο-
ειδῆς Β. λεμβδοειδῆς C. ^γ διακρίνεται Β. ^α ὑφ' ὧν ἐν ἐνσυμφ. πρὸς ἐν
συνάπτεσθαι· καὶ πάλιν Α. ^β τὰ τρία Β. ^β τοῦ Β.

Τῆς οὖν κεφαλῆς τὸ μὲν ἔμπροσθεν αὐτῆς μέτωπον λέγεται ὡς ἰόν ὑπέρωπον, τὸ ὑπεράνω τῶν ὠπῶν, ἡγουν τῶν ὀφθαλμῶν· τὸ δὲ μικρὸν ἀνωτέρω, βρέγμα^c· ὅτι δίγυρος καὶ ἀπαλός ἐστιν ὁ κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος ἕως πολὺ^d. τὸ δὲ μέσον κορυφή, ὅτι τοῦ κάρᾳ ἐστὶν ὀροφή· τὸ δὲ ὀπισθεν ἰνίον^e, ἀπὸ τοῦ ἐν τῇ κατα- 5 βάσει τῆς κορυφῆς^f κάτω ἵεναι· ἢ ἀπὸ τοῦ ἐντεῦθεν ἄρχεσθαι τὰς ἴνας, ἡγουν τὰ νεῦρα· αἱ δὲ ἴνες τοῦ εἶναι τὲ καὶ συνεστάναι παρέχουσι τῷ σώματι^g· ἐπειδήπερ ἴενται διὰ τοῦ σώματος τοιοῦτον δὲ ἐστὶ καὶ τὸ,

οὐ γὰρ ἔτι σαρκίς τε καὶ ὀστέα ἴνας ἔχουσι. (Od. A. 218.) 10

Τὰ δὲ πρὸς μήνιγγας ἔνθεν κακεῖθεν κρόταφοι λέγονται, ὅτι κρούουσι τὴν ἀφήν βαλλόμενοι^h, ὡς κρούταφοι· ἢ ὅτι τῆς κόρσεως ἄπτονται· κόρσις δὲ ἡ κεφαλὴ, παρὰ τὸ κορυφοῦσθαι· ἢ ἀπὸ τοῦ κείρεσθαι, ἐξ οὗ καὶ κορσωτήρ, ὁ τὰς τριχὰς ἀπο- 15 κείρων.

Τὸ δὲ περὶ τὴν κεφαλὴν ἅπαν ὀστοῦν διηρημένον ἐστὶν ὑπὸ ἐμβολίμων ῥαφῶν καθ' ὃν εἴρηται τρόπον· δι' ὧν τὰ περὶ τὸν ἐγκέφαλον διαχωρίζονται διπλοσύνθετα ὀστέα, καὶ ἡ παρεγκεφαλίςⁱ, ἣν καὶ παρακρανίδα^k καλοῦσιν· ἣν μόνην ἔχειν τὸν ἄνθρωπον λέγουσιν ὑπὲρ πάντα τὰ ζῶα· ὡς εἶναι ἐξ ὅσῃ τῆς 20 κεφαλῆς χωρὶς τοῦ σφηνοειδοῦς· πρόσω μὲν τὸ μέτωπον, ὀπισθεν δὲ τὸ ἰνίον· ἐτέρωθεν^l δὲ τῶν ὠτων τὰ δύο λιθοειδῆ λεγόμενα· εἰς δὲ τὸ ὑψηλότερον μέρος τὰ δύο βρέγματα, ἅπερ ἔχουσι κοινὴν ῥαφὴν τὴν κατὰ μῆκος εὐθείαν· τούτων δὲ τῶν ἐξ ὀστέων, τὰ μὲν τοῦ βρέγματος χαυνότατά τε^m καὶ ἀσθενέ- 25 στατα εἰσί· πυκνότατον δὲ καὶ ἰσχυρότατον τὸ κατ' ἰνίονⁿ μέσον δὲ ἀμφοῖν, τὸ κατὰ μέτωπον τῶν δὲ λιθοειδῶν ὀστέων τὸ μὲν τι^o μέρος λιθοειδές ἐστὶ, τὸ δὲ ὀστωδες μανόν· ἢ δὲ παρεγκεφαλὶς ὁμοφυῆς ἐστὶ καὶ ὁμόχροια· ἄλλη δὲ ῥαφὴ ἢ ἐπάνω τοῦ βρέγματος διερχομένη, καὶ πρὸς τὰ πεταλώδη ὀστέα 30

^c βρέγμα A. ^d πολλοῦ C. ^e ἰνίον B.C. ἠνίον A. ^f τῇ ἀπὸ τῆς κορυφῆς B. ^g τοῖς σώμασι παρέχ. B. ^h λαβόμενοι B. τὴν κεφαλὴν καλλόμενοι C. ⁱ παραγκεφ^{αλ}· καὶ ἦν A. ^k παρακρανίδα C. ^l ἐκατέρωθεν B. ἐκάτερον C. ^m ἴσφι B. ⁿ τὸ ἰνίον B. ^o μέντοι B.

τῶν κατὰ τὰ ἄτα κειμένων ἀποτελευτῶσα, καὶ πρὸς τὴν κορυφὴν ἐπισχιζομένη, σταυροειδῶς ἐκέισε διατυπούται· αἱ δὲ τοιαῦται ῥαφαὶ τὰς κάτωθεν ἀνερχομένας ἐκ στομάχου καὶ γαστρὸς ἐξατμίζουσιν ἀναθυμιάσεις^ρ.

5 Περιείληπται δὲ ὁ ἐγκέφαλος ὑπὸ δύο ὑμένων· ὁ μὲν γὰρ ὑπέστρωται αὐτῶ^α, ὁ δὲ ἐπίκειται· ὃ καὶ δικτυῶδες^τ πλέγμα παρὰ τῶν ἰατρῶν λέγεται· περιπλέκεται οὖν τὸ ὄστουν ἅπαν ὁ περικράνιος^β λεγόμενος μῦς· τούτους δὲ τοὺς μῦας^ε καὶ μήνιγγας καλοῦσι.

10 Καὶ ὅρα ἄθε σοφίαν δημιουργοῦ, διατί^υ μὴ διὰ μιᾶς μήνιγγος τὸν ἐγκέφαλον περιεφύλαξεν, ἀλλὰ διὰ δύο· καὶ τούτων ἐνηλλαγμένων ἐχούσων^ν τὴν οἰκείαν διάθεσιν· ἢ μὲν γὰρ ἐστι παχεῖα, ἢ δὲ λεπτή· εἰ γὰρ μὴ οὕτως αὐτὸν ἐν ταύταις ἐνείλησέ^ω τε καὶ περιέσφιγξε, καὶ ὅλον διεσπαργάνωσεν, ἔμελλεν 15 ἀνιᾶσθαι ὑπὸ τῆς τοῦ ὄστου προσψαύσεως, τραχυτέρου^χ ὄντος καὶ σκληροτέρου· διὰ τοῦτο μεταξὺ^γ τοῦ ὄστου καὶ τοῦ ἐγκεφάλου τὴν λεπτὴν ἔθηκε μήνιγγα· ἀλλὰ αὐτὴ^ε ἢ μήνιγξ τῆς μὲν τοῦ ἐγκεφάλου οὐσίας^α ὀλίγον ἐστὶ σκληρότερα, τοῦ δὲ ὄστου ὑπάρχει μαλακώτερα· ἔμελλεν οὖν καὶ αὐτὴ πάσχουσα 20 τι ὑπὸ τῶν ἔξωθεν, ἄγειν τὸν ἐγκέφαλον εἰς συμπίθειαν.

Διὰ τοῦτο ἐποίησεν ἐν τῷ μέσῳ ἄλλην μήνιγγα παχυτέραν τοῦ μὲν ἐγκεφάλου κατὰ πολὺ ὑπάρχουσαν σκληρότεραν, τοῦ δὲ ὄστου πάλιν μαλακώτεραν· ὥς τε τὸν ἐγκέφαλον μεσολαβεῖσθαι ὑπὸ τῆς λεπτῆς καὶ παχείας μήνιγγος· ὁμιλεῖν δὲ 25 τὴν μὲν λεπτὴν τῷ ἐγκεφάλῳ, τὴν δὲ παχεῖαν τῷ ὄστῳ· ὥστε ἦττον ὑπ' αὐτοῦ πάσχειν· ἢ δὲ λεπτὴ μήνιγξ περιλαμβάνει τὸν ἐγκέφαλον οὐ μόνον ὅλον, ἀλλὰ καὶ τὰ μέσα αὐτοῦ· καὶ ἐν τῷ παντὶ μεσολαβοῦσα περικρατεῖ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ· ὥς τε μὴ διολισθαίνειν καὶ διαρρεῖν διὰ τὴν φυσικὴν ὑγρότητα· καθ-

P hic Cod. C. orditur secundum caput. περι ἐγκεφάλου καὶ μήνιγγος καὶ διατί σφαιροειδῆς ἢ κεφαλὴ κεφαλαῖον β^ο. ^α αὐτοῦ B. ^τ δικτυῶδες B. ^β περ κράνιος A. ^ε ὑμένας B. ^υ διατί γὰρ B. ^ν ταύταις ἐνηλλαγμέναις ἐχούσαις A. ταύτας ἐνηλλαγμένας ἐχούσας B. ^ω ἐνείλησε B. ^χ παχυτέρου A. ^γ καὶ μέσου ἤτοι μεταξὺ B. ^ε καὶ αὐτὴ B. ^α οὐσίας τοῦ ἐγκεφ. B.

ἀπερ γὰρ ὀρώμεν ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν ροιῶν ὑμένες διαφράττουσι τοὺς κόκκους, καὶ ὅλην αὐτὴν περιλαμβάνουσι^b τὴν ροιάν, οὕτως καὶ ἐπὶ τοῦ ἐγκεφάλου καὶ τῆς εἰρημένης μήνιγγος ἔστιν ἰδεῖν τοῦτο καὶ ἐπὶ τοῦ λεγομένου κρανίου ἔστι^c σκοπῆσαι· ὅστοῦν δέ ἐστι τοῦτο, τὴν τοῦ πολεμικοῦ κρανίου ἀπομιμούμενον⁵ θέσειν τὲ καὶ χρεῖαν· ὥσπερ γὰρ ἐκεῖνο κυκλοτερές τέ ἐστι, καὶ τὴν ὅλην ἀσφαλίζεται κεφαλῆν, οὕτως καὶ τὸ κρανίον καὶ αὐτὸ κυκλοτερές ὄν, τὸν ἐγκέφαλον ἀσφαλίζεται· ὅθεν καὶ αὐτῆς τῆς προσηγορίας^d ἔτυχεν.

Οὐδὲ τοῦτο οὖν ἐξ ἑνὸς ὅστοῦ κατασκευάσεν, ἀλλ' ἐκ δια-10 φώρων ὁστῶν, καὶ οὐ κεχωρισμένων ἀλλήλων, ἀλλὰ συνημμένων, καὶ οἷον κεκρηπιδωμένων^e. εἰ ἦν γὰρ^f ἐξ ἑνὸς ὅστοῦ, πρῶτον μὲν συνέβαινε τοῦ ἐνὸς αὐτοῦ μέρους πάσχοντος, εἰς ὅλην τὴν κεφαλῆν διαδοθῆναι τὴν βλάβην, διὰ τὴν συνεχείαν τοῦ ὅστοῦ⁸· ἔπειτα καὶ τὰς τοῦ ὅλου σώματος ἀναθυμιάσεις ἐπὶ τὴν κεφα-15 λῆν ἀναφερομένας, ὡς ἐν ἕψηλοτάτῳ κειμένην^h τόπῳ, συνέβαινε μὴ διαφορεῖσθαι· καὶ εἰργόμενων αὐτῶν, καὶ προτιθεμένων τῇ κεφαλῇ τῶν περιττωμάτων, πλείστων νόσων αἰτίανⁱ γίνεσθαι τῷ ἐγκεφάλῳ τὰς ἀναθυμιάσεις· διὰ ταῦτα συνημμένων τῶν ὁστῶν ὄντων, ἐγένοντο αἱ ῥαφαί, καθὼς πρότερον εἴρηται, τὰ 20 περιττὰ ἐξωθοῦσαι, καὶ τὴν κεφαλῆν σὺν τῷ ἐγκεφάλῳ διατηροῦσαι ἀπήμονα.

Ἡ μὲν οὖν μικρὰ κεφαλῆ, μοχθηρᾶς ἐγκεφάλῳ^k κατασκευῆς ἴδιον σημεῖον· οἱ γὰρ τὰς μικρὰς ἔχοντες κεφαλὰς οὐ δύναται τὰς αὐτὰς^l ἐπιτελεῖν ἐνεργείας, ἅς ἐπιτελοῦσιν οἱ 25 μεγάλας ἔχοντες· ἐπειδὴ γὰρ ὁ ἐγκέφαλος πάσας ποιεῖται τὰς ἐνεργείας τοῦ σώματος, αὐτὸς γὰρ ἐστὶν ὁ διὰ τῶν αἰσθήσεων ἐνεργῶν, ὥσπερ εἴπομεν ἀνωτέρω· αὐτὸς ὁ κινῶν πάντα τὰ τοῦ σώματος μέρια· καὶ γὰρ εἰ καὶ δακτύλου ἄκρον ἐν ποσὶ κινῶτο^m, ὁ ἐγκέφαλος τοῦτο ἐκίνησε· ποιεῖται γὰρⁿ ταῦτα διὰ 30

^b περιλαμβάνει B. ^c ἔνεστι B. ^d ταύτης ἔτυχε τῆς προσηγ. B.
^e κρηπιδωμένων B. ^f εἰ γὰρ ἦν B. ⁸ τ. ὁστ. συνεχ. B. ^h κειμένη B.
ⁱ αἰτίας B.C. ^k ἐγκεφάλου B.C. ^l αὐτῶν B. ^m ἐν τῷ ποδὶ κινῶται B. ⁿ δὲ B.C.

τοῦ ψυχικοῦ πνεύματος, δεῖται δηλονότι^ο πολὺ τούτου· πολὺ δὲ οὐκ ἂν χωρήσειεν εἰς μικρότατον ὄργανον· ἀλλ' ἀνάγκη σμικρὰν οὔσαν τὴν τῆς κεφαλῆς εὐρυχωρίαν, καταπνίγεσθαι καὶ κατασβέννυσθαι τὸ ψυχικὸν πνεῦμα, καὶ σὺν τούτῳ τὰς^p 5 ὑπ' αὐτοῦ γινομένης ἐνεργείας· πλὴν ἢ μὲν μικρὰ κεφαλὴ αἰεὶ μοχθηρὰ, ἢ δὲ μεγάλη οὐκ αἰεὶ ἀγαθὴ· ἀλλὰ ποτὲ μὲν χρηστὴ, ποτὲ δὲ οὐ χρηστὴ· φύσει λέγω, ἀλλ' οὐκ ἐκ νόσου ἐπερχομένη^q. εἰ μὲν οὖν ἐγένετο διὰ πλῆθος^r ὕλης χρηστῆς καὶ ῥωμαῖον^s τῆς ἐγχωρίου δυνάμεως, ἢ τοιαύτη εὖ ἔχει κατὰ φύσιν 10 εἰ δὲ διὰ πλῆθος ὕλης ἐνίκησε τὴν μικρὰν, τηρικαῦτα ἔσται μοχθηρὰ καὶ νοσώδης, καὶ ταῦτα διὰ τὸν ἐγκέφαλον γενοῦντα· πρὸς γὰρ τὸ περιεχόμενον καὶ ἢ τοῦ περιέχοντος φύσις^t κατεσκευάσθη.

Καὶ ὅρα κηδεμονίαν δημιουργοῦ, καὶ μάλιστα ὧδε πρὸς τὸν 15 ἐγκέφαλον· καὶ ὅσῃ αὐτῷ ἐχαρίσατο τὴν ἀσφάλειαν· οὐ γὰρ ἠρέκθη τῇ τῶν εἰρημένων μυῶν, ἤγουν^u μηνίγγων περιοχῇ καὶ σπαραγνώσει, καὶ τῇ τοῦ λεγομένου κρανίου ὀστοῦ^v περιβολῇ τὸν ἐγκέφαλον περιφρουρεῖσθαι^w καὶ περισκέπεσθαι, ἀλλὰ καὶ δέρματι^x ἔξωθεν μετὰ τῶν τριχῶν διεσκέπασεν· ἵνα μὴ ἐν ταῖς 20 μεταβολαῖς τῶν ἀέρων βλάβηται καὶ ἀνιάται· ταῖς θριξὶ γὰρ ὠρόφωται^y ἢ κεφαλῇ· καὶ ἐκροᾷς ὅτι πλείστας ὡς κυρίως ἐποίησεν ἔχειν, ἵνα μὴ τὰ περιττώματα γενόμενα^z πλείστων αὐτῷ συμπτωμάτων αἷτια γένηται^a.

Ὡσπερ τοίνυν ἐπὶ τῆς γαστρὸς βλέπομεν, καὶ διαγιγνώσκο- 25 μεν τὴν ἐνεργεῖαν αὐτῆς ἐκ τῶν περιττωμάτων· καὶ εἰ μὲν πεπεμμένα^b ἐστὶ τὰ διαχωρήματα, λέγομεν τὴν γαστέρα καλῶς πέττειν· οὕτως καὶ ἐπὶ τοῦ ἐγκεφάλου ἐκ τῶν περιττωμάτων αὐτοῦ τὰς ἐνεργείας γνωρίζομεν· πρὸς γὰρ ταῖς ἀνωτέρω εἰρημέναις ῥαφαῖς, καθαίρεσθαι αὐτὸν καὶ διὰ μυκτῆρων καὶ

^ο δῆλον ὅτι A. ^p καὶ τὰς B. ^q ἐπερχομένης B.C. ^r πλῆθος A. ^s ῥωμαῖος B. ^t θέσις B. om. C. ^u καὶ B. ^v ὀστ. κραν. B. ^w φρουρεῖσθαι B. ^x δέρμασιν αὐτὸν B. ^y διὰ τοῦτο ὠρόφωται B. διὸ καὶ τ. θριξὶν ὠροφῶται C. ^z στεγόμενα B. συσσελλόμενα C. ^a γίνηται B. γίνονται C. ^b πεπεμμένα B.

ᾧτων καὶ ὀφθαλμῶν, καὶ τοῦ λεγομένου τρήματος, ὃ χώνην
τινὲς ὠνόμασαν ἀπὸ τῆς πρὸς ἐκείνην ὁμοιώσεως, ὃ τῆς φύσεως
ἐμηχανήσατο κύριος· χώνην δὲ τὸ τρήμα λέγουσιν, ἐπειδὴ
ἀπὸ εὐρυτέρας βάσεως ἀρχόμενον, εἰς στενοχωρότερον τελευτᾶ
πύρον. 5

Ἐπεὶ δὲ καὶ μῦες πολλοὶ κατὰ τὴν κεφαλὴν καὶ κατὰ τὸν
ἐγκέφαλον εἰσὶ, μᾶλλον δὲ καὶ κατὰ παντὸς τοῦ σώματος, εἴ-
πωμεν τὴν τούτου^c ἐνέργειαν καὶ χρείαν^d οἷαν τῷ ἡνίοχῳ ὁ
χαλινὸς ἐν τῷ ἄρματι· ὥσπερ γὰρ ἐπ' ἐκεῖνο ἐστὶ μὲν ὁ ἡνίο-
χος, εἰσὶ δὲ καὶ ἡνίαί, καὶ μετὰ τὰς ἡνίας ὁ χαλινὸς, ἡρτη- 10
μένος^e μὲν ἀπὸ τῶν ἡνίων, συνδεδεμένος δὲ τοῖς ἵπποις· εἰσὶ
δὲ καὶ αὐτοὶ οἱ ἵπποι· οὕτως καὶ ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου σώματος·
ἡνιοχεῖ μὲν αὐτὸ ὁ ἐγκέφαλος, ἡνίαί^f δὲ αὐτοῦ τὰ νεῦρα· χα-
λινοὶ δὲ αὐτοῦ οἱ μῦες· ἵπποι δὲ τὰ λοιπὰ μέρη· καὶ ὁ μὲν
ἐγκέφαλος πρῶτος ταῖς ἡνίαις χρώμενος, ἢ παράγει^g τὸ σῶμα 15
παρὰ τὰ πλάγια, ἢ εἰς τουπίσω ἀναχαιτίζει, ἢ πρόσω ἐπιτρέ-
πει φέρεσθαι· ὁ δὲ χαλινὸς ἐκόμενος ταῖς ἡνίαις, κατὰ συμ-
βεβηκὸς ἔπεσθαι ποιεῖ τὰ μέρη τῷ πρώτῳ πρῶτον κινουῦντι^h.
οὐκοῦν οἱ μῦες χρείαν χαλινῷ τῷ ἐγκεφάλῳ παρέχουσιν· ἐν-
έργειαν δὲ ποιοῦνται τὴν κινητικὴν. 20

Ὁ δὲ νοτιαῖος λεγόμενος μυελὸς, ἀπόρροια τίς ἐστὶ τοῦ
ἐγκεφάλου· καὶ οἷον ἀπὸ πηγῆς τινὸς ῥύακα μιμεῖται προΐ-
όντα· τῆς μὲν πηγῆς αὐτῆς· εἰ τύχοι περιφερὲς ἐχούσης σχῆ-
μαⁱ, τοῦ δὲ ῥύακος εἰς μῆκος ἐκτεινομένου· ἐπεὶ οὖν^k ὁ νοτι-
αῖος οὗτος τοῦ ἐγκεφάλου μοῖρα τίς ἐστὶ, περιέχεται δὲ ἐν 25
ὀστοῖς, ἡγουν ἐν τοῖς σπονδύλοις τῆς ῥάχews, ἀνάγκη καὶ τοὺς
σπονδύλους τοιούτους ἀπὸ τῆς φύσεως γεγενῆσθαι, οἷος καὶ ὁ
μυελὸς· καὶ διὰ τοῦτο καὶ κοινωνίας μετέχειν αὐτὸν φυσικῆς
μετὰ τῶν ὀστέων· πρὸς γὰρ τὴν τοῦ περιεχομένου φύσιν, καὶ τὸ
περιέχον αὐτὸ^l δημιουργεῖται. 30

^c τούτων B. ^d οἷον μετὰ τοῦ ἐγκεφάλου ποιοῦνται· τοιαύτην γὰρ χρείαν
τῷ ἐγκεφάλῳ παρέχουσιν B.C. ^e ἡρτημένος B. ^f ἡνία B. ^g περι-
άγει B.C. ^h τῷ πρώτῳ κιν. B. τῷ πρώτῳ κιν. C. ⁱ τὸ σχ. B.C.
^k γαῖν B. ἐπειδὴ C. ^l αὐτὸ om. B.

Καὶ ὅρα πῶς ἅπαντα τὰ τοῦ σώματος ὀστέα πρὸς τοῦτον ἔχει τὴν οἰκειότητα· τῶν γὰρ σπονδύλων ἀπάντων ἡ σύνοδος, τὴν ἀρχὴν ἐκ τῆς ῥάχεως ἐποίησατο· ἥτις τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν τῷ ἡμετέρῳ σώματι φυλάττει, ὅποιαν καὶ ἡ τρόπισ τῆς 5 πηλὸς πρὸς τὰ εἰς αὐτὴν ἐμβαλλόμενα ξύλα· ὥσπερ γὰρ πρὸς ἐκείνην ἀνάγκη πάντα τὰ ξύλα εἶναι· καὶ εἰ μὲν ἡ τρόπισ μεγάλη εἶη, μεγάλα καὶ τὰ ξύλα· εἰ δὲ μικρὰ, ὁμοίως καὶ τὰ ξύλα· οὕτως ἔχει καὶ κατὰ τὴν ῥάχιν· καὶ^μ ὡς ἂν ἔχη αὐτὴ, καὶ αἱ πρὸς αὐτὴν διηρθρωμένοι πλευραὶ ἔξουσι, καὶ αἱ^ν ὠμο- 10 πλάται· πρὸς δὲ τὰς^ο ὠμοπλάτας βραχίων τε, καὶ πῆχυς, καὶ κερκίς, καὶ τὰ τῆς ἄκρας χειρὸς ὀστέα· καὶ πάλιν πρὸς τὴν ῥάχιν ἔστι τὰ τῆς λαγόνος ὀστέα, πρὸς ἃ διήρθρωται ὁ μηρός· καὶ πρὸς ἐκείνον ἡ κνήμη τε καὶ ἡ περόνη· καὶ πρὸς ταύτας^ρ τὰ τοῦ ποδὸς ὀστέα· ἐντεῦθεν αὐτοῖς καὶ ἡ κίνησις δίδεται διὰ 15 νεύρων καὶ μυῶν ἕξ ἐγκεφάλου· καὶ τούτων κινουμένων κατὰ τὴν μεγάλην βουλὴν τοῦ Θεοῦ^θ καὶ πρόνοιαν.

Μῦες δὲ λέγονται παρὰ τὸ μῦειν ἐν ταῖς οἰκείαις ἐνεργείαις· συστελλόμενοι γὰρ, καὶ ἐπὶ τὴν οἰκείαν ἀρχὴν ἀνατρέχοντες, διὰ τῆς συστολῆς κινουσι τὰ ὑπ' αὐτῶν κινούμενα μόρια· τινὲς 20 δὲ λέγουσιν, ὅτι μουσιδεῖς εἰσὶ, καὶ εἰς λεπτά^τ ἀποτελεωτῶσιν· ὡς ἐμφερίαν ἔχειν πρὸς τὴν οὐρὰν τοῦ ζώου^ς τοὺς μῦας^τ· καὶ γὰρ τὰ νεῦρα τὴν ὀνομασίαν ἔσχε παρὰ τοῦ νεύειν πρὸς ἑαυτά· τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ αὐτὰ τοῖς μυσὶν ἐνεργεῖ· μᾶλλον δὲ οἱ μῦες τῶν νεύρων παρὰ οὖν τὸ νεύειν νεῦρον, καὶ παρὰ τὸ 25 μῦειν μῦες· οὐκ ἔστι δὲ ἀπλῆ ἡ τῶν μυῶν οὐσία, ἀλλὰ σύνθετος ἕκ τε ἰνῶν καὶ σαρκώδους οὐσίας· τῶν δὲ ἰνῶν, αἱ μὲν ἀπὸ τῶν νεύρων εἰσὶν, αἱ δὲ ἀπὸ τῶν συνδέσμων, οἷς ἐνύφαιεν ἡ φύσις τὴν σαρκώδη οὐσίαν· καὶ διὰ τὸ μὴ βλάπτεσθαι ῥαδίως, ἀλλ' ὡς ἐπὶ στοιβῆς ἀναπαύεσθαι· καὶ ἵνα ἐν τοῖς ἀμέτροις 30 κινήσεσιν ἀνυμνηρότεραι γενόμεναι καθυγραίνωνται^υ, καὶ τὴν ἐκ τῶν σαρκωδῶν δέχωνται παραμυθίαν.

^μ καὶ οπι. B. ^ν οἱ B.C. ^ο τοὺς B.C. ^ρ ταύτας B. ^θ τ. Θ.
βουλὴν B. ^τ λεπτά B. ^ς πρὸς τὰς μῦας τὰ ζῶα A. ^τ post μῦας add.
ἔστι δὲ ἄλογον B. ^υ καθυγραίνονται B.

Ζητοῦσι δέ τινες διατί τὸ τῆς κεφαλῆς σχῆμα σφαιροειδές ἐστὶ, καὶ μὴ μᾶλλον τετράγωνον, ἢ ὀξύγωνον, ἢ τρίγωνον, ἢ κωνοειδές· καὶ λέγομεν τούτου τρεῖς αἰτίας^ν. μίαν μὲν, ὅτι τὸ τοιοῦτον σχῆμα δυσπαθέστερον ἐστὶ τῶν ἄλλων σχημάτων ὅσα γὰρ ἔχει γωνίας, ἐτοίμως τοῖς ἔξωθεν ἐναντίοις ἀπαντῶσι,⁵ καὶ ἐντυγχάνονται ῥᾶον^ω καὶ θραύονται ὑπ' αὐτῶν· δεύτερον^κ δέ, ὅτι ἀποδέδεικται τοῖς γεωμέτραις τὰ κυκλικὰ σχήματα τῶν ἰσοπεριμέτρων σχημάτων ἀπάντων, τριγώνων, καὶ τετραγώνων, καὶ πολυγώνων^γ, πολυχωρότερα ὄντα· ἢ πρόνοια οὖν εἰδυῖα ὅτι ἡ κεφαλὴ τὸν ἐγκέφαλον ἔχειν ὀφείλει^ς, καὶ μήνιγγα μετ' αὐ- 10 τοῦ παχεῖαν τε καὶ λεπτήν, καὶ τὸ δικτυῶδες^α πλέγμα, καὶ τὰς τῶν νεύρων ἑπτὰ συζυγίας, καὶ τὰ τῶν αἰσθήσεων οἰκητήρια· ὀφθαλμούς· ὄντα· ῥίνας· καὶ τὰ ἔσω τοῦ στόματος, καὶ τὰς ἄλλας κοιλότητας, ἃς κοιλίας λέγουσι· καὶ πνεῦμα ψυχικὸν ψυχικαῖς ἐνεργείαις ὑπηρετούμενον, εἰκότως τῇ κεφαλῇ¹⁵ σχῆμα τοιοῦτον^β ἐπέλεξατο· ἢ δὲ τρίτη αἰτία Πλάτωνος ἐστὶ φλυαρία ἐν τῇ πρὸς Τίμαιον· φησὶ γάρ·^ς “Ἐπειδὴ ἐμελλεν ἡ φύσις μύριον ποιεῖν ψυχῆς τε καὶ νοῦ οἰκητήριον, ἵνα μὴ ξενίζηται κατιοῦσα ἀπὸ κυκλοτεροῦς τοῦ οὐρανοῦ εἰς ἀνόμοιον οἴκημα εἰσιούσα, ὅμοιον τοῦ οὐρανοῦ σχῆμα αὐτῇ κατειρ- 20 “ γάσατο” τοῦτο δὲ εἴρηκεν ὁ φιλόσοφος τὴν μετεμψύχωσιν δογματίζων, καὶ τὴν ψυχὴν ἐν τῷ ἡγεμονικῷ οἰκεῖν, καὶ μὴ ἐν ὅλῳ τῷ σώματι φλυαρῶν.

Ἡμεῖς δὲ λέγομεν ὅτι κυκλοτερές σχῆμα τὸ τῆς κεφαλῆς ὑπάρχει, οὐ μόνον διὰ τὸ εὐπρεπές· τὰ γὰρ σφαιροειδῆ τῶν²⁵ ἀνθρώπων οἰκημάτων κρείττονα τῶν κατὰ μήκος εἰς θεωρίαν· ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ κατ' εὐθὺ τῆς τοῦ νοῦς ἐνεργείας· ἔδει γὰρ τὸ ὑπερκείμενον τοῦ σώματος ὅλου μέρος κυκλοτερές τε εἶναι, καὶ τὰ τῆς ἀρχῆς ἐκεῖθεν γνωρίζεσθαι· ἵνα ὡσπερ ἄριστος κυβερνήτης ὁ νοῦς ἐπὶ τῶν οἰάκων καθήμενος, πηδاليουχῆ τὸ σῶμα³⁰ ἅπαν καὶ διασώζη· ὡς ἐξ ἐτοίμου ἔχων καὶ τὰς αἰσθήσεις·

^ν αἰτ. τρεῖς B. ^ω ἀπαντῶντα καὶ ἐντυγχάνοντα, ῥᾶον B. ἀπαντῶντα ῥᾶον θραύονται C. ^κ δεύτερον B. ^γ πολυγώνων B. ^ς ἰφ. ἔχ. B.
^α δικτυοειδές B. ^β τὸ τοιοῦτον B. ^ς καὶ γὰρ ἐν τῷ π. T. φησὶ B.

καθώς φησιν ὁ μέγας Βασίλειος^d “ Ἐκεῖ ὄψις, καὶ ἀκοή, καὶ
 “ ὄσφρησις καὶ γεῦσις” καὶ πάλιν “ ὀφθαλμοὶ μὲν γὰρ τὴν
 “ ὑψηλοτάτην σκεπιάν κατειλήφασιν ὡς μηδὲν αὐτοῖς τὴν^o
 “ τῶν τοῦ σώματος μορίων θέσιν ἐπιπροσθεῖν ἄλλα μικρὰ τινι
 5 “ προσβελῆ τῶν ὀφρύων ὑπερκαθήμενοι, ἐκ τῆς ἀνωθεν ἐξοχῆς
 “ πρὸς τὸ εὐθὺς ἀποτείνονται^f” καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς
 κεφαλῆς.

ΚΕΦ. Β.

Περὶ τῶν Ὀφθαλμῶν.

10 Ἐπεὶ δὲ ἔξεστιν ἡμῖν κατὰ πᾶν ἡμῶν μέλος τοῦ δημιουργοῦ
 Θεοῦ τὴν σύνεσιν ἐκπλήττεσθαι καὶ θαυμάζειν, εἶδωμεν^ε μετὰ
 τὴν κεφαλὴν καὶ τὰς τῶν ὀφθαλμῶν συνθέσεις, καὶ ἐνεργείας,
 καὶ χρείας, καὶ ὀνομασίας καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν χιτώνων καὶ
 τῶν ὑγρῶν τὴν ποσότητα καὶ τὰ οὐσιωδῶς ὑπάρχοντα τῶ
 15 ὀφθαλμῶ καὶ τὰ κατὰ συμβεβηκὸς αὐτῶ προσγινόμενα οὐσι-
 ωδῶς^h μὲν οὖν αὐτοῦ ἐστὶν ἡ κρᾶσις ψυχρὰ ἢ θερμῆ, ξηρὰ ἢ
 ὑγρὰ καὶ ἐν τοῖς ὁμοιομερέσιν αὐτοῦ μαλακὸν ἢ σκληρὸν, τὸ
 εὐκίνητον ἢ δυσκίνητον ἐν ὅλῳ δὲ τῶ ὄργανῳ ἢ κατὰ μέγεθος
 ἀμετρία ἢ συμμετρία ἢⁱ κατὰ τὴν διάπλασιν αὐτοῦ εὐρυθμία
 20 καὶ ἀρυθμία καὶ πρὸς τούτοις τῶν ἐνεργειῶν ἀρετὴ τὲ καὶ
 κακία.

Διαγινώσκονται δὲ εἰ θερμοὶ εἰσὶν ἢ ψυχροὶ, οὕτως εἰ μὲν
 γὰρ θερμότης ἢ^k ἐν αὐτοῖς, εὐρύφλεβοι οἱ τοιοῦτοι^l, καὶ φανε-
 ρὰς αὐτὰς ἔχουσιν εἰ δὲ ψυχρότης, οὐ φανεράς, ἀλλὰ κερυμ-
 25 μένας τὴν δὲ ξηρότητα τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ὑγρότητα διαγνω-
 σόμεθα ἀπὸ τε τοῦ σκληρὸν ἢ ἀνχμηρὸν, ἢ μαλακὸν τὲ καὶ
 ὑγρὸν εἶναι τὸν ὀφθαλμόν καὶ ὁ μὲν ὑγρὸς καὶ ὁ^m μαλακὸς
 εὐδιάγνωστός ἐστιν ὁ δὲ σκληρὸς καὶ ἀνχμηρὸς οὐ σφῶδρα
 οὐκ οὖν ἐκ τῆς ἐξωθενⁿ βιασάνου διαγινώσκεται πολλοὺς γὰρ
 30 ὀρῶμεν μὴ δυναμένους ἐν καπνῷ στῆναι^o, ἀλλὰ δακρύνοντας

^d κ. ἰ μ. φησι Βασ. Β. ^e τὴν et mox θέσιν om. Β. ^f posteriora
 ex ἀλλὰ usque ad ἀποτείνονται om. Α. C. ^ε ἴδωμεν C. ^h οὐσιωδῶς
 Β. C. ⁱ καὶ ἢ Β. ^k εἴη Β. ^l τοιοῦτοι εἰσὶν Β. ^m ἰ om. Β.
ⁿ ἔξω Β. ^o ὀρ. ἐν κ. στῆν. μὴ δυνα. Β.

πολλά· ἄλλους δὲ σφόδρα πρὸς τὸν καπνὸν ἀντιτείνοντας· καὶ εἰσὶν οἱ μὲν πρῶτοι, ὑγροὶ τε καὶ εὐπαθεῖς· οἱ δὲ δεύτεροι, σκληροὶ τε καὶ δυσπαθεῖς· ταῦτα οὐσιώδη^p σημεῖα τῶν ὀφθαλμῶν· τὰ δὲ ἀπὸ συμβεβηκότων ᾧδε· ὁ^q τοίνυν ὀφθαλμὸς, ἢ μέγας ἐστὶν ἢ μικρὸς· καὶ ἢ εὐρυθμὸς ἢ ἄρυθμος· ἀλλ' εἰ μὲν εἴη μέγας σὺν εὐρυθμίᾳ, δηλοῖ καὶ πλῆθος ὕλης καὶ εὐκрасίαν αὐτῆς· εἰ δὲ μέγας μὲν εἴη ἀλλὰ ἄρυθμος, σημαίνει πλῆθος μὲν ὕλης ἀλλὰ μοχθηρᾶς, καὶ δυνάμεως ἀσθένειαν· καθὰ καὶ περὶ τῆς κεφαλῆς εἴρηται· εἰ δὲ μικρὸς εἴη καὶ εὐρυθμὸς, σημαίνει ἔνδειαν μὲν ὕλης, εὐχρηστότητα δέ^r· εἰ δὲ μικρὸς εἴη καὶ ἄρυθμος, σημαίνει καὶ ἔνδειαν ὕλης, καὶ δυνάμεως ἀτονίαν· ταῦτα περὶ τῆς τοῦ ὀφθαλμοῦ κράσεως, καὶ σχήματος, καὶ μεγέθους.

Ζητήσωμεν δὲ καὶ τὰς τῶν διαφόρων ἐν αὐτῷ χρωμάτων^p αἰτίας· ὁρῶμεν γὰρ τοὺς μὲν μέλανας ἔχοντας ὀφθαλμοὺς, τοὺς δὲ γλαυκοὺς· τοὺς δὲ χαροπούς^t· δεῖ τοίνυν εἶδεναι ὅτι ὁ ὀφθαλμὸς καὶ πολλοῖς ὀνόμασι ὀνομάζεται, καὶ ἐκ πλείονων σύγκειται μορίων· τὸ μὲν^u ὑγρῶν, τὸ δὲ^v χιτῶνων^w· καὶ ἵνα τούτων εἴπωμεν τὰ τε ὀνόματα, καὶ τὸν ἀριθμὸν, καὶ τὰς ἐκφύσεις^x, καὶ τὰς χρείας, καὶ τὰς ἐνεργείας, ἐντεῦθεν ἀρξώμεθα.

Δεῖ εἶδεναι ὅτι ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου ἐκφέρεται^y δύο νεῦρα τὰ ὀπτικά προσαγορευόμενα· πρῶτον μὲν γὰρ ταύτῃ τῇ αἰσθήσει πέμπει ὁ ἐγκέφαλος νεῦρα· ἔπειτα δὲ καὶ τῷ παντὶ σώματι· διαφέρει δὲ ταῦτα τῶν ἄλλων νεύρων· ὅτι τὰ μὲν ἐν τῷ παντὶ σώματι^z ναστὰ τέ ἐστι καὶ ἀκοίλια· τὰ δὲ τῶν ὀφθαλμῶν αὐλοειδῆ καὶ τετρημένα^a, ἵνα σωλήνων δίκην τὸ ὀπτικὸν πνεῦμα παρὰ τὸν ὀφθαλμὸν^b ὀχετεύσῃ· ταῦτα τοίνυν ἐμβάλλονται εἰς τὰς λεγομένας θαλάμους^c τῶν ὀφθαλμῶν· θάλαμος δὲ λέγεται τὸ ἔσω τοῦ ὀφθαλμοῦ, ἐν ᾧ οἱ χιτῶνες ἐνοῦνται, 30

^p τὰ εὐσ. B. ^q ὁ om. A. ^r εὐχρηστοτάτης δὲ B. ^s χρωμάτων A. ^t χαροπούς B. ^u τῶν μὲν B. ^v τῶν δὲ B. ^w χιτῶνων A. ^x φύσεις B. ^y φέρονται B.C. ^z διαφέρει usque ad σώματι om. A. mox inale βᾶστα. ^a τετρημένα B. ^b τοὺς ὀφθαλμοὺς B. ^c θαλάμας B.

καὶ αὐτὸ τὸ φῶς ἐνοικεῖ· παρὰ γὰρ τὸ θάλπειν γίνεται θάλπα-
 μος^d καὶ θάλαμος· ἐξ οὗ καὶ οἱ νέοι θαλαμεύονται· δεῖ γὰρ
 θάλλοντα τὰ σώματα ἔχοντας εἰς ταυτὸν^e συνιέναι, καὶ^f μὴ
 ἀποβεβηκότας· καὶ γὰρ Ἡσίοδος φησὶ,

5 ὠραῖος δὲ γυναῖκα^ε (Opp. II. 313.)

θάλαμος^h εἰς ἄραν ἔχε.

Διασχίζεταιⁱ δὲ τὰ νεῦρα εἰς τὰς θαλάμους, ὥσπερ εἴ τις λα-
 βὼν πάπυρον, ταύτην εἰς λεπτὰ^k κατατεμὼν διασχίζει, ἀνα-
 πλέκει τὲ πάλιν, καὶ ποιεῖ χιτῶνα τὸν λεγόμενον ἀμφιβλη-
 10 στροειδῆ, ὅμοιον ἀμφιβλήστρω^k ὄργανον δὲ τοῦτο θηρευτικὸν
 ἰχθύων· μετὰ τοῦτον δὲ τὸν χιτῶνα ἔστι δεύτερος χιτῶν λεγό-
 μενος ραγοειδῆς, ὅτι ραγγὶ σταφυλῆς ἔοικε κατὰ τὸ σχῆμα· καὶ
 καθάπερ ἐπὶ τῆς σταφυλῆς ὀρώμεν τὰ μὲν ἔσω δασύτερα, τὰ
 δὲ ἔξω λεῖα, οὕτως καὶ ἐπὶ τοῦ ραγοειδοῦς ἔστιν ἰδεῖν ἐκπέ-
 15 φυκε δὲ οὗτος ἐκ τῆς λεπτῆς προσαγορευομένης μῆνιγγος· ἐκ
 δὲ τῆς παχειάς ὁ κερατοειδῆς· ἀνόμασται δὲ οὕτως, διὰ τὸ
 παρεμφέρειν^l τοῖς κέρασι, κατὰ τε τὸ χρῶμα· λευκὸν γὰρ
 ἔστι· καὶ ὅτι εἰς κτηδόνας^m ἀναλύεται ὥσπερ ἐκεῖνα· καὶ ὅτι
 μιμεῖται τὴν ἐκεῖνων διαφορὰν· ὁ δὲ ἐπιπεφυκῶςⁿ ἀπὸ τοῦ
 20 κρανίου^o λεγομένου ὑμένος ἔχει τινὰ ἐκφυσιν· ἤτοι ἀρχὴν ἔχει^p
 ἀπὸ τινὸς μοίρας τῆς παχειάς μῆνιγγος ἐξιούσης διὰ τῶν
 εἰρημένων τοῦ ἐγκεφάλου ραφῶν, τῆς^q στεφανιαίας, καὶ τῆς
 λαμβδοειδοῦς^r.

Ἔστι δὲ ἡ χρεῖα τῶν εἰρημένων χιτῶνων τοιαύτη· ὁ ἀμφι-
 25 βληστροειδῆς, στήριγμα ἔστιν ἔνδοθεν τοῦ παντὸς σώματος τοῦ
 ὀφθαλμοῦ· ὁ δὲ ἐπιπεφυκῶς ἔξωθεν· μεταξὺ δὲ τούτων εἰσὶν, ὁ
 μὲν κερατοειδῆς πρὸς τῷ ἐπιπεφυκῶτι ἔξω· ὁ δὲ ραγοειδῆς
 πρὸς τῷ ἀμφιβληστροειδεῖ ἔσω^s.

Χρεῖα δὲ τοῦ μὲν ραγοειδοῦς, ἵνα κατ' αὐτοῦ τοῦ τρήματος

^d θάλπιμος B.C. ^e αὐτὸν B.C. ^f καὶ om. A. ^ε γυναῖκα B.
 γυμνακῶν A. ^h postrema om. A. citatione omni caret C. ⁱ δια-
 σχίζονται B. ^k his caret B. ^l παρεμφαίνειν B. ^m κτηδόμας A.
ⁿ ἐπιπεφυκῶς B. ^o περικρανίου B.C. ^p ὅς τὴν ἀρχ. ἔχ. B.C. ^q τῆς
 τε B. ^r λαμβδοειδοῦς B. λαμβοειδοῦς C. ^s ἔξω B.

τῆς κόρης γένηται· δι' οὗ τὸ ὀπτικὸν ἔξεισι φῶς· συμβάλλεται δὲ καὶ ἄλλως περιβάλλων τὸ κρυσταλλοειδές[†] ὑγρόν· διὸ καὶ δασύς ἔνδοθεν ἐγένετο καὶ σπογγώδης, ἵνα μήτι λυμάνηται τῆς κόρης· ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ δυνηθῆναι φλέβας^υ ὑποδέξασθαι πλείονας^ν· εἴτα ἐπειδὴ τοιοῦτος ὢν ἔμελλεν ἐμποδίζειν τῷ⁵ ὀπτικῷ πνεύματι^ω εἰς τὸ ἐξιέναι, διὰ τοῦτο τέτρηται ἔξωθεν, καὶ^χ πυκνός ἐστι, πρὸς τὸ μὴ συγχωρεῖν διαφορεῖσθαι τὸ πνεῦμα· ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ χρῶμα παραμυθεῖται τὰς ἐκ τῶν ἀμέτρων διακρίσεων καὶ συγκρίσεων βλαβὰς, τῷ^γ μέλας τὸ ἅμα^z εἶναι καὶ λευκός· διακρίνεται γὰρ ὑπὸ τῶν ἀγὰν λευκῶν¹⁰ συγκρίνεται δὲ ὑπὸ τῶν ἀγὰν μελανῶν· τοῦ δὲ κυανοῦ ἢ καὶ ἑκατέρου^a μετέχων χρώματος εἰς συμμετρίαν ἀνάγει^b τὸν ὀφθαλμὸν καὶ παραμυθεῖται.

Ὁ κερατοειδής δὲ ἐγένετο, ἵνα σφίγγῃ καὶ ἀποφράττῃ τὸ στόμα τῆς κόρης, ἵνα μὴ δι' αὐτὸ τὰ ὑγρά ἐκχέοιντο· ἀλλ'¹⁵ ἔμελλεν ἐμποδίζειν τῷ ὀπτικῷ πνεύματι^c καὶ οὗτος πρὸς τὸ ἐξιέναι· διὰ τοῦτο μάλιστα ἐδεήθη ἐκ διαφανεστάτης οὐσίας τὸν κερατοειδῆ γενέσθαι· καὶ ὥσπερ ὀρώμεν ὅτι τῶν κερατίνων ἔνδοθεν φανῶν περιεχόμενος ὁ λύχνος τὸ φῶς τὸ οἰκείον ἔξω πέμπει, μηδὲν ἐμποδίζοντος τῷ λύχνῳ τοῦ σώματος· οὕτω²⁰ κἀνταῦθα ὁ κερατοειδής διαφανής ὢν, οὐκ ἐμποδίζει τὸ ὀπτικὸν πνεῦμα διεξιέναι· διὰ ταυτὴν τὴν αἰτίαν καὶ ὁ ἐπιπεφυκὸς οὐ πάντα περιλαμβάνει τὸν κερατοειδῆ, ἀλλὰ κυκλῶ περισφίγγων αὐτὸν, καὶ περιλαμβάνων, μοῖραν τινὰ αὐτοῦ κυκλοτερῆ ἀφίησιν· ἵνα δι' αὐτῆς ἐξακοντίξῃ τὸ ὀπτικὸν πνεῦμα· ὅτι δὲ καὶ²⁵ ὁ κερατοειδής φύσει λευκός ἐστι, θῆλον ἐκ τοῦ παχυνόμενου αὐτὸν λευκαίνεσθαι· παχύνεται δὲ ἐν τοῖς λευκώμασι· φαίνεται δὲ ὅμως μέλας, οὐ διὰ τὴν οἰκείαν φύσιν, ἀλλ' ὅτι ὑποκείμενος αὐτῷ ὁ ῥαγοειδής, νοθεύει αὐτοῦ τὸ χρῶμα· εἰσὶν οὖν οἱ δύο μὲν λευκοὶ, ἤγουν ὁ κερατοειδής καὶ ὁ ἐπιπεφυκός· μέλα-³⁰

[†] κρυσταλλοειδές A.B.C. ^υ καὶ φλέβ. B. ^ν πλείους B. ^ω τὸ ὀπτικὸν πνεῦμα B.C. ^χ δὲ B. ^γ τὸ B. ^z ἅμα om. B. ^a τὸ δὲ κυανοῦν ὑπὸ ἑκατ. B. τοῦ δὲ κυανοῦ ὑπὸ ἑκατέρων C. ^b ἄγει B. ^c τὸ ὀπτικὸν πνεῦμα B.C.

νες δὲ οἱ δύο ὅ τε ἀμφιβληστροειδῆς, καὶ ὁ ῥαγοειδῆς· περὶ μὲν^d τῶν χιτώνων τῆς τε ἐκφύσεως, καὶ τοῦ ἀριθμοῦ, καὶ τῆς χρείας αὐτῶν, καὶ τῆς ὀνομασίας αὐτάρκως εἴρηται.

Εἴπωμεν δὲ^e περὶ τῶν ἐν αὐτοῖς ὄντων ὑγρῶν· εἰσὶ δὲ τὰ 5 τοῦ ὀφθαλμοῦ ὑγρά τὸν ἀριθμὸν τρία· καὶ πρῶτον μὲν ἐστὶ τὸ ὑελῶδες ὃ καὶ^f κατὰ τὸ μέσον ἐγκείται τοῦ ὀπτικοῦ πόρου· ὅθεν αἱ διεσπαρμέναι ἴνες ποιῶσι τὸν ἀμφιβληστροειδῆ· καλοῦσι δὲ ὑελῶδες τοῦτο τὸ ὑγρὸν, ὅτι περ^g παραπλήσιόν ἐστιν ὑέλφ, κατὰ τε τὸ χρῶμα καὶ κατὰ τὴν σύστασιν· μετ' ἐκεῖνο 10 δὲ ἐστὶ τὸ λεγόμενον κρυσταλλοειδές^h ὑγρὸν· καὶ ἔχει αὐτοῦ τὴν ὀνομασίαν παρὰ τὸ εἰκέναι κρυστάλλφⁱ· κρύσταλλος^k δὲ ἐστὶ πεπηγὸς ὕδωρ· εἰκοι δὲ τούτφ κατὰ τε τὸ χρῶμα καὶ κατὰ τὴν σύστασιν· συμβάλλει δὲ τὸ ἥμισυ^l, καὶ ὅον ἐμπέ-
 15 παρται τὸ ὑελῶδες ὑγρὸν μετὰ τοῦ κρυσταλλοειδοῦς^m· ἔστι δὲ καὶ τρίτον ὑγρὸν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ· καὶ καλεῖται ὠσειδές, παρὰ τὸ εἰκέναι τῷ λεπτῷ καὶ λευκῷ τοῦ ὠοῦ· χρεία δὲ ἐστὶ τοῦ ὑελῶδους διττή· καὶ γὰρ καὶ ὑπέστρωται τῷ κρυσταλλοειδεῖⁿ, καὶ τρέφει αὐτό· τὸ δὲ ὠσειδές ἐπιτέγγει τὸ κρυσταλλοειδές^o, συνεχῶς ὑπὸ τῶν ἐνεργειῶν ξηραίνόμενον· ἀλλὰ μὴν καὶ 20 πρόβολος^p αὐτοῦ γίνεται· ὥστε μὴ ἀμέσως αὐτὸ τῷ περίξ ὀμιλῶν ἀέρι βλάπτεισθαι ὑπ' αὐτοῦ· ἔστι δὲ τοῦτο τὸ ὠσειδές λεπτὸν καὶ ἀερῶδες, ὡς μὴ ἐμποδίζειν τῷ ὀπτικῷ πνεύματι φερομένφ παρὰ τὴν κόρην· τὸ δὲ κρυσταλλοειδές^q ἐστὶ μεσαί-
 25 ταιον περιλαμβανόμενον, ὑπὸ τῶν δύο ὑγρῶν καὶ τῶν λοιπῶν εἰρημένων χιτώνων· καὶ αὐτὸ ἐστὶ τὸ ἀντιλαμβανόμενον καὶ τῶν πρωτουργῶν μορίων^r τῆς ὀπτικῆς δυνάμεως.

Τὸ δὲ ὀπτικὸν πνεῦμα τὸ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς, ἀπὸ ἐγκεφάλου^s φέρεται ἐν αὐτοῖς, καὶ διττὴν ἀποτελεῖ τὴν χρείαν· μίαν μὲν, ἵνα πληροῖ τὸν ὀφθαλμὸν καὶ ὄγκον ἀπεργάζηται· καὶ

^d μὲν ὄν B. ^e δὲ λοιπὸν καὶ B. ^f καὶ om. B. ^g ὅτι κεχυμένφ B.C. ^h κρυσταλλοειδές A.B.C. ⁱ κρυστάλλφ A.B.C. ^k κρύσταλος Codd. ^l συμβάλλεται δὲ τούτου τὸ ἥμισυ B. ^m κρυσταλλοειδοῦς A. σκληροειδοῦς B. ⁿ κρυσταλλοειδεῖ Codd. ^o κρυσταλλοειδές Codd. ^p ἰσπρόβ. B. ^q κρυσταλλοειδές Codd. ^r τὸ πρωτουργῶν μέρων B. ^s ἀπ' ἐγκεφάλου B.

πλείστην ποιῆ τὴν διάστασιν ὡς ἂν μὴ δι' ὀλίγου^ε τῷ περίῃ
 ἀέρι τὸ ὠσειδὲς ὑγρὸν ὀμιλῆ^υ δευτέραν δὲ, ἵνα ἐξακοντιζομέ-
 νου^ν ἐκ τῆς κόρης γινώσκωμεν μακρόθεν τὰς τῶν αἰσθητῶν
 σωμάτων ἰδέας τε καὶ χρείας· καὶ ἵνα ὁ ὀφθαλμὸς ἀλλοιῇ
 ταῦτα, καὶ διαπορθμεύηται παρὰ τὸ κρυσταλλοειδὲς^ν ἢ τούτων 5
 χροιά· καὶ^κ ἐπικρίνει δὲ ταῦτα ὡς βασιλεὺς ὁ ἐγκέφαλος·
 πλὴν καὶ τοῦτο δεῖ εἶδέναι, ὅτι οἱ μικρὰν ἔχοντες τὴν κόρη
 τοῦ ὀφθαλμοῦ ἐκ γενετῆς, οὗτοι^ν μᾶλλον τυγχάνουσιν ὄξυ-
 πότεροι τῶν τὰς μεγάλας ἔχόντων· ἐπειδὴ τὸ πνεῦμα τὸ
 ὀπτικὸν ἐξ αὐτῆς μετὰ ῥύμης ἐξακοντιζόμενον, καὶ μηδαμοῦ 10
 χεόμενον, ὅπερ συμβαίνει ἐπὶ τῆς μεγάλης κόρης, ἀκριβῶς
 ἀντιλαμβάνεται τῶν αἰσθητῶν, καὶ τῶν πόρρω κειμένων.

Ἴδωμεν δὲ πῶς γίνεται τὸ μέλαν χρῶμα, καὶ τὸ γλαυκόν,
 καὶ τὰ λοιπὰ πάντα. Τὸ τοῖνον γλαυκὸν χρῶμα γίνεται κατὰ
 μὲν γένος διὰ δύο αἰτίων· κατὰ δὲ εἶδος διὰ τέσσαρας· κατὰ 15
 γένος μὲν οὖν, διὰ τὸ κρυσταλλοειδὲς, καὶ τὸ ὠσειδὲς ὑγρὸν·
 κατ' εἶδος δὲ, κατὰ μὲν τὴν ὠδῆ^α ὑγρότητα μοναχῶς· κατὰ
 δὲ τὸ κρυσταλλοειδὲς τριχῶς· τὸ γὰρ ὠδὲς ἢ πολὺ ἐστίν, ἢ
 ὀλίγον· καὶ ἢ καθαρὸν, ἢ τεθολωμένον· εἰ μὲν οὖν πολὺ ἐστὶ τὸ
 ὠδὲς ὑγρὸν, ποιεῖ τὸν γλαυκὸν ὀφθαλμὸν, καὶ ὀλίγη γίνεται ἢ 20
 παρ' αὐτοῦ ἔκλαμψις, διότι βαθύνεται τὸ κρυσταλλοειδὲς
 ὑγρὸν καὶ ἢ κόρη· τοῦτο δὲ καὶ ἐπὶ λίμνης ὑδάτων ἴθης^α γινώ-
 μενον· τὰ γὰρ ἐν βάθει αὐτῆς ὄραν οὐ δυνάμεθα· οὐ μὴν οὐδ'
 εἰ τεθολωμένον εἶη, ἐπιτήδειόν ἐστι δέξασθαι χρῶμα τὸ οἰονοῦν·
 τοῦτο γὰρ καὶ τὰ θολερὰ τῶν ὑδάτων ποιούσι καὶ ἰλυώδη^β, μὴ 25
 συγχωροῦντα τὰς ἀκτῖνας τοῦ φωτός δι' αὐτῶν διέρχεσθαι
 καθαρῶς· ὡς τε ὅσον ἐπὶ τὸ ὠσειδὲς ἢ ὁ ὀφθαλμὸς, τοσοῦτον
 καὶ γλαυκὸς ἐστὶ· δεῖ οὖν καὶ ὀλιγότητος τούτου^ε καὶ καθα-
 ρότητος· διὰ δὲ τὸ κρυσταλλοειδὲς γίνεται γλαυκὸς ὁ ὀφθαλμὸς,
 ὅτι φύσει λαμπρὸν ἐστὶ, καὶ καταλάμπει ὅλον τὸν ὀφθαλμόν· 30
 ἢ λαμπρὸν μὲν οὐκ ἔστιν ἐνίοτε τὸ ὑγρὸν, μέγα δέ· καὶ διὰ τὸ

^ε μὴ ὀλίγου A. ^υ ὀμιλεῖ B. ^ν ἐξακοντιζόμενον B. ^κ κρυσταλλο-
 ειδὲς Codd. ^κ καὶ om. B. μοχ ἐπικρίνη τε. ^ν οὗτοι γὰρ A. ^α ὠδῆ B.
^β ἰδυῶδες B.C. ^β ἰλυώδη A. ^ε τούτου B.

μέγεθος τὴν αὐτὴν πάλιν ποιεῖται ἔκλαμψιν, καὶ γλαυκὸς γίνεται ὁ ὀφθαλμός· ἢ οὔτε μέγα ἐστὶ τὸ ὑγρὸν, οὔτε μικρὸν ἐδέχεται δὲ προπετῆ τὴν θέσιν εἶναι τῶν ὀφθαλμῶν^d, καὶ διὰ τοῦτο δαίκνυσθαι τὸν ὀφθαλμὸν γλαυκὸν καὶ προπετῆ· εἰ μὲν 5 οὖν ἅπαντα ταῦτα παρῆ^e, γλαυκὸς γίνεται ὁ ὀφθαλμός· εἰ δὲ ἐναντία τούτων, γίνεται μέλας· εἰ δὲ τινὰ μὲν παρῆ^f, τινὰ δὲ μὴ, αἱ μέσαι τούτων πᾶσαι γίνονται διαίφοραὶ τῶν ὀφθαλμῶν· πολυφωτότατος δὲ ἐστὶ τοῦ μέλανος ὀφθαλμοῦ ὁ γλαυκός· ὅτι αἱ λεπτότεραι καὶ λευκότεραι καὶ διειδέστεραι τῶν οὐσιῶν, 10 πρῶται τῆς εἰσρεύσης ἀγλῆς τοῦ ἡλίου ἀποπληρούμεναι τὸ κατὰ πᾶν ἑαυτῶν ὑπερεχόμενον φῶς, καὶ εἰς τὰς μετ' αὐτὰς ἠλιωδῶς^g οὐσίας ἐποχετεύουσιν^h.

Ἐπεὶ οὖν τὰ περὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἐρευνῶντες ἐξεθέμεθα τὰ οὐσιωδῶς αὐτοῖς ὑπάρχοντα, καὶ τὰ κατὰ συμβεβηκὸς προσ- 15 γινόμενα καὶ τὰς τῶν χιτῶνων ἐκφύσεις, καὶ τὰς ὀνομασίας αὐτῶν, καὶ τὸν ἀριθμὸν· καὶ πῶς ὁ μὲν ἀμφιβληστροειδῆς, καὶ ὁ ἐπιπεφυκός, καὶ ὁ ῥαγοειδῆς ἔχουσι φλέβιας· ὁ δὲ κερατοειδῆς ἀφλεβός ἐστι· καὶ τὰς χρείας αὐτῶν ἐσαφηρίσαμεν καὶ τῶν ὑγρῶν τὴν ποσότητα, καὶ τὰς χροίας, καὶ ἐνεργείας· 20 καὶ ποῦ μὲν κεῖται τὸ ὑλοειδές, ποῦ δὲ τὸ ὕοειδές· καὶ περὶ τοῦ ὀπτικοῦ πνεύματος ἐδιδάξαμεν, ὅτι ἐκ τοῦ ἐγκεφάλου ὀρμᾶται· καὶ τὴν αἰτίαν, ὅτι διττὴν ταύτην ποιεῖται· εἰ γὰρ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς μέρουσιν τοῦ σώματος αἰεὶ πνεῦμα περιέχεται φυσικῶς ἐν αὐτοῖς διὰ τὴν χρείαν γεννώμενονⁱ, ἀλλ' ἐν τοῖς ὀφθαλ- 25 μοῖς ὁ ἐγκεφάλος αὐτὸ χορηγεῖ διὰ τὰς εἰρημένας αἰτίας· καὶ ὅτι τὰ εἰρημένα πάντα διὰ τὴν τοῦ ὄλου ὀργάνου ὑπηρεσίαν^k γινόμενα, τὰ μὲν τέγγει, τὰ δὲ τρέφει, τὰ δὲ περιέχει, τὰ δὲ ἀσφαλίζειται, τὰ δὲ τὴν κορυφὴν φυλάττει· σοφῶς καὶ ἐν- τέχνως, καὶ θαυμαστῶς τὴν ὑπέροσφον σοφίαν τοῦ Θεοῦ ἄξιον 30 ἔκπλασθαι· καὶ συνετῶς μετὰ τοῦ προφητοῦ ἐπεύξασθαι· “ φύλαξόν με Κύριε ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ”· οἴμαι γὰρ καὶ τὸν

^d ἔχειν τὸν ὀφθαλμὸν B. ^e παρὲν A. παρὲν C. ^f παρὲν A. παρ-
είη C. ^g sic Codd. ^h μετοχετεύουσιν B. ⁱ γεννῶμενον B. ^k καὶ διὰ
usque ad υπηρ. om. B.

προφήτην τὴν τοσαύτην αὐτοῦ ἀσφαλείαν κατανοήσαντα τοῦτο εἶπεῖν.

Ἴδωμεν οὖν καὶ τὸν ὄρον τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ τὰς ὀνομασίας αὐτῶν, καὶ τὰς παραγωγάς· ὀφθαλμοὶ φησιν εἶσιν οἱ συνεστῶ-
τες ἐκ τεσσάρων χιτώνων, καὶ ἕντων διαφερόντων τριῶν· νευρά- 5
δεις· αἰσθητικοὶ τῶν ὑποκειμένων χρωμάτων, καὶ μεγεθῶν, καὶ
σχημάτων¹· οὐ μόνον δὲ ὀφθαλμοὶ λέγονται, ἀλλὰ καὶ φάη
κατὰ τὸν ποιητὴν, καὶ ὄμματα, καὶ ὄσσε^m, καὶ ὄσπε^s· καὶ
ὀφθαλμοὶ μὲν, ἀπὸ τοῦ ὀφθῆναι παρέχουν ἅπαντα ἐξ ὧν ἐνάλ-
λεται ἡ ὄψις· ἡ ὄπῶν θάλαμοι· φάη δὲ, ὅτι ἐξ αὐτῶν φῶς 10
πρόέρχεται· ἡ ὅτι φωτὸς εἰσὶ κριτικοὶ καὶ δεκτικοί· καὶ
ὄμμηρος·

κῦσε δὲ μιν κεφαλὴν καὶ ἄμφω φάσα καλά. (Od. Π. 15.)

ὄμματα δὲ, ὅτι δι' αὐτῶν τὸ ὄρατικὸν ὀρμᾶταιⁿ πνεῦμα· οἶον
αἵματα^o καὶ ὄμματα· ἐπειδὴ δι' αὐτῶν ἀφίεται καὶ ἀκοντίζε- 15
ται τὸ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς πνεῦμα· οἱ δὲ Αἰόλοις ὄπασα^p λέ-
γουσι παρὰ τοὺς ὄσπε^s· λέγονται καὶ παρὰ τῷ ποιητῇ ὄσσε^q,
παρὰ τὴν ὑπὸ τὰ κείμενα ἔσιν^r, καὶ τὴν ἐπ' εὐθύ^s βολῆν· καὶ
ὄμμηρος·

ὄσσε δὲ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐκτετη^t. (Il. A. 104.) 20

καὶ πάλιν·

κείνου γὰρ τοιοῦδε πόδεςⁿ, τῶναι δὲ τε χεῖρας,
ὀφθαλμῶν τε βολαί·

(Od. Δ. 150.)

λέγονται δὲ ὄπαι παρὰ τὸ ὄπῆ, ὄπῆ δὲ ἔστι κυρίως τόπος τε-
τρημένος, ἀφ' οὗ τις δύναται ὀπίσασθαι καὶ περιβλέψασθαι· 25
ὡς τὸ,

θεοῦ δ' ἐποπίζω μῆριν (Od. Ε. 146.)

ἀπὸ τοῦ προόρα· ἡ δὲ κόρη τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ γλήνη λέγεται
καὶ ἴλη· κόρη μὲν, οἶα^v χόρη, ἐκ τοῦ δι' αὐτῆς χεῖσθαι τὸ ὄρα-
τικὸν πνεῦμα· ἴλη δὲ, ἀπὸ τῆς εἰλήσεως^w καὶ τῆς ἐπὶ τὰ κάτω 30
φορᾶς· γλήνη δὲ, παρὰ τὸ τὸν νοῦν γαληνοῦσθαι· τῆς γὰρ δια-

¹ καὶ ὄγκων add. C. ^m ὄσσαι B. ⁿ ὄρα A. ^o αἵματα B. ^p ὄπασα B. ^q ὄσσαι B. ^r π. τ. ἐπὶ τὰ ὑποκείμενα ἔσιν B. ^s ἐπειθὺ B. ^t pr. cit. om. B. ^u γὰρ τοὶ οἱ πόδες A. ^v οἶον B. ^w εἰλήσεως A.

θέσεως τοῦ νοῦ δεικτικοί^κ οἱ ὀφθαλμοί· ἢ ἀπὸ τοῦ λεύσσειν, ὃ ἐστὶ λάμπειν· καὶ Ὅμηρος,

ἔρρε κακὴ γλήνη·

(Π. Θ. 164.)

τὰ λευκὰ τῶν ὀφθαλμῶν λέγει· ὁ ἐπιπεφυκὸς δὲ χιτῶν, λογά-
5 δες καλεῖται^γ παρὰ τῷ ποιητῇ “λοξῶν,” φησὶ, “τὰς λογάδας^κ·”
ὁ δὲ Καλλίμαχος,

ὅστις εὐλήρους

ἀγγάξεν καθαραῖς αὐ δύνάται λογάσι·^α

λέγονται δὲ^β καὶ δέργματα^α· δέρξεις γὰρ αἱ βλέψεις ἀπὸ τῶν
10 βλεπομένων, καὶ τῆς ἐνεργείας τοῦ δέρκεσθαι· ὅσον τὸ βλεπό-
μενον^δ διέρχεσθαι· διαφέρει δὲ ὅψις ὀράσεως, ὅτι ἢ μὲν ὄρασις,
ὄρισίς^ε τις εἶναι δοκεῖ· ἢ τοὺς ὄρους, τουτέστι τὰ πέρατα τῶν
σωμάτων καταλαμβάνουσα· ἢ δὲ ὅψις, ἄψις τίς ἐστὶ, καὶ
ψαῦσις τῶν ὀρατῶν κατανόησιν ποιουμένη· τὸ δὲ ἐπικάλυπτον
15 δέρμα τὸν ὀφθαλμὸν, βλέφαρον λέγεται καὶ ταρσός· βλέφα-
ρον μὲν, διὰ τὸ προφαίνεσθαι· ἢ διὰ τὸ αἶρεσθαι αὐτὸ ἐν τῷ
ὄρῳ· ταρσὸς δὲ, διὰ τὸ ἄσαρκον αὐτοῦ^ι, ἐπεὶ καὶ τὸ τοῦ ποδὸς
πεδίον ταρσὸς λέγεται^ε· καὶ Ὅμηρος,

τῶν δὲ μὲν ἐπιγράψας ταρσὸν ποδὸς εὐχεται ὅστις^η· (Π. Λ. 388.)

20 αἱ δὲ περὶ αὐτὸν^ι τρίχες, βλεφαρίδες προσσηγορεύονται· οὐ
μόνον γὰρ κόσμον παρέχουσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, ἀλλὰ καὶ κόνιν
καὶ κάρφος^κ, καὶ πάντα τὰ προσπίπτοντα τοῖς ὀφθαλμοῖς ἔξω-
θεν ἀποκρούονται, καὶ οὐκ ἔωσι παρενοχλεῖσθαι αὐτοὺς ὑπ’
οὐδένοσ.

25 Αἱ δὲ ὑπεράνω τῶν ὀφθαλμῶν ἔξοχαί, ἐν αἷς αἱ τρίχες
ἴστανται στοιχηθὸν, ὀφρύες καλοῦνται· ἤτοι ὠπορρύες^ι, παρὰ
τὸ τοὺς ὄπας φρουρεῖν ἐξ ὀμβρῶν καὶ ἰδρώτων^μ· ἔστι δὲ καὶ
ἄπορον ἐν αὐταῖς, ὅτι αἱ μὲν τῆς κεφαλῆς τρίχες αὔξουσὶ τε
καὶ ἀποκείρονται· αὗται δὲ αἱ βλεφαρίδες διὰ τὸ μὴ κωλύειν

^κ δεικτικοί B.C. ^γ καλεῖνται B. ^κ λογάδας B. hæc Sophroni, Sorano auctore, tribuit Etym. M. p. 572, 38. ^α Hom. et Callim. loc. om. A.C. ^β λογάσι B. ^γ λογάσειν Lat. Vers. Cf. Etym. M. p. 572, 37. ^δ δι om. A. ^ε δέρματα A. ^δ δερκόμενον B. ^ε ὄρισις B. ^ι κογγυρ. αἰτίσαρ A. ^ε καλεῖται B. ^η εὐχεται αὐτως A. ^ι αὐτὸ B. ^κ κάρφη B. ^ι ὠπορύες B. ^μ ὀμβρῶν C. ^μ ἐξ ὀμβ. καὶ ἰδάτων B.

ἢ παρεμποδίζειν^π τοὺς ὀφθαλμούς, ὡς ἐπὶ τῶν ἐσχατογῆρων ἐκωλύθησαν αὐξάνεσθαι παρὰ τοῦ τεχνουργοῦ τῆς πάντων δημιουργίας.

Πολλὴ δὲ καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς κατὰ τὸ χρῶμα καὶ τὸ μέγεθος πέφυκεν ἑτερότης· καὶ περὶ μὲν τοῦ χρώματος αὐτῶν⁵ εἴρηται· περὶ δὲ τοῦ μεγέθους νῦν ἐστὶν εἰπεῖν. οἱ μὲν γὰρ μείζους εἰσὶν, οἱ δὲ ἐλάττους, οἱ δὲ σύμμετροι· τὴν ἑκατέρων ἀμετρίαν ἐκπεφυγότες, οὓς καὶ βελτίστους εἶναι φασί· πάλιν οἱ μὲν πεπίληνται πρὸς τὰ ἐντὸς^ο, καὶ μείζονα τὴν περιφέρειαν τῆς αὐτῶν κοιλότητος διαγράφουσιν· οἱ δὲ πρὸς τὰ ἐκτὸς^{ιο} ἐξώγκωνται^ρ, καὶ ἐξάλλεσθαι θέλουσιν· ἄλλοι δὲ πρὸς οὐδέτερον τούτων ἐκκλίνουσιν, ἀλλὰ τὴν μέσσην ἔχουσι χώραν· οἱ καὶ βέλτιστον ἦθος διασημαίνουσι τῶν οἷς περ^ι εἰσὶ τοὺς μέντοι διακειμένους μᾶλλον πρὸς τὰ^τ ἐντὸς ὕψωπεστάτους εἶναι φασίν, ὡσπερ τοὺς πρὸς τὰ ἐκτὸς ἀβεβαίους καὶ θυμικούς· τοὺς^{ι5} δὲ μεγαλοφθάλμους, καὶ ἀτενὲς ἐνορῶντας, λιροφθάλμους^β τινὲς ὠνόμασαν, παρὰ τὸ λίαν τινὲ προσκειῖσθαι· ἢ παρὰ τὸ λίαν ὀρᾶν· ἐπεὶ ἀτενεῖς εἰσὶν αἱ τούτων ὕψεις, ὡς ἀναιδῶς ἐπαυρόμεναι.

Οἱ δὲ τοὺς ὀφθαλμούς κινῶντες μῦες ἕξ εἰσὶ τὸν ἀριθμὸν²⁰ δύο μὲν οἱ περιστρέφοντες ὅλον τὸν ὀφθαλμόν, ἀπὸ τοῦ μεγάλου κωνοῦ ἀρχόμενοι, καὶ εἰς τὸν μικρὸν τελευτῶντες· οἱ δὲ τέσσαρες κινῶσιν αὐτὸν κατ' εὐθείαν· ὁ μὲν εἰς ἀνατείων, ὁ δὲ ἄλλος κατασπῶν ἄλλος ἐπιδεξία κινῶν, καὶ ἄλλος ἐπ' ἀριστερά· ἔστι δὲ τις καὶ ἕτερος ἕβδομος, ὅστις αὐτὸν στηρίζει²⁵ τὸν ὀφθαλμόν, ἐπειδ' ἂν ἀκριβῶς βλέπειν τί σῶμα μικρὸν^τ δεηθῶμεν εἰς ὄρασιν· ὄρος δὲ ὄρασεως οὗτος· ὄρασις ἐστὶν ἢ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν γινομένη ἐνέργεια^υ· τοῦ γὰρ συγκεκραμένου ἐν αὐτοῖς πνεύματος λεπτοῦ μάλιστα ὄντος^ν, καὶ ταῖς κόραις τούτων ἐνυπάρχοντος^ω, δι' αὐτοῦ^ξ αἱ ὀρατικαὶ ἀντιλήψεις καὶ³⁰

^π κ. τὴν ὄρασιν ἢ παρ. Β. ^ο οἱ μὲν τῶν ὀφθαλμῶν πεπίληνται πρὸς τὰ ἐντὸς Β. ^ρ ἐξώγκωνται Β. ^ι ἐν οἷς περ Β. ^τ τοῖς Α. ^β λιροφθάλμους Α. ^τ μικρὸν Β. ^υ ἢ γινομ. διὰ τῶν ὀφθ. ἐν. Β. ^ν μάλιστα τὶ ὄρασις Α. καὶ τὸ συγκεκραμένον ἐν αὐτοῖς πνεῦμα λεπτὸν μάλιστα ἢ C. ^ω ἐνυπάρχον Α. ὑπάρχον C. ^ξ δι' αὐτῶν Α. δι' αὐ C.

πρόρραθεν γίνονται· εἰ μὴ γὰρ ἐν ὀφθαλμοῖς φῶς ἔστιν, οὐκ ἂν ὀραθεῖη τὸ ἔξωθεν φῶς· ὄψει γὰρ παρέχει ὄραν τοῦτο τὸ ἡλιακὸν φῶς· καὶ πρῶτον ὀραται παρὰ τῆς ὄψεως· καὶ τοῖς ὀρατοῖς περιέρρειον τὸ αἴριον φῶς, παρρησίαν τοῖς ὄμμασι χαρίζεται εἰς
5 τὴν τῶν αἰσθητῶν κατανόησιν “ λαμβάνει γὰρ ὃ δίδωσι,” κατὰ τὴν τοῦ Θεολόγου φωνήν.

Πολλὰ δὲ οἱ φιλόσοφοι περὶ τῆς ἐνεργείας ταύτης διενέχθησαν· οἱ μὲν Ἐπικούρειοι, εἶδωλα τῶν φαινομένων προσπίπτειν τοῖς ὀφθαλμοῖς λέγουσι, καὶ τὴν ὄρασιν ποιεῖν· Ἄρι-
10 στοτέλης δὲ οὐκ εἶδωλον σωματικόν, ἀλλὰ ποιότητα δι’ ἀλλοιώσεως τοῦ περίξ ἀέρος, ἀπὸ τῶν ὀρατῶν ἄχρι τῆς ὄψεως παραγίνεσθαι· Πλάτων δὲ συμφώνως τῷ Γαληνῷ, τὸν περίξ ἀέρα λέγει ὄργανον γίνεσθαι τῷ ὀφθαλμῷ· καθ’ ὃν ἐρώμεν χρόνον τοιοῦτον, οἷον περ ἐγκεφάλῳ τὸ νεῦρον^z.

15 Ἡ τε γὰρ αὐγὴ τοῦ ἡλίου ψαύουσα τοῦ ἄνω πέρατος τοῦ ἀέρος, διαδίδωσιν εἰς ὅλον τὴν δύναμιν τοῦ φωτός· ἦτε διὰ τῶν ὀπτικῶν νεύρων αὐγὴ φερομένη, τὴν μὲν οὐσίαν ἔχει πνευματικὴν, ἐμπύπτουσα δὲ τῷ περιέχοντι, καὶ τῇ πρώτῃ προσβολῇ τὴν ἀλλοίωσιν ἐργαζομένη, διαδίδωσιν ἄχρι πλείστου συνέχουσα
20 ἑαυτὴν, ἄχρις ἂν εἰς ἀντίτυπον ἐμπέση σῶμα· ὄρα δὲ ἡ ὄψις κατ’ εὐθείας γραμμὰς, καὶ τῶν διαφανῶν μέχρι βάθους διϊκνεῖσθαι πέφυκεν· ἀέρος μὲν πρώτως καὶ μάλιστα, ὅλον γὰρ διεξέρχεται· δεύτερον δὲ ὕδατος ἡρεμοῦντος καὶ καθαροῦ· ἦττον δὲ δι’ ὑέλου καὶ τῶν ἄλλων τῶν κεφωτισμένων ἴδια γὰρ
25 ταῦτα τῆς ὄψεως· ὁμοίως καὶ τὸ χρῶμα ἴδιον τῆς αἰσθήσεως· οἷον τὸ φαιὸν ἢ ἐρυθρόν· αἰσθάνεται γὰρ κατὰ μὲν πρῶτον λόγον τῶν χρωμάτων· συνδιαγινώσκει δὲ αὐτοῖς καὶ τὸ κεχρωσμένοι^a σῶμα, καὶ τὸ μέγεθος καὶ τὸ σχῆμα αὐτοῦ, καὶ τὴν χόρην ἕθα ἔστι, καὶ τὸ διάστημα, καὶ τὸν ἀριθμὸν, κίνησιν^b,
30 καὶ στάσιν· καὶ τὸ τραχὺ^c καὶ λείον, καὶ τὸ ὀμαλὸν καὶ τὸ ἀνώμαλον^d, καὶ τὸ ὄξυ καὶ^e ἀμβλύ· καὶ τὴν στάσιν, εἴτε

γ λέγουσιν Β. z παρ’ ἐγκεφ. et mox τὸ νεῦρον. a κεχρωσμένοι Α.
b κίνησιν τε Β. C. c τραχὺ Α. d ἀνώμαλον Β. e καὶ τὸ Β.

ὕδατῶδες[†], ἢ γεῶδες ἐστί· διὰ μόνης γὰρ τῆς ὄψεως τῶν χρωμάτων ἀντιλαμβανόμεθα· τὰ δὲ λοιπὰ κοινὰ τῆς ἀφῆς καὶ τῆς ὄψεως, ὡσπερ καὶ ἐπὶ τοῦ πυρός· καὶ γὰρ τὸ πῦρ ὁρῶντες ἴσμεν ὅτι θερμὸν ἐστίν· ἀλλ' ἐὰν ἐπὶ τὴν πρώτην ὄψιν ἀναγάγῃς^β τὸν λόγον, εὐρήσεις ὡς, τότε ὅτε ἡ ὄψις ἐθεάσατο τὸ πῦρ, 5 μόνον^δ τοῦ χρώματος καὶ σχήματος ἔσχε τὴν γνῶσιν· προσελθούσης δὲ τῆς ἀφῆς, ἐγνωρίσαμεν ὅτι θερμὸν καὶ καυστικὸν ὑπάρχει τὸ πῦρ· ποτὲ μὲν ἡ ὄψις τῆς ἐπιμαρτυρίας χρῆζει τῶν ἄλλων αἰσθήσεων πρὸς τὸ μὴ σφάλλῃσθαι· ποτὲ δὲ καθ' ἑαυτὴν ἐναργῶς παρίστησι τὸ φαινόμενον· ὅταν οὖν τὸν πύργον^ι 10 τὸν τετράγωνον στρογγύλον πύρρῳθεν ὁρᾷ, καὶ τὰ μείζονα τῶν ζώων ἢ κτισμάτων, μικρὰ, σφάλλῃσθαι· ὁμοίως καὶ ὅταν^κ δι' ὕδατος κινουμένου ὁρᾷ· τὴν γὰρ κόπην ὡς κεκλασμένην βλέπει ἐν τῇ θαλάσῃ^λ· ὁμοίως δὲ^μ καὶ ὅταν διὰ τινος ὕλης, ὡς ἐπὶ τῶν ἐσόπτρων, καὶ ἐτέρων διαφανῶν· καὶ ὅταν ὀξέως κινήται τὸ 15 ὁρώμενον· συνταράσσει γὰρ τὴν ὄψιν ἢ ταχεῖα κινήσεις, ὡς ἐπὶ τοῦ τῆς περιστερεᾶς τραχήλου· τεσσάρων δὲ μάλιστα πρὸς ἐναργῆ διάγνωσιν ἡ ὄψις χρῆζει· ἀβλαβοῦς αἰσθητηρίου· συμμετρου κινήσεως· καὶ διαστήματος ἀέρος καθαροῦ· καὶ λαμπροῦ φωτός. Καὶ τὰ μὲν περὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἄλλως. 20

ΚΕΦ. Γ.

Περὶ Ῥίνος^ν καὶ τῆς δι' αὐτῆς γενομένης ὀσφρήσεως.

Αἱ δὲ ῥίνες δι' ὧν ἡ ὀσφρησις γίνεται λέγονται καὶ^ο μυκτῆρες· ῥίνες μὲν, διὰ τὸ δι' αὐτῶν^ρ ρεῖν τὰ ἐξ ἐγκεφάλου^ρ ἰγρὰ· μυκτῆρες δὲ, ἀπὸ τοῦ μυκτηρίζειν ἡμᾶς οὓς διαπαιζόμεν· ἢ ἀπὸ 25 τοῦ τὴν μύξαν ἐξίεναι δι' αὐτῶν· ἢ ἀπὸ τοῦ μύξουσι τινὰς ἔχειν ἐφ' ἑαυτούς^τ, τουτέστι πόρους· εἰσὶ δὲ νευρώδεις καὶ χονδρώδεις, ἀντιληπτικαὶ ὀσμῶν καὶ τῶν ἐν αὐταῖς διαφορῶν· τουτέστιν εὐωδίας καὶ δυσωδίας· δι' αὐτῶν δὲ ἀναπνέομεν^ς καὶ

[†] ἰδ. τυχόν Β. ^β ἀγάγῃς Β. ^δ μόνου Β. ^ι τὸν γῶν σ. Β. ^κ σφ. δὲ καὶ ὅταν Β. ^λ τῆς θαλάσσης Β. ^μ δὲ om. Β. ^ν περὶ μινῶν C. ^ο λέγ. deinceps om. καὶ Α. ^ρ ἐκ δι' αὐτῶν Β. ^ρ τὰ τοῦ ἐγκ. Β. ^τ ἐφ' ἑαυτῶν Β. ^ς καὶ ἀναπν. Β.

εἰσπνέομεν· οὐδὲ γὰρ ἐστὶ δυνατόν ποιῆσθαι ἄλλως ταῦτα, εἰ μὴ διὰ μυκτῆρων· ἀπὸ γὰρ τῶν ταμείων καὶ τῶν τῆς καρδίας θαλάμων διὰ τοῦ πνεύμονος ἀναπνευομένην δέχονται τὴν ἀναπνοὴν οἱ μυκτῆρες, καὶ πρὸς τὰ ἔξωθεν ἀποκρίνουσι· καὶ τὴν 5 εἰσπνοὴν ἐφελκόμενοι θύραθεν πρὸς τὰ ἔσωθεν παραπέμπουσιν.

Ἔστι δὲ ὄσφρησις, ὁρμὴ τινὸς ἐνεργείας φυσικῆς, ἡ ἀποτελουμένη διὰ τοῦ ἐν ταῖς ῥίσι πνεύματος ὄντος ἐνίκμου[†] καὶ ἀτμωδεστέρου, δι' οὗ αἱ τῶν ὄσφραντῶν ἀντιλήψεις καὶ πόρρωθεν γίνονται[Ⓜ]· διχότομος δὲ πεφυκῶς ὁ μυκτῆρ ἀνὰ μέσον ἔχει 10 διάφραγμα χόνδρον ἐκατέρωθεν· ὑπάρχων κενὸς διὰ τὴν τῆς εἰσπνοῆς, ὡς εἴρηται, καὶ εἰσπνοῆς εἰσοδόν τε καὶ ἔξοδον· εἰ μὴ τις ἔμφραξις ἀπὸ νοσήματος[‡] γένηται· τὴν μὲν ἀναπνοὴν τοῦ ἀέρος μὴ κωλύουσα, τὰ δὲ τῶν ὀδμῶν ἀπείργουσα, ὡς τοῦ ἀέρος ὑπάρχουσα παχυτέρα[Ⓜ]· γίνεται μὲν οὖν ἡ ὄσφρησις 15 ὡς περ εἴρηται· περαίνεται δὲ ὡς τὰ[×] πέρατα τῶν ἐμπροσθίων τοῦ ἐγκεφάλου κοιλιῶν εἰς τὰ ἰσθμοειδῆ ὀστέα· οὐ γὰρ μετὰ νεύρου ἢ ῥίος τὴν ἐνεργεῖαν αὐτῆς γνωρίζει τῷ ἐγκεφάλῳ, ὡς περ καὶ αἱ λοιπαὶ τῶν αἰσθήσεων, ἀλλ' αὐτὸς ἐκεῖνος δι' ὅπῳ τινῶν τὴν αἰσθησὶν δέχεται.

20 Τῆς δὲ ῥίος τὸ μὲν ἄνωθεν αὐτῆς ἐν τῷ μετώπῳ προσπεφυκὸς, ὅσπου ἐστὶ διαμπερές[‡] ἢ διαφυές· τὸ δὲ ὑποκάτω αὐτῆς τὸ λεγόμενον τράγανον, χόνδρος ἅμα καὶ πτερύγια καλεῖται.

ΚΕΦ. Δ.

Περὶ τῶν μεγάλων Κανθῶν καὶ μικρῶν.

25 Ἐνθεν δὲ ταύτης κακεῖθεν, κανθοὶ λέγονται τῶν ὀφθαλμῶν· οἱ μὲν ἔσω μεγάλοι, οἱ δὲ ἔξω μικροί· κανθοὶ δὲ ἀπὸ τοῦ κνήθεσθαι[×] συνεχῶς ὑπὸ τοῦ παρεισρέοντος παντὸς[Ⓜ] ὑγροῦ· δακρύων^β, ρεύματος, καὶ τῶν λοιπῶν· εἰσὶ δὲ αἱ ῥίνες πολύσχημοι[Ⓢ]· αἱ μὲν γὰρ εἰσὶ καμπύλαι, αἱ δὲ πλατεῖαι· καὶ αἱ μὲν στρογγύλαι^δ,

[†] ἐπίγμου Β. [Ⓜ] γίνεται Β. [‡] σώματος Α. [Ⓜ] ὑπάρχουσαν παχυτέραν Α. [×] εἰς τὰ Β. C. [‡] διαμπαρές Β. διαπαρές C. [Ⓢ] κνήθει Β. [Ⓜ] παντὸς οἱ Β. ^β ἐλέου δακρύων Β. ἐλαίου C. [Ⓢ] κολύσχημοι Β. ^δ καὶ εἰ μὲν Α. αἱ δὲ στρογ. Β.

αἱ δὲ σιμαί, αἱ δὲ ὀξείαι· αἱ δὲ μεγάλαι, αἱ δὲ μικραί· αὐ-
ται δὲ μᾶλλον τῶν ἄλλων μορίων εὐειδείαν ἢ δυσειδείαν παρ-
έχουσι τῷ προσώπῳ.

ΚΕΦ. Ε.

Περὶ Μαγούλων.

5

Τὰ δὲ μάγουλα καὶ μῆλα λέγονται· ὅστέα δὲ εἰσι κυφο-
ειδῆ τοῖς κροτάφοις συμπεφυκότα· τούτων δὲ μόρια εἰσὶ, καὶ
τὰ τῶν ὀδόντων πάντων φατνία, πλὴν τῶν τομέων· μάγουλα δὲ
καὶ μῆλα παρὰ τὸ μάλα^ε καὶ τὸ οὔλον τινὲς δὲ διὰ τὸ ἐρυ-
θρὸν τοῦ μήλου καὶ ταῦτα οὕτως κάλουσι· τῆς γὰρ εὐχροίας 10
τοῦ σώματος καὶ τοῦ ἐμφύτου θερμοῦ δεικτικά^ι· τοῦτο τὸ
μέρος καὶ σιαγόνες λέγονται, ὅτι σείονται περιαιγόμεναι, καὶ
συνάγονται ἐν τῷ ἐσθίειν ἡμᾶς ἢ ὀμιλεῖν· ἢ ὅτι σιγῶμεν ἡμεῖς
αὐτῶν κεκλεισμένῳ ὄντων.

ΚΕΦ. Σ.

15

Περὶ τῆς ἄνω Γένους καὶ τῆς κάτω.

Λέγεται καὶ ἄνω γένος, μετὰ τοῦ ἄνω χεῖλους· καὶ κάτω^β
δὲ, μετὰ τοῦ πάγου καὶ τῶν παρειῶν· καὶ τὴν μὲν κάτω
πάντα τὰ ζῶα κινεῖ, τὴν ἄνω δὲ μηδένα· εἰ μὴ^η τὸν προκοδει-
λον μόνον, καὶ τὸν φοίνικα τὸν ὄρνειον· ἄμφω γὰρ οὐ τὴν κάτω 20
μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν ἄνω γένυν κινεῖ· γένυν δὲ λέγεται^ι ἐκ τοῦ
τὰ γένη διαχωρίζειν τῶν ἀρρένων καὶ τῶν θηλειῶν, καὶ τελείων
καὶ ἀτελῶν ἢ ὅτι γεννᾷ ὀδόντας καὶ τρίχας.

ΚΕΦ. Ζ.

Περὶ Ὦτων.

25

Τὰ δὲ ὦτα χονδρώδη εἰσὶ καὶ νευρώδη, ἀντιληπτικὰ φωνῶν,
καὶ τῶν ἐν αὐταῖς διαφορῶν· ἐπιτήδειος γὰρ ὁ χόνδρος πρὸς
ψόφους καὶ ἤχους· λέγεται δὲ ὦτα παρὰ τὸ δέχεσθαι τὴν ὄπα,
τουτέστι τὴν φωνήν· ἢ γὰρ ἀκοή διὰ τοῦ ἐγκεκρυμμένου τοῖς

^ε μάλῃς Β.С. ^ι δεκτικά Α. δεκτικαὶ С. ^β ἢ κάτω Β. ^η ἢ μὴ Α.
^ι εἴρηται Β.

ὡσὶν πνεύματος ἐπιγίνεται^k, ξηροτέρου μᾶλλον ὄντος ἢ λεπτοτέρου.

Ἔστι δὲ τὸ οὖς κατὰ μὲν τὸ εἶδος στρογγυλοειδές· ἔχον ἐσχάτως ὁστοῦν ὁμοιόσχημον ἑαυτῷ· ἐν ᾧπερ ὡς ἐν ἀγγείῳ 5 κεῖν πάσης φωτὸς ὁ ψόφος εἰσέρχεται· καὶ ἐπειδὴ τοῦτο τὸ ὁστοῦν πρὸς τὸν ἐγκέφαλον οὐκ ἔχει πόρον, ἀποδίδωσιν εἰς τὸν τοῦ στόματος οὐρανὸν, κακεῖθεν τεινομένη ψλαῖ εἰς τὸν ἐγκέφαλον, πρὸς^l αὐτὸν διαβιβάζει τὸν ψόφον· ἐκεῖθεν δὲ ὁ νοῦς τὰς ἀκουστικὰς ἀντιλήψεις καὶ δέχεται, καὶ γνωρίζει, καὶ δια- 10 κρίνει πρέποντως^m τὴν τε ὀξεῖαν καὶ τραχεῖαν φωτὴν, καὶ τὴν ἠδεῖαν, καὶ τὴν ἀηδῆ, βραγχώδη τε καὶ κακόμελονⁿ. “οὐ γὰρ ἐπ’ εὐθείας ἤρροικται ἡ ἀκοή,” φησὶν ὁ μέγας Βασιλείος, “ἀλλ’ ἐλικοειδῆ τῷ πόρῳ τῶν^o ἐν τῷ ἀέρι ψόφον ἀντιλαμ- βάνεται· ὥστε τὴν μὲν φωτὴν ἀκωλύτως διεξιέναι, ἢ καὶ 15 “μᾶλλον ἐνηχεῖν περικλωμένην ταῖς κοιλότησι· μὴδὲν δὲ τῶν^p “ἐξωθεν παρεμπιπτότων κώλυμα εἶναι δύνασθαι τῇ αἰσθήσει.”

Τὸ μὲν οὖν κοῖλον τοῦ ὠτὸς κυβελὴ λέγεται, διὰ τὸ κύβηον τε καὶ κογχοειδές, καὶ τοῖς ἀγγείοις εἰκέναι· αὐτὸ δὲ κύμβαλον ὡσπερ τῇ θεωρίᾳ ἐστὶ κόσμος τῇ κεφαλῇ γινόμενος, 20 ἵνα μὴ πάντα ὀλόγυρος οὔσα, μὴ μόνον ἀτερπής, ἀλλὰ κολοβὴ^q δείκνυται· ὁ δὲ ἐν τῷ ὠτίῳ ῥύπος ἐγγινόμενος κυβελὴς ὀνομάζεται, ἐκ τῆς ἀναθυμιάσεως τῆς ξανθῆς χολῆς συνιστάμενος· ἢ δὲ ἀποτελεύτησις τοῦ ὠτὸς σαρκινόν^r ἐστὶ, καὶ οὐ χῶδρος· λέγεται δὲ λοβός^s παρὰ τὴν λώβην, λωβός· ἀποτεμένεται γὰρ 25 ταῦτα διὰ τὴν κακίαν, ὡς φησὶν Ὀμηρος·

ὅς κ’ ἀπὸ βίνα τάμησι καὶ εἴατα.

(Od. Σ. 85.)

Διαιροῦνται δὲ τὰ ὠτα εἰς ψιλὰ, καὶ βαθέα, καὶ μέσα· τὰ δὲ τῆς μεσότητος ἐχόμενα βέλτιστα εἰσὶ πρὸς ἀκοήν· ἥθος δὲ οὐδὲν τούτοις χαρακτηρίζεται, εἰ μὴ τι τῶν μικρῶν ἢ μεγάλων 30 μὴ τε τῶν σφῶδρα ἐπανεστηκότων, ἢ τῶν πάντη συμπεπτωκότων^t· τὰ μέντοι μεγάλα καὶ ἐπανεστηκότα μωρολογίας λέγουσι

^k γίνεταί Β. ^l εἰς Β. ^m πρέποντως Α. ⁿ κώμαλον Α. ^o τῶ Α. ^p τὰ Α. ^q καὶ κολ. Β. ^r σαρκίον Β. ^s καὶ λωβός Β. ^t postposita om. Β.

καὶ ἀδολεσχίας σημαντικά· τινὲς δὲ καὶ πολυζώητους τοὺς ἐν
οἷς εἰσὶν ἐχαρακτήρισαντο· μόνος δὲ ἄνθρωπος καὶ πίθηκος οὐ
κινῶσι τὰ ἄτα, τῶν ἄλλων πάντων ζώων τῶν ἐχόντων ἄτα
κινούντων αὐτά.

Τὰ δὲ ὑποκάτω τοῦ ὠτός γνάθοι^υ λέγονται καὶ χαλινοί·⁵
γνάθοι^υ μὲν, παρὰ τὴν γνάμψιν^ω καὶ κάμψιν τῶν ὀστέων· ἐκ
τοῦ κάμπω οὖν ἐστὶ τὸ γνάμψαι^ς· καὶ Ὀμηρος·

ἐπέγραμψεν^γ γὰρ ἄπαντας

Ἡρῆ λισσιμένη·

(Π. Β. 14.)

χαλινοὺς δὲ, ὅτι δι' αὐτῶν χαινέιν γίνεται· οἱ δὲ φασί, χαλινοὺς¹⁰
τινας εἶναι· χαινόντες γὰρ αὐτοὺς τὴν αἴσθησιν ποιούμεθα τῶν
εἰσφερομένων.

Τὰ δὲ ἐπικαλύπτοντα τὸ στόμα, χεῖλη καλοῦνται ἀπὸ τοῦ
κλείω· οἶονεὶ χεῖλη, τὰ θυροῦντα καὶ κλείοντα τὸ στόμα καὶ
τοὺς ὀδόντας· ἢ ἀπὸ τοῦ δι' αὐτῶν τὸν χιλὸν λαμβάνειν· χιλὸς¹⁵
δὲ ἡ τροφή· μαλθακόσαρκα δὲ εἰσι καὶ φλεβώδη, μύας ἔχοντα
τέσσαρας· δι' ἧν ἡ κίνησις αὐτοῖς τῆς διαλέκτου προσγίνεται·
σύγκειται δὲ ἐκ τριῶν ἢ τούτων οὐσία· λαβοῦσα γὰρ ἡ δη-
μιουργικὴ φύσις δερματώδη τινὰ φύσιν, καὶ σφραγγώδη^ς καὶ
μυώδη, καὶ κεράσασα ὅλας δι' ὅλων, καὶ μίαν ἐξ αὐτῶν ποιή-²⁰
σατα κρᾶσιν, τὸ τῶν χειλῶν^ς ἀπετέλεσε σῶμα· διὰ γὰρ τοῦτο
ἐπὶ τῇ λύσει τῆς συνεχείας αὐτῶν, ἐπει^β τὸ λεῖπον ἀναπλη-
ρῶσαι οὐ δυνάμεθα, ραφαῖς^ς κεχρήμεθα συνάγοντες αὐτὰ ταῖς
χερσὶ, καὶ οὕτως συμφῦναι ποιούμεν· αἱ δὲ τρίχες αἱ ἐπάνω
τοῦ χείλους ἀπὸ τοῦ μυκτῆρος γινόμεναι, μύσταξ καλοῦνται, ἢ²⁵
μέσταξ, ἀπὸ τοῦ μεστοῦσθαι τριχῶν· οἱ δὲ ἰδιῶται μούστακα
λέγουσιν ἢ μουστάκιον.

ΚΕΦ. Η.

Περὶ τοῦ Πάγωνος.

Ὁ δὲ πάγων λέγεται καὶ ὑπήνη· πάγων μὲν, ὅτι πῆξιν ἡλι-³⁰
κίας τοῖς ἀρχομένοις δηλοῖ ἐν τῇ τῶν ἰούλων ἐκφύσει· ὑπήνη

^υ γνάθα Β. ^υ γνάθα Β. ^ω γνάψιν Β. ^ς γνάψις Β. ^γ ἐπέγραψε Β.

^ς σφραγγώδη Α. σφραγγώδη Β. σφραγγώδεις C. ^ς χειλῶν Β. ^β ἐπὶ Β.
^ς β. δὲ Β.

δὲ, καὶ γὰρ ἡ πῆγη^d αἱ ὑποκάτω τοῦ γενείου τρίχες εἰσὶν, ἀπὸ τοῦ ὑπῆραι^e καὶ ὑποκειῖσθαι τῷ γενεῖω· ἴουλοι δὲ εἰσὶν, αἱ κατὰ τῶν παρεῖων ἐπ' εὐθείας σὺν πυκνότητι πρῶτον^f ἀναβλαστάνουσαι τρίχες· ἀπὸ ἰούλου ζώου πολυπόδος οὕτως κληθεῖσαι· ἢ 5 ὅτι ἐπὶ τὸ^g λέγειν ἄγει τοὺς τὸν ἴουλον ἐκασθοῦντας ὁ χρόνος· ἱκανοὶ γὰρ εἰσὶν οἱ γενειῶντες πρὸς τὸ λέγειν τὰ δέοντα^h.

ΚΕΦ. Θ.

Περὶ Προσώπου.

Παρεῖας δὲ τοῦτο τὸ μέρος ὅλον καὶ πρόσωπον καλοῦσι· 10 πρόσω γὰρ τοὺς ὄπας ἀλλ' οὐκ ἐκ πλαγίου φέρει· διὸ καὶ μόνοις ἀνθρώποις ἐπικατηγορεῖται· ἐπὶ γὰρ τῶν ἄλλων ζώων πρόσωπον λέγειν οὐ θέμις· παρεῖα δὲ παρὰ τὸ πεπερατοῦσθαι· καὶ οὐ μέρος τοῦ προσώπου τυχὸν ἄνω ἢ κάτω, ἢ ἐκ πλαγίου, ἀλλὰ συνεκδοχικῶς ὅλον τὸ πρόσωπον· φησὶ γὰρ Ὁμηρος,

15 ἄχρος τί μω εἶλε παρεῖας. (Π. Γ. 35.)

οὐ μέρος λέγων, ἀλλ' ὅλον παρηλλάχθαι καὶ ὠχριάσθαιⁱ· ἔθεν καὶ τὸ,

ἢ τὸ, χρωὸς ἔμμεναι ἀνδρομέωι· (Π. Φ. 70.)

20 πάντες δ' ἐνὶ χρωὶ πῆχθεν· (Π. Θ. 298.)

μεταβολὴ γὰρ ἐστὶ τῆς ου εἰς ω, ὡς καὶ τῆς κατὰ φύσιν χρώας εἰς τὴν παρὰ φύσιν ὠχρότητα μεταμειφθείσης· οὐ γὰρ κατὰ φύσιν ἔχουσιν οἱ ἐν ὠχρότητι ὄντες, ἀλλ' ἢ διὰ φόβον τοῦ, ἢ ἀσθενείαν, τοῦτο πάσχουσιν^j. Ἔστι δὲ τὸ πρόσωπον 25 καὶ τῶν τῆς ψυχῆς διαθέσεων δεικτικόν· χαιρούσης γὰρ αὐτῆς^k, φαιδρὸν ἐστὶ καὶ γεγαννημένον· λυπουμένης δὲ, κατηφές τε καὶ σκυθρωπόν· ὀργιζομένης δὲ, πελιδνόν τε καὶ ὕφαιμον, ἢ ἐκπληκτικόν τε καὶ μανικόν· διὸ καὶ ἡ γραφὴ τὰ ἦθη τῆς ψυχῆς ἐκ τοῦ προσώπου χαρακτηρίζει· “καρδίας γὰρ,” φησὶν, 30 “εὐφραينوμένης θάλλει πρόσωπον· ἐν δὲ λύκαις οὕσης σκυ- “θρῶπάξει, καὶ ἀνὴρ θυμῶδης οὐκ εὐσχήμεν.”

^d ἢ πῆγη om. B.C. ^e ὑπεῖναι B. ^f μάλλον B. πρῶτα C. ^g τῷ B. ^h τῶν λέγων add. B. ⁱ ὠχριάσαι B. ^j haec ab ὠχριάσθαι usque om. B. ^k male post αὐτῆς repetit δεικτικόν ἐστι A.

Οἱ δὲ ἐν ἀκριβείᾳ τετηρηκότες τὴν τοῦ προσώπου διάθεσιν, οὐ μόνον ἐκ τοῦ προσώπου καὶ τῶν ὀφθαλμῶν, ἀλλὰ καὶ τοῦ μετώπου καὶ τῆς ῥινὸς χαρακτηρίζουσι τὸν ἄνθρωπον· τοὺς γὰρ μέγα ἔχοντας¹ μέτωπον βραδυνοήτους φασὶν εἶναι· τοὺς δὲ μικρὸν, ταχεῖς εἰς τὸ νοῆσαι καὶ λέγειν προχειροτάτους· τὸ δὲ 5 πρὸς² πλατύτερον σχῆμα παρατεινόμενον, ἐποστατικῶν ἀνθρώπων σύμβολον τίθενται· τὸ δὲ περιφερὲς ἢ κυκλωτερές, μικροψύχων καὶ θυμικῶν. Αἱ δὲ ὀφρύνες ἐπ' εὐθείας κείμεναι³, χρηστὸν καὶ πρᾶον καὶ συμπαθὲς ἦθος διασημαίνουσιν· αἱ δὲ προσεπικεκαμμένα⁴ καὶ προσεπικείμεναι τῇ ῥινὶ, καὶ⁵ καμ- 10 πυλώδεις λεγόμεναι, στύφον ἦθος καὶ βλοσυρὸν⁶, καὶ καταπληκτικόν· αἱ δὲ μᾶλλον ἐπικεκλιμένα πρὸς τοὺς κροτάφους, εἴρωνας δηλοῦσι τοὺς ἔχοντας, καὶ ἀπατεῶνας καὶ χλευαστάς.

Οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ ἔλεγχοι εἰσὶ καὶ κήρυκες ἐναργεῖς τῶν τῆς ψυχῆς κεκρυμμένων· γνωρίσεις γὰρ ἐκ τούτων τὸν δειλόν· τὸν 15 ἀνδρείον· τὸν ἐρώντα· τὸν βασκαίνοντα· τὸν θυμώδη· τὸν ὑψηλόν· τὸν ἐγγήγορον· τὸν φιλαργυρόν· τὸν ἀπλοῦν καὶ ἀπαξ-απλῶς πάσης διαθέσεως καὶ τροπῆς ἢ τοῦ προσώπου διδάσκαλος ἐναλλαγῆ.

Διὰ τοῦτο δέ σοι τῶν ἀφανῶν διαθέσεων, καὶ τῶν κεκρυμ- 20 μένων ἐθῶν ἐμφανῆ παρέσχευ ὁ Θεὸς τὰ σημεῖα καὶ σύμβολα φιλανθρώπως, ἵνα τῆς ἰδίας προμηθούμενος σωτηρίας, συναυλίζῃ μὲν τοῖς χρηστοῖς καὶ σπουδαίοις, ἐκφεύγεις δὲ τοὺς φαύλους καὶ ποτηρούς· τοῦτο γὰρ διδάσκουσα ἡ σοφία βοᾷ· “ἀνδρὶ θυμῶδει· μὴ συναυλίζου· μὴ δὲ συνδείπνει βασκάνω· 25 “ μὴ δὲ καθίσσης μετὰ συνεδρίου ματαιότητος καὶ λοιμῶν· μὴ “ δὲ πορευθῆς μετ' αὐτῶν ἐὰν παρακαλέσωσί σε λέγοντες, ἐλθέ “ μεθ' ἡμῶν.” Ἐκ τοῦ προσώπου γὰρ καὶ ὁ Ἰακώβ τοῦ Λάβαν τὸν φθόνον ἐγνωκῶς, ἔλεγε ταῖς ἑαυτοῦ γυναῖξιν· “ὄρω “ ἐγὼ τὸ πρόσωπον τοῦ πατρὸς ὑμῶν, ὅτι οὐκ ἔστιν ὡς χθὲς 30 “ καὶ τὴν⁷ τρίτην ἡμέραν.” τοῦτο καὶ ὁ Προφήτης εἶδώς

¹ ἔχουσιν Α. ² πρὸς τὸ Β. ³ κινούμεναι Β. ⁴ προσεπικεκαμ-
μένα Α. ⁵ καὶ οἱη. Β. ⁶ βλοσυρὸν Α. ⁷ θυμώδη Β. ⁸ τὴν
οἱη. Β.

λέγει· “ μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ’ ἐμοῦ, καὶ ἐπί-
 “ βλεψον ἐπ’ ἐμέ, καὶ ἐλέησόν με” εἴθις γὰρ ὁ μὲν^ε μισῶν
 ἀποστρέφει, ὁ δὲ θαρρῶν ἐπιβλέπειν^ς, καὶ ἐπιχαίρειν καὶ μει-
 διαῶ τινὲς δὲ καὶ τοὺς ἀραιοὺς ἔχοντας ὀδόντας ὀλιγώτερον^ν
 5 ἔτη τῶν πυκνῶς ἔχόντων ἐχαρακτήρισαν· ἀλλ’ ἡ μὲν τοῦ προσ-
 ῶπου σημεῖωσις ἀρκείσθω· τῶν δὲ λοιπῶν μορίων ἢ φύσις, καὶ
 ἢ σύνθεσις, καὶ ἢ ἐνέργεια, ἐρευνάσθω^ω.

ΚΕΦ. Ι.

Περὶ Στόματος.

10 Τὸ στόμα τομεῖ^ς ἕοικε· τμητικὸν γὰρ ἐστὶν ὧν λαμβάνει·
 εἰσὶ δὲ τούτου ἕσθων, γλωσσα· ὀδόντες· οὐλα· τὰ^ς φατνώ-
 ματα· γαργαρέων· οὐρανίσκος· παρίσθμια· λάρυγξ^ς· τὸ πέρασ
 τῆς τραχείας ἀρτηρίας καὶ τοῦ οἰσοφάγου^ς, καὶ ἡ ἐπιγλωττίς·
 λέγεται δὲ ἡ πᾶσα τοῦ στόματος χώρα φάρυγξ καὶ λαυμός·
 15 ἡ γλωσσα οὖν φλεβώδης ἐστὶ καὶ σαρκώδης· ὑποπίμελος,
 αἰσθητικὴ χυμῶν· συνεργὸς τῇ πύσει καὶ διαμασῆσει^ς, καὶ δι-
 αρθρώσει τῆς φωνῆς· συνεργεῖ γὰρ τῷ στόματι ἡ γλωσσα καὶ
 οἱ ὀδόντες· τὸ^ς μὲν γὰρ τέμνει τὰ σιτία, οἱ δὲ λεαίνουσιν, ἡ
 δὲ παραπέμπει τοῖς τέμνουσιν ἢ λεαίνουσιν^ς τῶν ὀδόντων.
 20 Τὴν γλωτταν γὰρ ὁ δημιουργὸς διὰ πολλὰς αἰτίας ἐποίησε·
 μᾶλλον δὲ διὰ χρείαν καὶ ἐνεργείαν^ς· δι’ αὐτῆς γὰρ γίνονται
 αἱ καταπόσεις, ἀντανακλωμένης καὶ παραπεμπούσης τὰ σίτια
 τῷ οἰσοφάγῳ^ς· καὶ αἱ διάλεκτοι^ς δι’ αὐτῆς γίνονται ἐνδιπλου-
 μένης τισὶ τῶν ὀδόντων ἢ κυρτουμένης· ἥτις περιαιρομένη, καὶ
 25 ἄλλοτε ἄλλῳ τῶν ὀδόντων προσθεμένη, τῇ διαφορῷ ταύτῃ^ς
 κινήσει, διὰ τῆς τῶν στοιχείων τὲ καὶ συλλαβῶν ἐνώσεως, τὴν
 τῶν λόγων διαφορὰν ἐκτελεῖ· καὶ ταῦτα μὲν ὡς ἀπόλυτος οὖσα
 ποιεῖ· συνδέεται δὲ πάλιν ἐν τῷ λάρυγγι, ἵνα μὴ ἐκπίπτουσα
 τοῦ στόματος εἰς τὰς εἰρημένους ἐνεργείας ἀπρακτῇ.

εἰ μὲν om. B. ς ὁ δὲ ψιλῶν προσβλέπειν B. ν ὀλιγώτερον B. ω ἐρευ-
 ρείσθω A. ζ τομῇ A.C. ι καὶ τὰ B. κ λάρυξ B. λ ἰσοφάγου A.
 ἰσοφάγου B. μ διαμασῆσει B. ν τὰ B. ξ hęc om. B. ο χρείας
 κ. ἐνεργείας B. ς ἰσοφάγῳ B. ε διαλεκτικαὶ δὲ A. η διαφορο-
 τάτῃ B.

Ἄσπετος δὲ ταύτης οἶον χαλινὸς αὐτῇ ἐστὶ, ἀπάσας τὰς ἐνεργείας συμφερόντως καὶ εὐτάκτως ποιῶν, εἴπερ ἔμμετρος κατεσκευάσται· εἰ δὲ χαλαρότερος ἰ γένηται, προκίπτει μᾶλλον τοῦ δέοντος ἢ γλῶττα, καὶ βλάπτονται αἱ εἰρημίαι ἐνεργεῖαι· μὴ δυναμένης αὐτῆς χαλιναγωγείσθαι· εἰ δὲ πάλιν 5 πλείον συνδεθῆ, αἱ αὐταὶ βλάβαι ἀκολουθοῦσιν· ὥστε καὶ τὰ χεῖλη, τὰ διαλέξως μόρια, καὶ τοὺς ὀδόντας, καὶ ἅπαν τὸ στόμα ἐμποδίζεσθαι, καὶ κεκακῶσθαι τὰς διαλέκτους.

Τῆς δὲ γλῶττης ἡ σὰρξ μακρὰ κέφυκε καὶ στομφώδης· καὶ διὰ τοῦτο θάπτον ἀντιλαμβάνεται τῆς γένσεως τῶν χυμῶν· 10 τῶν δὲ χυμῶν αἱ γευστικαὶ καλούμεναι ποιότητες εἰσὶν αὐταὶ· γλυκύτης· ὀξύτης· δριμύτης· στρυφότης· κ· αὐστηρότης· πικρότης· ἀλμυρότης· λιπαρότης· τούτων γὰρ ἐστὶν ἡ γλῶσσα διαγνωστικὴ καὶ μᾶλλον τὸ ἄκρον αὐτῆς· ὄργανον γὰρ ἐστὶ τῆς γένσεως· σὺν αὐτῇ δὲ καὶ ἡ ὑπερώα, ἐν ἣ τὰ πεπλα- 15 τυσμένα νεῦρα ἐξ ἐγκεφάλου φερόμενα¹, τὴν ἀντίληψιν τῶν γευστῶν πρὸς τὸ ἡγεμονικὸν ἀπαγγέλλουσι· “κατάμαθε γὰρ τῆς γλῶττης τὴν φύσιν,” ὁ θεῖος Βασίλειος φησὶν, “ὅπως ἀπαλὴ τὴν καὶ εὐστροφος², καὶ πρὸς πᾶσαν χρεῖαν λόγου τῷ ποιικίῳ τῆς κινήσεως ἐξάρκουσα.” ἐστὶ δὲ καὶ πλατεῖα 20 καὶ στενὴ τῷ μεγέθει καὶ μέσῃ· καὶ ἡ μὲν πλατεῖα τὸ στόμα γεμίζουσα, ἀργὴν τὴν ὁμιλίαν καὶ ἀναρθρον ποιεῖ· ἡ δὲ στενὴ καὶ μικρὰ, ἐπερείδεται πρὸς τοὺς ὀδόντας μὴ σώζουσα, φαύλην τὴν λαλίαν ἀποδίδωσιν· ἡ μέση δὲ κατὰ μέγεθος, τούτων ἀπήλλακται τῶν παθῶν, καὶ ἐστὶ βελτίστη. 25

Ἡ δὲ ἐπιγλωττὶς ταύτης μέρος ἐστὶ τὸ ὑπερθεν· ἔχει δὲ αὐτὴ προσπεφυκῶτα τὸν καλούμενον οἰσοφάγον³· καὶ ὅταν διαμασησάμενοι⁴ καὶ καταλειθάναντες⁵ παραπέμπωμεν τὴν τροφήν εἰς τὰ ἔσω, ἐπιπωματίζει ἢ ἐπιγλωττὶς τὴν ἀρτηρίαν, καὶ κωλύει αὐτὴν ἐνεργεῖν· ἐφ’ οἷς συμβαίνει, μὴ κινουμένης τῆς 30 ἀρτηρίας ὑπὸ τοῦ ἐντὸς πνεύματος, ἴστασθαι καὶ τὸν πνεύ-

¹ χαλαρότερος B. ^κ στρυφότης B.C. ¹ φέρωται· καὶ φερέμετα B.
² ἐστὶ καὶ εὐστρ. B. ³ οἰσοφάγον B. ⁴ διαμασησάμενοι B.
⁵ καταλειθάναντες A. καταλειθάναντες B. καταλειθάναντες C.

μονα παρευθίς· ὅτι φυσσωμένης τῆς ἀρτηρίας⁹ διάδοσις γί-
 νεται[†] πνεύματος εἰς τὰ κοῖλα μέρη τοῦ πνεύμονος· ἔχει γὰρ^β
 διαφύσεις χονδρῶδεις ὁ πνεύμων εἰς ὅξυ διηκούσας καὶ συν-
 ηγμένας· δι' ὧν εἰσεῖσι τὸ πνεῦμα εἰς τὰς ὄπας αὐτοῦ· κακεῖ-
 5 θεν αὖθις εἰς τὴν καρδίαν ἐνίησιν· ἐπιπωματιζομένης δὲ τῆς
 ἀρτηρίας παρὰ τῆς ἐπιγλωττίδος ὡς εἴρηται, παραπέμπεται ἡ
 τροφή ἐν τῷ στομάχῳ· λέγεται δὲ ἀλτηρία καὶ ἀρτηρία^τ
 καὶ^υ ἀρτηρία μὲν, οἶον, ἀεροτηρία^υ, ἀπὸ τοῦ περιέχειν καὶ
 τηρεῖν τὸ πνεῦμα· ἀλτηρία δὲ, παρὰ τὸ ἄλλεσθαι^ω· ἡ αἰεὶ
 10 ἄλλομένη καὶ πηδῶσα.

Λέγεται δὲ γλῶσσα παρὰ τὸ κλώθω· κλωθομένης^κ γὰρ αὐ-
 τῆς ἡ ἔναρθρος φωνὴ ἀποτελεῖται· ἡ οἶον, γνῶσσα, διαγνωστικὴ
 γάρ ἐστὶ τῶν ἐν τοῖς χυμοῖς ἰδιωμάτων, καθὼς ἦδη εἴρηται·
 πλὴν ἡ μὲν ὄψις, καὶ ὄσφρησις, καὶ ἀκοὴ πόρρωθεν καὶ παντά-
 15 χοθεν τῶν ἰδίων αἰσθητῶν ἀντιλαμβάνονται· οἶον, ὄρα καὶ μά-
 κρωθεν ἡ ὄψις, καὶ ἡ ὄσφρησις ὄσφραίνεται, καὶ ἡ ἀκοὴ ἐνωτί-
 ζεται· ἀφή δὲ καὶ γεῦσις τότε μόνον αἰσθάνονται, ὅταν πλη-
 σιάσωσι τοῖς ἰδίοις αἰσθητοῖς.

Αἱ μὲν οὖν γλώττης χρεῖται καὶ ἐνέργειαι εἴρηται, ὅτι πρὸς
 20 τε τὴν φωνὴν καὶ τὴν διάλεκτον, καὶ τὴν γεῦσιν, καὶ τὴν δια-
 μάσησιν^υ ἡ τὰ πάντα οἰκονομοῦσα δύναμις ἐπιτηδειότητα αὐτῇ
 ἐχαρίσατο· λοιπὸν ἴδωμεν καὶ τῶν ὀδόντων τὴν σύμπηξιν, καὶ
 τὴν φύσιν, καὶ τὴν ἐνεργείαν.

Ὀδόντες εἰσὶν οἱ διαιροῦντες τὴν τροφήν, καὶ κατεργαζό-
 25 μνοι αὐτὴν, συνεργοῦντες καὶ τῇ διαρθρώσει τῆς φωνῆς· οἱ
 μὲν γὰρ τέμνουσι τὰ σιτία· οἱ δὲ λεαίνουσι· οἱ καὶ μύλαι
 λεγόμενοι, ἡ μυλίται· ἐκ τοῦ ἔδω τὸ ἐσθίω οὕτως ὀνομαζόμενοι·
 τριακονταδύο δὲ εἰσι τὸν ἀριθμόν· ἕξ καὶ δέκα καθ' ἑκατέραν
 γένυν ὄντων· τέσσαρες μὲν^κ ἔμπροσθεν, οἱ τομεῖς λεγόμενοι,
 30 μονόριζοι^α πάντες· ἑκατέρωθεν δὲ αὐτῶν δύο, οἱ κυνόδοντες·

⁹ verba a ipò τ. ε. usque τῆς ἀρτηρ. om. A. [†] διάδοσιν γίνεσθαι A.
^β δι B. ^τ ἀρτ. καὶ ἀλτ. B. ^υ καὶ om. B. ^υ ἀεροτηρία B. ^ω ἄλλε-
 σθαι A. παρὰ τὸ ἄλλεσθαι ἦγον ἄλλεσθαι B. ^κ κλωθομένης C. ^υ δια-
 μάσησιν B. ^α μὲν om. B. ^α μονόριζοι B.

μονόριζοι^b καὶ οὗτοι· εἶτα οἱ γόμφιοι· τούτων ἐξῆς ἀνά πεντε· τρίριζοι^c μὲν οἱ ἐν τῇ ἄνω γενύῃ· δυοῖν δὲ ριζῶν οἱ ἐν τῇ κάτω· εὐρηται δὲ καὶ τετράριζοι^d· γόμφιοι δὲ λέγονται διὰ τὴν κάμψιν· ἐπικεκαμμένοι γάρ εἰσιν αἱ συνέχουσιν^e αὐτοὺς σιαγόνες.

5

Διαφέρουσι γοῦν τῶν ἄλλων ὀστέων οἱ ὀδόντες ἐν τῷ αἰσθάνεσθαι· ἔχουσι γὰρ ἀρτικὴν διάθεσιν^f αἰσθητικῶν νεύρων φερομένων ἐν τοῖς φατνώμασιν, ἐν οἷς ριζοῦνται· αἰσθάνονται δὲ ὑπὸ τῆς ὀμίλιας τῶν ἀμέτρων ψυχρῶν καὶ θερμῶν· ἀλλὰ καὶ τῶν γευστῶν τῆς ποιότητος μεταλαμβάνουσι, διὰ τοῦ ὑμένοσ^g 10 τοῦ ὑπαλείφοντος τὸν στόμαχον καὶ τὸν οἰσοφάγον^h, καὶ μὴ μόνον γλωτταν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὀδόντας ὑπαλείφοντος· ὃς καὶ τὴν τοῦ αἰμωδιᾶνⁱ νάρκην^k αὐτοῖς ἐπεγεῖρει· ἔτι οἱ ὀδόντες γυμνοὶ εἰσι, τῶν ἄλλων ὀστέων μὴ ὄντων γυμνῶν· πάντα γὰρ τὰ ὀστᾶ ἔχουσι περικείμενα^l μύας καὶ δέρμα· ἔτι διαφέρουσι 15 τῷ πίπτειν καὶ αἰθῖς φύεσθαι· οὐ μόνον ἐν ταῖς πρώταις ἡλικίαις, ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς· ἰστόρηται δὲ καὶ ἐπὶ γερόντων· εἰσὶ δὲ τῶν ὀδόντων οἱ μὲν ἀραιοί, οἱ δὲ πυκνοί· ἄλλοι μεγάλοι, καὶ ἕτεροι μικροί· ἄλλοι κογχωτοί, καὶ ἄλλοι κατ' εὐθείαν κείμενοι· οὐ μόνον ἐπὶ ἀνθρώπων^m, ἀλλὰ καὶ ζῶων ἐτέ- 20 ρων· καὶ γὰρ ὁ Ἀριστοτέλης, τὰ μὲν τῶν ζῶων ἀμφόδοστα καλεῖ· οἶον, ἄνθρωπον· ἵππον· ὄνον· ἐλέφαντα· τὰ δὲ κορχαρόδοστα· οἶον, λέοντα· λύκον· ἄρκτονⁿ· πάρδαλιν· τὰ δὲ συν- ὀδοστα^o· οἶον, πρόβατον· βοῦν· αἶγα· δορκάδα· τὰ δὲ χαυ- λιόδοστα· οἶον, χοῖρον· ἀσφάλαγγα^p· καὶ ὅσα τοὺς ὀδόντας 25 ὑπερφαίνουσιν ἔξω· τοὺς δὲ μυλίτας τῶν ὀδόντων τινὲς σωφρονιστῆρας ἐκάλεσαν, διὰ τὸ φύεσθαι περὶ τὴν τοῦ ἀρχεσθαι φρονεῖν τοὺς παῖδας ὄραν.

Ἡ δὲ συνέχουσα αὐτοὺς σὰρξ οὖλον ὠνόμασται, διὰ τὸ τρυφερὸν αὐτῆς καὶ ἀκαλόν· ἢ παρὰ τὸ ἡλώ· τρωπῶ γάρ τινι ἡλῶν 30

^b μονόριζοι B. ^c τρίριζοι B. ^d τετράριζοι B. ^e συνέχουσαι B.
^f αἰσθησι B. ^g ὕμ. ἐκείνου B. ^h οἰσοφάγον B. ⁱ μωδιᾶν B.
^k νάρκη A. ^l περικείμενον B. ^m ἐπ' ἀνθρώπων B. ⁿ ἄρκον B.
^o βουδοστα C. ^p ἀσφάλακα B.

τάξιν⁹ ἐπέχει εἰς διακράτησιν τῶν ὀδόντων· ἢ ὅτι οὐλήν ἔχει, τὴν ἐπιγινομένην τῇ τῶν φυομένων ὀδόντων διακοπῇ, καὶ ὑγιαζομένην· οὐλή γὰρ τὸ ὑγιασθὲν τραῦμα· ἔθεν καὶ τὸ οὔλε, ὑγίασεν¹⁰

ὄλε τὲ, καὶ μέγα χαῖρε (Od. Ω. 401.)

5 λέγονται δὲ⁸ τρίχες οὔλαι, αἱ^τ εἰλούμεναι, παρὰ τὸ εἰλεῖσθαι^α· καὶ οὔλαι αἱ κριβαί^ν· καὶ οὐλοχῦται αἱ ὀλόκληροι^ω τῶν κριθῶν· καὶ οὔλος ὁ ὀλέθριος, παρὰ τὸ ὀλλύω^ξ “ ὄλλοιτο κείνος ἐξ ἀν-
“ ἄρῶν^ν·” τὰ οὔλα οὖν καὶ φατνώματα καλοῦσι τινὲς, ἢ φάτνια· παρὰ τὸ φαγεῖν γὰρ φάγη, καὶ φάτη^α· ἢ παρὰ τὸ πατῶ τὸ
10 ἐσθίω· ὅθεν καὶ τὸ πάσασθαι ἀντὶ τοῦ γεύσασθαι καὶ φαγεῖν· ἢ ὡς Καλλιμάχος^α

μήκωνα πατεῖτε^α

καὶ γίνεται δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ κάπη φάτη, παρὰ τὸ κάπτειν, ὃ ἐστιν ἐσθίειν· φησὶ γὰρ Ἀριστοφάνης Ἴππεῦσι^β,

15 Καπαῖων ἦτοι Φάλτω Διά.

ἢ παρὰ τὸ κάπος, ὃ ἐστι πνεῦμα, ὡς ἐν τῷ,

ἀπὸ δὲ ψυχῆν ἐκάπυσεν (Il. X. 467.)

ἢ διὰ τοῦ καταπνέεσθαι ἀπὸ τοῦ ἄσθματος τὸν ἵππον· ἢ παρὰ τὸ ἐσκάφθαι καὶ κεκοιλάνθαι.

20 Ὁ δὲ γαργαεὼν κιονίς καὶ σταφυλὴ λέγεται παρὰ τῶν ἰατρῶν^α· γαργαεὼν μὲν, διὰ τὸν γινόμενον περὶ αὐτὸν ἦχον ἐν τῷ γαργαρίζεσθαι· σταφυλὴ δὲ, ἀπὸ τοῦ συνεχῶς καταστάζεσθαι^δ· ἢ ἀπὸ τοῦ τὸ ἄκρον αὐτῆς φαίνεσθαι ὅμοιον ραγί· χιονίς δὲ, ἢ παρὰ τὴν χύσιν τῶν ὑγρῶν, ἢ παρὰ τὸ κίονος ἔχειν
25 τύπον, καθ' ἑαυτὴν οὔσαν ἐπιμήκη· ἔστι δὲ σαρκίον τῆς φάρυγγος ἀπηρητημένον^ε, κιοκοειδὲς φωνῆς ὄργανον ἐξηχοῦν κατὰ ἀποτέλεσμα πνεύματος· οὐρανίσκος δὲ τὸ ἀνώτερον μέρος τοῦ στόματός ἐστιν, ἐκ τῆς πρὸς οὐρανὸν ὁμοιότητος τὸ ὄνομα λαβίων

⁹ τάξιν ἢ λ. B. ^τ ὄλαι. τὸ ὑγ. B. ⁸ καὶ B. ^α καὶ B. ^β εἰλη-
σθαι B. ^γ αἱ κρ. om. B. ^ω καὶ ἐλόκληρος B. ^ξ οὔλλω A.
γ om. A. ^ζ quæ sequuntur usque ad ἰ δὲ γαργαεὼν om. B.
^α Lat. Vers. μήκωνα πάττονται. Callim. Fr. 437. ^β in Edd. non
existat. Lat. Vers. p. 80, 14. “quod Aristophanes in Hippiis com-
“ memorat” sed verba poetæ non affert. ^γ π. τ. ἰατρ. λεγ. B.
^δ hæc om. B. ^ε ἀπηρητημένον B.

τὰ δὲ παρ' αὐτῷ μόρια ὑπερώα λέγεται· μετενήκεται δὲ ἡ λέξις τοῦ ὑπερώα^ο ἀπὸ τῶν ὑπερώων οἰκοδομημάτων, καὶ τῶν^ε μετεωρισμένων ὑπὲρ τὴν ἔραν, ἢ ἐστὶν ἡ γῆ· φησὶ δὲ καὶ Ὁμηρος^β,
 χεῖλα μὲν τ' ἐδίηεν, ὑπερώην δ' οὐκ ἐδίηκε. (Π. Χ. 495.)

τοῦτο δὲ τὸ μέρος καὶ φάρυγξ^η καλεῖται, παρὰ τὸ φέρω, δι' οὗ⁵ φέρεται τὸ πνεῦμα· καὶ ἐστὶ παρώνυμον· καὶ γὰρ ὁ Λυκόφρων φησὶ,

ἐτύμβευσε φάρυξ^ι.

ὁ δὲ Καλλίμαχος^ι

ἄφαρον φάρυξιν

10

φησὶ, τὴν μηδὲν φέρουσαν φάρυγγα.

Τὸν δὲ ἀνθρεῶνα, ὃν καὶ λάρυγγα καλοῦμεν, τὴν ἐπιγλωττίδα φασὶν εἶναι^κ· καὶ εἴρηται ἤδη περὶ αὐτῆς· πλὴν σαρκίον ἐστὶ νευρῶδες καὶ μυῶδες· εὐκὸς κισσοφύλλου, ὃς ἐπιμύσσει¹ ἐν τῷ καταπίνειν τὴν τραχεῖαν ἀρτηρίαν, οὐκ εἶ εἰσέρχασθαι ἐν¹⁵ αὐτῇ τῶν βρωμάτων τι ἢ τῶν πομάτων· ἀνοηγόμενος δὲ τὴν εἰσπνοὴν παραπέμπεται ποιεῖ· ἐκλήθη οὖν ἀνθρεῶν διὰ τὸ θορεῖν^μ τὸ πνεῦμα ἐκεῖθεν· ἢ οἶον ἀνθρεῶν, ὅτι ἐντίθεται^ν τῷ τοιοῦτῳ ἢ τροφῇ ἐν τῷ καταπίνειν· λαίμους δὲ καὶ λάρυγξ τοῖς ὀνόμασι διαφέρουσι μόνον· παρὰ γὰρ τὸ λαίειν, ἢ λαύσειν, ὃ²⁰ ἐστὶ τὸ ἀπολάβειν^ο, ἀμφότερα παράγεται· διὰ γὰρ λαίμου καὶ λάρυγγος τὴν ἀπόλαυσιν ἔσχομεν τῶν τροφῶν· λαίμων γὰρ τὸ ἀπολαυστικῶς ἔχειν εἴρηται παρὰ τισιν.

Ἡ δὲ ὑποκειμένη τῷ λάρυγγι ἀρτηρία τραχεῖα ὀνόμασται, ἐκ τοῦ πνεύμονος ἀνερχομένη, ὡς πόρος οὔσα αὐτοῦ· τετύχηκε²⁵ δὲ τούτου τοῦ ὀνόματος τοῦ τραχεῖα λέγεσθαι, ἐπειδὴ σύγκειται ἐκ διαφόρων οὐσιῶν, χονδρῶδων λέγω καὶ ὑμενώδων· εἰδὼς γὰρ ὁ τεχνίτης τῆς φύσεως ὅτι διαφόρους ἔμελλε χρείας ἀποτελεῖν τῇ τε ἀναπνοῇ καὶ τῇ φωνῇ, ἐκ χονδρῶδους οὐσίας αὐτὴν ἐτεχνάσατο καὶ ὑμενώδους, διὰ τὴν τῆς φωνῆς, ὡς ἐπὶ τὸ 30

^ο ὑπερώου Β. ^ε τῶν om. Β. ^β cit. omi. Β. ^η φάρυξ Β.
^ι φάρων Α. Vid. Bachman. ad Lycophr. v. 154. ^κ ἢ ἐπιγλωττίς ἐστὶ Β. ^λ ἐπιμύσσει Β. ^μ θοερεῖν Α. θαρρεῖν C. ^ν ἐν τῷ. θεται Α. ^ο τὸ ἀπολαβεῖν Β.

πλείστον χρειάν· ἔδει γὰρ τὴν φωνὴν στερεῶ τινι σώματι προσκρούειν καὶ μὴ μαλακῶ· ἀλαμπῆς γὰρ ἂν οὕτως ἐγίνετο· πάλιν εἰ ἐκ χόνδρων μόνων^ρ συνέκειτο, οὐκ ἂν ἐδύνατο ἐπὶ πλέον^σ διασταλῆναι ἐν ταῖς μεγάλαις φωναῖς, καὶ διαρκέσαις ἐν τῇ ἀναπνοῇ· καὶ διὰ τοῦτο μεταξὺ τῶν χόνδρων τοὺς ὑμένας συντέθεικεν^τ. ὥς τε τοὺς χόνδρους μὲν διὰ τὴν φωνήν, τοὺς ὑμένας δὲ διὰ τὴν ἀναπνοὴν^σ γένεσθαι.

Τραχεῖα μὲν οὖν ἐστὶν ἕξωθεν· ἕσωθεν δὲ οὐκ ἔτι· ὑπαλείφει γὰρ αὐτῆς ὅλον τὸν πόρον ὑμῆν τὶς λεῖος, ἵνα μὴ προσ-
 10 πίπτουσα ἢ τῆς φωνῆς ὕλη τραχύνηται· ὕλη δὲ φωνῆς πνεῦμα ἐστὶ· πλησίον δὲ ταύτης καὶ ὁ^υ οἰσοφάγος ἐπάγη· πόρος δὲ ἐστὶ καὶ αὐτὸς τῆς γαστροῦ· ἐν αὐτῇ τὴν τροφὴν προσκομίζων· ἐκ τοῦ οἴω τὸ κομίζω οὕτως ὀνομασθεῖς· ἔστι δὲ καὶ αὐτὸς νευρώδης, καὶ οἶον ἐντεροειδῆς· τὰ δὲ παρίσθμια^ν σαρκία εἰσὶ^ω
 15 τοῦ φάρυγγος μυῶδη καὶ νευρώδη· λέγονται δὲ οὕτως διὰ τὸ στενὸν τοῦ ἐν ᾧ εἰσὶ τόπου· καὶ διὰ τὸ παρακεῖσθαι τῷ ἰσθμῷ· ἰσθμὸς δὲ ἐστὶν ὁ στενὸς τόπος, δι' οὗ ἔστιν ἵεναι τὴν πνοήν· ἢ γὰρ μεταξὺ χώρα τοῦ οἰσοφάγου καὶ τῆς τραχείας ἀρτηρίας, ἰσθμὸς καλεῖται, παρὰ τὸ^κ δι' αὐτοῦ εἰσιέναι τὰ βρώ-
 20 ματα καὶ τὰ πόματα· ὅθεν καὶ παρίσθμια καὶ ἀντιάδες^κ λέγονται, διὰ τὸ ἀντικεῖσθαι ἀλλήλοις· τινὲς δὲ καὶ βράγχη καλοῦσιν αὐτά· ἐκείθεν γὰρ καὶ τὸ βραγχιῶν πάθος γίνεται· πᾶν γὰρ ἕγρον ἐκ φάρυγγος, καὶ λάρυγγος, καὶ βραγχιῶν φέρεται· εἰσὶ δὲ τὰ βράγχη^α σαρκία μυῶδη· ἢ πᾶσα τοῖνον τοῦ
 25 στόματος χώρα φάρυγγε λέγεται καὶ λάρυγγε· τὸ μὲν ἐσώτερον λάρυγγε, τὸ δὲ ἐξώτερον φάρυγγε.

ΚΕΦ. ΙΑ.

Περὶ τῆς Φωνῆς.

Φωνητικὰ δὲ ὄργανα ταῦτα· ὁ γαργαρεύων ὁ λάρυγγε· ἢ
 30 τραχεῖα ἀρτηρία· ὁ πνεύμων· ὁ θώραξ, καὶ τὰ πάλιν δρομοῦντα

^ρ μόνων Β. ^σ πλείων Β. ^τ συνέθηκεν Β. ^α ἀναπνοὴν Α. ^κ πα-
 χύνηται Β. ^υ ὁ οἰμ. Α. ^ν παρίσθμια Α. ^ω ἐστὶ Β. ^κ τοῦ Α.
 † τὰ ποτὰ κ. τ. βρώμ. Β. ^α αἱ ἀντ. Β. ^α βραγχιῶν Α.

κεῦρα· διαλεκτικά^b δὲ, γλῶττα· ὀδόντες· χεῖλη· ῥίς· οὐρα-
 νίσκος, καὶ ὁ γαργαρέων· καὶ ἐνταῦθα γὰρ ξυμβάλλεται· οὐ-
 τως δὲ ἡ φωνὴ γίνεσθαι πέφυκε· τὸ πνεῦμα^d ἀπὸ τῶν πνευμα-
 τοδόχων ἀγγείων ἀνωθούμενον, ὅταν ἡ ὀρμὴ τοῦ φθεγγομένου
 πρὸς φωνὴν τινὴν τὸ μέλος, ταῖς ἐνδοθεν προσκρούμενον⁵
 προσβολαῖς, αἱ κυκλωτέρως τὸν αὐλοειδῆ διειλήφασιν ἴκρον,
 μιμεῖται πῶς τὴν δι' αὐλοῦ γινομένην φωνήν· ταῖς^e ὑμενώδεσιν
 ἐξοχαῖς κύκλω περιδουόμενον· ὑπερώα δὲ τὸν κάτωθεν φθόγγον
 ἐκδέχεται· τῷ κατ' αὐτὴν κενώματι διδύμοις αὐλαῖς τοῖς ἐπὶ
 τοὺς μυκτηρῆρας διήκουσι· καὶ ὄσον λεπίδων τισὶν ἐξοχαῖς^f, τοῖς 10
 τε^g περὶ τὸν ἰσθμὸν χόνδροις τὴν φωνὴν περισχιζούσα, γεγυνο-
 τέραν αὐτὴν ἀπεργάζεται· παρεῖα δὲ καὶ γλῶσσα, καὶ ἡ περὶ
 τὸν φάρυγγα διασκευὴ, καθ' ἣν ὁ ἀνθερέων ὑποχαλᾶ κοιλιανό-
 μενος, καὶ ὄξυτονῶν^h ἐπιτείνεται, τὴν ἐν ταῖς νευραῖς τοῦ πλήκ-
 τρου κίνησιν ὑποκρίνεται· ποικίλως καὶ πολυτρόπως σὺν πολλῷ 15
 τάχει μεθαρμόζον τὰ πρὸς τὴν χρεῖαν, πρὸς τοὺς πότους τῶν
 μουσικῶν· χεῖλέων δὲ διαστολὴ καὶ ἐπίμυσις ταυτὸν ποιεῖ τοῖς
 διὰ τῶν δακτύλων ἐπιλαμβάνουσι τοῦ αὐλοῦ τὸ πνεῦμα κατὰ
 τὴνⁱ ἀρμονίαν τοῦ μέλους· σύμμικτος γὰρ ἡ μουσικὴ περὶ τὸ
 ἀνθρώπινον ὄργανον αὐλοῦ καὶ λύρας, ὥσπερ ἐν συνῳδίᾳ^j τινὶ 20
 κατὰ ταυτὸν ἀλλήλοις συμφθογγομένων.

Καὶ οὕτως μὲν ἡ φωνὴ γίνεται καθ' ἃν εἴρηται τρόπον· τοῦ
 μὲν πνεύμονος ἐκφυσσῶντος τὲ, καὶ τὴν ὕλην παρέχοντος· τῆς
 δὲ τραχειᾶς ἀρτηρίας ὥσπερ τινὸς αὐλοῦ διαπορθμευούσης τὸν
 ἀέρα, καὶ πληττομένης ὑπ' αὐτοῦ, καὶ τοῖόνδε ἦχον ἀποτελού- 25
 σης· οὐδὲν γὰρ ἐστὶ φωνὴ ἢ πληξίς ἀέρος, ἢ ἀήρ πεπληγμέ-
 νος φωτίζουσα τῷ λόγῳ τὰς τοῦ νοῦς διανοίας· τὶ δὲ καὶ τὰ
 χεῖλη, καὶ ἡ ῥίς, καὶ ὁ ἀνθερέων πρὸς ταυτὴν συνεργῶσιν, εἴ-
 ρηται μικρῷ πρόσθεν.

Ὁ δὲ γαργαρέων, ὃν καὶ σταφυλὴν καλέουσιν, οὐ μόνον 30
 δίκην πλήκτρου τὸ ἐκπνεόμενον πνεῦμα προσκρούων^k αὐτὸ δια-

^b διελεκτικά A. ^c ξυμβάλλεται B. ^d ἐπειδὴν γὰρ τὸ πν. B. ^e ταῖς
 δὲ A. ^f quae seq. usque ad ἐξοχαῖς om. A. ^g τε om. B. ^h ἔξυ-
 τονον A. ⁱ τὴν om. A. ^j συνῳδίᾳ B. ^k προσκρούων B.

τυκοῦται τοιῶσδε, ἀλλὰ καὶ ἑτέραν χρείαν οὐ μικρὰν τῇ τε τραχείᾳ ἀρτηρίᾳ καὶ ὄλφ ποιεῖται τῷ λάρυγγι· πρὸς γὰρ τὰς ἀμέτρους τοῦ ἀέρος μεταβολὰς, θερμότητος¹ τυχὸν ἢ ψύξεις, ἀνθιστάμενος πρῶτος^m καὶ ἀπαντῶν, εἰς συμμετρίων ἄγει τὸ 5 ἄμετρον, καὶ οὕτως παραπέμπει τῇ ἀρτηρίᾳ τὴν εἰσπνοήν· καὶ δι' αὐτῆς τῷ πνεύμονι καὶ τῇ καρδίᾳ· οὐ μόνον δὲ τὰς τῆς ψύξεως καὶ θερμότητος εὐκρατεῖⁿ ὁ γαργαρεὼν δυσκρασίας, ἀλλὰ καὶ παχύτητος τοῦ ἀέρος, ἐκ κάπνου ἢ κονιορτοῦ ἐπελθούσας^o αὐτῷ, λεπτύνει καὶ καθαίρει δίκην ἰσθμοῦ· καὶ εἰλικρινῆ 10 τὴν εἰσπνοήν παραπέμπει τοῖς ἔσω· αὗται τῶν φωνητικῶν ὀργάνων αἱ ὀνομασίαι, καὶ χρεῖαι, καὶ ἐνέργειαι.

Ἡ δὲ ἀφωνία ἐπὶ ἐνίων ἀνθρώπων, ἢ κακοφωνία, οὕτως γίνε-
ται· δύο ὑμέτες διαφράττουσι τὸν θώρακα· οἱ καὶ ἀρχόμενοι ἀπὸ τοῦ στέρνου ἀφικνοῦνται μέχρι τῆς ράχews· ὡς γίνεσθαι 15 δύο κοιλίας ἐν τῷ θώρακι· καὶ μέσον τῶν κοιλιῶν εἶναι τὸν πνεύμονα· διείργονται οὖν αἱ δύο κοιλίαι ἀπ' ἀλλήλων, ὡς μὴ δὲ δύνασθαι μεθίστασθαι ἀπὸ τῆς δεξιᾶς κοιλίας ἐπὶ τὴν ἀριστεράν· μήτε ἀπὸ τῆς ἀριστερᾶς ἐπὶ τὴν δεξιάν· συμβαίνει τοῖσιν ἐκ ψύξεως ἢ καύσεως ρεῦσαι τινὰ χυμὸν ἐπὶ ταῖς εἰρη- 20 μέναις κοιλίαις, καὶ ἐμφράξαι αὐτάς· κἀντεῦθεν γενέσθαι τὴν ἀφωνίαν· εἰ μὲν οὖν μία τῶν κοιλιῶν πάθῃ^p, ἡμιφωνία παρακολουθεῖ· ἂν δὲ αἱ^q δύο, παντελής^r γίνεται ἀφωνία. καὶ περὶ μὲν φωνῆς ἢ σκέψις αὐτάρκης.

ΚΕΦ. ΙΒ.

Περὶ Ἀναπνοῆς.

25

Λοιπὸν ἰδῶμεν καὶ πῶς ἡ ἀναπνοὴ γίνεται, καὶ τί τὸ ἐνεργοῦν μέρος· καὶ πῶς ἄλλοτε μεγάλη, καὶ^b ἄλλοτε μικρὰ, ἢ μέσως ἔχουσα φαίνεται· καὶ δεῖ εἶδέναι ὅτι τὴν κατὰ φύσιν καὶ ἀβίαστον ἀναπνοήν, τὸ λεγόμενον διάφραγμα ἀπεργάζεται· 30 ἔστι δὲ τὸ διάφραγμα ὑμῆν^t περιζωννύων ὅλα τὰ σπλάγγνα^u

¹ θερμότητος B. et mox ψύξεως. ^m πρῶτος B. ⁿ εὐκρατοῦ A.
^o ἀπελθούσας A. ^p πάθῃ B. ^q οἱ A. ^r ἢ παντ. B. ^b καὶ om. B.
^t οὐμῆν A. ^u ἕλον τὸν θώρακα B. ἕλ. τὸ σῶμα C.

διαχωρίζει δὲ τὰ θρεπτικὰ μέρια ἀπὸ τῶν ἀναπνευστικῶν· εἰ δὲ ἐστὶ συντεταμένη^ν ἀναπνοή, τότε καὶ οἱ μεσοπλεύριοι μῦες ἐνεργοῦσι· καὶ ὥσπερ ἐν τῷ ἡρέμα ἡμᾶς βαδίζειν^ω, ἐνεργεῖ διάφραγμα^χ τὴν κατὰ φύσιν ἀναπνοήν, οὕτως ἐν τῷ ἐπιτεταμένως βαδίζειν, τὴν ἐπιτεταμένην ἀναπνοήν^γ. ἐπεὶ δὲ οὐκ ἐξ-5 ἀρκεῖ^z μόνον τὸ διάφραγμα ἀναπληρῶσαι τὴν χρείαν, ἐνεργοῦσι καὶ οἱ μεσοπλεύριοι μῦες^α, ὥσπερ ἐπὶ τῶν ὀξέως βαδίζόντων· εἰ δὲ ἐπιπλέον ἔτι ἐστὶν ἐπιτεταμμένη^δ καὶ βεβιασμένη ἡ ἀναπνοή, ἐπειδὴ τότε οὐκ ἐξαρκοῦσι τό τε διάφραγμα καὶ οἱ μεσοπλεύριοι μῦες ἀναπληρῶσαι τὴν χρείαν, τότε καὶ οἱ ὑψη-10 λοὶ λεγόμενοι μῦες ἐνεργοῦσιν, ὥσπερ ἐπὶ τῶν τρεχόντων καὶ ἐπιτεταμμένως^ε γυμναζομένων.

Ἄξιολογωτάτη δὲ ἐστὶν ἡ ἀναπνοή τῶν ἐνεργειῶν τοῦ σώματος· μᾶλλον δὲ τῆς ψυχῆς· ἐδείχθη γὰρ ἔμπροσθεν ὅτι πάντα τὰ ὑπὸ μυῶν καὶ νεύρων κινούμενα μέρια, ἐκ τῆς ψυχῆς τὴν 15 δύναμιν τῆς ἐνεργείας λαμβάνει^δ, καὶ ψυχικὰ ἐστὶν ἄξιολογωτάτη δὲ ἐστὶν ἡ ἀναπνοή, ἐπειδὴ καὶ ζωογονεῖ^ε καὶ ἀνακτᾶται τὸ ἔμφυτον θερμόν· καὶ ὑγιῶς αὐτὴ ἔχουσα^ε, εἰς τὸ ζῆν καλῶς τοῖς ζωῖς^ε συμβάλλεται· βεβλαμμένως^η δὲ διακειμένης, σφάλλει τὰ ζῶα, καὶ διαφθείρει αὐτά· γενεσιουργὰ δὲ 20 αἷτια τῆς ἀναπνοῆς τέσσαρα δεῖ ζητεῖν· ποιητικόν· ὑλικόν· ὀργανικόν· τελικόν· καὶ ποιητικὸν αἷτιον τῆς ἀναπνοῆς, ἡ δύναμις τῆς ψυχῆς, ἡ κινούσα τοὺς μῦας τοῦ σώματος· ὑλικὸν δὲ, αὐτὸ τὸ εἰσπνεόμενον καὶ ἐκπνεόμενον^ι πνεῦμα· τελικὸν δὲ, ἡ χρεία· διττὴ δὲ αὐτή^κ. διὰ μὲν τῆς εἰσπνοῆς, εἰσάγει καθα-25 ρὸν τὸν αἶρα, καὶ ἐμψύχει τὸ ἔμφυτον θερμόν· διὰ δὲ τῆς ἐκπνοῆς, ἐξάγει τὰ λιγνυῶδη περιττώματα.

Χρεία δὲ καὶ εἰς θρέψιν τοῦ ψυχικοῦ πνεύματος· ἥτις γίνε-

^ν συντεταγμένη A. συντεταμμένος C. ^ω βαδ. ἡμᾶς B. ^χ τὸ διάφ. B. ^γ οὕτω τὴν ἐπιτεταμένην ἀναπν. ἐπιτεταγμένως εἰ ἐπιτεταμένην A. ^z ἐπεὶ δὴ τότε οὐκ ἐξαρκοῦσι τό τε διαφρ. καὶ οἱ μεσοπλ. μῦες B. ^α τότε καὶ οἱ ὑψηλοὶ λεγ. μῦες ἐνεργ. omissis quæ seq. B. ^δ ἐπιτεταγμένη B. ^ε ἐπιτεταμμένος B. ^ε ἐκ τῆς ἐνεργείας τῆς ψυχ. λαμβ. τὴν δύναμιν B. ^ε ἀναζωοποιεῖ B. ^ε αὐτῆς ἐχούσης B. ^ε τῆ ζωῆ A. ^η βεβλαμμένος B. ^ι πνεόμενον A. ^κ αὐτῆ B.

ται διὰ μόνης τῆς ἀναπνοῆς· ἔλκεται γάρ τις ἀέρος μοῖρα κατὰ τὰς διαστολάς τῆς καρδίας εἰς αὐτήν, καὶ τρέφει τὸ ψυχικὸν πνεῦμα τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ· καὶ διαφυλάττει αὐτὸ εἰς τὴν κατὰ φύσιν αὐτοῦ θερμότητα· ὀργανικὸν δέ ἐστιν αἷτιον 5 τῆς ἀναπνοῆς τὸ διάφραγμα, καὶ οἱ μεσοπλεύριοι μῦες, καὶ οἱ λεγόμενοι ἰψηλοί· ὧν κατὰ τι τρεπομένων συνίσταται δύσπνοια· τί δέ ἐστὶ δύσπνοια· καὶ πῶς συνίσταται· καὶ πόσαι ταύτης διαφοραὶ, οὐ τῆς παρούσης σκέψεως εἰπεῖν· μᾶλλον δὲ περὶ τοῦ στήθους διερευνήσωμεν, καὶ περὶ τῆς ἐντεῦθεν ἡμῶν 10 πηγαζούσης ἐνεργείας.

ΚΕΦ. ΙΓ.

Περὶ τοῦ Θώρακος.

Τὸ στήθος λέγεται καὶ στέρνον, καὶ θώραξ· εἰ καὶ τινὲς διαιροῦσιν αὐτὰ· πλὴν στέρνον μὲν, διὰ τὸ στερεόν· καὶ στήθος, παρὰ τὸ αὐτό· διότι ἐστηκεν ἀσάλευτον· ἄλλοι δὲ, ὅτι ἐν αὐτῷ τὸ ἡγεμονικὸν ἐστηκεν· ἐξ οὗ καὶ

στεῦται τις λαβῆσαι σε·

οἶον, ἐν τοῖς στήθεσι διανοεῖται τις ἀδικῆσαι ἢ βλάψαι σε· ὡς καὶ παρ' Ὀμήρω,

20 στήθος δὲ πλήξας καρδίην¹ ἠρίπαπε μύθω. (Od. T. 17.)

ἢ ὅτι δι' αὐτοῦ, ἢ πλησίον αὐτοῦ, τὰ σιτία διωθεῖται· οἶον σιτιώθος· θώραξ δὲ, οἶον ὠρός,² καὶ φύλαξ τοῦ θερμοῦ, ἢ τῆς ὀρούσης, ἢτοι πηδώσης καρδίας· ἢ τοῦ θείου καὶ ἡγεμονικοῦ τῆς ψυχῆς, τοῦ θυμικοῦ· οἶον θειώραξ³· ἢ^ο ἀπὸ τοῦ πᾶν πᾶν πᾶν κινεῖσθαι διὰ τοῦ περιεχομένου τόπου ὑπὸ τῆς καρδίας, ἡγεμονικοῦ ὄντος· οἶον, θεώραξ· θώραξ οὖν ὁ δεκτικὸς τῆς τροφῆς τόπος· τὸν γὰρ οἶνον ἐμπιπλάμενον⁴ θωρίζασθαι⁵ λέγομεν· καὶ Ἰπποκράτης· “λοιμὸν θωρίζεις⁶ λύει” τὴν πολυπόσιαν λέγων· ὡς καὶ ἀλλαχοῦ Πίνδαρος διθυράμβω·

30 ἀλόγῳ ποτὲ θωριχθεῖς⁷ ἐπέχεν ἀλλότρια⁸.

¹ καρδίαν et mox θύμω B. ² ὠρός B. ³ θωώραξ A. θωώραξ Lat. Vers. ^ο ἢ om. B. ⁴ οἶνον ἐμπιπλάμενον B. ⁵ θωρίζασθαι A. θωρίζεσθαι C. ⁶ θωρίζεις A. ⁷ θωρίζεις C. ⁸ Pind. citationem om. B. C. ἀλόγῳ ποτὲ θωραχθεῖς ἐπέχει ἀλλότρια Lat. Vers. Cf. Etym. M. p. 460, 39.

θώραξ δὲ τὸ ὄπλον ἀπὸ τοῦ περιεχομένου τὸ περιέχον παρίστη-
σιν ἔξωθεν, μετωνυμικῶ τρόπῳ ὡς καὶ Ὁμηρος,

πῦρ δαίεν ἀπὸ κρατὸς τε καὶ ὕμνῳ (II. E. 7.)

ἀπὸ τῶν περιεχομένων τὰ περιέχοντα ἀντὶ τοῦ ἀπὸ τῆς ἀσπί-
δος καὶ τῆς περικεφαλαίας. 5

Ἔστιν οὖν ὁ θώραξ νευρώδης, καὶ μυώδης, καὶ φλεβιώδης, καὶ
ἀρτηριώδης, ὀργανικὸν μόριον ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ κατασκευασθεὶς
πρὸς τὴν ἐνεργεῖαν τῆς ἀναπνοῆς· συνδέεται δὲ ταῖς ὠμοπλά-
ταις, καὶ ταῖς κατακλεῖσι, καὶ ταῖς πλευραῖς· κατὰ δὲ τὸ
πέρας αὐτοῦ κάτωθεν τῶν μαιστῶν^υ, ἐν τῇ μέσῃ συμπίπτει 10
αὐτῷ ὁ ξιφοειδῆς λεγόμενος χόνδρος· ἐν ᾧ καὶ τὸ διάφραγμα
περιζωννύει τὸ σῶμα^ν, διαχωρίζον^ω τὰ τε ὑπὸ τὸν θώρακα, καὶ
ὑπὲρ τὸν θώρακα σπλάγχνα· ἡγουν τὰ ἀναπνευστικά καὶ θρεπ-
τικά μόρια.

Ἔστιν οὖν ὁ θώραξ οἰκητήριον μὲν τῆς καρδίας· σύγκειται 15
δὲ αὐτῷ ὀπισθεν μὲν ἡ ράχις, ἔμπροσθεν δὲ τὸ στέρνον· ἑκα-
τέρωθεν δὲ αἱ πλευραὶ· ἔχει δὲ καὶ^κ δύο κοιλίας, καθὼς εἴρηται
ἀνωτέρω ἅς ἐποίησεν ἡ φύσις, ὡσπέρ τινος δεξαμενῆς εἰς
ὑποδοχὴν καὶ φυλακὴν πνεύματος· ἵνα ἐν καιρῷ περιστάσεως,
εὕρισκῃ ἀναψυχὴν ἡ καρδία· πολλάκις γὰρ οἱ ἀναφωνισταὶ 20
τῶν φθῶν λέξεις ἐπὶ λέξεσι συνάπτειν ἐθέλοντες, ἢ μέλη ἐκ
μελῶν συντιθέναι, οὐ δύνανται ἀναπνεῖν ἢ μᾶλλον οὐ βούλονται,
διὰ τὸ μὴ θέλειν ἐκπεσεῖν τῆς τοῦ ῥυθμοῦ ἀρμονίας· τούτοις^ν
γοῦν ἡ καρδία ἀπὸ τῶν ἐν τῷ θώρακι κοιλοτήτων δέχεται πνεῦ-
μα, καὶ ἀνακτᾷ ἑαυτήν, ἕως ἂν ἐκεῖνοι παύσωσι, καὶ τὴν εἰς- 25
πνοὴν ἐπισπᾶσονται· τοιαύτη τίς ἐστὶν ἡ τοῦ θώρακος οὐσία^κ,
ἐνεργεῖα τε καὶ χρεῖα.

ΚΕΦ. ΙΔ.

Περὶ τοῦ Τραχήλου, καὶ τῶν σπονδύλων τῆς Ῥάχως, καὶ τοῦ
νωτιαίου μυέλου. 30

Ἀνέλθωμεν δὲ πρὸς τὸν τράχηλον, καὶ ἴδωμεν τὴν οὐσίαν
αὐτοῦ ὅποια, καὶ τὴν ἐνεργεῖαν· εἶτα τὰ μετάφρενα καὶ τὴν

^υ ὀσῶν Α. ^ν τὸ σῶμα om. Α. ^ω διαχωρίζον Α.Β. ^κ καὶ om. Β.
^ν ταῦτα Α. ^κ οὐσία om. Α.

ράχιον ἔπειτα τὰς πλευράς, καὶ τὸν ὑπεζωκότα· καὶ τότε περὶ τοῦ πνεύμονος καὶ τῆς καρδίας διασκευόμεθα· ὁ τράχηλος τοίνυν λέγεται καὶ τένων καὶ αἰχῆν· τοῦ δὲ τραχήλου, τὸ μὲν ἔμπροσθεν αὐτοῦ, κατακλειίδες λέγονται· τὸ δὲ ὄπισθεν, τένων·
 5 ἔξ ὧ καὶ τενάντιον· καὶ τράχηλος μὲν λέγεται, ἀπὸ τῆς τραχύτητος τῶν ἐκεῖσε ὀστέων· ὀστώδες γὰρ τὸ μέρος τοῦτο· ἢ παρὰ τὸ δι' αὐτοῦ ρεῖν, ἥτοι τρέχειν τὴν τροφήν· ὡς τρόχαλος· αἱ δὲ κατακλειίδες, ὅτι περικλείουσι τὰ πρὸς τὸ στέρον^α, ταῖς^β ὠμοπλάταις διαρθρούμεναι· ἢ γὰρ κλείς διὰ μόνην τὴν τοῦ
 10 θώρακος ἐγένετο διάστασιν· διὸ καὶ μόνος ὁ ἄνθρωπος ἐκ πάντων τῶν ἄλλων ζῶων ἔχει κλεῖν.

Ἔστι δὲ ὅλος ὁ τράχηλος ὀστώδης· σπονδύλους ἀπὸ τοῦ ἰνίου ἔχων, ἀπὸ^δ μυῶν καὶ νεύρων καὶ συνδέσμων περιεχομένους· κατὰ μὲν τὸν τράχηλον ἑπτὰ, κατὰ δὲ τὸν ῥῶτον δύο καὶ
 15 δέκα· κατὰ δὲ τὴν ὀσφὺν πέντε· ὡς εἶναι πάντας κδ'. ἐσφιγμένοι δὲ εἰσι πρὸς ἀλλήλους καὶ τεθειμένοι, συμβολὰς ἔχοντες καὶ ἀποφύσεις ἀκανθῶδεις· ἢ δὲ συμβολὴ τούτων, γυγλισμὸς λέγεται παρὰ τῶν ἰατρῶν· τὴν δὲ τούτων σπονδύλων δύναμιν, καὶ χρεῖαν, καὶ ἐνέργειαν, ἐν τοῖς ὄπισθεν διεξήλομεν·
 20 λέγεται δὲ ὁ τράχηλος καὶ θειρή· κυρίως μὲν ἐπὶ τῶν τετραπόδων, διὰ τὸ ἐκείθεν ἐκδέρεσθαι καταχρηστικῶς δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων, διότι πᾶν ὃ μὴ δι' ὅλου ἔστιν ᾧ^ε λέγεται, ἐκ καταχρήσεως ἔχει τὴν κλησιν· τὰ δὲ ὑποκάτωθεν τῶν ὠμοπλάτων μετάφρενα λέγονται, ὅτι ἐξόπισθεν τῶν φρενῶν κεῖται·
 25 ὅθεν καὶ ὁ Ὅμηρος φησιν,

ἦπαρ ὑπὸ προπίδων,

(Il. N. 412.)

ὃ ἔστι τῶν φρενῶν^ε.

Ἡ δὲ ῥάχις ῥήξις τίς ἐστι, τὰ δεξιὰ τῶν εὐσπύμων διαχωρίζουσα· ἢ διὰ τραχύτητα τῶν συνεστηκότων αὐτῇ κονδύλων·
 30 ὡς τῶν ῥάχις καὶ ῥάχις· λέγεται δὲ καὶ ἀκανθα, τῶ τὰς ἐκ τῶν κονδύλων ἀποφύσεις ἀκανθῶδεις εἶναι· ὁ δὲ Ὅμηρος ἰξὺν αὐτῆν

^α τὸ στέρον A. ^β ταῖς B. ^γ διαρθρούμενα B. ^δ ὑπὸ B. ^ε ὁ B.
^ε ὑπὸ τὰς φρένας τὸ ἦπαρ ἔτρωσεν B.

καλεῖ· ἦν οὐχ οἶον τε κίσειαι ἢ ξύσαι^ε εὐκόλως τῇ ἰδίᾳ χειρὶ,
ἀλλ' ἑτέρων^h δεῖσθαι εἰς τοῦτο· φησὶ γὰρ

κατάκηστιν μέσα νῶτα

πλήξε.

(Od. K. 161.)

τὸν τόπον ἐρμηνεύων τοῦτο εἴρηκεν· οἱ ὅμοι παρὰ τὸ ὑπομένειν 5
τὰ βάρη τῶν φορτίων εἴρηγται· λέγεται δὲ τὸ μέρος ἐν ᾧ οἱ
ὠμοπλάται νῶτος, ἐπειδὴ τῶν ἄλλων νοτίζεται μᾶλλον, καὶ εἰς
τοῦτον ὁ ἰδρῶς καταρρέει· ὡς καὶ¹ Ὀμηρος·

κατὰ δὲ νῶτιος^k ῥέει ἰδρῶς,

(Il. A. 810.)

καὶ “ τὸν νῶτόν μου ἔδωκα^l εἰς μάστιγας” καὶ νωτοφόρα ζῶα 10
φαμέν^m· λέγεται τὸ τριούτον μέρος καὶ ψῆ, παρὰ τὸ ψαῦ·
ἢ ἐπιψαύουσαⁿ σὰρξ, καὶ ἐπὶ πολλοῖς οὔσα τοῖς ὀστέοις.

ΚΕΦ. ΙΕ.

Περὶ τῶν Πλευρῶν.

Ἐπεὶ δὴ ἡ ψῆ, καὶ ὁ θώραξ, καὶ αἱ πλευραὶ συνήρθωνται 15
καὶ συνδέονται, καὶ οἶον συγκοινωνοῦσιν ἀλλήλοις ταῖς χρεαίαις
καὶ ἐνεργείαις· οὐδὲν^o ἄτοπον ἐπισκέψασθαι περὶ αὐτῶν τῶν
πλευρῶν· αἱ μὲν εἰσὶ μακραὶ, αἱ δὲ κονταί· ἄς καὶ κοντο-
πλεύρια λέγουσιν, ἢ νόθους πλευράς· εἰσὶ δὲ πέντε αἱ νόθοι·
συμφύονται δὲ τῶν τε διαφράγματι καὶ ἀλλήλαις· εἰς χόνδρον 20
τὸ πέρας αὐτῶν ἔχουσαι· αἱ δὲ λοιπαὶ τῶν πλευρῶν καὶ οἱ τῆς
ράχως σπόνδυλοι περὶ τὸ στέρνον^p, τοῦ θώρακος εἰσὶν ὀστᾶ^q
δώδεκα μὲν ἐκατέρωθεν αἱ πλευραὶ, καθάπερ καὶ οἱ σπόνδυλοι·
διήρθωνται^r γὰρ ἐκάστη πρὸς ἐνὰ, τὰ δὲ τοῦ στέρνου συνήρ-
θωνται^s ἀλλήλοις· ἐπταὶ δὲ τὸν ἀριθμὸν εἰσὶν· ὅσαι καὶ αἱ 25
πρὸς αὐτὸ διαρθρούμεναι πλευραὶ· ὡς εἶναι τὰς πάσας^t εἴκοσι
τέσσαρας· δώδεκα καθ' ἐκάτερον μέρος συναρθρούμενας^u· τὰς

ε κν. ἢ ξύσαι B. κινήσαι A. h ἐτέρωθεν B. i ὡς καὶ om. A.
k νώτερος B. l δέδωκα B. m φαμέν om. B. n καὶ ἐπιψ. A. o οὐδ.
δὲ B. p καὶ τὸ στέρνον τοῦ θώρακος, εἰς δ. B. q τοῦ δὲ θωρ. εἰσὶν ἐπτα
ὀστ. A. τοῦ θωρ. εἰς. ὀστᾶ C. r διήρθωνται B.C. s συνήρθωνται B.C.
t πασ. πλευράς B. u συναριθμουμένας B.

μὲν δώδεκα, τοῖς δώδεκα σπονδύλοις τοῦ νότου, τὰς δὲ γε πέντε, τῇ ὄσφύϊ· αἱ δὲ ἑπτὰ, τῷ στέρνῳ καθὼς εἴρηται.

Ταύτας δὲ τὰς ὕπερ ἰσοζωννύει καὶ ὑπαλείφει τις ὑμῆν κοινός, ὃς ἀπὸ τῆς χρείας ὑπεξωκῶς ὠνόμασται· ἐγένετο δὲ 5 οὗτος ὁ ὑμῆν παρὰ τῆς προνοίας· ἵνα μὴ τῷ πνεύμονι ἀμέσως ὀμλοῦσα, τῶν ὀστέων ἡ οὐσία σκληρὰ καὶ ἀντίτυπος οὔσα, ἀνιᾶ αὐτὸν καὶ ἐπιπλήσῃ τῇ προσψαύσει· εἰσὶ δὲ καὶ κατὰ τὰς λοισπὰς πλευρὰς μεσοπλεύριοι μύες, οὓς καὶ φρένας καλοῦσι· 10 οὐδὲν γάρ ἐστι πλευρίτις, εἰ μὴ φλεγμονὴ τοῦ τὰς πλευρὰς ὑπεξωκότος ὑμέρος.

Τινὲς δὲ τὸ διάφραγμα καὶ τὸν ὑπεξωκότα ἓνα ὑπέλαβον εἶναι ὑμένα· οὐκ ἔστιν δέ· ἄλλο^z γὰρ ἐκεῖνος, καὶ ἄλλο^γ οὗτος· ἐκεῖνος μὲν γὰρ διαχωρίζει τὰ τε ἐν τῷ θώρακι, καὶ τὰ 15 ὑπὸ τὸν θώρακα σπλάγχνα· καὶ τὴν ἀναπνοὴν ἐνεργεῖ, καθὼς ἔφθην εἰπὼν οὗτος δὲ τὰς πλευρὰς ὑποζωννύει· καὶ τὸν πνεύμονα διαφυλάττει τῆς τούτων βλάβης· τὸν δὲ τοῦ διαφράγματος ὑμένα περίπεπλον λέγουσι· διὰ τὸ περιειλεῖσθαι^z αὐτὸν τοῖς σπλάγχχοις· ἢ πέπλον, διὰ τὸ ὑφαπλοῦσθαι^a· ἢ πάτος 20 ἀπὸ τοῦ πεπῆσθαι, καὶ ὄϊον συνέσφιχθαι· διὸ καὶ ὁ Καλλίμαχος οὕτως ἔφη·

^γἩρις

ἀγρὸν ὑφνέμεναι τῆσι μέμηλε πάτος^b.

Εἰσὶ δὲ κατὰ σχῆμα αἱ πλευραὶ οὐχ ὅμοιαι· ἀλλ' αἱ μὲν 25 ἐπικαμπεῖς, αἱ δὲ ἀνανεύουσαι πρὸς τὸ στέρνον· τὸ τέλος ἔχουσαι χόνδρον ἀλλ' οὐκ ὀστοῦν· στρογγύλαι μὲν ἔνθεν, ἐκείθεν δὲ πλατεῖαι· ἐναποδέουσαι ἀλλήλαις, καὶ ἐναπομένουσαι· εἴρηται δὲ πλευραὶ, ὅτι πλήρεις εἰσὶ μυελῶν ἀναμιχῶτοι· ἢ ὄϊον πολυεurai, ὡς πλατεῖαι καὶ χώραν πολλὴν διακατέχουσαι· ἢ πολυ- 30 ωραι οὔσαι, ὡς φυλάσσουσαι καὶ περιέχουσαι τὸν πνεύμονα,

^γ ταύταις δὲ ταῖς B. ^ω φρενιτιᾶν A. ^z ἄλλος B. ^γ ἄλλος B.
^z περιειλεῖσθαι B. ^a quæ seq. usque ad μέμηλε πάτος om. B.C. ^b Ἡρις
 ἂν ὑφνέμεναι τῆσι μέμηλε πάτος Lat. Vers. add. Fr.

τὴν καρδίαν, καὶ τὴν γαστέρα· ἀπὸ τοῦ ὄρειν, ἤγουν φυλάττειν· καὶ κηρωρὸς, καὶ θυρωρὸς ἐξ αὐτοῦ· ὡς καὶ Ἡσίοδος·

Γαῖα δὲ τοι πρῶτον μὲν ἐγειάτο ἴσον ἑαυτῇ

Οὐρανὸν ἀστερόεντα· ἵνα μιν^ο περὶ πάντα καλύπτῃ. (Th. 126.)

καὶ τὸ περιέχειν δὲ αὐτὸ^d ἐκ τοῦ φυλάττειν· 5

ἔς μοι κῆπον ἔχει πελοδένδρεον· (Od. Δ. 737.)

τὸ γὰρ ἔχει^ο ἀντὶ τοῦ φυλάττειν κείται· καὶ τὸ

ἔχει δὲ τε κίνας, αὐτὸς (Od. Α. 53.)

μακράς·

καὶ τοῦτο ἀντὶ τοῦ περιέχει· οὕτως μὲν οὖν ἡ ῥάχισ τῶ στέρνω, 10
καὶ αἱ πλευραὶ συνδέθενται καὶ συνήρθωνται, ἵνα πρὸς τε
κίνησιν καὶ κάμψιν, καὶ ἀντανακλασμὸν, καὶ σύντονον βάδισιν,
καὶ δρόμον, καὶ κάθισμα ἄλληλαι ἀλλήλαις αἱ ἀρμοναὶ συν-
έρχωνται^ε· καὶ τὴν καθ' ὁρμὴν κίνησιν, καὶ ἐπιτετεχνασμένην,
ἐκτελεῖν δυνάμεθα· μόνος γὰρ ἄνθρωπος^β πρὸς δύο γωνίας ὀρθὰς 15
κάμπτει τὰ σκέλη, κατὰ τε τὸ ἰσχίον καὶ τὴν ἰγνύν· τὴν μὲν
ἐπὶ τὰ ἔνδον, τὴν δὲ ἐπὶ τὰ ἔξω.

ΚΕΦ. ΙΖ.

Περὶ τοῦ Πνεύμονος καὶ τῆς Καρδίας.

Ἐπεὶ οὖν ὁ θώραξ συμπεριέχει τὸν πνεύμονα καὶ τὴν καρ- 20
δίαν, σκεπώμεθα καὶ ὡς ταῦτα διάκειται· τοῦ θώρακος ἔσωθεν
ὁ πνεύμων ἐστίν, ἐμπεριέχων τὴν καρδίαν, καὶ οἶον ἐπικαλύπτων
αὐτήν· ἔστι δὲ ἀρτηριώδης καὶ πολύπορος· ὑπὸ τῆς φύσεως
κατεσκευασμένος πρὸς τὴν ἐνέργειαν τῆς ἀναπνοῆς· λεπτὸς καὶ
κοῦφος, καὶ μανὸς, πρὸς τὸ εἰσάγειν καθαρὸν ἀέρα, καὶ ῥιπίζειν 25
τὸ ἔμφυτον θερμὸν ἐν τῇ καρδίᾳ^h· ἐξάγειν δὲ πάλιν τὰ λιγνυ-
ώδη αὐτῆς περιττώματα· καὶ γὰρ οἶον πλέγμα ἐστὶν ὁ πνεύ-
μων· συγκείμενον ἐκ τεσσάρων· ἐκ τῆς τραχείας ἀρτηρίας, καὶ
ἐκ τῆς λείας, καὶ φλεβὸς παχείας, καὶ τῆς σαρκὸς αὐτῆς
ἀφρώδους^ι· ἥτις σὰρξ ἀναπληροῖ δίκην στοιβῆς τὰς μεταξὺ 30

^ο μὴ Β. ^d καὶ αὐτὸ Β. ^ο ἔχειν Β. ^ε συνέρχονται Β. ^β ὁ ἄνθρ. Β.
^h τὸ ἐν τῇ κ. Β. ^ι καὶ τῆς ἀφρ. σαρκ. αὐτοῦ Β.

χώρας τοῦ πλέγματος, τῶν τε δύο ἀρτηριῶν καὶ τῶν φλεβῶν^κ μέσον δὲ αὐτοῦ τὴν καρδίαν περιλαμβάνων, περιψύχει διὰ τῆς εἰσπνοῆς, καὶ παραμυθεῖται αὐτήν· διὰ γὰρ τοῦτο καὶ πνεύμων ἐκλήθη, ὅτι καὶ δοχεῖον ὑπάρχει τοῦ πνεύματος· καὶ ὅτι τῇ
 5 καταπνεύσει αὐτοῦ ψύχει τὰ ἐνδοθεν· καὶ τὰ λιγνυώδη περιττώματα ἔξωθεν ἀποκρίνει· τρέφεται δὲ καὶ αὐτὸς ὑπὸ αἵματος καθαροῦ· τοῦτο δὲ τὸ τρέφον αὐτὸν αἷμα εἰς τὴν δεξιᾶν κοιλίαν τῆς καρδίας προσπέττεται^λ, καὶ λεπτύνεται· σομφώδους γὰρ καὶ λεπτῆς ὦν οὐσίας, ὑπὸ λεπτοῦ καὶ καθαρωτέρου αἵματος τρέ-
 10 φεται· οὐκ ἐδύνατο δὲ οὗτος τὸ παχὺ αἷμα πέψαι, καὶ εἰς οἰκείαν τροφήν ἀναλῶσαι· διὰ τὸ ἀκίνητον αὐτοῦ, καὶ τὰς πρὸς ἀναπνοὴν ἀσχολίας· διὰ τοῦτο ἐκεῖ λεπτινόμενον καὶ καθαυρόμενον, πρῶτον τρέφει αὐτὸν μετὰ τῆς ἀερώδους οὐσίας, καὶ ὡς καθαρωτέρας.

15 Πᾶσα δὲ ψύξις, καὶ δυσκρασία, καὶ παχεῖα ἀναθυμιάσις ἔλκοι τὸν πνεύμονα· διὰ τὸ τῆς οὐσίας αὐτοῦ εὐπαθές· ἀλλὰ καὶ ὁ περιέχων αὐτὸν^μ θώραξ, ὡς νευρώδης, ἐτοιμῶς πλήττεται ὑπὸ πάσης ψύξεως· ἐπεὶ οὖν μόνιον ἐστὶν ἐν αὐτῷ περιέχων ὡς εἰπεῖν τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου, λέγω δὴ τὸ ἔμφυτον θερμὸν, οὗ
 20 τινος ἐργαστήριον πέφυκεν ἡ καρδία· τοῦτο δὲ αἰεὶ χρεῖα ἐστὶ ῥιπίζεσθαι^ν, ἀναρρῶνυσθαι τε^ο κατὰ φύσιν· ὅπερ γίνεται διὰ τῆς εἰσπνοῆς καὶ ἐκπνοῆς.

Αὗται δὲ αἱ κινήσεις ὑπὸ ψυχικῆς δυνάμεως ἐνεργοῦνται τῇ διαστολῇ τοῦ θώρακος καὶ τῇ συστολῇ, καθὼς ἔμπροσθεν εἴρη-
 25 ται· τούτου χάριν ὁ θώραξ, ὡς περιεκτικὸς τῆς ἐν ἡμῖν ζωῆς, πολλοῖς μυσίν ἐτιμήθη καὶ συνεστάθη· καὶ δῆλον ὅτι πολλῶν ὄστων τῶν μυῶν, πολλὰ καὶ τὰ νεῦρα ἐστὶ, τὰ χορηγοῦντα αὐτοῖς τὴν κινήτικὴν δύναμιν· τὰ οὖν^ρ νεῦρα ὑπὸ φλεγματικῆς^ς, καὶ παχείας, καὶ γλίσχρου τρεφόμενα χυμοῦ, ἐτοιμῶς ὑπὸ τῆς
 30 ψυχρότητος, καὶ ἐμφράττεται, καὶ πλήττεται.

Διὰ ταῦτα, καὶ φλέβες, καὶ ἀρτηρίαι, καὶ νεῦρα, καὶ σύν-

^κ καὶ τῆς φλεβῆς B.C. ^λ προπέττεται A. προσπέττεται C. ^μ αὐτὴν A. ^ν ῥιπ. ἐστὶν B. ^ο ἀναρρῶνυσθαι τε A. ἀναρρῶνυσθαι B. ^ρ γυν B. ^ς φλεγματικῆς B.

δεσμοί, καὶ χόνδροι, καὶ πιμελὴ ἐν τῷ θώρακι, ἵνα καὶ θερμότη-
 τητα τὴν δέουσαν χορηγῶσι, καὶ τὰς τῆς ψύξεως ἀπειργῶσι
 βλάβας, καὶ τὰς παρ' ἀλλήλων ὠφελείας καρπῶνται· ἡμῖν
 γὰρ^τ φλεψ τροφὴν χορηγεῖ τῷ νεύρῳ, καὶ τῇ ἀρτηρίᾳ, καὶ τοῖς
 λοιποῖς μορίοις τοῦ θώρακος· μᾶλλον δὲ τοῦ παντὸς σώματος· 5
 ἢ δὲ ἀρτηρία μεταδίδωσι τῇ φλεβί καὶ τοῖς ἄλλοις θερμασίας
 φυσικῆς, καὶ ζωτικῷ πνεύματος· τὸ δὲ νεῦρον αἰσθησιν παρ-
 ἔχει αὐταῖς τε, καὶ τῷ παντὶ σώματι· πολλὴν δὲ καὶ παρὰ τῆς
 καρδίας τὴν φυσικὴν θερμότητα ὁ θώραξ λαμβάνει, ὡς οἴκος
 ὑπάρχων αὐτῆς. 10

Ἔστι δὲ ἡ καρδία νευρώδης, καὶ μυώδης, καὶ φλεβώδης·
 ἔχουσα καὶ ἀρτηρίας, καὶ δύο κοιλίας κατ' ἀμφοτέρα μέρη
 αὐτῆς· ἐν αἷς γενᾶται τὸ ἔμφυτον θερμὸν, καὶ τὸ ζωτικὸν
 πνεῦμα· ἐμπέφυκε δὲ αὐτῇ ἡ μεγάλη ἀρτηρία καὶ πρώτη, ἣν
 ἀορτὴν καλέουσι·^β δι' ἧς χορηγεῖται ταῖς^τ ἀπάσαις τοῦ σώμα-
 τος^α ἀρτηρίαις, ὅτε ζωτικὸς τόνος, καὶ ἡ ἔμφυτος θερμασία·
 ζωτικὸν δὲ τόνον τὸν σφυγμὸν λέγομεν· τὸν γὰρ σφυγμὸν τῇ
 καρδίᾳ ἢ τὰ σύμπαντα οἰκονομοῦσα ἐχαρίσατο δύναμις^γ, ἵνα
 διὰ μὲν συστολῆς, ἐκθλίβῃ καὶ ἐκπυρνήζῃ^δ τὰ λιγνυώδη αὐτῆς
 περιττώματα, ἅπερ ἐν αὐτῇ γενᾶται διὰ τὴν ἄμετρον αὐτῆς 20
 θερμασίαν· διὰ δὲ τῆς διαστολῆς, εἰσδέχεται καθαρὸν ἔξωθεν
 αἶρα· θερμαινομένης γὰρ αὐτῆς παρὰ φύσιν, εὐθέως καὶ τὸ
 ζῶον ὅλον παρὰ φύσιν θερμαίνεται, καὶ ψυχομένης ψύχεται.

Τέτακται δὲ ἐν αὐτῇ καὶ ἡ τοῦ θυμοῦ δύναμις, τὸ πάθος
 τῆς ψυχῆς^ε· πάθη δὲ τῆς ψυχῆς λέγομεν, ἐν οἷς αὐτῆς μὲν 25
 ἐστὶ πρῶτον^ς ἡ κίνησις, συμπάσχει δὲ αὐτῇ ἡ καρδία, ὡς
 ὄργανον αὐτῆς· ἢ μὲν γὰρ ψυχὴ ἀθάνατος οὔσα, δῆλον ὅτι καὶ
 ἀπαθὴς ἐστὶ^ε· τὸ δὲ συμπάσχον κινεῖται· καὶ ἡ ἐξ ἔνδοθεν^α
 φέρεται, ἢ ἐκτὸς τὸ ἐνοικοῦν τῇ καρδίᾳ πνεῦμα ζωτικόν· καὶ
 ἐκτὸς μὲν μετὰ συντονίας, ὡς ἐπὶ τῶν θυμουμένων· ἢ μετὰ 30
 χαινότητος, ὡς ἐπὶ τῶν ἠδομένων· ἐντὸς δὲ, ἢ ἀβρώς, ὡς ἐπὶ

^τ ἢ μὲν γὰρ B. ^α καλοῦσι B.C. ^β ἐν ταῖς B. ^γ τῷ σώματι B.
^δ δύν. ἐχαρ. B. ^ε πυρνήζῃ B. ^ς τὸ τ. ψ. πάθος B. ^ς πρῶτως B.C.
^ε πάθους σωματικῷ add. B.C. ^α ἐξ οπι. B. ἢ ἔνδο C.

τῶν φοβουμένων· ἢ κατὰ βραχὺ^b, ὡς ἐπὶ τῶν λυκουμένων οὐκοῦν τῆς καρδίας καὶ ταῦτα, καὶ τὸ θερμαίνειν ἅπαν τὸ σῶμα· ἔστι δὲ τὸ σχῆμα αὐτῆς κωνοειδές.

Πυρωδέστερα δὲ οὔσα πάντων τῶν ἐν τῷ σώματι μορίων, 5 καὶ τοῦ πυρὸς ἔλαχεν ἔχειν τὸ σχῆμα· ὥσπερ γὰρ ἐκεῖνο ἀπὸ πλατυτέρας βάσεως ἀρχόμενον τὴν ἄνω χώραν διώκει, αἰεὶ στενόμενόν^c τε καὶ εἰς ὄξυ ἀποκορυφούμενον, οὕτω καὶ ἡ καρδία κωνοειδής ἐστὶ· κῶνος δὲ ἐστὶ σχῆμα περιαγές εἰς ὄξυ λῆγον· δύναται δὲ τὸ σχῆμα τοῦτο νοεῖσθαι οὕτως· εἴ τις λάβοι κατ' 10 ἐπίνοιαν πλείονας κύκλους ἐπαλλήλους κειμένους· ὧν ὁ μὲν ὑποκάτω μείζων ἐστίν, ὁ δὲ ἐπ' ἐκείνῳ σμικρότερος· εἶτα ὁ τρίτος καὶ ὁ τέταρτος, καὶ οὕτως ἐφεξῆς ἡ μείωσις γίνεται, ἄχρις ἂν εἰς κύκλον σμικρότερον τελευτήσῃ· οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ κῶνου· λέγεται οὖν τοῦ τοιούτου σχήματος τὸ μὲν εὐρὺ βάσις, 15 τὸ δὲ στενὸν κορυφή· ἡ τοίνυν καρδία τὸ κωνοειδές ἐστὶν ἔχουσα σχῆμα, τὴν δὲ βᾶσιν οὐκ ἔχει κάτω· ἔμελλε γὰρ ἡ κορυφή ἄνω βλέπουσα πολλοὺς ἀτμοὺς θερμότερους ἄνω πρὸς^d τὸν ἐγκέφαλον πέμπειν, καὶ ἀμείβειν τὴν ψυχικὴν^e κράσιν αὐτοῦ ψυχρότεραν ἐξ ἀρχῆς γεγονυῖαν· νῦν δὲ κεῖται μὲν ἡ βᾶσις^f 20 αὐτῆς ὀπίσω καὶ ἄνω· ἡ δὲ κορυφή πρόσω καὶ κάτω· διὰ οὖν ταύτην τὴν αἰτίαν θερμαίνουσα τὸ περιστέρνιον, λάσιον αὐτὸ ἀπεργάζεται ταῖς θριξί· διαφέρει δὲ τὸ λάσιον τοῦ δασέος· ὅτι τὸ μὲν δασὺ θεωρεῖται πλήθει καὶ πυκνότητι τριχῶν, τὸ δὲ λάσιον οὐ μόνον τούτοις, ἀλλὰ καὶ μεγέθει· ὥστε εἴ τι μὲν 25 λάσιον, τοῦτο καὶ δασύ· εἶτι δὲ δασύ, οὐ πάντως καὶ λάσιον· τὸ δὲ ὄνομα ἐτυμολογεῖται παρὰ τὸ κραδαίνω τὸ σείω· αἰετικίνητος γὰρ ἡ καρδία^g· ὅθεν καὶ μέλλοντος φόβου καὶ ἀγωνίας σημαντικὴ ἐστὶ πηδῶσα· ὡς καὶ Ὀδυσσεὺς,

πολλὰ δέ οἱ κραδίη ποτὶ ἕσσεται ἄλεθρον^h. (Od. E. 389.)

30 καὶ πάλιν,

καὶ γὰρ ἐμοὶ νόος ἐστίνⁱ ἐναΐσιμος οὐ δέ μοι αὐτῆ

θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι σιδήρεος ἀλλ' ἐλεήμων· (Od. E. 190.)

^b καταβραχὺ C. ^c αἰεὶ διώκει αἰεὶ στεν. A. ^d παρὰ B. ^e φυσικὴν B.C. ^f ἡ μὲν β. B. ^g ἐστὶν ἡ κ. B. ^h om. B.C. ⁱ ἐστὶ A.

ἀλλὰ καὶ ἐνεστῶσαν ἀγωνίαν πείθει, φέρειν ὡς τὸ,

τέτλαθι κραδίη καὶ κύντερον ἄλλῃ ποτ' ἔτλης· (Od. T. 18.)

καὶ πάλιν,

τῆδε μαλ' ἐμπείσει κραδίη μέγα τετληῖα· (Od. T. 23.)

ἀντὶ τοῦ ἐπέισθη ἐν ἡσυχίᾳ καὶ ὑπομονῇ εἶναι^k.

5

Ἐξ αὐτῆς οὖν ὡς εἴρηται τὸ ζωτικὸν πνεῦμα, καὶ τὸ καθα-
ρότερον¹ καὶ εἰλικρινές αἷμα· καὶ ἡ θερμότης ἐπὶ τὸ πᾶν σῶμα
διὰ τῶν ἀρτηριῶν ἐγκατασπείρεται· ἡ γὰρ δημιουργὸς φύσις
πολλῆν τοῦ ἐν ἡμῖν θερμοῦ ποιησαμένη πρόνοιαν, δυσὶ μορίοις
αὐτὸ ἐχαρίσατο τοῖς ἐξαιρέτοις^m, καρδίᾳ καὶ ἥπατι, καὶ μά- 10
λιστα καρδίᾳ· ἐκ τούτων οὖν καὶ τὰ λοιπὰ μόρια μεταλαμ-
βάνει καὶ ἐπαπολαύει τῆς ἐμφύτου αὐτῶν θερμασίαςⁿ· ἐκά-
στου, πρὸς τὸ μέγεθος καὶ τὸ ἀξίωμα τῆς ἐνεργείας, τῆς χρη-
γίας ταύτης ἀεὶ μεταλαμβάνοντος· ἀναμείκται δὲ ἐν ταῖς
ἀρτηρίαις ἀπάσαις διὰ πολλῶν ὄπῶν ἀναπνεούσων τῶ αἵματι ἡ 15
ἀερώδης οὐσία, καὶ κατ' αὐτὴν τὴν καρδίαν· δι' ἧς οἰκιοῦται
μὲν τὸ εἰλικρινές, ἐξωθεῖται δὲ τὸ αἰθαλῶδες· οὐ μόνον διὰ
στόματος καὶ ρίνος, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν ἀδήλων πόρων· ἀδήλους
δὲ πόρους τὴν διαπνοὴν παντὸς τοῦ σώματος λέγομεν· καθ' ἣν
ἐκ τοῦ βάρους, καὶ τῆς συστολῆς τῶν ἀρτηριῶν, ἀτμοὶ πλεῖστοι 20
διὰ τῆς μαρότητος τοῦ δέρματος διεξέρχονται.

Μετὰ γοῦν τὸν θώρακα, ἐκ τοῦ ξιφοειδοῦς λεγομένου χόν-
δρου, ὃς τὸ πέρασ ἐστὶ τοῦ ἐπὶ τὰ ὑποχόνδρια μέρους, ἀπὸ τοῦ
στέρνου μέχρι τῆς ἥβης καὶ τῶν ταύτης μέρων, ὅπερ καὶ
κύστιν καλοῦμεν, ἐπιγιάστριον καλεῖται τὸ πᾶν ὅπερ εἰς τρία 25
διαιρεῖται· εἴστε ἐπιγιάστριον, καὶ ὑπογιάστριον, καὶ ἥτρον^o· τὸ
μὲν οὖν ὑπογιάστριον τὸν ὀμφαλὸν καλοῦμεν· τὸ δὲ ἄνωθεν αὐ-
τοῦ τὸ μὲν μετέωρον ἐπιγιάστριον καλεῖται, ἐπειδὴ ἐπὶκείται τῇ
γαστρί· τὸ δὲ ἕτερον ὑπογιάστριον, ἐπειδὴ ὑποβέβηκεν αὐτῇ· τὸ
δὲ τοῦ ὀμφαλοῦ κατωτέρω ἥτρον^p προσαγορεύομεν· τὸ δὲ ὑποκάτω 30
τῶν διδύμων περινίων· ὅσα μὲν οὖν εἰς ἐπιγιάστριον διηρέθη, τὸν

^k hæs ab usque ἀλλὰ καὶ ἐνεστ. om. B. ¹ καθαρότατον B. καθα-
ρότατον C. ^m κατ' ἐξαιρέτων B.C. ⁿ θερμ. αὐτ. B. ^o ἥτρον B.
ἥτρον C. ἥτρον A. ^p ἥτρον B.C. ἥτρον A.

στόμαχον περιέχουσι καὶ γαστέρα τὴν ἄνω· δεξιώτερα τὸ ἥπαρ καὶ τὸν σπλῆνα ἐν τοῖς ἀριστεροῖς, ἅπερ ἀμφοτέρα σπλῆγγνα καλεῖται, διὰ τὸ διασπᾶν τὴν τροφήν· τὰ αὐτὰ δὲ καὶ ὄργανικά.

ΚΕΦ. ΙΗ.

Περὶ Στομάχου.

5

Ἔστι δὲ ὁ στόμαχος νευρώδης, ἐργαλεῖον ὀρέξεως καὶ καταπόσεως, καὶ πρὸς ὑγρὰς καὶ ξηρὰς τροφὰς ἐπιτήδειος· λέγεται δὲ στόμαχος ὅτι τὰ ἀπὸ τοῦ στόματος εἰς αὐτὸν χεῖται· ἂν τε ὑγρὰ, ἂν τε ξηρά· ἢ ὅσον σιτόμαχος, ὁ τοῖς σιτίοις μαχόμενος^α.

10 θλίβουσι γὰρ αὐτόν· ἢ ὁ θλίβων ἔμπαλιν ταῦτα, ἵνα καταβιβασθῆ· λέγεται καὶ στόμαχος, ὅ ἐστι μηχανὴ τῶν σιτίων· ἄλλοι δὲ ἐκ τοῦ στόμα στόμαχον λέγουσι, διὰ τὸν τὴν μάστακα^β ἐξ αὐτοῦ δέχεσθαι, τουτέστι τὴν τροφήν·

ὡς δ' ἔρρις ἀπῆσι· νεοσοῖσι προφερῆσι

15

μάστακ', ἐπὶν κε λάβησιν·^γ

(Il. I. 324.)

εἴρηται δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ στόματος·

ἀλλ' Ὀδυσσεὺς ἐπὶ μάστακα χερσὶ πίεζε^δ.

(Od. Δ. 287.)

πῶς δὲ ἐστὶν ἐργαλεῖον ὀρέξεως, ὧδε^ε σκόπει.

Ὁ στόμαχος καθὼς εἴρηται, ὀρέξεως καὶ καταπόσεως ἐργα-
20 λεῖον ὑπάρχων^ς, δέχεται τὴν τροφήν ἐκ τοῦ στόματος· ἔχει δὲ κύτος αὐτὸς πρὸς τὸ πέρασ τοῦ ξιφοειδοῦς χόνδρου, εἰς ὃ καταβιβαζόμενος^ς τίθεται τὰ βρώματα· μετὰ οὖν μικρὸν χρόνον, ἔλκει ἐξ αὐτῶν ἢ γαστήρ ἤδη τὰ, ἅπερ εἶχε πρότερον μετα-
πέμψασα τῷ ἥπατι καὶ τοῖς ἐντέροις· τῷ ἥπατι μὲν τὸν χυλὸν,
25 τοῖς ἐντέροις δὲ τὰ σκύβαλα· ἐπεὶ οὖν ἀπεσκευαλίσθη καὶ ἀπεκρίθη τὰ περιττώματα, καθὼς εἴρηται ἀνωτέρω, ἐτράφη δὲ καὶ πάντα τὰ μέρη τῆ καταλλήλῃ τροφῇ, διεφορήθη ἅπαν τὸ σῶμα ὑπὸ τῆς τοῦ περιέχοντος βάρους βίας· ταύτην^ς γὰρ ἔλαχε τὴν ἀνάγκην πάντα τὰ ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ τυγχά-
30 νοντα· ὁρᾶται γὰρ τῷ πολλῷ χρόνῳ καὶ λίθος μείων^ς παρὸ ἧν

^α λέγεται δὲ στομ. ὅτι τοῖς σιτίοις μάχεται B. ^γ hęc om. B.

^β μάστακα B. ^δ cit. om. B.C. ^ε hęc etiam om. B.C. ^ς δὲ δὲ A.

^ς ὑπάρχων B. ^ς καταβιβαζόμενα B.C. ^ς ταῦτα A. ^ς μείων B.

γεγονώς· διεφορήθη οὖν ἅπαν τὸ σῶμα, καὶ μάλιστα τὸ δέρμα τοῦ σώματος, ὡς τῷ περίξ ἀέρι πλησιέστερον ὀμιλοῦν· εἴτα τροφῆς ἀπορήσαν, τρέπεται κατὰ τῶν ὑποκειμένων αὐτῷ μυῶν, καὶ ἔλκει τὸ ἀφορισθὲν αὐτοῖς εἰς λόγον τροφῆς· ἐκεῖνοι πάλιν τρέπονται κατὰ τῶν πλησίων^α· καὶ οὕτως κατὰ τὸ συνεχές 5 γίνεται ἡ διάδοσις αὕτη μέχρι τοῦ ἥπατος· εἴτα ἀπορήσαν τροφῆς τὸ ἥπαρ, ἔλκει τὴν ἐν ταῖς μεσαραϊκαῖς φλεψὶ περιεχομένην· αἱ δὲ ἔλκουσιν ἀπὸ τῆς γαστρὸς· ἡ δὲ γαστήρ ἀπὸ τοῦ στομάχου· καὶ ἐπεὶ ἡ τοιαύτη ὀρμὴ μέχρι γαστρὸς καὶ στομάχου κατέληξεν, ἀγγέλλεται τῷ ζῶν^β διὰ τῶν νεύρων ἡ 10 ἐνδεία· διὰ τοι τοῦτο πλείονα νεῦρα^γ αἰσθητικὰ τῇ γαστρὶ καὶ τῷ στομάχῳ ἐδόθη, ἵνα διὰ τοῦ πάθους αἰσθάνωνται^δ τῆς ἐνδείας· καὶ αἰσθανόμενα, ἐπεγείρει^ε τὸ ζῶον εἰς προσφορὰν σιτίου καὶ πόματος· ὅπως ἀντεισταχθῆ ἕτερα πάλιν τῶν δια-
φορηθέντων.

15

Οὕτως μὲν οὖν ἡ ὄρεξις γίνεται, ἣν καὶ πείναν ὀνόμασαν· ἐκ τοῦ στομάχου ἡ γαστήρ· ἐκ τῆς γαστρὸς ἡ σάρξ· ἐκ τῆς σαρκὸς αἱ μεσαραϊκαὶ φλέβες· ἐκ τούτων τὸ ἥπαρ· ἐκ τοῦ ἥπατος πᾶσαι αἱ φλέβες· ἐκ τούτων ἡ κοιλὴ φλεψὶ· ἐκ ταύτης οἱ μῦες, καὶ αἱ παρακείμεναι σάρκες ἀπλαῖ· ἐκ τούτων 20 τὸ δέρμα τρέφεται· καὶ οὕτως τραφέντα, ἴσταται τῆς ὀρμῆς μέχρι διαπνευσθῆ· διαφορηθέντα δὲ, τὸ ἀνάπαλιν γίνεται· ἐκ τοῦ δέρματος οἱ μῦες ἐνδείας αἰσθησιν^ι δέχονται· ἐκεῖνοι^ε γὰρ τὴν τροφήν αὐτῶν ἀνιμήσατο· οἱ μῦες τῶν σαρκῶν καὶ τῶν φλεβῶν τὴν δαπάνην ἀφήρπασαν· αἱ φλέβες καὶ αἱ σάρκες 25 τοῦ ἥπατος ἤψαντο· τὸ ἥπαρ τὴν γαστέρα ἐπηρεάσειν ἤδη· δι' ἐνδείαν ἡ γαστήρ τὸν στομάχον· ὁ στομάχος μετὰ τῆς γαστρὸς, τὸ ζῶον ὑπὲρ τῆς τροφῆς ἐπακέστησαν· τὸ ζῶον διὰ τὴν βίαν τῆς φύσεως, τροφὰς ἑαυτῷ ἐπενόησε.

Καὶ οὕτως μὲν κατὰ τὸ πλεῖστον τοῦ χρόνου ἡ ὄρεξις γίνε- 30
ται· ἐν δὲ τῷ χειμῶνι, διεισδύνον πρὸς τὸ βάθος τοῦ σώματος τὸ ὅλον θερμὸν, διὰ τὴν τοῦ περιέχοντος ψύξιν, καὶ τὴν πύκνωσιν

^α πλησίον B. ^β τὰ ζῶα B. ^γ νεῦρα B. ^δ αἰσθάνονται A.C.
^ε ἐπεγείρει C. ^ι αἰσθ. ἐνδ. B. ^ε ἐκεῖνοι A.

καὶ ἀδιαπνευστίαν τοῦ σώματος, τὸ ἔμφυτον θερμὸν ὑπερθερμαίνον τε καὶ πλεονάζον, καὶ πᾶσαν^h τὴν ὑγρότητα καταδαπανῶν¹, πλείονα τὴν ὄρεξιν ἀπεργάζεται· τοῦτο καὶ Ἴπποκράτης^k εἶδως φησίν· “ αἱ κοιλίαι χειμῶνος καὶ ἦρος θερμότεται φύσει· ἐν
5 “ ταύταις οὖν^l τῆσιν ὄρησι καὶ τὰ προσάρματα πλείω δοτέον” προσάρματα λέγον τὰ σιτία, ὡς προσφερόμενα τῷ σώματι· ἐξ οὗ καὶ ἄρτος παρὰ τὸ αἶρειν, ὃ ἔστι προσφέρειν καθ’ ἐκάστην ἡμῶν γὰρ οὗτος τροφή καὶ προσθήκη τοῦ σώματος· ἀλλ’ εἰ μὲν τοσοῦτον ἀντείσγητο ὅσον καὶ διεφορεῖτο, συνέβαινε τὰ
10 ἡμέτερα σώματα ἀναλλοιώτα διαμένειν καὶ μὴ γηρᾶν, μὴ δὲ ὑπὸ τοῦ γήρωσ πάσχειν^m. ἐπειδὴ δὲ πλείων μὲνⁿ ἡ διαφόρησις, καὶ ἡ τῶν περιττωμάτων ἀποκάθαρσις, ὀλίγη δὲ ἡ ἐκ τῶν βρωμάτων τροφή τῷ σώματι· “ τροφῆς γὰρ τὸ τρέφον^o” καθ’ Ἴπποκράτην^p διὰ τοῦτο, κατὰ βραχὺ τῆς ἐν ἡμῶν ὑγρότητος^p
15 καταδαπανωμένης, καὶ οἷον ξηραينوμένου τοῦ σώματος, γηρᾶ τὸ ζῶον καὶ διαφθείρεται, καὶ εἰς ἀδυναμίαν καὶ ἀσθένειαν φέρεται· οὐ μόνον ὁ ἄνθρωπος, ἀλλὰ καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ζῶων· αὕτη μὲν τοῦ στομάχου χρεία τε, καὶ ἐνέργεια, καὶ ὀνομασία.

ΚΕΦ. ΙΘ.

Περὶ τοῦ ἥπατος.

20

Τὸ δὲ ἥπαρ οὐσία ἐστὶν ἐρυθρὰ σαρκώδης, μύωσιν^q ἔχουσα τεταμένην ἐν τοῖς δεξιοῖς μέρεσιν, ἐν ᾧ γεννᾶται τὸ αἷμα· ἐξ οὗ ἐκπεφύκασι^r φλέβες, δι’ ὧν^s χορηγεῖται τὸ αἷμα πρὸς ἀποτροφήν τοῦ πάντος σώματος· καὶ οὗτος μὲν ὄρος ἥπατος· ἡ δὲ
25 κατασκευὴ αὐτοῦ καὶ ἐνέργεια εἴρηται μὲν καὶ πρῶτον· εἴρησεται δὲ καὶ νῦν ὀλίγα περὶ αὐτοῦ· ὄργανον γὰρ ὄν τοῦ ἐπιθυμητικοῦ, διςσῶς ταύτην ποιεῖται· τὴν μὲν ἐν ταῖς τροφαῖς, τὴν δὲ ἐν ταῖς συνουσίαις· καὶ διὰ τῆς μᾶς^u, ἀντείσάγει τὸ

^h καὶ πᾶσαν B. καὶ om. A. ¹ καταδαπανῶν A.C. ^k ὁ Ἴπποκ. B.
^l οὖν om. B. ^m τί πάσχειν B. ⁿ μὲν om. B. ^o τὸ τρέφ. τροφή B.
^p ἴγρ. καταβραχὺ δαπαν. B. ^q μύωσιν A. μῦας ἔχουσα τεταμένης C.
^r ἐκπεφύκασι B. ^s οὗ B. ^t πρόσθεν B. ^u ὁ μὲν γὰρ τ. μ. B.

λεῖπον τῷ σώματι, διὰ δὲ τῆς ἄλλης, ἀποκρίνει τὸ πλεονάζον.

Ἔστιν αὖ φύσει θερμὸν τοῦτο τὸ σπλάγγχον, διὰ τὸ αἷματος εἶναι γεννητικόν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων χυμῶν τὰ γὰρ σιτία, κ' ἂν διαφόρων φύσεων ὄντα τύχη, εἰς τὴν γαστέρα 5 διὰ τοῦ στομάχου φερόμενα, πέττεται καὶ ἀλλοιοῦνται, χυλὸς^ω γινόμενα μεμιγμένους· τὸ δὲ ἥπαρ^κ ἐκ τῶν μεσαρίων^γ φλεβῶν δεξάμενον, πυροειδέστερον ποιεῖ, καὶ εἰς αἵματος φύσιν δι' ἔψησιν^ε μεταβάλλει, καὶ τῷ παντὶ σώματι διὰ τῶν φλεβῶν ἐπιπέμπει πρὸς ἀρκούσαν διοίκησιν· ὅθεν διὰ μὲν τοῦ τρυγῶ- 10 δους αἵματος, ὁ μελαγχολικὸς γενᾶται χυμὸς· ἐκ δὲ τοῦ ὀρρόδους αὐτοῦ, ἡ ξανθὴ χολή· ἐκ δὲ τοῦ ἀφρόδους καὶ πομφολυγῶδους, τὸ φλέγμα· καὶ ὁ μὲν μελαγχολικὸς χυμὸς καὶ^α τὸ φλέγμα, ὡς βαρύτερα τῶν ἄλλων, ὑφίζάνουσι κάτω· ἡ δὲ ξανθὴ χολή, ὡς λεπτομερὲς^δ, τὴν ἀνωτέρω χώραν μεταδιώκει· 15 τὴν μέσσην δὲ ἀκριβῶς τὸ αἷμα τάξιν κατείληφε^δ· καὶ ἐν μὲν τοῖς σιμοῖς αὐτοῦ τὸ ἥπαρ μύας ἔχει ὑποκειμένους αὐτῷ, συνεργοὺς εἰς τὴν τοῦ αἵματος ἔψησιν, καὶ τῶν ἄλλων^ο χυμῶν τὴν διάκρισιν· ἐν δὲ τοῖς κυρτοῖς αὐτοῦ, ἡ κοιλὴ φλὲψ δίχα μεριζομένη, τὸ μὲν ἐν αὐτῆς μέρος πέμπει ἐπὶ τὰ κάτω μέρη, ἐπὶ 20 βουβῶνας, καὶ σκέλη· τὸ δὲ ἕτερον παρὰ^ε καρδίαν, καὶ θώρακα, καὶ κεφαλὴν· καὶ διὰ τῆς κλειδὸς περιεχόμενον^ε, περιλαμβάνει αὐτὴν ἔσωθεν τε καὶ ἔξω· εἴτα ἀνιῶσα αὐθις, συμφύεται ἐπὶ τὰς καρωτίδας^δ, καὶ ἀποσχίζεται, ποιῶσα τὰς σφραγιτίδας^ι λεγομένας φλέβας, δι' ὧν τὰ πλεῖστα μόρια τοῦ σώματος 25 ὀργανικὰ τε καὶ ἀπλᾶ ἐπαρδεύεται· λέγεται δὲ ἥπαρ, παρὰ τὸ ἐπῆρθαι καὶ κεκυρτώσθαι^κ· ἢ παρὰ τὸ ἐπαρδεύειν ὅλον^ι τῷ σώματι αἷμα· ἢ παρὰ τὸ ἦδω τὸ εὐφραίνω^μ, ἦδαρ καὶ ἦπαρ· ἐν γὰρ τούτῳ καὶ τὰ τῆς ἡδονῆς, καὶ τὰ τῆς ἐπιθυμίας· ὅτι καὶ Τιτυὸς διὰ τοῦ ἥπατος κολάζεται. 30

ν ὅν Β. ἔστι δὲ θ. φυ. C. ω χυλὸς C. κ ἥπαρ τοῦτο B.C.
 γ μεσαρίων C. ε ἔψησιν B.C. α ὡς καὶ B. δ λεπτομερὲς B.C.
 ζ διώκει B. δ ἀκρ. τάξ. τὸ αἷμα κ. B. ο τὴν τ. ἀλ. B. ε περι B.
 ἐπι C. ε περιεχόμενον B. περιερχομένη C. δ καρωτίδας B. ι φρα-
 γιτίδας A. κ κυρτώσθαι A. ι ἔλφ B. μ εὐφραίνωμαι B.

ΚΕΦ. Κ.

Περὶ τοῦ Σπληνός.

* Αντικρυς δὲ τοῦ ἥπατος ὁ σπλήν κεῖται, φλεβώδης ὢν καὶ ἀρτηριώδης, καὶ ἀνισόπλατυς· λεπτὰ ἀγγεῖα ἔχων, καὶ πολλὰ 5 μεταξὺ τῶν ἀγγείων θρομβώματα^π· διὰ τοῦτο ἀραιός ἐστι καὶ σομφός^ο. ἔστι δὲ καὶ ψυχρὸς καὶ ὀξώδης· ἔχων τὴν ὀξύτητα ταύτην παρὰ τῆς φύσεως· πρὸς τὸ διεγείρειν τὸν στόμαχον εἰς ὄρεξιν τροφῆς· ἀλλὰ καὶ τὴν ἔκκρισιν τοῦ περιττείνοντος χυμοῦ, τοῦ μέλανος^ρ, εἰς τὴν γαστέρα χέων, στύφει τε 10 αὐτὴν καὶ τονοῖ, καὶ πρὸς τὰς πέψεις διεγείρει· καὶ πρὸς τούτοις δὲ καὶ καθαίρει τὸ ἥπαρ, ἔλκων τὰ τρυγώδη καὶ θολερά τῶν ἐκ τοῦ ἥπατος ἀπορρίπτουμένων^q ὑγρῶν, εἰς οἰκείαν τροφήν· διὸ καὶ σπλήν εἶρηται, παρὰ τὸ ἐπισπᾶσθαι εἰς ἑαυτὸν τὰ φαυλισθέντα τῶν ὑγρῶν.

15

ΚΕΦ. ΚΑ.

Περὶ τῆς ἄνω Γαστρούς.

Ἡ δὲ κοιλία νευρώδης ἐστὶ καὶ πιμελώδης· ὑποδοχεῖον τροφῆς ὑγρῆς καὶ ξηρῆς· πρὸς τὸ πέτεσθαι τὴν τροφήν ἐν αὐτῇ 20 κατασκευασθεῖσα· ἀπὸ τῆς κοιλότητος τὸ ὄνομα λαβούσα· ἢ ἀπὸ τοῦ λεαίνειν καὶ χυλοῦν τὴν τροφήν· λέγεται δὲ γαστήρ ὅτι περιαιγῆς ἐστὶ, καὶ γαστρίζει ἡμῖν τὴν τροφήν· ἢ ὅτι γεγάσθηται καὶ πεπλήρωται κορεσθεῖσα· ἢ παρὰ τὸ γῶ τὸ λαμβάνω· ἢ πάντα τὸν βίον μὴ πληρουμένη λαμβάνουσα· ἔστι δὲ οἷον διβάλαντος· τὸ μὲν ἄνω μέρος ἔχουσα στενὸν καὶ 25 ὄρθον, καὶ κόλπον μικρόν· διὸ καὶ ῥαδίως εἰς ἔμετον ὄρμα· λέγεται δὲ παρὰ ἰατρῶν^β ἢ ἄνω κοιλία, μικρὰ, ἢ δὲ κάτω, πλατεῖα τέ ἐστὶ καὶ μεγαλόκοιλος· ὡς συναγομένης ἐκεῖ τῆς τροφῆς· πολλῶν δὲ νεύρων αἰσθητικῶν ἢ γαστήρ μετέχει, καὶ μάλιστα κατὰ τὸ στόμιον αὐτῆς· ὥστε ἐτοιμώτατα τῆς ἐν- 30 δείας τοῦ παντός αἰσθάνεσθαι, καθὼς κατόπιν ἐδέχθη· ὡς μὴ

^π sic B.C. θρομβο Α. ^ο σομφός Α. ^ρ τοῦ μελ. οπ. Α. ^q ἀπορριπτουμένων Α. ἀπορρίπτουμένων C. ^τ ἢ ὅτι γαστρ. ἡμᾶς ἐπιζητούσα τ. τρ. Β. ^β τῶν ἰατρ. Β.

λιμῶ διαφθαρῆ λεληθότως[†] τὸ ζῶον καὶ γὰρ ἡ τροφή διὰ δύο αἰτίας ἐν ἡμετέρῳ παραλαμβάνεται σώματι· διὰ τε ἀναπλήρωσιν τοῦ διαφορουμένου, καὶ πρὸς αὔξησιν τοῦ ἐμφύτου θερμοῦ· τὸ γὰρ ὀρέγεσθαι ἔργον ἐστὶ φυσικὸν τοῦ στομάχου καὶ τῆς γαστρὸς, μετὰ ψυχικῆς αἰσθήσεως γινόμενον. 5

Τὴν οὖν ἐπεισερχομένην ἔξωθεν τροφήν ἄμφω ἡ γαστήρ καὶ τὸ ἥπαρ κοινοεργοῦσιν· ἡ μὲν γὰρ χυλικοεῖ· τὸ δὲ, αὐτὴν ἐξαιματοῦ· οἱ δὲ στοιχειώδεις χυμοὶ ἐν τῷ ἥπατι γεννῶνται κατὰ τὴν εἰρημένην σκέψιν· καὶ ὡς κατὰ φύσιν αὐτῶν ὄντων, ἠξίωσεν αὐτὰ ἡ πρόνοια ἔχειν δοχεῖα· καὶ τῆς μὲν ξανθῆς χολῆς, ἡ χοληδόχος^υ κύστις ἐστίν· ἢ τις ἐν τοῖς σιμοῖς τοῦ ἥπατος κεῖται· τοῦ δὲ μελαγχολικοῦ χυμοῦ, ὁ σπλήν· τοῦ δὲ ὀρρώδους αἵματος, νεφροὶ καὶ οὐρητῆρες, καὶ ἡ οὐρηδόχος^ν κύστις· τοῦ δὲ αἵματος, φλέβες καὶ ἀρτηριαί· τῆς δὲ μελαίνης χολῆς οὐδὲν ἐστὶ δοχεῖον^ω· οὐδὲ γὰρ αὐτὴν οἶδεν^ξ ἡ φύσις, 15 ὡς παρὰ φύσιν οὔσαν· ἀλλὰ καὶ ὅταν γενήθῃ, πᾶσαν μηχανάται κίνησιν, ὡς τε ἐκδιῶξαι αὐτὴν, καὶ ἀποτρέψασθαι πρὸς τὴν κάτω ἔξοδον, διὰ τὸ δριμύ καὶ ἀνιαρὸν τῆς ποιότητος αὐτῆς· τὸ δὲ φλέγμα ἐπὶ πάντων τῶν ἐνδοθεν χωρίων κατέσπαρται· ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ κεφαλῇ διαχεῖται· ὑγρά δὲ ἴδια κατὰ 20 τὸν στόμαχον καὶ τὸν θώρακα εἰσίν.

Ἐκκρίνεται δὲ τὰ μὲν παχέα καὶ φλεγματικώτερα κάτω, τὰ δὲ λεπτά, καὶ ἀποιότερα, καὶ χυμώδη, διὰ τοῦ στόματος ἐκπτύεται· διὰ τε ἀναχρέμψεως, καὶ ἀποχρέμψεως· ἄλλο δὲ ἐστὶν ἀναχρέμψις, καὶ ἄλλο ἀπόχρεμψις· ἀναχρέμψις μὲν^ρ, ἡ 25 νίκα δι' ὑπερώας ἔλθῃ τὸ ἐμούμενον ἢ ἀποπτύομενον ἀπὸ τοῦ στομάχου καὶ τῆς γαστρὸς· ἀπόχρεμψις δὲ, ἐπὶ τῇ καθάρσει τοῦ λάρυγγος^σ, καὶ τῆς τραχείας ἀρτηρίας· πῶς δὲ ἐπίκειται αὐτῇ τὸ ἥπαρ, καὶ ζέσιν δίδωσι· καὶ πῶς ἐστὶ κοινοεργῆς μετ' αὐτοῦ, ἤδη λέλεκται· πῶς δὲ τοῖς ἐντέροις αὐτὴ μεταδίδωσιν, 30 ἐντεῦθεν ἀρκτέον.

[†] sic B. λεληθός. A. ^υ χολιδόχος B. ^ν οὐροδόχος B. ^ω στοι-
χειόν C. ^ξ οἶδεν αὐτὴν B. ^ς κεῖται B. ^ρ μὲν γὰρ ἐστὶν B. ^σ φέ-
μγγος B.

ΚΕΦ. ΚΒ.

Περὶ τοῦ Οἰσοφάγου καὶ τῆς Τραχείας ἀρτηρίας.

Δεῖ γὰρ εἶδέναι ὅτι τὸ στόμα δεξάμενον τὴν τροφήν μασ-
 σάται αὐτήν, καὶ κατατέμνει, καὶ καταλαίπει διαφόροις ὀδοῦσι
 5 χρησάμενον, καὶ παραπέμπει τῷ οἰσοφάγῳ ὃ δὲ οἰσοφάγος
 μέσος^b κείται τοῦ λάρυγγος καὶ τῶν σπονδύλων· διαδέχεται
 δὲ αὐτὸν τὸ κύτος^c τῆς γαστρὸς, ἐν ᾧ τὰ σιτία περιεχόμενα
 πέττεται καὶ χολοποιεῖται· καὶ τὰ διάφορα εἰς μίαν μετα-
 βάλλεται ἰδέαν· μετὰ δὲ τὴν γαστέρα, τὰ ἔντερα διαδέχεται,
 10 μέχρι τῆς ἥβης καὶ τῆς ἔδρας κυκλιδῶν^d κείμενα, ἐν ᾗ ὁ μῦς
 τοῦ σφρυγκτήρος τῆς ἐξόδου τὴν αἴσθησιν^e δίδωσιν· εἰσὶ δὲ
 νευρώδη, καὶ φλέβας ἔχοντα· καὶ τὰ μὲν τῶν ἐντέρων συνερ-
 γοῦσι πρὸς τὴν πέψιν τῆς τροφῆς, τὰ δὲ πρὸς ὑποδοχὴν^f καὶ
 ἀπόκρισιν τοῦ περιττώματος γεγονότα· δέκα τριῶν πήχεων ὄντα·
 15 τῷ ἰδίῳ πήχει μετρούμενα ἕκαστον· εἰσὶ δὲ ἐννέα τάξεις ἐντέ-
 ρων ὑπὸ πιμελώδους χιτῶνος περισκεπομένων καὶ περικρατου-
 μένων· καὶ οὕτως ἕκαστον προσαγορευόμενον^g στόμαχος, κοι-
 λία· πυλωρός· ἢ δωδεκαδάκτυλος^h λεγομένη ἔκφυσις, ἐκ τοῦ
 κατὰ μῆκοςⁱ μέτρου τὴν προσηγορίαν ταύτην ἀπολαβοῦσα·
 20 λεπτόν· νῆστις· τυφλόν^k· κῶλον· ἀρχόν· καὶ ἀπευθυσμένον.

Ἐκ τούτων τὰ μὲν διακριτικὰ εἰσὶ τῆς τροφῆς, τὰ δὲ ὑπο-
 δεκτικὰ· τὰ δὲ παροδευτικὰ, τὰ δὲ ἀποκριτικὰ^l· καὶ διακρι-
 τικὰ μὲν εἰσὶ, πυλωρός, νῆστις, καὶ τὸ λεπτόν· ἐνταῦθα γὰρ
 χωρίζεται τὰ χρηστὰ τῶν τροφῶν ἀπὸ τῶν ἀχρηστών· καὶ ὁ
 25 μὲν χρηστὸς χυλὸς ἀναδίδεται τῷ ἥπατι πρὸς ἐψῆσιν, καὶ τὴν
 τῶν μορίων διατροφήν· τὸ δὲ ἀχρηστον περιττώμα, ἦγουν τὸ
 ἀποκάθαρμα τῆς τροφῆς, ἢ κόπρος, ἔξω βάλλεται· λέγεται δὲ
 κόπρος διὰ τὸ χεῖσθαι διὰ τοῦ πόρου, χόπρος^m τις οὔσα· ἢ
 εἶον κόπροςⁿ· βαρύνει γὰρ τὸ περιττὸν ἐγκείμενον καὶ κοπιῶ-
 30 ὑποδεκτικὰ δὲ τῶν ἐντέρων εἰσὶν, ὥσπερ τὸ τυφλόν· παροδευ-

^b μέσων Β. ^c αὐτὸ τὸ κυτ. Β. ^d κυκλιδῶν Β. ^e τ. αἰσθ. τῆς
 ἐξ. Β. ^f τὴν δοχὴν Β. τὴν ὑποδ. C. ^g προσαγορευόμενα Β. ^h ἢ καὶ
 δωδ. Β. ⁱ μήκος Α. ^k τυφ. νηστ. Β. τυφ. κωλ. νηστ. C. ^l τὰ δὲ
 ἀποδ. τὰ δὲ ἀποκρ. Β. ^m χόπρος Β. C. ⁿ κόπρος Β.

τικά^ο δὲ, ὥσπερ τὸ κῶλον τὸ δὲ κῶλον λέγεται καὶ κῶλος παρὰ τὴν κοιλότητα· ἀποκριτικά δὲ, ὥσπερ τὸ ἀπευθυσμένον^ρ γίνεται δὲ τούτων ἢ κατ' εὐθείαν διαδοχὴ ἀπὸ τῆς γαστρὸς, οὕτως· ἀπὸ τῆς γαστρὸς^α τῆς κάτω, δέχεται τὸ περίττωμα ἢ δωδεκαδάκτυλος ἔκφυσις· ἢν καὶ μέρος τῆς γαστρὸς τινες ἐνό- 5 μισαν εἶναι· μετὰ δὲ τὴν δωδεκαδάκτυλον, ἔστιν ἢ νῆστις· νῆστις δὲ ἐκλήθη, διότι κεῖται πλησίον^ρ τινῶν φλεβῶν λεγομένων μεσαραιῶν, αἱ ἀνιμῶνται αὐτοῦ φυσικῶς τὸν χυλόν· ὡς εὐρίσκεσθαι τὸ τοιοῦτον ἔντερον αἰεῖ^β κενόν.

Μετὰ δὲ τοῦτο τὰ λεπτὰ ἔντερα διαδέχονται· εἰσὶ δέ τινες 10 ἔλικες ἐν αὐτοῖς, διὰ τὸ μὴ κεῖσθαι αὐτὰ ἐπ' εὐθείας· καὶ μεταξὺ τῶν ἐλικῶν τούτων, ὑμενώδης οὐσία καὶ πιμελώδης κεῖται· ἢν οἱ ἰδιῶται ἔκλυσιν λέγουσιν· ἐφ' οἷς^τ ἐποχοῦνται τὰ ἔντερα, καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ ἥπατος μικρὰ φλεβία· μετὰ δὲ τὰ λεπτὰ ἔντερα, διαδέχεται τὰ παχέα^υ· ἐν οἷς πρῶτον μὲν ἔστι τὸ 15 τυφλόν, ὃ τὴν κόπρον δέχεται πρῶτον· καὶ ἐπειδὴ οὐκ ἔχει διέξοδον, ἀναρροίβει τε αὐτήν, καὶ οἶον ἀπεμεί^ν καὶ διαδέχεται τοῦτο τὸ κῶλον· ἀλλὰ τὸ μὲν τυφλόν ἐν τοῖς δεξιῶις μέρεσι κεῖται λοξόν· τὸ δὲ κῶλον ἐκ τῶν ἀριστερῶν ὀρμώμενον καὶ ἐλιπτόμενον, ἀνώτερον τοῦ τυφλοῦ ἐντέρου ἀνεῖσι, καὶ φθά- 20 νει μέχρι τῆς δεξιᾶς λαγόνος· καὶ αὐθις ὑποστρέφον, κάτεισι παρὰ τὸν ἀριστερὸν βουβῶνα· διὰ τοῦτο καὶ οἱ τὸ κωλικὸν ἔχοντες νόσημα, τῇ τοιαύτῃ εὐλήσει ὀδυνώμενοι, ὄφιν περιπεπλέχθαι αὐτοῖς πολλάκις διίσχυρίζονται· μετὰ δὲ τὸ κῶλον, τὸ ἀρχὸν τὴν κόπρον λαμβάνον, τῷ ἀπευθυσμένῳ ὡς ἐσχάτῳ 25 μεταδίδωσι· δι' οὗ ἢ κόπρος ἐξέρχεται· οὐκ ἔτι^ν ἐπεσοχόμενη διὰ τὸ εὐθὲς^ω τοῦ ἐντέρου· ὅθεν καὶ οὕτως ἐκλήθη.

Ταῦτα δὲ πάντα ὑπὸ τῆς γαστρὸς διαβαστάται καὶ διακατέχεται· καὶ γὰρ ἡ δημιουργικὴ δύναμις κηδομένη τῆς γαστρὸς, μίας αὐτῇ πολλοὺς περιέθηκε· καὶ οἱ μὲν κάτωθεν, ἄνω 30 φέρονται· οἱ δὲ ἄνωθεν, κάτω φερόμενοι^ς· καὶ οἱ μὲν ἐπ' εὐ-

^ο ἰποδακτικόν C. ^ρ ἀπρωθισμένον C. sed corr. in marg. ἀπευθ.

^α γαστερὸς B. ^ρ πλησίον A. ^β αἰεὶ om. B. ^τ ἢ B.C. ^υ παχέα B.

^ν οὐκέτι B. ^ω sic omn. Codd. ^ς φερριμ. om. B.

θείας κείνται· οἱ δὲ ἐγκάρσιοι· εἰσὶ δὲ ἄλλοι λοξοὶ, ἀπὸ τοῦ στέρνου φερόμενοι· οἱ μὲν ἀπὸ τοῦ δεξιῦ μέρους αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἀριστερὸν βουβῶνα, οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ ἀριστεροῦ ἐπὶ τὸν δεξιόν· ἦν καὶ ὁ ἐπίπλους γ, καὶ τὸ περιτόναιον διασκέπουσι, καὶ διαθερ-
5 μαινουσι, καὶ δυναμοῦσι πρὸς τὴν τῶν ἐντέρων, καὶ τῆς ἐν αὐτοῖς ὕλης, ἀναβάσταξιν καὶ ὀχύρωσιν.

Ὁ δὲ περὶ τὴν ἔδραν μῦς, ὃν καὶ σφικκτῆρα ὀνομάζουσιν, ἡ πρακτὸν, συνέχει τοῦ ἀπευθυσμένου τὴν ἐσχατίαν· ἐξ ἧς τὰ πνεύματα, καὶ τὰ περιττὰ πάντα ὠθοῦνται· τοῦ εἰρημένου ὑπο-
10 χωροῦντος σφικκτῆρος· καὶ σφικκτῆρ μὲν λέγεται, ὅτι περι-σφίγγει, καὶ οἷον σειροῖ τὸ ἔντερον καὶ δεσμοῖ^α, ἵνα μὴ ἄκοντες προΐωμεν, ἐν οἷς οὐ δεῖ, καὶ ὅτε οὐ δεῖ· πρακτὸς δὲ, οἷον προ-ακτὸς, παρὰ τὸ δι' αὐτοῦ προΐεσθαι τὸ περιττώμα· ἐπειδὴ δὲ διὰ τῶν ἐντέρων φέρονται διάφοροί τινες καὶ δριμεῖς χυμοὶ ἐκ
15 τῶν περιττωμάτων, ἐπετηδενσεν ἡ φύσις τιμελώδη τινὰ καὶ φλεγματικὴν ὕλην καὶ περιεγάνωσε, καὶ οἷον ἐπέπλασεν αὐτὰ, ἵνα πρόβολον τινὰ ἔχουσι καὶ ἀπάντημα, πρὸς τὸ μὴ ραδίως ὑπὸ τῆς διερχομένης δριμύτητος δάκνεσθαι καὶ ὀδυνᾶσθαι, καὶ συν-οδυνᾶν τὸν ἄνθρωπον· τοῦτο γοῦν καὶ ἐπὶ τῆς γαστρός ἐστιν
20 ἰδεῖν, καθὼς ἔφθην εἰπὼν, ὅτι πανταχόθεν περικείται αὐτῇ τὸ ἐπίπλον καὶ τὸ^α περιτόναιον πρὸς φυλακὴν· καὶ πάλιν ἔσωθεν, ἐν ᾧ τὰ περιττώματα κεῖται, ἐπεπλάσθη καὶ αὐτῇ, καὶ περι-εγανώθη ὁμοίως τοῖς ἐντέροις, διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν.

Γινώσκουσα ἡ δημιουργικὴ, μᾶλλον δὲ κηδεμονικὴ^β φύσις,
25 ὅτι τὰ νευρώδη μόρια ὑπὸ δριμύτητος τινὸς δακνώμενα^γ ὀδυνᾶ-ται, καὶ συνδυνᾶ τῇ αἰσθήσει, τὴν εἰρημένην ἐτεχνάσατο γάνω-σιν· πάλιν δὲ ἐπιμελουμένη^δ τοῦ ζώου, πόρους ὀχετηγούς^ε κατεσκεύασε, δι' ὧν καθαίρεται τὰ περιττὰ^ς καὶ τρυγῶδη τοῦ σώματος· ἐπειδὴ γὰρ οἶδεν ὅτι ἡ λαμβανομένη τροφή, εἰ καὶ
30 πᾶσα τῷ ἡμετέρῳ σώματι οἰκεῖα ἐστίν, ἀλλὰ τι καὶ περιττω-ματικὸν ἔχει, τούτου χάριν τούτους ἐπενόηθη. καθάπερ καὶ οἱ

γ ἐπίπλους Α. α ἔτι περισφ. τὸ ἐντ. καὶ δεσμοῖ Β. α τὸ οπι. Β.
β γνωσκ. γὰρ ἡ δημ. καὶ κηδ. Β. γ δακνώμενα Β. δ ἐπιμελουμένη Α.
ε ὀχετηγούς Α. ς καθαίρεσθαι δεῖ τὰ περ. Β. C.

πόλεων τινῶν ἐπιμελούμενοι^β, ὄχετους καὶ ἀμάρρας καὶ ρυάκας παρασκευάζουσιν, εἰς λίμνας^h, ἢ ποταμούς, ἢ θαλάσσας τὰ συναγόμενα πέμποντες¹ περιττά.

Τριῶν δὲ οὔσων πέψων, τῆς ἐν γαστρὶ, τῆς ἐν ἥπατι, καὶ τῆς ἐν παντὶ σώματι, τριττὸν ἀνάγκη καὶ τὸ γένος εἶναι τῶν 5 περιττωμάτων καλεῖται γοῦν τὸ μὲν πρῶτον περιττώμα τῆς τροφῆς, στερρόν καὶ ἔστιν κόπρος· ἐκκαθαίρεται δὲ τοῦτο διὰ τῶν ἐντέρων, παρὰ τὸν ὄχετηγὸν τῆς ἔδρας· τὸ δὲ τῆς δευτέρας πέψεως περιττώμα, ὑγρόν ἔστι, καθαιρόμενον διὰ νεύρων καὶ οὐρητήρων· ὀνομάζεται δὲ οὔρον· τὸ δὲ τῆς τρίτης πέψεως 10 περιττώμα, ἔστι τοῦ παντὸς σώματος, καὶ καλεῖται ἰδρῶς· καθαίρεται δὲ διὰ τῶν ἀδήλων πόρων· ταῦτα δὲ πάντα γέγονεν, ἵνα μὴ χρονίζοντα σήπηται ἐν τοῖς ἐντέροις^k, καὶ βλάβη οὐ τὴν τυχοῦσαν ἐπιφέρει^l τῷ ζῳῷ· πᾶσι δὲ τοῖς ἐκκρινομένοις ἀπὸ τοῦ σώματος περιττοῖς συνεκκρίνεται καὶ ζωτικὸν πνεῦμα, 15 ἐν κόπρῃ, ἐν οὔρῳ, ἐν πτύσμασι^m, καὶ ἐν ἰδρῶτι· ἔντερα δὲ λέγεται ἀπὸ τοῦ ἐντὸς εἰλεῖσθαι· οἶον ἔντελα, τὰ ἐντὸς εἰλούμενα· ἢ ἀπὸ τοῦ δι' αὐτῶν ρεῖνⁿ τὴν ἀπὸ τῆς τροφῆς περίσειαν· λέγονται δὲ ἔνδινα^o, ὡς Ὀμηρος^p.

ψᾶσαι ἐνδίων,

(II. Ψ. 806.) 20

ἔνινα τινὰ ὄντα, τὰ ἐντὸς τῶν ἰνῶν ἢ^q τῶν μελῶν· καὶ μὴν καὶ χολάδες λέγονται^r· ὡς τὸ,

χῦντο χαμαὶ χολάδες·

(II. Δ. 526.)

χολάδες δὲ^s, διὰ τὸ κατὰ φύσιν δέχεσθαι τὸ χολῶδες περιττώμα· μετὰ δὲ τὰ σπλάγγνα, καὶ γαστέρα, καὶ ἔντερα, ὁ τύπος, 25 ἐν ᾧ ἀποτελεωτῶσιν αἱ νόθοι πλευραὶ, λαγῶν λέγεται, καὶ κενεῶν, καὶ λαπάρα· τὰ μὲν γὰρ πλῆσιον τῶν πλευρῶν ὄστέα, λαγόνων ὄστᾶ λέγονται· εἰσὶ δὲ πλατέα· τὰ δὲ ἐπὶ τὴν ἐπίβασιν, ὀπισθέν τε καὶ κάτωθεν, ὄστᾶ ἰσχίων· τὰ δὲ εἰς τὸ πρόσω μέρος ἐντεῦθεν ἀνατεινόμενα, λεπτὰ ὄντα καὶ διατετρημένα, 30

β ἐπιμελούμενοι Α. h ἐκ λ. Β. i παραπέμποντες Β. k χρονίζηται τὰ σιτία ἐν τ. ἐντ. καὶ σήπηται Β. l ἐπιφέρει Β. C. m πτύσματι Β. om. C. n ἀπὸ τοῦ διαρρεῖν Β. o δὲ καὶ ἐνδ. Β. p ὡς καὶ Ὀμ. Β. q ἦγον Β. r λέγονται δὲ καὶ χολ. Β. s χολ. δὲ om. Β.

καὶ συμφυόμενα κατὰ τὸ πέρας ἀλλήλοις, ἤβης καλέουσιν ὄστα.

ΚΕΦ. ΚΔ.

Περὶ τοῦ τόπου τῆς Ἡβης καὶ τοῦ Ἴτρου.

5 Κατὰ γὰρ τὸν τῆς ἤβης χρόνον ἐκεῖσε φύονται αἱ τρίχες^ι ὄντινα τόπον ἐφήβαιον καὶ Ἴτρον^υ ἐκάλεσαν Ἴτρον μὲν διὰ τὸ ἔντερον, ἐκ τοῦ ἴημι τὸ πέμπω, ἴητρον, καὶ ἐν συγκοπῇ Ἴτρον^ν τὸ πέμπω τὸ περίττωμα κάτω ἐφήβαιον δὲ, διὰ τὸ βαίνειν τὰς τρίχας ἐκεῖ, ὀλίγας τὲ καὶ μικράς^ς ὥστε μόνον βῆναι^{αι}
 10 βαιὸς γὰρ ὁ μικρός^ς ὁ δὲ τῆς ἤβης χρόνος ἀόριστος^ω, διὰ τὴν ἀνισότητά τοῦ ἐν τοῖς ἠβάσκουσιν ἐμφύτου θερμοῦ^υ καὶ Ἡσίοδος^ς.

ἀλλ' ὅταν ἠβήσειεν, καὶ ἤβης μέτρον ἴκωτο^υ. (Opp. I. 131.)

κενωὴν δὲ καὶ λαπαρὰ τὸ αὐτό^υ ὡς τὸ,

15 μίαν πύλιν ἐξυλαπάξει,

τουτέστι, τῶν ὑπαρχόντων αὐτῇ κενῶσαι, πολίτων, καὶ πραγμά-
 των^{ων} ἢ διὰ τὸ κενὸν εἶναι ὁστέων τὸν τόπον^{ων} ἢ διὰ τὴν λά-
 παθον τὴν βοτάνην κενωτικὴν γαστρὸς οὔσαν^{ων} λαγῶν δὲ παρὰ
 τὸ λήγω^{ων} ἐκεῖσε γὰρ λήγουσιν αἱ πλευραί.

20 Τοῦτον τὸν τόπον κατωτέρω λαγόνος, βουβῶνας καλοῦσι, τὰ
 ἔνθεν κάκειθεν τῆς βαλάου καὶ τῶν διδύμων τὸ δὲ τῆς βαλά-
 νου ἐξίσσης^{ων} τὴν κύστιν λέγουσι, διὰ τὸ εἶναι ἐκεῖσε τὴν οὐρη-
 δόχου κύστιν κοινοῖα γὰρ ἔρχεται δύο πόρων ἀπὸ τῆς ὀσφύος
 φυσικῶ^{ων} νόμφ, τοῦ ἀπευθυσμένου καὶ τῆς οὐρηδόχου κύστεως^{ων}
 25 ἧτις δέχεται μὲν τὸ οὔρον ἀπὸ τοῦ νότου αὐτῆς, ἔξωθεν ἀπὸ
 τῶν νεφρῶν, διὰ νεύρων καὶ φλεβῶν τῶν λεπτῶν, ὧν ἔχει ὀξεῖα
 γὰρ ἐστὶν εἰς τὸ ἔλκειν ἐκβάλλει δὲ ἀπὸ τοῦ τραχήλου αὐτῆς,
 καὶ ἀποκρίνει τὸ οὔρον ἔξωθεν, διὰ τῆς βαλάου^{ων} ἐπεὶ δὲ τὸ
 λεγόμενον ἀρχὸν ἔντερον ὑπόκειται αὐτῇ, φλεγμαινούσης πολ-
 30 λάκις αὐτῆς^{ων}, ἐπίσχεσις γίνεται τῆς κόπρου, οὐχ ἦκιστα δὲ
 τοῦ οὔρου^{ων}.

^ι αἱ τριχ. φυ. B. ^υ ἴτρον B.C. ἴτρον A. ^ν ἴτρον B. ἴτρον A.

^ω ἀορ. ἐστὶ B. ^ς ὡς καὶ Ἡσ. B. ^τ ἴκωτο B. ^θ ἡσc om. B.

^α εἶναι τὸν τόπον ὄστ. B. ^β ἡσc om. B. ^γ ἐξῆς C. ^δ ἀπ. τὴν ὀσφίον

φυσικῶν ὑποψμῶν B. ^ε αὐτ. πολλὰκ. B. ^ς καὶ οὐχ ἦκ. τοῦ οὔρ. B.

Βουβῶνας δὲ ὀνόμασαν τοὺς εἰρημένους τόπους, ἀπὸ τοῦ συμβαίνοντος εἰδήματος ἐν αὐτοῖς· ἐκ τοῦ βῶ τὸ βαίνω· παρὰ τὸ ἄγαν βαίνειν εἰς ὕψος· βῶ, βῶν^ε, καὶ μετὰ τοῦ βοῦ ἐπιτακτικῶ^h μορίου, βουβῶν· ἐπει¹ γὰρ οὗτος ὁ τόπος ἀδενώδης ἐστίν, οἱ δὲ ἀδένες φύσει ὑπάρχουσιν ἀσθενεῖς καὶ ἀραιοὶ, ὑπέστρωσε 5 γὰρ αὐτοὺς τοῖς μορίοις ἢ φύσις^k, εἰς χρεῖαν μόνην καὶ ὑποδοχὴν τῶν περιπτωμάτων, ὡς ἐπιτηδεῖους, τηλικαῦτα χυμοῦ ἐμπύκτωντος αὐτοῖς, μὴ δυνάμενοι τοῦτον ἀποδιῶσαι διὰ τὴν φυσικὴν ἀσθένειαν, ἐπαίρονται εἰς ὄγκον· ἐπεὶ οὖν τοῦτο συχοτέρως¹ συμβαίνει ἐν τοῖς τόποις τούτοις^m, εἰκότως τῆς ὀνομα- 10 σίας ταύτης τετυχῆκασιν· ἢ δὲ κύστις, ἀπὸ τοῦ κεύθειν τὸ οὔρον.

Τῶν οὐρητικῶν οὖν ὀργάνων, τὰ μὲν διακριτικὰ εἰσὶ τῶν οὔρων, ἢ ἀγγεῖονⁿ, ὥσπερ νεφροί· τὰ δὲ παροδευτικά, ὥσπερ τὰ ἐξ ἥπατος ἐρχόμενα πρὸς νεφροὺς^o ἀγγεῖα· μέχρι γὰρ τῆς 15 ὀσφύος αἱ μεσαραϊκαὶ φλέβες φέρονται· τὰ δὲ ὑποδεκτικά, ὥσπερ κύστις^p· τὰ δὲ ἀποκριτικά, ὥσπερ ὁ τράχηλος τῆς κύστεως· καὶ τὰ μὲν αὐτῶν χρεῖαν μόνην παρέχεται, ὡς τὰ ἀγγεῖα τὰ παροδευτικά· ἐνέργειαν δὲ οὐδεμίαν ἔχει· τὰ δὲ ἐνεργεῖ, ὡς οἱ νεφροὶ καὶ ἡ κύστις· ἐκεῖ γὰρ τὸν πρέποντα 20 κόσμον ἀπολαμβάνει τὸ οὔρον, ὅπισθεν τῆς κύστεως, καὶ βουβῶνος, καὶ λαγόνος.

Ὅσφυς δὲ^q λέγεται ὁ τόπος, ἐν ᾧ κεῖνται οἱ νεφροί· ἔστι οὖν ἡ οὐσία αὐτῶν ἀδενώδης καὶ ψαφραρὰ, ὅμοια τοῖς ὄρχεσιν· αἴτιοι δὲ εἰσὶν οὗτοι οἱ νεφροὶ, καὶ τῆς κατὰ τὴν συνουσίαν 25 ὀρέξεως, καὶ τῆς τοῦ αἵματος καθάρσεως· τὸ ὀρρώδες αὐτοῦ ἔλκοντες, καὶ εἰδοποιούντες εἰς οὔρον σύστασιν· καθὼς κατόπιν ἐγράφη· νεφροὶ δὲ παρὰ τὸ νείφεσθαι^r τῷ οὔρῳ, ὃ ἐστὶ βρέχεσθαι· ἢ δὲ ὀσφυς, οἷον ἰσοφυς, ἢ ἴση πρὸς τὰ ἄνω καὶ τὰ^s κάτω πεφυκότα^t τοῖς ὀστοῖς· σπόνδυλοι γὰρ εἰσὶ πέντε τὸν 30

^ε βουβῶν B. ^h μετὰ τοῦ ἐπιτ. βου. B. ⁱ ἐπειδὴ B. ^k ἢ φυσ. τοῖς μαρ. B. ¹ συχοτέρως τοῦτο B. ^m ἐν ταύτ. τοῖς τέπ. B. ⁿ ἢ ἀγγεῖον om. B.C. ^o πρὸς νεφρ. ἐρχ. B. ^p ἢ κυστ. B. ^q δὲ om. B. ^r νείφεσθαι B. ^s τὰ om. B. ^t πεφυκῶτα B.C.

ἀριθμὸν, παχύτατοι τῶν ἄλλων καὶ μέγιστοι· τὸ δὲ τρῆμα^μ τὰ ἔνδοθεν στενὸν ἔχουσι· διότι καὶ ὁ κοτιαῖος μυελὸς κατὰ τὴν ὀσφὺν ἰσχνός ἐστιν· ὅσον γὰρ κατέρχεται, στενοῦται ὁ μυελός· τὰς ἀποφύσεις δὲ οὗτοι οἱ σπόνδυλοι ἄνω νεούσας ἔχουσι· λέγεται καὶ ὀστοφυῆς ἢ ὀσφύς· ὀστώδης γὰρ ἐστὶν ὅλος ὁ τόπος αὐτῆς· λέγεται καὶ ἰσχίον· ἰσχυαίνεται γὰρ οἶον καὶ^ω λεπτύνεται, ὡς πρὸς τὸ ἀμεσθηκὸς τοῦ ὅλου σώματος, τοῦτο τὸ μέρος.

ΚΕΦ. ΚΕ.

10 Περὶ Ἱεροῦ ὀστέου καὶ περὶ τοῦ Πρακτοῦ.

Τὸ δὲ ἄκρον τῆς ὀσφύος ὀστοῦν πρὸς τὴν ἔδραν ἀνώτερον^χ, ἱερὸν ὀστέον^γ καλεῖται· ἢ ὅτι μέγα ἐστὶν, ἱερὸν δὲ τὸ μέγα^z· ἢ ὅτι κύριον· παθὸν γὰρ ἀναιρεῖ· ἢ ὅτι ἱερούργου ἀπὸ τοῖς δαίμοσι^α κατὰ τὸ ἀρχαῖον οἱ Ἕλληνες. Ἔστι δὲ αὐτὸ ὅμοιον 15 τοῖς εἰρημένοις σπονδύλοις τῆς ῥάχως· αἱ δὲ εἰς τὸ πλάγιον ἀποφύσεις αὐτοῦ, μεγάλαι τέ καὶ^β πλατεῖαι, ἔχουσαι κοιλότητας· καθ' ἃς ἐπιβέβηκε τὰ τῶν λαγόνων ὀστά· ὑπόκειται δὲ τούτῳ τῷ εἰρημένῳ ὀστέῳ ἕτερον ὀστοῦν χονδρῶδες, πλατὺ, μικρόν, κόκκυξ ὀνομαζόμενον· ὅπερ τινες οὐρανὸν λέγουσι· οὐ συνε- 20 τῶς τοῦτο λέγοντες· ἐπὶ γὰρ τῶν ἀλόγων ζώων τοῦτο καλεῖσθαι χρεῖον· ὡς καὶ Ὀμηρὸς ἐπὶ τοῦ λέοντος·

οἰρή δὲ πλευρὰς καὶ ἰσχία ἀμφοτερόθεν

μαστιέται^ε, ἐπὶ δ' αὐτὸν ἐποτρύνει μαχέσασθαι^δ. (Π. Τ. 171.)

κόκκυγα οὖν τὸ ὀστοῦν τοῦτο^ε καλοῦσιν, ὡς φησι Γαληνός^ς, ὅτι 25 τὰ ἐξερχόμενα ἐκεῖθεν πνεύματα διὰ τῆς ἔδρας, πρὸς^β τοῦτο προσκρούοντα κοκκύζει· ἀπὸ μεταφορᾶς τῆς κοκκυζούσης ὀρθος· ἢ διὰ τὸ κολλᾶσθαι τῇ ἔδρᾳ· ἵνα μὴ ἐξανοίγοιτο ἐπὶ πλεῖον^η· ἐκ τούτου δὲ^ι κόλαξ καὶ παράγωγον^κ κόκκυξ· κῶλον

^μ τρῆμα B. ^ν τὸ B. ^ω καὶ οἶον B. ^χ τῆς ὀσφ. μέσον ὡς πρὸς τ. ἔδρ. ἀν. B. ^γ ὀστοῦν B. ^z ἡσὸς om. B. ^α αὐτ. οἱ Ἕλλ. τ. δαίμ. B.C. ^β μεγ. τὲ εἰσὶ καὶ B. ^ε μαστιέται B. μαστιέζεται A. ^δ μαχέσασθαι B. ^ε τοῦτο τὸ ὀστ. B. ^ς γηλὸς B. κατὰ τὸν Γαληνόν C. ^ε εἰς B.C. ^η ἐπιπλεῖον B. ^ι δὲ om. B. ^κ κῶλον καὶ παραγ. B.

γὰρ καὶ αὐτὸ, ὡς¹ οὐχ ὀλόκληρον· τὸ γὰρ μικρὸν καὶ οὐχ ὀλό-
κληρον^m, καὶ Ὅμηρος κῶλον καλεῖ·

πάλλⁿ αὐτως ἐν χειρὶ κόλον δέν. (Π. Π. 117.)

ἡ δὲ ἔδρα καὶ δακτύλιος λέγεται, διὰ τὸ δακτύλῳ ἐφικτὸν εἶναι· ἢ ἀπὸ τῆς στρογγυλότητος τοῦ σημαντήρος· σημαντήρ 5
δὲ ὁ σφινγκτήρ· διὰ τὸ σημαίνειν αὐτὸν καὶ μηνύειν τὴν ἔξο-
δον· τινὲς δὲ καὶ^p τὸ ὀστοῦν τὸν κόκκυγα^q ἐκ τούτου ἐνόησαν
μηνύτης γὰρ καὶ ὁ ἀλέκτωρ ἡμέρας· ἡ δὲ ἔδρα παρὰ τὸ ἐδραῖον
τοῦ τόπου καὶ ἰσχυρὸν, ἢ παρὰ τὸ ἔξω τὸ καβέζομαι, ἐξ οὗ καὶ
κάβεδρα.

10

ΚΕΦ. ΚΔ.

Περὶ τῶν Διδύμων, καὶ τῆς Βαλάνου, καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς σωματίων.

Τὰ περὶ τοὺς διδύμους^r καὶ αὐτὴν τὴν βάλανον σώματα, οὕτω προσαγορεύονται αἰδοῖα· αἰδοῦμεθα γὰρ καὶ γυμῶσαι αὐτὰ, καὶ ὀνομάσαι παρὰ καιρὸν, ἢ σκοπόν^s· ἡ δὲ βάλανος^t καὶ 15
καυλὸς λέγεται, καὶ σηραγγῶδες νεῦρον καὶ ψωλὴ, καὶ κύπρις· τὸ δὲ περικαλύπτρον αὐτὴν δέρμα, ποστὴ, καὶ πρόσθεσμα^u καλεῖται· ποστὴ μὲν^v, διὰ τὸ οἶον ἐπικεῖσθαι καὶ προσεῖσθαι^w δοκεῖν· πρόσθεμα δὲ, παρὰ τὸ ἀλλήλοισ ἐν ταῖς συνουσίαις προστίθεσθαι· ἢ διὰ τὸ ἐπὶ τὰ ἐμπρόσθια μέρη εἶναι· βάλανος 20
δὲ, ὅτι κατὰ τὴν ἐμφέρειαν βαλάνῳ προσέοικε· ψωλὴ δὲ, παρὰ τὸ ἐμφυσάσθαι^x κατὰ τὴν ὄρεξιν τῶν ἀφροδισίων^y· καὶ ὅτι φυσῶδες φύσει παράπτωμα ἐστίν^z· ἢ παρὰ τὸ ψῶ, τὸ ἄπτομαι καὶ κνήθω· κνησμὸς γὰρ τις ἐστὶ τὸ τῆς ἡδονῆς^a σηραγγῶδες νεῦρον^b, ὅτι ποτὲ μὲν αὖξει, ποτὲ δὲ λήγει σηρούμενον^c, καθάπερ 25
αἱ σήραγγες^d· καυλὸς δὲ, ὡς ἐπίμηκες· πᾶν γὰρ ἐπίμηκες αὐλός· προσθέσει οὖν τοῦ κ^e, καυλός· διὰ τοῦτο δὲ κατεσκευάσθη ἐπίμηκες, ἵνα ὥσπερ ἐκ σφενδόνης παραπέμπῃ^f τὴν γονὴν

¹ ὡς om. B. ^m hęc om. B. ⁿ πλὴν B. μοx κῶλον. ^o καὶ ὁ B. P καὶ om. B. ^q κόκκυκα A. ^r τὰ δὲ παρὰ τοὺς διδ. B.C. ^s καὶ σκ. B. ^t ὁ δὲ β. B. ^u πρόσθημα καὶ πρόσθη B. πρόσθημα κ. ποστὴ C. ^v πρόσθημα μὲν B.C. ^w προσκείσθαι B. ^x ἐμφυσάσθαι B. ^y ἀφροδισίων B. ^z hęc om. B. ^a κνησ. γ. ἴστ. τῆς ἡδ. B. ^b σφρ. δὲ νευρ. B. ^c σφρ. om. B. συρούμενον C. ^d σήραγγες B. ^e τὸ κ. A. ^f παραπέμπει B.

ἐν τῇ μήτρᾳ ἐπὶ μήκος, καὶ μὴ ἀπομένουσα ἔξω, ἀτεκνίας^β αἷτιον γίνηται.

Ἔστι δὲ νευρώδες^h δι' ὅλου, μετὰ μυῶν τῇ οὐσίᾳ^l ἔχον^k καὶ φλέβας, καὶ χρείας, καὶ^l ἀρτηρίας· ἡ δὲ χρεία αὐτοῦ διττή·
 5 πρὸς τε ἑξακοντισμὸν σπέρματος· καὶ πρὸς ἀποκένωσιν τοῦ οὔρου· οὔρον δὲ ἔστιν τὸ περιήθημα τοῦ αἵματος· ἡ ὀρρὸς τῆς συμπίσσης τροφῆς. οἱ δίδυμοι καὶ ὄρχεις καλοῦνται καὶ μήδεα·
 παρὰ τὸ μῆδειν καὶ ἄρχειν τῆς γενεᾶς· καὶ Ὀμηρος,
 μήδεα δ' ἐξέρσας^m δάσω κυσί. (Od. Σ. 86.)

10 τὸ δὲ περιέχον αὐτοὺς δέρμα ὀσχεὸς ὠνομάσθη· ἀπὸ τοῦ περιέχειν τὰ ὑπ' αὐτοῦ περισχόμεναⁿ· ὄρχεις φημὶ καὶ παραστάτας, καὶ τὰ σπερματικὰ ἀγγεῖα· καὶ τὸν ἐλυτροειδῆ^o χιτῶνα, καὶ τοὺς δαρτούς· ταῦτα γὰρ πάντα^p ὑπὸ τοῦ ὀσχεοῦ περιέχεται· ὄρχεις μὲν, παρὰ τὸ εἰς^q τὰ ἀφροδίσια παρέχειν τὴν ὄρεξιν· ἡ
 15 οἶον ἔρχεις, εἰς οὓς ἔρχεται ἡ γονή· ἔστι δὲ αὐτῶν ἡ οὐσία^r ἀδενώδης καὶ ψαφάρᾳ, πεποιημένη εἰς τὴν τοῦ σπέρματος γόνιμον δύναμιν· οἱ δὲ παραστάται^s, οἱ καὶ κρεμαστῆρες λεγόμενοι, ἔκφυσις ἔστι^t τοῦ νωτιαίου μυελοῦ τῆς μήνιγγος· σὺν φλεψὶν ἀρτηριώδεσιν ἐν τοῖς διδύμοις καθήκουσαι· δι' ὧν ἡ τοῦ
 20 σπέρματος εἰς τὸ αἰδοῖον γίνεται πρόσις· σπέρμα οὖν λέγεται, διὰ τὸ συνησπαρμένην ἔχειν ἐν ἑαυτῷ τὴν τῆς δυνάμεως τελειότητα, τοῦ γενέσθαι τοίονδε τὸ ζῶον ἐξ ὧν καὶ ἀπεκρίθη.

Τὰ σπερματικὰ τοῖνον ἀγγεῖα, φλέβεις εἰσὶν, ἀπὸ τῆς κοιλῆς^u φλεβὸς ἐρχόμεναι^v, ἧτις ἐπίκειται τῇ βράχι^w, ἄνωθεν ἔως
 25 κάτω· δι' ὧν φλεβῶν οἱ δίδυμοι τρέφονται· ἐν ταύταις γὰρ τὸ ὀρρῶδες ὑγρὸν πρῶτον τίκτεται, μεταβληθέντος τοῦ αἵματος καθάπερ ἐν ταῖς τιτθοῖς τὸ γάλα· πέττουσιν μὲν οὖν αἱ ἀρτηριαὶ καὶ φλέβες, αἱ οὔσαι ἐν τοῖς διδύμοις, τὸ αἷμα εἰς τὸ ὀρρῶδες ὑγρὸν, ἵνα τρέφονται· ὅτι ἐκ σπέρματος τὴν ἀρχὴν

β ἀτεκνίας B. h νευρώδης B.C. l τὴν οὐσίαν B. k ἔχον B.
 l καὶ χρ. om. B. m δ' ἐρσας B. n περιέχειν τὰ ἀγγεῖα B. o ἐλυτροειδῆ B.
 p ταῦτα δὲ π. B. q πρὸς B. r ἡ οὐσ. αὐτῶν B. s παραστάτας B.
 t εἰσὶ B. u κοιλῆς om. A. v ἐρχόμενα B. w βράχι B.

ἡ γένεσις αὐτῶν ἔσχεν^κ. ὅσα γὰρ ἐκ σπέρματος γενῶνται, ἐκ τούτου καὶ τρέφεται· καὶ ὅσα ἐξ αἵματος, ἐξ αἵματος· αὗται οὖν^γ ἐκ σπέρματος καὶ^ζ γενῶνται καὶ τρέφονται· καὶ τὸ περιττεῦον αὐταῖς γίνεται γονή.

Αἱ φλέβες δὲ αὗται καὶ αἱ ἀρτηρίαι εἰς τοὺς διδύμους ἐμ-5 πίπτουσαι, αἴτιοι τῆς συνοσσίας γίνονται τῶν τοιούτων^α διερχόμεναι διὰ τῶν νεφρῶν, ἀρύνονται δριμύτητα τινὰ τὴν ἐρεθίζουσαν τὴν ὄρεξιν· ὡσπερ γὰρ τὸν κνησμὸν ἡ δριμύτης ποιεῖ, οὕτως καὶ τὴν ὄρεξιν ταύτην· ἐπεὶ δὲ τῶν διδύμων ἡ σὰρξ ἀπαλὴ ἐστίν, πλείονα τὴν δριμύτητα δεχομένη ὑπὲρ τὸ δέρμα, 10 ἐμμανῆ ποιεῖ τῆς γονῆς τὴν ἐπιθυμίαν πρὸς ἔκκρισιν.

Καὶ πρῶτα^β μὲν ἀναφέρεται ἡ τοιαύτη γονὴ εἰς τὴν κεφαλὴν· πάλιν δὲ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς καταφέρεται διὰ δύο φλεβῶν καὶ δύο ἀρτηριῶν εἰς τὸν ὄσχεον, καὶ ἐμπίπτει εἰς ἑκατέρων τῶν διδύμων μία ἀρτηρία τῶν εἰρημένων, καὶ μία φλεβὴ πλήρης 15 σπέρματος· καὶ ἐν τούτοις τελείως ἀποσπερματοῦνται, καὶ διὰ τοῦ κισσοειδοῦς παραστάτου, ἀπὸ τῶν διδύμων μεταπέμπεται εἰς τὴν βάλανον· κακεῖθεν ἐκκρίνεται μετὰ πνεύματος^ε, ὡσπερ ἐκ σφενδονίστρας τινός· τοῦτο δὲ γίνεται διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν ἔμπροσθεν^δ· καὶ ὅτι ἀρτηρία ἐστὶν ἡ παραπέμπουσα· 20 ὅτι δὲ ἡ γονὴ πρῶτα^ε εἰς τὴν κεφαλὴν ἀνέρχεται, θῆλον ἐντεῦθεν· εἰ γὰρ τις ἐκτέμνει τὰς φλέβας τὰς παρὰ τὰ ὄτια καὶ παρωτίδας, ἄγονον ἀπομένει τὸ ζῶον.

Χιτῶν δὲ ἐστὶν νευρώδης ὄλος, εἰς ἃν διέρχονται τὰ τῆς γονῆς ἀγγεῖα· λεγόμενος ἐρυτρός· κατὰ τοὺς βουβῶνας καὶ αὐτὸς 25 κείμενος, καὶ τοὺς ὄρχεις ἀναβαστῶν· καὶ ἐστὶ κατὰ μὲν τὰ κυρτὰ τῶν διδύμων καὶ ἔμπροσθεν, ἀπόλυτος· κατὰ δὲ τὰ κοῖλα ὄπισθεν, προσπεφυκῶς τοῖς διδύμοις· ἀπόφυσις δὲ ἐστὶν οὗτος ὁ ἐρυτρός τοῦ περιτοναίου· εἴρηται δὲ περὶ αὐτοῦ ἔμπροσθεν, ὅτι τῇ γαστρὶ καὶ τοῖς ἐντέροις περιτέταται· ἐν δὲ τοῖς κάτω 30 μέρεσιν αὐτοῦ τινὲς ἀποφύσεις εἰσὶν, οἷον κόλποι βάλαντο-

^κ ἔσχεν om. A. ἡ γεν. τὴν ἀρχ. αὐτ. ἔσχ. B. ^γ γῶν B. ^ζ καὶ om. B. ^α τοιούτων B. ^β πρῶτων B. ^ε σπέρματος B. ^δ ἔμπρ. αἰτ. B. ^ε πρῶτων B. ^ε περιτέτταται A.

ειδεῖς· ὁ μὲν περὶ τὰ δεξιά^β, ὁ δὲ περὶ τὰ ἀριστερά, ἐν οἷς οἱ διδυμοὶ^ι· ἔσωθεν οὖν^ι εἰς τούτους τοὺς κόλπους ἐμβάλλουσι τὰ εἰρήμενα σπερματικά ἀγγεῖα, καὶ κομίζουσι τοῖς ὄρχεσι τὴν γονήν· τούτου δὲ τοῦ ἐρυτροῦ, ἡγουν τοῦ βαλαστοειδοῦς 5 χιτῶνος, ἐκ βίας τινός, ἢ βάρους, ἢ πηδήματος, ἢ δρόμου, ἢ φωνῆς, ἢ συκώματος, ἀνοιγόμενον^κ τὸ ἔντερον εἰς τὸν ὄσχεον καταφέρεται, διὰ τὸ ἐπικεῖσθαι τῷ ἐρυτρῷ· καὶ γίνεται ἡ λεγομένη ἐντεροκοίλη^ι· ἐρυτρός δὲ ὠνόμασται, παρὰ τὸ ἐρύκω τὸ βοηθῶ· ἐκ τούτου ἔρुकος ὄνομα· καὶ παράγωγον, ἐρυκτός ὁ 10 βοηθός· καὶ ἀποβολῆ τοῦ κ, καὶ προσθήκη^μ τοῦ ρ, ἐρυτρός· βοηθός γὰρ καὶ οὗτος τοῖς ὄρχεσιν, εἴπερ^ν ἐν αὐτῷ κρέμασται· ἢ οὕτως· εὐρύς, εὐρυτός, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐρυτρός, ὁ πλατύς^ο· εἰσὶ δὲ τινες ὑμένες προσκολλώμενοι τῷ ἐρυτρῷ· καὶ δι' αὐτοῦ τῷ ἔξωθεν δέρματι, δαρτοὶ προσαγορευόμενοι· οὐ γὰρ ἀμέσως 15 ἐπίκεινται οἱ ὄρχεις τῷ ὄσχεϊ· ἵνα μὴ ῥαδίως ψύχωνται ὑπὸ τοῦ κρύους· μὴ δὲ ὑπὸ τῆς θερμότητος ὑποχαλῶσι.

Καὶ αἱ γυναῖκες καὶ πάντα τὰ αὐτὰ τοῖς ἀνδράσιν ἔχουσι μόρια· ἀλλ' ἐνδον, καὶ οὐκ ἔξω· περισσότερον δὲ αὐταῖς μόριον τῶν ἀνδρῶν, ἐν ᾧ βρεφουργεῖται τὰ ζῶα· ἡγουν ἡ μήτρα· ἔχει 20 δὲ δύο κοιλίας, δεξιάν καὶ ἀριστεράν, ἐν αἷς ζωοῦται τὰ ἔμβρυα· φησὶ γὰρ Ἰπποκράτης· “ἐμβρυα τὰ μὲν ἄρρενα, ἐν “ τοῖσι δεξιοῖσι, τὰ δὲ θήλεα, ἐν τοῖσιν ἀριστεροῖσι.” λέγουσι δὲ τινες καὶ πλείονα τῶν δύο τίκτειν αὐτήν· εἰσὶ δὲ περισσοὶ καὶ οἱ μαστοὶ ἐν μεγέθει· καὶ τὸ ἐν αὐταῖς λευκαινόμενον 25 γάλα· τὰ δ' ἀλλὰ πάντα παραπλήσια^ρ, πλὴν τῆς διαφορᾶς τοῦ ἄρρενος πρὸς τὸ θῆλυ· τὸ μὲν γὰρ ἔχει ἀρρέנותητα τινὰ, οὐ μόνον ἐν τοῖς εἰρημένοις παιδουργοῖς μορίοις, ἀλλὰ καὶ ἐν δυνάμει καὶ θεωρίᾳ, καὶ ἡθει καὶ καταστήματι· τὸ δὲ θηλύτητα ἔχει ἐν τῇ τοῦ σώματος καταστάσει, καὶ τῇ φυσικῇ ἀσθενείᾳ, 30 καὶ τῷ ὄλφ συγκρίματι· ὅτι· δὲ ἐστὶ διαφορὰ τίς τοῦ ἄρρενος πρὸς τὸ θῆλυ, καὶ φυσικῇ, μαρτύς ὁ φοῖνιξ· λέγουσι δὲ τινες

β τὰ δεξ. μέρη B.C. β περιέχονται οἱ διδ. B.C. ι δσ. δὲ B. κ ἢ φωνῆς ἀνοιγόμενης C. ι ἐντεροκόλλη A. μ προσθέσει B. ν ἐπειδή-περ B. ο ἡσcc oiu. B. ρ παραπλ. πάντα B.

τὴν ἀρρέנותητα τοῖς ἀνδράσιν ἐν τοῖς ὄρχεσιν⁹ ἔχειν ὅτι ἀποτμηθέντων αὐτῶν θηλύνονται, καὶ γυναῖξι παραπλήσιοι γίνονται· μήτε γένειον φέροντες, μήτε τὴν φυσικὴν δύνειον ἔχοντες τῆς παιδοποιίας· διὸ καὶ ἀμφιβόλους τῷ γένει αὐτοῦς ὁ Θεολόγος καλεῖ· ἀμείβεται δὲ αὐτοῖς καὶ τὸ τῆς φωνῆς ἀν- 5 δρεῖον, καὶ ὑπουργοῦσι τὰ πολλὰ παραπλησίως ἐκείναις.

ΚΕΦ. ΚΕ.

Περὶ Χειρῶν.

Τὰ μὲν οὖν τῶν μηρῶν[†] καὶ ποδῶν τε⁸ ἀφέντες μόρια, ἐπὶ τὰ τῶν χειρῶν τρεψόμεθα, ἀπὸ τούτων τε πάλιν κάκεινα σκε- 10 ψόμεθα· τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις πᾶσι ζώοις τὰ ἔμπροσθεν κῶλα τοῦ σώματος πόδες εἰσὶ· διότι τὸ κεκυφὸς ἐδεῖτο τοῦ ὑπερέδοντος· ἐπὶ δὲ τῆς τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῆς χεῖρες τὰ κῶλα ἐγένοντο· τῷ γὰρ ὀρθίῳ τοῦ σχήματος αὐτάρκες[‡] ἦν πρὸς τὴν χρείαν, μία βᾶσις διπλοῖς ποσίν ἐν ἀσφαλείᾳ τὴν βᾶσιν ἐρεί- 15 δουσα· ἀλλὰ καὶ τῇ τοῦ λόγου χρεία συνεργός ἐστιν ἡ τῶν χειρῶν ὑπουργία· καὶ τις ἴδιον τῆς λογικῆς φύσεως τὴν τῶν χειρῶν ὑπηρεσίαν εἰπὼν, οὐ τοῦ πρέποντος ἀμαρτήσῃ[‡]· “ Οὐ “ μόνον πρὸς τὸ κοινὸν τοῦτο καὶ πρόχειρον ἀποτρέχων τῇ δια- “ νοίᾳ· ὅτι γραμμασι τὸν λόγον διὰ τῆς τῶν χειρῶν εὐφυΐας²⁰ “ ἐνσημαινόμεθα· ἔστι γὰρ καὶ τοῦτο λογικῆς χάριτος, τὸ “ φθέγγεσθαι διὰ γραμμάτων ἡμᾶς· καὶ τροπὸν τινα διὰ “ χειρὸς διαλέγεσθαι, τοῖς τῶν στοιχείων χαρακτήρησι τὰς “ φωνὰς ἐναρμόζοντες· ἀλλ’ ἐγὼ πρὸς ἕτερα βλέπων,” φησὶν ὁ Νύσσης Γρηγόριος, “ συνεργεῖν φημὶ τὰς χεῖρας τῇ ἐκφω- 25 “ νήσει τοῦ λόγου· εἰ γὰρ καὶ μυρίας ἐστὶν ἀπαριθμήσασθαι “ τὰς κατὰ τὸν βίον χρείας, πρὸς ἃς τὰ εὐμήχανα ταῦτα καὶ “ πολυαρκῆ τῶν χειρῶν ὄργανα χρησίμως ἔχει, πᾶσαν τέχνην, “ καὶ πᾶσαν ἐνέργειαν, τὴν κατὰ πόλεμον καὶ εἰρήνην, σαφῶς “ μετιόντα· ἀλλάγε πρὸ τῶν ἄλλων τοῦ λόγου χάριν διαφε- 30 “ ρόντως[‡] προσέθηκεν αὐτὰς τῷ σώματι ὁ Κύριος[‡]· εἰ γὰρ

⁹ ἔρχεσιν B. [†] περὶ τῶν μ. B. ⁸ τέως B. [‡] αὐτάρκης B.C.
[‡] ἀπέσοι B. [‡] διαφ. τοῦ λογ. χάρ. B. [‡] Θεὸς C.

- “ ἄμοιρος τῶν χειρῶν ὁ ἄνθρωπος ἦν, πάντως ἂν αὐτῷ καθ’
 “ ὁμοιότητα τῶν τετραπόδων, καταλλήλως τῇ τῆς τροφῆς τῇ
 “ χρεία, διεσκεύαστο τοῦ προσώπου τὰ μόρια· ὥστε προμήκη
 “ τὴν μορφὴν ἔχειν, καὶ ἐπὶ μυκτῆρας ἀπολεπτύνεσθαι, καὶ
 5 “ προβεβλήσθαι τὰ χεῖλη τοῦ στόματος, τυλώδη^x ὄντα, καὶ
 “ σταθερὰ^y, καὶ παχέα· πρὸς τὴν ἀναίρεσιν τῆς πύας ἐπιτη-
 “ δειῶς ἔχοντα· ἐγκεῖσθαι δὲ τοῖς ὀδοῦσι τὸ ὑπ’ ὀδόντα γινό-
 “ μενον· καὶ τὴν γλῶτταν οὐ τοιαύτην εἶναι· ἀλλὰ^z πολύσαρ-
 “ κόν τινα καὶ ἀντίτυπον, καὶ τραχεῖαν, καὶ συγκατεργαζο-
 10 “ μένην τοῖς ὀδοῦσι τὸ ὑπ’ ὀδόντα γινόμενον· ἢ ὑγράν τε καὶ
 “ διακεχυμένην κατὰ τὰ πλάγια· ὅλαι αὐτῶν κυνῶν^a τε, καὶ τῶν
 “ λοιπῶν αἰμοβόρων εἰσίν· εἰ οὖν μὴ παρήσαν αἱ χεῖρες τῷ
 “ σώματι, πῶς ἂν ἔναρθρος ἐνεσημάνθη φωνή· τῆς κατασκευῆς
 “ τῶν κατὰ στόμα μορίων οὐ συνδιασχηματιζομένης πρὸς τὴν
 15 “ χρείαν τοῦ φθόγγου· ὡς ἐπάνογκες εἶναι βληχᾶσθαι πάντως
 “ ὡς πρόβατον, ἢ μυκάζειν, ἢ ὑλακτεῖν ὡς κῦνα, ἢ χρεμετίζειν
 “ ὡς ἵππον, ἢ βοῦσι καὶ ὄνοις βοᾶν παραπλήσιον· ἢ τινὰ θη-
 “ ριώδη ἀφιέναι φωνή· νυνὶ δὲ τῆς χειρὸς ἐντεθείσης τῷ
 “ σώματι, κατὰ τὴν ἄρρητον σοφίαν τοῦ κτίσαντος, εὐστολό^b
 20 “ ἔστι τὸ σῶμα^c τῇ ὑπερσίᾳ τοῦ λόγου· καὶ γὰρ μουσικῶς^d
 “ ἄδων τις, τῇ χειρὶ συναρμόζει τὸ ἀδόμενον^e· καὶ ἅπερ μετὰ
 “ τῆς χειρὸς τυκοῖ, ταῦτα καὶ διὰ τῶν φωνητικῶν ὀργάνων
 “ δημοσιεύει^f τῇ μελωδίᾳ· ἀλλὰ καὶ ψαλμοῦδοι οἱ τῶν χορῶν^g
 “ προιστάμενοι, εἰ μὴ χρήσονται ταῖς χερσὶ^h συνεπακολου-
 25 “ θούσαιςⁱ τοῖς ἀδομένοις, καταγέλαστοι δείκνυνται· διὸ καὶ
 “ τινὲς ἐν τῷ διαλέγεσθαι τὰς χεῖρας κινουσι· δεικνύντες^k ἐκ
 “ τούτου, ὅτι τῆς λογικῆς φύσεως ὄργανον ἴδιον^l αἱ χεῖρες ἀνα-
 “ πεφήρασι^m, καὶ μάλιστα τῆς ἐννοίας·” διὰ τοῦτο καὶ ὁ
 ψαλμοῦδος φησὶ, “ κατὰ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτῶν δὸς αὐτοῖς·”

^x τηλώδη B. ^y σταθερὰ C. ^z ἀλλ’ ἄλλην B. ^a ἢ τῶν κυνῶν B.
^b εὐστολον B. ^c τὸ στόμα B. ^d μουσικὸς et innox τις om. B.C.
^e πρὸς τὸ ἄ. B.C. ^f δημοσιεύει A. ^g ψαλμοῦδος ἢ οἱ τῶν χειρῶν B.C.
^h τὰς χεῖρας B. ⁱ συνεπακολουθούσας B. ^k hæc om. A. ^l ἴδιον
 ὄργ. B. ^m ἐναπεφήρασι B.

καὶ ἄλλος προφήτης· “ οὐαὶ τῷ ἀνόμῳ, πονηρὰ γὰρ κατὰ τὰ
 “ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ συμβήσεται αὐτῷ.” οὐ γὰρ δὴ τοὺς
 “ ἐν ταῖς τέχναις ἐργαζομένους εἰς πορισμὸν τροφῆς καὶ ὠφέ-
 “ λειαν πολλῶν οἱ προφήται καταβοῶσιν, ἀλλὰ τοὺς κατεργα-
 “ ζομένους τὴν ἀνομίαν ὑποδεικνύουσιν· ὥστε καὶ τῶν τοῦ νοῦς 5
 “ ἐνεργειῶν αἱ χεῖρες ἀποτελεστικαί· ὡς ἂν οὖν κινή τὸ κατ-
 “ ἀρχον, οὕτω κινεῖται καὶ τὸ ἐνεργοῦν.”

Χεῖρες οὖν ἀπὸ τῆς χρήσεως λέγονται, ὥσαυκὲν χρεῖαι οὕσαι·
 οὐδέμια γὰρ^α τέχνη προκόπτει δίχα χειρῶν· καθὼς καὶ^ο ὁ
 ποιητὴς φησὶν^ρ, 10

χειρῶν ἐλλυμένων ἔρρει πολύργος Ἀθήνη·

ἢ χεῖρ παρὰ τὸ ῥᾶον χεῖσθαι· ἢ παρὰ τὸ ἴσχω τὸ κρατῶ^α· ἢ
 ἐπιτηδείοις πρὸς τὸ κρατεῖν· ἢ ἀπὸ τοῦ διίσταν τοὺς δακτύλους
 καὶ διαχεῖν· λέγονται καὶ ὠλένας, ἀπὸ τοῦ δι' αὐτῶν εἰλοῦσθαι
 τὰς τάξεις· τουτέστι πληροῦσθαι· τῆς οὖν χειρὸς τὸ μὲν 15
 βραχίων καλεῖται, τὸ δὲ πῆχυς· τὸ δὲ καρπὸς, τὸ μετακάρ-
 πιον, τὸ δὲ παλάμη· ἀφ' ἧς οἱ δάκτυλοι· καὶ βραχίων μὲν,
 οἶον βραχυκίον· βραχύτερον γὰρ ἐστὶ τοῦ μηροῦ, τὸ ὄστον
 τοῦ βραχίονος· διαρθροῦται γὰρ κατ' ἄμφω τὰ πέρατα· καὶ
 κατὰ μὲν τὸν ὄμων, ἐπίφυσιν ἔχει τῆς κεφαλῆς εὐμεγέθους· τὸ 20
 δὲ κάτω πέρασ αὐτοῦ, εἰς κονδύλους ἀνίσους τελευτᾷ· καὶ πρὸς
 μὲν τὸν ἕξω κόνδυλον, ἢ τῆς κερκίδος κεφαλὴ ἀρθροῦται^β· πρὸς
 δὲ τὸν ἔνδον, οὐδέν.

Κοιλότης δὲ ἐστὶν ἐν τῷ κάτω^ε πέρατι τοῦ βραχίονος τρο-
 χιλίφ^α· ἐοικυῖα· περὶ ἣν ὁ πῆχυς κινεῖται, καὶ ἔνδον αὐτοῦ 25
 ἄλλη^γ· ὑποδέχονται δὲ αὗται αἱ κοιλότητες τὰς κορώνας τοῦ
 πῆχους· ἐν μὲν ταῖς ἔσω κάμψεσιν, ἢ πρόσω κοιλότης τὴν
 πρόσω κορώνην· κατὰ δὲ τὰς ἐκτάσεις, ἢ ὀπίσω τὴν ὀπισθεν
 ἢ κεφαλὴ τε τοῦ βραχίονος πρὸς τὴν τῆς ὠμοπλάτου διαρθροῦ-
 ται κοιλότητα· ὑπερανέστηκε δὲ αὐτῷ τῷ ὄμφῳ ἢ ἀγκυροεῖδης 30

^α οὐδὲ γὰρ μία B. ^ο καὶ om. B. ^ρ φησὶν om. A. anonymi
 poetæ non Homeri hæc est citatio; in qua Lat. Vers. ἀπολλυμέ-
 νων leg. ^α κρατῶ om. A. ^γ πράξεις B. ^β διαρθροῦται B. ^ε κατὰ B.
^δ τροχίλιφ B. ^ν καὶ αὐτ. ἄλλη ἐνδ. B.

τῆς ὠμοπλάτου ἀπόφυσις· ἢ ἐπίκειται μῦς ὁ λεγόμενος δικέ-
 φαλος· καὶ^ω κατὰ τε τὸ ἀκρώμιον καὶ τὴν διάρθρωσιν τοῦ
 κλειδῶς, νεῦρα ἀποτείνων κατ' ἔμπροσθεν τῶν δύο ἀκρωμίων,
 τένοντας ὀνομαζομένους, ἀναβαστάζοντας καὶ αὐτὸν τὸν βρα-
 5 χίονα· εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλοι τένοντες ἐκ μυῶν ὑποκάτω τοῦ ὤμου·
 ἐν ᾧ τόπων ἡ μασχάλη ἐστίν· ὁ μὲν εἷς ἐκ τοῦ στέρνου, ὁ δὲ
 ἕτερος ἐκ τῶν ὀπισθεν πρὸς τὸν βραχίονα, ἐφαπλούμενοι μέχρι
 ἀγκῶνος· πᾶσας τὰς τῆς χειρὸς εὐτροφίας ἀπεργαζόμενοι· ἢ
 οὖν μασχάλη ἐτυμολογεῖται παρὰ τὸ λίαν κατέχειν^κ ἄτινα ἀν
 10 σχῆ· ἢ ἀπὸ τοῦ κεχαλαῶσθαι εἰς μαστόν· ἢ εἰς ἣν χαλαῖται ὁ
 μῦς· ἢ παρὰ τὸ μαστεύειν τι ὑπ' αὐτήν· ἐπειδὴ ἀφαιρού-
 μενοί τι ἐξ ἄλλων^κ κρύπτομεν· τὸ μὲν οὖν βραχίονος ὅστον
 ἔστιν ἕως ἀγκῶνος· ἐκεῖσε δὲ συμφύεται καὶ συναρμόζεται τῷ
 πῆχει· τῷ δὲ πῆχει σύγκεται ἡ κερκὶς ἀνωθεν ἕως κάτω πρὸς
 15 τοὺς καρπούς.

Πῆχυς δὲ εἴρηται ἀπὸ τοῦ πεπήγεναι ἄκρῳ τῷ βραχίονι·
 καὶ μείζων μὲν ἐστίν ὁ πῆχυς τῆς κερκίδος· ὑπόκειται δὲ ὁ
 πῆχυς αὐτῆ, καὶ ὄχει πρὸς ἐνέργειαν· ὡς εἶναι τὴν μὲν^κ κερ-
 κίδα πρὸς τὸ τοῦ ἀντίχειρος μέρος, τὸν δὲ πῆχυν πρὸς τὸ τοῦ
 20 μικροῦ δακτύλου· παρὰ δὲ τὸ κρέκειν^δ, ὃ ἐστίν ἡχεῖν, κερκὶς
 ἐκλήθη· συνδεῖται δὲ καθ' ἑκάτερον τῶν περάτων ὁ πῆχυς τῇ
 κερκίδι συνδέσμοις ἰσχυροῖς· τὸ μέσον δὲ ἅπαν ἀλλήλων δι-
 εστήκασι· κύκλω δὲ τούτων τένοντες εὐμήκεις μετὰ μυῶν^ε
 ἐνειλημμένοι τὴν χειρα, τὴν κινητικὴν δύναμιν καὶ ἐνέργειαν
 25 ἐκτελοῦσιν, ἐκ ψυχῆς δεχόμενοι τὴν ὀρμὴν· εἴρηται γὰρ καὶ^δ
 κάτοπιν, ὅτι ὅσα διὰ νεύρων καὶ μυῶν κινεῖται, πάντα ψυχικά
 τε ἐστὶ, καὶ κατὰ προαίρεσιν ἀποτελεῖται.

Πρὸς δὲ τὴν τοῦ βραχίονος καὶ τοῦ πῆχεος^ε ζεύξιν, κατέμ-
 προσθεν τῆς χειρὸς, τρεῖς διέρχονται φλέβες καὶ ἀρτηρίαι,
 30 πρὸς τοὺς ῥιζοδακτύλους τῆς χειρὸς πολυσχιδῶς περαιούμεναι^ε·
 ἡ ὠμιαία, ἣν καὶ κρανιακὴν λέγομεν^ε· ἡ μέση τε, καὶ ἡ ἔσω

^ω καὶ om. B. ^κ κατ. καὶ κρύπτειν B. ^γ hęc om. B. ^κ παρ'
 ἄλλων B. ^α μὲν om. B. ^δ κέρκειν B. ^ε μετὰ τῶν μ. B. ^δ καὶ
 om. B. ^ε πῆχυς B. ^ε πολυσχιδῶς περαιούμεναι B. ^ε λέγουσιν B.

τὴν μὲν οὖν μέσσην καθόλου καλοῦμεν, ὥσπερ τὴν ἔσω σπληνικήν^h. πρὸς ἣν καὶ ἡ ἀρτηρία ἐγγίξει· τῇ οὖν καθόλου φλεβί, νεῦρον ὑπόκειται ὥσπερ τῇ σπληνικῇ ἀρτηρίᾳ· καὶ χρὴ παρατηρεῖσθαι ταύτας ἐν τῷ φλεβοτομεῖν· χρὴ δὲ γινώσκειν ὅτι τῆς μὲν ἀριστερᾶς χειρὸς ἡ ἔσω φλεψὶ ἀπὸ τοῦ σπληνὸς ἐφορ- 5 μᾶταιⁱ· τῆς δεξιᾶς δὲ ἀπὸ τοῦ ἥπατος· ἡ δὲ μέση καὶ μεγίστη ἐξ ἀμφοτέρου^k τοῦ σώματος· σχίζονται δὲ αὐταὶ αἱ τρεῖς ὥσπερ ἔδον τοῦ πήχους καὶ ἐν τοῖς καρποχειρίοις, εἰς πολλὰς^l καὶ μικρὰς ἐπιμιγνυμένας^m ἀλλήλαις, οὕτω καὶ ἐκτός· εἰς ταυτὸν γὰρ ἔρχονται ἐνούμεναι πρὸς ἀλλήλας τε 10 καὶ τὰς ἔδον· ἐκτείνονται δὲ ὑπὸ πᾶν τὸ δέρμα τὸ κατὰ τὸν κάρπον καὶ μετακάρπιον, καὶ τοὺς δακτύλους· τὸ αὐτὸ δὲ σχῆμα καὶ ἐπὶ τῶν ποδῶν εὐροῖς, πολυειδῶς καὶ πολυσχιδῶς τῶν ἀπὸ τῶν νεφρῶν ἐκείσε φερομένων φλεβῶνⁿ περαιουμένων.

Ἐν ᾧ οὖν τελευτᾷ μέρει ἡ κερκὶς καὶ ὁ πήχυς, τὸ τοιοῦτον 15 καρπὸς καλεῖται· συντίθησι^o δὲ τὸν καρπὸν ὅσῃ τὸν ἀριθμὸν ὀκτῶ, ἐπὶ δύο στίχους συγκείμενα, σκληρὰ καὶ μικρὰ, καὶ ἀμύελα καὶ πολυειδῆ, κατὰ τὸ σχῆμα· πῆ μὲν γὰρ εἰσὶ κυρτὰ, πῆ δὲ σιμά· καὶ πῆ μὲν εὐθέα, πῆ δὲ περιφερῆ· συνδεῖται δὲ πάντα δεσμοῖς χονδρῶδεσι^p νεύρων συνηθρῶμενα πρὸς ἀλλήλα· 20 ἡ μὲν οὖν ἄνωθεν μοῖρα τοῦ καρποῦ, διαρθροῦται πρὸς πῆχυν τε καὶ κερκίδα· ἡ δὲ κάτω, τοῖς τέτρασιν ἑαυτῆς ὁστοῖς συνηθροῦται τοῦ μετακαρπίου^q, τέτταρα γὰρ καὶ αὐτὰ εἰσί^r· πεντεκαίδεκα δὲ τὰ τῶν δακτύλων τῶν πέντε· τριφάλαγγοι γὰρ εἰσὶν, ἢ τρικόνδυλοι, ἢ τρισκύταλοι· λέγονται γὰρ κατ' ἀμφό- 25 τερα.

Ἔστιν οὖν τὸ μετακάρπιον τὸ ὀπισθεν τῆς παλάμης· ὁ δὲ καρπὸς τὸ ὑποκάτωθεν^s τούτου· ἐν τούτῳ οὖν αἱ ἔμπροσθεν ἀρτηρίαί^t ἐγκείμεναι, τὴν σφυγμικὴν ἐκδιδάσκουσι^u κίνησιν· ἔστιν οὖν τῆς πάσης χειρὸς ἡ σύνταξις τῶν ὀστέων^v οὕτως· ὁ 30

^h πληνικὴν Α. ⁱ ἐξορμᾶται Β. ^k ἀμφοτέρων Β. C. ^l ὡς πολλὰ Β. ^m μικραὶ ἐπιμιγνόμεναι Β. ⁿ πολυσχιδῶς τὰς ἀπὸ τ. ν. ε. φερομένας φλεβὰς Β. C. ^o συντίθη Β. ^p χονδρῶδεσι Β. ^q τῶν μετακαρπίων Β. C. ^r εἰσὶ τοῦ μετακαρπίου Β. τοῦ ὀπ. C. ^s ὑποκάτω Β. ^t ἔμπρ. αἱ ἀρτ. Β. ^u διδάσκουσι Β. ^v ἔστ. οὖν ἡ συντ. τῶν ὀστ. τ. κ. χειρ. Β.

βραχίων· ὁ πῆχυς· ἢ^ω κερκίς· ὀκτὸ τοῦ καρποῦ· τέσσαρα τοῦ μετακαρπίου· δεκαπέντε τῶν δακτύλων· οἱ κόνδυλοι, τρεῖς καθ' ἑκάτερον· ὡς εἶναι πάντα τριάκοντα· τὸ δὲ ἔμπροσθεν τοῦ μετακαρπίου, παλάμη καλεῖται καὶ θέναρ^κ· παλάμη μὲν^γ, ὅτι 5 δι' αὐτῆς πολλὰ πεκαλήμεθα καὶ τετεχνώμεθα^ε, ἦγον μαιώ-
μεθα^α· αἱ τέχνηαι γὰρ παλάμαι, παρὰ τὸ πάλλειν τὰς χεῖρας ἐν ταύταις· καὶ Ὁμηρος,

πάλλει δὲ Γερήνιος Ἰπποτα Νέστωρ. (Il. H. 181.)

θέναρ^β δὲ, διὰ τὸ θέσεως εἶναι χωρίον· εἰς ἣν ἐντίθενται τὰ δι-
10 δόμενα· ἢ παρὰ τὸ δι' αὐτῆς θείειν, ὅ ἐστι τύπτειν· δι' αὐτῆς γὰρ καὶ τοῦτο τελεῖται.

ΚΕΦ. ΚΗ.

Περὶ Δακτύλων.

Οἱ δὲ δάκτυλοι δράκτυλοί τινες εἰσὶ, παρὰ^α τὸ δράττεσθαι
15 ἢ δέκτυλοι^δ, δεκτικοὶ ὄντες τῶν δεδομένων· ἢ δείκτυλοι, ἀπὸ τοῦ
δι' αὐτῶν γίνεσθαι τὰς δεῖξεις· τῶν δὲ δακτύλων ὁ μὲν μέγας,
ἀντίχειρ λέγεται, ὁ δὲ μετ' αὐτὸν^ε λεχανός· ὁ δὲ μετ' αὐτὸν^ε
μέσος· ὁ δὲ μετ' ἐκείνον παράμεσος· καὶ ὁ ὕστερος μικρός·
καὶ ἀντίχειρ μὲν^β, ὅτι ἀντίκειται τοῖς ἄλλοις· ἢ ὅτι τὸ ἴσον
20 δύναται τῇ ὅλῃ χειρὶ· ἀργοὶ γὰρ εἰσιν οἱ ἄλλοι ὅλοι χωρὶς
αὐτοῦ· ὁ δὲ λεχανός, ὅτι δι' αὐτοῦ τὰ ἐλέγματα^h λαμβά-
νομεν.

Εἰσὶ δὲ τρικόνδυλοι πάντες, καθὼς κατόπιν ὁ λόγος ἔδειξε·
καὶ ὁ μὲν πρῶτος προκόνδυλος λέγεται· ὁ δὲ δεῦτερος μέσος·
25 ὁ δὲ τρίτος μετὰ τοῦ ὄνυχος μετακονδύλιον^ι· παρὰ οὖν^κ τὴν
κάμψιν τῶν δακτύλων ἐκλήθησαν κόνδυλοι· περὶ αὐτοὺς γὰρ ἡ
κάμψις γίνεται· ἢ οἷον κένδυλος^l τίς ἦν, ὁ εἰς τὰ κενὰ δύομε-
νος τῶν ῥαπιζομένων^μ· ἢ δὲ μετὰ τῶν δακτύλων γινομένη
πλήγη, ἢ κατὰ σιαγόνας, ἢ κατὰ τινος ἄλλου τόπου τοῦ σώμα-

^ω ὁ Α. ^κ θάιναρ Β. ^γ καὶ παλ. μὲν Β. ^ε τεχνώμεθα Β. ^α μαιώ-
μεθα Β. quæ seq. om. usque ad θέναρ δι. ^β θάιναρ Β. ^ε εἰσὶ δὲ
παρὰ Β. ^δ δείκτυλοι C. ^ε ἀπ' αὐτὸν Β. ^ι ὁ δ' ἔξῃς C. ^β μὲν
om. Β. ^h ἐλέγματα Β. ἐλίγματα Α. ἐλέγματα C. ^l οἱ φιλόσοφοι
ἀνάμασαν Β. ^κ γοῦν Β. ^l ἢ οἰκόνδυλος Β. ^μ ῥαπιζομένων Β.

τος, κόλαφος λέγεται· ἀπὸ τοῦ κολάψαι τὸ μέρος, ὃ ἔστι πλῆξαι· ἐξ οὗ καὶ ὁ δενδροκόλαψ^α· καὶ τὸ “ἐκολάφισάν σε “ οἱ Ἰουδαῖοι.”

Χρῆ οὖν γινώσκειν, ὅτι ὅταν συνάγονται^ο οἱ τέσσαρες δάκτυλοι κατ’ εὐθείαν, παλαιστὴ λέγεται· ὄλον πελαστή τις οὔσα· 5 ὅτι ἐκ τοῦ πέλας συνήγαγε τοὺς δακτύλους· ἢ θῶρον, παρὰ τὸ δωρεῖσθαι ἡμᾶς ἐν αὐτῇ^ρ· ἢ παρὰ τὸ μέτρον αὐτῆς· τὸ τρίτον γὰρ ἔστι τῆς σπιθαμῆς· ὡς καὶ Ὁμηρος·

τοὺ κέρα ἐκ κεφαλῆς ἐκκαδεκάδωρα^ρ πεφόκει· (Π. Δ. 109.)

καὶ ὡς τὸ,

10

Ἰδοὺ παλαιστὰς ἔθου τὰς ἡμέρας μου·

ἀντὶ τοῦ μετρητάς· κοιλαινομένη δὲ κατὰ βάθος ἢ παλαιστῆ, κοτύλη ὀνόμασται· ὅθεν καὶ τὸ,

κοτυλήρυτον^ρ αἶμα·

(Π. Ψ. 34.)

διὰ τὸ ἐν τῷ κοίλῳ τῆς χειρὸς ἀρύεσθαι· διίσταμένων δὲ τῶν 15 δακτύλων^α, ἀπὸ τοῦ μικροῦ δακτύλου ἕως τοῦ ἀντίχειρος, σπιθαμῆς μέτρον^ε ἀποτελεῖται· σπιθαμὴ δὲ, παρὰ τὸ ἀποσπασμὸν ποιεῖν τῶν δακτύλων· ἢ διασπᾶσθαι τὴν ὅλην χεῖρα· ἢ δὲ σπιθαμὴ ποιεῖ μὲν παλαιστὰς τρεῖς, δακτύλους δὲ δώδεκα· ἀπὸ δὲ τοῦ μεγάλου δακτύλου ἕως τοῦ λεγανοῦ μετακονδύλιον, δακ- 20 τύλων δέκα· καὶ ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος πρὸς τὸ τοῦ μέσου δακτύλου μετακονδύλιον, πήχεος μέτρον· ἀγκῶν δὲ εἴρηται ἀπὸ τοῦ ἐγκεῖσθαι τῷ ἐτέρῳ ὅστέῳ· ἢ παρὰ τὸ ἀνέχειν, ὃ ἔστιν ἐξέχειν· πήχυς δὲ ἀπὸ τοῦ πεπηγέναι, ἢ περιχεῖσθαι ἄκρῳ τῷ^α βρα- 25 χίονι· ἐκταθείσων δὲ τῶν δύο χειρῶν ἐξ ἀλλήλων^ν εἰς τὰ πλά- 25 για, ὄργυια^ω λέγεται· διὰ τὸ ἐκτείνειν τὰ γυῖα, τούτεστι τὰ τῶν χειρῶν μέλη· τέτακται^ζ δὲ τὸ γυῖα καὶ ἐπὶ τῶν ποδῶν, ὡς Ὁμηρος·

γυῖα δ’ ἔθικεν ἐλαφρὰ, ποδάς καὶ χεῖρας ὑπερθεν· (Π. Ε. 122.)

ἔχει δὲ ἢ ὄργυια^ν σὺν πλάτει τοῦ στήθους, πήχεις τέσσαρας· 30

^α δενδροκόλαφος Α. δενδροκόλαψ Β. ^ο συνάγονται Β. ^ρ αὐτῷ Β.
^ρ ἐκκαδεκάδωρος Β. ^ρ κοτύλη ῥυτὸν Α. ^α δ. κατὰ μικρὸν Β. ^ε μέ-
 τρος Β. ^α τῷ om. Β. ^ν ἀπ’ ἄλλ. C. ^ω ὄργυια Β. ^ζ τέταται Β.
 γ ὄργυια Β.

τηλικαῦται δὲ κατὰ μέγεθος οὔσαι αἱ χεῖρες, κάτω ἐκταθεῖσαι οὐκ ἐφικνοῦνται τῶν γονάτων, ἀλλ' ἀποδέουσαι.

Αἱ δὲ ἀποτελεωτήσεις τῶν ἐν τοῖς δακτύλοις νεύρων οἱ ὄνυχες εἰσὶν, εὐπρεπέας χάριν γεγονότες· καὶ ὥστε λαμβάνεσθαι τι 5 τοῖς δακτύλοις εὐκολώτερον· παρὰ δὲ τὸ νύσσειν ὄνυξ λέγεται· ἢ οἷον ἄνυξ, ὁ ἀνοίγων τὴν σάρκα ἐν τῷ φύεσθαι, καὶ προκίπτων δι' αὐτῆς^a, παρέχουσι δὲ τοῖς ἔχουσι^b τὴν^c τοῦ κνήθεσθαι χρείαν, πρὸς τὸ διαφορεῖν τὴν τοῦ δέρματος δριμύτητα· καὶ τοῖς ἄκροις δὲ τῶν δακτύλων ὀπισθεν ἀντιβαίνοντες, στηρίζουσι 10 τὴν λαβὴν αὐτῶν· πολλοῖς δὲ τῶν ζώων καὶ ἀμυντήριον ἐδόθησαν, ὡς τοῖς γαμψόνοις^d, ὥσπερ ὄργανον ὄντα τοῦ θυμικοῦ καὶ ἄλλοις τισὶ τῶν τετραπόδων· ἄλλοις δὲ^e, ἀμυντήριον ἅμα καὶ στήριγμα τῆς βάσεως, ὡς τοῖς ἵπποις, καὶ πάντι μονόουχι^f ζῴῳ· αἴξει δὲ ὁ ὄνυξ αἰεὶ, καὶ πίπτων ἐκφέεται· διὸ καὶ τινες 15 ἰστοροῦσιν^g, ὅτι καὶ μετὰ θάνατον αἴξουσιν^h ἐν τοῖς συνισταμένοις σώμασι τῶν ἀνθρώπων· τὸ αὐτὸ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν τριχῶν γίνεσθαι λέγεται.

Οὐκ ἰσόμετροι δὲ πάντες ἡμῶν εἰσὶν οἱ δάκτυλοι, διὰ τε τὴν εὐπρέπειαν, καὶ τὴν τῆς χειρὸς εὐστροφίαν· εἰ γὰρ ἦν ἐξίσουⁱ 20 αὐτοῖς ἢ ἀποτελεωτήσις^k, οὐ μόνον ἀτερπεῖς ἂν ἦσαν, ἀλλὰ καὶ ἀνεπιτήδειοι πρὸς τὰς πράξεις καὶ ἀνίσχυες^l, ἐξίσου^m ἐπιπίπτοντες ἐν τῇ ἐνεργείᾳ, καὶ ἀτυχοῦντεςⁿ· ἐν δὲ τῷ ἀποδέειν κατὰ μῆκος, οἱ κόνδυλοι ἀλλήλοις ἐπιστηριζόμενοι, καὶ ἐνίσχυοντες ἑαυτοὺς, εὐτονώτεραν τὴν ἀφῆν καὶ εὐστροφώτεραν ποι- 25 οῦσι· καὶ τὴν ἐνέργειαν πᾶσαν ἰσχυρότεραν.

Λέγεται δὲ ἡμῖν δεξιὰ χεὶρ, ἢ δὲ ἀριστερὰ, ἢ εὐώνυμος, ἢ λαϊά· λαϊὰ μὲν, ἀπὸ τοῦ λελειᾶσθαι^o· ὅ ἐστι κεχωρίσθαι τῶν πράξεων, διὰ τὸ ἀδίδακτον· ἀριστερὰ δὲ καὶ εὐώνυμος κατ' εὐφημισμὸν^p· ἐκ τοῦ ἀριστος γὰρ γίνεται ἀριστερὰ, καὶ ἐκ τοῦ

^a εἴρηται B. tum add. αἴξει δὲ ὄνυξ αἰεὶ καὶ πίπτων ἐκφέεται. ^b ultima om. B. ^c παρεχ. δὲ τοῖς ἐχ. om. B. ^d καὶ τὴν B. ^e γαμψόνοις B. ^f ἄλλοις δὲ om. B. ^g μονόουχι B. ^h πλὴν ἰστ. τινες B. ⁱ οἱ ὄνυχες B. ^j ἐπίσης B. ἐξίσου C. ^k ἀποτελεωτήσις B. ^l ἀνίσχυροι B. ^m ἐξίσου B. ⁿ καὶ τῇ ἐνεργ. ἀτυχ. B. ^o λαλιᾶσθαι B. λαλιᾶσθαι C. ^p εὐφημισμὸν A.

καλόνυμος, εὐώνυμος· ἢ ἀριστερὰν καλοῦμεν τὴν οὐκ οὔσαν ἀρίστην^α, ἀλλὰ τῇ ἐτέρᾳ ὑπηρετοῦσαν· λέγεται καὶ σκαιὰ^β, παρὰ τὸ σκάζειν περὶ τὰς πράξεις· ἢ ὅτι ἀσθενεστέρα τῆς δεξιᾶς ἐστίν· ὁ δὲ ἀσθενής^β σκάζει· ὅθεν καὶ σκαιὸς ἄνθρωπος, ὁ σκαμβὸς κατὰ γνώμην καὶ οὐκ ὀρθός· δεξιὰ δὲ λέγεται ἢ 5 ἔτερα, ἀπὸ τοῦ δέχεσθαι δι' αὐτῆς τὰ διδόμενα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον· ἢ οἶον δεξιὰ, ἀπὸ τοῦ δι' αὐτῆς τὰς πλείονας διεξιέναι πράξεις· εὐρηται δὲ πολλοὶ ἀμφοτεροδέξιοι ἐν ταῖς ἐνεργείαις, τὸ ἴσον τῇ δεξιᾷ^γ καὶ μετὰ τῆς ἀριστερᾶς ἐνεργοῦντες· τινὲς δὲ τῇ δεξιᾷ ἀπρακτοῦντες, μετὰ τῆς λαυᾶς τὰ τῆς τέχνης 10 μετέρχονται· ὅθεν δέδεικται, ὅτι οὐκ ἔστιν ἡ δεξιὰ κρείττων τῆς εὐωνύμου κατὰ τι, ὡς τινες τῶν ἀγροίκων λέγουσιν, ἀλλὰ τῇ παιδεύσει καὶ ἀπαιδευσίᾳ τῶν ἐχόντων αὐτὰς, ἐξ ὑπαρχῆς ἐδιδάχθησαν οὕτως.

Τῶν δὲ χειρῶν τὰ ἔσωθεν, καὶ μᾶλλον τὰ τῶν δακτύλων τὰ^δ 15 ἄκρα, ὥσπερ γνώμονας τινὰς εἰς τὴν ἀφήν ἔχομεν δι' αὐτῶν ἀκριβοῦντες τὸ λεῖον καὶ τραχὺ, καὶ ὁμαλὸν καὶ ἀνόμαλον ἀκριβεστάτην γὰρ ἔχει ταύτην τὴν αἴσθησιν τῶν ἄλλων ζώων ὁ ἄνθρωπος^ε. οὐ μόνον γὰρ ἀντιληπτικὸν ὄργανον ὁ δημιουργὸς τὰς χεῖρας κατεσκεύασεν, ἀλλὰ καὶ ἀπτικόν· διὰ τοῦτο καὶ 20 δέρμα λεπτότερον ἔχουσι, καὶ μῦς αὐταῖς ὑπέστρωται ἔσωθεν καὶ τριχῶν ἀμοιροῦσι, ἵνα μᾶλλον τῶν ἀπτῶν ἀντιλαμβάνωνται τάχιστα· τῶν δὲ χειρῶν αἱ μὲν σκληρότεραι, πρὸς ἀντίληψιν εἰσὶν ἰσχυρότεραι, ὥσπερ τῶν γεωργῶν καὶ κωπηλατῶν· αἱ δὲ μαλακώτεραι πρὸς τὴν ἀφήν ἀκριβέστεραι, ὥσπερ αἱ τῶν γρα- 25 φέων ἢ τῶν ραπτῶν· καὶ γὰρ τῶν νεύρων, τὰ μὲν σκληρὰ πρὸς κίνησιν, τὰ δὲ μαλακὰ πρὸς αἴσθησιν εἰσὶν^ς ἐπιτηδείωτερα· ταῦτα δὲ καὶ τῆς ἀφῆς ἐστὶν ὄργανα· διὰ γὰρ τούτων ἢ τῆς ἀφῆς αἴσθησις γίνεται· θερμοῦ καὶ ψυχροῦ, ὑγροῦ καὶ ξηροῦ, καὶ τῶν τούτοις ἐπομένων. 30

Καὶ ταῦτα μὲν τὰ ἐκ κατασκευῆς, καὶ φυσικῶς, καὶ διὰ μαθήσεως προσόντα τῇ χειρί· ἄπερ δὲ ἐκσχετικῶς^ς οἶον ἀγά-

^α ἀρίστην Α. ^β σκαιὴ Β. ^γ ἀσθενῶν Β. ^δ τῆς δεξιᾶς Β. ^ε τὰ om. Β. ^ς ὁ ἀνθρ. τ. ἄλλ. ζ. Β. ^ς εἰσὶν om. Β. ^ς ἐκσχετικῆς C.

πης κέκτηται πρὸς ὅλον τὸ σῶμα, οὐδὲ τυφλοῖς, ὃ φασι, ἠγγή-
 ται^γ. προσέπταισε γὰρ εἰς λίθον ὁ δάκτυλος τοῦ ποδός; καὶ
 αὐτὴ εὐθὺς ἐρεθειῖσα^α ἐκεῖ περιπλέκεται, περισφίγγει, περισύ-
 ρεται τῷ ὀδυνωμένῳ^β, καὶ ὄλον ἀσπαζομένη παραμυθεῖται τὴν
 5 ἐπελθοῦσαν ὀδύνην· ἄκανθα ἐνεπάγη τῷ ποδί; καὶ σκόπει αὐ-
 τὴν περιτρέχουσαν ἔνθεν κἀκεῖθεν^β, ἐξελεύσασθαι ταύτην σπου-
 δάζουσιν ψύλλα^α τὴν κεφαλὴν ἔδηξεν, ἢ τὴν ῥάχιν; καὶ μετὰ
 συντονίας πρὸς ἄμυναν ἔδραμε· καὶ ἀπαξασπλῶς πᾶσαν ὀδύνην
 ὅλων τῶν τοῦ σώματος^δ μορίων διὰ τῆς ἀφῆς αὐτῆς καὶ περι-
 10 πλοκῆς καταπραΐνει· τοσαῦτα αὐτῇ προτερήματα, καὶ ἐνεργείας,
 καὶ εὐστροφίας, πρὸς παραμυθίαν ἡμῶν καὶ ἐτέρων, ἢ τὰ συμ-
 παντα οἰκονομοῦσα πρόνοια ἐχαρίσατο, ὡς μηδὲ ῥάδιον ἐφευρεῖν,
 ἢ κατὰ μέρος ἐπεξελεῖν.

ΚΕΦ. ΚΘ.

15

Περὶ Μήρων^ε.

Σκόπει δὲ μετὰ τὰς χεῖρας, καὶ τῶν ποδῶν τὴν κατασκευὴν,
 καὶ τὰς ἀρμονίας τούτων καὶ ἐνεργείας· πῶς μεταβατικὸν ὄρ-
 γανον τοῦ παντὸς σώματος, ἢ φύσις ἢ δημιουργός^ε αὐτοὺς
 ἐτεχνάσατο· καὶ πῶς τὴν κατὰ τῶν τόπων^ε κινήσιν διὰ τούτων
 20 ποιούμεθα; διὰ τῆς καθ' ὁρμὴν^β κινήσεως, ἥτοι μεταβατικῆς·
 ἔστι δὲ μεταβατικὴ κίνησις τῶν ὅλων τοῦ^ι σώματος μερῶν καθ'
 ὁρμὴν γινομένων· κατάρχοντος μὲν τοῦ ἡγεμονικοῦ, ὑπηρετοῦντος
 δὲ τοῦ ἐν τοῖς νούροις καὶ μυσὶ πνεύματος· συνεκτεινομένου
 τούτοις καὶ περιφέροντος τὰ μέλη· ἢ γὰρ κινητικὴ δύναμις
 25 αὕτη ἐστὶν ἢ ἐν τοῖς νούροις καὶ μυσὶν ἐνεργοῦσα, καὶ τὸ σῶμα
 ὀχοῦσα· ὅτι αὐτὸ^κ μὲν ὀχεῖ ὡς ψυχικὴ δύναμις· ὀχεῖται δὲ
 ὅλον τὸ σῶμα διὰ τῆς τῶν ποδῶν μεταβάσεως· εἰδέχθη γὰρ

γ διὰ τῆς καταμνήσεως τοῦ νόου. add. B. α εἰρεθειῖσα B. β ὀδυ-
 μένῳ B. γ ἐνθ. κάκ. περιτρ. B. δ ψύλλη B. ε πασ. ὁδ. τὴν τ. συμμ.
 ὁλ. μορ. φανερῶν ἢ ἀφανῶν B. ζ sic Cod. A. περὶ Ποδῶν Cod. C. ι ἢ
 δημ. φουσ. B. κ τῶν τόπων A. κατὰ τόπων B. λ καθ' ὁρμὴν A. μ τοῦ
 ὅλου C. ν αὕτη B.

ὅτι ὅσα διὰ νεύρων καὶ μυῶν κινεῖται, ψυχικά τέ ἐστι, καὶ κατὰ προαίρεσιν ἀποτελεῖται· ὁμοίως καὶ τὰ ὀργανικά πάντα· τὰ δὲ ὀργανικά σκοπεῖται κατὰ σχῆμα· κατὰ μέγεθος· κατὰ ἀριθμόν· κατὰ θέσιν· εἰ γὰρ καὶ ἀντιληπτικὴν ἢ χεῖρ ἐνέργειαν ἔχει¹, καθὼς ὁ λόγος κατόπιν ἀπέδειξεν, ἀλλ' οὐκ ἂν γένοιτο ⁵ αὐτῇ^m καλῶς, μὴ τοῦ τῶν δακτύλων ἀριθμοῦ τελείου ὄντος, καὶ μήτε ἔλλειπῶςⁿ, μήτε πλεονάζοντος· ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦ σχήματος, ὡς εἶναι διηλωμένην· καὶ τοὺς δακτύλους μὴ ἐξισάζοντας· καὶ ἐν τῷ μεγέθει, μήτε μικρὰν ἄγαν εἶναι, μήτε μεγάλην· καὶ κατὰ τὴν θέσιν δὲ, μὴ ἔξω τῆς κατὰ φύσιν αὐτῆς ¹⁰ εὐρίσκεσθαι διαρθρώσεως.

Τοῦτο γοῦν καὶ ἐπὶ τῶν ποδῶν ἢ πάντα σοφῶς καὶ ἐντέχνως οἰκονομοῦσα πρόνοια ἐξεργάσατο· καὶ ἐκάστῳ τῶν μορίων τὴν οἰκεῖαν ἔδωκε^o θέσιν· εἰδύια γὰρ ὅτι τὸ ζῶον τοῦτο ὁ ἄνθρωπος τῇ μεταβατικῇ κινήσει ἔμελλε χρᾶσθαι, τῇ ἀπὸ τόπου^p ἐπὶ ¹⁵ τόπον, τὰ μὲν τῶν ὀστέων κοῖλα ἐποίησε· τοῖς δὲ ἐξοχαῖς εἰργάσατο· ἐμβάλλουσα^q αὐτὰς εἰς τὰς τῶν ἄλλων κοιλότητας· ἵνα περὶ αὐτὰς^r ποιῆται τηνικαῦτα τὴν κίνησιν· περιέδησέ τε ταῦτα συνδεσμοῖς, καὶ τοῖς ἔξω γενομένοις ἄμμοσιν^s· ἄμμονες^t δὲ εἰσιν ἐξοχαῖ^u τινές, ὅν τεύχη κωλύοντα^v τὰς ἐξαρθρώσεις ²⁰ γίνεσθαι· τοῦτο δὲ οἱ τεχνῖται^w ποιοῦσιν ἐπὶ τῶν ἀεὶ κινεῖσθαι μελλόντων θυρῶν, στροφέας τινὰς μετὰ λειότητος κατασκευάζοντες· τὴν ἀεικίνητον τῶν θυρῶν εὐκόλως ἐνέργειαν προνοούμενοι· τὰ γοῦν τῶν κοτυλῶν σφαιρώματα, ἧγουν τοὺς λεγομένους γλουτούς, ταῖς κοτύλαις ἐνήρθωσε· τὴν τοῦ μήρου κίνησιν μὴ ²⁵ χανωμένη· γλουτοὶ οὖν λέγονται τὰ τῶν κοτύλων σφαιρώματα· κοτύλαι δὲ ὅπου ἔγκεινται αἱ κεφαλαὶ τῶν μηρῶν· διὰ δὲ τὴν ἐκεῖσε κοιλότητα κοτύλη ἐκλήθη· οἱ δὲ γλουτοὶ, διὰ τριφερίαν καὶ ὑγρότητα, ὅν γλυοὶ τινες ὄντες· καὶ γὰρ οὗτοι μετὰ λειότητος ἔνυγροι εἰσὶ, διὰ τὴν εὐθύτητα τοῦ στρέφεσθαι καὶ ³⁰

¹ ἢ χεῖρ ἐχ. ἐνεργ. B. ^m αὐτῇ B. ⁿ ἔλλειπῶς B. ^o δέδωκε B.
^p τόπου B. ^q ἐμβαλοῦσα B. ^r αὐτὰ B. ^s ἄμμοσιν B. ἄμβωσιν C.
^t ἄμμωνες B. ἄμβωνες C. ^u ἐξοχαὶ B. ^v κωλύοντες A. ^w καὶ οἱ τ. B.

κινεῖσθαι, καθάπερ οἱ στρόφιγγες· τοῦτο γὰρ ἔργον τῆς διαρθρώσεως.

Εἶδη δὲ αὐτῆς τρία· τὸ μὲν, ἐνάρθρωσις, ὅταν ἡ κοιλότης ἢ ὑποδεχομένη βάθος ἰκανὸν ἔχῃ, καὶ ἡ ἐγκαταβαίνουσα κεφαλὴ 5 προμήκης ὑπάρχῃ, ὥσπερ ἡ κεφαλὴ τοῦ μῆρου καὶ ἡ κοτύλη· ἀρθρωσις^χ δὲ, ὅταν ἡ κοιλότης ἐπιπόλαιος ᾖ, ἥτε κεφαλὴ ταπεινὴ, ὥσπερ ἡ τοῦ βραχίονος πρὸς τὴν ὠμοπλάτην^γ. τὸ δὲ τρίτον εἶδος τῆς διαρθρώσεως γυγγλισμὸς λέγεται· γίνεται δὲ τῶν συνταττομένων ἀλλήλοις ὀστέων ἀντεμβαινόντων, καθάπερ 10 ἐπὶ τε τῶν σπονδύλων ἔχει, καὶ τῆς τοῦ πήχεος πρὸς τὸν βραχίονα διαρθρώσεως· τὰ δὲ σφαιρώματα ταῦτα, ποτὲ μὲν καλεῖται κεφαλὴ, ποτὲ δὲ αὐχὴν, ποτὲ δὲ κορῶνη, ποτὲ δὲ γλουτός· αἱ δὲ κοιλότητες, ποτὲ μὲν κοτύλη, ποτὲ δὲ γλήνη· καὶ ἔστιν ἢ μὲν κοτύλη βαθεῖα, ἢ δὲ γλήνη ἐπιπολῆς^z. τὸ οὖν τοῦ 15 μῆρου ὀστοῦν, ἔνεστιν ὥσπερ καὶ τὸ^α τοῦ βραχίονος· μέγιστον δὲ ἔστιν ἀπάντων τῶν κατὰ τὸ ζῶον ὀστέων^β. διαρθροῦται δὲ ἄνω μὲν, πρὸς ἰσχίον καὶ βουβῶνα· κάτω δὲ, πρὸς τὴν κνήμην· καὶ ἔχει ἄνω μὲν, ἐπίφυσιν κεφαλῆς ἀκριβῶς περιφερεῦς, κάτω δὲ εἰς δύο κονδύλους τελευτᾶ· καὶ συνδεῖται πρὸς τὴν κνήμην, 20 οὐ διὰ τῶν ὑμενωδῶν μόνου συνδέσμων τῶν ἐν κύκλῳ πᾶσαν διάρθρωσιν περιειληφότων, ἀλλὰ καὶ δι' ἄλλων^ς τριῶν στρογγύλων καὶ δυνατῶν.

Μηρὸς δὲ καλεῖται ὅτι μερίζεται κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος τὸ σῶμα· τὸ γὰρ ἀπὸ τοῦ τραχήλου μῆκος^δ μέχρι τῶν αἰδοίων, 25 ὅλος καλεῖται διὰ τὴν εὐρυχωρίαν τοῦ τόπου· ἀποκεκλιμένων γὰρ τῶν χειρῶν ὄλμψ ἔοικεν· ἔστι δὲ ὅλος ὁ μηρὸς τῶ σχήματι^ς, κυρτὸς μὲν ἐν τοῖς πρόσω καὶ ἔξω· σιμὸς δὲ ἐν τοῖς ὀπίσω καὶ ἔνδον· ἀποφύσεις δὲ ἔχει δύο εἰς ἄκρον μικρὸν ὑποκάτω τοῦ αὐχένος· ἅς τροχαντήρας^ς καλοῦσι· πολλῶ δὲ μείζων ἢ ἔσω τῆς ἔξωθεν ἐστί· καὶ ἡ μὲν ἔσω, διήρθρωται εἰς τὸν βουβῶνα· ἡ δὲ ἔξω, εἰς τὴν κοτύλην.

^χ ἀρθρωδία B. ^γ ὠμοπλάτιν B. ^z ἐπιπολῆς B. ^α τὸ om. B.
^β ἔστιν τῶν κατὰ τὸ ζῶον ὀστ. B. ^ς διὰ ἄλλων A. ^δ κύτος B.C.
^ς ἐν τ. σχ. B. ^ς ἅς καὶ τρ. B.

ΚΕΦ. Α.

Περὶ Σκέλους.

Τὰ δὲ τοῦ σκέλους ὀστᾶ^ε, τὸ μὲν ἐν κνήμῃ λέγεται, τὸ δὲ ἄλλο^h περόνη· καὶ ἔστιν ἡ μὲν κνήμη ἔμπροσθεν καὶ μεγάλη· ὀπίσω δὲ ἡ περόνη ἀποδέουσα τῆς κνήμης καὶ τῷ πάχει καὶ 5 τῷ μήκει· συναρθροῦται δὲ τῇ κνήμῃ πρὸς ἄμφω τὰ πέρατα· τὰ δὲ ἐν τῷ μέσῳ ἀφεστήκασιν ἀλλήλοις^k· καὶ ἡ μὲν κνήμη συντέτακται τῷ μηρῷ, μεγάλην ἐπίφυσιν ἔχουσα κατὰ τὸ ἄνω πέρασ αὐτῆς· καὶ ὑποδέχεται τὸν μηρὸν δύο κοιλότησιν αὐτῆς ἐπιβαίνοντα· ἐπὶ δὲ τοῖς κάτω μέρεσι κνήμης τὲ καὶ περόνης, 10 ὁ ἀστράγαλος περιλαμβάνεται.

Λέγεται δὲ τὸ ὅλον μέρος τοῦτο ἀπὸ τοῦ γόνατος ἕως τοῦ ἀστραγάλου κνήμη, ἀπὸ τοῦ ὑπερέχοντος^l ὀνομασθέν· ὅσον δὲ ἄσκαρον αὐτοῦ καὶ λεπτόν, ἐν τοῖς πρόσω τῆς κνήμης, ἀντικνήμιον ὀνομάζεται· τὸ δ' ὀπισθεν μετὰ τῶν μεγάλων μυῶν, 15 γαστροκνήμιον· τὰ δὲ κυρτὰ καὶ παντελῶς ἄσκαρκα, καὶ τῶν ἄλλων ἐκκείμενα^m ὀστᾶ, ἀστραγάλους καλοῦσιν οἱ πολλοὶ, τοῦ παντὸς ἀμαρτάνοντες· ὁ γὰρ ἀστράγαλος, ὑπὸ τούτων ἐκατέρωθεν περιλαμβάνεται· πέρατα δὲ ἔστι ταῦτα τῶν τῆς κνήμης τεⁿ καὶ περόνης ἀποφύσεων· κυρτὰ μὲν ἔξωθεν, ὡσπερ καὶ 20 φαίνεται, κοῖλα δὲ ἔνδοθεν^o· μεθ' αὐτῶν καὶ ἡ πτέρνα ὀπισθεν· εἴτα ὄλος ὁ ποῦς· ὁ δὲ πρὸς τοὺς δακτύλους τόπος ταρσὸς λέγεται· τινὲς δὲ κτένα τοῦτο καλοῦσιν, ἢ πεδιόν· τὸ δὲ ὑποκάτω τοῦ ποδός, πέλημα προσαγορεύουσιν· εἴτα οἱ δάκτυλοι ἐκ τριῶν κονδύλων συγκείμενοι, πλὴν τοῦ μεγάλου· ἐκεῖνο γὰρ ἐκ δυοῖν^p 25 σύγκειται ὀστέων· τῷ δὲ τοῦ μηροῦ ὀστέῳ καὶ τῆς περόνης^q ἐπίκειται ἡ ἐπιγονατὶς, χαῖνον οὔσα ὀστοῦν^r καὶ στρογγύλον· δι' ὃ τινες μύλην αὐτὴν καλοῦσιν· ἀπὸ τῆς πρὸς τὰ ἔξωθεν μυχανῆς καὶ ἐμφερείας τοῦ μύλου^s, διὰ τὸ ἄνωθεν εἶναι τοῦ ἄρθρου τὸ κοῖλον, ὡς καὶ τῆς μύλης τὸ ὑπερθεῖν· ἐν ᾧ πρὸς τὸ ἀλφί³⁰ 30 θεσθαι τὰ σπέρματα βάλλονται· λέγεται δὲ ἐπιγονατὶς, διὰ

^ε ὀστᾶ Β. ^h ἄλλον Α. ⁱ ἔμπρ. μεγ. ἔσω καὶ ἔξω Β. ^k ἀλλήλων Β. ^l περιέχοντος Β. ^m ἐκκείμενα Β. C. ⁿ τε om. Β. ^o τὰ ἔνδ. Β. ^p δύο Β. ^q τῷ τ. περ. Β. ^r χ. ὀστ. ἐν Β. ^s τῆς μύλης Β.

τὸ ἐπὶ τοῦ γόνατος κείσθαι^ι ἢ ὄλον ἐπιγονὸν^ι, ὡς καὶ Ὀμη-
ρος^ι

ὅπρ' ἐκ βακίων ὁ γέρον ἐπιγονίδα φαίνει. (Od. Σ. 73.)

Τὸ δὲ γόνυ ἐκ τοῦ κονεῖν καὶ ἐνεργεῖν ἐτυμολογήθη· ἐξ οὗ
5 καὶ κόνατα, ἢ γόνατα· ἢ ὅτι τὸ σκέλος^ν καμπτόμενον^{νν} ὡσπερ
γωνίαν ἀποτελεῖ· ἰγνὺς δὲ τὸ ὑποκάτω τοῦ γόνατος καλεῖται^ν.
διότι αἰτιὸν ἐστὶν ἡμῖν τοῦ ἐκνεῖσθαι^κ, ἢ γγον ἀπλοῦσθαι· ἢ
παρὰ τὸ εἶκειν ἐν ταῖς κάμψεσιν· ἢ παρὰ^γ τὸ τὸ γόνυ συνέχειν·
τὸ δὲ σκέλος παρὰ τὴν σχέσιν ἐκλήθη· διέσχισταί γὰρ ἀπ'
10 ἀλλήλων· ἢ παρὰ τὴν κέλευθον, ὅ ἐστιν ὁδὸς^κ, δι' ἧς^α βαδίζο-
μεν· ἢ παρὰ τὸ ἐσκληκέναι καὶ σκληρότερον εἶναι τῶν ὑπερθε-
μορίων. τὰ γὰρ σκέλη πεποιήκεν ἢ δημιουργὸς φύσις, ἵνα τὸ
ὄλον ὀχῶσι σῶμα, ὡσπέρ τινες κίονες, καὶ μεταφέρωσιν ἐκ
τόπου εἰς τόπον, ἀντὶ βάσεων τοὺς πόδας ποιήσασα· ἐν αἷς ὁ
15 ἄνθρωπος ἐπιστηριζόμενος, τόπους ἀμείβει, καὶ πόλεις μετέρ-
χεται, καὶ ἔργα ἐπιτελεῖ, καὶ βάρη φορτίζεται, καὶ μεταφέρει,
καὶ μετατίθησι.

Τούτους οὖν τοὺς πόδας, δεῖ ἐπὶ τὰ ἔνδον ἡρέμα νεύειν
ὄπως ἀλλήλοισιν ἐπικουροῦντες^δ, μίαν ποιοῖντο ἐνέργειαν, κοινήν
20 τε καὶ ἄμεμπτον· εἰ δέ γε ποτὲ παρὰ τὴν θέσιν γένηται τού-
των θάτερος, ἄπορος ἢ τοῦ ζώου κίνησις γίνεται, καὶ ὄχεται
τούτου ἢ κρείττων ἐνέργεια· διὰ τοι τοῦτο τένοντες κατὰ τὴν
ἰγνήν, καὶ μῦες, καὶ σύνδεσμοι, καὶ νεῦρα περικυκλοῦσιν^ε
αὐτούς· τὴν κίνησιν αὐτῶν ἐξασφαλιζόμενοι καὶ περιφυλάτ-
25 τουντες.

Οὐ γὰρ μόνον περὶ τὰ ἄρθρα αὐτῆς ἢ ἀσφάλεια, ἀλλὰ καὶ
παντάχθοθεν· τὰ γὰρ τῶν ὤμων καὶ μασχαλῶν, καὶ τῶν ἰγνῶν
καὶ σφυρῶν, καὶ πάντα τὰ ἐκ μυῶν καὶ μετὰ μυῶν κινούμενα
νεῦρα, τένοντες ὀνομάζονται· παρὰ τὸ τείνειν τὰ μόρια πρὸς

^ι ἐπάνω B. ^κ hęc cum cit. om. B.C. ^ν ἢ ὅτι κατ' αὐτὸ τὸ
σκελ. B. ^{νν} καμπτόμενον C. καμπτόμενα A.B. ^{νν} καλ. τοῦ γον. B.
^κ ἰκνύσθαι B. κινεῖσθαι C. ^γ διὰ B. ^κ ἢ ὁδὸς B. ^α ἀφ' ἧς τὸ ὄνομα
τοῦ σκέλους ἐγένετο· τὰ γὰρ σκέλη πεπ. B. ^δ ἀλλήλοισι συνεπικουροῦ-
τες, B. ^ε συνδ. ἐγένοντο καὶ νεῦρα περικ. B.

ἐνεργεῖαι· ὅτι καὶ τρεῖς εἰσι τῶν νεύρων διαφοραί· τὰ μὲν γὰρ ἐξ ἔγκεφάλου καὶ νωτιαῖα πεφυκότα, νεῦρα κυρίως προσαγορεύοντες^d· τὰ δὲ ἐκ μυῶν τένοντες· τὰ δὲ ἐξ ὀστέων, σύνδεσμοι· ὁ δὲ τοῦ ἀστράγαλου τόπος καὶ σφυρὰ λέγεται, παρὰ τὸ συνησφίχθαι τὰ ἄρθρα τῇ συνθέσει· καὶ ὄϊον σφαιρα τοῖς ὀστοῖς⁵ καὶ τοῖς νεύροις πεπῆχθαι ἀστράγαλος· παρὰ τὸ ἀστραβῆ καὶ ὀρθὴν φυλάττειν τὴν βάσιν τοῦ ποδός· κυκλοῖ δὲ τὸν ἀστράγαλον τὸ κυκλοειδὲς λεγόμενον ὀστοῦν· ἐν ᾧ τὸ λεγόμενον κότζιον^e διὰ συνδέσμων τῇ περόνῃ προσαρμοσθέν ἄνω, τὸ κυφοειδὲς κάτωθεν ὑποκείμενον^f ἔχει, καὶ συνδέεται μετ' αὐτοῦ¹⁰ πρὸς ὃ ἡ βάσις τῶν σφυρῶν καὶ τῆς πτέρνης· αὕτη γὰρ ὑποκειται τὰς ὀφρυώδεις ἐξοχὰς τῆς κνήμης τε καὶ περόνης, καὶ τὰ περιφερῆ τοῦ ἀστραγάλου περιλαμβάνουσα, δύο τινὰς ἐξοχὰς εἰς ἐπιτηδεῖους κοιλότητας ἐναρμόζει⁸· τὸ δὲ κατέμπροσθεν μέρος αὐτῆς ἡ ἀρχή ἐστὶ τοῦ λεγομένου ταρσοῦ¹⁵ μετ' αὐτὸν δὲ ἄρχεται τὸ πεδίον, ἐκ πέντε συγκείμενον ὀστέων· ἀπ' οὗ οἱ κόδνυλοι τῶν δακτύλων τὴν ἀρμονίαν λαμβάνοντες, ἐπὶ τὰ τοὺς ὄνυχας ἔχοντα μετακονδύλια τελευτῶσι· συνδῶσι δὲ τὰς τούτων διαρθρώσεις, ὑμενώδεις τινὲς σύνδεσμοι· τὰς δὲ κατὰ τὸν ἀστράγαλον καὶ τὴν πτέρναν, ἰσχυροὶ τε πάνυ, καὶ^h 20 στρογγύλοι, καὶ νευροχονδρώδεις.

Ἔστι γὰρ καθόλου τοῦ ποδός οὐ μόνον συνάρθρωσις καὶ διάρθρωσις, ἀλλὰ καὶ συννεύρωσις καὶ συγχόνδρωσις· πολὺ γὰρ αὐτῷ ἀσφαλὲς ἐδόθηⁱ διὰ τὴν ὀχὴν ὅλου τοῦ σώματος, καὶ τὸν ἀναβαστάγμον, καὶ τὴν ὄϊον ἐπικειμένην βαρύτητα, καὶ τὰς 25 λοιπὰς ἐνεργείας πάσας. Λέγεται δὲ ποὺς, παρὰ τὸ πεπαῦσθαι ἀπὸ τοῦ ὅλου σώματος^k ἢ τὸ παῦον καὶ λῆγον τοῦ σώματος· λέγεται δὲ καὶ ἴχνος, παρὰ τὸ^l ἴσχειν καὶ συνέχειν ὅλον τὸν πόδα· ἢ ἀπὸ τοῦ ἀνέχεσθαι τῆς γῆς· ὁ δὲ ταρσὸς διὰ τὸ ξηρὸν τοῦ τόπου καὶ ἄσαρκον οὕτως ἐκλήθη· καὶ Ὀμηρος^m 30

ἔνν δὲ μ' ἐπιγράψας ταρσὸν ποδὸς εἴχει αὐτως. (II. A. 388.)

^d προσαγορεύονται B. ^e κότζιον B.C. ^f ὑποκ. κατ. B. ⁸ συναρμόζει B. ^h καὶ πάνυ B. ⁱ τὸ ἀσφ. ἐδωρήθη B. ^k ἔλ. τοῦ συμ. B. ^l τὸ om. A. ^m cit. om. B.C.

πεδίον δὲ τὸ ἔμπροσθεν, διὰ τὸ ὀμαλόν^π. τὸ δὲ ὑποκάτωθεν τοῦ ποδὸς δέρμα πέλμα καλεῖται, διὰ τὸ πεπιλησθαι, ἤγουν ἐσφίχθαι τοῦ ὅλου δέρματος πλέον· ἢ δὲ πτέρνα, παρὰ τὸ ἐπιπετωκέναι αὐτῇ ὅλον τὸ σῶμα· ἢ δὲ τῶν ἄρθρων ὀνομασία εὐρηται 5 ἐκ τοῦ ἀρῶ ῥήματος, τοῦ σημαίνοντος^ο τὸ ἀρμόζω· ἢ διὰ τὸ ἀρηρέναι ἀλλήλοις, ὃ ἐστὶ συναρμόζεσθαι, καὶ συνεσφίχθαι, καὶ βοηθεῖν.

ΚΕΦ. Α.

Περὶ Δέρματος καὶ περὶ Τριχῶν^ρ.

10 Καλύπτεται οὖν^α ἅπαν τὸ σῶμα ὑπὸ τοῦ δέρματος· καὶ ἔστι τὰ μὲν αὐτοῦ, τετριχωμένα, τὰ δὲ ἄτριχα· τετριχωμένα μὲν ἢ κεφαλῇ καὶ τὰ μέρη τῆς ἄνω, καὶ τῆς κάτω γένους· καὶ τὰ τοῦ χεῖλους· αὐτὰ γὰρ σκέπης καὶ κόσμου ἐγένοντο χάριν^β. αἱ δὲ τῶν ὀφρύων καὶ τῶν βλεφαρίδων, ἀσφαλείας· αἱ 15 δὲ τῶν μασχαλῶν καὶ τῆς ἠβης, κατὰ συμβεβηκός· οὔτε γὰρ δι' ἀσφάλειαν, ἐπειδὴ ἀκαιρός ἐστὶν ὁ τόπος· οὔτε διὰ σκέπην, ἐπειδὴ σκέπονται ὑπὸ τῶν χειρῶν καὶ τῶν πλευρῶν αἱ μασχάλαι· ἀλλ' οὔτε διὰ κόσμον, κρυπτόμενον γὰρ κόσμον ἢ φύσις οὐκ εἶδε^γ. ὧν γὰρ τὸ κάλλος^δ κρύπτεται, οὐ δὲ πόθου δέχον- 20 ται^ε γένεσιν.

Λέγομεν δὲ τὰς τρίχας κατὰ συμβεβηκός γίνεσθαι οὕτως· ὥσπερ γὰρ ὁ γεωργὸς κατὰ πρῶτον μὲν λόγον ἀρδεύει τὰ χρήσιμα τῶν λαχάνων, ἢ τῶν φυτῶν· κατὰ δεύτερον^ς δὲ, καὶ τὰς ἀκάνθας, καὶ τὰς ἄλλας τῶν βοτανῶν, εἰς φραγμὸν ταύτας καὶ 25 ἄλλην^ς χρεῖαν ἐπινοούμενος· οὕτως καὶ ἡ θρεπτικὴ δύναμις εἰς τὰς εἰρημένας αἰτίας τὰς τρίχας καὶ τοὺς ὄνυχας ἐπινοουμένη, καὶ τρέφει, καὶ αὔξει, καὶ συνιστᾷ· τῶν γὰρ καπνῶν τῶν ἀτμωδεστάτων^ς, τῶν ἐκ τοῦ σώματος ἀναπεμπομένων πῆξιν λαμβανόντων, αὐτὰ συνίστανται· τρίχες δὲ λέγονται, οἷον

^π haec etiam om. B.C. ^ο σημαῖνον A. ^ρ sic Cod. C. minus commode in tab. div. ^α γέν B. ^β ἐκ A. ^γ κοσμ. χαρ. ἐγ. B. ^δ εἶδεν B. ^ε κάλος B. ^ς δέχεται B. ^ς κατὰ συμβεβηκός B. ^ς ἢ εἰς ἄλλ. B. ^ς ἀτμῶν τ. καπνωδεστάτων B.

θέρικες· θέριξ γὰρ καὶ θριξ κατὰ συγκοπήν^z· ὅτι θερίζεται καὶ τέμνεται συνεχῶς· οὐδὲν γὰρ οὕτω τῶν ἐν ἡμῖν πηδᾶ πρὸς τὰ ἐκτὸς ὥσπερ ἡ θριξ^a· ἐν οἷς μὲν οὖν τόποις ἄτριχον ὑπάρχει τὸ σῶμα^b, μῦες δηλονότι κατ' ἐκείνους τοὺς τόπους ὑπάρχουσιν^c· ὥσπερ ἐπὶ τῆς παλάμης καὶ τῶν δακτύλων, καὶ τοῦ πέλματος 5 τῶν ποδῶν· ἐν οἷς δὲ μῦες αἰτιοὶ οὐκ εἰσὶ, τρίχες φύονται· πῆ μὲν πλείους, πῆ δὲ ὀλίγαι· σκέπασμα μὲν^d γὰρ τὸ ὅλον δέρμα γέγονε καὶ περίβλημα τῆς ἀπαλῆς σαρκὸς, καὶ τῶν ἄλλων πάντων τῶν ἐντοσθίων.

* Ἔστι δὲ τὸ δέρμα τῆ φύσει τυλωδες^e, ὑπό τε τοῦ περιέχον- 10 τας καὶ τῶν προσομιλούντων σωμάτων τυλωθέν^f· ἡ δὲ ἀπαλὴ σὰρξ, πῆ μὲν ἐστὶν ἀπλή^g, πῆ δὲ σύνθετος· καὶ πῆ μὲν μετὰ μῶν καὶ ἰῶν, πῆ δὲ καθ' ἑαυτήν· καὶ αὕτη γὰρ ὥσπερ καὶ τὸ δέρμα καθόλου τοῦ σώματος ἠπλωται· ἵνα καὶ τοῦ θέρους ἀναψύχῃ τὸ ζῶον, νοτίδα ἐκπέμπουσα ἔσθωεν· καὶ χειμῶνος δὲ 15 τὴν τῶν πιλητῶν εἰρίων αὐτοῖς χρεῖαν παρέχῃ^h· σὰρξ δὲ εἴρηται παρὰ τὸ σύρσθαιⁱ τὸ δέρμα ἀπ' αὐτῆς.

Τὸ δὲ δέρμα ὥσπερ τέρμα τοῦ σώματος, ἔξωθεν ἐπιβέβληται παντὶ τῷ σώματι· ἡ οἶον δέρμα^k, τὸ συνισχηκὸς τὸ σῶμα καὶ συνδεσμοῦν· ἡ οἶον δέρμα, παρὰ τὸ ἀποδέρεσθαι ὡς ἐπὶ τῶν 20 ζῶων· ἡ οἶον δέμας, διὰ τὸ καὶ τὸ σῶμα οὕτως καλεῖσθαι, ὅτι δεσμός ἐστι τῆς ψυχῆς· ἡ περιδόμημα αὐτῆς καὶ οἰκητήριον· χρεῖας δὲ μόνης ἕνεκα^l τὸ δέρμα γεγένηται ἐν τῷ σώματι, καὶ οὐκ ἐνεργείας· οὔτε γὰρ πρὸς πέψιν, οὔτε^m πρὸς ἐξαιμάτωσιν, οὔτε πρὸς ἀνάδοσιν τροφῆς, οὔτε κίνησιν καθ' ὄρμην, 25 οὔτε ὅλως ἐνεργεῖαν τινὰ τῷ ζῷο παρέχεται, ἀλλὰ πάντων ἔξωθεν κείμενον τὰ τοῦ σώματος ὅλαⁿ περιττὰ εὐλόγως^o ἐκδέχεται^p, ὅθεν καὶ οἶονεὶ κατατέτρηται^q διόλου πρὸς ἀναπνοὴν καὶ ἰδρώτων ἀπόκρισιν· καὶ ἔστιν ἀσθενέστερον τῶν ἄλλων μο-

^z κατὰ συγκ. om. B. ^a hęc om. B. ^b δέρμα B. ^c κατὰ τὸν τόπον ὑπ. ἐκείνον B. ^d μὲν om. B. ^e τηλωδες B. ^f τηλωθέν B. ^g ἀπαλή B. ^h παρέχει B. ⁱ ἀποσύρσθαι B.C. ^k ὥσπ. τ. συνεσχηκὸς τὸ σῶμα καὶ συνδεσμοῦν· ἡ οἶον δέμας B. ὥσπερ τέλημα C. ^l ἕνεκα om. B. ^m οὔτε γὰρ A. ⁿ ὅλου B. ^o εὐκόλως B. ^p εἰσδέχεται B. ^q κατατέτρηται B.

ρίων· οὐκ ἴσην γὰρ τὴν ῥώμην ἅπαντα τὰ μόρια κέκτηνται·
ἀλλὰ τὰ κυριώτερα, καὶ οἷον αἱ ἀρχαὶ τοῦ σώματος, ῥωμαλεώ-
τερα^ε ἐξ ὑπαρχῆς· ἐγεγόνει καὶ ἰσχυρότερα· ἵνα καὶ τὴν ἐκ
πλημμeloῦς διαίτης ἀπωθῆται κακίαν, καὶ τὴν φυσικὴν δύνα-
5 μιν περισώζῃ.

Ἔχει δὲ ὁ ἄνθρωπος καθ' ὅλων τῶν μορίων, καὶ ἐν τῇ γαστρὶ
καὶ ἐν τοῖς ἐντέροις πιμελῆν, ἀλλ' οὐ στέαρ· ὅτι διαφέρει
πιμελὴ στέατος, τῷ τὴν πιμελῆν ψυχομένην, ἀπῆκτον διαμέ-
νειν, τὸ δὲ στέαρ ἅμα πῆσσεσθαι^υ, ὥστε καὶ θρύπτεσθαι· διὸ
10 καὶ οἱ ζῳμοὶ τῶν μὲν πιμελωδῶν, οὐ πῆσσονται^ν ὡς βοῶς,
αἰγὸς, καὶ προβάτου· συνίσταται δὲ ἡ πιμελὴ ἐκ τῶν ἐν τῷ
αἵματι φερομένων ἐλαιωδῶν, ἐκ τῶν^ω λιπαρωτέρων τροφῶν, ἃ
ἐν τοῖς ψυχροτέροις τῶν μορίων καθιζάνοντα πῆγνυνται^ξ· πιμελῆ
δὲ λέγεται παρὰ τὴν πῆξιν τῆς τροφῆς· ἡ πιμελὴ τίς ἐστι,
15 παρὰ τὸ πιαίνειν· ὑγραίνουσα^γ τὰ μέλη· ὁ δὲ σύνδεσμος περί-
βλημά ἐστι νευρῶδες, ἐξ αὐτοῦ τὴν γένεσιν ἔχων^z, ὅπερ συν-
δέδεται ταῖς ἀρθρώσεσιν^α· ὁ δὲ ὑμῆν σῶμά ἐστι νευρῶδες πλατὺ
ἢ δὲ σὰρξ ἢ ἀπλῆ^β αἷμά ἐστι πεπηγός.

Τὸ δὲ αἷμά ἐστι θερμὸν καὶ ὑγρὸν κατὰ σύστασιν· κατὰ
20 δὲ γεῦσιν γλυκὺ· παρὰ δὲ τὸ αἶθω τὸ καίω αἷμα ἐκλήθη· οὐδὲν
γὰρ τῶν ἐν τῷ σώματι χυμῶν θερμότερον τοῦ αἵματος ἐστί·
ίλαρωτέραν δὲ τὴν ψυχὴν τοῦτο ἐργάζεται, ἐν οἷς πλεονάζει· ἡ
δὲ ξανθὴ χολή, γοργοτέραν ἢ θραυστέραν^ς· ἡ δὲ μέλαινα, σεμνο-
τέραν καὶ εὐσθενεστέραν· τὸ δὲ φλέγμα, ἀργωδεστέραν καὶ
25 σκληρωδεστέραν· ἐστὶ δὲ τὸ φλέγμα συμμέτρως παχὺ κατὰ
σύστασιν· ἀλμυρὸν δὲ κατὰ γεῦσιν^δ· ἡ δὲ ξανθὴ χολή, λεπτο-
τέρα τὲ καὶ κατὰ γεῦσιν πικρά· ἡ δὲ μέλαινα, ὀξεῖα μὲν κατὰ
γεῦσιν^ε, παχεῖα δὲ κατὰ σύστασιν, καὶ γεώδης· καὶ ἐστὶ τὸ
μὲν αἷμα ἐρυθρὸν τῇ χροιά· λευκὸν δὲ τὸ φλέγμα· ὠχρὰ δὲ ἡ
30 ξανθὴ χολή· μέλας δὲ ὁ μελαγχολικὸς χυμός· οὔτοι γὰρ εἰσιν

† κέκτηται B. ε ῥωμαλεώτερα B. † ἐξ ὑπαρχῆς B. υ πῆσει-
σθαι B. ν πῆσσονται B. ω τῶν om. B. ξ πῆγνυται B. γ ἡ ὑγρ. B.
z ἔχων B. α διαρθρώσεσιν B. β ἀπλή B. c καὶ θρ. C. d κατὰ
τὴν γεῦσιν B. e τὴν γεῦσιν B.

οἱ συγγενεῖς τοῦ σώματος χυμοί· ἐξ ὧν τὰ μὲν ἀπλᾶ γέγονε μόρια· τὰ δὲ ὀργανικὰ, ἢ σύνθετα· καὶ ὑπάρχει τοῖς μὲν ὁμοιομερέσι καὶ ἀπλοῖς κατ' οὐσίαν, τὸ θερμόν· τὸ ψυχρόν· τὸ ξηρόν· τὸ ὑγρόν· τοῖς δὲ συνθέτοις καὶ ὀργανικοῖς, τὸ κατὰ φύσιν τῆς ἀρμονίας, καὶ τὸ συντεθεῖσθαι καλῶς ὡς μήτε τὸν 5 ὀφθαλμὸν στασιάζειν, μήτε σκάζειν τὸν πόδα.

Ἐξ ἀναγκῆς δὲ ἔπεται τοῖς ὁμοιομερέσιν ἢ τῶν κράσεων συμμετρία· ἢ κατὰ δασύτητα καὶ ψιλότητα· ἢ κατὰ παχύτητα καὶ ἰσχύότητα· καὶ ἢ κατὰ τὴν εὐχροίαν τε καὶ ἄχροισαν· καὶ προσέτι μαλακότητα καὶ σκληρότητα· τοῖς δὲ ὀργανικοῖς 10 κατ' οὐσίαν μὲν ἢ συμμετρία· καὶ ἢ σύνθεσις· καὶ ὁ ἀριθμὸς· καὶ τὸ σχῆμα· ἐξ ἀνάγκης δὲ τὸ καλῶς τὰς ἐνεργείας^ε ἕκαστον τῶν ὀργανικῶν ἐκτελεῖν· οἷον τὴν χεῖρα καλῶς ἀντιλαμβάνεσθαι· καὶ τὰ σκέλη καλῶς βαδίζειν· καὶ τὰ ὄτα ἀκούειν· καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς καλῶς βλέπειν· τηρικαῦτα γὰρ^β τὴν οἰ- 15 κείαν ἀρετὴν ἔχειν κατὰ τὸ σῶμα τὸν ἄνθρωπον^δ λέγομεν, ὅταν τὰς οἰκείας ἐνεργείας ἀμέμπτως ἐπιτελῇ· τὰς κατὰ λογισμὸν^ι· τὰς κατὰ μνήμην· τὰς κατὰ φαντασίαν· τὰς κατ' αἰσθήσιν· καὶ τὰς λοιπὰς τοῦ σώματος ἐνεργείας.

Ἐπεὶ δὲ λογισμὸς^κ κυρίως τότε λέγεται ὁ ἄνθρωπος, εἰ καὶ 20 φύσει ἐστὶ λογικὸς, ὅταν ἤδη ἰκανὸς ἐστὶν ἐρμηνεὺς εἶναι τῶν συνήθων ὀνομάτων τε καὶ ῥημάτων, καὶ^ι τὴν λογικὴν ἔξιν περιποιούμενος, ἡγουν κατὰ τὴν πρώτην ἑπταετίαν· τὰ γὰρ πρὸ ταύτης ἔτη, ἀλογίας, καὶ ἀσυνεσίας, καὶ ἀφροσύνης ἀνάμιστα· κατὰ δὲ τὴν ἐτέραν ἑπταετίαν ἄκρως τελειοῦσθαι· τελειώσις 25 δὲ ἐστὶ δύναμις τῆς τοῦ ὁμοίου σπορᾶς· περὶ γὰρ τὴν τεσσαρεσκαίδεκάτην ἡλικίαν τὸ ὅμοιον γεννᾶν δυνάμεθα· τρίτη πάλιν^μ ἑπταετία πέρας ἐστὶν αὐξήσεως· ἄχρι γὰρ ἐνὸς καὶ εἴκοσιν ἐτῶν ἐπιδίδωσιν εἰς μέγεθος ὁ ἄνθρωπος· καὶ καλεῖται παρὰ πολλοῖς ὁ χρόνος οὗτος ἀκμή· ψυχῆς μὲν οὖν τὸ ὅλον 30 ἑπταμερές· αἰσθήσεις πέντε· ὄρασις· ὄσφρησις· ἀκοή· γεῦσις·

^ε τὰς ἐνεργ. αὐτοῦ Β. ^β τηρικ. γὰρ λέγομεν Β. ^δ ἔχ. τὸν ἄνθρ. κατὰ τὸ σ. Β. ^ι κατὰ τὸν λογ. Β. ^κ ἐπεὶ καὶ λογικὸς Β. μοx om. τότε. ^ι καὶ om. Β. ^μ τρ. γὰρ πάλιν Β.

καὶ ἀφή· τὰ φωνητήρια^μ ὄργανα, ἤγουν ἡ γλῶσσα καὶ τὸ τῆς
 γονῆς^η ἀποκριτικόν· πάλιν σώματος κινήσεις ἑπτὰ· ὀργανικὰ
 μὲν ἕξ· ἡ ἄνω· ἡ κάτω· ἡ ἔσω· ἡ δεξιὰ· ἡ ἀριστερά, καὶ ἡ
 κυκλική· ἡ οὕτως· γέννησις· αὐξήσις· μείωσις· φθορά· ἀλ-
 5 λοιώσις· μεταβολὴ καὶ στάσις· αἱ τε ἀποκρίσεις τοῦ σώματος
 ἑπτὰ· δάκρυα· μύξαι^ο· σίελος· σπέρμα· διττοὶ περιττωμάτων
 ὄχαιοι· καὶ ὁ δι' ὅλου τοῦ σώματος ἰδρῶς.

Ὡς περ δὲ πάντων^ρ τῶν ἐν τῷ κόσμῳ γενομένων, τὰ μὲν δι'
 ἑαυτὰ γέγονε· καὶ δι' ἑαυτὰ^q, καὶ δι' ἕτερα· καθὼς ἐν τοῖς
 10 προλαβοῦσιν εἰδείχθη· οὕτως καὶ ἐπὶ τῶν μορίων τοῦ ζώου εὐρή-
 σεις, ἐν τοῖς ἀρχουσι καὶ ἐν τοῖς ἀρχομένοις· ταῦτα γὰρ προ-
 ηγουμένως καὶ κατὰ πρῶτον λόγον κατεσκευάσται· ἃ καὶ κατὰ
 φύσιν κυρίως λέγεται.

Ἡ δὲ ξανθὴ χολή, καὶ δι' ἑαυτὴν γέγονε, καὶ δι' ἄλλο· καὶ
 15 γὰρ πρὸς πέψιν συντελεῖ^τ, καὶ ἐρεθίζει τὴν ἔκκρισιν, καὶ γίνε-
 ται τρόπον τινα τῶν θρεπτικῶν ἐν τι μόριον^α· ἀλλὰ καὶ θερμα-
 σίαν παρέχει τῷ σώματι, καθάπερ ἡ ζωτικὴ δύναμις· καθαίρει
 δὲ καὶ τὸ αἷμα, ὅπερ δι' ἄλλο δοκεῖ πῶς^ι γεγονέναι· καὶ ὁ
 σπλὴν δὲ, καὶ δι' ἑαυτὸν γέγονε, καὶ δι' ἄλλο· δι' ἑαυτὸν μὲν,
 20 ὅτι μόριον ὑπάρχει τῶν θρεπτικῶν, καὶ δοχεῖον τοῦ μέλανος
 χυμοῦ· διὰ δὲ τὸ ἐπισπᾶσθαι τὰ περιττὰ τοῦ ἥπατος, καὶ οἷον
 διακαθαίρειν αὐτὸ, δι' ἄλλο πῶς καὶ αὐτὸς ὑφιστάται^υ δοκεῖ·
 καὶ οἱ νεφροὶ δὲ, τοῦ τε αἵματος καθάρσιον^ν, καὶ τῆς κατὰ
 συνουσίαν ὀρέξεως αἴτιοι· καὶ οἱ ἀδένες ὄχημα εἰσὶ τῶν ἀγγείων·
 25 καὶ ἡ σὰρξ σκέπασμα· καὶ τὸ δέρμα ὁμοίως περίβλημα· καὶ
 τὰ ὀστᾶ στήριγμα· καὶ οἱ ὄνυχες χάριν τοῦ κινήσθαι, καὶ εἰς
 ἀντίληψιν· καὶ αἱ τρίχες ὁμοίως εἰς σκέπην καὶ κόσμον· οἱ
 ὀφθαλμοὶ διὰ τὴν ὄρασιν· τὰ ὠτα χάριν τῆς ἀκοῆς· ἡ ῥίς διὰ
 τὴν ἀναπνοὴν καὶ τὴν ὄσφρησιν· ὁ θώραξ διὰ τὴν τῆς καρδίας
 30 ὑπηρεσίαν· αἱ χεῖρες διὰ τὰς εἰρημένας χρείας· καὶ οἱ πόδες
 διὰ τὴν μετάβασιν· ἡ γλῶσσα διὰ τὴν λαλιάν^ω· τὴν γλῶσ-

^μ φωνητικά Β. ^η φωνῆς Β. ^ο μίξαι Α. ^ρ καὶ πάντων Β.
^q τὰ δὲ δι' ἑαυτὰ Β. ^τ συνεργεῖ Β. ^α μορίων Β. ^ι πῶς δοκεῖ Β.
^υ ὑφιστάται Β. ^ν καθ. εἰσὶ Β. ^ω hęc om. Α.

σαν δὲ διὰ τὸ προπετὲς αὐτῆς καὶ ἀφύλακτον, καὶ ὥστε μὴ προτρέχειν τῆς διανοίας, δισσωσ αὐτὴν ἠσφαλίσατο· τὴν τῶν ὀδόντων πυκνότητα ὥσπερ φυλακὴν ἢ τειχιὸν αὐτῇ ἐπιστήσας, καὶ τὰ χεῖλη θυροῦντα, καὶ ἐν περιοχῇ ταύτην φυλάττοντα· ἵνα μὴ ἀπλῶς, καὶ ὡς ἔτυχεν^χ φθέγγηται· καὶ ἀπαξᾶπλῶς^γ, 5 οὐδὲν παρὰ σκοπὸν ἢ ἀνεργὲς παρὰ τοῦ δεσπότου δεδημιούργηται.

Ταῦτα οὖν πάντα καὶ τὰ λοιπὰ^β τοῦ σώματος μέρια τότε ὑγαίνειν αὐτὰ καὶ καλῶς ἔχειν λέγομεν, ὅταν εὐκрасία μὲν ἔχη ἐν τοῖς ὁμοιομέρσι καὶ ἀπλοῖς· συμμετρίων δὲ^α ἐν τοῖς 10 συνθέτοις καὶ ὀργανικοῖς. ἐκ γὰρ τῶν ὁμοιομερῶν συγκείμενα τὰ ὀργανικὰ ὑπὸ τούτων ὑπηρετεῖται· οἷον, ἡ καρδία ἀρχὴ ἐστὶ τοῦ σώματος, καὶ ὀργανικόν· ὑπηρετοῦσιν οὖν αὐτῇ ἀρτηρίαὶ καὶ θώραξ· ἀρτηρίαὶ μὲν χορηγοῦσαι τῷ παντὶ σώματι αἷμα, καὶ πνεῦμα τὸ ἐξ αὐτῆς· θώραξ δὲ, διὰ τῆς συστολῆς καὶ διαστο- 15 λῆς ἐπιστάγων αὐτῇ^β ἀέρα καθαρὸν ὑπηρετεῖ δὲ^γ ἐγκεφάλου τὰ νεῦρα, καὶ ὁ νοτιαῖος· ἥπατι δὲ, αἱ φλέβες· τοῖς δὲ ὀρχεσιν, οἱ σπερματικοὶ πόροι· ταῦτα γὰρ ἀρχαὶ τοῦ σώματος, καὶ^δ λέγονται, καὶ εἰσὶ, καθὼς ἐδείξαμεν ὅπισθεν· οἱ δὲ κατὰ παντὸς τοῦ σώματος χόνδροι, σώματα εἰσὶ, τοῦ μὲν ὀστού 20 μαλακώτερα, τῆς δὲ σαρκὸς διαφερόντως ξηρότερα· οἱ δὲ ἀδένες, σώματα σπογγώδη εἰσὶ, τοῦ μὲν χόνδρου μαλακώτερα, σκληρότερα δὲ τῆς σαρκὸς· διάφορος δὲ τούτων ἡ χρεία· οἱ μὲν γὰρ ἀντὶ στοιβῆς ἐτάγησαν εἶναι μεταξὺ τῶν ἀγγείων· οἱ δὲ ὑπεστρώθησαν τοῖς ἀγγείοις, οἷον φλεψὶ καὶ ἀρτηρίαῖς· 25 ἄλλοι δὲ καὶ χάριν ἐνεργείας ἐγένοντο, ὥσπερ οἱ ἐν τοῖς τιτθοῖς^ε· οἱ τὸ αἷμα εἰς τὸ^ς γάλα μεταβάλλουσιν· καὶ οἱ ἐν τοῖς ὀρχεσιν, οἱ ποιοῦσι τὸ σπέρμα· καὶ οἱ ἐν τοῖς παρισθμίσι, οἱ τὸν σιέλον ἀναγκαίως ποιοῦσιν· ἐπειδὴ γὰρ ἐκ τῆς συνεχοῦς κινήσεως τὰ φωνητικὰ ὄργανα ξηραίνόμενα ἰστὰ τὴν φωνήν, καὶ 30 τὴν ὀμιλίαν διακρατεῖ, τούτου χάριν οἱ σιελίται μῦες σὺν ἀδέ-

^χ ἔτυχε B. ^γ ἀπαξᾶπλῶς A. ^β καὶ πάντα τὰ λ. B. ^α δὲ om. B.
^β αὐτῷ B. ^γ δὲ καὶ B. ^δ καὶ om. B. ^ε τιθοῖς A. ^ς τὸ om. B.

σιν ἐντὸς τοῦ στόματος^β κείνται^η, ἵνα καθυγραίνουσιν^ι ὅλον τὸ στόμα καὶ τὴν ἀρτηρίαν, πρὸς ἐκφωνήσεις καὶ ὀμιλίας, καὶ παρέκτασιν λόγων· εἰ μὴ γὰρ^κ τοῦτο παρὰ τοῦ τεχνίτου τῆς φύσεως ἐπενοήθη, ἐξ ὀμιλίας μικρᾶς, ἢ ῥημάτων ὀλίγων, ἢ με-
5 λαρδίας οὐχ ἱκανῆς, ἄφανος ὁ ἄνθρωπος εὐθέως ἐγένετο· ἀλλὰ τούτων οὕτως κειμένων, καὶ ἐφ' ἱκανὸν φθέγγεται, καὶ ἐς ὕψος αἶρει φωνήν, καὶ ἐν ἡδύτητι φωνῆς διαρκεῖ· καὶ τοὺς ἀκούοντας τέρπει, καὶ ἡδονὴν ἐναφήσιν· εἰ γὰρ καὶ ἡδύνουσι τέττιγες^λ καὶ ἀηδόνες, καὶ ἕτερα ζῶα^μ τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ καὶ^ν διαφε-
10 ρόντως ὁ ἄνθρωπος τοῦτο ποιεῖ· ὃ καὶ Ὅμηρος ἐπιστάμενος ἔλεγε·

καλέσατε θεῖον ἀιδῶν·

τῆ^ο γ' ἄρα θεὸς πέρι δῶκεν^ρ αἰδῆν

τέρπειν, ἔπει^q θυμὸς ἐποτρύησιν αἰδεῖν. (Od. Θ. 43.)

15 Μόνος γὰρ ὁ ἄνθρωπος ἡδύτητα φωνῆς διακρίνει καὶ ἀποδέχεται· μόνος ὄργανα πρὸς ψᾶς κατασκευάζειν δύναται, καὶ θελκτήρια μέλη ποιεῖν· μόνος ὁ^ρ ἄνθρωπος διὰ γραμμάτων καὶ πῶρονθεν τοὺς φίλους ἀσπάζεται· μόνος ὁ^ς ἄνθρωπος διανοητικὸν καὶ βουλευματικὸν^τ ἐστὶ ζῶον· μόνος ὁ ἄνθρωπος ζῶον γε-
20 λαστικὸν ἐστίν· εἰ καὶ τὴν μιμῶ λέγουσι σχηματίζεσθαι τοῦτο· μόνος ὁ ἄνθρωπος διὰ τῶν φωνητικῶν ὀργάνων τυποῖ τὰ λεγόμενα ἢ φωνούμενα, καὶ διαρθροῖ^υ τῶν ἄλλων ζῶων ἀνάρθως φωνούντων· εἰ δὲ καὶ τοὺς ἀγγέλους καὶ δαιμόνας ὀμιλεῖν λέγεται λογικῶς, ἀλλ' οὐ διὰ φωνητικῶν ὀργάνων, οὐ δὲ διὰ
25 πνοῆς ὥσπερ ἡμεῖς· μόνος ὁ ἄνθρωπος μετὰ θάνατον ἀνίσταται· καὶ θνητὸς ὢν ἀπαθανατίζεται^υ· μόνος ὁ ἄνθρωπος ζῶον ἐστὶν ἐνταῦθα οἰκονομούμενον, καὶ ἀλλαγῶ μεθιστάμενον· μόνος ὁ ἄνθρωπος ἐν μέσῳ δύο ζῶων γινώσκεται· καὶ τῆς μὲν παρούσης φροντίζεται, καὶ προνοεῖται πῶς ζήσεται· τῆς δὲ μελλούσης
30 ἐπιμελεῖται μὴ ἐκπεσεῖν· καὶ τὴν μὲν πρόσκαιρον οἶδε, τὴν δὲ αἰώνιον^υ· καὶ τὴν μὲν, πολυπαθῆ, καὶ πολυώδυνον, καὶ πολυδακρυν

β στόματος Α. η κινεῖται C. ι καθυγραίνουσιν B.C. κ γὰρ om. B.
λ καὶ τέττιγες Α. μ ἐτ. τῶν ζῶων Β. ν καὶ om. B. ο τὸ Α.
ρ περιδῶκεν Α. q ἕτη Α. r δ om. B. s δ om. B. et sic in rel.
τ βουλευτικὸν Β. υ ἕπεσ om. B. υ μέλλουσαν Β.

τὴν δὲ, ἀπαθῆ, καὶ ἀνώδυνον, καὶ πολυχαρῆ^v. μόνος ὁ ἄνθρωπος πταίων ἐνταῦθα παιδεύεται, καὶ μετανοῶν συγχωρεῖται παρὰ τοῦ κτίσαντος· μόνος ὁ ἄνθρωπος παρὰ τοῦ δημιουργοῦ διαφερόντως τῶν ἄλλων ζώων προνοεῖται, καὶ ἐπιμελείας ἡξίωται.

Καὶ^w ἵνα τοῦτο μὴ ἀγνοῶν μάθῃς πλέον, καὶ τῆς προνοίας 5 θαυμάσης τὸ μέγεθος, σκόπει^x τὴν διαμοιρῆν τῶν ἀπάντων, καὶ μάλιστα τῶν ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ φυλαττομένην^y αἰεὶ διὰ σε τὴν τάξιν τῶν ὄντων καὶ τὴν^z θέσιν· ὡσαύτως τὴν τῶν ἄστρον φορὰν, μηδὲν μηδέποτε διαλλάττουσαν τὸν κύκλον τοῦ ἐνιαυτοῦ· τῶν ὥρων τὴν ἀποκατάστασιν· τῶν νυκτῶν καὶ ἡμερῶν^a τὴν 10 ἰσότητά· παρὰ μέρος ἑκατέρας ἀύξανομένης ἢ μειουμένης· τὴν φυτῶν^b καὶ σπερμάτων πληθύν· τὴν τῶν ζώων διαφορὰν καὶ κατασκευὴν· τῆς κτίσεως ἀπάσης τὰ ἔργα, καὶ τὴν ἀναλογίαν, καὶ ἀρμονίαν, καὶ εὐρυθμίαν^c. καὶ ἵνα πάντα παρῶ διὰ τὴν σὴν πρόνοιαν^d καὶ συντήρησιν γεγονότα, περὶ τῆς μορφῆς ἡμῶν καὶ 15 ἰδέας, τὴν παραλλαγὴν διάφορον ἐχούσης^e, διασαφήσω ὀλίγα^f. ἵνα προσκνήσῃς^g τὴν περὶ σε^h τοῦ δεσπότου σου πρόνοιαν, τὸ ἔργον τούτου θαυμάσης.

Τίς γὰρ ὄρων τὰς μορφὰς τῶν ἀνθρώπων ἐν τισαύταις μυριάσιⁱ διαλλαττούσας, καὶ μηδαμοῦ κατὰ πάντα συμπιπτού- 20 σας^k, οὐ θαυμάσει μὲν τὸ ἔργον· ἀναλογιζόμενος δὲ τὴν αἰτίαν, εὐρήσει προνοίας ἕνεκα διαφερούσης, τὴν διαφορὰν τῆς μορφῆς παρηλλαγμένην ἐν τοῖς καθ' ἕκαστον^l. σκόπει γὰρ, εἰ τὸν^m αὐτὸν ἅπαντες ἔσωζον ἀπαραλλάκτως χαρακτῆρα, πόση σύγχυσις τῶν πραγμάτων ἐγίνετο· πόση δὲ ἄγνοια καὶ σκότος 25 κατεῖχε τὸν ἄνθρωπον· οὔτε τὸν ἀλλότριον, ἢ πολέμιον, ἢ χρηστόν, ἢ φαῦλον διακρίναιⁿ δυνάμενον· τούτου γὰρ ὄντος οὕτως, οὐδὲν ἐκώλυεν ἀδελφαῖς καὶ μητράσι συμμίγνυσθαι· τί δὲ, εἰ κλέπτων τίς κρατηθεὶς ἀπέδρα μικρὸν, καὶ συνεμίγη ἐν τοῖς

^v post hæc Lat. Vers. ita se habet. " Ut Callimachus, ἴθι πρῆσθαι " γυναικῶν τὴν ὁδὸν ἦν ἀνίαι θυμοφθόροι οὐ περώσειν" p. 137, 3. hoc vero frag. carent omnes nostri Codd. ^w καὶ om. B. ^x καὶ σκόπει B. ^y φυλαττομένων A. ^z τὴν om. B. ^a καιρῶν B. ^b τὴν τῶν φ. B. ^c καὶ εὐρ. om. B. ^d πρὸν. καὶ προμήθειαν B. ^e διαφ. ἐχ. om. B. ^f σοι ὀλίγα B. ^g θαυμ. τὸ ἔργον καὶ προσ. B. ^h σεῦ B. ⁱ μυριάσι om. A. ^k συνεπιπτούσας B. ^l καθέκαστα B. ^m καὶ τὸν B. ⁿ διακρίναι B.

παροῦσιν; ἄρα ἂν ἀνεγνωρίσθη; οὐδαμῶς· ἀλλ' οὐδὲ πατέρες
καὶ παῖδες ἀλλήλους ἐγνώριζον· ἀλλ' οὐδὲ ἄλλο τί συνέστη
τῶν κατὰ βίον^ο ἐν ἀνθρώποις χρηστόν· τυφλὸς γὰρ ἂν ἦν
ἔνεκα τῶν ἀνθρώπων ὁ ἄνθρωπος, μικρὰ τοῦ βλέπειν αὐτῷ παρ-
5 εσχομένων· πλὴν γὰρ ἡλικίας καὶ μεγέθους οὐδὲν ἄλλο διεγί-
νωσκε^ρ. τοσοῦτων ἡμῖν ἀγαθῶν αἰτία γέγονεν ἡ πρόνοια ποικί-
λουσα^q τὴν μορφήν τῶν ἀνθρώπων διὰ παντός, καὶ μηδένα
χρόνον τοῦτο^τ παραλείπουσα· καὶ οὐ μόνον ἐν μορφῇ, ἀλλὰ
καὶ ἐν φωναῖς, καὶ ἐν τῇ τῶν χρωμάτων διαφορᾷ, καὶ ἐν ἡλι-
10 κίαις· ἵνα πολυτρόπως βοηθῆται τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἡ
ἀσθένεια, καὶ γινώσκοντες ὡς λογικοὶ, οἷας προνοίας ἀξιούμεθα
καὶ τιμῆς^ς, μὴ καταισχύνομεν τὴν φύσιν· μηδὲ τῶν τοῦ Θεοῦ
δωρεῶν ἀποφανθῶμεν^τ ἀνάξιτοι.

Τοσαῦτά μοι περὶ τοῦ σώματος ἡμῶν καὶ τῆς τούτου κατα-
15 σκευῆς, καὶ διαπλάσεως, καὶ συνθέσεως συνήνται^υ, καὶ συλλε-
λεκται, καὶ συντέθειται, καὶ οἷον συνυφάνθη καὶ συνηρμολογήθη·
οὐκ οἶδα μὲν εἰ ἐντέχνως ἢ συνετῶς, ἢ ἀποδεκτῶς τοῖς πολλοῖς·
τίς γὰρ ἱκανὸς λαλῆσαι τὰς δυναστείας τοῦ Κυρίου, ἢ ἀκου-
σταὶ ποιῆσαι πάσας τὰς αἰνέσεις αὐτοῦ· ἢ τῶν ὀδῶν αὐτοῦ τὸ
20 ἀνεξιχνίαστον καὶ ἀκατάληπτον καταλαβεῖν; πλὴν ἀλλὰ καὶ
Θεῷ φίλον τὸ κατὰ δύναμιν.

Καὶ σὺ δ' ἂν κατὰ σεαυτὸν ἀναλεγόμενος πολλοὺς εὐρήσεις^ν
σκοποὺς ἔχοντας τὶ τῶν εἰρημένων^ω βαθύτερον· καὶ ὅτι ἂν
συνεισφέρῃς^ξ εἰς τὴν παροῦσαν ὑπόθεσιν, καὶ ἡμῖν τοῦτο ἔση
25 συνειληχῶς· οἷον πῶς τὸ ἡγεμονικώτατον^γ τοῦ ζώου πρόσωπον,
ἑπταχῆ^ς κατατέτρηται· δυσὶν ὀφθαλμοῖς, καὶ ὡσὶ δύο· ἴσοις
μυκτῆρσιν· ἑβδομῶ στόματι; πῶς ὁ ἐγκέφαλος, ὁ τὰς αἰσθή-
σεις δεχόμενος, ψυχρὸς ἐστί καὶ ὑγρὸς, ὑπὲρ πάντα τὰ ζῶα^α·
καὶ πῶς τυποῦται τὸ νόημα, καὶ οὐκ ὀλισθαίνει διὰ ὑγρότητα;
30 πῶς τὰ μὲν μόρια^β θερμά εἰσι, τὰ δὲ ψυχρά^ς, τὰ δὲ κατ'

^ο τὸν βίον B. ^ρ hęc a τυφλὸς usque om. B.C. ^q ποικίλουσα B.
^τ ποιεῖν τοῦτο B. ^ς τιμαῖς A. ^τ ἀναφανῶμεν B. ^υ συνείλεκται καὶ
συνήνται B. ^ν εὐρήσεις B. ^ω εἰρημένων A. ^ξ συνφέρεις B. ^γ ἡγε-
μονικώτατον B. ^ς ἑπταχι B. ^α πάντων τῶν ζῶων B. ^β τῶν μορίων B.
^ς τὰ δὲ ἰσχυρά B.

ἀμφότερα; πῶς τὰ μὲν ἀσθεῆ, τὰ δὲ ἰσχυρά; πῶς^d τὰ μὲν ἀπλᾶ, τὰ δὲ σύνθετα· πῶς τὰ μὲν συμφύτους ἔχει^e δυνάμεις, τὰ δὲ ἐπιρρύτους· τὰ δὲ συμφύτους ἅμα καὶ ἐπιρρύτους^f· πῶς ἕκαστον αὐτῶν τέσσαρας δυνάμεις ἔχει ἐν ἑαυτῷ ζωτικός; πῶς τῶν ἀγγείων τὰ μὲν πέμπει, τὰ δὲ δέχεται· τὰ δὲ κατ- 5 ἔχει· τὰ δὲ ἀποκρίνει; πῶς τροφαὶ τὸ σῶμα διακρατοῦσι; καὶ πῶς ἐπιλειπουσῶν^g διαφθείρεται; πῶς ἡ καρδία τὴν ἔμφυτον χορηγοῦσα τῷ σώματι θερμανσίαν, τῆς ἐνεργείας οὐχ ἴστανται ἔχουσα αὐτὴν^h κατὰ φύσιν; πῶς χυλοῦται τὰ σιτία, καὶ καθαίρεται τὸ αἷμα, καὶ διατρέφεται τὸ σῶμα, καὶ τὰ 10 σκύβαλα διακρίνεται, καὶ τὸ οὔρον συναποβάλλεται; πῶς δὲ συνδέεταιⁱ τὰ μέλη, καὶ συνήρθρωται τὰ μέρη, καὶ διήρθρωται τὰ ἄρθρα, καὶ συντίθεται^k τὰ ὅσθα; καὶ^l πῶς τῶν ὀστέων τὰ μὲν σκληρὰ, τὰ δὲ μαλακά· τὰ δὲ^m κοῖλα, τὰ δὲ ἄκοιλα· τὰ δὲ μετὰ μυελῶν, τὰ δὲ ἀμύελα; πῶς τῶν νέρων τὰ μὲν κατὰ 15 συζυγίαν, τὰ δὲ καὶ μοναδικὰ διόλου τοῦ σώματος ἐγκατέσπαρται; ὁμοίως καὶⁿ φλέβες καὶ ἀρτηρίαι; πῶς τῶν μορίων ἢ στοιχείων τοῦ σώματος τὰ μὲν δι' ἑαυτὰ^o γέγονε, τὰ δὲ δι' ἄλλα^p; καὶ πῶς οὐχ ἡλικίας πᾶσιν αἱ αὐταί^q, οὐ δὲ προσώπων χαρακτῆρες, οὐ δὲ ὁμοιότητες φωνῶν· οὐδὲ χρωμάτων 20 ἐμφέρειαι;

Καὶ ἵνα εἰς πλεόν^r πλείονα δόξαν τὴν ἐπανάληψιν πλέξωμεν ἐκ τῶν λόγων τοῦ Θεολόγου^s συνεξυφανῶ σοι ῥήματα· “θαύ-
 “μασον,” λέγοντος, “ἄνθρωπε, πῶς ἐπλάσθη; καὶ^t πῶς συν-
 “ετέθη; καὶ τίς ἢ περὶ σὲ σοφία; καὶ τί τῆς φύσεως τὸ 25
 “μυστήριον; πῶς μετρῆ τόφω καὶ νοῦς οὐχ ὀρίζεται^u, ἀλλ’
 “ἐν τούτῳ μένων πάντα ἐπέρχεται; πῶς ὄψις ὀλίγη καὶ ἐπὶ
 “πλεῖστον φθάνουσα; καὶ πότερον παραδοχὴ τίς ἐστὶν τοῦ
 “ὀφθέντος, ἢ πρὸς ἐκεῖνο διάβασις; πῶς τὸ αὐτὸ κινεῖ καὶ
 “κινεῖται διὰ βουλήσεως κυβερνώμενον^v; τίς δὲ παῦλα κινή- 30

^d καὶ πῶς B. ^e ἔχει om. B. ^f ult. hæc om. B. ^g ἐπιλειπου-
 σαι B. ^h ταυτὴν B. ⁱ πῶς δέεται B. ^k συντέθηται B. ^l καὶ
 om. B. ^m τὰ μὲν B. ⁿ καὶ om. B. ^o ἑαυτῶν B. ^p δι' ἄλλων B.
^q ἑαυταί A. ^r πλεόν om. B. ^s τοῦ θεολ. ἐκλόγων B. ^t καὶ om. B.
^u μετρεῖται τόφω ψυχῇ καὶ νοῦς οὐ χωρίζεται C. ^v κυβερνώμενος B.

“ σεις ; και πῶς ὁ νοῦς διὰ τούτων ὀμιλεῖ τοῖς ἔξω, και τὰ ᾤ
 “ ἔξωθεν παραδέχεται ; πῶς ἀναλαμβάνει τὰ εἶδη ; και τίς ἡ
 “ τήρησις τοῦ ἀναληφθέντος, ἡ μνήμη ; και τίς ἡ τοῦ ἀπελ-
 “ θόντος ἀνάληψις ἡ ἀνάμνησις ; πῶς ἡ αἴσθησις ἐν τῷ αὐτῷ
 5 “ μένει, και τὸ ἐκτὸς ἐπισπᾶται^χ ; πῶς ὁ ὕψος τοῦ γέννημα,
 “ και γενᾶ λόγον ἐν ἄλλῳ νοῖ ; και πῶς λόγῳ νόημα διαδί-
 “ δοται ; πῶς στρέφεται^z διὰ ψυχῆς τὸ σῶμα ; και πῶς ψυχῇ
 “ διὰ σώματος κοινωνεῖ πάθους ; πῶς πῆγνυσι φόβος, και λύει
 “ θάρσος ; και συστέλλει λύπη, και διαχεῖ ἡδονή, και τήκει
 10 “ φθόνος, και μετεωρίζει τύφος, και κουφίζει ἔλπις ; πῶς ἐκ-
 “ μαίνει θυμὸς, και ἐρυθραίνει δι’ αἵματος αἰδώς^α· ὁ^β μὲν
 “ ζέσαντος^ς, ἡ δὲ ἀναχωρήσαντος ; και πῶς οἱ χαρακτῆρες
 “ τῶν παθῶν ἐν τοῖς σώμασι ; τίς^δ ἡ τοῦ λογισμοῦ προεδρία^ε ;
 “ και πῶς πᾶσι τούτοις ἐπιστατεῖ, και ἡμεροῖ τὰ τῶν παθῶν
 15 “ κινήματα ; πῶς αἵματι κρατεῖται και πνοῇ τὸ ἀσώματον ;
 “ και πῶς ἡ τούτων ἔκλειψις^ς ψυχῆς ἐστὶν ἀναχώρησις ; πῶς
 “ ὁ νοῦς και περιγραφτὸς και ἀόριστος ἐν ἡμῖν μένων, και
 “ πάντα ἐφοδεύων, τάχει φορᾶς και βεύσεως ; τίς ἡ τῆς φύ-
 “ σεως^ς ὀλκή, και πρὸς ἄλληλα σχέσις τοῖς γεννώσι και γεν-
 20 “ νομένοις, ἵνα τῷ φίλτρῳ συνέχηται ;”

Πολλὰ δ’ ἂν ἔτι φιλοσοφήσης^h περὶ μερῶν και μελῶν, και
 τῆς εἰς ἄλληλα τούτων εὐαρμοστίας· πρὸς^ι χρεῖαν τὴν ὁμοῦ
 και κάλλος συνεστῶτων τὴν και διεστῶτων και σχιζομένων^κ,
 περιεχόντων τὴν και περιεχομένων^λ, νόμῳ και λόγῳ φύσεως·
 25 πολλὰ περὶ φωνῶν και ἀκοῶν· πῶς, αἱ μὲν φέρονται διὰ τῶν
 φωνητικῶν ὀργάνων^μ· αἱ δὲ ὑποδέχονται διὰ τῆς ἐν μέσῳ τοῦ
 ἀέρος πληγῆς και διατυπώσεως^ν· πολλὰ περὶ τοῖς ἐν ὑπνοῖς
 ἀναπαύσεως ἡ ἀναπλάσεως, λογισμοῦ τὴν, και θυμοῦ, και ἐφέ-
 σεως· και συντόμως εἰπεῖν, ὅσα περὶ τὸ ζῶον τοῦτο τὸ λογικόν

^χ τοῖς A. ^z πῶς usque ad ἐπισπᾶται om. A. ^γ ὁ om. B. ^α τρέ-
 φεται B. ^β και αἰδ. ἐρυθραίνει δι’ αἵμ. B. ^δ ἡ A. ^ε ζέσαντος A.
^δ και τίς B. ^ε προεδρία A. ^ς ἐκλειψις B. ^ς φύσε A. ^h φιλοσο-
 φήσεις B. ^ι πρὸς om. B. ^κ και σχιζ. om. B. ^λ περιεχόντων τε και
 περιεχομένων, ἐνομένων και σχιζομένων· περιεχ. τε και περιεχομένων B.
^μ hic desinit B. ^ν τυπώσεως C.

ἢ τὰ πάντα σοφῶς^ο οἰκονομοῦσα τοῦ Θεοῦ προσέποιησε^ρ δύναμις, καὶ σοφία καλῶς ἐτεχνήσατο^q καὶ οὕτω καλῶς, ὡς οὐκ ἐκδέχεται ἄλλως γενέσθαι ἢ συνεστάναι τουτὶ τὸ ζῶον· τί γὰρ νοῦς τοσοῦτος τῶν μὴ προσηκόντων εἰργάσατο; οὐ μόνον δὲ φιλοσοφήσεις τοιαῦτα, ὡς εἴρηται, καὶ θαυμάσεις· πῶς μέσον⁵ μεγέθους καὶ ταπεινότητος γέγονας· καὶ βασιλεύεις τῶν ἐπὶ γῆς βασιλευόμενος ἄνωθεν· καὶ τῇ πρὸς Θεὸν νεύσει· τὸ μέτριον τῆς ἀληθείας φῶς ἐλλαμπόμενος^τ, ὅλος θεοῦσαι^β, καὶ μετατίθεσαι πρὸς τὰ ἄνω^ι, ἀξίαν τοῦ καὶ συνδήσαντος καὶ λύσοντος^υ, καὶ αὐθις συνδήσοντος, ἕψηλότεραν τὴν πολιτείαν¹⁰ ποιούμενος· ἀλλὰ καὶ μετὰ τοῦ Προφήτου ἐκπλήκτως^ν ἀναβοήσεις, “ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου Κύριε· πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας.”

Περὶ Ψυχῆς.

ἘΠΕΙ δὲ ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος συνέστη ὁ ἄνθρωπος, καὶ¹⁵ τοῦτο ἐστὶ ζῶον λογικόν, ἢ σύνοδος τῶν συναμφοτέρων, καὶ διαμονή, καὶ συνοίκησις, φέρε καὶ περὶ ψυχῆς ὀλίγα τινα διαλάβωμεν· ἵνα μὴ δόξωμεν θάτερον μέρος τοῦ ζῴου καταλιπεῖν· ἀρχώμεθα δὲ ἐντεῦθεν· ἢ ψυχὴ νοητὴ καὶ νοερά· νοητὴ μὲν, καθὼ νοεῖται νοητῶς· νοερά δὲ, ὡς ἀμιγῆς τῆς ὕλης τοῦ σώμα-²⁰τος· ψυχῆς δὲ ἐνέργειαι γνωστικαὶ καὶ ζωτικαὶ, ὅτι σύμφυτος ἢ ζωὴ τῇ ψυχῇ· τῷ σώματι δὲ κατὰ μέθεξιν· ὄργανον γὰρ τῇ ψυχῇ τὸ σῶμα· ὑποκείμενον δὲ τοῦ σώματος ἢ ψυχῆ· κινήσεις ψυχικαί· αἰσθησις· νόησις· ἐνέργεια· κινεῖται δὲ ἢ ψυχὴ κυκλικῶς, ἐλικοειδῶς, καὶ κατ' εὐθείαν· νοῦς ἐστὶ κατὰ γνώμην²⁵ ἄπταιστος, πρώτης προσβολῆς τῶν πραγμάτων ἀπτόμενος, καὶ κρεῖττον ἢ κατὰ ἀποδείξιν ἀπαλαμβάνων^ω τὰ πράγματα· δι' ὧν ἐστὶ συνιδεῖν πῆ ποῦ πορευόμεθα, ὁδὸν ζητοῦντες τῆς ἀποδείξεως.

^ο σοφ. καὶ ἐντέχνως C. ^ρ πρὸς A. ^q ἐτεχνήσατο C. ^τ τῇ μετρίῳ τῆς ἀληθείας ἐκλαμπόμενος C. ^β τέως ὅλος θεοῦσ. C. ^ι τοὺς ἄνω C. ^υ λύσαντος C. ^ν ἐκπλήκτως μετὰ τοῦ πρ. βοήσεις· ἐθαυμαστώθη ἢ γνώσις σου ἐξ ἐμοῦ C. ^ω sic A.

Ὁ δὲ περὶ ψυχῆς λόγος, οὐ τὸ τί ἐστὶν ἡ ψυχὴ κατ' οὐσίαν διδάσκει· ἀλλ' εἴτι οὐκ ἔστι δηλοῦν τὸ γὰρ τῆς οὐσίας αὐτῆς παρ' ἡμῖν ἄγνωστον καὶ ἀγνώριστον πῶς οὖν, ἐρεῖ τίς τυχόν, εἴπερ οὐκ ἐπίστασαί τι περὶ ψυχῆς, γράφεις περὶ ψυχῆς ; 5 ἄποκον γὰρ, τὸ μὴ βεβαίως ἔχοντα περὶ τι, γράφειν ἢ ἐξηγεῖσθαι περὶ αὐτοῦ· εἰδέναι γὰρ δεῖ πρῶτον τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἅ· εἶτα τὴν τοῦ στοιχείου γνώσιν ἑτέροις ἀποτιθέναι· πρὸς δὲ ῥή * * x τὰ θεῖα ἀρίστα, ἀλλὰ καὶ ἄγνωστα κατ' οὐσίαν διὸ καὶ τὸν Θεὸν εἰδέναι λέγομεν, μὴ ἰδόντες· ὡς τὸ “ εἶδον τὸν

10 “ Θεὸν ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ.” καὶ “ εἶδον τὸν Θεὸν πρόσωπον “ πρὸς πρόσωπον.” ἀλλ' οὐ κατ' οὐσίαν ἰδόντες Θεὸν, ταῦτα εἰρήκασιν οἱ ἑωρακότες, ἀλλ' ἐνεργηθέντες τοιῶσδε· ἐπεὶ “ Θεὸν “ ἑώρακεν οὐδεὶς πώποτε” κατ' οὐσίαν δηλαδὴ, οὐκ ἐκ τῶν κατ' αὐτὸν, ἀλλ' ἐκ τῶν περὶ αὐτόν· ἀλλ' οὐχ ὁ τὴν οὐσίαν μὴ

15 εἰδέναι εἰπὼν τοῦ Θεοῦ, μὴ ἐπίστασθαι τὸν Θεὸν ὁμολόγησεν ; ἀλλ' οἶδε μὲν αὐτὸν ἐκ τῶν ἐνεργειῶν ὅσον, παντοδύναμον, παντεπέστην, ἀγαθὸν καὶ φιλόανθρωπον, δημιουργὸν καὶ κηδεμόνα, καὶ προνοητικόν· ἀγνοεῖ δὲ τὴν φύσιν ὅποιά· οὐ μὴν διὰ τὸ ἀγνοεῖν τὴν οὐσίαν Θεοῦ, μὴ δὲ ὅτι Θεὸς ἐστὶ δύναται λέγειν

20 τοῦτο γὰρ τῶν ἀφρόνων· “ εἶπε γὰρ ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, “ οὐκ ἔστι Θεός.” ἡμεῖς δὲ ὁμολογοῦμεν ὅτι Θεός ἐστι· καὶ ἐκ τῶν ποιημάτων αὐτοῦ γνωρίζειν αὐτὸν λέγομεν· τῇ δὲ οὐσίᾳ αὐτοῦ προσεγγίζειν οὐχ ὑπισχνούμεθα.

Ἐπεὶ οὖν καὶ ἡ ψυχὴ κατ' εἰκόνα Θεοῦ ἐστὶ, διαπέφευγε 25 τὴν ἡμετέραν κατάληψιν· καὶ ὅτι μὲν ἐστὶν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ψυχὴ, οἶδα σαφῶς, καὶ ἐκ τῶν ἁγίων γραφῶν ἔμαθον ταύτην ἀθάνατον εἶναι, κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος· τί δὲ ἡ οὐσία αὐτῆς ἐστὶν, ὑπὲρ διάνοιαν τίθεμαι· καὶ οἶδα οὖν, καὶ οὐκ οἶδα· οὐ μὴν κατὰ ταυτὸν, ἀλλὰ κατ' ἄλλο μὲν οἶδα, κατ' ἄλλο δὲ 30 ἄγνωσ· καὶ εἰκότως· εἰ μὲν γὰρ καταληπτὴ ἦν ἡ τῆς εἰκότος οὐσία, ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ ἀκατάληπτος, ἡ ἐναντιότης τῶν ἐπιθεωρουμένων τὸ διημάρτημένον τῆς εἰκότος διήνεγκε.

Ἐπεὶ δὲ φεύγει τὴν γνώσιν ἡμῶν τῆς οὐσίας αὐτῆς ἡ κατά-

ληψις, τὴν ἀκατάληπτον φύσιν Θεοῦ τῷ καθ' αὐτὴν ἀγνώστῳ χαρακτηρίζει· καὶ ἀκριβῶς πρὸς τὰ ὑποκείμενα τὴν ὁμοιότητα ἔχει ὡς εἰκὼν ἀληθῆς· εἰ δὲ ὅτι ἀναρχός ἐστιν ὁ Θεὸς καὶ ἀτελεύτητος, ἤρξατο δὲ ἡ ψυχὴ, εἰ καὶ τέλος οὐχ ἔξει, διαπίπτει τοῦ εἶναι εἰκὼν ἀληθῆς· οὐ δὲ τοῦτο ἄπορον εἰς ἀπολο- 5 γίαν διατί; ὅτι εἰκόνα λεγόμεν τὸ τοῦ βασιλέως ὁμοίωμα, ἀλλὰ πολὺ διάφορον τῆς αἰσθανομένης· καὶ Θεοὶ λεγόμεθα, ἀλλ' οὐχ ὡς ὁ φύσει Θεός· καὶ οἱ υἱοὶ Ἐψίστου, ἀλλ' οὐ κατὰ τὸν μονογενῆ Υἱόν· καὶ εἰκὼν Θεοῦ, ἀλλ' οὐχ ὡς τὸ πρωτότυπον· διὰ πολλὰς αἰτίας, ἅς^x οἶδασι μόνοι οἱ γινώσκοντες ἐν συνέσει 10 κατορθώκοτες.

Ἐπεὶ οὖν τοῦθ' οὕτως ἔχει, εἴπωμεν περὶ αὐτῆς ὅσα οἱ πάλαι σοφοὶ ἐδόξασαν. οἱ μὲν γὰρ τῶν φιλοσόφων σῶμα τὴν ψυχὴν ἀποφαίνονται, οἱ δὲ ἀσώματον· κοινὴ μὲν οὖν πρὸς πάντας τοὺς λέγοντας σῶμα τὴν ψυχὴν, οἷον νοῦν, ἢ πῦρ, ἢ ὕδωρ, ἢ αἷμα, ἢ 15 ἀέρα, ἢ εἴτι ἄλλο, ἀρκέσει τὰ παρὰ Ἀμωνίου^y τοῦ Πυθαγορικοῦ εἰρημένα· εἰσὶ δὲ ταῦτα· “τὰ σώματα τῇ οἰκείᾳ φύσει “ τρεπτὰ ὄντα καὶ σκεδαστὰ, καὶ διόλου εἰς ἄπειρον τμητὰ, “ μηδενὸς ἐν αὐτοῖς ἀμεταβλήτου ὑπολειπομένου, δεῖται τοῦ “ συνέχοντος καὶ συνάγοντος, καὶ ὥσπερ συσφίγγοντος καὶ 20 “ συγκρατοῦντος αὐτά· ὅπερ ψυχὴν λέγομεν· εἴτοι νῦν σῶμα “ ἔστιν ἡ ψυχὴ, οἷον δῆποτε, εἰ καὶ λεπτομερέστατόν τι, πάλιν “ ἔστι τὸ συνέχον ἐκείνην· ἐδείχθη γὰρ πᾶν σῶμα δεῖσθαι τοῦ “ συνέχοντος· καὶ οὕτως εἰς ἄπειρον ἄλογον δὲ παντελῶς τὸ “ ζητεῖν ἀρχὴν κατ' ἀρχὴν· ὥστε οὐ σῶμα ἢ ψυχὴ.” 25

Πρὸς δὲ τοὺς λέγοντας αὐτὴν ἀσώματον, μὴ καλῶς σκεπτομένους, ὁ Πλάτων ἀπολογείσθω “ Δεῖ,” λέγων, “ τὸν μέλλοντα “ βουλευέσθαι καλῶς, εἶδέναι καλῶς περὶ ὅτου ἢ σκέψις, ἢ τοῦ “ παντὸς ἀμαρτάνειν ἀνάγκη” ἡμεῖς δὲ προσκρούοντες, τί διοριεῖσθε; ᾧ γὰρ τὰ καθ' ἕκαστα ὁράται ἔχετε· ᾧ δὲ τὰ 30 καθόλου οὐχί· ἀλλὰ καὶ ὁ Θεολόγος Γρηγόριος, πρὸς τοῦτον φησὶ τὸν σκυπὸν “ οὐδεμία φύσις ὅτι μὴ τὸδε ἐστίν, ἀλλ' ὅτι “ τὸδε, ἢ τοῦ ὄντος θέσις, οὐχ ἢ τοῦ μὴ ὄντος ἀναίρεσις· τὸ

x ai A.

y sic Cod.

“ γὰρ λέγειν ἀσώματον τὴν ψυχὴν, οὐχ ὅτι ἔστι δηλοῖ * *

“ εἴτι οὐκ ἔστι τυχὸν ὅτι σῶμα οὐκ ἔστι.”

Δείναρχος δὲ ἀρμονίαν ὠρίσατο τὴν ψυχὴν εἶναι, καὶ λύραν τὸ σῶμα· ἀλλ’ ἡ ἀρμονία ἐπιδέχεται τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, τῷ 5 χαλαῶσθαι καὶ ἐπιτείνεσθαι· ψυχὴ δὲ ψυχῆς οὐκ ἔστι μᾶλλον καὶ ἥττον· ἀλλ’ οὐ δὲ αὐτὴ ἑαυτῆς· οὐκ ἄρα ἀρμονία ἡ ψυχὴ· ἔτι ἡ ψυχὴ ἀρετὴν καὶ κακίαν ἐπιδέχεται καὶ ἀρμονίαν, εὐαρμωστίαν καὶ ἀναρμωστίαν οὐκ ἐπιδέχεται, οὐκ ἄρα ἡ ψυχὴ ἀρμονία· ἔτι ἡ ψυχὴ τῷ ἐπιδέχεσθαι τὰ ἐναντία παρὰ μέρος, 10 οὐσία ἔστι καὶ ὑποκείμενον· ἡ δὲ ἀρμονία ποιότης, καὶ ἐν ὑποκειμένῳ οὐκ ἄρα ἀρμονία ἡ ψυχὴ.

Γαληνὸς δὲ ἀποφαίνεται μὲν οὐδὲν περὶ ψυχῆς· ἐκ δὲ τῶν Ἰπποκράτους λόγων κατασκευάζει κράσιν εἶναι αὐτὴν· εἰ δὲ τοῦτο, δηλονότι καὶ θνητὴν οἶεται αὐτὴν· ὅτι δὲ οὐ δύναται τοῦ 15 σώματος ἡ κράσις εἶναι ψυχὴ, δηλὸν ἐντεῦθεν· πᾶν σῶμα, ἔμψυχόν τε καὶ ἄψυχον, ἐκ τῶν τεσσάρων στοιχείων κέκραται, ἡ γὰρ τούτων κράσις τὰ σώματα ἀπεργάζεται· εἰ τοίνυν ἡ κράσις τοῦ σώματος ἔστιν ἡ ψυχὴ, οὐδὲν ἄψυχον ἔσται, καὶ συναγεται ὁ λόγος οὕτως· εἰ ἡ κράσις τοῦ σώματος ψυχὴ ἔστι· 20 πᾶν δὲ σῶμα κράσιν ἔχει· καὶ πᾶν σῶμα δηλονότι ψυχὴν ἔχει· εἰ δὲ πᾶν σῶμα ψυχὴν ἔχει, οὐδὲ ἐν σῶμα ἔστιν ἄψυχον, οὔτε λίθος ἄρα, οὔτε ξύλον, οὔτε σίδηρος, οὔτε ἄλλο τι ἄψυχον ἔσται· ἔτι εἰ ἡ ψυχὴ κράσις ἔστιν, αἱ δὲ κράσεις ἐναλλάσσονται, κατὰ τε τὰς ἡλικίας, καὶ τὰς ὥρας, καὶ τὰς διαίτας, ἡ 25 ψυχὴ ἄρα ἐναλλάσσεται· εἰ δὲ ἐναλλάσσεται, οὐ τὴν αὐτὴν ἔχομεν ψυχὴν· ἀλλὰ ποτὲ μὲν λέοντος, ποτὲ δὲ προβάτου, ἢ ἄλλου τινὸς ζώου· ἔτι ἡ κράσις οὐκ ἐναντιοῦται ταῖς ἐπιθυμίαις τοῦ σώματος, ἀλλὰ καὶ συνεργεῖ· αὕτη γὰρ ἔστιν ἡ κινουσα· ἡ δὲ ψυχὴ ταῖς ἐπιθυμίαις ἐναντιοῦται· οὐκ ἄρα κράσις ἡ 30 ψυχὴ· ἔτι εἰ κράσις ἔστιν ἡ ψυχὴ, ἡ δὲ κράσις ποιότης· ποιότης δὲ, καὶ γίνεται, καὶ ἀπογίνεται, χωρὶς τῆς τοῦ ὑποκειμένου φθορᾶς, καὶ ἡ ψυχὴ ἄρα χωρισθήσεται καὶ οὐ φθαρήσεται τὸ σῶμα· τοῦτο δὲ οὐκ ἀληθές· οὐκ ἄρα κράσις, οὐδὲ ποιότης ἡ ψυχὴ· ἔτι παντὸς σώματος αἱ ποιότητες αἰσθηταὶ εἰσιν, ἡ δὲ

ψυχῇ οὐκ αἰσθητῇ, ἀλλὰ νοητῇ· οὐκ ἄρα ποιότης ἀσώματος ἢ ψυχῆ.

Πρὸς δὲ τοὺς λέγοντας, ἀρμονίαν τῆς ὑγείας, καὶ τῆς ἰσχύος, καὶ τοῦ κάλλους εἶναι τὴν ψυχὴν, οὕτω συλλογιζόμεθα· εἰ ἡ ἀρμονία τῆς ἰσχύος, καὶ τῆς ὑγείας, καὶ τοῦ κάλλους ψυχῆ 5 ἔστιν, ἀνάγκη ἦν τὸν ἄνθρωπον μῆτε νοσεῖν, μῆτε ἀσθενεῖν, μῆτε ἄμορφον εἶναι· συμβαίνει δὲ πολλάκις, οὐ μίαν μόνην ἀλλ' ὁμοῦ τὰς τρεῖς ταύτας εὐκрасίας ἀπόλλυσθαι, καὶ ζῆν τὸν ἄνθρωπον· συμβαίνει γὰρ τὸν αὐτὸν ὁμοῦ καὶ ἄμορφον εἶναι, καὶ ἀσθενεῖν, καὶ νοσεῖν· οὐκ ἄρα εὐκрасία τοῦ σώματος ἔστιν 10 ἢ ψυχῆ.

Πῶς οὖν φασι φυσικαί τινες κακίαι καὶ ἀρεταὶ τοῖς ἀνθρώποις ἔπνται; τοῦτο ἐκ τῆς τοῦ σώματος ἀληθεστέρας κρᾶσεως γίνεται· ὡς γὰρ φυσικῶς ὑγιεῖνοι καὶ νοσῶδεις εἰσὶ τινες ἐκ τῆς κρᾶσεως, οὕτως τινὲς φυσικῶς πικρόχυλοι ὄντες ὀργίλοι 15 εἰσὶν, ἄλλοι δὲ δειλοί· ἄλλοι καταφερεῖς· ἀλλ' ἔτιοι κρατοῦσι καὶ περιγίνονται· δῆλον δὲ ὅτι τῆς κρᾶσεως κρατοῦσιν· ἄλλο δὲ ἔστι τὸ κρατοῦν, καὶ ἄλλο τὸ κρατούμενον· ἄλλο ἄρα κρᾶσις, καὶ ἄλλο ψυχῆ· ὄργανον γὰρ ὃν τὸ σῶμα τῆς ψυχῆς, ἐὰν μὲν ἐπιτηδείως κατασκευασθῆ, συνεργεῖ τῇ ψυχῇ· ἂν δὲ ἀνεπιτη- 20 δεῖως ἐμποδίζει· καὶ τότε χρεῖα τῇ ψυχῇ πραγμάτων ἀπομαχομένη πρὸς τὴν ἀνεπιτηδειότητα τοῦ ὄργανου, καὶ ἐὰν μὴ σφόδρα νήφη καὶ συνδιαστρέφεται αὐτῷ, καθάπερ μουσικὸς συνεξαμαρτάνει τῇ τῆς λύρας διαστροφῇ, ἐὰν μὴ πρότερον αὐτὴν καταστήσῃ καλῶς· διὸ καὶ χρεῖα τῇ ψυχῇ τῆς ἐπιμελείας 25 τοῦ σώματος, ἵνα καταρτίσῃ αὐτὸ ὄργανον ἐπιτηδεῖον ἑαυτῇ· τοῦτο δὲ ποιεῖ διὰ τε τῶν λόγων καὶ τῶν ἡθῶν, ὡς ἐν ἀρμονίᾳ· τὰ μὲν χαλῶσα, τὰ δὲ ἐπιτεινάσα, ἵνα ἀρμόδιον αὐτὸ ἑαυτῇ κατασκευάσῃ, καὶ χρήσῃται ἐπιτηδείῳ ὄργανῳ.

Ἄριστοτέλης δὲ ἐνδελεχείαν λέγων τὴν ψυχὴν, οὐδὲν ἤττω 30 συμφέρεται τοῖς ποιότητα λέγουσιν αὐτῇ· Πυθαγόρας δὲ, ἀριθμὸν ἑαυτὸν κινῶντα· Ξενοκράτης δὲ, καὶ ἀριθμὸν συνεχῆ, καὶ ἀναθυμίασιν τοῦ παντός· οἱ δὲ Μανιχαῖοι ἀθάνατον αὐτὴν καὶ ἀσώματον λέγουσι· μίαν δὲ μόνην εἶναι τὴν τῶν πάντων

ψυχὴν κατακερματιζομένην καὶ κατατεμνομένην εἰς τὰ καθ' ἕκαστα σώματα ἔμψυχα καὶ ἄψυχα· ὁ δὲ Πλάτων καὶ μίαν εἶναι καὶ πολλὰς ψυχὰς ἀποφαίνεται· Κρόνιος δὲ καὶ Πορφύριος πάντα τὰ εἶδη λέγουσι μιᾶς ψυχῆς πέλειν· Ἰάμβλιχος δὲ τὴν ἐναντίαν τούτοις δραμῶν, καθ' ἓν εἶδος ζώου ψυχῆς εἶδος εἶναι λέγει.

Ἄλλ' ἡμεῖς τούτους ἐάσαντες ὑπ' ἀλλήλων ἀνατρέπεσθαι, ἀρκεσθῶμεν πρὸς ἀποδείξιν τῆς ἀθανασίας αὐτῆς ἐκ τῆς θεοπνεύστου γραφῆς· τὸ πίστον καὶ βέβαιον ἐξ ἑαυτῆς ἐχούσης, 10 διὰ τὸ εἶρησθαι παρὰ Χριστοῦ καὶ τῶν αὐτοῦ μαθητῶν· εἰ γὰρ μηδὲν ἔστι τῶν φθειρομένων, ἔστι δὲ ἄφθαρτος, ἔστι καὶ ἀθάνατος· λέγουσι δὲ τινες περὶ τῆς ἐνώσεως αὐτῆς, ὅτι πάντα τὰ συνιόντα εἰς μιᾶς οὐσίας ὑπόστασιν, διαπαντὸς ἐνούται· πάντα δὲ τὰ ἐνούμενα ἀλλοιοῦνται, καὶ οὐ μένει ἂν πρότερον ἦν, ὡς ἐπὶ 15 οἴνου καὶ ὕδατος· πῶς ἢ τὸ σῶμα ἠνώμενον τῇ ψυχῇ, ἔτι μένει σῶμα, ἢ πάλιν ἡ ψυχὴ ἀσώματος οὔσα καὶ οὐσιώδης καθ' ἑαυτὴν, πῶς ἐνούται σώματι, καὶ μέρος γίνεται ζώου, σώζουσα τὴν ἰδίαν οὐσίαν ἀσύγχυτον καὶ ἀδιάφθορον; ἀνάγκη γὰρ, ἢ ἠνώσθαι τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα, καὶ συνηλωθῆσθαι ἀμφοτέρα, ἢ 20 παρακεῖσθαι, ὡς χορευτὰς ἐν χορῷ, ἢ ψῆφον ἐν ψήφῳ· ἢ εἰ ἀσώματος ἔστι, πῶς χωρίζεται ἀπὸ τοῦ σώματος; οὐδὲν γὰρ ἀσώματον ἀπὸ σώματος χωρίζεται· οὐδὲ γὰρ ἐφάπτεται σώματος ἀσώματον· ἢ δὲ ψυχὴ καὶ ἐφάπτεται καὶ χωρίζεται τοῦ σώματος.

25 Λέγομεν οὖν, ὅτι τὸ μὲν χωρίζεσθαι τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ σώματος ἐν τῷ θανάτῳ, ἀληθές ἔστι· τὰ δὲ μὴ ἐφάπτεσθαι ἀσώματον σώματος, ψεῦδος μὲν ἔστι καθόλου λεγόμενον, ἐπὶ δὲ τῆς ψυχῆς ἀληθές· οὐ δὲ γὰρ ἐφάπτεται τοῦ σώματος ἡ ψυχὴ· ψεῦδος μὲν, ἐπειδὴ καὶ ἡ γραμμὴ ἀσώματος οὔσα ἐφάπτεται 30 τοῦ σώματος καὶ χωρίζεται, ὁμοίως καὶ ἡ λευκότης· ἐπὶ δὲ τῆς ψυχῆς ἀληθές, οὐ δὲ γὰρ ἐφάπτεται τοῦ σώματος ἡ ψυχὴ· εἰ γὰρ ἐφάπτεται, δηλονότι παράκειται αὐτῷ· ἀδύνατον δὲ ἀσώματον σώματι, ὅλον ὅλῳ παρακεῖσθαι· ὥστε οὐδὲ ἔμψυχον ἔσται

ὅλον τὸ ζῶον· εἰ δὲ ἐστὶν ὅλον ἔμψυχον, οὔτε ἐφάπτεται καὶ χωρίζεται, ἀσώματος οὔσα.

- Εἰ δὲ μὴ ἦνται φησὶ, μήτε παράκειται, μήτε κέκραται, τίς ὁ λόγος τοῦ ζώου ἐν λέγεσθαι, ὅτι ἐπὶ μὲν τῶν σωμάτων, ἢ ἔνωσις ἀλλοίωσιν τῶν συνιόντων πάντων ἐργάζεται, ἐπειδήπερ 5 εἰς ἄλλα σώματα μεταβάλλεται· ὡς τὰ στοιχεῖα εἰς τὰ συγκρίματα, καὶ αἱ τροφαὶ εἰς αἷμα, τὸ δὲ αἷμα εἰς σάρκα καὶ τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ σώματος; ἐπὶ δὲ τῶν νοητῶν ἔνωσις μὲν γίνεται, ἀλλοίωσις δὲ οὐ παρακολουθεῖ· οὐ γὰρ πέφυκε νοητὸν κατ' οὐσίαν ἀλλοιοῦσθαι· καὶ ἡ ψυχὴ ζῶη οὔσα, εἰ ἐν τῇ κρά- 10 σει ἢ ἐνώσει μετεβάλλετο, ἢ ἀλλοιώθη ἂν καὶ οὐκ ἦν ζῶη· τί δὲ συνεβάλλετο τῷ σώματι, εἰ μὴ παρεῖχεν αὐτῷ τὴν ζῶην; καὶ ἦνται τοίνυν ἢ ψυχὴ ἐν τῷ σώματι, καὶ ἀσυγγύτως ἦνται.

Ὅτι μὲν γὰρ ἦνται δείκνυσιν ἢ συμπίπτει· ὅτι δὲ καὶ ἀσύγγυτος μένει, οὐκ ἀγνοεῖται· ὅταν γὰρ τι καθ' ἑαυτὰ τῶν 15 ὄντων ἐπισκέπτεται τοῦ σώματος, ὡς οἶοντε ἑαυτὴν χωρίζουσα τοῦτο ποιεῖ· ἀσώματος γὰρ οὔσα, δι' ὅλου κεχώρηκεν εἰς τὰ συνεφθαρμένα· καὶ ἀφείσα ταῦτα μένει ἀδιάφθορος καὶ ἀσύγγυτος· καὶ τὸ καθ' ἑαυτὴν καθαρὸν ἐνδιασώζουσα, καὶ ἐν οἷς γένηται τρέπουσα κατὰ τὴν ἑαυτῆς ζῶην, καὶ ὑπ' ἐκείνων μὴ 20 τρεπομένη· ὡς γὰρ ὁ ἥλιος τῇ παρουσίᾳ τὸν ἀέρα εἰς φῶς μεταβάλλει, ποιῶν αὐτὸν φωτοειδῆ, καὶ ἐνοῦται τῷ ἀέρι τὸ φῶς, ἀσυγγύτως ἅμα αὐτῷ καὶ κεχυμένως· τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἡ ψυχὴ ἐνομένη σώματι, μένει πάλιν ἀσύγγυτος· κατὰ τοῦτο μόνον διαλλάττουσα, ὅτι ὁ μὲν ἥλιος σῶμα ὢν, καὶ τόπω περι- 25 γραφόμενος, οὐκ ἔστι πανταχοῦ ἔνθα καὶ τὸ φῶς αὐτοῦ, ὡς οὐδὲ τὸ πῦρ· μένει γὰρ καὶ αὐτὸ ἐν τοῖς ξύλοις, ἢ ἐν τῇ θρυαλίδι δεδεμένον, ὡς ἐν τόπῳ· ἡ ψυχὴ δὲ ἀσώματος οὔσα, καὶ μὴ περιγραφομένη ἐν τόπῳ, ὅλη δι' ὅλου χωρεῖ μετὰ τοῦ φωτὸς αὐτῆς, καὶ γράφεται τὰς οὐσίας τοῦ σώματος· καὶ οὐκ ἔστι 30 μέρος φωτισζόμενον ὑπ' αὐτῆς, ἐν ᾧ μὴ ὅλη πάρεστιν· οὐ γὰρ κρατεῖται ὑπὸ τοῦ σώματος, ἀλλ' αὐτὴ κρατεῖ τὸ σῶμα· ἐπεὶ οὐδὲ ἐν τῷ σώματι ἐστὶν, ὡς ἐν ἀγγείῳ ἢ ἀσκῷ, ἀλλὰ μάλλον

τὸ σῶμα ἐν αὐτῇ· εἰ γὰρ καὶ ὁ προφήτης ἐξαγαγεῖν αὐτὴν ἐκ φυλακῆς τὸν Θεὸν εὔχεται, ἀλλ' οὐχ ὡς τὸ σῶμα εἰδὼς φυλακὴν, ὡς ἐν ἔξορίᾳ^z δὲ καὶ φυλακῇ ἐν τῷ βίῳ ὑπάρχων· μὴ κωλυόμενα γὰρ ὑπὸ τῶν σωματικῶν τὰ νοητὰ, ἀλλὰ καὶ διὰ
 5 παντὸς τοῦ σώματος χωροῦντα, καὶ διαφοιτῶντα, καὶ διεξίοντα, οὐχ οἶα τέ ἐστὶν ἀπὸ τοῦ τόπου σωματικῶς κατέχεσθαι· τοιαύτη γὰρ τῶν νοητῶν φύσις ἀσώματος καὶ ἀμέριστος, καὶ ἀλλήλοις, καὶ σώμασι μίγνυσθαι· ἐκ τούτου γὰρ οἶμαι καὶ τὴν ψυχὴν ὑπὸ τῶν δαιμόνων πλήττεσθαι, ὑπὸ λογισμῶν πονηρῶν
 10 καὶ βλασφημιῶν, καὶ ὧν οὐδὲ θέμις εἰπεῖν, ἢ ἐκνοῆσαι, καὶ μάλιστα Χριστιανὸν ὄντα.

Τὴν μέντοι ἀθανασίαν αὐτῆς καὶ Πλάτων ἐκ τοῦ ἀεικινήτου αὐτῆς συλλογίζεται οὕτως· “ ἡ ψυχὴ,” φησὶν, “ ἀεικινήτος
 “ ἐστὶ· τὸ ἀεικίνητον ἀθάνατον ἡ ψυχὴ ἄρα ἀθάνατος· καὶ
 15 “ ἐπειδὴ ἀθάνατός ἐστὶν ἡ ψυχὴ, εἰσὶν ἀμοιβαὶ τῶν φαύλων
 “ καὶ ἀγαθῶν πράξεων· εἰ δὲ εἰσὶν ἀμοιβαί, ἔστι τὸ δικαζόμενον καὶ δικάζον· εἰ δὲ ἔστι τὸ δικαζόμενον καὶ δικάζον,
 “ ἔστι προνοητὸν καὶ πρόνοια· εἰ δὲ ταῦτα, ἀθάνατος ἄρα ἡ
 “ ψυχὴ.”

20 Ὁ δὲ μέγας Βασίλειος φησὶν· “ ἀόρατον εἶναι τὸν Θεὸν
 “ πίστευε, ἐπεὶ καὶ ἡ ψυχὴ ἀόρατος ἐστίν· οὔτε γὰρ κέχρω-
 “ σται, οὔτε ἐσχημάτισται, οὔτε τινι χαρακτῆρι σωματικῷ
 “ περιείληπται· ἀλλ' ἐκ τῶν ἐνεργειῶν γνωρίζεται μόνον· ἔχει
 “ δὲ διπλᾶς ἐνεργείας κατὰ μίμησιν Θεοῦ, ὡς εἰκὼν οὔσα
 25 “ αὐτοῦ· καὶ γὰρ ὁ Θεὸς διπλᾶς ἔχει τὰς ἐνεργείας· τὰς μὲν
 “ γνωστικὰς πάντων τῶν ὄντων, τὰς δὲ προνοητικὰς τῶν κατα-
 “ δεεστέρων ἡμῶν· οὕτως οὖν καὶ τῆς ψυχῆς διτταὶ εἰσὶν ἐνέρ-
 “ γειαι· αἱ μὲν γνωστικαί, οἶον νοῦς, δόξα, διάνοια, φαντασία·
 “ αἱ δὲ ζωτικαὶ καὶ ὀρεκτικαί· οἶον, βούλησις, θυμὸς καὶ ἐπι-
 30 “ θυμία· ἀλλὰ τὴν μὲν ζωτικὴν δύναμιν ἐπισυγκέκραται τῷ
 “ σώματι ἡ ψυχὴ φυσικῶς διὰ τὴν σύγκρασιν, καὶ οὐκ ἐκ προ-
 “ αἰρέσεως χορηγεῖ· ὥσπερ γὰρ ἥλιον οὐχ οἶον τε ἐπιλάμπφοντα
 “ μὴ φωτίσαι τοῦτο καθ' οὔ τὰς αὐγὰς ἤνεγκεν, οὔτε ψυχὴν

^z ἔξορία Cod. A.

“ ἀμήχανον μὴ ζωογονεῖν καὶ ζωοποιεῖν τὸ σῶμα, ᾧ ἂν ἐγγέ-
 “ νηται· ἡ δὲ θεωρητικὴ δύναμις ἐν προαιρέσει ἔχει τὴν κίνη-
 “ σιν· βλέψις μὲν γὰρ τοῦ σώματος ὀφθαλμὸς, ὄρασις δὲ τῆς
 “ ψυχῆς ὁ συμφυῆς αὐτῇ νοῦς· ἀλλ’ οὐχ ὡς ἕτερον ἐν ἐτέρῳ,
 “ ἀλλὰ ταυτὸν ψυχὴ τε καὶ νοῦς· δύναμις ὑπάρχων φυσικῆς 5
 “ τισ καὶ οὐκ ἐπίσακτος τῷ λογιστικῷ τῆς ψυχῆς.”

Ὁ δὲ Ἀριστοτέλης, “ τὸν μὲν δυνάμει νοῦν συγκατασκευ-
 “ ἄσθαι τῷ ἀνθρώπῳ· τὸν δὲ ἐνεργῆ^α θύραθεν ἡμῖν ὑπείσιέναι,
 “ ἀλλ’ εἰς προκοπὴν τῆς τῶν φυσικῶν γνώσεως καὶ θεωρίας
 “ συμβαλλόμενον· τέλειον οὖν ὁ ἡμέτερος νοῦς καὶ ἡγεμονικόν 10
 “ ἀλλὰ ψυχῆς καὶ σώματος διὰ τὴν προκοπὴν τῆς γνώσεως
 “ καὶ θεωρίας.”

Πλάτων δὲ οὐ δοκεῖ λέγειν, τὸν ἀνθρώπον εἶναι τὸ συναμφό-
 “ τερον ψυχὴν καὶ σῶμα, ἀλλὰ ψυχὴν σώματι τοιῶδε χρωμένην,
 “ ἀξιοπρεπέστερον φανταζόμενος τὰ κατὰ τὸν ἀνθρώπον· καὶ αὐ- 15
 “ τὸς ἡμᾶς ἐπιστρέφων ἐπὶ τὴν τῆς ψυχῆς μόνην θεϊότητα καὶ
 “ ἐπιμέλειαν, ἵνα τὴν ψυχὴν ἑαυτοῖς εἶναι πιστεύοντες, τὰ τῆς
 “ ψυχῆς ἀγαθὰ μεταδιώκωμεν, τὰς ἀρετὰς καὶ τὴν εὐσέβειαν
 “ καὶ μὴ τὰς τοῦ σώματος ἐπιθυμίας ἀγαπήσωμεν, ὡς οὐκ οὔσας
 “ ἀνθρώπου, ἀλλὰ ζῶου μὲν προηγουμένως, ἀνθρώπου δὲ ἐπο- 20
 “ μένως.

Τοῦτον τὸν λόγον φιλοσοφῆσας ποτὲ κακῶς ὁ Ἀμβρακιώτης,
 “ ὡς ἄμεινόν ἐστι τῆ ψυχῆ ὁ χωρισμὸς τοῦ σώματος, πῆδημα
 “ ἀπετέλεσε, φόνου ἑαυτῷ γενόμενος αἴτιος, καθὼς ὁ Θεολόγος
 “ Γρηγόριος φησί· “ τὸ Κλεομβρότου πῆδημα τοῦ Ἀμβρακιώ- 25
 “ του τὸ ἐν τῷ περὶ ψυχῆς λόγῳ φιλοσοφησθέν,” ὡς καὶ ἀλ-
 “ λαχοῦ φησί· “ ψυχὴ μὲν γὰρ ὀνόματι θηλυκῷ προσαγορεύεται,
 “ πάσης δὲ θηλυδριώδους φύσεως ἀφέστηκεν· οὔτε ἄρρεν οὔτε
 “ θῆλυ κατ’ οὐσίαν ὑπάρχουσα· ἀλλ’ ὁ μὲν Θεὸς ἐπιλάμπει
 “ αὐτῆ τὸν φωτισμὸν, ἡ δὲ ἐπιλάμπεται· ὅπερ γὰρ ἐστὶ τοῖς 30
 “ αἰσθητοῖς ἥλιος, ταῦτο τοῖς νοητοῖς Θεός· ὁ μὲν γὰρ τὸν
 “ ἐρώμενον κόσμον φωτίζει, ὁ δὲ τὸν ἀόρατον· ἀόρατος ἄρα ἡ
 “ ψυχὴ· οὐχὶ τῷ Θεῷ καὶ ἀγγέλοις, ἀλλ’ ἡμῖν τοῖς ἐκ πηλοῦ

^a τὸν δὲ ἐνεργ. Α.

“ πᾶσι δῆρτισμένοις· οἱ δὲ μικρὸν ὁ καθ’ ἓνα ὀνομάσθημεν
 “ κόσμος· κόσμος δὲ, ὁ πάντα ἐν ἑαυτῷ διατεταγμένα ἔχων
 “ καὶ κεκοσμημένα· κόσμον δὲ μικρὸν τὸν ἄνθρωπον λέγουσιν,
 “ ὡς πρὸς τὸν αἰσθητὸν τοῦτον καὶ μέγαν· πλὴν ἀλλ’ εἰ καὶ
 5 “ μέγας οὗτος ἔστι καὶ ἐπαινετός, καὶ τῆς τοῦ Θεοῦ δοξῆς καὶ
 “ δυνάμεως ὑφηγητῆς καὶ διδάσκαλος καθ’ ἑκάστην ὡς ἐπαινε-
 “ τῆς σιγῶν τὰς μεγαλουργίας καὶ διαπρύσιος κήρυξ· ἀλλὰ
 “ ἀτιμότερος τοῦ μικροῦ καὶ αἰσθητοῦ κατὰ πολὺ ὑπάρχει· ὡς
 “ ὁ μὲν αἰσθητικός, ὁ δὲ αἰσθητός· καὶ ὁ μὲν ἄκτος, ὁ δὲ
 10 “ αὐτεξούσιος· καὶ ὁ μὲν ξένος Θεοῦ, ὡς ὑπὸ τὴν αἴσθησιν, ὁ
 “ δὲ οἰκεῖος Θεῷ καὶ νοερᾶς φύσεως· καὶ ὡς κρᾶμα ἐξ ἀμφο-
 “ τέρου, καὶ σοφίας μείζονος γνῶρισμα, καὶ τῆς περὶ τὰς φύ-
 “ σεις πολυτελείας· καὶ ὡς ὁ μὲν κόσμος ἕνεκα τοῦ ἀνθρώπου·
 “ ὁ ἄνθρωπος δὲ, ἵνα μένη καὶ δοξάζῃ τὸν εὐεργέτην· εἰ δὲ ἐγὼ
 15 “ μὲν εἰς δοξᾶν Θεοῦ, ὁ κόσμος δὲ δι’ ἐμέ, ὡς ἡ πυράτρα^b
 “ διὰ τὴν ἄμαξαν, ἣ ὁ πρίων διὰ τὴν θύραν,” ὁ Θεολόγος
 φησὶ, “ νικῶ τῇ αἰτίᾳ· ὅσιν γὰρ κτισμάτων Θεὸς ὑψηλότερος,
 “ τοσοῦτον τοῦ διὰ Θεὸν ὑποστάντος ἐμοῦ, τὸ δι’ ἐμέ γενόμενον
 “ ἀτιμότερον· τὸ γὰρ οὐ ἕνεκα τοῦ ἕνεκα τοῦ, καὶ μείζον καὶ
 20 “ τιμιώτερον.”

Σημαντικὸς δὲ ἔστιν ὁ ἄνθρωπος τῶν δύο κόσμων, τοῦ δρα-
 τοῦ καὶ τοῦ ἀοράτου, τοῖς νοεῖν δυναμένοις· ἐκ δύο γὰρ σύγκει-
 ται φύσεων· ἀλλ’ εἰ καὶ διττὰς ἐν ἑαυτῷ δεικνύει φύσεις, οὐ
 δύο φύσεις ἔστιν, ἀλλ’ ἐκ τῶν δύο· ὡς γὰρ τὸ σῶμα τὸ οἶον
 25 οὐδὲν σύγκειται μὲν ἐκ πυρὸς καὶ ἀέρος, ὕδατος καὶ γῆς· οὐκ
 ἔτι δὲ τὸ αὐτὸ σῶμα πῦρ εἴπης εἶναι, οὐδ’ αὖ ἀέρα, οὔτε τι
 τῶν ἄλλων· ἀλλὰ τοῖον δέ τι, λίθον τυχόν ἢ ξύλον· ὁμοίως καὶ
 τὸ σῶμα τὸ ἐμψυχον, τὸ λογικὸν ἢ ἄλογον, οὐχ αἷμα, ἢ
 φλέγμα, ἢ μίαν καλέσεις τῶν χολῶν· οὐ γὰρ τι ταυτὸν τοῖς
 30 ἐξ ὧν ἔστιν· ἐπεὶ δὲ διάφορος ὁ λόγος τοῦ τε συγκειμένου,
 τῶν τε συντεθέντων· οὕτως καὶ ὁ ἄνθρωπος, εἰ καὶ ἐκ ψυχῆς
 καὶ σώματός ἐστιν, ἀλλ’ ἕτερόν ἐστι παρὰ τὰ ἐξ ὧν ἐστὶ· καὶ
 κατ’ ἄλλο μὲν λογίζεται, κατ’ ἄλλο δὲ τὸ λογισθὲν ἐναργεῖ

^b sic Cod.

ψυχῇ μὲν γὰρ νοεῖ λογισάμενος, εἰ τύχοι, τοῦ οἴκου τὴν σύνθεσιν, χερσὶ τὸ νοηθὲν ἄγει εἰς πέρας.

Ὅτι δὲ ἄλλο ἐστὶ παρὰ τὰ ἐξ ὧν ἐστὶ, ὧδε σκόπει· ἐκ διαφόρων ὑλῶν τὸν οἶκον οἰκοδομοῦμεν, ἀλλ' οὐκ ἂν τις εἴπη, ταυτὸν ὑπάρχειν ταῖς ὑλαῖς ταῖς ἐξ ὧν ἐστίν· οὐ γὰρ ἀπλῶς 5 λίθοι, καὶ ξύλα, καὶ τὰ λοιπὰ ὁ οἶκος ἐστίν, εἰ γὰρ τοῦτο, πρὸ τῆς οἰκοδομῆς διηρημένως τὰς ὑλὰς οἶκον ἂν τις δικαίως καλέσειεν· ἀλλ' ἢ τοιαῦτε τῶν ὑλῶν προσάλληλα σύζευξις τὸν οἶκον ἡμῖν ἀποτελεῖν πέφυκε· τοίνυν τῆς οἰκίας λυθείσης, μένουσι μὲν ὁμοίως αἱ ὑλαὶ τὸν οἰκεῖον ἐπέχουσαι λόγον· ἀπολωλέναι 10 δὲ φαμὲν τὴν οἰκίαν, ἣν ἢ τοιαῦτε τῶν ὑλῶν σύζευξις ἀπετέλεσεν· οὕτως καὶ ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου· κ' ἂν γὰρ ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος ὑπάρχη, οὐ ταυτὸν ἂν εἴη τοῖς ἐξ ὧν ἐστὶ, ἀλλ' ἕτερον, ὡς εἶναι τὸν ἀνθρωπον ἐξ αὐτῆς τῆς συναφείας ψυχῆς πρὸς σῶμα, τρίτον ἀποτελούμενον ἄλλο· καὶ τοῦτο δῆλον ἀφ' ὧν τῆς δια- 15 ζεύξεως τῆς τούτων γενομένης, μένει μὲν τὸ σῶμα οὕτως τὸν οἰκεῖον σῶζον λόγον· τριχῇ γὰρ ἐστὶ διαστατὸν, κ' ἂν νεκρὸν ἢ μένει δὲ ὁμοίως ἡ ψυχὴ λογικὴ τυγχάνουσα καὶ νοερά, κ' ἂν διεξέυχθη τοῦ σώματος· ἀπόλωλε δὲ ὁ ἀνθρωπος, ὃν ἀπετέλεσεν ἐκκατέρων ἢ σύζευξις. 20

Τινὲς δὲ διὰ τὸ εἶναι τὸ σῶμα τριχῇ διαστατὸν, καὶ τὴν ψυχὴν εἶναι τριχῇ διαστατὴν, καὶ διὰ τοῦτο καὶ σῶμα· πρὸς οὗς φαμὲν· ὅτι πᾶν μὲν σῶμα τριχῇ διαστατόν ἐστίν, οὐ πᾶν δὲ τὸ τριχῇ διαστατόν, σῶμα· καὶ γὰρ τὸ ποῖον καὶ τὸ ποσόν, ἀσώματα ὄντα καθ' ἑαυτὰ, κατὰ συμβεβηκὸς ἐν ὄγκῳ ποσοῦ- 25 ται· οὕτως οὖν καὶ τῇ ψυχῇ, καθ' ἑαυτὴν μὲν πρόσεστι τὸ ἀδιάστατον, κατὰ συμβεβηκὸς δὲ, τῷ ἀνθρώπῳ τριχῇ διαστατῷ ὄντι, συνθεωρεῖται καὶ αὐτὴ τριχῇ διαστατὴ.

Λέγεται δὲ ἡ ψυχὴ πολλοῖς τῶν τοῦ σώματος παθῶν ἐγκατέχεσθαι· φαίνεται γὰρ καὶ συμπάσχουσα τῷ σώματι, καὶ 30 προπάσχουσα· πολλάκις γὰρ τὴν τομὴν τοῦ σώματος ἀγωνιώσα δείκνυται, καὶ πρὸ τοῦ πάθους τοῦ σώματος ἀλλοιουμένη· καὶ μετὰ τὴν τομὴν οὐδὲν ἔλαττον τὰ τῆς οὐδύνης δεχομένη· καὶ νοσοῦντι μὲν συννοσεῖ, καὶ τεμνομένῳ συνοδυναται· καὶ αἰσχυ-

νομένη ἐρυθρὸν εἶδος δείκνυσι, καὶ φοβουμένη ἀγχρόν· οὐδὲν δὲ ἀσώματον συμπάσχει σώματι· οὐδὲ ἀσωμάτω σῶμα· συμπάσχει δὲ ἡ ψυχὴ τῷ σώματι· σῶμα ἄρα ἡ ψυχὴ. ἔστι δὲ κατὰ πρόληψιν ἐγκείμενον τὸ λέγον λῆμμα, οὐδὲν ἀσώματον
 5 σώματι συμπάσχει· τί γὰρ εἰ μόνῃ τῇ ψυχῇ τοῦτο πρόσεστι ; πλὴν ἀλλ' ἀμφιβάλλεται, εἴτε τὸ σῶμα μόνον ἐστὶ τὸ ἀλογοῦν λαβὸν παρὰ τῆς ψυχῆς τὴν αἴσθησιν· αὐτὴ δὲ μένει ἀπαθής· εἴτε καὶ συναλγεῖ τῷ σώματι· καὶ κρατεῖ μᾶλλον παρὰ τοῖς ἐνδοξότεροις τὸ πρότερον.

10 Δείκνυται δὲ καὶ τινα ἀσώματα συμπάσχοντα τοῖς σώμασι· αἱ ποιότητες γὰρ ἀσώματοι οὔσαι, πασχόντων τῶν σωμάτων, καὶ αὐταὶ συμπάσχουσιν· ἐν τε τῇ φθορᾷ καὶ τῇ γενέσει συναλλοιούμεναι τῷ σώματι· ἀλλοιοῦνται δὲ ἐν ψυχῇ φρόνησις, ποιότης οὔσα, ἡ συμβεβηκός· οὐ γὰρ ἐστὶν ἡ ψυχὴ ἐν τῇ φρο-
 15 νήσει, ἀλλ' ἡ φρόνησις ἐν τῇ ψυχῇ· τῆς μὲν γὰρ ψυχῆς ἀναιρουμένης, ἀναιρεῖται καὶ ἡ φρόνησις· μὴ οὔσης γὰρ ψυχῆς, ἐν τίνι ἔσται ἡ φρόνησις ; φρονήσεως δὲ ἀναιρουμένης, οὐ πάντως ἀναιρεῖται ἡ ψυχὴ· ἐνδέχεται γὰρ εἶναι ψυχὴν ἐκτὸς φρονήσεως.

20 Ἔστι μὲν οὖν ἡ μὲν ψυχὴ, οὐσία καὶ ὑποκείμενον· ἡ δὲ φρόνησις, ποιότης καὶ συμβεβηκός· συμβεβηκός δὲ ἐστὶν, ὃ γίνεται καὶ ἀπογίνεται χωρὶς τῆς τοῦ ὑποκειμένου φθορᾶς· τὸ
 γοῦν τῆς οὐσίας ὄνμα σημαντικὸν ὑπάρχει τῆς ἀπλῶς τῶν ὄντων ὑπάρξεως· τουτέστιν τοῦ αὐτοῦ τοῦ ἀπλῶς εἶναι· λέγον-
 25 ται γὰρ εἶναι πάντα τὰ ὄντα, ἡγοῦν ἄγγελοι, καὶ ψυχαὶ, καὶ ζῶα, καὶ φυτὰ, καὶ λίθοι· τούτου οὖν κοίνως πάντα τὰ ὄντα μετέχει· σημαντικὸν ἄρα ἔστι τοῦ εἶναι τὸ τῆς οὐσίας ὄνομα· τὸ δὲ τῆς φύσεως ὄνομα δηλωτικὸν τυγχάνει τῆς ἀπλῶς τῶν ὄντων κινήσεως· πάντα γὰρ ἐν κινήσει ὁρᾶται, καὶ οὐδὲν ἔστιν
 30 ἀκίνητον τῶν γεγονότων· οὐσίαν οὖν καλοῦσι τὴν ἀπλῶς τῶν ὄντων ὑπαρξιν· φύσιν δὲ αὐτὴν τὴν ἀπλῶς τῶν ὄντων κίνησιν.

Πεντάτροπος δὲ αὕτη· ἡ γὰρ νοερά τυγχάνει, ἡ λογικὴ, ἡ αἰσθητικὴ, ἡ φυτικὴ, ἡ ἀψυχός· καὶ νοερά μὲν, ὡς ἐπὶ τῶν ἀγγέλων, ἐξ αὐτῶν τῶν νοημάτων ἀλλήλοις συγγινομένων· λο-

γική δὲ, ὡς ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων, δι' ὀνομάτων καὶ ῥημάτων τὰ ἀφανῆ τῆς ψυχῆς κινήματα πρὸς τοὺς ἐκτὸς δημοσιεύουσα· αἰσθητικὴ δὲ, ἢ ἐν τοῖς ἀλόγοις θεωρουμένη· πρὸς γὰρ τῇ θρεπτικῇ, καὶ αὐξητικῇ, καὶ γεννητικῇ δυνάμει, καὶ τὴν αἰσθητικὴν κέκτηται τὰ ἄλογα ζῶα· φυτικὴ δὲ ἢ ἐν τοῖς φυτοῖς· κινουῦν- 5 ται γὰρ καὶ αὐτὰ κατὰ τὰς αὐτὰς δυνάμεις· ἀψυχα δὲ, καθὸ καὶ αὐτὰ κινουῦνται κατὰ τὸ ποιὸν καὶ τὸ ποῦ· καὶ κατὰ τὸ ποιὸν μὲν, κατὰ τὸ θερμαίνεσθαι καὶ ψύχεσθαι· κατὰ τὸ ποῦ δὲ, κατὰ τὴν ἐκ τόπου εἰς τόπον ἑτεροκίνητον μετάστασιν· ὀρίζονται δὲ τὴν μὲν οὐσίαν, πρᾶγμα αὐθύπαρκτον μὴ δεόμενον 10 ἑτέρου πρὸς σύστασιν· τὴν φύσιν δὲ, ἀρχὴν τῆς ἐκάστου τῶν ὄντων κινήσεως καὶ ἡρεμίας.

Λέγεται δὲ φύσις παρὰ τὸ πεφυκέναι· ἢ δὲ οὐσία παρὰ τὸ εἶναι· τὸ δὲ εἶναι καὶ πεφυκέναι ταυτόν ἐστιν· ἢ δὲ ὑπόστασις οὐ μόνον τὸ εἶναι δηλοῖ, ἀλλὰ καὶ τὸ πῶς ἔχει, καὶ τὸ ὁποῖόν 15 τι εἶναι παρίστησιν· οἶον, ὁμοῦ πάντες οἱ ἄνθρωποι κοινὸν ἔχουσι τὸ εἶναι· καὶ γὰρ ὡσαύτως πάντες ζῶμεν, καὶ κινούμεθα, καὶ ἐσμέν· ἔχει δὲ ἕκαστος ἡμῶν ἴδια τινὰ, οἷς τῶν ἄλλων ἀνθρώπων χωρίζεται· οἶον, πατρίδα, γένος, κλησιν, ἐπιτήδευμα, πράξεις, πάθη, εὐεΐδειαν ἢ δυσεΐδειαν, καὶ τὰ τοιαῦτα, ἃ καὶ 20 συμβεβηκότα καλοῦμεν· ταῦτα οὖν ἅπαντα, περὶ τὴν ὑπόστασιν θεωροῦνται, καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα· οἶον, Μελέτιος, ὅταν τὸ εἶναι αὐτοῦ μόνον σκοπῆται, τότε οὐσία λέγεται· ὅταν μετὰ τῶν προλεγομένων, τότε καὶ ὑπόστασις, ἢ ἄτομον· τὸ οὖν αὐτὸ ὑποκείμενον καὶ οὐσία ἐστὶ, καὶ ὑπόστασις· τὸ μέντοι τῆς οὐ- 25 σίας ὄνομα οὐ συμπαραλαμβάνει καὶ τὴν ὑπόστασιν· τὸ δὲ τῆς ὑποστάσεως πάντα ἔχει καὶ τὴν οὐσίαν.

Ὀρίζονται οὖν τὴν ὑπόστασιν οὕτως· ὑπόστασις ἐστὶ πρᾶγμα ὑφεστῶς τὲ καὶ οὐσιῶδες, ἐν ᾧ τὸ τῶν συμβεβηκότων ἄθροισμα ὡς ἐν ὑποκειμένῳ πράγματι καὶ ἐνεργείᾳ ὑφέστηκε· παραπλη- 30 σίως δὲ καὶ τὸ ἄτομον· ἄτομόν ἐστι λέγοντες, τὸ ἐξ ἰδιότητος συγκεείμενον, ᾧ τὸ ἄθροισμα ἐπ' οὐδένοσ ἄλλου εὔρεθῆσεται· καὶ καλῶς εἶρηται τὸ ἐπ' οὐδένοσ ἄλλον· αἱ γὰρ ἰδιότητες Μελετίου ἀτόμου ὄντος ἐπὶ τινος ἄλλου νοεῖσθαι οὐ δύναται· οἶον

τὸ εἶναι Βυζαντιαῖον· τὸ ἰατρὸν· τὸ κονδόν· τὸ γλαυκόν· τὸ
 σιμόν· τὸ ποδαλγόν· τὸ οὐλὴν ἔχειν ἐν τῷ μετώπῳ τοίανδε·
 τὸ εἶναι Γρηγορίου υἱόν· ταῦτα γὰρ πάντα συναθροισθέντα ἀπε-
 τέλεσε Μελέτιον τὸν ἐμὸν, ἃ νοεῖσθαι ἐπὶ τινος ἄλλου ἀδύνα-
 5 τὸν· παραλλαγὰί γὰρ τῶν ἀτόμων πολλαί.

Πάλιν δὲ ὀρίζονται πρόσωπον οὕτως· πρόσωπόν ἐστίν, ὃ διὰ
 τῶν οἰκείων ἐνεργημάτων τὲ καὶ ἰδιωμάτων, περιωρισμένην τῶν
 ὁμοφυῶν αὐτοῦ παράσχεται τὴν ἐμφάνειαν· ἢ οὖν διὰ τῆς
 ἐνεργείας ἐγγινομένη τινὸς ἡμῖν γνώσις ἐκ θεωρίας, πρόσωπον
 10 τοῦτο ἐνεργοῦν καλεῖν ἡμᾶς ἐκδιδάσκει· οἷον Μελέτιος ὁ ἐμὸς,
 ὅτε ἐστὼς ἀναγινώσκει, ἢ φλεβοτομεῖ, ἢ καίει τινὰ, ἀποκεκρι-
 μένον ἑαυτὸν τῶν λοιπῶν δείκνυσιν ἀδελφῶν· ὥστε τὸ διὰ τῶν
 οἰκείων ἐνεργειῶν, τῶν λοιπῶν διαιρούμενον, ἄτομον πρόσωπον
 καλεῖται τοιαῦτε ποιοῦν· τοῦτο δὲ οὐκ ἔτι Μελετίου τυχόν τὸ
 15 ἐνέργημα μόνον ἀποκεχειρισμένον, ἀναγινώσκειν ἢ φλεβοτομεῖν,
 ἀλλὰ καὶ Στεφάνου καὶ Νικολάου· λογικῆς γὰρ ἐστὶ φύσεως
 τὰ τοιαῦτα ἔργα, καὶ οὐκ ἄλλης· φιλεῖ γὰρ αἰεὶ τὰ τὴν αὐτὴν
 ἐνέργειαν ἔχοντα τῆς αὐτῆς ὑπάρχειν οὐσίας· καὶ τὸ ἑτεροφυές
 ἐν τούτοις ἀπίθανον καὶ ἀνεπίδεκτον· τὰ ἑτερογενῆ δὲ καὶ ἑτερο-
 20 φυῆ τὴν αὐτὴν ἐνέργειαν οὐκ ἂν τις ἔχειν δοίη σφφρονῶν· οὔτε
 γὰρ ψυχεῖ τὸ πῦρ, οὔτε θερμαίνει ὁ κρύσταλλος^d· πολύσημος
 δὲ ἐστὶ τῆς ἐνεργείας ἡ φωνή.

Λέγεται γὰρ ἐνέργεια τὸ πρῶτον ἐν νοῦ συνιστάμενον νόημα·
 καὶ ἔστιν ἀπλῆ καὶ ἄσχετος ἐνέργεια τοῦ νοῦ, καθ' αὐτὸν ἀφα-
 25 νῶς τὰ ἴδια νοήματα προβαλλομένου· ὣν χωρὶς οὐδὲ νοῦς ἂν
 κληθεῖν λέγεται πάλιν ἐνέργεια, ἢ διὰ τῆς προφορᾶς τοῦ λόγου
 φανερώσεως καὶ ἐξαπλώσεως τῶν νενοημένων· αὕτη δὲ οὐκ ἔτι
 ἄσχετος καὶ ἀπλῆ, ἀλλ' ἐν σχέσει θεωρουμένη· καὶ γὰρ αὕτη
 ἢ σχέσις, ἣν ἔχει πρὸς τὸ γινόμενον ὁ ποιῶν, ἐνέργεια τίς ἐστὶ·
 30 καὶ αὕτη πάλιν τὸ ἀποτελούμενον ὁμοίως· οἷον, προεθεώρησέ
 μου ὁ νοῦς τὸ ἔλκος τοῦ τραύματος, ἐχειρουργήσέ μου ἡ χεῖρ,
 καὶ ἐξεκνώθη τὸ αἷτιον· ἀπετελέσθη ὁ ἀσθενῶν ὑγίης· ἀρ' οὖν
 δοκεῖ σοι τούτων ἕκαστον ἐνεργόν; τοῦ ποιούντος εἶναι πάντως

^d κρύσταλ. Cod.

ἐρεῖς· καὶ τὸ μὲν ἐστὶ ψυχῆς ἀπλῶς τὸ νοῆσαι δηλονότι τὸ αἴτιον· τὸ δὲ ψυχῆς καὶ σώματος, ὅλον τὸ χειρουργῆσαι· πλὴν τῆς ἐνεργείας ἔνεστιν ἀποτέλεσμα τὸ ἐγγενέσθαι τὸν ἀσθενοῦντα ὑγιᾶ· ἐνέργειαν δὲ καὶ τὴν ζωὴν ἡμῶν τὴν κατὰ ἄνθρωπον, καθ' ἣν κινούμεθα πρὸς ὄρεξιν τροφῶν ἢ ποτοῦ, εἰπὼν οὐκ ἂν ἁμαρτῆς. 5

Ἐνέργεια οὖν καὶ ἡ ζωὴ καὶ ἡ πρώτη τοῦ ζώου ἐνέργεια· εἰ δὲ μὴ ἐνέργεια, πάντως πάθος· πάθος γὰρ ἐνέργεια, ἢ παρὰ φύσιν κίνησις· ὅπερ ἄτοπον· οὐκ οὖν ἐνέργεια πάντως ἡ ζωὴ ἐνέργεια καὶ ἡ θέλησις, γέννημα οὐσα νοός· νοῦς μὲν γὰρ τῶν ἐν αὐτῷ κινήσεων καὶ ἐνοιῶν προκαταρκτικός· ποιότης δὲ κινή- 10 μάτων, ἢ ἐφ' ὅτων οὖν καὶ ἐφ' ἐκάστῳ θέλησις· μονοειδῆς μὲν τις οὐσα κατὰ γε τὸ εἶναι θέλησις ἀπλῶς· ταῖς δὲ τῶν πραγμάτων ποιότησι καὶ διαφοραῖς ἐξαλλασσομένη· ὅτι οὐ ταυτὸν ψυχῆς οὐσία καὶ σώματος προαίρεσις· ἀλλ' ἡ μὲν ἐστὶν ἔργον Θεοῦ· ἡ δὲ ἐξ ἡμῶν αὐτῶν γινομένη κίνησις πρὸς ὅπερ ἂν 15 αὐτὴν βουληθῶμεν ἀγαγεῖν· ἡ μὲν γὰρ βούλησις ἔμφυτον, καὶ περὶ Θεοῦ· ἡ δὲ τοιαύδε βούλησις ἡμέτερα, καὶ τῆς γνώμης ἡμῶν.

Βούλησις δὲ ἐστὶ ζήτησις περὶ αὐτοπράκτων· βουλόμεθα γὰρ περὶ τῶν ἐπίσης ἐνδεχομένων· ἔστι δὲ ἐπίσης ἐνδεχόμενον, 20 ὃ αὐτὸ τε δυνάμεθα ποιεῖν, καὶ τὸ ἀντικείμενον αὐτῷ· ὅλον, τὸ περιπατῆσαι, καὶ μὴ περιπατῆσαι· τὸ πλεῦσαι, καὶ μὴ πλεῦσαι· ἐπὶ τούτων γὰρ καὶ τῶν ὁμοίων ἡ βούλησις· τὸ δὲ ἐκ τῆς βουλήσεως προκριθὲν προαιρετὸν ποιούμεθα· ἔστιν οὖν ἡ προαίρεσις μικτόν τι πρᾶγμα· ἐκ βουλήσεως, καὶ κρίσεως, καὶ ὀρέ- 25 ξεως· προαιρετὸν γὰρ ἐστὶ τὸ ἕτερον πρὸ ἑτέρου αἰρετόν· οὐδεὶς δὲ προκρίνει τὸ μὴ βουλευσάμενος, οὐ δὲ αἰρεῖται, μὴ κρίνας· τότε οὖν προαίρεσις καὶ προαιρετὸν γίνεται τὸ προκριθὲν ἐκ τῆς βουλήσεως, ὅταν προσλάβῃ τὴν ὄρεξιν· συνάγεται δὲ ἐκ τούτων, προαίρεσιν εἶναι ὄρεξιν βουλευτικὴν τῶν ἐφ' ἡμῖν· τοῦ γὰρ 30 προκριθέντος ἐκ τῆς βουλῆς ἐφιεμέθα προαιρούμενοι, ὡς κύριοι προαιρέσεως καὶ βουλῆς ὄντες· καὶ ἐξ ὑποστάτων λογικαὶ ὑποστάσεις.

Ἐνυπόστατον δὲ ἐστὶ κυρίως, ἢ τὸ καθ' ἑαυτὸ μὲν μὴ

ὑφιστάμενον ὡσπερ τὸ εἶδος ἡμῶν, ἡγουν ἢ φύσις τῶν ἀνθρώπων, ἐν ἰδίᾳ ὑποστάσει οὐ θεωρεῖται, ἀλλ' ἐν Ἀθανασίῳ, ἢ Μελετίῳ, ἢ Κυριακῷ τῷ χρυσογράφῳ, καὶ ταῖς λοιπαῖς τῶν ἀνθρώπων ὑποστάσεσιν, ἢ τὸ σὺν ἄλλῃ διαφόρῳ κατὰ τὴν ὑ-
 5 σίαν εἰς ὅλην νοῶς^ε γένεσιν συντιθέμενον καὶ μίαν ὑπόστασιν ἀποτελοῦν ὑπόστασιν σύνθετον· οἷον, ὁ ἄνθρωπος ἐκ ψυχῆς ἐστὶ καὶ σώματος συντιθέμενον, καὶ οὔτε ἡ ψυχὴ μόνη γίνεται ὑπόστασις, οὔτε τὸ σῶμα, ἀλλ' ἐν ὑποστάτῳ· τὸ δὲ ἐξ ἀμφοτέρων ἀποτελούμενον ὑπόστασις ἀμφοτέρων· ἐπεὶ οὖν ὡς ὑπόστα-
 10 σις ἐξ ἐνποστάτων τουτὶ τὸ νόημα συνείλεκται καὶ συντίθεται· σώματι γὰρ ζώου ἔοικεν ὁ κατὰ ἀποτάδην καὶ διεξοδικὸς λόγος· ἀναλογουῦσαν ἔχων ψυχῇ μὲν τὴν ἔννοιαν, σώματι δὲ τὴν φράσιν· δόξα Κυρίῳ τῷ Θεῷ, καὶ εὐχαριστία τῷ συνεργῷ τῶν καλῶν καὶ αἰτίῳ. ἀμήν.

^ε ἢλ. . . Cod.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΑΝΕΠΙΓΡΑΦΟΤ ΤΙΝΟΣ ΣΟΦΩΤΑΤΟΤ ΤΑ ΜΑΛΙΣΤΑ.

I.

ΠΑΝΣΕΒΑΣΤΕ μοι αὐθὶ δέδοικα περὶ τῶ λόγῳ, μὴ παραστάς σου τῷ φρικτῷ βήματι αὐτίκα διαρρῦεις οἴχοιτο, περὶ 5 τῆς σῆς τέχνης ἐξεταζόμενος καὶ κρινόμενος· καὶ πρῶτον μὲν φαντάζομαί σε, ὅπως αὐτὸν τάχει φύσεως ἐξεφάδευσας, τῶν ὀμμάτων δίκην πτηνοῦ πετομένων, καὶ παραπεμπόντων εἰς νοῦν τὰ νοήματα· ἔπειτα δὲ ὅπως εἰς μέρη κατανειμάμενος τὴν τάξιν ἐσκόπεις αὐτός· καὶ τί μὲν πρῶτον, τί δ' ὕστερον τέτακ- 10 ται καθεώρας· καὶ μετὰ τοῦτο τῶν ἐπιχειρημάτων τὴν χορηγίαν, καὶ τῆς ἐργασίας τὴν ἐξεργασίαν, καὶ τῶν ἐπὶ τούτοις ἐνθυμημάτων τὴν ἐπιφορὰν, καὶ εἰ τὰ μὲν ἦσαν εὐπορα, τὰ δὲ δριμεία, καὶ δύναμιν τῷ λόγῳ καὶ κράτος παρέχοντα.

Ταῦτα ἐνθυμούμενος, τὴν διαιρετικὴν Πλάτωνος κατ' ἄρθρα 15 πάντα τέμνουσάν τε καὶ ἐφιδεύουσαν, ἀπὸ τῶν ὀλικωτέρων μὲν καὶ τῶν μερικοτάτων· ἢ τὸ τοῦ Προμηθέως πῦρ φανερὰ τὰ πάντα ποιοῦν, καὶ δῆλα, τὰ τέως τῷ σκότει κρυπτόμενα· ἢ τὰς Λυδίας, τὸν κίβδηλον χρυσὸν, καὶ τὸν μὴ τοιοῦτον, ἐξελεγχούσας· ἢ τὸν βαρβαρικὸν ποταμὸν, τὰ νόθα τῷ ρεύματι παρασύροντα· 20 ἢ τόγε ἀληθέστερον εἰπεῖν, τὸ τοῦ Θεοῦ δικαστήριον, ἐν ᾧ γυμὰ καὶ τετραχλησιμένα τὰ πάντα γενήσεται· καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ, τὸν μὲν ὀστέων, καὶ μυελῶν, καὶ μερισμὸν ψυχῆς διικνούμενον· φαντάζομαί σε, καὶ τὸν χαρακτῆρα τοῦ λόγου σκοπούμενον, εἰ γλαφυρός ἐστιν, ἢ ἀδρὸς, ἢ ξηρὸς, ἢ τῆς ἰσχνῆς μετέσχηκε 25 φύσεως· εἰ κέκραται ὄλωσ, ἢ καὶ εὐφυῶς κέκραται, ἢ μουσικώτατα τὴν κράσιν ἐκτήσατο· σὺ μὲν βούλει τὰναντία πάντα κεράνυσθαι τεχνικῶς, καὶ ὡς ὁ παρὰ Πλάτωνα δημιουργός, εἰς ἓνα κρατῆρα συμμίγυσθαι οὐσίαν· ταυτότητα· ἑτερότητα· κί-

νησιν· στάσιν· εἴτ' αὖθις ἐκεῖθεν ἀποσχίξειν τὰς φύσεις, καὶ πάλιν συμμιγνύειν ὡς ἄριστα· καὶ τὸν μυελὸν ἀποδύης εἰς ὕδωρ, καὶ θάλπησ πυρὶ, ἕως οὖν εἰς ὄστοῦν συναρμόσει.

Ἡμεῖς δὲ πῶς τὸ ταπεινὸν ὑψηλῶς φράσαιμεν, καὶ τὸ ἀμε-
5 λῶς κατευλωττισμένοι, καὶ τῷ γοργῷ τὸ ἀνειμένον συμμίξαι-
μεν· καὶ τὴν χάριν τῷ διηρημένῳ πρὸς μέγεθος; καὶ τί ποιή-
σαιμεν πρὸς τὰς κρίσεις Λογγίνου; πρὸς τὸ Διονυσίου πολυ-
μαθῆς; πρὸς τὸ εὐφυνὲς Ἑρμογένους τοῦ Κίλικος; ἂν δὲ τὸ
βάθος ἀφήκας, καὶ πρὸς τὰς ἐπιφανείας ἀνεήξω τοῦ λόγου,
10 τὴν λέξιν αὐτὴν ἐπιπορευόμενος, πάλιν ἐνταῦθα δέος παρέχεις
οὐκ ἔλαττον, ὡς Φρύνιχός τις, ἢ Πολυδεύκης, διασμιλεύων ῥῆμα
καὶ ὄνομα.

Τοὺς γὰρ πάντας λειμῶνας εἰς τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν συλλεξά-
μενος παντοδαπῆς ἀποπνεῖς σοφίας, καὶ γέγονας τοῖς καθ' ἡμᾶς
15 παράδοξον ἄκουσμα, ὁ εἷς εἰς πολλοὺς διαιρούμενος, καὶ αὖθις
τοὺς πολλοὺς ὄχετοὺς εἰς μίαν ἀμάραν ἐνίζων, τὴν σεαυτοῦ
ψυχὴν· ὥσπερ οἱ τὴν μίαν φύσιν εἰς τὰς πολλὰς φύσεις κατα-
μερίζοντες, καὶ τὰ πεπληθυσμένα εἰς τὰς ἐνάδας ἀνάγοντες·
καὶ οὐδένα κόλπον ἀφήκας ἀδιερεύνητον· οὐ τὸν Ἴόνιον· οὐ τὸν
20 Ἀρράβικόν· οὐ τὸν Ἰνδικόν· οὐχ' ὅσα περιλαμβάνει τὰ ἕξω
στηλῶν· οὐχ' ὅσα ὁ Εὐξείνος πόντος διέγραφεν· ἀλλὰ τὰ μὲν
μετὰ πάντων ἰστόρηκας, τὰ δὲ αὐτὸς ἐπενήξω μόνος· πελάγη
τοῖς πολλοῖς ἄπλωτα^α καὶ ἀθέατα· τούτοις δὲ τὴν ὑπόστασιν
τῶν σῶν μαθημάτων αἰνιττόμενον· εἴτά μοι λέγεις δεδοικέναι
25 καὶ τρέμειν· ἐγὼ μὲν καὶ ἤδη τούτοις καὶ δοκῶ παραλύεσθαι·
τοσοῦτον μὲν περὶ τῷ λόγῳ εἵποιμ' ἂν, ὡς οὔτε πρὸς κομψό-
τερον ἀπονέυεκε, μόνον καὶ λάλον καὶ ἑξαλλον, ἀλλ' ἐναγκαλί-
ζεται πού, καὶ τὸ σεμνὸν καὶ φιλόσοφον· οὔτε πάλιν συν-
έσπασε τὰς ὀφρῦς, καὶ τὰς Ξενοκράτους εἰκόνας ἀσπάζεται, ὡς
30 ἐφορίζειν σοφιστικὴν, καὶ πόρρω βάλλειν ῥυθμὸν καὶ συνθήκην,
καὶ ῥητορείας κομψότητα· ἀλλὰ πῶς ἐνταῦθα ἐξευγενίζει τὸ
ῥεῦμα ῥητορικῆ, ταῖς καθαρωτάταις ἀναχειομένη πηγαίς· ἵνα
τούτῳ μὲν τῷ λογοθέτῃ ἐκχέοιμεν καθαρῷ νέκταρος· τούτο

^α ἔπλωτ Cod.

δὲ καὶ ταῖς ἰδιότησιν ἀκοαῖς ἐνσταλάττοιμεν κατάλληλον πόμα.

Τοιαῦται γὰρ αἱ ῥητορικαὶ πανδαισίαι· οὐκ ἀπὸ μόνων τῶν ἀκροτήτων, ἀλλὰ καὶ τῆς ἄλλης τύχης τοὺς δαιτυμόνας συλλέγουσαι· καὶ πλείους εἰσὶν οἱ τὰς χελῶνας ἐσθίοντες, ἢ οἱ τὰς 5 ἐκ Φάσιδος ὄρνιθας· καὶ οἱ τὰς κνίδας ὄψον ποιούμενοι παρὰ πολὺ τῷ κισσῷ νικῶσι τῶν προφερομένων τὸν σισαμούντα· εἰ δέ που καὶ καλλωπίζεται καὶ μειρακιεύεται, μὴ μέμφου τῷ λόγῳ· εἰς γὰρ τὴν τοιαύτην μειρακίαν αὐτὸς ἐγὼ κατήγαγον τοῦτον, κατὰ τινὰς τόπους ἐπίτηδες αὐτὸν ὠραίζων· πλὴν ὅσον 10 καὶ τοῦ τούτου σωφρόνως παράπτεται· ἵνα μὴ εἰς τὸν ἄσημον καὶ πορνικὸν ἀποκλίνας, τοὺς ἐραστὰς θορυβήσῃε· σὺ δὲ, λογιστάτῃ μοι κεφαλῇ, περὶ τοῦ λόγου καὶ τοῦ γεγραφότος ἐμὲ τὸν τὰ εἰκότα πρεσβευσεῖας πρὸς τὸν βασιλέα τὸν ἅγιον.

II.

15

Ἐπιστήμην πρὸς ἐπιστήμην ἀντεξετάζων, εὐρίσκω φιλοσοφίαν παράπολυ λειπομένην ῥητορικῆς· ἄμφω μὲν γὰρ ψυχῆς λογικῆς καθεστήκατον ἔκγονα· ἀλλ' ἢ μὲν πολιτικώτερας καὶ διακοσμεῖν ἐθελούσης τὸν ἀνθρώπινον βίον, ἢ δὲ ἀνακεχωρηκυίας καὶ συστελλομένης εἰς ἑαυτήν· ὅσον τοίνυν εἰς λόγον φιλαν- 20 θρωπίας αἱ προαγαγοῦσαι τὰς τέχνας ἀμφοτέρας ἀλλήλων διήνεγκε, τοσοῦτον ῥητορικὴ φιλοσοφίας ὑπερανέστηκε· γεγυνηῖα δὲ ἄμφω πηγῆς οὐ μιᾶς, ἢ μὲν ταῖς πόλεσι τῶν ἀνθρώπων ἐπιδέδωκεν ἑαυτὴν μιμουμένη, ὅθεν καὶ προελήλυθε τὸ ἀνθρώπινον δίκαιον πολυπραγμονοῦσα· καὶ τὸ σύμφερον ἐν ἅπασιν ἐφευ- 25 ρίσκουσα· καὶ συνηδομένη τῷ περὶ τοῖς ἀνθρώποις καλῷ.

Καὶ ἴδοις ἂν αὐτὴν, νῦν μὲν ἀγχαρεύουσαν τοῖς πανηγυρίζουσι, καὶ στομυλλομένην εὐρυθμῶς καὶ μουσικῶς· νῦν δὲ τοῖς ἀγωνιζομένοις συνεπαρήγουσαν, καὶ στεφανοῦσαν τοὺς νικητάς· καὶ εἰ μὲν ἐπ' ἄθλους ἀγάγοις αὐτὴν, οὐκ ἄπειρον εὐρήσεις 30 ἀθλήτων ἐμπειρίας· ἀλλὰ τῇ γλώσση ἅπαντας ἀνηρτήσατο, καὶ τὰς ψυχὰς ἀπάντων κατέσχε· καὶ στρογγύλλεται μὲν ταῖς περιόδοις τῶν λόγων· τοῖς δὲ τῶν νοημάτων ἐπιχειρήμασι πολλὴν ἐπισύρεται τὴν πειθῶ· καὶ περισαλπίζει τὰ ὄντα, καὶ κατα-

κροτεῖ τὰς μήνιγγας· εἰς δὲ συμβουλὴν τῶν δεόντων παρα-
 ληφθεῖσα τὸ μέλλον ὡς θεὸς ἐξεπίσταται, ἀποτρέπουσα μὲν
 τῶν ἀσυμφόρων, τὰ δὲ σύμφορα πᾶσιν ἐπιδεικνύουσα· ἡ δὲ
 οὐδὲν τῶν τοιούτων ἐπισταμένη περὶ κόνιν καὶ γραμμᾶς τὰ
 5 πολλὰ περιστρέφεται, καὶ ἅπερ εἰς ἀνθρωπίνην πείραν οὐκ ἔρ-
 χεται· ἡ δὲ ἦκοντα εἰς τὸ μηδὲν συντελεῖ· καὶ ῥητορικὴ μὲν
 ἐπ' ἄκρων τειχέων κηρύσσεται· ἐπὶ δὲ πύλαις πόλεως θάρρουςα
 λέγει, καὶ θερμῶς ὑπαγορεύει τοὺς λόγους· παρέδρος ἐστὶ βα-
 σιλεῦσι· τὰς πόλεις δημοαγωγεῖ· τὰ ἀνθρώπινα διατάττεται
 10 πράγματα· καὶ τὰ ἐν ποσὶν οὐκ ἠγνόηκε, καὶ τὰ πορρώτατα
 διέγνωκε· φιλοσοφία δὲ τὰ πολλὰ περιχάσκει τὸν οὐρανόν, καὶ
 τὰ νέβην φαντάζεται, καὶ διαβεβαιοῦται περὶ ὧν οὐκ ἐπίστα-
 ται· ἐπαγγελιομένη πολλὰ, καὶ ἃ μὴ διώκομεν ἄνθρωποι.

Ῥητορικῆς δὲ τὸ κάλλος εὐθύς ἐστι τοῖς ἀνθρώποις ἀφελι-
 15 μάτατον· περὶ τὰς ἐπαγγελίας οὐ διαψεύδεται· τὸ σύμφερον
 εὐρίσκει· τὸ ἡδὺ παριστᾷ· τὸ καλὸν ἐπαινεῖ· ὅσῳ τοίνυν τὸ
 τὰ ἐπηγγελμένα πληροῦν, καὶ τοὺς χρωμένους εὐεργετεῖν, τοῦ
 μηδὲν εἰς ἔργον ποιεῖν ὧν ἐπήγγελται, ὑπάρχει θεϊότερον,
 τοσοῦτον συγκρινομένη ῥητορικὴ θεσπεσιωτέρα ἐξαιρεῖν, τὴν δὲ
 20 καθαυρεῖν· ἀλλ' εἰς παράστασιν τῆς ἀμφοτέρων φύσεως, ἰκανὰ
 καὶ τὰ εἰρήμενα.

III.

Ἄλλ' ἔστι τις λύπη μοι ἄμετρος, δέσποτά μου, καὶ σοφώ-
 25 τατε Καίσαρ, τὸ παρεωρᾶσθαι δόξαι παρὰ τῶν ἀνθρώπων τού-
 των· οὐ μὲν οὔν, οὐ τοσοῦτον ἐπὶ τοῦτο δάκνομαι τὴν ψυχὴν·
 ἀλλὰ γὰρ τὸ μὲν μηδὲν αὐτῶν ἐπιστρέφασθαι, καὶ τοῦτο δὴ
 τοῦ Ἀχιλλέως,

σίθεν δ' ἐγὼ ὡκ ἀλεγίζω·

(II. A. 180.)

οὐκ ἂν ἀλαξονευσάιμην πρὸς σὲ καὶ φύσιν ἀνθρώπων, καὶ πραγ-
 30 μάτων ἐπιφορὰς, καὶ περιστάσεως ἀνάγκην· μὴ τοσοῦτον μι-
 κροψυχῆσαιμι, ὅσπερ καὶ ὅλος γενέσθαι τοῦ λυποῦντος, καὶ τῷ
 βάθει καταποντίζεσθαι· ἀλλ' οὔτε ὑπερνήχομαι τῶν κυμάτων
 τοῦτο γὰρ σοῦ τοῦ Καίσαρος, οὔτε καθάπερ μολιβδῆς κατα-
 δύομαι· τῷ μέντοι κατασπώμενος· τῷ δὲ καὶ ἀνανηχόμενος·

μέσης γάρ εἰμι φύσεως, καὶ οὔτε τῆς ἀγγελικῆς καὶ ὑπερφυοῦς, ἧς τυγχάνεις αὐτὸς, οὔτε τῆς ἐμπαθοῦς καὶ πολυπαθοῦς· διὰ ταῦτα παρὰ μέρος ὁμιλῶ τοῖς χείροσι καὶ τοῖς κρείττοσι· καὶ ὀλίγον κατασπαθεῖς πρὸς τὰ τῆδε, πάλιν μετεωρίζομαι, καὶ μετὰ τοῦ Καίσαρος γίνομαι.

5

Ἔστω οὖν ὅπως ἂν εἶη ταῦτα· μᾶλλον δὲ ἄγοιτο τῷ Θεῷ, καὶ ἐξάγοιτο τὰ ἡμέτερα, καθάπερ ἐκεῖνος βούλοιτο· ἀλλ' ἔμενε ἐν σφοδρᾷ λυπεῖ μόνον, τὸ ἐστερεῖσθαι τῆς σῆς, τῆς ἀπὸ τῶν λόγων ἠδονῆς· τοῦ θαυμασίου ἤθους· τοῦ μετριωτάτου φρονήματος· τῆς ὑψηλῆς διανοίας· τῆς τῶν Μουσῶν ἐστίας· τῆς ἰο ἐμψύχου βιβλιοθήκης· ἐδόκει γάρ μοι ἡ σὴ ψυχῆ, οἶά τις πολυχεύμων πηγῆ· νῦν μὲν βρύνουσα χάριτας λόγων παντοδαπῶν· νῦν δὲ ποικίλην προβαλλομένην^α φιλοσοφίαν· καὶ εἴτινα βούλοίτο τις· εἴτε τὴν ἡμετέραν, εἴτε τὴν ποτὲ ἡμετέραν· καὶ οὐ δὲ καθ' ἐν μέρος, οὐδ' ἀπὸ μιᾶς πηγῆς ἢ φλεβός· οὐ γὰρ 15 τὸ τῶν πολλῶν πεπόνθας· μίαν προστησάμενος ἐπιστήμην, τῶν ἄλλων κέφυκας ἀδάης· ἀλλ' ὥσπερ εἰς ἓνα κρατήρα τὰς πάσας ἐκέρασας, ἀσύγχυτα φυλάττων ἕκαστα ρεύματα· καὶ ἔστι καὶ τὸ σύμμικτον ἀκραιφνές· καὶ τὸ ἀκραιφνές ἀνακεκραμένον· καὶ τοι ἀντεφιλοτιμούμην αὐτὸς πρὸς τὰ σὰ ρεύματα· ὅλους 20 ποταμούς προβαλλόμενος λόγων· ἀλλ' οὐκ οἶδ' ὅπως τῶν ἐμῶν ναμάτων ἀφεμένος, τῶν σῶν ἐνεφορούμην χανδόν· καὶ ἐθαυμάζον ὅπως τὰ μὲν πλήθη εἰς ἐνάδας ἀνέλυσες, τὰς δὲ ἐνάδας, εἰς τὸν ὑπὲρ ταύτας ἓνα, ὡς εἰς πρῶτον Θεόν· ἢ τὸ ἄρρητον, ἢ τὸ κρύφιν, ἢ καὶ τ' ἀγαθόν, ὡς ὁ Πλάτων φασί, κάτω γὰρ ἐτίθει 25 τὴν ἄλλην φιλοσοφίαν· καὶ τοὺς σοφιστικούς, καὶ τοὺς περὶ τὰ μαθήματα ξύμπαντας, περὶ τοὺς πρόποδας τῆς μεγάλης περιώπης κατελίμπανες στρέφεισθαι· τὸ δ' ἡμέτερον ὄντως ὄν, ὡς ἂν ἡμεῖς θεολογήσωμεν, ἀμερίστως εἰς τρία μερίζον, καὶ διηρημένα ἐνίσων παραδοξότατα, σὺν ἐπιστήμῃ θεολογεῖς, αὐτὸς 30 τὲ γινόμενος ἔθεος, καὶ τοῖς ἄλλοις μεταδιδούς τῆς ἐλλάμψεως.

Πῶς οὖν ἔμελλον τούτων ἀπάντων ἀθρώως ἐστερημένος ἀδημονεῖν; ἢ πῶς ἐπισχόντος σου τὰς χρυσᾶς ἐπιστολάς, καὶ τὰς

^α ἐπιβαλλομένη Cod.

εἰκόνας τῶν πρώτων ἀγαλμάτων τὰ γράμματα; καὶ μήτε γρά-
 φοντος μεμνημένος, καθ' ἕτερον τρόπον οὐχὶ κατονειδίξειν καὶ
 περίτολμόν τι ποιεῖν ἐπεχείρουν· ἀλλὰ σύγε φιλοσοφίας ἀφέ-
 μενος, ἢ τῆς κατὰ πλάτη ῥητορικῆς, καὶ τοῦ τὰ δίκαια λέγειν,
 5 ἐπὶ τὴν νεώτεραν ἐπεστράφης ῥητορικῆν, ἀντεπικλῶν ἡμῖν καθ-
 ἄπερ ἀντέγκλημα τὸ ἀδίκημα, καὶ κρινόμενος λήθης, ἀφιλίας
 κρίνεις ἐμέ· καὶ φεύγων διώκεις· καὶ δέον ἀπολογεῖσθαι, σὺ
 δὲ τῇ ἀπολογίᾳ περιπλέκεις κατηγορίαν· ἵνα τὸ μὲν φυλάξης,
 τὸ δὲ ἀντιπλήξης· ὥσπερ εἴωθατε ποιεῖν ἐν τοῖς πολέμοις οἱ
 10 στρατιῶται ἡμεῖς· θώρακι μὲν καὶ ἀσπίδι τὰ βέλη τῶν βαρ-
 βάρων ἀποκρουόμενοι, ἐτέροις δὲ ὄπλοις βάλλοντες· διὰ τοῦτό
 σοι καὶ στρατιὰ πᾶσα κατ' ἐμοῦ συνεσκευάσται· καὶ ἵπποι
 χρεμετίζοντες, καὶ ἄνδρες ἀλαλάζοντες, καὶ βάρβαροι ὀλολύ-
 ζοντες· καὶ κονίσσαλος ἐγειρόμενος.

15 Σὺ δὲ λέγεις, εἰ βούλει, καὶ λόχους, καὶ φάλαγγας, καὶ τὰ
 παντοδαπὰ τούτων σχήματα, καὶ τὰς παρατάξεις, καὶ τὰς συν-
 τάξεις, καὶ τοὺς οὐραγωγούς, καὶ τοὺς λοχαγούς, καὶ τοὺς ἡμι-
 λοχίτας ἢ διμοιρίτας, καὶ τὰς σὰς ὑπερφαλαγγώσεις· ἵνα καὶ
 πλέον καταπλήξης ἡμᾶς τοῖς ὀνόμασιν· ἀλλὰ τούτοις μὲν ἐφό-
 20 θησας, τοῖς δὲ Παιφλαγονικοῖς ὀνόμασι καὶ διέχεας· ὥσπερ
 ἀπὸ τραγωδίας εἰς κωμῳδίαν μεταβιβάζων τὸν λόγον· ἐγὼ μὲν
 εὐθύς ἀκούσας τὸν παρ' αὐτοῖς ὑποστάτην καὶ τὸν κατηγοῦν
 ἐξεκάγχασα· οἷός ἐγὼ τοῖς τοιούτοις ἐκθήσκων τῷ δέλτῳ, καὶ
 25 σὺ μοι πολλάκις μετεδίδους πολλῶν τοιούτων χαρίτων· ἵνα μᾶλ-

λον γελῶ αὐτός.
 Ἄλλ' οὐτι γε τὴν σὴν ἡγνόνκα τέχνην· πρὸς γὰρ ῥήτορα
 ῥητορεύεις· καὶ πρὸς σοφιστὴν ἀντισοφιστεύεις· ἀλλὰ τί ταῦτα
 ἐγὼ φημι; ἤδη γὰρ ἠρξάμην ὑποχαλᾶν, τοῦ τόνου τε καὶ τοῦ
 πνεύματος· καὶ οὐ πάνυ τι τὸν ἀγῶνα θαρρῶ, πρᾶτερος γίνομαι·
 30 καὶ τὴν Δημοσθενικὴν ἀφεις ἀγωνίαν, ἐξαίφνης Αἰσχίνης σοι
 φαίνομαι· καὶ δῆτα ἂν νικῶς αὐτός, κἂν κατηγορίας κρατοίης,
 ὅμως ἐπαινῶ τὸν κεκρατηκότα· ἔπει κάκεῖνος εἰς Ῥοδίου ἐλθὼν,
 εἰς οὓς ἀπελθεῖν κατεψήφιστο, τὴν Δημοσθένους ἐπήγει δεινό-
 τητα, ὑφ' ἧς ὁ ῥήτωρ ἐάλωκεν.

IV.

Λόγος αὐτοσχέδιος ρηθεὶς εἰς τὴν Δεσποίνην Κυρίην Εἰρήνην.

Λόγον αὐτοματίσαιμι ἐξ αὐτοσχεδίου γλώττης, ἐν τῷδε τῷ λογιωτάτῳ θεάτρῳ, προτέταχας, ὃ πάσων βασιλίδων λογιωτάτη μοι δέσποινα, καὶ πλέον ἢ πάντες τοὺς λόγους τιμήσασα· ἀλλὰ τὸ μὲν ἀποπνέειν οὕτω τοὺς λόγους, καὶ εἰς τὸ ἄκρον διατετρῆσθαι τὴν γλῶτταν·

ἦσαν ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλῆσιοι^α.

ἦν καὶ τοῦτο χρῆμα ποτὲ τοῖς λόγοις εὐτύχημα, ἥνικα Σκοπελιανοὶ τινες καὶ Νικῆται, Ἀλέξανδροί τε καὶ Διώνες, καὶ τοιοῦτοί τινες τὴν τέχνην ἐκόσμου· νῦν δὲ ἀνχμὸς τις κατέληφε τὴν ῥητορικὴν εὐγλωττίαν· ἐγὼ ἀνγὴν προσελάμβανες^β· ἢ τὸν κάτωθεν πλάστην συνεργὸν ἐκάλεῖς τῆς ὠραιότητος, καθάπερ αἱ θηλύτεραι τῶν γυναικῶν ἐπιτρίβονται, ἐφ' ὕβρει τοῦ θείου πλάσματος· ἔθεν τοι καὶ ἡ κομμωτικὴ Κλεοπάτρας τέχνη 15 ματαία σοι καὶ κενόσπουδος· ἦθει γὰρ οὐδὲν ἦττον ὁ λειμὼν ἀμελούμενος· καὶ καταφρονούμενος ἐπεδίδου· καὶ μὴ κηπεύομενος ἤύξανεν· ὡς τε εἴ τινες πλοκάμους γυναικῶν ἀνάγουσιν εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἀστροποιοῦσιν ἀποκειρομένας ἐθείρας, ὥσπερ ἀνάθημα θαυμαστόν, πῶς οὐκ ἂν ὅλην αὐτὴν κατηστέρησα τὴν 20 ἐμὴν δεσποίνην, εἰ καὶ νῦν ἐφ' ἡμῶν ἐγεγόνασιν ἄνθρωποι τολμηρότεροι ἀστρονομία προσεσχηκότες;

Ἄλλ' ἐγὼ μὲν καὶ αἰσχυνοίμην ἂν ἀπὸ τούτων θαυμάζων τὴν ἱεράν βασιλίδαν· ἢ γε πᾶν τὸ ταύτης κάλλος ὡς ἀληθῶς ἀπόθετον ὄν εἰς τὸ ἔνδον ἀνάκτορον τεθησαύρικεν· ἴν' ἢ πᾶσα ἡ 25 δόξα τῆς βασιλίδος ἔσωθεν· οὐκ ἐν κροσσωτοῖς χρυσοῖς ἀποστίλβουσα, ἀλλὰ ταῖς ἀρεταῖς ἀπαστράπτουσα· καὶ τότε μὲν, ὅτε τῆς σαρκὸς ἠσπάζετο, καὶ πρὸς τὸν κόσμον ἐπέστραπτο· μάλιστα δὲ νῦν, ὅποτε θαῦμα πρὸς τὸν ἑαυτῆς νυμφίον ὄρα, καὶ ὀπίσω τούτου κεκόλληται. 30

Σωφροσύνη γὰρ τὰς ὀπουδέποτε σόφρουας παρελαύνουσα, ἦν μόνη καλλονὴ τῆς ψυχῆς ὁ Πλάτων φησί, ἀνδρεία καὶ

^α μιλῆσιοι Cod. ^β deest aliquid proculdubio post ἐγὼ, sed nulum in Cod. apparet lacunæ signum.

τὰς ἀρρένων φύσεις ὑπερηκόντησε· ὅσπερ ἐνταῦθα μόνον ἀρη-
 σαμένη τὴν φύσιν, καὶ παρὰ τὸ ἀρρένοπώτερον ἀποκλίνασα· ἡ
 δικαιοσύνη, εἰ τὴν γεωμετρικὴν ἰσότητα μιμουμένη, καταλλή-
 λους καὶ ἀναλόγους πρὸς ἕκαστα τὰς διενεμήσεις προσεμερί-
 5 ζετο· ἡ καὶ μᾶλλον τὴν βασιλικὴν ἡγεμονίαν ἐκόσμησε· τὴν
 γε μὴν φρόνησιν ἴδοις τῶν ἀπάσων ἀρετῶν τὴν ἡγεμόνα παντα-
 χοῦ ταύτης ἐν λόγοις περιχορεύουσιν, ἐν ἔργοις ἐν ἀποφυγεῖς^c
 ἐν αἰρέσεσιν ἀλλὰ καὶ τοὺς ταύτης ὁπαδοὺς, εὐβούλων δὲ καὶ
 τὰ μέρη συμπαραθεόντων, ἀγχίνουσαν, εὐβουλίαν· ἅπανθ' ὅποσα
 10 τὴν Σολομώντειον γυναῖκα δείκνυσι· καὶ ἵνα φιλοσοφίαν ῥητο-
 ρικὴν παραμίζαιμι· ἀπὸ νοῦ ἀρξαμένη τοῦ θεωρητικοῦ, πρότερον
 καὶ νοῦς διαβατικώτατα χρηματίσασα, καὶ τὸν πρακτικὸν ἀπε-
 λάμπρυνε νῦν· μᾶλλον δὲ ταύτης, εἰ δεῖ τ' ἀληθὲς εἰπεῖν, καὶ
 ἡ αἴσθησις ὄλη, καὶ ὁ φανταστικὸς νοῦς, καὶ ἡ δοξαστικὴ
 15 δύναμις, καὶ ἡ ξύμπασα γνώσις, ἔννοος ἐστὶ καὶ φιλόσοφος·
 καὶ νοῦς αὐτόχρομα κατ' ἐνέργειαν γέγονε.

Τοῦτο δὴ τὸ τέτρωρον ἄριμα ἑαυτῇ καλῶς καὶ ἐπιστημονικῶς
 ἰποξεύξαιμι· περιπολεῖ μὲν οὐρανὸν, περιτρέχει δὲ τὸν αἰθέρα·
 μετὰ τῶν ἀγγέλων χορείαν ἐστήσατο· πᾶν γεηρὸν καὶ ὑλικὸν
 20 ἀποπέμπουσα· καὶ ὀλίγη τούτῳ χρωμένη καὶ προσανέχουσα,
 ὅτι μὴ πρὸς εὐεργεσίας τε καὶ χάριτας· καὶ δυσὶν ὀμιλήσασα
 βίοις ἀμφοτέρους ἐκόσμησε· καθάπερ τι ζῶον ἀμφίβιον ἄριστα
 καθ' ἑκάτερον διαζήσαν· τὸν τε γὰρ πολύκυμον τοῦτον, λέγω δὴ
 τὴν τοῦ βίου πολύστροφον θάλασσαν, καλῶς καὶ βασιλικῶς
 25 διενήξατο· καὶ μετὰ τοῦτον εἰς ἄλλον μεταθεμένη καλλίω καὶ
 ὑψηλότερον, καὶ τὴν κοσμικὴν μετὰ τοῦ κόσμου παντὸς ἀπο-
 θρίξασα τρίχα, οἷά τις χρυσόπτερος ἀέτος διὰ τοῦ ἀέρος, εἰς
 τὰς οὐρανιας μονὰς ἀνίπταται· μᾶλλον δὲ Δαυτικῶς εἰπεῖν,
 “περιστερᾶς ἀναλαβομένη πτέρυγας” τούτεστι φιλανθρωπίας
 30 ὀκύνπτερα, καταπαῦσαι ζητεῖς εἰς τὰ ἀνώτατα ἀνάγουσα· καὶ
 ἀκαθέκτως ἔχεις τῆς πτήσεως· ὡς τε μὴ δὲ συγκρίνομεν τὴν
 ἀσύγκριτον, ὃν περ γὰρ ἂν ἐπιδραξαίμεθα πρὸς ἀντεξέτασιν
 τῶν πάλαι καὶ νῦν, ἀστρίον ἐστὶ πρὸς ἥλιον, καὶ βάνις πρὸς

^c sic Cod.

μέγιστον πέλαιος, καὶ κέγχρος ὀλίγη πρὸς ὄγκον ὄρους ὑψηλοτάτου, καὶ πρὸς Βαβυλῶνα κωμυδριον.

Εἰ μὲν μὴ ἐπίπνους αὐτὸς ἐγινόμεν εἰς τόνδε τὸν λόγον· εἰ μὴ μοι ἐνεφορεῖ τῆς βασιλίδος ἢ παρουσία, σύμμαχον ἂν πρὸς ἐλαβόμην καὶ τὴν σειρῆνα τοῦ Καίσαρος· οὐ δὲ γὰρ ἄλλοθεν 5 προσεπιρρέϊσθαι τὰς ἐμὰς ἀμάραις ἀνεσχόμεν, ἢ παρὰ σοῦ τῆς μεγάλης πηγῆς· καὶ δεξιμὴν ἂν μόνον τῶν Εὐξείνου ρευμάτων, ἢ Προποντίς· ἐπεὶ δὲ οὐ φέρω τὴν θεαγωγὸν ὄλην· ἀλλὰ καὶ μεσὸς εἶμι λόγων καὶ προθυμίας ἀρρήτου, καὶ μικροῦ δεῖ καταπέπνυγμαὶ ταῖς ἐπιρροαῖς, περιττὸν τὸ προσερανίζεσθαι· τρόπον 10 γάρ τινα, αὐτὴ ἢ βασίλισσα ἑαυτὴν τοῖς λόγοις τούτοις κατεστεφάνωσε, χορηγοῦσα τὰ ἐνθυμήματα· ἡμῖν δὲ μόνον καθάπερ ὀργάνοις ἐχρήσατο· ὃ γοῦν ἔδει ποιῆσαι, τοῦτο δὴ τὸ τῶν γεωμετρούντων πεποιήται, καὶ ἀπὸ ταύτης ἄρα καὶ μόνῃς ἢ φύσις τοῦ λόγου λαμπρύνειτο· λεγέσθω γὰρ τοῦτο μετὰ τὴν ἀπό- 15 δειξιν ἐπιφώνημα· εἰ δὲ καὶ μεταξὺ ῥητορεύοντες ἐφιλοσοφῆσαμεν, ἀλλὰ πῶς ἂν ἐτέροις ἐπεξῆλθον τὸν λόγον, φιλοσόφου τοῦ ἀκροάτου τυγχάνοντος· τῆς μεγάλης βασιλίδος τῶν ἄλλων βασιλίδων· τοῦ Καίσαρος· ὅπου γε οὐδ' ὁ περὶ τὴν βασιλίδα κύκλος παντάπασιν ἀφιλόσοφος. 20

V.

Ὁ μὲν Δημόκριτος εὐλόγων ὀνείρων ἔδειτο τυγχάνειν· ἐγὼ δὲ οὐκ ἂν προτιμησαίμην, κ' ἂν ἐργηγορότι μοι διδότω τις πλοῦτον τοῦ Κροίσου, ἢ τὸ ρεῦμα τοῦ Πακτώλου, τῶν σῶν χρυσέων ἐπιστολῶν· τί γὰρ εὐφράνοι τοσοῦτον ἄνδρα μετρίως τοῦ ἥθους 25 ἔχοντα ὁ κάτω βέων χρυσός· οὐ δὲ γὰρ τὸν Σόλωνα ἠύφραναν ὁ τοῦ Λυδοῦ πλοῦτος· ἄνευ γὰρ ἀρετῆς οὐ μόνον οὐκ ἔστι τερπνός, ἀλλ' οὐδὲ ἀνίησι λύπης τὸν ἔχοντα· πολὺ δὲ καλλίους αὐγὰς ἀποστέλλει χρυσίον τῶν σῶν ἐπιστολῶν ἢ χάρις· καὶ μὴ φθόνει ἡμῖν σοφώτατε Καίσαρ· καὶ μᾶλλον ὅπταν τοσοῦτοις 30 περικλυζώμεθα κύμασι· μετὰ γὰρ τοῦ πλουτεῖν ὀξείαν χεῖρα πρὸς γραμμάτων τύπον· ὅτε γραμματεὺς οὐ παρῆ· καὶ ἐπιφορεῖ τὴν γλῶσσαν ἔσχηκας εἰς λόγων γονάς· ὃ Νειῶων

ρεύμα· ὃ Πακτώλου κύμα· μᾶλλον δὲ ὃ πόντος Εὐξείνιος· ὃ πέλαγος Ἀτλαντικόν· ὃ οὐράνιον ἀποχέτευμα.

VI.

Ὡ πόθεν μοι φανείς θεϊότατε Καίσαρ· πόθεν ἄρα μοι βάλ-
5 λει τὴν ἀκοὴν τῆς σῆς φωνῆς τὸ Στεντόρειον; ὡς εὐμαθὲς σου,
κ' ἂν ἀποπτος ἦς, ὅμως φώνημ' ἀκούω, καὶ ὅλη τῇ ψυχῇ τῷ τοῦ
λόγου ἐπίχαρι· καὶ ὄρας οἶά με δέδρακας τὸν σὸν ἔραστήν·
συμπεριπλανῶμαι γάρ σοι, καὶ ἐπιζητῶ τὴν ἐμὴν θειοτάτην ἰσχῶ
κατὰ τὸν Πανικὸν ἔρωτα· καὶ οὐκ οἶδ' ὅτι τῷ πόθῳ χρῆσαι-
10 μην· ποῦ ἄρα ἦσθα σοφωτάτη ψυχῇ; ὡς ἔμοι γε δοκεῖ καὶ
ἐπέκεινα τῶν ὀμφαλῶν ἐκατέρων ἀπεσκηνώκεις.

Ἄλλ' ἀπό γε τῆς θαυμασίας ἐπιστολῆς εἰς μοι ἐπέστης,
καὶ μαρμαρύσσεις ἀπρόσιτα, καὶ ἀπαστρέπτεις ὡς ἑαρινὸς
ἥλιος, οἶον κατειληφῶς αὐτὸ τοῦ οὐρανοῦ τὸ μεσαίτατον· τὸ
15 τοῦ παντός ἔρεισμα, εἶπεν ἂν ὁ Σιδώνοθεν Δωρόθεος· ἐνεαρίζεις
οὖν, καὶ μετὰ τῶν χελιδόνων μοι λαλεῖς· ἅμα τὲ γὰρ ἡ Παν-
διονίς ἦδε, καὶ τὴν οἰκείαν κατηύλει, καὶ περιελάλει τὸν ἀνθρω-
πον, καὶ ἅμα τὸ γράμμα τοῦ Καίσαρος κατεμελίττωσέ μου
τὰς ἀκοάς· εἰς γὰρ λογικὸν θέατρον δοθεῖσα ἡ ἐπιστολὴ, καὶ
20 ἀνελιχθεῖσα, φθόγγον ἀφῆκε καὶ μέλος, ὃ λόγοι, καὶ μουσα, καὶ
ῥητορεία κομιή, οὐκ οἶδα ὅποσον καὶ οἶον· ὡς ἦσεν, ὡς ἄνη-
σεν· ὡς ἔνθους ὑφ' ἡδονῆς ἀπειργάσατο· εἰ δὲ μὴ κατεῖχε τὸ
σῶφρον τοῦ μέλους, καὶ τὸ στάσιμον τοῦ ῥυθμοῦ, καὶ τὸ εὐ-
πρεπὲς τῆς λέξεως, Κορυβάντων ἂν ἐνεπλήσθημεν, καὶ ὁ τοῦ
25 γράμματος κήρυξ, καὶ οἱ τῶν κηρυγμάτων ἀκροάται.

VII.

Τῷ Ἐφόρῳ.

Διὰ τὴν καθ' ἡμᾶς αἰσθητὴν τράπεζαν, ἀφ' ἧς πολλάκις
ἔσιτησάμεθα, Κύριε Θεόφανες, τῆς λογικῆς ἀξιώ τραπέζης τὸν
30 χρυσοῦν μοι ἀνεψιόν, καλῶ τοίνυν αὐτὸν εἰς τὴν λογικὴν ταυτηνὴν
πανδαισίαν, ἣν καθ' ἐκάστην ποιοῦμαι τοῖς νέοις· εὐφραίνων
αὐτούς τοῖς ἀπὸ τῶν λόγων ἐδέσμασιν· ἔνεστι γὰρ τούτοις καὶ
ἔλαφος φιλοσοφουμένη· καὶ πτωξ̄ φυσιολογούμενος, καὶ πῶς

μηδικός· και πέρδιξ ᾠδικός· και κύκνος μουσικός· και τὸ πλουσιώτατον, ὅτι ὅσα οὐδ' οἱ περὶ τὴν Σύβαριν ἐξηγήκασιν, και ὅποσα οὐδ' ὁ τρυφηλότατος τῶν φιλοσόφων Ἀρίστιππος κατηρτύσατο, τούτοις εἰς πλησμονὴν ἀβροά πάντα παράκειται.

Τί μὴ λέγω τὰ κρείττω και ὑψηλότερα; τὰ γὰρ ὄντα τού- 5 τοις εἰς πανδαισίαν προτίθεται, ὅσα τε τῆς ἀμεροῦς ἐστὶ φύσεως, και ὅσα τῆς πολυμεροῦς και σωματικωτέρας ἐστὶν οὐσίας· ἀλλὰ και εἴτις μεταξὺ τούτων τοῖς παλαιοῖς ἐξεύρηται φύσις, ἣν δὴ μαθηματικὴν ὀνομάζουσι και συγγενεστέραν ταῖς ἡμετέ- 10 ραις ψυχαῖς, και αὕτη μέρος τῆς εὐωχίας γέγονε, και ξυμπλη- 10 ροὶ τὴν ἐστίασιν· ἵνα μὴ λέγω τὰ ταύτης ἔκγονα, και ὅσα τέχναι ταύτης ἐρρύθησαν, μηχανικὴν, ὀπτικὴν, κατοπτρικὴν, με- 15 τρικὴν, κεντροβαρικὴν, και ὅσαι ἄλλαι ὑπὸ ταύτην τετάχεται· ἄλλως δ' ἀλλότε μέρος ἐσκεύασται, ἵν' οὕτως εἴπω, τοῖς ἑμοῖς ὀπανίοις· ἀλλ' οὐ μία τίς ἐστὶν ἡ ἰδέα τῶν ἐδεσμάτων· “ τὰ 15 “ μὲν γὰρ λωπάδις ἐστὶ, τὰ δὲ τάγνηα, και οὐθ' ἡ λωπάς κακὸν “ ἐστὶ, ” ἵνά τι και ἀπὸ τῶν Δειπνοσοφιστῶν παραρτύσαιμι, “ και τὸ τάγανον ἄριστον” και τὰ μὲν ἐφθά, τὰ δ' ὀπτα παρα- 20 τίθεται· οὐ δὲ ἀλάντες, οὐ δὲ πλακοῦντες, οὐ δ' ἄμητες τὴν τράπεζαν ἀπολείπουσιν· ἀλλὰ τὸν σισαμοῦντα εὐρήσεις ἐν- 20 ταῦθα, και τὸν Γελώνιον πλακοῦντα, και ὅλωσ τῆς Κλεοπάτρας ἐπ' Ἀντωνίῳ ἐστίασιν.

Σὺ δὲ μοι λέγε τὰ ὀψὰ τὰ σά· τοὺς τυραννομένους ἰχθύας, εἰς ὄρνιθας· και τοὺς ὄρνιθας εἰς ἰχθύας μεταπλαττομένους· και τὰ καινὰ ταῦτα τῆς νέας δημιουργίας πλάσματά τε και 25 γοητεύματα, ὧν ἡ κοιλία προκάθηται· τὸ δὲ ποτὸν ἐκείνοις οὐκ οἶνός· ἐστὶ Χαλυβώνιος, οὐδ' ἕτερος ἀνθοσμίας· ἀλλ' ἀντικρυς νέκταρ, και οἶον οἱ θεοὶ πίνουσιν ἐν χρυσεῖσι δεπέσσιν. ὄρας ὅπως οὐκ ὀψοποιητικὴν ἰατρικὴν καθυπερέβαλον, καθάπερ ὁ Πλά- 30 των· ὥσπερ και ῥητορικὴν νομοθετικὴν, ἵν' ὑβρίση τὴν τέχνην, 30 και κολακειᾶν εἴπη, και μορίου τῆς πολιτικῆς εἶδωλον· ἀλλ' ὀψαρτυτικὴν ἢ μαγειρικὴν φιλοσοφίαν παρέμιξα.

Οὐκοῦν και τὰ ἐφεξῆς τῆς τροπολογίας ἀποσωζέσθω· οἰνο- 35 χόου μὲν ἐνταῦθα Πυθαγόραι και Πλάτωνες· Ἀριστοτέλης δὲ

καὶ ὁ σύμπασις Περίπατος, ἀρχιμάγειρος· τὴν δὲ πᾶσαν καὶ τὴν νεωτέραν Ἀκαδημίαν εἰς ὑπέρτερον τάξιν τοῖς δαιτυμόσι κατέστησα· δεῖσαν δὲ καὶ τίνα ἐπιδορπίσματα τοῖς φίλοις ἐπεισαγαγεῖν, τὴν τῶν Στοικῶν εἰσάγω καινότητα· καὶ τὸ ἀμ-
 5 φιτάλαντον Πύρρωνος καὶ τὰς ἐφέξεις ἢ ἀντιθέσεις αὐτοῦ· ἔστι δ' ὅτε καὶ τῆς βαρβάρου φιλοσοφίας, ὅση Χαλδαίοις καὶ Αἰγυπτίοις ἐξεύρηται, φιλοτιμοῦμαι τὴν τράπεζαν, καὶ κατα-
 αυλῶ τοῖς μέλεσι, καὶ καταβέλω τοῖς κρούμασι, καὶ συνέχῳ
 ῥυθμοῖς· καὶ νῦν μὲν τὴν χρωματικὴν ᾄδω· νῦν δὲ τὴν σύντονον
 10 μουσικὴν ἀναβάλλομαι· νῦν δὲ τὴν ἀρμονικὴν ἀρμόττομαι χά-
 ριν καὶ ἅπαν γένος βαρβίτων ἀνάπτομαι· ἐποποιητικὴν· τρα-
 γικὴν· κωμικὴν· σατυρικὴν· καὶ οὔτε ἡ λύρα Ὀρφῆως ἄπεισι
 τῆς εὐωχίας· οὔτε ἡ Πινδαρικὴ ᾠδὴ· οὔτε ἡ Σαπφικὴ χάρις·
 ἔστι δ' οὐ καὶ ἡ τέχνη τῶν λόγων περισαλπίζει τὰς μῆνιγγας
 15 μετὰ τῶν ἐκείνης θαυμάτων· τῆς Ἰσοκράτους^d σειρήνος· τῆς
 Δημοσθένους ἠχοῦς· τῆς Ἡροδότου γλυκύτητος· τῆς τοῦ Θου-
 κυδίδου σεμνότητος· καὶ ὅσοι τῶν ἐκείνης μελῶν ἀποπνέουσιν.

Ἐγὼ δὲ σοὶ οὐδ' ἐπὶ μιᾶς τούτους ξηναγῶ ἐστίας· ἀλλὰ
 νῦν μὲν τὰ νέβην μετὰ τούτων διερευνῶμεν τῆς γῆς· νῦν δὲ
 20 ἐκείθεν, καθάπερ γίγαντες, ἀναδοθέντες καὶ ὑπερνεφεῖς γεγονότες,
 τὸ βάθος τοῦ ἀέρος θαρροῦμεν· καθ' οὔτι τῷ αἰθέρι ἐφαλλό-
 μεθὰ τε καὶ προσαλλόμεθα, καὶ τὸ πέμπτον σῶμα πᾶν, καὶ τὴν
 κύκλω φοράν ὑπερκρύψαντες· ἢ τὸν τρίτον οὐρανὸν τοῦ Παύλου
 φθάσαντες, ἄρρητα πάντα καταμανθάνομεν· καὶ ἐμπλησθέν-
 25 τες^e ἀπορίας καὶ δειμάτος, ὡς ἐκ πολλοῦ πελάγους εἰς τοὺς
 εὐαγγελικοὺς ἐλλιμενίζομεν κόλπους· καὶ ἄραυτες ὅλοις ἰστίοις
 πρὸς τούτους καταίρομεν, τὴν ἀπορίαν ὡς βᾶρος ἀποφορτί-
 σαντες.

Τοιαύτη μὲν ἡ καθ' ἡμᾶς εὐωχία· τοιοῦτον δὲ τὸ ἐστιατό-
 30 ρειον· ἡκέτω τοίνυν καὶ ὁ καλλιστός μοι ἀνεψιός, μετὰ τῶν
 ἄλλων πάντων παρ' ἐμὲ οἴκαδε· ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς τοῦτο κε-
 λεύεις· καὶ σὺν Θεῷ δὲ εἰρήσθω· ἀποφανῶ σοὶ τοῦτον ἐν οὐ
 μακρῷ χρόνῳ τῶν ἀπάντων ἐκείνων διακορῆ· οὐδένα γὰρ ἄλλον

^d Ἰσοκράτους Cod.^e ἐμπλησθέν τις Cod.

τῆς σῆς φιλίας ἐπίπροσθεν ποιησαίμην, εἰθῶς καὶ πρὸ τῆς αἰτήσεως τοῖς φίλοις χαρίζεσθαι· μόνον ὑπόσθηθι σὺ πάντα τὰ περὶ τῆς βασιλίδος ἐφ' ἡμῖν προτεταγμένα πληροῦν· ὡς τότε τῶν μαθημάτων ἀνάκτορον μέχρι τῶν ἀδύτων καὶ πάλαι ἠρέσκται.

5

VIII.

Τοῦ αὐτοῦ.

Ἐκείθεν τὸ Νεῖλου ρευμάτων ὡς ἀληθῶς τὰ ἰχθύδια· καὶ τοῦ ἐκεῖθεν τέλματος ἔκγονα· οὕτως ἔχουσι χυμοῦ τε καὶ γένεως· καὶ τοιαῦτα πρὸς ἔδωδὴν· ἀλλὰ πότερον αὐτὸς Ἄττα-10 λείσθεν ἐκέῖσε καταπεξεύσας ἐκόμισας οἴκαδε· ἢ παρὰ τῶν φίλων ἐδέξω δώρημα· ἔπειτα καὶ ἡμῖν τῆς Αἰγυπτιακῆς ταύτης χάριτος μεταδέδωκας; πολλὴ δὴ σοι χάρις καὶ ἀμφοτέρωθεν· τὸ μὲν, ὅτι τοιαύτης ὁδοῦ καὶ πελάγους ἄθλον οὐκ ἠξίωσας μόνος αὐτὸς ἀπενέγκασθαι· τὸ δὲ, ὅτι δωρεᾶς μακρόθεν 15 ἠκούσας μόνος οὐκ ἀπολέλαυκας· εἰ δὲ πρὸς τούτοις, καὶ ἡδονῆς λόγον οὐδὲ μίας ὑπερβολῆν ἀπολέλοιπας, οὐκ ἔξω τοῦ εἰκότος ἐπαινοῖο ἂν καὶ θαυμάζοιο· εἰ δὲ ἐπεντροφῆσας τῷ βρώματι, σὺ δὲ μερίδα τούτων ἡμῖν πεποιήκας· ἵνα μὴ μόνος^ε τρυφώης.

Τοιαύτην ἄρα καὶ τοῖς φεύγουσιν ἐξ Αἰγύπτου Ἑβραίοις 20 ἐντέθεικεν ἡδονῆς αἰσθησις, τὰ ὕεια κρέα, καὶ οἱ λέβητες, καὶ τὰ σίκυα, καὶ ὅσοις Αἴγυπτος τούτους ἔτρεφε· ἅμα γὰρ ἀνεμιμνήσκοντο τῶν βρωμάτων ἐκείνων, καὶ κατεθρήνου τῆς ἀπορίας.

Ταῦτα δὲ τὰ ἰχθύδια μικρότατα μὲν εἰς μέγεθος ἀφίας 25 ἰδὼν εἰποίησ, ἡδύτερα δὲ τῶν ἄλλων, καὶ τῶν παρ' ἡμῖν θαυματομένων εἰς ὄγκον σώματος· καὶ ὡς ἔοικεν οἱ μὲν παρ' ἡμῖν ἰχθύες πολύκρεως^ι· τὸ θαυμαστότερον ὅτι μὴδὲ τὴν ἔμφυτον γλυκύτητα ἀπηνήσαντο, τοσοῦτον χρόνον ἀπολελουκότες τοῦ ἄλατος· ἀλλὰ κολυμβῶντες ὑδαρῆ ἄλμυ τὸν ἴδιον χυμὸν τέτη-30 ρήκασι τῇ στυφότητι τῶν ἄλλων ἀνεπίμικτον· καὶ εἰ μὴ τις

^ε μόνον Cod. ^ι aliquid hic excidisse videtur, quod scriptum postea in margine abrasum est, adeo ut vix compareat. οἱ * * ὠ^α πα * υ * μελ * * δὲ γλυκύκρεως.

ἀποπλύνει ὕδατι χλιαρῷ, καὶ ὄξους ἐπεμβάλλοι, καὶ ἄλατος ἐπιρράνοι, οὐκ ἂν νοστιμωτέρους τοὺς ἰχθύας ἐργάσαιτο διὰ τὴν ἄκραν γλυκύτητα.

Σὺ μὲν οὖν μοι οὐ δὲ τὴν ὀφαρτυσίαν ἐδήλωσας τούτων· καὶ 5 ταῦτα φαύλην οὕτω τυγχάνουσαν καὶ ἀπλήν· ἐγὼ δ' ὅπως εἰς τράπεζαν ἔλθειεν ἐπιτήθειοι, αὐτομάτως ἐξεύρηκα· προσεπιρραίνων καὶ ἐλαίου μικρόν τι, καὶ θύμου προσεπιπάττων, καὶ ξηρῶν ἠδυόσμων· καὶ ἔστι μοι τοῦτο τὸ ὄψον, ὁμοτίμον μὲν ἀτταγαῖς· τῶν δὲ ἀπὸ Φάσιδος ὀρνίθων ἠδύτερον. πέμπε δὴ 10 καὶ πάλιν εἰ δυνατόν τὰ Λιβύσια· οὕτω γὰρ καὶ αὐτὸς ἐπὶ λέξεως εἴρηκας τούνομα τῶν ἰχθύων· τάχα δ' ὅτι ταῦτα μόνα τῶν ἀπάντων ἐστὶν ἀξιώτατα, ὅσα Λιβύη τρέφει καὶ φέρει ζῶα, ἐκεῖθεν προσονομάζεσθαι, ἢ ὁ ἐπὶ τῇ καμήλῳ ὄρνις, καὶ ἐν τῇ ὄρνιθι κάμηλος· ὁ παρὰ τοῖς παλαιοῖς θαυμαζόμενος στρουθὸς 15 Λιβυκός.

Αἴγυπτος μὲν γὰρ ἀπάσης Λιβύης κρατεῖ· τῶν δ' ἐν Αἰγύπτῳ ζῶων, ὅτι περ κράτιστον τὰ Λιβύσια· ἂ καὶ ὡς παρά σου, καὶ ὡς Αἴγυπτόθεν σταλέντα, ὑπερηγάμην· τῶν γὰρ ἄλλων Αἴγυπτιακῶν ληρημάτων ἄλλις ἐμοί· καὶ τῶν συρίγγων· καὶ 20 τῶν ἐν αὐταῖς ἱερογλυφουμένων γραμμάτων· καὶ ὅσα Κνουῖφις ὁ παρ' ἐκείνοις ἀγαθὸς δαίμων παρέδωκε· καὶ ὁ τούτου μαθητὴς ἐφιλοσόφησεν Ὀσιρις· καὶ ὁ προσέτι ὁ τὰ τούτων διαδεξάμενος Σούσωθις, ἢ Νεχειψώ τις ἕτερος βάρβαρος, καὶ ὅσοι ἄλλοι τοιοῦτοι ταῖς ἀντιμαχεῖαις τῆς συμπαθείας ἐκείνης ἀκωνάμεθα· 25 τοὺς γὰρ αὐτοὺς ἀνελίττομεν καὶ πάλιν πόνους καὶ παροράμεθα· εἰ γὰρ ἂν οὐκ ἠδίκησεν ὁ βασιλεὺς βασιλάκιον, βασιλικῆς φροντίδος ἠξίωσεν· τί ποτε τοσοῦτον ἡμεῖς ἐξημάρτομεν ἵνα τῆς αὐτῆς φιλανθρωπίας παντάπασιν ἀποτύχοιμεν;

IX.

30 Τῷ Λογοθέτῃ.

Ποῦ ποτε τυγχάνεις ἢ γλυκυτάτη τῷ ὄντι σειρῆν; τίνας ἀκαῶς καταβέλγεις; ὡς ἐδίψησέ σε ἢ ψυχὴ μου· ὡς ἐπεπόθησεν· ἀλλὰ σὺ μὲν ἄλλοις ἀνάπτεις τὰς μουσικὰς οἶμαι χάρι-

τας· ἄλλοι τῆς γλώσσης καταπολεύουσιν· ἡμεῖς δὲ πολυδυστυ-
χοῦμεν αὐχμὸν λογιότητος· ταῖς μὲν οὖν Ῥοδίοις, ὁ Ζεὺς, ὡς
φησὶ Πίνδαρος,

Ξανθὰν ἀγαγὼν νεφέλαν
πολὺν ὕσε χρυσόν·

(Ol. VII. 90.) 5

σὺ δὲ ἡμῶν ἀποχωρήσας, ὁ πάσης γλυκυθυμίας ἀεὶ ῥύτος ποτα-
μὸς, αὐτοὺς καὶ ξηροὺς καταλέλοιπας· καὶ τὸ μὲν σὸν μάνα
ἐτέροις ὀμβρίζεται· ἡμεῖς δὲ λιμώττομεν, ὅσοι τῆς σῆς ἐστε-
ρήμεθα γλώττης· ἀλλὰ τίνα τοῦτο λιμὸν; τοῦ ἀκοῦσαι χρυ-
σῆς σειρήνος λαλούσης· λόγου, τοῦ καταμελιττοῦντος τὰς 10
ἀκοάς· ἀπὸ γὰρ σοῦ τοῦ Μέλητος καταρρεῖ, ἥτοι μέλιτος·
ταυτὸν δὲ μέλι τε εἰπεῖν, καὶ τὸν Λογοθέτην Μέλητα· ἄμφω
γὰρ ξύμφυτον ἔχουσι τὴν γλυκύτητα.

Ἄλλὰ τί μὴ γράφεις καὶ θέλγεις; καὶ τὴν Μερρᾶν ἡμῶν
μεταβάλλεις; καὶ ἰᾶ, τὴν πικρίαν τὴν ἡμετέραν· οὐδὲν γὰρ 15
ἀλλοιότερον ἔσχε τὰ καθ' ἡμᾶς σοφωτάτη ψυχὴ· οὐ δὲ τῆς
βασιλικῆς συμπαθείας ὠνόμεθα· οἶδαμεν οὖν ὅτι νῦν πρὸς
ὄπλα καὶ νῆας ἐξεταζόμενος σκοπεῖς, οὐκ ὅπως ἀποτορνεύσεις
περίοδον, καὶ πῶς τὸ ἀντίθετον σχῆμα συστείλειας, ἢ ἐξαπλώ-
σειας· ταῦτα δὴ τὰ σοὶ ῥᾶστα καὶ προχειρότατα· οὐδ' ὅπως 20
Πλατωνικὴν ἰδέαν μεταβάλλεις εἰς Δημοσθενικὴν, ἢ ποιητικὴν
μεγαληγορίαν εἰς πολιτικὴν ῥητορείαν ἀμειψείας· ὥσπερ εἰς
ἄλληλα μετοχτεῦων τὰ ρεύματα, καὶ τοὺς χυμοὺς αὐτῶν
μετακλύζων· οἶα Σώπατροι, καὶ Λογγῖνοι, καὶ Γαζαῖοι τινὲς
ἐπιτεχνάζονται ῥήτορες· ἀλλ' ὅπως τάξεις τὸν οὐραγὸν καὶ τὸν 25
λοχαγόν· καὶ πῶς ἐξοπλίσεις τὸν ψιλόν τε καὶ τὸν ἰππέα, καὶ
τὸν πελταστὴν, καὶ τὸν Ταρατῖνον· καὶ τίνα τρόπον ἀμφι-
στόμους, ἢ ἑτεροστόμους συντάξεις τὰς φαλάγγας, καὶ ὅσα
ἡμεῖς οἱ φιλοσοφίας τακτικὴν ξυναρμόσαντες οἶδατε.

Ἄλλ' ἀξιῶ, μικρὸν τὸν Ἄρην παραιτησάμενος, τὴν Ἑρμαί- 30
κὴν μοι λύραν ἀναλαβοῦ· ἢ τὴν Ὀρφέως κιθάραν· καὶ κατά-
βελξόν μοι τὴν τοῦ βασιλέως ψυχὴν· εἰ δὲ μὴ, ἀλλ' ἀποχωρῶν
εἰς μεγάλην παραψυχὴν ἔμοιγε λόγος αὐτὸς ἐκτοξευόμενος.

ε sic Cod.

X.

Εἰς τὸν αὐτόν.

Τί παρὰ τὸν πρότερον Μέλητα ὁ παρ' ἡμῖν Μέλης, ὁ τῶν ἀγαθῶν ποταμός; εἴπερ μὴ μῦθος ἦν τὰ τοῦ ποταμοῦ Μέλη-
 5 τος· πατήρ Ὀμήρου ὁ Μέλης ἐκεῖνος Καλλιόπην αὐχοῦτο Μοῦσαν· σὺ δὲ ὁ ἐμὸς γλυκίτατος Μέλης ὅλας ἡμῖν ἀποχε-
 τεύεις τοῦ στόματος μούσας καὶ χάριτας· μᾶλλον δὲ γραφή
 σε μόνον τοῦ τῆς μελίττης μέλιτος διορίζει τὸν χρυσοῦν Μέ-
 λητα· ὡς τὸν γε χυμὸν ἄμφω τὸν αὐτὸν ἐνσταλλάττετο· ὃ τε
 10 τοῦ μέλιτος ποταμός, ὃν ἡ γῆ τῆς ἐπαγγελίας ἀποβλυστάνει·
 καὶ ἡ σὴ τοῦ Μέλητος γλῶσσα.

Καλῶ δέ σε καὶ θέλγητρον ἀκοῆς, καὶ Σειρήνος ὠδὴν, καὶ
 Ὀρφικὴν λύραν· καὶ κέντρον πιθοῦς, καὶ μελίτταν Μούσης·
 “οὐκ ἀπὸ τινων θύμων καὶ δριμυτάτων ἀνθέων ξανθὸν μέλι μηδο-
 15 “ μένη” ὡς φασὶν ὁ Σιμωνίδης^h, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἄνω λειμώνων
 ἐργαζομένην τὸ μέλι τὸ σόν· ἡ καὶ αὐτῶν τῶν παρὰ ποιηταῖς
 Διὸς κήπων, οὓς φησὶν φοινικορόδους¹ ὁ Πίνδαρος· μᾶλλον δὲ
 τοῦ Μωσαϊκοῦ, καὶ καθ' ἡμᾶς παραδείσου, καὶ τῶν ἐκεῖθεν
 ἀρρήτων πηγῶν.

20 Αἰνίττομαι δέ σοι ἐκείνοις τὴν θυράθεν σοφίαν ζύμψασαν,
 ἧς ἐς κόρον ἐκπέπτωκας· καὶ τὸν παρὰ τὸν Πλάτωνα καὶ Δη-
 μοσθένην χορόν· τούτοις δὲ τὴν ἡμετέραν φιλοσοφίαν καὶ τὸν
 θεσπέσιον θριγγόν καὶ περίβολον, ὃν ὁ ἀπόστολος καὶ ὁ προφή-
 τῆς, καὶ ὅσοι ἐκ τούτων ἔρρευσαν ρύακες, γυρώσαντες ἔξωθεν
 25 τ' ἄνδρον παγκάλως ἐκήπευσαν, θεορῦτοις κατάρδοντες νάμασι·
 διὰ τοῦτό μοι μᾶλλον τῶν ἄλλων μέλλει Μέλητος, καὶ ὅτι
 μέλιτος γλυκύτερον ἀποστάζει χυμὸν· καὶ ὅτι τούτῳ μέλει
 τῶν ἡμετέρων, ὡς οὐκ ἄλλῳ τῶν ἰδίων ἐμέλησεν· ἀλλὰ μέλει
 καὶ σου τῷ Θεῷ, θεοειδεστάτῃ ψυχῇ, καθόσον ἡμῶν σοι μεμέ-
 30 ληται· καὶ ὄναιο τῶν ἀπάντων, φιλοσοφίας, ῥητορικῆς, νομο-
 θετικῆς, οἷς ἀπάντων ὑπέρκεισαι· ἔτι δὲ τούτων καὶ τῆς ἀσυγ-
 κρίτου φρονήσεως, τῆς ἀπαραμίλλου χρηστότητος τῶν ἱερῶν

^h cf. Simonid. Fr. CLI. Gaisf. ¹ Pind. Fr. Thren. I. p. 21.
 e Plut. Mor. p. 1130 C. ubi obiter not. pro σκυθίων δένδρον leg.
 συσκίων.

παίδων, τῆς εἰς τὸν Αὐτοκράτορα εὐνοίας καὶ πίστεως, καὶ πρό γε τῶν ἀπάντων, τῆς τοῦ Θεοῦ κυβερνήσεως· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὀναίμην τῆς σῆς ἀγαθότητος.

ΧΙ.

Εἰς τὸν Καματηρὸν Κύριον Μιχαήλ, τὸν τοῦ Κυρίου Ῥωμάνου υἱόν. 5

Ἄλλ' οὐχ ὡσαύτως τὴν καλλιστὴν μοι ψυχὴν Μιχαήλ, πρότε τὰς Ἀριστοτέλους τεχνὰς καὶ Πλάτωνος διαλόγους· καὶ ὅσα τῆς λογικῆς θεωρίας ἐστὶ μαθήματα· καὶ πρὸς φάλαγγας καὶ παρατάξεις πολεμικάς· οὐδ' ἐπίσης πρὸς τε γεωγραφικάς ἐφόδους, καὶ πρὸς ὄρη, καὶ ἐρημίας, καὶ βάραθρα, 10 αὐτοποδιτὶ βαδίζειν.

Ἄλλ' ἐκείνοις μὲν οἶδά σε καὶ λίαν ἐσχολακότα, καὶ πάντων ὅσα λογικῆς θεωρίας, ἐπιβολῆς ἀκροφύεστατον γεγονότα· εἰς δὲ τὰς μάχας καὶ τοὺς πολέμους ὀψιμάθη, καὶ ἄρτι πρὸς παρατάξεις παραγγέλον, καὶ οὐ πάνυ τι περὶ τὰ τοιαῦτα τρί- 15 βακα· καὶ ὡσπερ εἶ τις Ἄρεος ὀπαδὸς, καὶ πρὸς ὄπλα καὶ μάχας ἐξητασμένος, εἰ γεωμετρία προσέλθοι, καὶ τοῖς Ἀριστοτελικοῖς λαβυρίνθοις χασμῶτο ἂν καὶ ἐκπλήττοτο, ὡσπερ ὁ Πλάτων φησὶ, τὸν φιλόσοφον ἐν πολεμικοῖς πράγμασιν, οὕτως οἶμαι καὶ αὐτὸς, εἰ γέγονας ἐν ταῖς παρατάξεσιν ἄρτι 20 πρώτως θεασάμενος φάλαγγας, ὡσπερ ἠπειρώτης ἀνὴρ τὴν θαλάσσαν, ἐξέπληξο ἂν, καὶ διηπόρεις θαμὰ, τὸ σχῆμα, τὴν κίνησιν, τὴν ὄλην τῶν ἀνδρῶν σύνταξιν· καὶ ὅπως στοιχοῦσι, καὶ ὅπως συζυγοῦσιν αἱ φαλάγγεις, καὶ ποδαπὸς ὁ Μακεδὼν ἢ ὁ Λάκων ἐξελιγμός· εἰ δὲ καὶ τὸ βάθος ἅπαν εἶδης τῆς φά- 25 λαγγος, ὡς πάντες, καθάπέρ τινες αὐτόχυτοι καὶ αὐτοχάλκευτοι ἀνδριάντες, πρὸς ἥλιον ἀνταστράπτουσι, καὶ κράτη κεχηνότα καὶ ξίφη στίλβοντα, καὶ δόρατα χαλκόστομα κραδαινόμενα, καὶ τοῦτο δὴ τὸ Ὀμηρικόν,

ἀσπίς ἄρ' ἀσπίδ' ἔρειδε, κίρυς δὲ κίρυς, ἀνέρα δ' ἀνὴρ· (Il. N. 131.) 30 καὶ τὰ ἐπ' ἄκρῳ δοράτων αἰωρούμενα θηριώδη φάσματά τε καὶ χάσματα· καὶ πρὸς τούτοις, εἰ ἀλαλαγμὸν ἠκηκόεις ἀνδρῶν συρρηγνυμένων ἐπ' ἀλλήλους, καὶ ὀλλύντων καὶ ὀλλυμένων· τότε δὴ τότε, ἵνα καὶ σε ἠθοποιήσω παθητικώτερον, εἴποις ἂν ὑποτρέμων τὴν φωνήν, καὶ τοὺς ὀδόντας περιβαμβαινῶν, καὶ 35

ὄλως ἀχρῖων, καὶ τῷ φόβῳ τηκόμενος, τίς γένωμαι καὶ ποῖ
 τράπωμαι; καὶ μὴ βεβλημένος, ἐβόας ἄν, ὅτι βέβληται· καὶ
 ζώγει πρὸς τὸν μηδὲν ἡρηκότα,

καὶ ἄξια δέξαι ἄποινα· (Π. Ζ. 46.)

5 ἄπερ καὶ ὁ σοὶ Δημοσθένης ποτὲ πρὸς θάμνον ἐβόα· πολέμιον
 τὸν θάμνον οἴομενος.

Ἄλλὰ σύγε ταῦτα πάντα τε θάρρηκας· καὶ ταῦτα, πρὸς
 ἐκστρατείας πρωτόπειρος ὢν, θαυμάσαιμι ἄν· εἰ μηδὲν ὢν εἴ-
 ρηκα πεπόνθας, ὑπέρφευτης¹ τόλμης καὶ τοῦ φρονήματος· ἀλλὰ
 10 καὶ αὐτὸ τὸ τολμῆσαι θαρρεῖν τὸ βάθος τῆς ἐξῆς ὕλης, ὡς καὶ
 τέμπη διαβαίνειν Γαλατικά, ὑπεράγαμαι· καὶ μάλιστα ὅταν
 τὰς ἐναντίας καὶ ἐπ' ὀρθῆς πορείας ἐνθυμηθῶ, καὶ τὰς ἐπικύμ-
 βαχον καθόδους, ὡς φασί, τῶν ἵππων καὶ τῶν ἀνδρῶν.

Ταῦτα σοφώτατέ μου υἱέ, οὐθ' ὁμαλὰ οὔτε ἡμερα προσ-
 15 πίπτει τῇ φαντασίῳ· μὴ ὅτι γε καὶ αὐτῇ τῇ κείρα ἡμῖν
 γνωσκόμενα· οὐ δὲ κατ' ἐκεῖνα τὰ θεωρήματα, καὶ οἷς δὲ
 πρῶην πρὸς τε γεωμετρίαν καὶ θεολογίαν ἐστοιχειοῦμεν· οὐ
 μόνον τὰς μηδαμοῦ κειμένας γραμμάς πολυπραγμονοῦντες,
 ἀλλὰ καὶ προόδους τινὰς καὶ ἐπιστροφὰς ἀπὸ τῶν κρειττόνων
 20 τοῖς χείροσιν καὶ ἐπ' αὐτὰ μεθοδεύοντες· καὶ ἄλλο μὲν εἶναι
 τὸ ἐν· ἄλλο δὲ τὴν ἐνάδα· καὶ ἄλλο τὸ ἠνωμένον τιθέμενοι·
 καὶ ἄλλο μὲν τὸ πλῆθος τὸ ἠνωμένον· ἄλλο δὲ τὸ ἐν τὸ πεπλη-
 θυσμένον· καὶ ὡς δι' ὁμοιότητος μὲν ἢ ἐπιστροφῆ· δι' ἑτερό-
 τητος δὲ ἢ πρόδος· καὶ ἵνα ἀφῶ τὰ κομψὰ τῆς τεχνῆς· τὴν
 25 ἀρμονίαν· τὸ μέλος· τὴν μεταβολήν· τὴν κρᾶσιν τῶν ἰδεῶν·
 τὴν αἴθην τῆς λέξεως· τῶν σχημάτων τὴν διπλὴν εὐρεσιν, ἢ
 στρογγυλουμένων, ἢ ἀπλουμένων· τᾶλλα οἷς οἱ τῆς γλώττης
 ὄχθοι λειαίνονται, πάντα ἐκεῖνα νοερώτατα μὲν καὶ λεπτοργίας
 τοῦ νοῦ δεόμενα· ἀλλ' ὅμως ἄνευ φόβου καὶ ταραχῆς· ἐκεῖνα
 30 δὲ ἀλλ' ἐχθροῖς ἐμπελάσαιμι, καὶ πόρρωθεν περὶ τῶν τοιούτων
 ἀκούοιμι.

Ἐγὼ δὲ, καὶ νῆ τὴν καλλίστην ψυχὴν Μιχαήλ, ἄνευ ἀλα-
 ζονείας σοι ταῦτα, καὶ ἵππον ἀναβέβηκα Μηδικὸν, καὶ τοῖον

¹ sic. An ὑπερφύης?

ἔλαβον ποτὲ Περσικόν· καὶ ἵνα τὸ τοῦ Κίλικος ῥήτορος μικρὸν
 παρῴδησω, αὐτίκα ὅσ' ἰτάη^k καὶ φιλόσοφος ἦν δῆπου, καὶ
 ῥήτωρ, πρεσβείτης, ἤδη καὶ στρατιώτης· ἀλλὰ σύ μου τολμη-
 ρότατος πέφυκας, καὶ τάχα βέλτιστε παῖ, τὰ μὲν περὶ τοὺς
 λόγους πατρώξεις· τὰ δὲ περὶ ὄπλα καὶ μάχας, εἰς Αἰακίδας 5
 ἀνάπτεις τὴν τοῦ γένους σειράν· καί σε, ὡς ἔοικεν, Ἄρης τε καὶ
 Ἑρμῆς ἐμαιεύσαντο· καὶ παρ' ἑαυτῶν ἕκαστος ἐχαρίσατο· ὁ
 μὲν τὸν λόγον· ὁ δὲ τὴν τόλμαν· ἀλλὰ μοι παρίστης τῷ βίῳ
 μέγα ἐσόμενος ὄφελος· καὶ μοι ἀμυνόμενος ἔπεσι καὶ χερσὶν
 ἄμφω τὰ γένη τῶν ἐχθρῶν τιμωρούμενος· ὁ κατ' ἄμφω, καὶ 10
 λόγοις καὶ χερσὶ δοκιμώτατος.

XII.

Δέσποτά μου ἄγχι καὶ ἀήττητε βασιλεῦ, καὶ πῶς ἂν παραι-
 τησαίμην τὴν λειτουργίαν, ὁρῶν σου τὸ κράτος τοιοῦτος πόνους
 περιωπλούμενον; σύ γὰρ, ὡς εἶπεῖν, τῶν ἀπάντων τὸν ληθὸν τῶν 15
 ἀσώων¹ πατεῖς μονώτατος, καὶ τῶν ἐθνῶν οὐκ ἔστιν ἀνὴρ μετὰ
 σου· τόξον γὰρ σε χαλκοῦν ὁ Θεὸς ἔθετο τῇ τῶν Ῥωμαίων
 ἀρχῇ· καὶ ἀκαμάτως ἔχεις τῆς φύσεως· καὶ μόνος ἀπάντων
 καταπράττεσθαι σπειδεῖς, τὰς βουλὰς· τὰς μάχας· τὰς συμ-
 πλοκάς· μόνος τιτρώσκη παντάχοθεν βαλλόμενος· κατηλόησαι 20
 καὶ ἀγρυπνεῖς ὑπὲρ πάντων· καὶ τὰς ἀπάντων φροντίδας εἰς
 ἑαυτὸν ἀράμενος ἔχεις· καὶ τὸν καύσωνα τῆς ἡμέρας ὀμαλώ-
 τατος φέρεις.

Ἔσθήκαμεν σοι ἄργοί τε καὶ ἄπρακτοί, καὶ τὸ τοῦ Ἰωπᾶς
 πεπόνθαμεν ἄντικρυς· ἐν σάλῳ καὶ κλύδωνι ῥέγγχομέν σοι καθ- 25
 εὐδοντες· μήτε τὸ ἰστίον μεταχειριζόμενοι, μήτε τοὺς κάλως
 διατιθέμενοι· μήτε πρὸς τὰς τῶν ἀνέμων ἐμβολὰς μηχανώμε-
 νοι· ὥσπερ φόρτος ἄλλος ἐρρίμενοι τῷ σκάφει, ἀλλ' οὐχὶ
 σύμπλοι τυγχάνοντες· μὴ τοίνυν ἐτώσιον ἄχθος εἶημεν· ἀλλὰ
 σοι δουλευσάτω καὶ στρατιώτης ὄπλοις· καὶ ναυτίλος ἰστίῳ 30
 καὶ γεωργὸς δικέλλῃ· καὶ τοῖς λόγοις ὁ λόγιος· καὶ με λαβὼν
 πέμπε, μὴ μόνον εἰς Ῥώμην ἀποκρίσεις κομίσοντα, ἀλλὰ καὶ

^k de script. Cod. dubito.¹ sic Cod.

πέρα Γαδείρων εἰ βούλει, καὶ εἰς Ἰνδούς, καὶ τὰ ἐπέκεινα Θού-
λης· μόνον εἶην σοι χρησιμώτατος.

Καὶ τί δυναίμην εἰς τὸ κοινὸν συνεισενεγκεῖν; τί γὰρ μὴ
συνεισφέρειν εἰς τὴν παγκόσμιον ταύτην σκῆνην τῷ κάλῳ σοι
5 Βεσελεήλ, καὶ ἀρχιτέκτονον ἕκαστον τὰς προσήκουσας αὐ-
λαίας, ἃς τινὰς δὴ ταύτας ὑποληπτέον; οἶμαι δὴ τὰς παρ'
ἐκάστῳ δυνάμεις καὶ τέχνας, καὶ τὰ προσόντα ἐπιτηδύματα·
ἐγὼ δὲ σοι τρίχας αἰγείας προσενέγκοιμι τὸ φαυλότατον, τοιοῦ-
τον γὰρ ὁ ἐμὸς λόγος, ἵνα μὴ παντάπασιν ἀσυντελής ᾖ· καὶ
10 τὴν παρ' ἐμαυτοῦ ῥοπήν δίδωμι.

Ἄλλὰ με μᾶλλον αὐτὸς καθόπλισον, κραταιότατε βασιλεῦ·
δὸς δέ μοι ὥμοιιν τὰ σὰ τεύχεα θωρηχθῆναι· καὶ στάλαξόν
μοι τῆς σῆς πιθοῦς καὶ τῆς χάριτος· τάχα γὰρ ἂν οὕτως
Ἵρφεύς τις ἄλλος πρὸς τοὺς Ῥωμαίκοὺς ἐκείνους γενήσομαι·
15 λίθους πάντας ἔλκων τοῖς κρούμασιν· εἰ δέ σοι κεφαλὴν ἐκείθεν
δυναστού κομίσαιμι, ἀλλὰ τοῦτο γε τῆς σῆς σφειδότης ὁ κρό-
τος ποιήσσει· σοὶ γὰρ μόνῳ παρὰ τοὺς ἀνέκαθεν βασιλεῖς, καὶ
τὰς χιλιάδας καὶ τὰς μυριάδας δέδωκεν ὁ Θεός· καὶ σοὶ παν-
τάχθεν αἱ νίκαι τὴν θεῖαν κεφαλὴν περιστέφουσιν· ἐγὼ δὲ
20 θαρρόνῃ ἂν τὴν διακονίαν διὰ τὴν εὐτυχίαν τοῦ βασιλέως.

XIII.

Τῷ Ῥήτορι.

Εἴπερ ἄλλοτε τῷ ῥήτορι πρόσεστιν ἴδιον ἢ πιθανότης τῶν
λόγων, μᾶλλον ἐστὶν ἰδιαιτάτον· αὐτίκα γοῦν καὶ πιθὼ δημιουρ-
25 γὸν ὁ Πλάτων τὴν σὴν ὤριστο τέχνην· ἔθεν τοι καὶ πολλῶν
ὄντων καὶ μεγάλων, ἃ σε ῥητορικώτατον ποιεῖ καὶ λογιώτατον,
καταληφθέντα σαφῶς ἄνωθεν ἐξ ἀρχῆς, μέγιστον εἰς ἀπόδοσιν
τοῖς σοῖς ἐν λόγοις παιδείας, τὸ πιθανῶς εἰπεῖν, ὅτι περ ἂν εἶη
τὸ παρατεθέν· στοχάζῃ μὲν γὰρ εὐφυῶς, καὶ ὀρίξῃ πιθανῶς, καὶ
30 ἰσχυρῶς ἀντιλαμβάνῃ καὶ ἀντίθεις δικαίως· καὶ νόμῳ νόμον
πλάττει· καὶ διανοίᾳ ῥητὸν διελέγχει· καὶ τεχνικῶς συλλο-
γίζῃ· τὸ ἀναμφίβολου παριστᾶς τῷ ἀμφιβόλῳ^m· καὶ εὐρίσκεις

^m τῷ ἀμφιβόλῳ. Cod.

εὐπόρως τὰ πρῶτα, τὰ μέσα, καὶ τελευταῖα· καὶ ὡσπερ εἰς ἓνα κρατῆρα, τὰς τῶν λόγων ἰδέας πάσας κεράσας, ἔχεις ὁμοῦ, ὡσπερ ὁ Παιανιεύς ἐκεῖνος.

Ὅλην οὖν Ῥητορικὴν ὑπὲρ τοῖς ἐν ὑποσχέσει θηριακοῖς τῷ σοφωτάτῳ μοι πατρί σου καὶ αὐθί μου, ἐπαφήμι διὰ τῆς σῆς 5 γλώττης· φοβείσθω τὰς ἀποτορνεύσεις τῶν περιόδων, καὶ τὰς τῶν πνευμάτων ἀκμᾶς ἢ καταφοράς· καὶ τὰς δριμύτητας τῶν διλήμματων, ἢ τῶν κύκλων, εἰς ταυτὸ συννεύσειςⁿ ἢ καταλήξεις· καὶ τὰς συνηχῆσεις τῶν παρηχῆσεων· ἐπιφωνείσθω καὶ περὶ τῶν ἐπιφωνημάτων νομίμως· μήπως τῷ ἐπὶ τῷ πράγματι 10 ἔξωθεν λεγόμενον παλλιλογηθὲν, περισαλπίζει τούτου τὰς μήνιγγας· καὶ οὐδ' ἂν ἡ πανάκεια τοῦτον ἰάσαιτο.

XIV.

Πρὸς τὸν Λίζικα.

Ὁ κάλλιστος Λίξιξ· ἀλλ' ἐγὼ φιλόσοφος ὢν, καὶ τὴν ἀπὸ 15 τῆς αἰσθήσεως γῶσιν ἀλογώτερον ἀπιστροποιούμενος, ἀναπλάττω σου τῇ φαντασίᾳ τὸ σῶμα, τὸ εἶδος, τοὺς λόγους· τὰς ὑπερφυεῖς χαρίτας· τοὺς μεθ' ἡδονῆς γέλωτας· εἶτα πόσην οἶε με λαχεῖν ἐν τούτοις παραψυχῆν; ὡς διαχέομαι, νῆ τὴν λογιωτάτην σου ψυχῆν· ὡς ἀπορρήτως ἔχω τῆς εὐφροσύνης· ἀπορῶ 20 λόγων, οἷς παραστήσω σοι τὴν διάθεσιν.

Ἐπειδὴν δὲ συμμίζαιμι τῷ κοινῷ φιλῷ, τῷ εὐφυστάτῳ Προδρόμῳ, διπλασιάζεται μοι τὰ τῆς ἡδονῆς· γίνεται γὰρ ἡ συνουσία καὶ ὁ λόγος ἡμῖν περὶ σοῦ· ἄλλο μὲν ἐμοῦ λέγοντος τῶν σῶν, ἄλλο δὲ ἐκείνου διηγουμένου· καὶ πῶς διαμιλλώμεθά 25 σοι, τίς πλειόνων, ἢ χαριεστάτων ἐπιμνησθήσεται; καὶ γὰρ μὲν τῷ πλήθει νικῶ· ὁ δὲ Πρόδρομος τοῖς καλλίοισιν· εὐφυστέρος γὰρ ὢν, προαρπάζει μου τὰ ἡδύτερα· εἶτα γέλωσ ἐξ ἑκατέρων εἶς· καὶ ἀπὸ διαθέσεως τῆς αὐτοῦ· καὶ οὕτως ἀναποδιδοάμεν ἀλλήλοις τὰς ἡδονάς· ἃς καὶ ἀπὸν παρέχεις ἡμῖν, καὶ τοι τοῖς 30 ἄλλοις ἀηδῶς· σὺ δὲ, εἰ μὲν οὕτως τὰ πρὸς ἡμᾶς, θαυμάζοιμι· ἂν· εἰ δὲ μὴ οὕτως, οὐκ ἂν θαυμάζοιμι· τῶν γὰρ πραγμάτων

ⁿ συννεύσεις Cod.

ἡ ποικίλη φροντίς, καὶ ἡ τοῦ κέρδους ἐλπίς, τὸ λήθαιον ἴσως ἐκχέει σοι πόμα.

XV.

Εἰς τὸν Ἀδελφόν.

- 5 Ὁ μὲν φίλος οὗτος ἀρχαῖος, φίλτατε ἀδελφε, τί οὖν τὰ τῶν φίλων συνιστᾷ εἰς τοὺς μήπω μὲν ἐκείνους φίλους, ἑαυτοῖς δὲ οἰκειστάτους, δυναμένους δὲ βοηθεῖν οἷς οἱ φιλοὶ δέονται; τυγχάνεις δὲ αὐτὸς ταῦτα πάντα ὁ ἐμὸς ἀδελφός, τὴν γλῶσσαν δεινός, τὴν σύνεσιν ὄξυς, τὸν νοῦν στιβαρός, τὴν προαί-
 10 ρεσιν ἀγαθός, φίλοις βοηθεῖν ἕτοιμος· γνωρίζω τοίνυν φίλον ἐμὸν, χρηστὸν τὸ ἦθος, τὴν παιδείαν οὐκ ἄμουσον, σὸν ποιησάμενος φίλον, δι' ἐμοῦ, μέσου καθάπερ τινος ὄρου, τοὺς ἄκρους συνάπτοντος πρὸς βοήθειαν, ὅσα καὶ ἡ γλῶσσα, καὶ ὁ καιρὸς, καὶ ἡ δύναμις δίδωσι· πυνθάνου^ο δὲ καὶ τῶν ἡμετέρων, καὶ ἐν
 15 οἷς τυγχάνομεν ὄντες παρ' αὐτοῦ, καὶ πάντα μαθήσῃ περὶ φίλου· καὶ συμπαθέστερον λέξοντος τῆς ἀψύχου γραφῆς, τὴν παρόρασιν, τὴν ὀλιγωρίαν, τὴν ἀδικίαν, τοὺς πόνους, τοὺς μόχθους, καὶ τὴν εἰς τὸ μηδὲν τούτων ὄνησιν· δι' ἄλλο μὲν μηδὲν, ὅτι καὶ ἀδικοὶ τυγχάνουσιν ὄντες οἱ ταῦτα πράττοντες.
- 20 Ἀλλὰ φέρειν ἀνάγκη τὰ ξυμπεσόντα, μηδὲν ἀφιλόσοφον ἐνδεικνυμένους καὶ ἀνανδρον· τί δὲ δεῖ δυσχεραίνειν τοῖς πράγμασιν, εἰ τῷ Θεῷ τὰ ἡμέτερα διεξάγοιτο; ἐρρωμένος διαβιώεις ἐν πᾶσι τοῖς ὑπὸ σε.

XVI.

- 25 Πρὸς τὸν Κυριακὸν Γραμματικόν.

Καὶ ἡ δυσύλλαβος ἐπιστολὴ μακροτέρα πρὸς τὸν μηδαμῶς γεγραφότα· φιλτάτη ψυχῇ, σὺ δὲ ἄλλα πρὸς μὲν τὸν ἀδελφὸν γέγραφας ἅττα εἰκός, πρὸς ἡμᾶς δὲ οὐδὲ γρὺ τὸ τοῦ λόγου τοῦτο δὴ τὸ μυριόλεκτον ὑπέμεινας γράφαι· καί τοι σε
 30 οὔτε ἀσχολία τις ἀπάγει τῆς ἡμετέρας φιλίας· κρείττους γὰρ ἀπάσης ἀσχολίας ἡμεῖς· οὔτε τὸ νέον τῆς ἡλικίας ὀκνηρότερόν σε ποιεῖ καὶ πρὸς γενναιοτέρους λόγους ἀποθαρσεῖν φύσιν ἔχοντα καὶ τέχνην εἰς λόγων ἀνδρικώτερων φοράν· κ' ἂν ὅτι

^ο πινθάνου Cod.

μάλιστα τὰ τῆς ἡλικίας ἀτελέστερα καθεστήκοι. ὥστε μὴ μόνος Ἑρμογένης ὁ Κίλιξ αὐχέιτω τὴν παρ' ἡλικίαν ῥητορικὴν, ἐπὶ Μάρκου τοῦ Αὐτοκράτορος ἔτι παιδαγωγούμενος, σοφιστεύσας, ὡς που κάκεινος φησὶν ἤνεγκε γὰρ ἡ φύσις καὶ ἐφ' ἡμῶν ἐκ μέσων σπαργάνων γενναίους ῥήτορας, ὅποιον αὐτὸς 5 ἐγῶγε τὸν ἀκροφύεστατον ἐν πᾶσι λόγοις ἐμαίευσα.

Τίς οὖν ἡ αἰτία τῆς σιωπῆς; εἰ μὴ φύσις, μὴ ἡλικία, μηδὲ τις ἀσχολία κρείττων ἡμῶν ἐγεγόνει σοι ἢ ἄρα τὸ αἴτιον τῆς σῆς πρὸς ἡμᾶς ἀγραφίας ἔγνω, καὶ συγγνωμονῶ σοι τοῦ πάθους· ὁ γὰρ τοι τοῦ βασιλέως Κυρίου Ἀλεξίου ἀνέλπιστος 10 θάνατος γεγὼς, καὶ ὁ ταυτησὶ τῆς συμφορᾶς χειμῶν, ἐνάρκησέ σου καὶ τὸν νοῦν καὶ τὴν δεξιάν, καὶ τοὺς λόγους ὥσπερ ἀπεκρυστάλωσεν· ἀλλ' ἐπιτραγῶδήσω καὶ αὐτὸς τῷ πάθει μικρὸν, ἐπειδὴ ἐνταῦθα γέγονα· καὶ ἀντιθρηνήσω σοι, καὶ ὅ σοι 15 τὴν συμφορὰν ἐπειθήσατο.

Οἶος γὰρ κατεσείσθη πύργος τῆς Ῥωμαίων ἡγεμονίας; οἶος ἀπόλετο πρόμαχος; ὦ νεότητος ἄνθους· ὦ κράτους διαδόσεως ἀθρόον ἀπορρύνεισης· φεῦ τοῦ τηλικούτου κάκου· ὄχητο βασιλεὺς ἐκ μέσων λόγων καὶ λοχαγῶν καὶ φρουρᾶς στρατηλατικῆς· χρῆμα τοσοῦτον βασιλικὸν ἐξαίφνης ἐκ τῆς βασιλείου 20 σκῆνης ἀνῆρπαστο· σεσύλητο νεανίσκος τοσοῦτος καὶ τηλικούτος τὴν ἀρετήν· ἐκ μέσης τῆς τοῦ αὐτοκράτορος καὶ πατρὸς δεξιᾶς· ἄνευ πολέμου πολιορκία· καὶ ἄνευ μάχης βασιλέως αἰχμαλωσία· ὦ τῶν αὐτοῦ κλαυθμῶν καὶ θρήνων· ὦ τῶν ἐνταῦθα κωκυτῶν· ἀλλ', οὐ γὰρ δίδωσι πλέον εἰπεῖν ὁ τῆς ἐπι- 25 στολῆς νόμος, οὐδ' ἐπιμονοῦσθαι τῷ πάθει διὰ μακροτέρων λόγων ἐνδέχεται βραχὺ ἐπιστόλιον γράφοντας· σὺ δὲ φιλιτάτη ψυχῇ, ἐπειδὴ ἀφυβρίση τὸ πένθος· εἰκὸς γὰρ καὶ σέ, καὶ τὸν λοιπὸν περὶ τὸν βασιλέα κύκλον, τῷ Αὐτοκράτορι συμπενεθεῖν, μεταδίδου τῶν σῶν χαρίτων, διαγραμμάτων ἡμῖν αὐτόθεν ἐν- 30 θάδε πέμπων τὰς καλλίστας ἐπιστολάς.

XVII.

Πολλὰ μὲν τερατολογούσι Χαλδαῖοι, λογιωτάτη ψυχῇ, τὴν κατ' αὐτοὺς θεολογουμένην φλυαρίαν συγγράφοντες· καὶ οὐκ

ἀν δυναίμην ἅπαντά σοι ἐκθέσθαι· ὀλίγα δὲ ἀπὸ πολλῶν συν-
 ερανοσάμενος, ὡς ἐν βραχεῖ παραστήσω σοι τὸν πολὺν ἐκείνων
 φλήναφον· τὸ ἐν ἐστὶν αὐτοῖς πρώτιστον, ὡσπερ καὶ παρ' Ἑλ-
 λησιν εὔρηται θεολογούμενον· καὶ μᾶλλον τοῖς ἀπὸ Πλάτωνος·
 5 εἶτα ἐντεῦθεν τοῖς βαρβάροις ἐκείνοις πολλοὶ βυθοὶ φλυαρίας
 προχέονται· ὧν εἰσιν ἀξιώτατοι.

Καὶ πρῶτόν γε ὁ πατρικὸς βυθὸς παρ' ἐκείνων καλούμενος
 ἐκ τριῶν τριάδων συγκείμενος, ὡς φασιν· ὧν ἐκάστη πρῶτον
 ἐστὶ πατήρ· εἶτα δύναμις· τρίτον δὲ νοῦς· καὶ ἐστὶν ἐν μὲν
 10 τῇ πρώτῃ τριάδι πάντα πατρικῶς· ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ κατὰ τὴν
 δύναμιν· ἐν δὲ τῇ τρίτῃ κατὰ τὸν νοῦν· ἡ μέντοι δύναμις ὡς
 πρὸς τὸν πατέρα μὲν νοερά, ὡς δὲ πρὸς τὸν νοῦν νοητή· αὐτὸς
 δὲ ὁ πατήρ ἱερόν πῦρ ὑμνούμενος παρ' αὐτοῖς· ὡς πρὸς μὲν τὸν
 νοῦν νοητός ἐστιν· ὡς δὲ πρὸς τὴν δύναμιν ἀντὶ τούτων πατήρ·
 15 καὶ ὡσπερ ἡ πρώτη πῆγη τὰ πάντα νοητῶς, οὕτως ἡ δευτέρα
 νοητῶς ἅμα καὶ νοερῶς· κατὰ μέντοι τὸ νοερόν, ἡ τρίτη χα-
 ρακτηρίζεται αὐτὸ δὴ τὸ ἐξ ἀμφοτέρων κρᾶμα, λέγω δὴ νοερόν
 τε καὶ νοητόν, πρῶτον ἀποβλυστάνει τὴν ἴγγα· μεθ' ἣν τὰς
 τρεῖς ἴγγας, αἷς καὶ πατρικὰς ὀνομάζουσι καὶ ἀφθέγκτους·
 20 καὶ ὡσπερ ἐστὶ τὸ ἐν τοῖς μετ' αὐτὸ βυθοῖς, τοῦτο ἡ πρώτη
 ἴγξι ἐν ταῖς μετ' αὐτὴν ἴγξι· καὶ ὡπερ ἡ πρώτη τριάς ἐν τοῖς
 νοητοῖς, τοῦτο ἡ δευτέρα τριάς ἐν τοῖς νοητοῖς ἅμα καὶ νοεροῖς·
 οἷον γὰρ ἀρχηγικώτατα καὶ κρύφια αἴτια.

Αἱ δὲ πηγαὶ τῶν ἀφθέγκτων διαιροῦσι τοὺς κόσμους τριχῶς·
 25 τὸν ἐμπύριον, τὸν αἰθέριον, τὸν ὑλαῖον· μετὰ δὲ τὰς ἴγγας
 τάττουσι τοὺς συνοχέας αὐτῶν, τρεῖς δὲ αὐτοὺς ὄντας· λέγουσι
 δὲ τὰς μὲν ἀφθέγκτους ἴγγας, δημιουργηκὰς^ρ τῆς τῶν ἀπάν-
 των ἐνώσεως· τοὺς δὲ συνοχέας τὰς προόδους τοῦ πλήθους
 ἐνίσσειν, καὶ ποιεῖν τὸν τῶν θεῶν σύνδεσμον· μέσον γὰρ αὐτῶν
 30 τὸ κέντρον ἐπήξαντο· καὶ διὰ τοῦτο λέγεται συνοχέας· μετὰ
 τούτους ἀναπλάττουσι τοὺς τρεῖς τελετάρχας· ἐμπύριον, αἰ-
 θέριον, ὑλάρχιον· ὧν καὶ καλοῦσι πέρας^ρ τῶν νοητῶν ἅμα καὶ
 νοερῶν· καὶ ἐπιστῶσι φρουροὺς τῶν πηγῶν ἀπασῶν· καὶ ἀπὸ

^ρ sic Cod.

^ρ πέρας vid. leg.

τούτων παράγουσι τῶν ὅλων τὰς τελειότητας· καὶ αἱ μὲν ἕνγγες μονάδες εἰσὶ μόνον· οἱ δὲ συνοχεῖς μονάδες προφαίνουσαι τὸ πλῆθος.

Οἱ δὲ τελετάρχαι διηρημένοι τὸ πλῆθος ἔχουσι, καὶ οἰοκὲ προχεόμενον· καὶ ὡσπερ εἰς προποδισμόν τινα προκόπτον· καὶ εἰς ταύτας ἰσῶσι τὴν μέσσην αὐτῶν διακόσμησιν· μετὰ δὲ τούτους ὑφιστῶσι τοὺς πηγαίους πατέρας, καὶ τῶν νοερῶν πηγῶν τὰς διακοσμήσεις· ἃς καὶ φασιν ἑπτὰ κεραυνούς· ὧν πρῶτοι μὲν εἰσὶν οἱ τρεῖς κοσμογῶν, κατὰ τινα τάξιν προεληλυθότες· ὁ ἅπαξ ἐπέκεινα· καὶ μετὰ ταῦτα ὁ δις ἐπέκεινα· καὶ μέση τις ἀμφοῖν ἡ Ἐκάτη· μετ' αὐτοῦ οἱ τρεῖς ἀμείλικτοι· καὶ ἔβδομος ὁ ὑπεζωκός, τὸ πέρας τῶν ζ κεραυνῶν· πρὸ δὲ τῆς ἔβδομαδος ταύτης ὑπεριδρύουσι τὸν ὑπερκόσμιον καὶ ἀμέθεκτον.

Ἔστι δὲ ὁ ἅπαξ ἐπέκεινα νοῦς πατρικὸς καὶ πατὴρ τῶν νοερῶν ἀπάντων· ἄρρητον δὲ τινα δύναμιν τὴν Ἐκάτην ἕμνευσι τῶν κοσμογῶν ἀπάντων θεῶν· καὶ νοεροῦ φωτὸς τὰ πάντα πληροῦν αὐτὴν τερατεύονται· καλοῦσι δὲ τούτους κοσμογῶν ἀπάντας, ὡς προσεχῶς ἐπιβαίνοντας τοῖς κόσμοις ὅλοις· ὁ δὲ δις παρ' αὐτοῖς ἐπέκεινα μεταδίδοσιν ἑαυτοῦ τοῖς κόσμοις, καὶ κατασπείρει εὐλυτα φέγγη· ἵνα καὶ τοῖς ἐκείνων χρήσωμαι ῥήμασι. τί δ' εἰ λέγοιμι περὶ τῶν τῆς Ἐκάτης χαϊτῶν, καὶ τῶν κροτάφων καὶ τῶν λαγόνων αὐτῆς· καὶ τῶν περικρανίων πηγῶν καὶ ζωστήρων; εἰς ἀλλόκοτα γὰρ ὡς εἰκὸς ἐξαγάγω τὸν λόγον, καὶ πράγματα καὶ νοήματα· λέγω δὲ τὴν πυριπλήτην πηγὴν, καὶ τὴν μετ' ἐκείνην δρακνάκαν· καὶ δρακοντόζωνον· ἣν καὶ σπειροδρακοντόζωνον ἄλλοι παρασυνθέτως προσσαγορεύουσι· καὶ τὴν ἐπ' αὐτοῖς λεοντοῦχον.

Μετὰ ταῦτα δὲ οἱ πάντα τολμηρῶς πλάττοντες βάρβαροι τὴν φύσιν αὐτὴν ἀπαιωροῦσι τῶν τῆς Ἐκάτης νότων· καὶ τὴν μὲν πηγὴν τῆς ψυχῆς ἐκ τῶν δεξιῶν ταύτης λαγόνων ἀποχετεύουσιν· ἐκ δὲ τῶν ἀριστερῶν τὸν τῶν ἀρετῶν ἀποβλυστάνουσι ποταμόν· καὶ ἄλλας δὲ τινὰς πηγὰς ἀρρήτους, καὶ μερικωτέρους τινὰς ὀχέτους, ἀπομερίζονται· οἷον, τὴν δαιμονιοῦχον, καὶ

τὴν τῶν ἀγγέλων, ὡς αὐτοὶ λέγουσι· καὶ ἵνα σαφέστερον περὶ
 τούτων ἐρῶ, τῶν κοσμαγῶν αὐτῶν, ὁ μὲν ἄπαξ ἐπέκεινα, ἐνιαῖος
 ἐστὶ, καὶ κεκράτηται τῷ ἐνὶ διαδικῶς δὲ ὁ δις ἐπέκεινα· αὕτη
 δὲ ἡ Ἐκάτη μόνον ἐπέκεινα λέγεται· οὐ γὰρ τάξιν σημαίνει
 5 τινὰ παρ' αὐτοῖς τὸ ἄπαξ καὶ δις· ἀλλὰ τὸ μὲν μονοειδοῦς
 ἐστὶν ἐνεργείας, τὸ δὲ πεπληθυσμένης· ἐπεὶ τῆγε τάξει τρίτος
 ἐστὶν ὁ δις ἐπέκεινα· δεύτερος δὲ ἡ Ἐκάτη.

Ἰστέον δὲ ὅτι ὥσπερ ἄλλα μὲν εἰσὶ τὰ τῆς Ἐκάτης, οἶον,
 χαῖτα, κρόταφοι, κορυφή, λαγόνες· ταῦτα γὰρ αὐτῆς αἰ πη-
 10 γαί· ἄλλα δὲ τὰ περὶ ἑαυτὴν, καθάπερ αἰ περικράνιοι καὶ ὁ
 ζωστήρ· περὶ γὰρ ταύτην διακεκόσμηται, ἀλλ' οὐκ ἐν αὐτῇ·
 οὕτω δὲ ὁ δις ἐπέκεινα ἔχει πλῆθος πηγῶν· τὰς μὲν περὶ αὐ-
 τοῦ, τὰς δὲ ἐν αὐτῷ· τὴν τε τῶν εἰδῶν πηγὴν τὴν κεραύνιον·
 τὴν τῶν διοπτρῶν· καὶ ἄλλας τινὰς παραγωδεστέρας· καὶ οἱ
 15 μὲν συνοχεῖς φρουροῦσι τὰς ὑπάρξεις ἄνωθεν τῶν πατέρων αὐ-
 τῶν· οἱ δ' ἀμειλίκτοι τὰς ὅλας αὐτῶν καὶ πηγαίας ἐνεργείας
 ἀχράντους διατηροῦσιν· ἕκαστος τῶν κοσμαγῶν τὴν ἀμειλίκτον
 ἔχει τριάδα· ἀλλ' ὁ μὲν πρῶτος, ἐμπυρίως· ὁ δὲ μέσος, αἰθε-
 ρίως· ὁ δὲ τρίτος, ὑλαίως· ἐσχάτη δὲ τῶν ἐπτά ἢ τῶν ὑπεξω-
 20 κότων^β ἐστὶ πηγὴ· προτουργὸς αἰτία τῆς νοεράς διακρίσεως· καὶ
 ἐστὶν αἰτία τῆς ἐτερότητος· καθάπερ οἱ ἀμειλίκτοι τῆς ταυτό-
 τητος· ὥσπερ οἱ κοσμαγοὶ τῶν ὑποστάσεων εἰσὶν αἰτιώτατοι.

Δεῖ δὲ μὴ θαυμάζειν, φησὶν ὁ τῶν τοιούτων λήρων ἐξηγητῆς,
 εἰ μία μὲν ἡ πηγὴ τῶν διακρίσεων· τριάς δὲ τῶν ἀμειλίκτων
 25 καὶ τῶν κοσμαγῶν· ἐν γὰρ ταῖς πηγαῖς, ὡς φασι, τὰ μὲν ἐνο-
 ποιὰ κρατεῖ· τὰ δὲ διαιρετικὰ ἐλαττοῦνται· καθάπερ ἐν τοῖς
 ἀπορρέουσι τῶν πηγῶν ὄχετοὶ ἀνάπαλιν· τὰ μὲν διαιρετικὰ
 γένη πλεονάζει· τὰ δὲ ἐνωτικὰ τάξιν ὑφειμένην ἔλαχεν· εἰ δὲ
 οἱ ὑπεξωκότες, Τίτανες παρ' αὐτοῖς λέγονται· μήποτε ἢ ἐκ
 30 τούτων συνιστῶσιν Ἕλληνας τὴν Ὀρφικὴν θεολογίαν αὐτῶν;
 ἢ ἐξ Ὀρφείως οἱ βάρβαροι μυθοπλαστοῦσι τὴν κατ' αὐτοὺς
 τερατολογίαν; πολλὰ ἦν καὶ ἄλλα τῶν Χαλδαϊκῶν ληρημάτων
 εἰπεῖν· ἀλλ' εἰς τέλος ἐπελθεῖν τοῖς διεξιούσιν ἀμήχανον.

^β ὑπεξωκότων Cod.

XVIII.

Ἐξήτησας, φιλοσοφωτάτη ψυχῇ, τίνα μὲν ἐστὶ τὰ Ἐμπεδοκλέους ἔπη τὰ περὶ τοῦ νείκους καὶ τῆς φιλίας· τῶν τούτου ποιητικῶν ἀρχῶν διαλαμβάνοντα; ποῦ δὲ καὶ πῶς μέμνηται τοῦ αὐτομάτου; τίνα δὲ ἐστὶν οἷς οὗτος ἀνὴρ περὶ τε τῆς κοι- 5 λίας τῶν ῥινῶν φυσιολογεῖ, καὶ ὡς ἡμῶν κοίλη γένοιτο, καὶ ὑπό τινος αἰτίας οἷον ἐμβοθρωθεῖσα· αἱ δὲ ῥίνες διατετρημέναί γε γένοιτο· καθάπερ Ἀριστοτέλης φησὶν ἐν τῷ περὶ ζῶων μορίων πραγμάτων; ποῦ δὲ τῶν ἐπῶν ἢ ῥάχους τῶν ζῶων Ἐμπεδοκλεῖ κατεάγει; ἐστὶ δὲ οἷς μὲν αὐτὸς μέμνηται περὶ φιλίας καὶ 10 νείκους ταῦτα τὰ ἔπη·

ἄλλοτε μὲν φιλότητι συνερχόμενα εἰσὶν ἅπαντα
ἄλλοτε δ' ἀπὸ δίχαι ἕκαστα φορεύμενα νείκους ἔχθει.

τὸ δὲ τὴν συντυχίαν τοῦ φιλοσόφου παρεμφαῖνον τοιοῦτόν ἐστιν·

ὅστω γὰρ ξυνέκυρσε θεῶν τότε· πολλάκι δ' ἄλλως.

15

Οἷς μέντοι περὶ κοιλίας καὶ ῥινῶν, καὶ ῥάχεως φιλοσοφεῖ, αὐτὸς μὲν οὐκ ἐντετύχηκε^α, νῆ τὴν ἱεράν σου κεφαλὴν, ποιησαίμην δ' ἄν σοι κατὰ νοῦν τὸν ἐμφερόμενον ἐν τοῖς Ἀριστοτέλους συγγράμμασιν Ἐμπεδοκλεία ἔπη· οὐδὲν τῶν ἐκείνου τοῦ ῥυθμοῦ ἀποδέοντα· ἔστω δὲ τὰ μὲν τῆς ῥάχεως περὶ τιαῦτα· 20

ζῶα δὲ ταυτογένεθλα πάρος χθονὸς ἔξαντέλλεν·
αὐτὰρ ἔπειθ' ἐλέλυκτο καὶ ἄγνωτο ῥάχεως ὄρηξ·

τὰ δὲ τὴν κοιλίαν κοίλην ποιοῦντα, καὶ τετρημένας τὰς ῥίνας, οὕτως ἐχόντων·

ὕγρον μὲν φιλότητι διέβλυσεν αὐτίκα ὕδωρ·
σιτοδόκω δὲ κάτω πολυχανδέα γαστέρα τεύξε·
πῦρ δὲ τοι ἀρχγένεθλον εὐτρήτους περὶ ῥίνας
ἀμπνεύσας διώδυσεν, ἔωξε τὲ πνεύματι ῥύμην.

25

καὶ ἔστω σοι ταῦτα πρὸς τοὺς παραβάλλοντας μαθητὰς, καὶ μεγάλῳ καὶ τραγωδικωτάτῳ λεγόμενα στόματι, μετὰ στομ- 30 φασμοῦ τινος ἢ λαρυγγισμοῦ· ἐπειδὴν φιλοτιμοῖο πρὸς τούτους, καὶ δὴ κατὰ τοῦ Ἐμπεδοκλέους ἔπη καὶ τὴν φυσιολογίαν ὅλην ἐπὶ στόματος ἔχοις.

^α leg. ἐντετύχηκα.

XIX.

Ὅτι τὴν ἐμὴν σοὶ δόξαν περὶ ὧν ἠρώτηκας διέξειμι, φιλο-
 σοφωτάτη ψυχῇ, ἀλλ' οἷς αὐτὸς οὐ πρόκειμαι, ἐκεῖνα διερω-
 τώμενος ἀποκρίνομαι· ἐγὼ γὰρ, μὴ ὅτι τὸν γάμον τὴν ἀρχὴν
 5 τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, ἀλλ' οὐδὲ ἄλλο τι τῶν ἡμετέρων, τῆς τῶν
 ἄστρον κινήσεως ἐξαρτῶν· οὐδὲ γὰρ τοῖς πλέκουσι τὰς γενέ-
 σεις συμφέρομαι· μὴ οὕτω μαυεῖν· ἄστρα δὲ ἀφεῖς, τὰ μὲν
 εἰς φαῦσιν, ὡς φησὶν ὁ ἐμὸς ἀστρονόμος Μωσῆς· τὰ δὲ εἰς
 σημεῖα τὲ καὶ καιρούς· πολλοῦ δέω πιστεῦσαι, Μανέθωνί τε,
 10 καὶ Δωροθέῳ, καὶ Κολοκύνθῳ, καὶ τῷ πάντων μάλιστα τὰ τοι-
 αῦτα ἠκριβωκότι Κλαυδίῳ τῷ Πτολεμαίῳ, ταῖς ἐκείνων γενε-
 θλιαλογομέναις βίβλοις, τὰ ἡμετέρα ταλαντεύουσι.

Εἰδέναι μέντοι περὶ τούτων, καὶ λέγειν ὅσα εἰς ἐμὴν ἐληλύ-
 θασι ^u γνῶσιν, οὐκ ἂν ἀρνηθεῖν, ὥσπερ καὶ περὶ τίνος ἄλλου τῶν
 15 παρ' Ἑλλήσι μὲν τιμωμένων, παρ' ἡμῖν δὲ ἀτιμαζομένων οὐ
 πολυμάθειαν ἐνδεικνύμενος, ἀλλὰ φιλομαθοῦς ψυχῆς ἀσπλη-
 ρῶν ὄρεξιν· τοσοῦτον μέντοι περὶ ἀπάντων προλέγω, ὡς οὐ προ-
 πέπονθα τοῖς λεγομένοις, οὐδ' ὡς ἀρεσκόμενος ἐπεξέρχομαι· οἷον
 αὐτίκα καὶ τῷ περὶ γάμου αἰρωτήματα διαιρῶ· παραιτούμενος
 20 τὰ τε τοῦ Μανέθωνος καὶ Δωροθέου τοῦ Σιδωνίου· παρατρέχων
 δὲ καὶ τοὺς ἄλλους διὰ τὸ μῆκος τοῦ λόγου, καὶ τὸ δυσπόρι-
 στον τῆς ψηφιοφίας τῶν ἐν πλάτει καὶ μήκει κινουμένων
 ἀστέρων· δεῖ γὰρ οἶμαι πρὸς ταύτας τὰς βίβλους ἐφημερίδος·
 δεῖ δὲ ἀστρολάβου· καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων, ἀφ' ὧν εἰς κατὰ-
 25 ληψιν τῶν ἀποτελουμένων, οἱ τὴν ἀστρολογικὴν μετίοντες ἐξέρ-
 χονται τέχνην.

Ἀπλούστερον δὲ περὶ τούτων εἰδὼς τὸν περὶ καταρχῶν συγ-
 γραφάμενον Μάξιμον, ἠρώφ' ἕκαστον τὴν πραγματείαν αὐτοῦ
 κοσμήσαντα, τούτῳ χρῶμαι πρὸς τὴν τῶν ἠρωτηθέντων κατὰ-
 30 λυσιν, ὀλίγα τῶν αὐτοῦ συνόψησας, ἵνα μὴ παρὰ τοῦ δέοντος
 ἀστρονομιοῖν· φησὶ τοίνυν οὗτος ὁ ἀνὴρ, ἵνα διαλύσω τὸ μέτρον
 εἰς λόγον πεζόν, “σελήνης πορευομένης Κριὸν ἢ καὶ Ταῦρον,

^t in marg. rec. m. ἐπιστολὴ περιέχουσα τινὰ τῶν ἀστρολογίας. ^u ἐλή-
 λυθα Cod.

ἀπὸ γὰρ τῶν ταύτης δρόμων τὰς προστελέσεις τῶν γάμων λαμβάνει, χαλεπὸν εἶναι καὶ ἀσύμφορον γυναῖκα λαβεῖν· ἀποστροφὸς γὰρ καὶ ἄστοργος τοὺς γάμους ἐργάζεται· τὰς δὲ αἰτίας ἐν ἄλλῳ καιρῷ πυνθάνου μου· ἐν δὲ Διδύμοις οὕσης, κατὰ μὲν τὴν πρώτην ἡμέραν μοιχείας ἀποτελεῖσθαι· καὶ ῥυ- 5 παρῶν πόθων ἐπιμιξίας· εἰς δὲ δεύτεραν ἡμέραν ὁ γάμος ἀρπαρώτερος.

Καρκῖνον δὲ ἡ Λέοντα μεταπορευομένης σελήνης, μαχίμους καὶ λάλους καὶ ἀκατέκτους εἰς ὄργην ἀποτελεῖ τὰς γυναῖκας· καὶ αὐτὸ τοῦτο, ἀντιανείρας καθ' Ὁμηρον, τούτεστι ὁμόσε τοῖς 10 ἀνδράσι χωρούσας εἰς μάχην. Πάρθενον δὲ ἐπικαταλαβοῦσαν, πρὸς μὲν τὰς παρθένους ἀσύμφορος· ὥσπερ ἀντιπεπονθὸς τοῦ ζωδίου τούτου τοῖς ὁμωνύμοις παρθένοις· πρὸς δὲ χήρας εὐδαιμονώτερον τὸν γάμον εἶναι φησίν. Ζυγὸς δὲ τὴν σελήνην δεξάμενος, ταῖς μὲν τὸν τῆς δουλείας ἐχούσαις ζυγόν, εὐρώτερον 15 τὸν γάμον· ταῖς ἐλευθέραις δὲ δυσμενὴς ἐστὶ καὶ πολέμιος.

Σκορπίον δὲ γε τὴν μὲν πρώτην ἡμέραν τῆς σελήνης ἐπαινεῖ τὴν δὲ δευτέραν ἀποδούλων εἶναι μαντεύεται. Αἰγόκερος δὲ πρώτῳ γάμῳ ἄγει λύκας καὶ πῆματα λυπηρὰ, ἵν' εἴποιμι τὸ τοῦ ἔπους ἀκροτελεύτιον· εὐδαιμονωστέρους δὲ τοὺς δευτερο- 20 γαμοῦντας ποιεῖ.

Τὰ δ' ἐπίλοιπα τρία ζῳδία· Τοξότης, Ἰθριχίος, Ἰχθύες, ἠδεῖς μὲν τοὺς γάμους καὶ εὐτυχεστάτους ὡς ἐπίπαν· σωφρονεστάτας δὲ τὰς γαμετὰς, καὶ φιλοστόργους καὶ φιλάνδρους παρέχονται, ὅταν ἡ σελήνη τούτοις ἐπιδημήσει· πονηροτάτας 25 μέντοι τὰς συνόδους, καὶ τὰς κατὰ διάμετρον ἀποστάσεις ἡλίου τε καὶ σελήνης οἱ ἀστρονόμοι καταλαμβάνουσι πρὸς τὰ συναικίεσσι· καὶ φεύγειν παρακελεύουσι τοιοῦτους σχηματισμούς· ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἴσως δῆλα τοῖς τὰς ἐφημερίδας τοῖς κόλποις ἔχουσιν· οἷς καὶ τὸν ἥλιον ἔξεστι τῷ ἀστρολάβῳ μετεωρίζειν, 30 καὶ τὰς ἐποχὰς τῶν ἀστέρων λαβεῖν.

Σοὶ δὲ πῶς ἔσται φανερόν τε καὶ γνώριμον ἐν τίνι τῶν δωδεκατημορίων ἐστὶν ἡ σελήνη· καὶ πῶς αὕτη πρὸς τὸν ἥλιον

ν καὶ om. Cod.

ἐσχημάτισται· ἀλλ' ἐγὼ τοι καὶ πρὸς ταῦτα μέθοδον δοίην
 τεχνικωτάτην καὶ εὐκατάληπτον ἐν ἑτέρᾳ ἐπιστολῇ· κατὰ
 τοσοῦτον μέντοι ἀστρονομῆσεις τοὺς γάμους ἀπλούστερόν τε
 καὶ ἀκινώτερον· ταῖς δὲ Λυδοῦ μαντείαις, ἃς ἐκεῖνος ἔκ τε
 5 φώντου καὶ φηγούλου, καὶ τοῦ μυθολογουμένου παρὰ Ῥωμαίοις
 Τάγγητος συναγήσχε, μὴ πάνυ τι πρόσχε· τερατολόγος γὰρ ὁ
 ἀνὴρ οὗτος καὶ πολυφόρητος· ἢ μέντοι σελήνη κατὰ τὴν προ-
 καταρράγεισαν βροντὴν ἐν Ζυγῷ μὲν εἶχεν εἰκοστὴν καὶ ἐνά-
 10 την μοῖραν· εἰκοστὴν δὲ καὶ ἐβδόμην ἤγεν ἡμέραν ἀπὸ συνόδου·
 αὐτὸς δὲ ὁ ἥλιος νῦν ἐπέχει τὸν Αἰγυκέρωτα κατὰ τὸν χειμε-
 ρινὸν τροπικόν· καὶ εἴ γε πιστεύεις τῷ Λυδῷ Ἰωάννῃ, πρὸς τὰ
 ἐκείνου σε πέμποιμι Βροντολογία.

XX.

15 Τῷ Τζικνόγλω.

Πυνθάνομαί σου, φίλτατε ἀδελφε, περὶ τῆς θαυμασιωτάτης
 σου ἀδελφῆς, ὅπως ἔχει, καὶ εἰ ὁ τὰ περιέργα ὑπισχνούμενος
 ἐκεῖνος ἄνθρωπος διεπράξατό τι· μᾶλλον δὲ καὶ διαπραξάμενος
 ὤνησε· καὶ εἰ ἐφεύρατό τινα λύσιν πρὸς τὴν ἀκαταγώνιστον
 20 νόσον; ἐγὼ γὰρ καὶ θήριον ἀγριώτατον ἀντικρυς ἐκείνην ἀποκα-
 λῶν ἢ εἶαν οὐδέπω τῆς κατ' αὐτὸν ὑπήρξατο τέχνης· ὡς εἶθε
 μὴ δὲ ἀπάρξαιτο· τὰ γὰρ τοιαῦτα νόμοι Χριστιανῶν ἐξελαύ-
 νουσιν.

Ἐγὼ γὰρ, φίλτατη ψυχῇ, καὶ μοι μηδὲν ἀπιστήσεως, πολλὰ
 25 τοιαῦτα οἶδα· καὶ ὅσα οὐκ ἂν τις τῶν κατὰ τήνδε τὴν φορὰν
 ἀνθρώπων ἐπίσταιτο· βίβλους περὶ τούτων ἀναλεξάμενος παμ-
 πολλὰς, Χαλδαϊκὰς τε καὶ Αἰγυπτιακὰς· καὶ ὅσα Προκλῶ
 τὲ τῷ φιλοσόφῳ περὶ τῆς ἱερατικῆς διεσπούδασται τέχνης, ἦν
 καὶ μαγικὴν ὀνομάζουσι· καὶ ὅσα τοῖν δυοῖν Ἰουλιανοῖν συγ-
 30 γεγράφεται· καὶ Ἀπολλωνίῳ τῷ Τυδνεῖ^ω· καὶ πολυμαθεστάτῳ
 Ἀφρικανῷ· ἀλλὰ καὶ εἴτι ταῖς τριδίτισι γραυσὶ πεφλυάρη-
 ται, καὶ ὅσα ἄλλα περὶ τὸν ἰδιώτην εἰλεῖται ὄμιλον· καὶ μέχρι

^ω sic Cod.

τούτων εξέτεινα τὸ φιλομαθὲς τῆς ψυχῆς· οὐδὲν δὲ διεπραξά-
μην, ἴστω Θεὸς, ἄρρητον· οὐδὲ μὴν ἄλλον ἄρρητουργοῦντα ἰδεῖν
ὑπέμεινα· καὶ τοι καὶ ἐπόδας τε καὶ συνδέσμους καὶ συνθή-
ματα πάμπολλα συνειλοχῶς πολυσύμφορα, ἐπαγγελίας ἀρρή-
τους ἔχοντα, καὶ θεραπείας ἐξωδηκότων σπλάγγων, καὶ ὄγκων 5
ἀπολωφῆσεις, οὐδὲν ἐκ τούτων οὔτε διεπραξάμην, οὔτε ἐπί-
στευσα πώποτε.

Ἐπὶ δὲ τῇ θαυμασιωτάτῃ σοι ἀδελφῆ, ἴσθι ὡς ἀπεχρη-
σάμην ἂν τινι τῶν τερατολογουμένων τοῖς τῶν Χαλδαίων λή-
ροισι, εἰ μὴ ἐγίνωσκον καταροτάτους ὄντας ἐξῆς ἅπαντας, καὶ 10
ὅσοι τοῖς τοιούτοις προσέχουσι· καὶ ὡς μενεῖ τούτους τὰ ἐν
ἄδου δικαιώματα· διὰ τοῦτο τὴν ἀπὸ τῶν τοιούτων βοήθειαν
παραιτησάμενος, ἀπομείλιξιν τινὰ τοῦ θηρίου ἐφεῦρον παρά
τινος τῶν ἀρχαίων παραδεδομένη σοφὴν· ἦν αὐτοπροσώπως σοι
ἀφηγήσομαι, ἐπειδὴν σε θεάσομαι· γράψαι γὰρ οὐκ εὐτετές 15
διὰ τὸ τῆς παραγγελίας πολῦστιχον· εἰ δ' ἐφθάσατο ὁ ἀνὴρ
ἐκεῖνος ποιῆσαι ὅσον ἐπήγγελτο, ἐγὼ μὲν ὡς οἶσθα, ὅταν περὶ
τούτου μοι τὸν λόγον ἀνεκοινώσασθε, καὶ ἀπετριψάμην εὐθύς·
καὶ ὡς οὐδὲν τις ὠφέλεια προσέσται τῷ πράγματι προειρήκειν·
διὰ δὲ τὴν γυναικωνίτιν ὑπεχάλασά τι μικρὸν, μὴ αὐτίκα καὶ 20
ὀλολύξειε· βουλοίμην δ' ἂν μαθεῖν, εἴ τι χρηστὸν κ' ἂν ἀπὸ τῆς
περιεργίας ἀπήντηκεν.

XXI.

Τῷ ἱατρῷ Λειψιάτῃ.

Φιλοσοφώτατέ μοι καὶ γραμματικώτατε ἱατρῶν· καὶ τὴν 25
ἱατρῶν τέχνην ἐκμελετήσας ὡς ἄριστα· προσοφθαίαι μὲν εἰσὶ
δέκα, σὺ δὲ πρῶτος καὶ μόνος ἐν ἱατροῖς ὁ γραμματικώτατος
ἱατρῶν· καὶ μή μοι τοῦτο πρόφερε, εἰ πρῶτος, πῶς μόνος; καὶ
εἰ μόνος, πῶς πρῶτος; ὑφορῶμαι δὲ σου τὸ δριμύτατον παντα-
χοθεν, καὶ καταφορῶμαί σε ἐντρεχεστέως εἴπης, καὶ πανουρ- 30
γεύσαιο· ἔθθεν τοι καὶ γραμματικὴ μὲν ἔστιν ἐμπειρία τῆς
παρὰ ποιηταῖς τε καὶ συγγραφεῦσιν· αὐτὸς δὲ ἐν πείρᾳ πάν-
των γεγένησαι, φύσεως τυχῶν φιλοπονωτάτης.

Οἶδας γὰρ καὶ τὰ τοῦ Σωράνου καὶ τὰ τοῦ Ἰπποκράτους·

ἐπίστασαι Γαλήνεια τε καὶ Ἡροφίλεια, καὶ τὰ τοῦ Ἡρωδιανοῦ, καὶ τὰ τοῦ Τρύφωνος, καὶ τὰ τοῦ Ἡροδότου, καὶ τὰ τοῦ Ἡρωνος· καὶ οὐ μόνον ἀλλὰ καὶ λέγεις αὐτὰ εἰδέναι, καὶ οὐτ' εἰρωνεύη οὐτ' ἀλαζονεύη τοῖς λόγοις· τὰ μὲν γὰρ οἶδας ὡς ἰατρὸς, τὰ δὲ ὡς γραμματικός· τὰ δὲ ὡς μηχανικός· πάντα δὲ ὡς πολλῶν ἐμπειρότατος· εἰ γὰρ ταῦτα περὶ σοῦ μὴ εἰδείην, Λειβηθρίων ἂν εἶην, ὡς ἀληθῶς ἀλογώτερος, καὶ ξενώτερος τῶν Στοικῶν, καὶ κενώτερος τῶν Ἐπικουρίων, καὶ στενότητος ἐν τοῖς λόγοις· καὶ οὐδὲν ἂν ἄλλο τι τῶν καλῶν ἐπιγνοίην, εἰ σὲ ἀγνοήσαιμι· ἀλλὰ καὶ γέλων ὀφλησαιίμην παρὰ σωφρονουσί· καὶ ἔρον οὐ σχοίην τῶν ἀγαθῶν.

Ὅρας, φιλοσοφωτάτη ψυχῇ, ὅπως γραμματικέομαι πρὸς σὲ τὸν γραμματικώτατον· ὥσπερ γὰρ εἰ καὶ σοφιστῆς ἐτύγχανες ὢν, ἀντεσοφίστευον ἂν πρὸς σὲ, οὕτω γραμματικεουμένω σοι τὴν τέχνην ἀντεπιδείκνυμι· σὺ γὰρ με εἰς τὴν τοιαύτην παιδιὰν κατήνεγκας,

ἀπ' ἀκράτης κορυφῆς πολυδεϊράδος Οὐλύμπου·

πολλάκις μοι ἀπὸ τῆς σῆς γραμματικῆς στωμυλλώμενος· καὶ εἰ μὴ τισι μεираκιεύομενος ἔδοξα· τὰ Φημιονῆς ἂν σοι διεξήλθον, καὶ Δημιῶς τῆς γραμματικῆς· τῆς μὲν ἔπος εὐρούσης· τῆς δὲ τέχνης συγγραψαμένης· εἶπον ἂν καὶ τίνες μὲν τοῦ ἔπους γεγόνασι κράτιστοι ποιηταί, ὃν ὁ Πανιάσις γνωριμώτατος μετὰ Ὀμηρον· τίς δὲ ὁ Ἐπικός κύκλος· τίνα δὲ Στασίην τὰ Κύπρια· τίς δὲ ἡ μελικὴ ποίησις, καὶ εἰς πόσα διήρηται· καὶ ποῖα μὲν τῆς μελικῆς εἰς θεοὺς ἀναφέρεται, καὶ λέγεται ὕμνος Ἀδωνίδος· τίνα δὲ εἰς ἀνθρώπους, καὶ ὀνομάζεται ἐγκώμια· ἐπινίκια· σκολιά· γίλλος· θρήνοι· ποῖα δὲ καὶ τὰ ἐξ ἀμφοῖν συγκείμενα, καὶ λέγεται παρθενικά· δαφνηφορικά· ὄσχοφορικά· καὶ τί ἐστι τούτων ἕκαστον.

Ἐπεξήλθον ἂν σοι καὶ περὶ μέτρων, καὶ τομῶν, καὶ παθῶν· καὶ τί μὲν ὁ ἱαμβος· τί δὲ ἡ παριαμβίς· καὶ τίς ὁ δάκτυλος ἢ ἀνάπαιστος· ὅσα τε Ἰφαιστίων, καὶ ὅποσα ὁ Καντιλιανὸς Ἀριστείδης γεγράφατον· ὁ μὲν γραμματικῶς, ὁ δὲ μουσικῶς· ἐπεὶ καὶ ὁ μὲν γραμματικός, ὁ δὲ μουσικός· ἔχει δὲ καὶ τίνα

συγγένειαν ἢ γραμματικὴ πρὸς τὴν μουσικὴν· μᾶλλον δὲ ἀρχι-
τεκτονικωτέρα μουσικὴ τῆς γραμματικῆς· ὥσπερ ἰατρικὴ φυ-
σικῆς, καὶ γεωμετρία τῆς ὀπτικῆς· οἶδα καὶ Θηριακὰ Νικάν-
δρου, καὶ τὰ τούτου Ἀλεξιφάρμακα· καὶ οὐδὲ τὰ πρὸς Πίσωνα
με διέλαθε τοῦ σοῦ Γαληνοῦ.

5

Ἄλλ' ἐμοῦ σὺ ἐν τούτοις ἐμπειρικώτερος· διὸ καὶ τὸ μέτρον
τῆς δόσεως τῶν Θηριακῶν οὐ μόνον ἀναδίδαξεις ὡς σοφώτατος,
ἀλλὰ καὶ ἀποστείλει ὡς πλουσιώτατος· ὅτι καλλίστη καὶ τῶν
ἐπαινουμένων ἢ ἀντίδοτος ἔσται οὐκ ἂν ἀμφιβάλοιμι· καὶ τί
γὰρ τῶν σῶν οὐ καλόν; οὐ καὶ τὸ πάρεργον ἔργον ἐστὶ τοῖς 10
πολλοῖς σπουδαιότατον.

XXII.

Τῷ Ἀκτουαρίῳ.

Κῆνσον τοῦτο ἀποδίδωμι τῷ ἐμῷ Καίσαρι· ἤδη γὰρ σοι
στράτῳ καὶ ὡς ὄρας, μᾶλλον δὲ τοῖς σοῖς ἀπογέγραμμαι δι- 15
δάσκαλος ἰατρῶν χειροτονηθεὶς· πλὴν οὐκ ἀπὸ στόματος ἰχθύων
ἀνείλκυσα τὸν στατήρα τουτονί, καθάπερ ὁ κορυφαῖος ἐκεῖνος·
ἀλλ' ἐχαρίσθη μοι τὸ χρῆμα παρά τινος τῶν ἐν ἔξουσίᾳ· μᾶλ-
λον δὲ, ἵνα παραστήσω τὸ τοῦ χρήματος εὐγενές, βασιλικοῖς
ἐπέπρεπε στέρνοις· μίαν μὲν αὐτοῦ ταύτην ἔχεις εὐγένειαν 20
ἐτέραν δὲ χρυσός ἐστι, οὐχ εἷς ἅπασ, οὐδ' ἀπὸ μιᾶς ποιότητος·
ἀλλ' ἢ μὲν ἀρτάνη χρυσοῦ λευκωτέρου, αὐτὸ δὲ τὸ ἐπιστέρνιον
φυλακτήριον, χρυσοῦ τοῦ τιμαλφεστάτου· καὶ μεθ' ἃν οὐκ ἂν
ἐφεύρης τὸν λάω καὶ καθαρώτερον.

Τίνος δὲ ἡ ἐπιγραφή; οὔτε τοῦ πρώτου Καίσαρος, οὔτε τοῦ 25
μεθ' ἐκεῖνον εὐθύς Τιβερίου, τὰ σκῆπτρα τῆς βασιλείας ἐπι-
τροπεύσαντος· οὔτε τοῦ τῶν πάλαι βασιλευσάντων, ἀλλὰ τοῦ
ἐν βασιλεῦσι βασιλικωτάτου καὶ εὐσεβεστάτου καὶ κρείττονος·
Κωνσταντῖνον γὰρ ἀπομάττεται καὶ Ἑλένην τοὺς θειοτάτους·
ἐκ θατέρου δὲ αὐτὸν τὸν Χριστὸν Ῥωμαϊκωτέροις τοῖς ἐκτυπώ- 30
μασι· καὶ οἷοις ὁ τότε χρόνος ἐνέγραφε· περὶ δὲ τὴν ἴτην τοῦ
κύκλου, γράμμασιν οὐχ Ἑλληνικοῖς ἐνσεσήμασται· οἶμαι δὲ
καὶ τούτους, Ῥωμαίων εἶναι τοὺς χαρακτῆρας· καὶ ἕξαστί σοι

λαβόντι ἀνογιώσκειν τὰ γράμματα· σὺ γὰρ ἴσως καὶ τῶν τοιούτων οὐκ ἀδαής.

Ἔξεις δὲ τοῦτο οὐ μόνον φυλακτήριον τῆς ἀποτροπαίου φύσεως· ὡς καὶ τὸ τροπαιοφόρον ὄπλον, τὸν σταυρὸν ἐντετυπωμένον ἔχον· ἀλλὰ γὰρ ἔστι τις ἀπόρρητος δύναμις ἰδιάζουσα τῷ χρήματι τούτῳ, οὐκ ἀπὸ τινος τέχνης μαγικῆς περιειργασμένη, οἷα πολλὰ Χαλδαῖοι τελοῦσι, καὶ τῶν Ἀσσυρίων οἱ θεουργοὶ· ἀλλ' ἐκ τινος δυνάμεως θείας, ἐξ αὐτῶν τῶν χαλκοτύπων ὀργάνων, ἴσως ἐμβεβλημένης τοὺς φοροῦντας ἐξάντεις^x ποιούσα τοῦ
10 λοιμώδους νοσήματος.

Οὐδὲν οὖν σοι δεῖ, οὔτε καθαρτηρίων φαρμάκων, οὔτ' ἀλλοιώσεως τῶν ἀέρων· οὔτ' ἄλλης τοιαύτης τινὸς ἰατρικῆς ἀρωγῆς, τὸ νόμισμα φοροῦντι τὸ Κωνσταντίνειον· ἐπ' αὐτῷ γὰρ τούτῳ καὶ χρυσῆν ἴσην ἔξωθεν περιτιθέντες καὶ ἀρτάνῃ προδήσαντες,¹⁵ ὥσπερ ὄρας καὶ τοῦτο πεποιημένον, εἰ δὲ τῆς κρεμάθρας ἀπέρρηκτο, ἐπιστήθιον ἅπαντες φέρουσιν εἰς ἀποτροπήν, ὡς πού τις ἔφησε τῶν ἡμετέρων, πάντων τῶν ἐπερχομένων αὐτοῖς κακῶν ὡς τε ὄρα, εἴ τι ἐπιζητοῖς τούτου δῶρον ἐπιτεπέστερον ἕτερον· σὺ δὲ ἀλλὰ καὶ μαργάρους αὐτῷ περιθήσεις·
20 δύο μὲν ἄνω μεγίστους, πρὸς τῇ συναφῇ τῆς χρυσῆς μηρίθου· κύκλωθεν δὲ μικροτέρους καὶ τὸ θεῖον τοῦτο νόμισμα περιθέουτας· οὕτω γὰρ καὶ πρότερον ἐκεκόσμητο, ἀλλ' ἡ χρεία τοὺς μαργάρους παρείλετο μὴ θάψω τὸν καλὸν Ἀκτουάριον· ἄνευ μέντοι τούτων δίδωμι τὸν χρυσὸν, ὡς ὄρας· οὐχ ὡς χρυσὸν, ἀλλ'
25 ὡς βασιλικὸν νόμισμα, καὶ ἄρρητόν τινα περιβεβλημένον ἀλκήν.

XXIII.

Ἀστράπτεις τοῖς ἐν ἐσπέρᾳ ὁ ἡμέτερος ἥλιος· οὕτω γὰρ τὸν ἐμὸν δεσπότην ἐγὼ καλῶ· ὃν ἔδει καὶ πάλαι, οὐκ ἐπὶ τοιαύτης λυχνίας τεθῆναι· ὡς βαρβάροις μόνον τὸ φέγγος αὐτοῦ ἐπιλάμπειν· ἀλλ' ἐπὶ τῆς ὑψιφαυῆς Κωνσταντινουπόλεως· οὕτω γὰρ ἂν αὐτὸς γῆν τε καὶ θάλατταν κατεκύρσευσας· νῦν δὲ

⁵⁵
x ἰξάω Cod.

φθινῶ τοῖς Βουλγάροις τοῦ τοσούτου φωτός, καὶ ἀτυχεστάτην κρίνω τὴν καθ' ἡμᾶς τῆς σῆς αὐγῆς ἀστοχήσασαν· ἀλλ' εἰ πρὸς τοὺς ἔσκοτισμένους κατάλληλον καὶ τὸ φῶς ὑπανάπτεται· τὸ πρῶτιστον ὧ ἄρα φέγγος καὶ μέγιστον τὸν θεῖον Ἀδριανόν, τοῖς αὐτόθι καθήμενοις ἐν σκότῳ καὶ πλανωμένοις, ἀπέσταλκεν ὁ Θεός· τόν τε λόγον ἐπισημότατον, καὶ τὸ γένος περιφανέστατον, καὶ τὴν γνώμην ἐπεικέστατον· καὶ τὸ κάλλος τῆς ψυχῆς ἀπαράμιλλον, καὶ τὴν φύσιν ἀσύγκριτον· καὶ τὴν χεῖρα φιλοδωρότατον.

Ἐγὼ μὲν γὰρ ἐρῶν σου τῆς γλώττης καὶ τῆς ἡδίστης ὀμι- 10 λίας· καὶ φοιτῶν παρά σε πολλάκις, τὸν ἐν ἀμφοτέροις θαυμασιώτατον, παρεμυθούμην τὴν ἀθυμίαν, καὶ τὸ πολὺ τῆς ἀθημοσίας ἐκουφίζομην· νῦν δὲ οἷας ἡδονῆς ἡμᾶς ἀπεστέρηκας ἀποδημήσας, καὶ ἄλλοις τῶν σῶν μεταδιδούς ἀγαθῶν· οὐδὲν γὰρ ἄμεινον ἔσχε τῶν πρότερον τὰ καθ' ἡμᾶς· ἀλλ' ὥσπερ 15 ἀφῆκας, οὕτως ἔχοντες ἐσμὲν ἔτι τῷ πῆλῳ καὶ τῇ πλιυθείᾳ ταλαιπωρούμενοι, ἀγνώμονι κεχρημένοι τύχῃ· καὶ σύ με πότε χήρα παρεικάσας γυναικί, ἅμα τῇ πῆξει τοῦ νυμφῶνος πικρῶν αἰσθημένη τῶν γάμων, καὶ τὸ ἐξῆς μελανειμονοῦση καὶ κατηφεῖ· καὶ ἀπεδεξάμην τὴν οἰκαδίαν, οἷος ἐγὼ θαυμάζειν τὰ σά· 20 καὶ γὰρ οὕτως ἔχει· αἰεὶ μοι ἐπεστύναζεν ἡ τύχη· καὶ ὡς οὕτως εἶπεῖν, οὐκ ἔθελε ποτέ μοι προμειδιάσαι· ἀλλ' ἀβαρυτου τῶν* προειληφότων ἐπάγω τὰ μετὰ ταῦτα.

Ἄλλ' εἶπερ ἐξῶν ὄραῖν σε, καὶ τῆς σῆς καταπολαύειν γλυκότητος· ταχ' ἂν κουφότερον ἔσχον τῶν λυπηρῶν· ἐν τοῦτο πάν- 25 των ἀντιῖρόσπον ἔχων βοήθημα, ὃν ὁ δαίμων ἐπάγει ἀνιαρῶν, τὴν σὴν μοι ἐν ἅπασι χαριεστάτην ἦσιν.

XXIV.

Πρὸς Ἀλέξιον τὸν Κομνηνὸν περὶ τῆς ὀμαίμων φωνῆς ἐρωτήσαντα.

Οἱ τὴν ὀμαίμων φωνὴν εἰς ἀδελφούς, καὶ μόνον ἐκβιαζόμε- 30 νοι, καθάπερ καὶ τὴν ὀμόγνιος ἕτεροι, δοκοῦσί μοι νεοτελεῖς εἶναι ταῖς Ἑλληνικαῖς διαλέκτοις· αὐτίκα γὰρ τὸ ὀμόγνιον,

γ πρῶτιστον Cod.

* ἀβαρῶν^{του} τῶν Cod.

ἵνα τῇ τέχνῃ τῇ περὶ ὀνομάτων ὀρθοτάτῃ χρῆσαιμην τοῦ Πλάτωνος, ἣν ἐκεῖνος ἐν τῷ Κρατύλῳ σοφώτατά τε δέδωκε, ἐκ τοῦ ὀμοῦ καὶ τοῦ γένους παρῆκται· ὃ ἂν φαίεν καὶ παῖδες γραμματικῶν· τὸ δὲ γένος σημαίνει μὲν καὶ τὰ νεογιλὰ τῶν βρέ-
5 φων, καὶ ἀρτίτοκα, ἣ καὶ ἀπλῶς τὸ τινὸς γέννημα.

Ἐκτιθέντων γάρ, φησι, Ἀθηναῖον τὰ γένη, Μεγαρεῖς ἀναιρούμενοι ἔτρεφον· εἶτα ἤκουσι μετὰ τὴν ἀνατροφὴν ἀποδιδόν-
10 τισ τὰ γένη· σημαίνει δὲ καὶ τὴν γένεσιν ὃ παρ' Ἡσιόδῳ τὸ δῖον γένος φερόμενον βούλεται· οὕτω γὰρ αὐτὸς ἀδελφὸν Πέρ-
10 σην ὀνομάζει, ὅπερ ἐστὶν εὐγενέστατον· ἀλλὰ κατὰ μὲν τὸ πρῶτον σημαίνόμενον ὁμόγιον λέγοντι, τὸν ἀδελφὸν ἂν σημαίνομι· κατὰ δὲ τὸ δεύτερον, καὶ τὸν ὅπως δήποτε κατὰ γένεσιν ἡμῖν συναπτόμενον.

Ἄλλὰ μαρτυρία μὲν τοῦ ὁμογίου αὐτὸς μὲν πολλὰ συνη-
15 ράνισα· ἀπὸ τε τῶν βίβλων τοῦ μεγάλου Διουυσίου, καὶ τῶν θύραθεν ποιητῶν, καὶ δὴ καὶ τῶν παρ' ἡμῖν ἐγνωσμένων· ἠδυνάμην ἂν καὶ αὐτὸς πλείοσι συναγγοχέται, πολλῶν καὶ ἐτέρων ἔρανον ποιησάμενος, εἰ μὴ περιττός τις ἐδόκει· τοῦ δὲ ὀμαίμου ἢ καὶ ὀμαίμονος, ἀπὸ τε τῶν βίβλων Ἀριστοφάνους τοῦ
20 γραμματικοῦ, καὶ Σόλωνος τοῦ νομοθέτου, καὶ τῶν ἄλλων σοφῶν, ποιήσομαι σοι τὰς μαρτυρίας, ἢ ἔχῃς διὰ^α τούτων ἀποταφρεύειν τὰς τοῦ Πρωτονοταρίου ἐπεμβολάς· καὶ πρόγε τῶν εἰρησομένων ἐκεῖνο ἂν εἴποιμι, ὅτι καὶ τὴν ὀμαίμονα λέξιν τε καὶ φωνὴν ἀμαθῶς τινες εἰς τὸν ἀδελφὸν ἐκλαμβάνονται· οὐ
25 γὰρ μόνον παρ' Ἑλλησι τὸν ἀδελφὸν ἵποσημαίνειν εἶθε τοῦτι τοῦνομα, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν ἄλλην συγγένειαν σειρὰν, παρρώτερόν τε καὶ ἀγγχοῦ κειμένην· δηλοῖ γὰρ καὶ τὸ αἷμα πολλάκις καὶ τὸν φόνον αὐτὸν, ὅπερ ἢ φωνὴ τῶν ἀλαστόρων ἐκείνων ἔχει καὶ θεοκτόνων “τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα
30 “ἡμῶν” οὐ γὰρ αὐτοῦ τὴν χύσιν τοῦ αἵματος ἐθέλει δηλοῦσθαι ἢ λέξιν, ἀλλὰ τὸ τοῦ φόνου μῦθος καθάπαξ, καὶ τὸν ἀπὸ τῆς Χριστοκτοσίας μολυσμὸν, ὃ τὰς χεῖρας οἱ αὐτόχειρες ἐμόλυπτο, καὶ εἰς τοὺς μετ' ἐκείνους παρέπεμψαν.

^α ἀπὸ Cod.

Τοιοῦτον δέ τι δοκεῖ τῷ παρ' Εὐριπίδῃ ἐν τῷ διὰ Ψωφίδος
'Αλκμαίωσι·

αἷμα γάρ, (φησι,) σὸν μητῆρ ἀπενίψατο·

τουτέστι, καθάρσει τινὶ τὸν τῆς μητροκτονίας ἀπενίψατο μο-
λυσμόν· δηλοῖ μὲν οὖν τὸ αἷμα τὸν φόνον, ὡς εἶπον· δηλοῖ δὲ 5
καὶ αὐτὴν τὴν συγγένειαν· καὶ μάρτυς ὁ ποιητῆς "Ὀμηρος"

αἵματος εἰς ἀγαθοῖο φίλον τέκος· (Od. Δ. 611.)

οὐ γὰρ ἐνταῦθα τὴν αἵματηρὰν φύσιν ἐπαινεῖν δοκεῖ ἡ Καλ-
λιόπη Ὀμήρου, ἀλλὰ τὴν ἐξ ἀγαθοῦ γένους καταγωγὴν εἰς τὸν
ἐπαινούμενον. 10

Καὶ δοκεῖ μοι ἐντεῦθεν ἐξειληθῆναι τὸ Πλατωνικὸν ἐκεῖνο
"ἀγαθοὶ δὲ ἦσαν διότι ἐγένοντο ἐξ ἀγαθῶν," καὶ ἡμεῖς εἰώθα-
μεν ἐν ταῖς ἀνὰ χεῖρα χρήσεσι, τοὺς συγγενεῖς καθ' αἷμα
προσῆκειν λέγοντες· ἔθνεν τοι καὶ ὀμαιμούς καλοῦσιν· Ἕλληνας
ἅπαντας, οὐ τοὺς ἀδελφούς μόνον, ἀλλὰ καὶ τοὺς συγγενεῖς, 15
οἱ τοῦ αὐτοῦ κεκοινωνηκότες αἵματος· αὐτίκα ὁ πολυμαθέστα-
τος Ἀριστοφάνης, οὐχ ὁ τὰς κωμῳδίας συγγράφας, ἀλλ' ὁ
γραμματικώτατος, ἐν τῷ Συγγενικῷ περὶ διαφορᾶς τῶν ἀδελ-
φῶν διαλαμβάνων, ἐν οὐδὲ μιᾷ τούτων τέταχε τοὺς ὀμαιμούς,
ἀλλὰ κοινὸν οἶδε τοῦτο κατηγορούμενον συγγενείας ὄνομα· τοὺς 20
μὲν γνησίους καλεῖ, ὅσοι ἐκ τῶν αὐτῶν ἔφυσαν γονέων, τοὺς δὲ
ὀμοπατρίους, ὅσοι πατέρα μὲν τὸν αὐτὸν ἔσχον, ἐκ διαφορῶν
δὲ μητέρων ἐγένοντο· οὗς καὶ ἀμφιμητρίους τινὲς ὀνομάζουσι·

λεπῶσα τὸν σὸν ἀμφιμήτριον κάσιον

φησί που Λυκόφρων ὁ ποιητῆς^α· εἶπερ οὖν τοὺς ἐκ μιᾶς αἵλα- 25
κος φῦντας, ἐτέρων δὲ γεωργῶν, ὀμογαστρίους οἶδα κατανομά-
ζειν, καὶ συγγόνους μὲν κοινῷ ὀνόματι καὶ αὐταδέλφους καλεῖ
τοὺς ἀδελφούς· τὴν δὲ ὀμαιμος λέξιν ἐπὶ πᾶν διατείνει τοῦ
γένους· καὶ καλεῖται μὲν ἂν τούτῳ τῷ λόγῳ οὐ μόνον ὁ ἀδελ-
φός, ὀμαιμος ἢ ὀμαίμων, ἢ ὅπως ἂν τις ἐθέλοι τὴν πτώσιν μοι 30
ἐνεγκῶν· τοὺς δὲ τοιοῦτους τῶν ὀνομάτων μετασχηματισμούς
πτώσεις εἶωθε καλεῖν ὁ Ἀριστοτέλης, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀνεψιός καὶ
ὁ ἀντανέψιος, καὶ ὁ υἱδὸς καὶ ὁ ἀδελφιδούς· καὶ ἵνα νομικώτε-

^α v. 19.

ρόν σοι περί τούτων ἐπεξέλθοιμι· οἱ ἀνιόντες, καὶ οἱ κατιόντες, καὶ οἱ ἐκ πλαγίου λεγόμενοι συγγενεῖς, πάντες ὄμαιμοι προσ-
αγορεύονται^b.

Καὶ οἶδα τὴν τοιαύτην χρῆσιν καὶ ὁ νόμος ἐν διαφόροις
5 βίβλοις εὐρισκομένην, εἰ μὴ τις βούλοιτο ἰδιοτρόπως ἐπ' ἀδελ-
φοῦ τοῦνομα κατατάττειν. Πλάτων δὲ, οὐχ ὁ φιλόσοφος, ἀλλ'
ὁ Κεραμικώτατος, ᾧ καὶ Κρατῖνον οἶδα συναδόντα, ἀορίστως
ἐπὶ συγγενείας λάβει τὴν ὄμαιμος λέξιν· καὶ ἀπεμνημόνευσα
ἂν σοι τῶν ἰαμβειῶν ὄλων, εἰ μὴ ὁ χρόνος τὸ μέτρον καὶ τὴν
10 λέξιν ἐξείλετό μου· ἀλλὰ τόν γε νοῦν τοῦ βιβλίου ἀκριβῶς
ἀποτεταμίευκα· λέγει γάρ που κάκεῖνος· “οὐδεὶς ὄμαιμον
“συμπαθέστερος φίλος, κ' ἂν ᾗ, φησί, τοῦ γένους μακράν” οὐ
γὰρ πᾶσαν τὴν κωμικὴν ἐξεμελέτησα συλλαβὴν· λέγοι δ' ἂν ὁ
ἀνὴρ, μᾶλλον εἶναι φίλους τοὺς συγγενεῖς, κ' ἂν μὴ ἡμῖν ἀγχοῦ
15 καθεστῆκασι γένους, τῶν ξένων καὶ ὀθνεῶν· ἀντιφθεγγόμενος ἐν
τούτῳ τῷ Ἡσιόδῳ

γείτανες (φησι) ἄξωστοι κίων, ζώσαντο δὲ πηοί. (Opp. I. 343.)

Οἶδα καὶ Νίκανδρον τὸν τὰ Θηριακὰ συγγραψάμενον, καὶ
τὰ Ἀλεξιφάρμακα, ὄμαιμον τὸν συγγενῆ που προσαγορεύ-
20 σαντα· γράφων γὰρ ἐκεῖνος πρὸς τὸν Ἑρμεσιάνακτα, ὄμαιμον
αὐτὸν ὀνομάζει

φίλε, (γὰρ φησι) Ἑρμεσιάναξ πόλων κυδίσταθ' ὀμαιμον

καὶ δῆλον ὡς οὐκ ἀδελφὸν αὐτὸν ὀνόμασεν· ἐκ τοῦ καὶ τινα
τῶν ἀντιγράφων πηῶν ἔχειν τὸ τοῦ μέτρου ἀκροτελείτιον· ἐνί-
25 οῖς γὰρ τῶν βιβλίων οὕτως ἐφεύραμεν

πόλων κυδίστατε πηῶν·

ὁ δὲ πηὸς συγγενῆς ἐστὶ δῆπουθεν· ἀλλὰ καὶ Σόλων ὁ νομο-
θέτης ἐν τοῖς ἄξωσιν, ἔστι δ' ὁ ἄξων λίθος τετράγωνος, ὥσπερ
αἱ κύρβεις τριγωνικῶς σχηματίζονται, ἐν ᾧ ἐγγεγράφεται οἱ
30 νόμοι τοῦ Σόλωνος· ἀπὸ τοίνυν τούτων οἱ μεταγεγραμμένοι
λόγοι ἄξωνες λέγονται· ἐγὼ γοῦν τοῖς τοῦ Σόλωνος ὀμιληκῶς
ὀλίγοις, συγγενεῖς κατανεόηκα, τοὺς ὀμαιμόνας, τὸν ἄνδρα προσ-
αγορεύοντα· καὶ ἄλλον δ' ἂν κατάλογον μαρτύρων ἀξιοπίστων

^b προσαγορεύονται Cod.

ἐποιησάμην σοι, εἰ μή με αἱ κατὰ Φιλιπποῦ^α^β φροντίδες εἰς
ἑαυτὰς ἀντισπώμεναι μεθεικύναντο.

XXV.

Πρὸς τὸν Χαρτοφύλακα.

Εἰς τετάρτην ἢ πέμπτην ἡμέραν ἀναγνοὺς τὴν βίβλον, ὡς 5
ὄρας, ἔξαπέσταλκά σοι αὐτήν· μᾶλλον δὲ ἀποδέδωκα· ἐπειδὴ
γὰρ ἐπέσπευδες τὴν ἀπόδοσιν, δεδοικῶς οἶμαι, ἵνα μὴ μετα-
γραφῶς ἔχοιμι καὶ αὐτός· ἀλλὰ τοῦτο μὲν, οὐ δὲ ἐβουλήθη
ἐγὼ· πλείους δὲ ἡμέρας, εἴπερ ἀφήκας ἔχειν, ἀπεδεξάμην ἂν·
ὅμως δὲ οὕτως ἐπὶ τοσοῦτον ταύτης ὠνάμεθα, ὅσον κατανοῆσαι 10
μὴ μόνον τῶν ἐν αὐτῇ νοημάτων τὴν ἔκθεσιν, ἀλλὰ καὶ ὅθεν
ἕκαστον προσηράνισται.

Αὐτὸν μὲν οὖν τὸν Πατριάρχην ἐφώρακα, οὐ δι' ὅλου τοῦ
λόγου λαλοῦντα τῆς ἐξηγήσεως, ἀλλ' ἐν τοῖς προοιμίοις μόνοις·
εἶτα μικρὸν τι φανείς ἀπεκρύψατο· εἰ δὲ τις ἀκριβολογοῖτο, 15
οὐδὲ αὐτὰ καθ' ὀλόκληρον ἐκείνου ἴδια πέφυκε· ἀλλὰ τὰ πλείω
συνέβραπται καὶ συγκέκρουσται, ὥσπερ πορφυρᾶ χρυσῶ, ἢ
πορφύρια χρυσός· τὰ δ' ἐφεξῆς·

ἀπὸ δὲ οὐκ ἔτ' αὐτὸς ἐκνεύει πάλιν^α.

ἀλλὰ τὰ στόματα μιμεῖται τοῦ Νείλου· καὶ νεμένηται εἰς 20
πολλὰς προχιάς· καὶ ἐνταῦθα μὲν ἴδοις τὸν χρυσορρόαν καὶ
χρυσοῦν τὴν γλῶτταν Ἰωάννην δαψιλῶς κελαρύζοντα· ἐκεῖ
τὸν θεοφάντην Βασίλειον ταῖς ἀδιηγήτοις χάρισιν καταστρά-
πτοντα· ἀλλαχοῦ δὲ τὴν θεολόγον ἐπικυπτοῦσαν βροντήν· ἐπι-
καχλάζει δὲ τούτοις καὶ ὁ Νυσσαεὺς Γρηγόριος· ἔστι δ' οὗ 25
καὶ ὁ φιλόσοφος Μάξιμος συνεισέβαλεν ἐπιφρίσσω καὶ με-
λαινόμενος· καὶ τί ἂν ἀπαριθμῶμαι Ὀριγένειος καὶ Ἀπολινα-
ρίους; καὶ τίνας Θεοδώριτους; οὐ δὲ ὁ μέγας Κύριλλος ἄπ-
εστιν· οὐδ' ὁ Μομφουεστίας Θεόδωρος· οὐδ' εἴτις ἄλλος, ἢ
καταπάρεργον ῥητὸν ἀνέπτυξεν εὐαγγελικόν, ἢ αὐτὸ τοῦτο σκού- 30
δασμα προὔθετο, τῆς μνήμης ἀπεληλύθη τοῦ Πατριάρχου· ἀλλ'
ἄλλος ἄλλο τι καθάπερ εἰς κοινὸν ἔραον συνεισέφερε.

^α an Φιλιππουπόλιν, quæ fuit urbs Thessaliæ? ^α Eurip. Phœn.

Καὶ ἔστιν ἡ βίβλος αὐτῷ ψαλτήριον δεκάχορδον, ἢ καὶ
τούτου πολυχόρδον, ἐνὶ τῷ τεχνίτῃ πανταχόθεν καὶ ἀπὸ διαφό-
ρων φθόγγων συναρμοστούμενον· καὶ τὸ δὴ θαυμασιώτερον, ὅτι οὐ
δὲ ὑπέλλαξε τοὺς φθόγγους· οὐ δὲ παρέτεινε τὰς χορδὰς·
5 οὐ δὲ τὸ γένος μεθήρμωσεν· ἀλλ' ὡς ἕκαστον εἶχε καὶ φθόγγου
καὶ τόνου καὶ κάλλους, ἀφῆκεν ἀπαρεγγεῖρητον· καὶ τὸν μὲν
Τυφώεα οὐκ ἂν θαυμασαιίμην, ὅτι ἄλλοτε ἄλλας ἠφίει φωνὰς,
πολυγλωττότατος τυγχάνων καὶ πολυκέφαλος· καὶ ἄλλοτε δ'
αὐτὴν φωνὴν ἐριφρύχῳ λέοντος ἔπεμπε· τὸν δέ γε Πατρι-
15 ἀρχὴν ἐξαίρω καὶ τῆς ἀρμογῆς καὶ τῆς ἐκλογῆς· ὅτι καὶ
ἀγγέλων γλώσσαις καὶ ἀνθρώπων λαλεῖ, κατὰ τὸν θεῖον ἀπό-
στολον· καὶ ἐν οὐδετέροις μεταπέποιηκε· καὶ γὰρ οὔτε πρὸς
τὰς ἀγγελικὰς ἔγνωκε ἀσεβῶν, οὔτε πρὸς τὰς ἀνθρωπείας
ἀδικῶν· λέγω δὲ ἀγγέλους, ὅσοι περισαλπίζουσι τῶν ἐξηγη-
15 τῶν^d ἄνωθεν τὰς ἡμῶν ἀκοάς τε καὶ μῆνιγγας· ἀνθρώπους δὲ,
ὅποσοι λαλοῦμεν ἐκ γῆς· καὶ οὐκ ἂν τις ἡμῖν εἰς τὴν παρ-
οῦσαν τῶν εὐαγγελίων ἐξήγησιν, οὐδὲ τὸν κολοῖον ἐπισείσειεν·
ἐκεῖνος μὲν γὰρ ἐξ ἀπάντων ὀρνίθων ἠράνισται· τοῦτ' ἔστι πολλοὶ
συνεκρότησαν τὴν ἐξήγησιν· ἄλλος ἄλλοτε δεδωκότες καλόν· ὁ
20 μὲν λέξεως ἄσθη, ὁ δὲ σεμνότητά νου· ἄλλος περινοίας βαθύ-
τητα· καὶ ἕτερος ἀλληγορίας τροπός· καὶ ἄλλος ἄλλο, καθάπερ
αἱ παρ' Ἑλλήσι θεοὶ τὴν μυθευομένην Πανδώραν συνεληλυθότες
ἐπλάσσαντο· ἐθαύμασαι μὲν οὖν καὶ τὸν Πατριάρχην τῆς παν-
τοδαπῆς συλλογῆς· οὐδὲν δὲ ἤττον ἀπεδεξάμην καὶ ἑμαυτὸν,
25 ὅτι τὸν τῆς Ἀφροδίτης ὄλον κροστὸν τὴν Ἥραν περιβεβλημέ-
νην ἐγνώρισα.

XXVI.

Πρὸς τὸν μέγαν Δομαστικόν.

Καὶ προσκυῶ καὶ προσαγορεύω σου καὶ πόρρωθεν τὴν ὑπερ-
30 σχήν· καὶ τοῦτο δὴ τὸ τῶν πολλῶν καὶ εὐνοϊκῶν ἐρωτῶ καὶ αὐτός·
πῶς ἔχεις ὁ ἅγιός μου αὐλέτης· ὁ ἐμὸς εὐεργέτης· ἡ σωτηρία
μου· ὁ ῥύστης μου ἐξ ἐχθρῶν μου δυνατῶν; οὐκ ἔστι γὰρ

^d ἐξῆ Cod.

συκοφαντίας οὐδὲν ἰσχυρότερον· οὐ δὲ ὀλεθριώτερον ἄλλο· τούτου με τοῦ κακοῦ ἀπήλλαξας· τούτου τοῦ θηρὸς ἠλευθέρωσας· ἀπὸ κήτους· ἀπὸ κυμάτων· ἀπὸ σάλου καὶ κλύδωνος· εἰ γὰρ καὶ μήπω τὰ πνεύματα τῷ κύματι συναπέληξεν, ἀλλ' ἔτι ἀκοσμοῦσιν ἔτι τὸ οὐραῖον ἐπασπαίρει τοῦ δράκοντος, τοῦ λοι- 5 ποῦ νεκρωθέντος ὀλοῦ· ἀλλ' ἐν ἀμείνοσιν ἐσμὲν νῦν ἢ τὸ πρότερον διὰ τῆς μεγίστης σου ἀντιλήψεως.

Πῶς οὖν οὐκ ἀρώην εἰς τὸν οὐρανὸν, τὰς χεῖρας μου, καὶ ἐπεύξομαι σοι πάντα τὰ ἀγαθὰ, ὅσα ψυχῆς, ὅσα σώματος, ὅσα τὴν ἔξωθεν τύχην ἐπικοσμεῖ· τῶν κατὰ σκοπὸν εὐδῶσιν· τῶν 10 κατὰ γνώμην ἀπόβασιν· καὶ τὸ πάντων ἀκρότατον ἀγαθὸν, ψυχῆς σωτηρίαν, καὶ σοι, καὶ τῶν σοι φιλτάτων· καὶ περὶ τῆς ἁνωθεν δεξιᾶς ἐπιμελείαν καὶ κυβέρνησιν· μὴ γὰρ οἶον αὐλέτα μου ἄγιε, ὡς ἐπελαθόμην σου τῆς εἰς ἐμὲ χρηστότητος, ἢ ἐπιλήσομαι πώποτε· μὴ οὕτω μανείην· μὴ οὕτως ἰσχύσει τὸ 15 πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν μου· πύργον γὰρ σε τῆς Ῥωμαίων ἡγεμονίας ἀκράδαντον λογιζόμενος, καὶ ἀστραβῆ κίονα κατὰ Πίνδαρον, καὶ πρόβολον ἄμαχον, καὶ στρατηγίας ἀπάσης ἀκρότατον· ὃ σὺ τὴν φρόνησιν ἀσύγκριτε, καὶ τὴν δεξιάν ἀπαράμιλλε· καὶ τοὺς πώποτε στρατιώτας καὶ στρατηγούς πολλῶ τῷ μέτρῳ 20 νενικηκώς, εἰς φιλανθρωπίαν καὶ ἡμερότητα, ἄβυσσον καθάπερ ἀνεξεύρητον τίθεμαι· καὶ οὐδένα τῶν ἀπάντων γινώσκω σοι ὅμοιον.

Ἄλλα πότε ἀνακάμψεις ἡμῖν; πότε πάλιν ἐπιφανεῖς τὸ πρόσωπόν σου, καὶ σωθήσομαι; τίς ὁ ἄληκτος πόνος οὗτος ἡμῶν; τίς ἢ τοῦ μεγάλου Αὐτοκράτορος ἀνυπέμβλητος γεν- 25 ναϊότης; τίς ἢ περὶ τὴν τῶν πραγμάτων ἡμῶν ἐκανόρθωσιν ἐν τοῖς ὅλοις ἀσύγκριτος προθυμία; ἀπεκρύψατε τοῖς ἀμετρήτοις ἀγῶσι τοὺς Ἀλεξάνδρους ἐκείνους καὶ τοὺς Καίσαρας· ὀκνῶ γὰρ εἰπεῖν βασιλείους τινὰς βασιλεῖς· καὶ τὸν ἐν μάχαις περιβόητον Φωκεῖ γένος· καὶ ὅσοι μετ' ἐκείνους γεγόνασι θερ- 30 μῶτατοι τοῖς πράγμασιν ἐπιθέμενοι· ὃ ἀνίκητοι στρατιῶται· ὃ καὶ τὰ φρονήματα γενναϊότατοι, καὶ τὰς χεῖρας ἀκάματοι, καὶ τὴν ἀκοὴν ἀνυπόστατοι.

Ἄλλα καὶ ὀδηγοίη καὶ ὑμᾶς ὁ Θεός, ὡς τὸν παλαιὸν Ἰσραὴλ,

θάλασσαν τέμων' ποταμούς ἀνακόπτων· τὰ στοιχεῖα καθυ-
 ποτάτων· βαρβάρους ὑποστρωννύων· τείχη κατασειών· ἔθνη
 πάντα διδούς· πάντα εὐμαρῆ καθιστῶν· ἴδοιμι τὸν θαυμάσιον
 Ἀυτοκράτορα ἐν μέσῃ πάλιν τῇ βασιλίδι τῶν πόλεων, ἐπὶ με-
 5 γάλοις τροπαίοις καταθρίαμβον, καὶ τὰ νικητοῦ στεφανούμενον
 τὸν παμφαέστατον ἥλιον μεγαλοπτέρυγον αἰετὸν, τὸν ἐν βασι-
 λεῦσιν ἀσύγκριτον, καὶ ἐν μάχαις ἀήττητον· ὃν οὐ τοσοῦτον ὁ
 στρεπτός, καὶ ἡ βασιλικὴ πορφύρα, καὶ ἡ περίχρυσος ταινία
 κοσμεῖ, ὅσον οἱ ὑπὲρ τῶν Χριστιανῶν ἀγῶνες, καὶ τὰ πολλὰ
 10 κατορθώματα.

XXVII.

Ἐπρὸς τὸν μαθητὴν ἢ ἐπιστολὴ· εἶτα τί ἀνεκάγχασας·
 τοῦτο γὰρ ποιεῖν εἴωθας, ἐπειδὴν σε ἐμὸν μαθητὴν ὀνομάσαιμι·
 ἢ γὰρ ἐξ ἀρχῆς πρόθεσις ἐμὸν μαθητὴν σε πεποιήκε· κ' ἂν ὁ
 15 ἐφεξῆς οὐ παρέστηκεν τοῦτο χρόνος· καὶ τοῦτο τεβρύλληται· ὡς
 οὐκ ἄνευ σὺ τῆς Ἰταλικῆς γλώττης, οὕτως ἔχεις εὐμουσίας
 καὶ χάριτος.

Γράφω τοίνυν παρὰ τὸν μαθητὴν, μετὰ τοῦ προσήκοντος σχή-
 ματος· διδασκάλοις περὶ τῶν ἀπὸ τοῦ Παλατίου νομισμάτων
 20 τῶν διδασκάλων, οὐκ ἀξιώ, ἀλλὰ κελεύω δοθῆναι θάττον· καὶ
 μὴ ἀπὸ τοῦ δὲ ἐπιβραδῦναι τὴν δόσιν· πλὴν ἡμέρας μιᾶς, ἢ
 δυοῖν· εἰ δὲ δυσχεραίνεις τὴν προσηγορίαν ὡς ψευδομένην, ἀλλ'
 ἐγὼ ἐξ ἄλλου τρόπου μαθητὴν σε ποιῶμαι· ὁ γὰρ τοι σοφώ-
 25 τatos ἐπὶ τῶν γονάτων, ἐμός ἐστι καὶ φίλος καὶ μαθητής· οὗ
 σὺ δηλαδὴ ἀκροατὴς γέγονας· εἰ δὲ κοινὰ τὰ τῶν φίλων, κ' ἂν
 ἀλλαχόθεν διολισθαίνεις, ἀλλ' ἀπόγε τούτου, τῷ ἐμῷ συγκατεί-
 λεξαι κύκλῳ· ὡς τε πάλιν ὡς μαθητὴν περὶ τῶν νομισμάτων
 ἐπισκῆπτω, καὶ τῆς τούτων ταχύτητος· οὐ μὲν τοι ἐνταῦθα
 σοφίσται ἡμᾶς ὁ σὸς διδάσκαλος· καὶ κοινὰ ἡγήσεται τὰ ἰί'
 30 διὰ τὴν τῶν φίλων κοινότητα· τὸν γὰρ νόμον ἄκυρον εἶναι πρὸς
 τὰ ἰί' τίθεμαι· καὶ κρατεῖτω μὲν ὁ λόγος περὶ τοὺς λόγους·
 μὴ μέντοι γε καὶ περὶ λογάριον.

ε in marg. τῷ φ β^α β^β?

f sic Cod.

Εἰ δὲ παντάπασι τὴν μαθητείαν οὐ προσποιῆ· γράφω πρὸς τὸν οἰκονομικώτατον, τὸν δραστηριώτατον, τὸν τῆς οἰκουμένης ἀπάσης διοικήσιν τε καὶ πρόνοιαν· οὐ ἄνευ οὐδέν τι καθ' ἡμᾶς κόσμου διοικηθήσεται, κατὰ τὸν Τζικνόγλον· οὐκ Ἀλαμανία· οὐκ Αἴγυπτος· οὐ τὰ πρόσοικα· οὐ τὰ πόρρω· οὐ τὰ ἐπέκενα 5 Φάσιδος· οὐκ ἀνατολή, οὐ δύσις· οὐχ αἱ μερίδες Ἀρμενίων καὶ Σύρων, ὅπου τοὺς ὅρους τῆς Ῥωμαϊκῆς δυναστείας ὁ Αὐτοκράτωρ ἐπήξατο· γράφω τοίνυν καὶ δέομαι, πρὸς ἄλλο σχῆμα μεταβαλλόμενος, ἐπειδὴ, μὴ ὡς διδασκάλου ἀνέχρη, δοθῆναι τὰ τῶν ταλαιπώρων διδασκάλων νομισματίτζια ταχύτερον· δεῖ γάρ 10 με ταπεινούμενος καταβαίνειν καὶ εἰς τὰς τῶν λέξεων τριοδίτιδας.

XXVIII.

Τῷ μεγάλῳ Δομιστικῷ.

Αὐλέτα μοῦ ἄγιε, ἐχρῆν ὡς ἔοικεν ἐπὶ τῶν ὑμετέρων χρυσῶν 15 ἡμερῶν τὰ τῶν Ῥωμαίων ἀνορθωθῆναι πράγματα· καὶ τοῖς συχοῖς ὑμῶν καμάτοις καὶ πόνοις, καὶ τοῖς συνεχέσι πολέμοις τὴν προτέραν εὐδαιμονίαν ἀναλαβεῖν· ἐξ ὅτου γὰρ ὁ θεσπέσιος ἡμῶν Αὐτοκράτωρ ἐπέβη τοῦ βασιλικῷ ἄρματος οὐκ ἐλήξατε τὴν οἰκουμένην ἅπασαν περιβέοντες· καὶ νῦν μὲν τὸν Ἰστρον 20 διαβαίνετε, καὶ ἐξωθεῖτε τοὺς ἐκεῖσε βαρβάρους· ἔπειτα τῆς χώρας βαθύτερον· νῦν δὲ ἐπὶ τὸν Τίγρητα ποταμὸν ἐλαύνετε· καὶ τοῦ δόρατος ἡμῶν τὴν ὀξύτητα Πάρθοις καὶ Μήδοις διαδείχνυσθε, πόση τίς ἐστι· Σύρους καὶ Κίλικας ὑπηγάγεσθε· καὶ τὰς πρὶν ἀπορριψαμένας πόλεις τὸν Ῥωμαϊκὸν ζυγόν, αἷθις 25 δουλεύειν Ῥωμαίοις καταναγκάσατε· γέλως πρὸς ὑμᾶς Ἀλέξανδρος ἐκεῖνος, καὶ οἱ διττοὶ Καίσαρες· γέλως ὁ Πομπήιος, καὶ ὁ Σκηπίων ἐκεῖνος Καρχηδονίους παραστησάμενος.

Ἐγὼ δὲ τὴν ὑμετέραν ἀνδρείαν ἀναφέρομι· ἂν καὶ εἰς τοὺς ποικιλωτάτους ἵππους τοῦ Ζαχαρίου, οἱ τὸν ὅλον κύκλον τῆς γῆς 30 ἐπέδραμον· οὐ γὰρ ἐστίν, οὐκ ἔστιν μέρος γῆς· οὐκ ἀνατολικὸν, οὐχὶ δυτικὸν, οὐ βόρειον, οὐ νότιον κλῆμα, ἐφ' ᾧ μὴ γεγόνατε, μὴ δὲ ἐπεδειξασθε τῶν ὅπλων τὴν ἀρετὴν· ἀπαντᾷσθε γὰρ ἡ φήμη βάλλει τὰς ἡμῶν ἀκοὰς, καὶ κηρύττει τὰ τοῦ βασιλέως καλά.

Τί οὖν αὐτὸς ἐπὶ τούτοις ἡσυχίαν ἄγω; μέχρις ἀκοῆς ἰστῶ τὰ τῆς φήμης; ἀλλ' οὐχὶ ταύτη συμφθέγγομαι· πολλοῦ γε καὶ δεῖ αὐτίκα γοῦν πρὸς τὴν ἀκοὴν ἐνθουσιάσας, καὶ ἐπὶ τοὺς ἐμοὺς ἀνακηθήσας ἰκρίβαντας, διδάσκαλος γὰρ εἰμι, καὶ πᾶσαν 5 κατακλύζω ψυχὴν τῆ τοῦ λόγου ρεύματι· τοῦ βασιλέως τοὺς ἀγῶνας δημηγορῶν, καὶ τοῖς περιστηκόσιν ἀφηγούμενος, ὅπως Κελίκων ἐπέβηται, ὅπως Συρίαν ὅλην κατεδουλώσατο· πῶς ὑπερέσχε τοῦ δόρατος ἡμῶν ἢ ἀστραπῆ· τῆς μελίας τῶν ἐν Συρίᾳ Κελτῶν· ἀλλ' ἐγὼ μὲν οὕτως εὖνους· οὕτως πιστός· 10 οὕτως εἰς τοὺς ἐπαίνους τοῦ βασιλέως καὶ πυρὸς θερμότερος· τὰ δέ μοι τῆς ἐκκλησιαστικῆς προκοπῆς ἐπὶ τὸ κατόπιον βαδίζει· καὶ ὑπερίσχυσε τῆς εὐφήμου γλώττης ἢ λοιδόρος γλῶσσα· καὶ σχεδὸν ἔξωθεν ἡμᾶς τῶν τῆς ἐκκλησίας περιβόλων ὠθεῖ τυρανοῦσα καὶ αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν.

15 Ἄλλὰ σύγε, θεσπεσιώτατε στρατηγὲ καὶ συστρατηγὲ τοῦ θειοτάτου βασιλέως ἡμῶν, ἀντίστηθι τῇ συκοφαντίᾳ, καὶ λάλησον εἰς τὰ ὅσα τοῦ Ἀυτοκράτορος ὑπὲρ τῶν ἀδικουμένων ἡμῶν ἐπιδοὺς αὐτῷ τὸ εὐτελές μου γραμματίον, καὶ οἰκονόμησον τὴν 20 τοῦτου ἀνάγνωσιν· καιρὸν καὶ τρόπον εἰς ταύτην ἐπιτήθειον ἐφευράμενος· μᾶλλον δὲ σύμπνευσον τῷ δεητοῦ γράμματι διὰ μεγίστης σου ἀντιλήψεως· ἵνα μὴ μάτην θυραυλῆσαντες οἱ λόγοι περὶ τὰ ὅσα τοῦ βασιλέως, κενοὶ καὶ κατηφεῖς παλι-δρομήσωσι πρὸς ἡμᾶς.

XXIX.

25 Τῷ Δογοβίτῃ τοῦ Δρόμου τῷ Μέλῃτι.

Μεγάλα μὲν, αὐλέτα μου ἄγχι, καὶ αὐτόθεν τὰ τοῦ Βασιλέως τρόπαια· καὶ ὅσα καὶ ὅσα οὐδεὶς πρότερον εἴργασται τῶν ἀνέκαθεν Ἀυτοκρατόρων· οὐκ οὐκ ὅσα γε καὶ ἡμᾶς εἶδεναι βίβλους ἀνελιξαμένους παντοδαπὰς συγγραφέων ἀνδρῶν· οἷτινες οὐκ 30 ἀφήκαν παρασυρῆναι τοῦ χρόνου τῷ ρεύματι, καὶ λήθης παραδοθῆναι βυθοῖς, τὰ πάλαι τοῖς πρώην βασιλεῦσι προπεπραγμένα· ἐκεῖνα γὰρ πρὸς τὰ νῦν συγκρινόμενα, εἰς τὸ μηδὲν ὡς ἀληθῶς κατακλείεται· καὶ τὰ πλήθη πρὸς πλήθη· καὶ τὰ μεγέθη πρὸς μεγέθη· εὐαρίθμητα καὶ μικρὰ καταφαίνεται.

Ἔστι μὲν οὖν ὅπερ εἶπον, καὶ ἀφέξ αὐτῶν θαυμάσια τε καὶ παρὰ θαύματος τὰ τοῦ βασιλέως ἀνδραγαθήματα, ὅσα Κίλιξι καὶ Σύροις ἐνδέδειχεν· ἀλλὰ σύγε γράφων καὶ συγγράφων αὐτὰ, καὶ τοῖς μεγάλοις μέγεθος περιτέθεικας, καὶ τὰ θαυμάσια θαυμασιώτερα ἐξείργασαι, τῇ χρυσῇ σου γλώττῃ τὰ 5 ἔργα τοῦ Αὐτοκράτορος ἀφηγούμενος· εἰ γὰρ καὶ ἡ καταπεμφθεῖσα βασιλείος ἐπιστολὴ τῷ δήμῳ Ῥωμαίων τὸν Αὐτοκράτορα ὑπεκρίνετο, καὶ ὡς δῆθεν ἐκ τῆς ἐκείνου φωνῆς ἐπέμπετο· ἀλλὰ καὶ τῆς σῆς εὐστομίας ἐδείκνυε τὴν ἀβρότητα· ἴσθι γὰρ, σοφώτατε, ὅτι ἀνηρτήσω πάντας τῆς ἀκοῆς, καὶ ἐξ- 10 κρεμαννύμεθα σου ῥητορεύοντος τὰ τοῦ βασιλέως καλὰ· τὰς παρατάξεις· τὰς εἰσβολὰς· τὰς καταδρομὰς τῶν βαρβαρικῶν πόλεων· τὰς ἀλώσεις τῶν μυρίων ἐθνῶν· ὡς οἱ μὲν ἔφευγον προτροπᾶδην· ὁ δὲ καταδιώκων ἐκλόνει τὰς τούτων φάλαγγας.

Τούτων εἰς κοινὴν ἀκοὴν ἀναγινωσκομένων, ἐβῶν αὐτὸς, 15 Μέλητος γινώσκω τὴν γλῶσσαν λαλοῦσαν· Μέλητος ἐστὶν ὁ ταῦτα κελαρύζων τὰ ρεύματα· τοῦ Μέλητος ἐστὶ τοῦτι τὸ ἐπίκροτον καὶ ἐπίχαρι τοῦ ῥυθμοῦ· τοῦ Μέλητος αἰσθάνομαι τὴν γλυκύτητα· εἰτ' ἄλλος ἐπ' ἄλλῳ ἰέμεθα, καὶ πολὺς ὄμιλος συνερρήνῃ τῶν θείων ἐκείνων φωνῶν ἐξεχόμενος· ἑτερπόμεθα τῇ 20 ἀρμονίᾳ τῶν λέξεων· ἠδόμεθα τοῖς ῥυθμοῖς· ταῖς μεταβολαῖς ἐγαννύμεθα· τῷ τοῦ πρέποντος κάλλει ἐξεπεπλήγμεθα· οὐκ εἴχομεν ὅτι θαυμάσομεν· πότερον τῶν ἔργων τὸ μέγεθος, ἢ τῶν λόγων τὴν εὐμουσίαν· τὸν αὐτουργὸν τῶν κατορθωμάτων βασιλέα, ἢ τὸν συγγραφέα τῶν ἔργων· τὸν ἀθλητὴν, ἢ τὸν κήρυκα· 25 ἐδόκεις γὰρ διὰ τῶν λόγων, οὐ μὲν αὐτοπροσώπως λέγειν, καὶ τῇ γλώττῃ ἐφῆναι πρὸς δημηγορίαν· ἢ δὲ αὐτοπροσώπως ἐν ὄπλοις εἶναι, καὶ πολέμοις συνεξετάζεσθαι, ὁ Αὐτοκράτωρ ὑπελαμβάνετο.

Ἐναύλους τοίνυν ἔχων τὰς τοιαύτας ἐγὼ φωνὰς καὶ πρὸς- 30 ἰξήσασας τὴν ἄλλην ἀρμονίαν ἐν τῇ ψυχῇ, ἀνῆλθον ὡς εἶχον εὐθὺς ἐπὶ τοὺς τῆς διδασκαλίας ὀκριβαντας, καὶ ὧν ἐνεφορήθη λόγων, πρὸς ἄλλους ἐπλήρουν· καὶ μετοχετεύοντα σὰ ρεύματα

ἐπὶ τὸν λαὸν, διακόνῳ τῇ γλώσσει χράμενος· καὶ τότε οἶδα τοῖς
σοῖς λόγοις καλλωπισάμενος· καὶ ἔδοξα τότε κομψότερος τε
καὶ ῥητορικώτερος ἢ τὸ πρότερον· ἀλλ' ὥσπερ ἡμᾶς ἔθελξας
τὴν χρυσὴν λύραν ἐπικροτήσας αὐτόθεν ἐνθάδε, οὕτω κατά-
5 θελξόν μοι καὶ τὸν θεϊότατον αὐτοκράτορα ὑπὲρ ἡμῶν πρεσβευ-
σάμενος· δούς τὲ καὶ ὑπαναγνοὺς τὸ παρὸν εὐτελεῖς ἐπιστόλιον·
σύ δὲ ἀλλὰ καὶ ἐπιπνεύσαις αὐτοῦ ταῖς σαῖς σοφωτάταις
αὔραις· καὶ τὴν γλῶσσαν ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει ἐπὶ τὸ γλυκύτερον
μεθαρμόσειας· ἵνα πάντα γέμη τοῦ μέλητος.

ΞΕΝΕΔΗΜΟΣ Η ΦΩΝΑΙ.

ΜΟΤΣΑΪΟΣ. Εἶεν ὦ παῖ Ἀριστάνδρου Θεοκλέος δέ τινα φήμην Βυζαντίου ἔχεις ἐλάν, ἀνδρὸς, ὡς οἱ πολλοὶ φασὶ, φιλοσόφῳ μὲν τοῖς μάλιστα τεθειμένου; ὡς ἐμέ γε οὐκ ἔστιν ὀπίση τις ἱερά περὶ τ' ἀνδρὸς ὁμφῆ ἐκκεκώφωκεν ὑπὸ τῶν ἐκεῖθεν καταϊρόντων Ἀθήησιν· οἷ με καὶ τῶν ὧτων ὄον ἀπηωρήκεσαν, τοῖς τεραστοῖς περὶ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ διηγήμασι καὶ ἀκούσ-
μασι· κάπειδῆ πολὺς ἐνεκείμην ἐκείνοις ἐναργῆ μοι παραστή-
σειν αὐτὸν, οἱ δὲ παρά σε ἤκειν ἐκέλευον, εἴτε ἀνθρωπινῶς ἀνα-
θεωρῆσαι βουλοίμην τὸν Θεοκλέα· αὐτήκοον γάρ σε τῆς ἐκείνου 10
γενέσθαι τῆς φιλοσοφίας, καὶ τοῦ ἐξ ἀγχιστείας δὲ ἄλλως
εἶναι γένους οὐ πόρρω· οὐκοῦν εἰ μήτε σοῦ καταψεύσαιντο οἱ
εἰπόντες, μήτε σὺ τὸν φίλιον ἀποπροσποιοῖο, λέγοις οὐκ ἂν
φθάνων ἤδη τὸν ἀνθρωπον.

ΞΕΝΕΔΗΜΟΣ. Τοῦτ' ἐκεῖνο, Μούσαιε, τὸν ἵππον ἄγεις εἰς τὸ 15
παιδίον· καὶ τῷ παροιμιακῷ δελφῖνι δίδως τὴν θάλατταν περὶ
οὗ γὰρ ἄλλο μᾶλλον ἢ ἀκούοιμ' ἂν ἦδιον, ἢ διηγοίμην ἢ Θεο-
κλέος· ὃς περὶ τὴν τρύγα μὲν ἐξέφυ τοῦ βίου· τὸ δὲ μὴ τὸν
γενάρχην γηράσαι χρόνον τοῖς καθ' ἑαυτὸν ἐπιστώσατο· φύσιν
μὲν αἰθερίαν εἰληχῶς καὶ πτηνῆν· καὶ οὐ μόνον ἐπ' ἄκρον ἀν- 20
θερικών κατὰ τὰς Ὀμηρικὰς φερομένην αἶθρα· ἀλλὰ τὴν μὲν
γεγραν βασιλικῷ τῷ πῆχει ὑπεραναβᾶσαν οὐσίαν· τὸ δὲ ἀέριον
ὑπερπᾶσαν χῆμα, καὶ τὴν τοῦ ὑπεκκαύματος^a λεπτομέρειαν
μετὰ δὲ τὴν ἀστρώων φύσιν, καὶ πλανωμένην τῇ ἀπλανεῖ, καὶ
ἀνάστρῳ πελάσασαν, καὶ μετὰ θεοῦ γενομένην· γλῶσσαν δὲ 25
πλουτήσας Ἀττικῷ πυρὸς μένος πνείουσαν, πολὺ πλέον ἢ ἦν οἱ
μῦθοι πλάττουσι χίμαιραν, κ' ἂν τὴν αὐτὴν ἀνεδίπλου ἐπίστε
συλλαβὴν καὶ φωνήν· οὐ μὰ τόν· ὡς ἐκεῖνος ἐπικεικνόμενος
ἔλεγε διὰ πλημμέλειαν φύσεως· ἀλλ' ἵνα τῇ διπλῇ τῆς
ἀπηχῆσεως διπλασιάξοι τὴν ἐκεῖθεν ἀπορέουσαν ἠδονήν· τιμῶν 30

^a ὑπερκαύματος Βαροcc. 187.

κ' ἂν τούτῳ τὴν παροιμίαν, διὸ τὰ καλὰ παραγγέλλουσιν γίνεσθαι.

Μ. Ὡς Ἡράκλειος· αὐτὸν μοι τὸν Ἑρμῆν ἀναγράφῃ τῷ λόγῳ· καὶ οὐκ οἶδ' ὅπως ἔραμαι τὰς Ἀθήνας ἀπολιπὼν φοιτήσας πρὸς τὸ Βυζάντιον, ὅπως ἂν καὶ ξυγγένεσθαι μοι τὰνθρώπῳ γένοιτο.

Ξ. Τί δ' ἂν ὦ λῶστε καὶ ἐπεπόνθεις, εἶπῃ τυχὸν τὰς ἐκείνῳ πεπονημένας βίβλους ἰστόρηκας; ὡς μὲν πλείστας· ὡς δὲ καλλίστας· ὡς δὲ διαφόρους τοῖς εἶδεσι καὶ τοῖς χαρακτηρίσιν· αἱ μὲν γὰρ οἱ πρὸς τοὺς βασιλέας γεγράφαι, πολέμους καὶ νίκας· εἰσὶ δὲ καὶ τὰ δυσφημότερα νόσους καὶ θανάτους ἐπικαίρους ὡς ἕκαστα διασκευαζόμεναι· καὶ τούτων μὲν μέτρῳ, καὶ τούτῳ ποικίλῳ τε καὶ παντοδαπῷ· αἱ δὲ πεζευοῦσῃ τῇ γραφῇ μεμερίδεται· ὡς δὲ πρὸς τοὺς ἰδιώτας καὶ τὰ συμπίπτοντα ἄλλως τετάχεται· ὁμοίως καὶ αὐταὶ τῷ ἑμμέτρῳ καὶ πεζῷ μεριζόμεναι· ὁκῶ γὰρ λέγειν, ὅσος μὲν εἰπεῖν ὁ ἀνὴρ· ὅσος δὲ αὐτοματίσαι γράμμα, καὶ ταῦτα ἐπὶ μεγίστοις· θάττον ἤλιος κάμοι πυρίνοις ἵπποις διῖππεύων τὸ ὑπὲρ γῆς ἡμισφαίριον, ἢ ἡ γλῶσσα ἐκείνη καὶ χεῖρ, μικροῖς τὰ μεγάλα διασαφούσα λόγους καὶ γράμμασι πράγματα· καὶ τὰ μικρὰ μεγάλοις διοκοινομουμένη.

Μ. Εἴτ' ὦ παῖ Ἀριστάνδρου τηλικούτον ἔθρεψε τὸ Βυζάντιον ἄνδρα· ὃν μόγις ἂν καὶ Ἑλλᾶδες ὄλαι;

Ξ. Οὐδ' ἐκεῖνος οὐ μὰ τὴν θέμιν τῇ πατρίδι πάνυ ἰλαρῶς προσεφέρετο, ταῖς παλαιαῖς περὶ ταύτης πειθόμενος ἱστορίαις· ἀλλὰ τοῖς μὲν ἐξονειδίξειν αὐτὸν εἰς τὴν ἐνεγκαιμένην ἐθέλουσι μεγαλοψύχως ἀπήντα, καὶ οὐκ ἔστιν ὅσα ταύτην ἐσεμολόγει· προκαθεζομένην τὴν τῆς ἐώας ὀνομάζων μητρόπολιν· καὶ τῆς ὅλης οἰκουμένης καρδίαν ἐώας τε καὶ ἐσπερίου λήξεως συνδεσμόν· ἐμοὶ δὲ καὶ τοῖς λοιποῖς τῶν ἐπιτηδείων, ἔπηλιν ἐαυτὸν Βυζαντίοις καὶ παράγραπτον πολίτην ἐγνώριζε· τὸ γὰρ οἱ γένος ἐξ Ἰταλίας ὄρμησθαι ἔλεγε.

Μ. Μεγάλα μὲν καὶ ταῦτα καὶ ὅλως ἠρωϊκὰ τῷ ἀνδρὶ· ἐμοὶ δὲ οὐχ ἴστησι τὴν ὄρμην τῆς ἐφέσεως· καὶ τοσαῦτα γε

ὄντα· φύσιν μὲν ἀπλῶς πτηνῆν, καὶ γλῶσσαν δεινῆν, καὶ χεῖρα γοργῆν, καὶ ψυχὴν σοφὴν ὑπογράφουσιν· ἐμοὶ δ' οὐκ οἶδ' ὅπως ἀσαφέστερος ὁ ἐκ τῶν κοινοτέρων ὅτουοῦν δοκεῖ γνωρισμός· καὶ ὥσπερ οὐκ ἀπόχη, Ἀθηναῖον εἰπόντας εὐθύς αἰνίξασθαι Πλάτων· εἰ μὴ καὶ τὰ Πλάτωνος γνωρίσματα εἴποιμεν· τυχόν, 5 τὸν ἐν Τιμαίῳ φυσικευσάμενον· τὸν ἐν Φαίδωνι περὶ ψυχῆς ἀθανασίας φιλοσοφήσαντα· τὸν γράψαντα νόμους· τὸν οἰκίσαντα πόλεις· ἵνα μὴ τὰ καθέκαστον ἐπεξίωμεν, ὀνομαστὶ, Πλάτων· οὕτως οὐδὲ Θεοκλέα τὰ ῥηθέντα παρίστησιν ἄντικρυς, εἰ μὴ μοι καὶ ἰδίως τῶν ἐκείνῳ πεπονημένων, ἢ καὶ ἄλλως εἰρη- 10 μένων τινὰ, εἰ δ' οἶόν τε καὶ τὰ πλεῖστα, ὑπ' ὅσιν ἀγάγης.

Ε. Τὸν Ἄθω με, ὦ φίλ' ἑταῖρε, ἀνορύττειν κελεύεις, ἢ τὴν στεφάνην τῆς γῆς διαμετρεῖν τὸν ὠκεανόν· τὰ Θεοκλέος κελεύων ἀναλέγεσθαι γράμματα· ἀλλ' ὅσα μὲν ἐκείνῳ καὶ εὔρηται, καὶ ὑπὸ διφθέραις ἐντεθεῖται, λῶϊον ἂν εἰδῆς τοῖς ἐκείνου 15 ἐντύχων πονήμασι· πολλοῖς, ὦ χάριτες, καὶ καλοῖς· ἃ δέ μοι μειρακίῳ γε ὄντι, καὶ οὐδέπω τῷ ἰούλῳ γεωμετρηθέντι τὴν γένυν, ἐκ μηχανῆς, ὃ φασί, θεὸς ἐντύχων διελέξατο, οὐ φθονησάμ' ἂν Μουσαίῳ εἰπεῖν· ἢ γὰρ ἑμαυτῷ φθονοῖν, Μουσαίῳ φθονῶν. ἀγαθὸς γὰρ μοι δαίμων ἐς διδασκάλου ποτὲ φοιτῶντι 20 τὸν ἄνδρα συμπαρέστησε τοῦτον· καὶ δς ἅμα ἰδὼν με καὶ ἀναγνούς, ὦ λόγοι, ἀνέκραγεν· οὐχ ὁ καλὸς οὗτος; Ξενέδημος; αὐτότατος οὗτος· καὶ ἅμα ἐπιψήσας μου τῇ χειρὶ τὴν κόμην· ξανθὴ δέ μοι τηρικαῦτα μέχρι καὶ ἐπὶ τοὺς ὤμους καθεῖτο τῷ ζεφύρῳ παίζουσα· πῆ δὴ καὶ πόθεν, ἔφη, Ξενεδημήδιον; ἢ τάχα 25 ἐς διδασκάλου; εἰ μὴ με ἢ ὑπὸ κόλπον βίβλος, καὶ τὸ ἐν χεῖλεσιν ὑπόψηγμα^a διαψεύδεται· ἀλλ' εἰ καὶ μὴ πρόποτε σοι, ἦν δ' ἐγὼ, ὁ μάντις τὸ κρήγυον ἔειπεν, ἀλλὰ νυν, παρὰ γὰρ Ἑρμαγόραν ἄπειμι τὸν διδάσκαλον· τί δέ, ἢ δ' δς, παιδεύσεως μέτει μέρος ὑπ' αὐτῷ καθηγεμόνι τοῦ λόγου; τὰς Ἀριστοτέ- 30 λους, ἔφη, κατηγορίας· καὶ δς, ἀγαθὰ σοι, εἶπε, τὰ προίμια ὦ παιδίον· καὶ ὄντως εὐτυχεῖ θαλάμῳ χρυσέας ὑπεστήσω τὰς κίνας· σοφώτατόν τε γὰρ τὸ βιβλίον, καὶ διδασκάλων ὁ

^a deest hæc vox Lexicis.

Ἐρμαγόρας πολυμαθέστατος· ἐκ πολλῶν τε ἄλλων, καὶ τῆς ὑπήνης μάλιστα, καὶ τῆς ὄχρας· τῆς μὲν τὰ πρόσωπα περιπλανωμένης· τῆς δ' ἄχρι καὶ ἐπὶ γονάτων^b καθειμένης, τεκμηριούμενος τὸ φιλόσοφον.

- 5 Ἄλλ' ἔχouis, ἦν τί σε καὶ ἐροίμην, ἔφη, τοῦ μύστακος ἅμα ἐπιλαβόμενος, καὶ ἐπιμειδιάσας τῷ λόγῳ· μὴ ἀνάξια τῆς Ἐρμαγόρου διδασκαλίας ἀποκρινεῖσθαι; ἔχοιμ' ἂν· τὴν Πορφυρίου δ', ἔφη, πάντως προτελέσθης εἰσαγωγὴν· πάνυ τι, ἦν δ' ἐγὼ· οὐκοῦν ἀρξώμεθα, εἶπεν, ἐκ ταύτης· καὶ πολὺ πρὸ τῶν
- 10 ἄλλων περὶ τοῦ γένους ζητήσωμεν· ἀλλ' ἀνώνυμον μοι, ἦν δ' ἐγὼ, τὸ γένος ὀλεῖται, εἰ μὴ σοι τὰ περὶ γένους ἀκριβῶς διασαφῆσαιμην· καὶ μὴν οὐδὲν τί σε ἄλλο πρῶτον ἐροίμην, ἔφη ὁ Θεοκλῆς, ἢ ὁ πρὸ τῶν ἄλλων ἐπιστῆναι ἀνάγκη· τοῦτο γὰρ πρῶτον ζητητέον, ὃ καὶ πρῶτον ἐπιστητέον· εἰ μὴ ἀπιστητέον
- 15 Ἀριστοτέλει, τὰ ζητούμενα ὡσαύτως ἔχειν λέγοντι, τοῖς ἂ ἐπιστάμεθα· πρότερον οὖν ἔστιν, ἢ μὴ ἔστι τὸ γένος, ἀπαιτητέον· ἀλλ' ἔστι γε, ἦν δ' ἐγὼ, καὶ τῶν ὄντων τὸ κάλλιστον· καὶ ὅς, ὀρθῶς, ἔφη, λέγεις· οἰχῆσεται γὰρ ἡμῖν, εἰ μὴ τοῦτο δοθεῖν, τὰ πλέονα τῶν βιβλίων· καὶ τὰ κάλλιστα τῆς φιλοσοφίας ἀνατραπήσεται· καὶ συνόλως τὰ ἄνω κάτω γενήσεται· τί δὲ τῶν ὄντων ἔστι, καὶ τίνοι ἀποδίδεται λόγῳ, λέγοις ἂν ἐφεξῆς· καὶ ἅμα ὑποφθασὰς ἐγὼ, τὴν παρὰ Πορφυρίῳ τοῦ γένους ὑπογραφὴν, ἐτύχον γὰρ οὐκ ἀμελετήτως ἔχων τοῦ βιβλίου, ἀπεστομάτισα.
- 25 Καὶ ὅς, χαῖρε, εἶπεν, ὃ τέκνον· πλὴν ἀλλὰ τῆς μὲν τοῦ γένους ὑπογραφῆς, ὡς κάλλιστά σου φαμένου, ξυνήκαμεν· τί δὲ τῶν ὄντων ὑπάρχον τὸ γένος, τῷ τοιούτῳ ἀποδίδεται λόγῳ, οὐπω ξυνίαμεν· τῶν γὰρ ὄντων ἀπάντων εἰς τὴν δεκάδα τῶν κατηγοριῶν ὡς εἰς ἀρχὰς ἀνάρχους ἀναλυθέντων, ὡς μὴ ἐξεῖναι
- 30 τι τῶν ὄλων τὰς λαβυρίνθους ταυτησὶ τῆς δεκάδος διεξέλθειν, ζητῶ τίνοι γ' ἂν αὐτῶν τὸ γένος οἰκειωθήσεται; πρὸς φιλοσοφίας, τῷ πρὸς τι, γένος γὰρ εἶδους ἐστίν· ἀλλὰ τὸ ἄπορον πάλιν οὐδὲν ἦττον μεμένηκεν ἄπορον· τί γὰρ ὄν, ἐρήσομαί σε

^b γόνатов MS.

πάλιν ἔπειτα τὴν πρὸς τὸ εἶδος εἵληχε σχέσιν; δεῖ γὰρ εἶναι πρῶτον Σωκράτην, ἵνα παρυποσταίῃ αὐτῷ καὶ πατήρ· καὶ πρότερον ὑποτεθῆναι τετραδα, ἵνα τὸ ἥμισυ ταύτη παραφυῆ· ἐὰν οὕτω ἀποτύχη τὸ διπλάσιον τί γοῦν καὶ τὸ γένος γε ὄν· ἐπεὶ πρὸς τι πῶς ἔχει· καὶ τίνι τῆς δεκάδος μέρει τοῦτο συναίψαιμεν; 5 πᾶσα γὰρ ἀνάγκη τῆς λοιπῆς ἀλλοτριῶσαι αὐτὸ ἐνεαῶδος, ὅποιοῦν ἐνὶ προσαρμοσάντας· ἀλλὰ μὴν ὀρῶμεν καὶ τὰ δέκα αὐτὸ μερισάμενα κατὰ ζυγὰ, καὶ λόγους ἀπαραρρόπους ἰσότητος· ὡς μηδὲν μᾶλλον ἕτερον ἑτέρου γένος εἶναι, καὶ γενικώτατον· κινδυνεύει οὖν, ἢ τὸ εἶναι τὸ γένος διαπεσεῖν, ἢ ὄν ἔξω 10 τῆς δεκάδος, καὶ ὑπὲρ ταύτην εἶναι ὑποτεθῆναι· εἰ δὲ τὸ πρῶτον ἀλογισταίνει, τὸ δεύτερον ἀναγκαίως εἰσάγεται· πάνυ τι, ἦν δ' ἐγώ, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλως εἰπεῖν.

Εἰπέ μοι, ὦ Ξενέδημε, ξυνίεις δὲ σὺ τηρικαῦτα τηλικαύτης ἡψηλολογίας καὶ θεωρίας κομιδῆ φιλοσοφίας πρωτόπειρος, ὡς 15 ἔφησθα, ὦν, εἰ μὴ μοι κατατιῶ τοῦ πράγματος τὸ ὄξύ σου τῆς φύσεως· καὶ πτηρὸν καὶ σφαῖρα κατὰ πρῶτους τεθειμένη καὶ μόνου δεδεημένη τοῦ πρώτου κινήσοντος, ἑοικός· καὶ τοῦτο μὲν ἴσως ὦ λῶστε· τὸ δ' ὅλον ἢ Σειρῆν ἐκείνη τῆς γλώττης ἦν ἐς αὐτὸ τῶν καρδιῶν τὸ βάθος ἐνημαιίνουσα τὰ νοήματα· κάπειδῃ 20 περ οὕτω ταῦτα καὶ συνδοκεῖ Ξενεδήμῳ, ἢ δ' ὄς, ὁ Θεοκλῆς, κατηγοροῦμεν τῶν δέκα τοῦ γένους τὸ ὄνομα· κατηγοροῦμεν ἦν δ' ἐγώ· μὴ πρότερον, ἔφη, πρὸς Ἑρμοῦ καὶ Μουσῶν, πρὶν καὶ τὸν κατὰ τοῦνομα οἱ ἐπισκειψόμεθα λόγον· ἵν' εἰδέναι ἔχωμεν ὅπως ποτε ἡμῖν τὸ κατηγορήμα ἔξει· ἀλλ' ἐπίσκεπτος, ἔφη, 25 λόγος· καὶ οὐ πολὺ τι περὶ τούτου καμούμεθα· γένος γὰρ καὶ ἀνωτέρω ἐφάμεν εἶναι τὸ κατὰ πλείονων καὶ διαφόρων τῶν εἶδει ἐν τῷ τί ἔστι κατηγορούμενον.

Εἰ τοίνυν, εἶπεν ὁ Θεοκλῆς, τὸ μὲν τοῦ γένους ὄνομα κατηγορεῖται τῶν κατηγοριῶν· ὁ δέκα τοῦνομα τούτου λόγος οὐχὶ 30 ὁμώνυμος ἡμῖν πεφώραται ἢ κατηγορία· εἰ δ' ἅμα ταῦτα, συνώνυμος· ἀλλ' ἅμαγε, ἦν δ' ἐγώ· καὶ οὐδὲν μᾶλλον τοῦνομα τοῦ γένους, ἢ ὁ κατὰ τοῦνομα τούτου λόγος κατηγορεῖται τῶν κατηγοριῶν· καὶ γένη γὰρ ἅμα πάντα· καὶ κατὰ πλείονων καὶ

διαφόρων τῷ εἶδει λεγόμενα ἐν τῷ τί ἐστί· τί οὖν λοιπὸν, ἔφη ὁ Θεοκλῆς, ἀπὸ τῆς ζητήσεως εὐρομεν, συνωνύμου τῆς κατηγορίας ἀναφανείσης· ἢ γένος εἶναι τῶν δέκα τὸ γένος· εἶγε κατὰ πλειόνων αὐτῶν καὶ διαφόρων τῷ εἶδει, καὶ ἐν τῷ τί ἐστί
5 λέγεται κινδυνεύει. μετέπεσεν οὖν ἡμῖν ἡ πολυαρχία εἰς μοναρχίαν· καὶ εἰς ἐνάδα τὸ πλῆθος.

Εἰ δέ τις πρὸς ταῦτα ἡμῖν ἀπαντῶν φωνὴν τὸ γένος λέγων εἶναι ἀπράγατον· μὴ δὲ καθ' ἑαυτὴν ὑφεστῶσαν, ἀλλ' ἐν τοῖς προχειριζομένοις τῶν δέκα τὸ εἶναι λαμβάνουσαν, πρῶτα μὲν
10 τῆς ἀντιθέσεως κατειρωνευσάμενοι, ἀφιλόσοφος οὖν ὁ Πορφύριος φῶμεν, ὃ ξένε, ἀνυπόστατον φωνὴν ὀρισάμενος· τὸν γὰρ ἐκάστον ὄρον τῆς τούτων φύσεως εἶναι δηλωτικὸν, ἠγγύησε, μὴ ὑπὸ σοί γε ὡς ἔοικε παιδαγωγηθεὶς καὶ τελεσθεὶς τὰ ἀπόρρητα· ἔπειτα καὶ τὸ ζῶον τοιαύτην εἶναι φωνὴν ἀνυπόστατον ὑποθέσθαι
15 αὐτὸν ἀπαιτήσομεν, εἰ μὴ ἐν ἀνθρώπῳ ληφθεὶς καθ' ἑαυτὴν μὴ θεωρουμένην· καὶ τὸν Ἀριστοτέλη κομίσομεν μάρτυρα, τὸ ζῶον λέγοντα τὸ καθόλου, ἢ οὐδὲν ἐστὶν ἢ ὕστερον· εἶδ' ὑπόστασιν ἐκεῖνος τῷ ζῳῷ διδοίη, οὐσίαν ἔμφυχον αἰσθητικὴν τιθέμενος εἶναι· κατὰ ταυτὸν καὶ ἡμεῖς τῷ γένει ὑπόστασιν δοίημεν, τὸ
20 κατὰ πλειόνων ἀποδιδόντες, καὶ διαφόρων τῷ εἶδει, καὶ ἐν τῷ τί ἐστί.

Ταῦτα φάμενος, καὶ δὴ μικρὸν ἠρεμήσας· κᾶτα ὄλοις βλεφάροις πρὸς ἐμὲ ἀφεωρακῶς· εἰ μὲν οὖν ἐπέισθης, ἔφη, χάρις τῷ λόγῳ· εἰ δὲ μὴ, ἀλλὰ τοῦτο τὸ Πλατωνικὸν τί σοι ἔτι ποιήσω·
25 ἢ εἰς τὴν ψυχὴν φέρων ἐνθῶ τὸν λόγον; ὅμως κοινωτέα ταῦτα καὶ Ἑρμαγόρα· καὶ ἴσως ἡ ὑπήνη ἔχει τί λέξαι τῶν ἄλλων σοφώτερον· καὶ ναὶ μὰ τοὺς λόγους, ἔφην· ἀλλ' εἰς τὴν ψυχὴν τὸν λόγον φέρων ἐνέθηκας, ὥστ' οὐδ' Ἑρμαγόρου ἔτι δεήσομαι· τί οὖν λοιπὸν, ἢ δ' ὅς, μεταβατέον; ἦν δ' ἐγὼ, πρὸς χαρίτων.
30 Πῆ δὲ ἄλλη; ἔφη· ἢ δῆλον ὡς ἐπὶ τὴν δεύτεραν τῆς κλίμακος ταυτησί βαθμίδα, τὸ εἶδος; καὶ ἀπορητέον εἴ πῃ ἐγχωροίη κἀταῦθα μὴδὲν ὑποστειλαμένους, εἰ πρὸς κρείττονας ἂν τι λέγοιμεν· τῷ ὄντι γὰρ, κατὰ τὸν εἰπόντα, οὐκ οἴμαι τινα οὕτως ἐντυχῆ γραφὴν ἢ μὴδεὶς ἀντερεῖ· ἀλλ' ἐκείνην εὐλόγον, ἢ

μηδεὶς εὐλόγως ἀντερεῖ· καὶ ἄλλως δὲ τὸ Δημοκρίτειον ἐκεῖνο
καλῶς ἂν ἔχοι καὶ ἐφ' ἡμῖν·

στρεπτή γλῶσσα βροτοῖς, πολέες δ' ἐνὶ μῦθοις·

παντοίων ἐπέων δὲ πολὺς νόμος ἔνθα καὶ ἔνθα. (Π. τ. 248.)

τοὶ γὰρ ἀκόλουθως κἀνταῦθα τὸν λόγον ἐφοδευτέον· καὶ τὸν τοῦ 5
κυρίου εἵδους, ἤγουν τοῦ εἰδικωτάτου λόγον, ὅστις ποτέ ἐστι,
πρὸ τῶν ἄλλων ἀπαιτητέον· ἀλλ' εἰ μὴ μάτην μοι ἐν χερσίν,
ἦν δ' ἐγὼ, παντάπασι τὸ βιβλίον, εἰδικωτάτον εἶδος εἶναι λέγε-
ται, τὸ κατὰ πλείονων καὶ διαφερόντων τῶ ἀριθμῶ ἐν τῶ τί
ἐστι κατηγορούμενον· ἀλλ' οὐ παρὰ μοῖραν, ἦ δ' ὅς, ἡ ἀπόκρισις 10
Ξενεδήμω·

οὐ δέ σοι βέλους ἄλιον ἔκπεσε γλώσσης·

ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἔμφρονα μῦθον ἐπέσεις·

ἵνα τελῶς ὁ λόγος ραψωδηθῇ. τίνοι τὸν ἀποδοθέντα λόγον ἐφαρ-
μόττεις εἶδει; καὶ τίνος εἰδικωτάτου εἶναι τιθῆς αὐτὸν, πρὸς 15
Μουσῶν, ἀνθρώπου ἢ ἵππου; ἢ τούδε τῶν εἰδικωτάτων, καὶ
τούδε· ἢ τοῦ κοινοῦ τε καὶ ὀλικῶς εἰδικωτάτου; τοῦτογε οἶμαι
καὶ αὐτὸς ξυμφεῖο τῶ λόγῳ· ὡς γὰρ ὁ τὸν ἀνθρώπου ὀριζόμενος,
οὐ^d τόνδε καὶ τόνδε, τὸν Σιμμέαν τυχόν, ἢ τὸν Κέβητα, ἀλλὰ
τοὶ ἀπλῶς ὀρίζεται ἀνθρώπου· καὶ τὸν τῶν ἀνὰ μέρος συνεκτι- 20
κόν τε καὶ περιεκτικόν· ὡς δὲ καὶ ὁ τὸ ζῶον ἀποδιδούς· οὐ τὴν
ἄρκτον, οὐδὲ τὴν πάρδαλιν, ἀλλ' αὐτὸ τὸ ζῶον καθολικῶς ἀπο-
δίδωσι· φύσεως γὰρ δηλωτικόν ἐστι τὸ χρῆμα τοῦ ὀρισμοῦ·
καθολικοὶ δὲ αὐτῇ καὶ ἐνιαῖον· οὕτως οὐδὲ τὸ εἰδικωτάτον ὀρι-
ζόμενος, τὰ δὲ τινὰ τῶν εἰδικωτάτων· οὐδ' ἂν τὸν ἀνθρώπου 25
οὐδ' ἂν τὸν ἵππου· τινὰ γὰρ εἶδη ταῦτα· ὁ δὲ ὀρισμὸς οὐ τινῶν,
ἀλλὰ τῶν καθόλου· καὶ πολλὰ μὲν ταῦτα· ὁ δὲ ὀρισμὸς οὐ
πολλῶν ἀλλ' ἐνός· πάνυ μὲν οἶν, ἦν δ' ἐγώ.

Ἄλλ' εἰ ταῦτα τοιαῦτα, εἶπεν ὁ Θεοκλῆς, οὐχ ὑγιῶς ἂν ἔχοι
τοῦ εἵδους ὁ λόγος τῶ Πορφυρίῳ· εἰ γὰρ, καθάτε εἴρηται, καὶ 30
τοῖς πράγμασι συνδοκεῖ, τοῦ ὀλικῶς εἰδικωτάτου, καὶ τὰ ἀνὰ
μέρος περιέχοντος εἰδικωτάτα, ἢ ἀποδοσίς ἐστι· τὰ δὲ εἰδικω-
τάτα, ἑτεροφυῆ καὶ εἶδει ἀλλήλων διάφορα· οὐ τὸ κατὰ δια-

^c πολέες δ' ἐν μῦθοι MS. ^d σὺ Cod.

φορων τῶ ἀριθμῶ λεγόμενον ἐν τῶ τί ἐστὶν εἶδος εἶδει θέσθαι, ἀλλὰ μᾶλλον τὸ κατὰ διαφορῶν τῶ εἶδει· πάλιν δὲ εἰ τοῦτο δοθῆ ὁ λόγος τοῦ εἶδους, τῶ τοῦ γένους ταυτοσθήσεται λόγῳ· εἰ γὰρ κατ' ἄλλο μὴ δ' ἀμφοτέρω τὸ ὄρω διενηνόχατον εἰ μὴ 5 τὸ διάφορον εἶδει καὶ διάφορον ἀριθμῶ, ὕφελαι δὲ ὁ λόγος καὶ τοῦτο, λείπεται παντάπασιν ἀλλήλοιν ἰσάζειν τῶ ῥηθέντε ὄρω· ὦν δὲ ὄροι κατ' οὐδὲν διαλάττουσι, τούτων οὐδὲ τὰ ὀριζόμενα πράγματα ἔσται ἄρα γένος τε καὶ εἶδος ταυτόν· καὶ οὕτως ἡμῖν ἢ πεντάς τῶν φωνῶν εἰς τετράδα μετενεχθῆ· οἱ ἐγὼ δεῖ- 10 λαιος, ἦν δ' ἐγὼ, τῆς ἀγνοίας ὀπόση τίς μου περικαθημένη τὸν νοῦν ἐλάμβανεν ὡς εἰ τίς με ἤρετό ποτε, ποῖον, ὦ Ξενέδημε κρειπτόνως ἀμφοτέροις τούτοις ἐπισταί· τὴν σαυτοῦ κλῆσιν, ἢ τὴν Πορφυρίου εἰσαγωγὴν; τὸ δεύτερον ἂν θαρρόντως ἀπεκρινάμην· νῦν δ' οὐκ οἶδ' ὅπως εἰς τὸ ἐναντίον τὸ πρᾶγμα περι- 15 ετράπη μοι· καὶ τοῦτο γε ἡσθόμην, τὸ εἰδέναι μηδέν.

Καὶ ὁς ἐπιμειδιάσας· βούλει δ', εἶπε, καὶ ἐπὶ τὴν τρίτην ἀναβαθμίδα τὸν ποῦδα βάπτομεν, ὦ Ξενέδημε; πάνυ μὲν οὔν, ὦ δαιμόνιε, ἦν δ' ἐγὼ καὶ τοσοῦτον ὡς καὶ ἐπὶ τῇ κλίμακι ἀχθεσθαί με ὀλιγοβάθμω γε οὔση· μέχρι γὰρ καὶ εἰς οὐρανὸν 20 προήκειν αὐτὴν ἐβουλόμην πολὺ πλέον, ἢ ὁ μῦθος τῶν Ἀλωάδων βούλεται· ναί, ἦ δ' ὁς, ἀλλὰ τὸ Ἀλωάδαις ἐπενεχθεν ἐπιτίμιον, οὐ τοσαύτην οἰκοδομῆσαι τὴν κλίμακα τὸν Πορφύριον εἶασε· καίτοι καὶ αὐτὴ βαθμῖσι μὲν ὀλίγαις καταμετρήται, εἰς αὐτοὺς δὲ ὅμως φθάνει τοὺς οὐρανοὺς· τί γοῦν διαμέλλομεν, 25 ἔφη, καὶ οὐκ ἀναβαίνομεν, ἀλλ' ἔτι χαμαὶ καὶ ὑπὸ τὰς νεφέλας ἰστάμεθα; καὶ ὁ Θεοκλῆς, ἀναβαινετέον οὔν, ἔφη· πλὴν ἀλλὰ, δυσάντης γὰρ ἢ ἀνοδος καὶ ἀκροσφαλῆς, σκοπιμώτερόν τε βαίνει καὶ ἀνάβαινε βεβαιότερον· μὴ πω καὶ καταβράγῃς πτόμα οἰκτιστον· ἀλλ' οὔτι γε, ὦ θαυμάσιε, εἶπον, ὑπὸ σοὶ τῆς 30 ἀνοδοῦ ταττόμενος ἡγεμόνι· τίς οὔν ἡμῖν ἢ τρίτῃ αὐτῇ, ἔφη, ἀναβαθμῖς; ἢ διαφορά, ἦν δ' ἐγὼ, τὸν λόγον ἀρπάσας· καὶ ὁς, οὐκοῦν τίνα σοὶ ταύτης ὁ Ἑρμάγορας, καὶ ὁ Πορφύριος πολὺ πρὸ τούτου λόγον ἀπέδοτο; πολλοὺς μὲν, εἶπον, καὶ καλοὺς, ἀλλ' οὔτι πάντας ταῖς ἀπάσαις διαφορότησιν ἐφαρμόττοντας· ὁ δὲ

κοινή ταῖς ἀπάσαις ἀρμότων, εἶπου ἀπομνημονεύω, τοιοῦτος τίς ἐστι· διαφορὰ γάρ ἐστιν, ὅτῳ διαφέρει ἕκαστα ὡς ὅλον.

Ἡ δ' ὁς, τὸν Πορφύριον μεираκιον καταπέπτωκας, καὶ οὐκ ἔστιν ὅπως οὐχὶ τέθηκά σε τῆς φύσεως, καὶ ὑπερφιλῶ· καίτοι τὴν ἀρετὴν οὐ φιλομεираκιον εἶναι μαθὼν παρὰ Πλάτωνος· 5 πλὴν ἀλλὰ περικρουστέον τὸν ὄρον, μήτι κατὰ τὰς οὐχ ἰγυαινούσας φθέγγηται χύτρας· εἰ γὰρ μία μὲν τῶν φωνῶν ἡ διαφορὰ, καὶ τῶν λοιπῶν τετάρων διάφορος, ὀρίζοιτο δὲ τῷ ὅτῳ ἕκαστα διαφέρει· πρῶτα μὲν περὶ τοῖς γένεσι δέδοικα· μὴ τεταγμένα φύσει πρὸ τῶν διαφορῶν, ταῖς διαφοραῖς συντε- 10 τάξεται· διαφέρει γὰρ καὶ τοῖς γένεσιν ἕκαστα· ὥσπερ ἀμέλει, λευκὸν καὶ Σωκράτης· τὸ μὲν γὰρ ὑπὸ τὸ χρῶμα· ὁ δ' ὑπὸ τὸ ζῶον ἀνήνεκται· ἔπειτα οὐ μικρὸν με θεός ὑπεισι, καὶ περὶ τοῖς εἶδεσι, μὴ ταῦτα τὴν τῶν εἰδῶν ἀπολωλεκότα προσηγορίαν ὀνομασθεῖεν διαφοραῖ· εἰ γὰρ διαφορὰ μὲν, ὅτῳ ἕκαστα διαφέρει· 15 διαφέρει δ' ἄνθρωπος ἵππου τῷ εἶδει· εὐδῆλον ὡς διαφορὰ τὸ εἶδος ἐσεῖται· ἀλλ' εἰ τοῦτο δοθῆ, καὶ σὺν ταῖς διαφοραῖς τὰ γένη καὶ τὰ εἶδη τετάξεται· οὐκ ἔτι ἐν τῷ τί ἐστιν οὐδέτερον αὐτῶν κατηγορηθήσεται, ἀλλ' ἐν τῷ ὅποιον τί ἐστιν· εἴ γε καὶ ἡ διαφορὰ ἐν τούτῳ κατηγορεῖται· πρὸς ἐπὶ τούτοις τὸ εἶδος 20 κατὰ πλειόνων τῷ εἶδει ῥηθήσεται· ὡς ἀμέλει καὶ ἡ διαφορὰ· ἀλλὰ μὴν, οὐχ οὕτως ὑπέκειτο· ἔτι, εἰ τὸ μὲν γένος ὕλη, ἀνάλογον, μορφὴ δὲ ἡ διαφορὰ, ὕλη ἂν καὶ μορφὴ ἔσται ταυτόν· εἰ δὲ ταῦτα, καὶ στέρησις καὶ οὐσία, καὶ τὸ εἶναι καὶ τὸ μὴ εἶναι.

25

ὦ μοῦσαι καὶ χάριτες, ἦν δ' ἐγὼ, καὶ βιβλία· οἶός με παρὰ Ἐρμαγόρα ὑπελάμβανε πλάνης, τῷ ἀμφιλαφεῖ ἐκείνῳ πιστεύοντα καὶ πάγωνι· σὺ δὲ ἀλλὰ, μὴ γάρ μοι φθονοῖς τῆς ἀναβάσεως, καὶ ἐπὶ τὴν τετάρτην πρὸς τῆς τετρακτύος βαθμίδ' ἀποδήγησον· ποδηγήσαιμ' ἂν, ἦ δ' ὁς, καὶ μοι ἐρομένῳ 30 ἀποκρίναι, εἰς πόσας ἢ εἰρημένη αὐτῆ τῶν ἀναβαθμίδων τὸ ἴδιον τῷ Πορφύριῳ διηρέθη τομάς· εἰς τέτταρα, ἦν δ' ἐγὼ, ἢ τετάρτη· ὁ τὲ γὰρ μόνῳ τινὶ ξυμβέβηκεν εἶδη· κ' ἂν εἰ μὴ παντὶ, μηδ' ἀεὶ, ὡς τῷ ἀνθρώπῳ τὸ ἰατρύνειν· καὶ ὁ παντὶ, κ' ἂν

εἰ μὴ μόνῳ, ὡς τούτῳ τὸ εἶναι δίποδι· καὶ δ' μόνῳ καὶ παντί, κ' ἂν εἰ μὴ αἰεὶ, ὡς τῷ αὐτῷ ἢ ἐν γῆρα πολίωσις· καὶ τὸ ἐφ' οὗ τὰ τρία συνέδραμιν, τὸ μόνῳ, καὶ παντί, καὶ αἰεὶ, ἴδια τῷ Πορφυρίῳ ὠνόμασται.

- 5 Τῆς ἐπιστημονικῆς, ἥδ' ὅς, καὶ ἀκριβοῦς διαιρέσεως· καὶ ἅμα σὺ μὲν φυλάττοιο τέκνον εἶπεν· οὐκ ἀγεννῆς ἐσόμενος φιλοσοφίας ὀργιαστής· ἵνα τὰ μὲν ἀναπληρώσῃς τῶν ἐδεόντων τὰ δ' ἀνακαθήρῃς τῶν ὑπεσμυγμένων καὶ βεβυσμένων· ἔστι δ' ὧν καὶ αὐτὸς γεννήτωρ ἀναδειχθείης· νῦν δ' ἀλλὰ τετ-
- 10 τάρων σοὶ τῶν ἰδίων ἀναπεφασμένων τῇ διαιρέσει, καὶ πάντων διαφορῶν πρὸς ἅπαντα· ἢ γὰρ ἂν οὐδὲ τέτταρα ἦν, εἰ μὴ διάφορα ἦν, τὴν τοῦ τετάρτου ζητῶ πρὸς τὸ πρῶτον διαφορότητα τοῦ οὗ τὸ γελαστικὸν παράδειγμα, πρὸς τὸ, οὗ τὸ ἰατρεύειν παράδειγμα· τίς οὖν ἢ τούτοις διαφορὰ πρὸς ἄλληλα τοῖν
- 15 ἰδίοις; ὡς προφανῆς, ἦν δ' ἐγὼ, καὶ πᾶσι σαφῆς· μὴ πᾶσιν— ἥδ' ὅς, ἄγαθε· οὐ γὰρ καὶ ἐμοί· εἰ δὲ σὺ τὰ τηλικαῦτα σοφός, διδάξόν με, ὃ πρὸς Ἑρμοῦ· παίζεις ἔχων· τίς γὰρ ἂν σε καὶ ἀγνοεῖν ὑποπτεύσῃ, Θεοκλεῶ γε ὄντα, ὅση τις ἐπ' ἀνθρώπῳ ἢ τοῦ γελᾶν καὶ ἰατρεύειν διαφορότης· ὧν τὸ μὲν αἰεὶ καὶ παντί,
- 20 τὸ γελᾶν τὸ δὲ τινὶ καὶ ποτὲ, τὸ ἰατρεύειν ἀνθρώπῳ πέφυκεν ὅσον γὰρ τὸ μὴ αἰεὶ τοῦ αἰεὶ, καὶ τὸ μὴ παντὶ τοῦ παντὶ διενήνοχε, τοσοῦτον καὶ τὸ ὡς τὸ ἰατρεύειν ἴδιον, τοῦ ὡς τὸ γελαστικόν· ὡς ἄγαμαί σε τῆς εὐφυΐας Ξενεδήμε· καὶ εὐχομαί γε καὶ ἀναγωγῆς αὐτὴν τυχεῖν δεξιᾶς· τὰς γὰρ εὐφυστάτας ψυ-
- 25 χὰς κακῆς παιδαγωγίας τυχοῦσας κακωτέρας γίνεσθαι, διδάσκει με ὁ Ἀρίστωνος· “ μέγα μέρος,” λέγων, “ εἰς ἀρετὴν καὶ κακίαν τὴν ἀνατροφὴν συντελεῖν” ἀλλὰ σοῦ ἀπείη ταυτὶ τὰ κακόφημα· καὶ ἄπεσται πάντως παρ' Ἑρμαγόρα παιδευομένου· νῦν δ' ἀλλὰ τοῦτό μοι μὴ φθονήσης ὡς ἄριστα ἀποκρίνασθαι·
- 30 πῶς παντὸς ἀνθρώπου καὶ αἰεὶ κατηγορεῖς τὸ γελαστικόν; πρὸς Ἑρμοῦ γε, ὅτι αἰεὶ γελᾷ· καὶ ὅτι σύμπας γελᾷ· καὶ μὴν οὐδ' ἅπας ἀνθρώπων γελᾷ· εἰσὶ γὰρ οἱ καὶ παντάπασιν τὸ τοῦ γέλωτος ἠγνόησαν χρῆμα· καθάπου καὶ Λυκόφρων τὸν ἄνδρα

^c ὀργιαστής Cod.

Τορώνης ἰστόρηκε νήϊδα δακρύου καὶ γέλωτος· οὐθ' ὁ γελῶν
 αἰεὶ τῷ γέλῳτι κέχρηται· ἀναλγήτου γὰρ ἐν πένθεσι καὶ νόσοις
 καὶ μάλιστα θανάτοις ἐπιτηδείων γελᾶν· εἰ δὲ μὴ, καὶ ἐσθίων
 ὁ τοιοῦτος καὶ πίνων γελῶν· καὶ ὁμιλῶν, καταδαρθάνων· οὐ τί
 γελοϊότερον; λείπεται δὴ κατὰ τὸ πεφυκέναι λέγειν τὸ παντί 5
 τε καὶ τὸ αἰεὶ· πέφυκε γὰρ καὶ ἅπας ἀνθρώπων γελᾶν, καὶ
 αἰεὶ· ἀλλ' εἰ τοῦτο οὕτως δοῖμεν ἔχειν, ζητῶ μαθεῖν τὴν αἰτίαν,
 δι' ἣν μοι καὶ τὸ ἰατρεύειν αἰεὶ καὶ παντὶ τῷ ἀνθρώπῳ λεχ-
 θεῖν· εἰ γὰρ καὶ μὴ ἰατρεύοι αἰεὶ· ἀλλ' αἰὲν ἰατρεύειν πέφυ-
 κεν ἀνθρώπος, καὶ εἰ μὴ πᾶς ἰατρεύοι, ἀλλὰ πέφυκε πᾶς· 10
 ἔσται ἄρα καὶ τὸ ἰατρεύειν ἀνθρώπῳ ἴδιον κατὰ τὸ γελαστικόν·
 εἰ δὲ τοῦτο, καὶ τὸ γεωμετερεῖν καὶ τὸ ῥητορεύειν· καὶ ἐπι-
 στήμη συνόλως ἅπασα· εἶγε δεκτικὸν ἐπιστήμης ἀπάσης ὁ
 ἀνθρώπος ὄρισται· κ' ἂν εἰ τοῦτο πλείω τοῦ αὐτοῦ ἐσεῖται
 εἶδους τὰ ἴδια, ἀλλ' ἐν ἐνὸς ὑποτέθεται, κινδυνεύεται ἄρα μὴ 15
 καλῶς μήτε διελεῖν μητ' ἀποδοῦναι τὸ ἴδιον τὸν Πορφύριον
 κινδυνεύεται, ἣν δ' ἐγὼ σοῦ δὲ τῆς ἐπὶ τῇ πειθοῖ χάριτος· τί
 ἂν ἄλλο οἰκειότερον κατεπάσαιμι· ἢ ὅ ποτε καὶ ὁ κωμωδὸς
 Μένανδρος ἐπὶ ταῖς εὐτυχίαις τοῦ Μακεδόνοιο εἶπε παίζων πρὸς
 τὸ παράδοξον· “ὡς ἀλεξανδρῶδες τοῦτο κ' ἂν ζητῶ τινὰ, αὐτό- 20
 “ ματος οὗτος πάρεστι· κ' ἂν διελθεῖν διὰ θαλάσσης δέη τόπον,
 “ οὗτος ἔσται μοι βατός^d.” ἐγὼ δ' ὡς θεοκλεῶδες τοῦτο, εἴποιμι
 ἂν, ἐπὶ σοὶ τὰς συλλαβὰς ὑπαλλάξας, κ' ἂν τι ἀναπόρητον δο-
 κοίη, ἀπορηθήσεται· κ' ἂν ἐπ' ἀσφαλοῦς ἐστηκοί γε, ἀνατραπή-
 σεται· ἀλλὰ ταῦτα μὲν τοῖς Ξενοδήμου, εἶπεν, ἡλικιώταις καὶ 25
 ἀκούειν κατὰ κοσμὸν καὶ λέγειν· τυχὸν δὲ καὶ Ἑρμαγόρα
 ταῦτα λέξας χαρίσαιο· ἡμῖν δὲ, περὶ γὰρ τὸν κολοφῶνα τῆς
 κλίμακος τὴν πέμπτην ἤδη ἀναβαθμίδα γεγόναμεν, τὸ συμβε-
 βηκὸς, ἀναβατέον καὶ ταύτην καὶ στάσιν ἐπὶ τῆς ἀκρωρείας
 ἐπισκοπητέον, τὰ ὄντα ὅπως ἂν ὄντοτης ἔχη· πάνυ τοι, ἣν δ' 30
 ἐγὼ, καὶ μάλιστα γὰρ πρὸς τῷ τέλει τοῦ λόγου ποτινώμαι φι-
 λωτιμῆσασθαι, ἐπεὶ καὶ τῷ Ἀσκληθεὶ ποιητῇ, “ἀρχομένου

^d Plinius hoc fragm. dedit Plut. Vit. Alex. e quo noster. Cf. Meinek. Menandr. Rel. p. 211.

“πίθου καὶ λήγοντος κορένυσθαι δέδοκται” (Opp. I. 366.)
 οὐκοῦν ἐμφοροῦ γε, ἧδ' ὅς, τοῦ πίθου καὶ τῶν ἐν τῷ πυθμένι χα-
 ρίτων ἀπόλαυε· ἀλλ' ἦν σύ γε, εἶπον, κερφῆς· τίνα γοῦν, ἔφη, τῷ
 συμβεβηκότι ἀποδοίης τὸν λόγον, ὁ τὰ λοιπὰ ὡς ἀριστα ἀποδοῦς;
 5 ραδία, ἦν δ' ἐγὼ, ἡ ἀπόδοσις· ὃ γὰρ ἐνδέχεται τῷ αὐτῷ εἶναι
 καὶ μὴ εἶναι, τοῦτο συμβεβηκός· αὕτη ἐκείνη, εἶπεν, ἡ παρὰ
 Πορφυρίῳ ἀπόδοσις· καὶ οὐκ ἔστιν ὅπως ἂν σοι τις καὶ ἐπιμεμ-
 ψεῖται αὐτῆς· ἀλλὰ τοῦτό μοι ἀποκρίναι· εἰ Σωκράτην κατὰ
 Σωκράτην ἀλλ' οὐ κατ' ἄνθρωπον ὀρίζεσθαι βούλοιο· τίνοι γ' ἂν
 10 ἀφορίσαιο; ἢ οὐ συνδρομῇ τῶν τούτῳ συμβεβηκότων; πάνυ μὲν
 οὖν· καὶ τί ἂν διασταίῃ Πλάτωνος; ἢ συ ταύτη, ναὶ καὶ δὴ
 ὑπόγραφας, ἧδ' ὅς, Πλάτωνα καὶ Σωκράτη· τὸν μὲν μέλανα
 τυχόν, τετανότριχα, σιμόν, λαγαρόν, ἢ ὅπως ἄλλως· τὸν δὲ τῷ
 προκοιλίῳ ἐκείνου διάφορον; μέλανά τε γὰρ καὶ τοῦτον, καὶ
 15 τετανότριχα, καὶ σιμόν· τίνοι διαφέρετον ἀλλήλων τῷ ἄνδρι; ἢ
 πάντως τῷ λαγαρῷ καὶ τῷ προκοιλίῳ· ἀλλ' εἰ συμβεβηκός τὸ
 λαγαρόν καὶ προκοίλιον, τοῦτο δ' ἐνδέχεται τῷ αὐτῷ εἶναι καὶ
 μὴ εἶναι, ἐνδέχοιτο ἂν καὶ λαγαρόν εἶναι Σωκράτην, καὶ προ-
 κοίλιον Πλάτωνα· καὶ οὕτω Σωκράτης ἂν ὁ Πλάτων ἐσεῖται.
 20 Εἶχόν σοι καὶ ἄλλα περὶ τούτων διαπορίσασθαι· καὶ ἴσως
 οὐκ ἀγενῆ· ἀλλὰ καλῶς ἐκεῖνο ἔχει τὸ 'Αναξάρχειον^ε· “πολυ-
 “μαθείη κάρτα μὲν ὠφελεί· κάρτα δὲ βλάπτει· ὠφελεί μὲν
 “τὸν ἄξιον ἰόντα^ι· βλάπτει δὲ τὸν ῥηϊδίως φωνέοντα πᾶν ἔπος,
 “καὶ ἐν παντὶ δῆμῳ· χρῆ δὲ καιροῦ μέτρα εἰδέναι· σοφίης
 25 “γὰρ ὄρος οὗτος^ε”· καὶ ἅμα Ξενοδήμῳ δὲ πλήρης ὡς χάριτες
 παιδείσεως γένοιτο ἢ φροντίς εἰπὼν ἀπηλλάττετο· μέτρια μὲν
 ταῦτα περὶ Θεοκλέος ἐρρέθη· ἀλλ' οὐτι μουσαίῳ γε μέτρια
 ἀνδρὶ συμβάλλειν καὶ ἐξ ὀνύχων μόνων, εἰδέναι^η τὸν λέοντα^ι.

^ε Cod. Barocc. 187. leg. ἐξανάρχειον sed 'Αναξάρχου Stob. Tit. XXXIV. 19. ^ι Stob. Edd. δεξιὸν ἄνδρα. ^ε οὗτος ὄρος Stob. ^η εἰδέ . . . τὸν λ. Cod. ^ι Seq. in Cod. τοῦ αὐτοῦ περὶ μεγάλου καὶ μικροῦ· καὶ τοῦ πολλοῦ καὶ ὀλίγου· ὅτι οὐ τῶν πρὸς τι ἀλλὰ τοῦ πῶσου.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΑΙΣΑΡΑ,
Ἡ ΥΠΕΡ ΠΡΑΣΙΝΩΝ.

ΧΡΩΜΑΤΩΝ περὶ, καὶ φύσεων αὐτῶν, καὶ γενέσεων, πολλοὶ πολλάκις, σοφώτατε Καίσαρ, ἐπραγματεύσαντο· ἡμῖν δὲ 5 καὶ αὐτοῖς περὶ χρωμάτων μέλλουσι λέγειν, οὐ κατὰ ταυτὸν ἐκείνοις τὸν λόγον ἐφοδευτέον· ἄλλοι γὰρ τοῖς ἀνδράσι τὰ τῆς τοιαύτης φιλοσοφίας· ἀλλὰ παραβητέον χρώμασι χρώματα· οὐ τοῖς πᾶσι τὰ πάντα· δυοῖν δὲ τῷ λευκῷ καὶ τῷ κυανῷ, δύο τὸ φοινικῶν καὶ τὸ πράσινον· καὶ θεωρητέον οἷον Λυδία τῷ 10 λόγῳ ταυτὶ παρέξετασιν, ὁποῖον αὐτῶν εὐγενέστερον καὶ σεμνότερον· καὶ ἀποδοτέον ὡς ἐνὶ μάλιστα τῷ κρείττονι τὰ πρῶτα· ἢ ἐπειδὴ φθάσαντες τινες τὸν ἀγῶνα ἐρήμην ὤθησαν τοῦ πρᾶσινου καταληφίσασθαι· αὐτοῖς γε τούτοις ἀντιπαραβλητὸν τὸ γράμμα, καὶ λόγον λόγῳ παλαιστέον κατὰ τὴν παροιμίαν· οὐχ 15 ὡς ἄλογόν τινα βούλησιν ἢ παράλογον ἐκτελέσειν ἀπλῶς ἡμῶν διατεινομένων· οὐ, μὰ γὰρ τὴν Καισαρικὴν κεφαλὴν, οὐκ ἐφ' οὕτω μεγάλοις ἀλόγως θεληματαίνομεν· ἀλλὰ πρῶτα μὲν τοῦ ἀληθοῦς ὑποπτευόντων ὑπερμαχεῖν, οἷς τοῦ πρᾶσινου ὑπερμαχοῦμεν· ἔπειτα καὶ κύκλῳ πολεμουμένῳ πράγματι διδόντων 20 χεῖρα ξυνέριθον· ἰλήκοιεν δὲ τῷ λόγῳ οἱ τοῦ Καίσαρος ὀφθαλμοί· καὶ ἀγωνιεῖται οἱ παρὰ τὴν βούλησιν.

Γένους μὲν οὖν τὰ τέτταρα τοῦ αὐτοῦ· ὑπὸ τὸ χρῶμα γὰρ καὶ ἐπὶ τὴν ποιότητα κοινῶς ἀνηρέχεται· φασὶ δὲ τὸ μέντοι τούτων ἀπλοῦν τὸ λευκόν, τὰ δ' ἀπ' αὐτοῦ τε τοῦ λευκοῦ καὶ 25 τοῦ μέλανος, τῆς τοιαῦδε, ἢ τοιαῦδε ἀναλογίας τῶν ἐν τούτοις μίξεων τε καὶ κράσεων, γεννώσης τε ἅμα καὶ ἔξαλαττούσης τὰ χρώματα· ἀλλ' ἐντεῦθεν ἡμῖν ἀρκτέον τῆς θεωρίας· κάπειδὴ τινὲς ὡς ἀπλοῦν καὶ στοιχειῶδες καὶ τοῖς ἄλλοις αἴτιον ἀπο-

σεμνύνουσι τὸ λευκόν· φατέον πρὸς αὐτοὺς, ὧδέ πη· πότερον οἱ τὸ λευκὸν ἀνυμνοῦντες καὶ τῆς^a τῶν ἄλλων χρωμάτων γενέσεις αἰτιώμενοι καὶ ὁμογενὲς αὐτοῖς διδύατε εἶναι, ἢ ἑτέρου γένους εἶναι φάτε; ἢ τούτων μὲν οὐδέτερον, ἐνδέκατον δέ τι 5 τοῦτο γένος πρὸς τοῖς δέκα χειροτονεῖτε; εἰ μὲν τοῖς γενικωτάτοις καὶ τοῦτο προστίθετε, ἀπορῶ τὰ πρῶτα, πῶς τὴν Ἀριστοτέλους ὀξύτητα παρελθὼν, ὑμῖν γε ἀπεκαλύφθη τοῦτο τὸ γένος· ἔπειτα καὶ ποῖα τούτου τάξαιμεν εἶδη ὑπάλληλά τε καὶ εἰδικώτατα· οὐ γὰρ δὴ αὐτὸ ἑαυτῷ καὶ γένος ἔσται καὶ 10 εἶδος· εἰ μὴ καὶ τὸν αὐτὸν Σωκράτη πατέρα τὸ ἑαυτοῦ καὶ υἷα εἶναι ὁμολογήσετε· εἶδ' ὑφ' ἑτερον μὲν τὸ λευκὸν ἀνάγετε γένος, ὑφ' ἑτέρου δὲ τὰ λοιπὰ χρώματα, ζητῶ μαθεῖν ἐκεῖνο τὸ γένος, ὑφ' ὃ τὸ λευκόν καὶ οὐ πρότερον τῆς ζητήσεως ἀποσταίην, μέχρις ἂν ἢ ὃ ὑπέθεσθε δοῖτε, ἢ τῷ λείποντι μέρει τῆς 15 διαιρέσεως ἐπινεύσοιτε· εἰ δὲ καὶ τοῦτο τέως ἐρῶμένως ἔχετε τοῦ νοῦντος, τὸ τὸ χρῶμα κατηγορεῖν ὡς γένος καὶ τοῦ λευκοῦ τῶν ἄλλων· τίς ὑμᾶς ξυνέπεισε δαίμων, τὸ μὲν τῶν ὁμογενῶν αἴτιον εἶναι τοῦ αἰτιατόν γε ὁμολογεῖν; καὶ ταῦτα τῆς φιλοσοφίας ὁμότιμον εἶναι μυσταγωγούσης τὴν ἐκ τοῦ γένους τοῖς 20 εἴδεσι προβολήν· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ τό τε ὁμογενὲς ἀποδέχεσθε, καὶ λυμαίνεσθε τῇ ἰσοτιμίᾳ· ἔπειτα δεδόσθω γὰρ καὶ ὁμογενὲς τοῖς ἄλλοις εἶναι τοῦτο καὶ αἴτιον, οὐκ ἀνάγκη παρὰ τοῦτο τὴν νικῶσαν ἐπιψηφίσασθαι τῷ λευκῷ. οὐ γὰρ αἰεὶ τὸ ξυντεθὲν τῶν ἐξ ὧν συντέθειται ἀτιμώτερον· ἀλλ' ἔστιν ὅπου καὶ τιμώ- 25 τερον· οἰκίαν γὰρ, πλίνθος ὀπτῆ, καὶ λίθος ξεστῆ, καὶ ἄλλα ἄττα ξυντίθησιν· ἀλλ' οὐ πλίνθου φαῖμεν τὴν οἰκίαν ἀτιμώτεραν· καὶ γῆ μὲν ἀνθρώπου στοιχείον, ἀλλ' οὐχὶ καὶ βελτίων ἀνθρώπου· καὶ χορδὰς μὲν μόνας καὶ μόνους καλάμους, εἴπερ ἀναχειράς ὁ ἐκ Μιθθύμνης θεῖτο κιθαρωδός, οὐκ ἂν οὐδὲ πολ- 30 λοστόν τι μέλος προήσεται· εἰ δὲ τὸ ξύνθετον μετὰ χειράς λάβοι τὴν περικαλλέα καθ' Ὀμηρον κίθαριν τάχα καὶ δελφίνας ἔλξει τῇ μελωδίᾳ, καὶ ἰππιάσεται ἐφ' ὑγρῶν, καὶ σωθήσεται.

^a Sic Cod.

Ὅρας ὡς ἐς τὸ ἐναντίον τὸ πρᾶγμα προετράπη σοι, ὦ φίλ' ἐταῖρε· ἀλλ' ὡς τοῦ τῆς παροιμίας κύβον ριφέντος, ὡς ἐγὼ σε καὶ τῆς τῶν χρωμάτων ἐπαινῶν συστοιχίας, οἷς εὐστόχως ἄγαν καὶ φιλοσόφως ἐτέθησαν· καὶ λευκὸν μὲν καὶ μέλαν ἄκρα γεγράφатаι· τὸ μέντοι πράσινον καὶ τὸ ἀλουργὸν τὴν μεσαιτάτην 5 χῶραν εἰλήχασαν τοῦ ἐντεῦθεν ἐπιχειρήματος, οὐδ' ὅπωτιοῦν ἀποδέχομαι· εἰ γὰρ τὸ λευκὸν ἐπαινοίης ἄκρον γε ὄν, ἐπαινήσαις ἂν ταύτη καὶ τὴν δειλίαν, ἣ καὶ νῆ τὸν λόγον τὸ θράσος· ἄκρω γὰρ ἐκάτέρω· τοῦτο δ' ὅποι φλαυρότητος ἐξολισθαίνει, καὶ τύφλω φασὶ δῆλον.

10

Ἄλλ' ἔπου μοι ὦ λῶστέ, καὶ συνθεωρῶμεν κατὰ λόγον τὰ χρώματα· ἔχομεν δὲ πάντως, ἀπὸ τῆ τῶν βίβλων, ἀπὸ τε τῆς ἐνεργείας, κάλλιστον αἰσθητὸν, τὸ τῆ αἰσθήσει ἡδύ, καὶ σῶζον ταύτην οὐκ ἀπολλύον· οἷον ἄριστον ὄσφρητον, τὸ τῆ αἰσθήσει ἡδύ, καὶ σῶζον τὴν ὄσφρησιν· καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως· θεω- 15 ρῶμεν δὲ τοῦτο κ' ἀπὶ τῶν χρωμάτων καὶ τῆς ὁράσεως· καὶ τὸ ἡδύ τε ἅμα τῆ ὁράσει καὶ σωστικόν, κάλλιστον εἶναι χρῶμα τιθώμεθα· τὸ μὲν οὖν λευκὸν ἢ τὸ μέλαν οὐκ ἂν εἴη τοιοῦτον· τὸ μὲν γὰρ διακρίνει τὴν ὄψιν, καὶ διαχεῖ καὶ σκεδάνυσι τὸ λευκόν· τὸ δὲ τὸ μέλαν συγκρίνει καὶ συνάγει παντάπασι· 20 καὶ οὕτως ἐκάτερα λυποῦσιν αὐτήν· ἢ καὶ νῆ τὴν θέμιν γε ἀπολλύουσιν· οὐκ ἄρα οὐδὲ ξανθόν τε καὶ φοινικούν· ἀλλ' οὐδὲ φαιὸν καὶ κυανοῦν αὐτὴν ἡδυνεῖ· τὰ μὲν γὰρ τούτοις λευκότερα· τὰ δὲ μελάντερα καβεστήκασι· λείπεται δὲ τὸ ὡς ἐπίσης μετέχον ἀμφοῖν καὶ μέσον καὶ ζυμμέτρως κραθὲν, τοιοῦτον 25 εἶναι οἷον δῆτα καὶ ὑποθέμεθα, μεσαιτάτον δὲ καὶ ζυμμετρό- τaton, καὶ ὡς ἐπίσης τῶν ἀπλῶν μετέχον· τὸ πράσινον πρὸς τῷ ἀλουργῷ· τὸ ἄρα πράσινον κάλλιστόν τε χρῶμα καὶ τιμιώ- τaton.

Τί πρὸς ταῦτα λέγεις, ὦ πρὸς Εὐκλείδου, ἀφνωῶς κατεγεω- 30 μετρήθη τὰ χρώματα· οὐ μὲν οὖν καὶ αὐτὸς ὁμολογήσεις εὖ οἶδ' ὅτι· βούλει σοι κάκεινο τῆς γραφῆς ἐξετάσομαι· ὅπου κυάνεον μὲν ἀπεφῆνω τὸν οὐρανόν· μέλαιναν δὲ τὴν γῆν· τὸ δὲ ὕδωρ λευκόν· ἢ σὴν χάριν, τοῦτο γοῦν ἀποσιωπήσομαι· ἄμεινον

οἶμαι φάναι, καὶ φήσω ἑλών· ἀπόκριναι γοῦν μοι ὁ φυσικώτα-
 τος σύ· χρωμα δίδως τῷ ἀερίφ σώματι, ἢ οὐχί; ἀλλ' οὐκ ἂν
 οἶμαι δοίης· αἰδοῖ τοῦ ὄν διδάσκαλον κομπάζεις Ἀριστοτέλους,
 ἀχρωμάτιστον εἶναι αὐτὸν ἀποφαινόμενον^b· εἰ δὲ ἄῃ ἀχρωμά-
 5 τιστον τὸ περὶ ἡμᾶς τοῦτο σῶμα τὸ παθητὸν καὶ ἀλλοιωτόν
 πολλῶ πλέον τὸ αἰθέριον ἐκεῖνο καὶ ἀπαθές· ἀλλ' εἰ καὶ κε-
 χρωσθαι φαῖμεν τὸν οὐρανόν, ἐνταῦθα τὸ ἀπωρότατον ἀνακίψει
 τῶν ζητημάτων· πῶς γὰρ ἀπλοῦν σῶμα ὄν ὁ οὐρανὸς καὶ ἀσυν-
 θετώτατον, οὐχ ἀπλοῦν εἰλήφει καὶ χρωμα, τὸ λευκὸν τυχὸν ἢ
 10 τὸ μέλαν; ἀλλὰ ξύνθετον τὸ κυάνεον· ὡς ἐγώ γε οὐδ' ἄλλο
 οὐδὲν τῶν ἀπλῶν σωμάτων κεχρωσθαι διατονοῦμαι· οὐ πῦρ·
 οὐχ ὕδωρ· οὐ γῆν· κ' ἂν σύ μοι προβάλη τὸν ποιητὴν πολιὰν
 τὴν θάλασσαν ὀνομάζοντα· ἐγὼ σοι τοῦτον αὐτὸν προβαλοῦμαι
 μέλανα τὸν πόντον ἀνονομάζοντα, κ' ἂν ὑπὲρ σαυτοῦ καὶ τοῦτο
 15 τοῦ ἔπος ἐκδέξῃ· ἐπὶ τὸν ἡεροειδέα πόντον μεταπλευσοῦμαι·
 τί τοῦ ποιητοῦ ἐντεῦθεν αἰνιτομένον· ἢ ἀχρωμάτιστον οἶμαι
 εἶναι καὶ τὸ ὕδωρ ὡς τὸν ἀέρα; ἢ εἰ μὴ τοῦθ' οὕτως δοίμεν
 ἔχειν, πολλὰ ἂν τὸ ἀπλοῦν ὕδωρ ἔξει τὰ χρώματα· τὸ ἡερο-
 ειδές· τὸ ἰοειδές· τὸ μέλαν· τὸ πολίον· καὶ ἄλλα ἄττα ὅποσα
 20 τῆς βραψυδίας ἐστὶ μεταφέρειν· ἐξεδύθη σοι ἄρα ὁ οὐρανὸς τὸν
 χυανοῦν χιτωνίσκον τοῦ λόγου τοῦτον ἀπογυμνώσαντος.

Γῆν δὲ τίς ἄρα καὶ ἀμφισβητοίη, ὡς οὐ κατὰ φύσιν τῷ
 μέλανι κέχρωσται· κατ' ἔθνη καὶ τόπων ἐξαλλαγῆς καὶ μετάλ-
 λων συνεξαλλαττόμενα οἱ γινώσκων τὰ χρώματα· ὡς πῆ μὲν
 25 σιδηρίτην εἶναι· πῆ δὲ χρυσίτην· καὶ ἀλλαχοῦ ἀργυρίτην· καὶ
 τὸ ὄλον φάναι παντοδαπὴν· βούλει καὶ τὴν γῆν ἀποδύσαι ὃ
 περιέθου ταύτην μέλαν χιτώνιον; ἢ ἡμεῖς γε τῇ τοῦ λόγου
 μαχαίρᾳ φθάσαντες αὐτὸ περιρῥήξομεν; ἀποδύσεις γε πάντως
 αὐτός· τί γὰρ καὶ πεπαρωνηκυῖα ἢ παμμήτωρ μελαμφορήσει.
 30 Ἀλλὰ τί μοι τούτων τῶν λόγων; τί δὲ πόρρωθεν καὶ ἐξ
 αἴθερος ἔλκω τὰς ἀποδείξεις· καὶ ὄλους Ἄθως καὶ Παρνασοῦς
 ἐπικυλινδῶ τῇ γραφῇ· καὶ θαλάσσης ὅλας ἐποχετεύω τῷ
 λόγῳ· καὶ τυραννῶ τὰ στοιχεῖα τῇ μαρτυρίᾳ· ἐξὸν αὐτόθεν

^b Sic Cod.

δείξει τὴν τῶν χρωμάτων τούτων διαφορότητα· ὀπηνίκα γὰρ ἀκμάζει τε ἢ καθ' ἡμᾶς φύσις, καὶ τὸν νεανίσκον ἢ τὸν μείρακα παραλλάττομεν· πυρρὰ μὲν ὡς τὰ πολλὰ ἡμῖν ἢ κόμη, πυρρὸν δὲ τὸ γένειον· ἔρευθος δὲ κύκλω περιγράφει τὴν παρεϊάν· καὶ βάπτεται τὸ χεῖλος ἡλίκη· καὶ ὄση πρὸς κάλλος τῇ τοῦ κοκ- 5 κίνου βαφῆ· καὶ ὄλως ἄγαλμά τι πάγκαλον τυγχάνομεν ἄνθρωποι· ὀπηνίκα δὲ ἢ τε φύσις γηράσοι, καὶ συγγηράσοι τὸ ζῶον, λευκαὶ μὲν, κατὰ τὸν εἰπόντα, περὶ κροτάφοισιν ἔθειραι· τὴν μέλαιναν κῆρα τοῦ θανάτου προμαντευόμεναι· λευκὸν δὲ καθεῖται μέχρι καὶ γονάτων τὸ γένειον· λευκὴ δὲ καὶ ταῖς 10 ρίσιν ἐπιμυρμύρεται κόρυζα· λευκὸς δὲ καὶ τὰ χεῖλη περι- κάθηται σιέλος· καὶ ὄχρα περιπλανᾶται τὴν παρεϊάν· καὶ ὄλως ἀσθένημα φύσεως ὁ λόγος παρίστησι τὴν λευκότητα.

Ταυτὸν οἶμαι τούτῳ καὶ ἐπ' ἀσταχύνων ἐστὶν ἰδεῖν· ἐπὶ μὲν γὰρ αὐτῆς τῆς ἀκμῆς καὶ τῆς ἡβης, τοὺς στάχεις ἢ φύσις τῶ 15 πρασίῳ κατακοσμεῖ· ὅταν δὲ ἀσθενήσωσι τε καὶ ξηρανθῶσι παντάπασι, τοῦ τρέφοντος ἅπαντος ἐξικμασθέντος ὑγροῦ, τότε δῆτα καὶ λευκανθίζουσι, καὶ τὸν θερισμὸν ὡς θάνατον ἀπεκδέ- χονται· καὶ ἵνα τὰ λοιπὰ παραέσω, ὅσα ἐν φυτοῖς καὶ βοτάναις καὶ δένδροις, ἠρίθρωταί τε καὶ περιπρασίνωται, καὶ ὄρα λει- 20 μῶνων γίνεται· ἔτι δὲ ὅσα ἐν σμαράγδοις καὶ λυχνίταις, λίθοι δὲ οὗτοι τῶν πολυτίμων· ἐπειδὴ τούτοις τὸ ζωογονοῦν αἷμα καὶ τῆς ὄλης ἡμῶν ξυστατικὸν φύσεως, τίς οὐκ οἶδεν κεφαλὴν μὲν οἰκουμένης τοὺς βασιλέας, παράσημον δὲ βασιλέων τὴν πορ- φυρίδα; ἢ πυνθάνομαι σοῦ, καὶ μοι ἀπόκριναι· ποτὲ πλέον τῆς 25 γῆς ἀποδέχη τὴν ἐπιφάνειαν, καὶ εὐχρυστέραν εἶναι τίθης, ὀπηνίκα τῇ χιόνι λευκαίνηται, ἢ ὀπηνίκα πεπρασίνωται ταῖς βοτάναις; οὐκ ἂν οἶμαι τὸ πρῶτον ἐρεῖς· εἰ μὴ ἐπιτοσοῦτον λημᾶ σοι τὸ ὀπτικὸν τῆς ψυχῆς, ὡς καὶ τῆς καλλίστης ὥρων ἔαρος ὑπερθεῖναι τὴν κακίστην χειμῶνα.

30

Οὕτω μὲν ἡμῖν περὶ τούτων εἴρηται τε καὶ ἀποπέφανται· καὶ ὀρθῶς ἴσως· σύ δ' οὐκ οἶδ' ὅτι παθὼν, ὡ ἄνθρωπε· τότε φοι- νικῶν διαβάλλειν ἐπικεχείρηκας, οἷς ἐκ τοῦ φόνου ἡτυμολόγη- κας· μὴ εἰδὼς ὅτι δύναται τις καὶ ἀντετυμολογεῖν αὐτὸ ἐκ τοῦ

φαίνειν· διὰ τὸ φανότατον τῆς μορφῆς· καὶ τὸν ὅλον λόγον κατεμετάλλευσας· καὶ οὐ μόνος σὺ περὶ τὸ ἔργον ἠνέσχου πονεῖσθαι· ἀλλὰ δὴ καὶ τὸν ἐξ Ἄσκρης σοφὸν γέροντα, ἄνδρα πρὸ μυρίων ἤδη που τῶν ἐτῶν αἴδος δὲ κατ' αὐτὸν ἐκείνον βε-
 5 βῶτα, δι' ὁποίας οὐκ οἶδα νεκρίας ἀνεστακῶς, ξυνεργὸν παρα-
 λαμβάνεις τῇ μετὰ μοχθηρῶ γε πράγματι· ἀλλ' εἰπέ μοι, ὦ μεταλλουργῶν γενναϊότατε, πῶς ποτε τὸ λευκὸν προθέμενος ἐπαι-
 νεῖν καὶ τὸ μέλαν, οὐκ οἶδα γὰρ ὅπως ἀντὶ κυανέου τῷ μέλανι
 κέχρησαι, ἐκεῖνο τῶν Ἡσιόδου προσαγήσας εἰς μαρτυρίαν τοῦ
 10 λόγου· ἔνθα τὰς τῶν παλαιγενῶν ποιότητας ὁ σοφὸς ταῖς ἀπό-
 γῆς ταύταις ὕλαις τῷ χρυσοῦ, καὶ τῷ ἀργυρῷ, καὶ τοῖς ἄλλοις
 ἀπέικασε· καὶ τὸ λευκὸν ἀποσεμνύνει ἕφης τὸν ποιητὴν, οἷς
 ἀποσεμνύνει τὸν ἀργυρον· καὶ μὴν εἰ ταῦτα τοιαῦτα, τί μὴ τοῦ
 λευκοῦ μᾶλλον τὸ ὠχρὸν ἐπαινεῖς; τοῦ γὰρ ἀργυροῦ τὸν χρυ-
 15 σὸν ὁ ποιητὴς ὑπερτίθησιν, ὠχρὸν γε ὄντα· τί δὲ καὶ τὸ μέλαν
 ξυνεπαιῶν, τὸ ἐξῆς τοῦ ἔπους ἀπεσιώπησας· ὅπου τὸ μέλαν
 σιδήρεον γένος ἐπὶ τοσοῦτον αὐτὸς διαβάλλει, καὶ πονηρὸν εἶναι
 τίθεται· ὡς καὶ τοῦτο προαχθῆναι φάναι περὶ αὐτοῦ·

μηκέτ' ἔπειτ' ὠφέλλον ἐγὼ πέμπτοισι μετεῖναι

20 ἄνδρασιν· ἀλλ' ἢ πρόσθε θανεῖν, ἢ ἔπειτα γενέσθαι· (Opp. I. 172.)

ἢ τίς, εἰπέ μοι, ἢ ἀποκλήρωσις, τοῦ μὲν ἀργυρέου γένους εὐφη-
 μουμένου, συνευφημεῖσθαι λέγειν καὶ τὸ λευκόν τοῦ δὲ σιδη-
 ρέου βλασφημουμένου, μὴ καὶ τὸ μέλαν συμβλασφημεῖσθαι;
 ταῦτά μοι ὡς οἶον τε περὶ τῶν τοιούτων ἐρρέθη· εἰ δὲ καὶ τῷ
 25 σοφῷ μὴ κατὰ γνωμῆν ἐρρέθη Καίσαρι, συγγνώμη τῷ λόγῳ·
 δυοῖν ὄντοι φίλοιν προτιμήσαντι τὴν ἀλήθειαν, ἣν καὶ αὐτὸς ἐν
 ἅπασιν τῶν ἀπάντων τιμᾶται.

* * * * *

^b ΜΑΡΣΤΑΝ δὲ εἴτις ἤρετο τὸν αὐλητὴν, πότερα, ὦ φίλε Μαρσύα, ἄκρος φῆς εἶναι τὴν αὐλητικὴν ἐπιστήμην; ὁ δὲ καὶ πάνυ μὲν οὖν ἔφην, ὦ ἄνθρωπε, ὡς καὶ Ἀπόλλωνι ποτὲ περὶ ταύτης διαμιλλήσασθαι· καὶ ὃς, μανθάνω μὲν καὶ ταῦτα, εἶπεν, ὦ Μαρσύα ὡς διαμιλληθείης ποτὲ περὶ μουσικῆς τῷ ἄκερσε- 5 κόμῃ· καὶ ὡς αἱ Μοῦσαι ἀμφοῖν κατακούσασαι τῷ θεῷ τὴν νίκην ἐπιηφιόσαιντο· τά τε δὴ ἄλλα τῆς ἱστορίας ἀκούω καὶ τὰς ἐπιενεχθείσας σοι παρὰ τοῦ Ἀπόλλω πληγὰς· καὶ ὡς ἐν- τεῦθεν ἀπὸ τῶν αἱμάτων γένοιτο ποταμὸς, καὶ ἀπὸ σοῦ παρονο- μασθείη· εἰ δὲ μὴ λόγος ἄλλως ταῦτα, μὴ δὲ φιλοτιμία ποιη- 10 τικὴ, ἄγε μοι τουτονὶ τὸν αὐλὸν ἀνελόμενος, ἔνδειξαι· καὶ ἅμᾳ οἱ παρὰ ταῖς χερσὶν ἐτίθει τὸ ὄργανον· ἀπεδεχόμεθα ἂν τοῦ ἀνθρώπου, εἰ οὕτως ἀκριβολογοῖτο τὸν αὐλητὴν; κ' ἂν τις μὴ ῥαδίως μὲν τὰ κατὰ τὸν ἐκ Μηθύμνης κιθαρωδὸν παρεδέ- χετο· τὸ ἄσμα ἐκεῖνο, καὶ τὸν δελφῖνα ἐκεῖνον, καὶ τὴν καινὴν 15 ἐφ' ἡγρῶ ἰππασίαν· ἀλλὰ κάκεινου μὴ ἂν ἄλλως ἔχειν τὸν λόγον διαμαρτυρομένον· σεμνὰ μὲν σοι καὶ ταῦτα, ὦ Ἀρίων, ἔλεγεν· ἐγὼ δὲ οὐκ οἶδ' ὅπως τῷ λόγῳ πιστεύειν οὐχ οἶος τέ εἰμι· εἰ μὴ πρότερον ἐναψάμενος τὴν κιθάραν, τοιοῦτον ἄσαις ὀποῖον ἐπὶ τῆς πύρας τὸ τηρικαῦτα. 20

Εἰ δὴ ταῦτα ἐκεῖνος ἀπῆτει, παρὰ θύρας ἂν οὐκ ἀπαντᾶν ἐδόκει τῇ ἀληθείᾳ· σοὶ δὲ γραμματικῷ δοῖμεν εἶναι, ὦ φιλ' ἑταῖρε, διότι σαυτῷ τὴν ἐπιστήμην ἐπιηφιόμην, μὴ δὲ ἀπαιτή- σαιμεν ὅπωςτιοῦν περὶ αὐτὴν ἐνεργήσαντα τὸ εὐδόκιμον ἐπι- δεῖξασθαι; ἀλλὰ φατέον καὶ ἐπὶ σοὶ τὸ αὐτὸς ἔφα, καθάπερ 25

^b Exstat quidem hujus opusculi titulus in Codice, sed ita evanida est scriptura ut legi prorsus nequit, nec apparet in apographo Cod. Bar. 187.

ἐπὶ τῷ Σαμίῳ πάλαι σοφῷ; καὶ μὴν εἰ ταῦτα τοιαῦτα, τί μὴ
 κακ' τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν καὶ τεχνῶν ἑαυτὸν γε παρονομάξεις,
 καὶ μουσικὸν, καὶ ἰατρικὸν, καὶ γεωμέτρην, καὶ ἀστρονόμον; τί
 μὴ ὑποκρίνη τὸν Φρασιμήδη; τί μὴ Χαράνδαν τὸν ἐκ Κατά-
 5 νης; ἂν ὁ μὲν διήνεγκε τῶν λοιπῶν τὴν ἀγαλματοποιητικὴν ὁ
 δὲ τὴν Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν οὐ μικρὰ ταῖς νομοθεσίαις ὠφέ-
 ληκε' τί μὴ τὰ Θάλεως σφετερίζῃ τοῦ Μιλησίου^c, καὶ πρῶτος
 ὀνομάξῃ κατ' ἐκεῖνον σοφός; τά τε ἄλλα, καὶ ὅτι ψυχὴν ἐν-
 ἔθηκε τῷ ἤλεκτρῳ καὶ τῇ μαγνητίδι· ἀλλὰ σὺ μὲν, μηδὲν ὑπο-
 10 στέλλου τῶν ἀπάντων, μὴ πράγμα, μὴ ὄνομα· φάβι μόνον, καὶ
 φαίνου κατὰ τὴν φάσιν· ἢ μὴ δὲ τοῦτό τε· ἀλλ' ἐνθυμήθητι
 μόνον εἶναι τὰ πάντα· καὶ ἔσο τὰ πάντα.

Ἐγὼ δὲ τοσοῦτον οὐκ ἂν τῷ τοιοῦτῳ ξυμβεῖην δόγματι, ὡς
 οὐδὲ σκυτέα ῥαδίως οὐδένα εἶποιμ' ἂν, κ' ἂν ἡ Διομήδειος
 15 ἀνάγκη μοι ἐπικέοιτο, ξίφει τὸ μετάφρενον πληττομένῳ· εἰ μὴ
 τὴν σμίλην εὐφῶς ἀναλήψαιτο, καὶ τὸ κεντητήριον, καὶ τὸ
 ὑπόδημα εὖ διάθοιτο, καὶ τὴν ἀρβυλίδα τεχνήντως ῥάψοι, καὶ
 τὸ βλαυτίον· τίς γάρ με συμπίσει λόγος, ὡς οὐκ Ἄνυτος μὲν
 Ἄριστείδην, Ἴσμηρίαν δὲ Δημόφιλος ὑποκρίνεται; πῶ δὲ οἶδα
 20 εἰ ὑπὸ τῇ λεοντῇ καὶ πάλιν ὄνος ὀγκήσεται, καὶ ὁ μῦς γαλῆν
 ἐλέγξει, τὴν τέως νύμφην· καὶ φωνήσας ὁ κόραξ πονήσεται; ἢ
 πότε τίς καὶ παρὰ τίνι πυγμακὸς ἢ παλαιστρικὸς ὀνομάσθη,
 μὴ πῦξ ἀθλήσας, μὴ πάλην· μὴ ἐν Νεμέῳ· μὴ ἐν Ἴσθμοῖ;
 πότε δὲ τὴν πίτυν ἢ τὸ σέλινον ἐκομίσατο; τίς δὲ καὶ τὸν
 25 Θετταλὸν ἐστεφάνωσε Πολυδάμαντα, μὴ πρότερον ἐν παγκρα-
 τίῳ ἐπιδεξάμενον;

Οὐκ ἄρα οὐ δὲ σοὶ ἀποχρῶν ἔσται τὸ λέγειν εἶναι γραμμα-
 τικῷ, εἰς ἔνδειξιν τοῦ εἶναι τοιοῦτῳ· μὴ καὶ δοκιμασθέντί γε
 πρότερον τάχα γὰρ ἡ Λυδία ἐλέγξει τὸ κίβδηλον, καὶ τὸ νόθον
 30 Ῥῆνος, καὶ τὸν οὐκ αἰτιδέα ὁ ἥλιος· ἢ γοῦν ἀρνητέου σοι καὶ
 τὸ ὄνομα, ἢ τοῦτο μὴ ἀρνούμενῳ καταδεκτέον τὴν δοκιμὴν· ὡς
 ἐγὼ βραχὺ τί σε καὶ τοῦτο τῶν ἐν προοιμίαις τῆς τέχνης κει-
 μένων ἐρήσομαι· εἰπέ γάρ μοι πῶς καὶ τέχνην ὁ τεχνώσας

^c μελησίου Cod.

τίθεται τὴν γραμματικὴν, καὶ ἐμπειρίαν αὐτὴς ταύτην ὀρίζεται ;
 πότερον δύο τίθης εἶναι μοι τὰς γραμματικὰς ἀτελεστέραν τε
 καὶ τελεωτέραν ; καὶ τὴν μὲν ἐμπειρίαν τὴν δὲ τέχνην ὀνομά-
 ζεσθαι ἀξιοῖς ; ἢ καὶ ἄμφω δίδως κατὰ μιᾶς τὰ ὀνόματα, ὡς
 ταυτοῦ ὄντος τέχνης καὶ ἐμπειρίας· ἀλλὰ τέχνην μὲν καὶ ἐμ-
 5 πειρίαν οὐτε σὺ ταυτὸν οἶμαι θεΐης, αὐτ' ἐγὼ σοι ξυνθείμην
 θεμένῳ, μέχρις ἂν Ἀριστοτέλους ἀκούω, ἐκ πολλῶν μὲν μνημῶν
 τὴν ἐμπειρίαν γεννῶντος, ἐκ δὲ ταύτης τὴν τέχνην προβάλλ-
 λοντος.

Δέδοικα δὲ καὶ ἄλλως, μὴ ἀντιφάσει περιπεσοῦμαι, τὸ αὐτὸ 10
 καὶ μὴ ἔχειν λόγον καὶ ἔχειν τιθέμενος· εἶπερ ἄλογον μὲν τρι-
 βῆν τὴν ἐμπειρίαν εἰδῶς, καὶ Πλάτωνος δὲ ἀκούων, μὴ ἀξιούν-
 τος τέχνην καλεῖν ὃ ἂν ἄλογον ἦ, ἔπειτα ἐμπειρίαν καὶ τέχνην
 ταυτίζοιμι· λείπεται δὴ γραμματικὰς δύο θέμενον, ἑκάτερον τῶν
 ὀνομάτων ἑκατέρᾳ προσάψαι· ἢ μὲν οὖν μία ἐστὶ καὶ παρ' ἡμῖν, 15
 ὃ θαυμάσιε, καὶ πόλυς ὁ ἐκ ταύτης παρωνομασμένους τῶν γραμ-
 ματικῶν ὀρμαθός· τὴν δὲ ἄλλην εὐρίσκεις αὐτός· ἀλλ' οὐκ
 οἶμαι, κ' ἂν μυρίον ἀνατλαίης τὸν κάματον· εἰ μὴ σοι φίλον
 οὔτω τὴν γραμματιστικὴν ὀνομάζειν.

Τί σιωπᾶς πρὸς ταῦτα, γραμματικέ· μὴ δὲ τὴν ἀπορίαν 20
 ἀπολύεις ὅτι ταχύ ; βούλει σοι τοῦτο μὲν ξυγχωρήσομεν, ἐτέ-
 ρον δὲ τι προβαλόμεθα τῶν εὐπορωτέρων ; πάνυ μὲν οὖν, εὖ
 οἶδ', ὅτι ἔρεῖς· οὐκοῦν ἀπόκριναί μοι, τὴν κόρυζαν ὄψε περιελό-
 μενος τῆς ῥίνος, πῶς ἐκ τοῦ ἐν ξένοις φονεύεσθαι τόποις ὁ Ξε-
 νοφῶν ἐτυμολογήθη τῷ παλαιῷ σου ; πότερον γὰρ διότι κέκλη- 25
 ται οὔτω, πεφόνευται· ἢ διότι πεφόνευται, κέκληται ; εἰ μὲν τὸ
 πρῶτον, μισάνθρωποι οἱ τ' ἀνθρώπῳ τὸ ὄνομα θέμενοι, εἰ διὰ
 τοῦτο μέλλοι φονεύεσθαι ἐπ' ἀλλοδαπῆς· ἢ τοσαύτην ἑαυτοῖς
 τῶν ὀνομάτων πενίαν προσεμαρτύρανον, ὡς εἰσάκειν μὲν τὸν
 Διομήδη, τὸν Φερεκῦδη, τὸν Θεμιστοκλέα, τὸν Περικλέα, τὸν 30
 Ἀριστοδήμον, τὸν Ἀλκίνοον, καὶ ὅσα ἄλλα τῶν ὀνομάτων
 σεμνὰ, ἐπὶ τὸ δυσφημότατον τοῦτο κατηντηκέαι τὸν Ξενο-
 φῶντα· εἰ δὲ διότι πεφόνευται κέκληται, λαμβάνει πρῶτον κτιν-
 νύμενος, κατὰ τικτόμενος, καὶ ὀνομαζόμενος· ἐγὼ δὲ καὶ Ξενο-

φώντας μαθάνω πάνυ πολλούς, εἰ μὴ ὄνειρφ τοῖς βιβλίοις ἐφίστημι· μήτε ἐπ' ἀλλοδαπῆς, μήτε βιαίως τὸ χρεὼν ἀπολελειουργηκότας· ὥστε ἡ ἀφαιρετέον ἐκείνους τὸ ὄνομα, μὴ δὲ Ξενοφώντας καλεῖσθαι ἀξιώτεον, ἵνα μὴ τὸν ἔτυμον καὶ ἀληθέα λόγον συμβῆ διαψεύδεσθαι· ἀλλὰ τῷ τεχνικῷ μὲν ἦττον ἂν διὰ ταῦτα καὶ ἐπιτιμητέον· τύπους γὰρ ὑποδεικνύειν μόνους ἔτυμολογιῶν καὶ ἐμφάσεις τούτῳ προέκειτο, οὐ μέντοι φιλοσοφεῖν περὶ τούτων τὰ τελεώτατα.

Σοὶ δὲ, ὦ ἐμβρόντητε, οὐκ ἐπιτιμητέον μόνον ὀρθῶς, ἀλλὰ 10 δὴ καὶ κονδύλοις κατὰ κόρρης ἐπιτριπτέον· οἷς τὸν μὲν γραμματικὸν ἐπιψηφίζεσθαι σαυτῷ, καὶ τὸ ἐν Δωδώνῃ χαλκεῖον ὑπερχειῖς· πρὸς δέ μοι τὰς πεύσεις, πῆλινος ἀντικρυς ἔστηκας ἀνδριάς· βούλει σου καὶ τρίτον πυθοίμεθα, ἡ καὶ πρὸς αὐτὸ ἀποσιωπήσεις οὐδὲν ἔλαττον· οὐ μενοῦν ἀλλ' ἐρώτα οἶμαι 15 λέγει κατανεῦον σοῦ τὸ κρανίον· ἐπεὶ τοιγαροῦν σοὶ γὰρ καὶ τῶν ποιημάτων ἡ κρίσις· ταύτη γε μὴν καὶ τῶν ποιητῶν παρὰ τῆς γραμματικῆς ἐπιτέτραπται· Ὀμήρου ἀπεδέχη ποιήσιν ἢ Ἡσιόδου; ἢ παρ' ἄμφω τῷ ἀνδρὲ ἀλλοῦ του; Ὀμήρου εὖ οἶδ' ὅτι λέγεις, καὶ μετ' αὐτὸν Ἡσιόδου· εἰ μὴ παντάπασι κατα- 20 ψεύδομαί σου τῆς κεφαλῆς· καὶ εὔγε ποιεῖς τοὺς σοφωτάτους τῶν ἄλλων ὑπερτιθέμενος· ἄρα οὖν καὶ τοῖς τούτων ποιήμασιν ἐγγυμνάσαις τοὺς νέους; καὶ τοῦτο μόνις κατένευσας· Πλάτων δὲ ἄρα ὁ Ἀθηναῖος οὐκ οἶδ' ὅτι παθὼν, οὐ συμψηφὰ τῷ λόγῳ, οὐδὲ ἀδελφά σοι φρονεῖ· ὅς τοσοῦτον τῆς Ὀμηρικῆς 25 κατέγνωκε Καλλιόπης, ὥστε καὶ τὸν εὖ προστησόμενον πόλεως, μὴ ἂν ἐντετράφθαι τῇ ραιψωδία νομοθετεῖ· εἰ μὴ μέλλοι πάσης εἶδωλα κακίας ἐντεῦθεν ἐνθέμενος τῇ ψυχῇ, ἔπειτα καὶ ἑαυτῷ καὶ τῇ πόλει κακῶν ἀνακεφάνθαι σωρός· ὡς οὔτ' ἂν ἀνδριάς οὔτ' ἀληθείας, οὔτε σωφροσύνης οὔτε ἐλευθεριότητος ἐξ ὄντων εἶναι ἄλλως ἐπιλαβέσθαι, εἰ μὴ παντάπασι τῶν Ὀμήρου 30 ἀπόσχοιτο.

Τί δέ σοι καὶ ὁ ἐξ Ἄσκλητος σοφός; πάνυ μὲν οὖν χρησιμώτατον εἶναι οἱ τὸ ἔπος ἐρεῖς· ἀλλ' οὐ τῷ γραμματικῷ γε ὦ λῶστε· τῷ ναυτιλλομένῳ δὲ πολὺ μάλιστα καὶ τῷ γεωργοῦντι·

τι γάρ μοι εἰ δωρῶν μὲν τῶν σῶν δὲ ἡ ἄμαξα· τοίαυτε δὲ τις ἡ ὕνις· καὶ εἰ νῦν μὲν ἀμητέον· νῦν δὲ ἀροτέον· καὶ εἰ νῦν μὲν θετέον ὑπὲρ καπνοῦ τὸ πηδάλιον· νῦν δ' ἐλκτέον τὴν ναῦν εἰς τὴν θάλασσαν; εἰ μὴ τις τῶν ναυτιλλομένων εἶη καὶ γεωργούντων· ὀκνῶ γὰρ λέγειν ὡς οὐδὲ τοῖς τοιούτοις χρησιμεύσει 5 τὰ Ἡσιόδεια· τοῦ μέτρου οἶον ἐπὶ προσθήματός τινος τοῖς ἀγροικότεροις τὴν διδασκαλίαν ἐπικαλύπτουτος.

Ὅρας, ὡς ἔσφαλταί σοι τὰ περὶ τὴν τῶν ποιημάτων κρίσιν, σοφάτατε· ὡς ἐγώ γε, εἴ μοι βούλει τὸ οὖς ὑπέχειν ὅποσονοῦν, συμβουλευσαίμην ἂν σοι πινάκιον ἀνὰ χειράς λαβόντι, καὶ ἐς 10 γραμματιστοῦ ἀπίοντι, τοῖς πρώτοις μὲν τὰ πρῶτα στοιχείοις προσβιβασθῆναι· εἶτα κλιμακῆδόν^d τοῖς τελεωτέροις ἐπαναβαίνειν, ἄχρις ἂν τὴν τῆς γραμματικῆς καταλάβῃς ἀκρόπολιν· εἰ δὲ καὶ πόνων σοι ἀνίοντι δεήσει καὶ πόνων οὐ τῶν μετρίων ὑπέχειν κἀκείνοις μάλα γενναίως τοῦ οὐ ἔνεκα· γελοῖον γὰρ 15 ἂν εἶη καὶ ἐπεικῶς ἄλογον, σπουδῆν μὲν περὶ τὰ παικτὰ κατατίθεσθαι· περὶ δὲ τὰ σπουδαῖα μὴ οὐχὶ τοῦτο ποιεῖν· ἢ πίθου μοι τῶν ἐπὶ σκηπῆς ὅποσον ὑπέχουσι τὸν ἀγῶνα, ὡς ἂν αὐτοῖς ῥαπίζόμεναι ψοφεῖν ἐθισθεῖεν αἱ παριαί· καὶ εἰ φωνῆ, νῦν μὲν τὸν θρηνοῦντα, νῦν δὲ τὸν ἀπειλοῦντα, ἐνίοτε δὲ τὸν ἀνιώμενον 20 ὑποκρίνοιο· τά τε σφυρὰ καὶ οἱ πόδες εὖ κατακλώμενοι καὶ καμπτόμενοι τῷ κόρδακι, καὶ τὴν ἄλλην διασκευάζοιεν ὄρχησιν· σὺ δ' ἀξιοῖς οὐδὲν προπεπονηκῶς, οὐ δὲ πολλοστὸν γοῦν τινα τῆς ἀρετῆς * * * τα βαλλόμενος κάματον, ἔπειθ' οἶον σπαρτός τις ἀναφύναι τῷ βίῳ γραμματικός.

25

Καὶ μὴν οὐκ ἔδει σε, ὦ φιλότης, εἰς τοῦτο ἀτιμίας κατάγειν τὸν λόγον, ὡς τοῦ βούλεσθαι μόνου ὠνητέον εἶναι ποιεῖν οὐ προκάρουθεν ἰδρῶτα ἔθεσαν, κατὰ τὸν σὸν Ἡσιόδον, οἱ θεοὶ εἰ μὴ που καὶ σὲ κατὰ τοῦτον ἴσως τὸν ποιητὴν φαίμεν ὑπὸ Μουσῶν σεσοφίσθαι· ἀλλ' ἐκείνον μὲν δαφνινῆ τῇ ῥάβδῳ αἰ 30 Διὸς ἐσόφισαν θυγατέρες κατὰ τοὺς μύθους· σὲ δὲ δικαίως ἂν ἔπαισαν ἀδρᾶ καὶ ροῖνῆ ἀνόητον ὄντα· εἶτα τοιοῦτος ὢν, ὦ ἀνθρώπων τάλαιπωρότατα, καὶ διδασκαλεῖα φαντάζῃ, καὶ θρόνους

^d κλιμακίδων Cod.

καὶ βήματα, καὶ ὁμαδὸν τινα νεανίσκων οὐκ ἀγεννῶν ὧν μὲν στοιχηθὸν, ἐκ παραλλήλου παρισταμένον· ἔστι δ' ὧν καὶ ἐπὶ σκιμποδίων καθιζημένων· καὶ τινὰς ἀναπλάττη μείρακας εὐπροσώπους, ἐξισταμένους σοι τῇ εἰσόδῳ ἅμα καὶ σίζοντας.

- 5 Τὰ μὲν οὖν ἄχρι τούτων, οὐκ ἀγεννῶς εὖ οἶδ' ὅτι τὸν διδάσκαλον ὑποκρίνοις· σεμνῶς τε γὰρ εἰσέλθης, καὶ προκαθίσεις λαμπρῶς· καὶ χαλάσεις μὲν τὴν ὑπήνην· χαλάσεις δὲ τὸν αὐχένα· καὶ σχηματίσῃ τὸν μεριμνῶντα· ἐκάτερα τῶν τοῦ θρόνου πλευρῶν τὴν πῆχυν ἐπερειδόμενος· ἀλλ' οὐ μέχρι τού-
- 10 των ἡμῖν ὁ διδάσκαλος· ἀνοίξει δὲ ποτε καὶ τὰ χεῖλη, καὶ τοῖς ἔργοις πιστώσεται τὸννομα· οἷς μὲν, τοῦτο τοῦ λόγου ἐπιμετρῶν· οἷς δὲ ἄλλο, καὶ ἄλλοις ἕτερον οὐ δὲ καιροῦ καλοῦντος εἰπεῖν· τί γ' ἂν καὶ φαίης ἀλογώτατος ὧν; καὶ ἄλλως δὲ οὐδὲ ἀβασανίστως οὕτω τίς σοι παράθοιτο τὸν νῦεά. οἷε γὰρ
- 15 χύτραν μὲν ἐωνῆσθαι μέλλοντας, μὴ ἄλλως τοῦτο ποιεῖν, πρὶν ἂν καὶ ὀφθαλμῶ τὸν ὄστρακον ἱστορήσαιμεν καὶ περικρούσαιμεν τοῖς δακτύλοις; μήτι καὶ δύσσηχον κατὰ τὰς οὐχ ὑγραινοῦσας φέγγεται· λόγῳ δὲ τὰ παιδία μέλλοντας ἐμβιβάζειν, μὴ οὐχὶ δεδοκιμασμένως τοῦτο ποιεῖν; καὶ τὸν μὲν πῶλον οὐκ
- 20 ἀμαθεῖ πωλοδάμνη, ἀνοήτῳ δὲ τὸν παῖδα διδασκάλῳ παρατιθέναι; καὶ τῶν μὲν ἀνδραπόδων οὐ μικρὸν τίθεσθαι λόγον, εἴ πως ἀποξεσθεῖεν αὐτοῖς αἱ γλώτται πρὸς τὸ Ἑλληνικώτερον, τῶν δὲ νῦν τὰς γλώττας καὶ τὰς ψυχὰς καταβαρβαροῦντας καὶ ἐξανδραποδίζοντας, τῶν εὐκαταφρονήτων ἡγεῖσθαι τὸ πρᾶγμα;
- 25 Οὐκ οὕτως ἀνοηταίνουσιν οἱ ἄνθρωποι· οὐχ οὕτως ὁ Πηλεὺς Μελιτιδῆς, ὡς ἀντὶ Χείρωνος χοίρῳ τὸν ἑαυτοῦ ἐμπιστεύσασθαι Ἀχιλλέα· οὐχ οὕτω Κόροιβος ὁ Ἀλέξανδρος, ὡς τῷ παντάπασιν ἀτελεῖ ἀντ' Ἀριστοτέλους μαθητιᾶν. ἀλλὰ σὺ μὲν ὕδαρ καὶ γαῖα γένοιο κατὰ τὸν σὸν ποιητὴν, εἰ μὴ ἐξ ἀμφοῖν γε ἦδη
- 30 πεφύρασαι, πῆλινος ὧν τὰ γραμματικά· ἡμεῖς δὲ σε παρέντες, ὡς ἂν ἐθέλεις διανοεῖσθαι περὶ σαυτοῦ, ἄλλον ἐντεῦθεν κόσμον ἀείσομεν.

ΗΡΩΔΙΑΝΟΥ

ΠΕΡΙ

ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΠΟ ΔΙΑΛΕΚΤΩΝ.

^α ΑΙ Θετταλικαὶ γενικαὶ εἰ μὲν ἀπὸ περισπωμένων κοινῶν γενικῶν ὡς προπερισπῶνται ὄϊον· καλοῖο, σοφοῖο· ἀπὸ δὲ βαρυτόνων, προπαροξύνονται. ὄϊον, Πριάμοιο, φίλοιο.

Ἀπὸ Ἀττικῶν γενικῶν κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ο γινόμεναι, εἰ μὲν ἀπὸ ὀξύτων γενικῶν ὡς, προπερισπῶνται ὄϊον, Πετέω, Πετώ· στερέω, στερῶ· Ταλάω, Ταλῶ· εἰ δὲ ἀπὸ βαρυτόνων προπαροξύνονται ὄϊον, τοῦ Μίνω, τοῦ Μίνω· τοῦ Ἀνδρογέω, τοῦ Ἀνδρογέω. τοῦ τόνου καταλεχθέντος, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι πρὸ τριῶν συλλαβῶν πίπτειν τόνον.

Αἱ διὰ τοῦ εω Ἰωνικαὶ γενικαὶ, εἰ μὲν ἀπὸ βαρυτόνων γενικῶν κοινωνοῦσι, προπαροξύνονται ὄϊον, Ἀτρείδεω, Ὀρεστέω· ἀπαθεῖς δηλονότι οὔσαι· πάσχουσαι δὲ, πρὸ μιᾶς ἔχουσι τὸν τόνον Ἑρμείου, Ἑρμείω, καὶ ἐν συγκοπῇ Ἑρμείω

Ἦρξ, Ἑρμείωτε καὶ Ἥφαιστοιο ἄνακτος (II. O. 214.)

εἰ δὲ ἀπὸ περισπωμένων τινῶν γενικῶν ὡς, παροξύνονται· αὐλητοῦ, αὐλητέω· Καυσοῦ, Κασέω· ὄνομα κύριον.

Αἱ διὰ τοῦ αω, ἀπὸ μὲν βαρυτόνων, βαρύνονται· ἀπὸ δὲ περισπωμένων, περισπῶνται· Ἀτρείδου, Ἀτρείδω· ἀργέστου, ἀργέστω.

Τὸ μὲν προσηγορικὸν συστέλλει τὸ α· καὶ διὰ καθαροῦ τοῦ ος κλίνεται· τὸ δὲ κυρίως ἐκτεταμένον ἔχει τὸ α, ὡς ἰσοσυλλάβως κλίνονται κατ' ἀποβολὴν τοῦ σ ὄϊον λάα· ὡς κλίνεται τὸ μέγας· τὸ μὲν κυρίως ἐκτεταμένον ἔχει τὸ α· καὶ ἀποβολὴ τοῦ σ ποιεῖ τὴν γενικὴν ὄϊον ὁ μέγας, τοῦ μέγα· τὸ δὲ ἐπίθετον συστέλλει τὸ α· καὶ ὀφείλει διὰ καθαροῦ τοῦ ος κλιθῆναι, ὄϊον τοῦ μέγας, ἀλλὰ γίνεται ἑτερόκλιτον, καὶ κλίνεται τοῦ μεγάλου.

Διατὶ εἶπεν ὁ τεχνικὸς πᾶσα γενικὴ εἰς ος λήγουσα τροπὴ τοῦ ος εἰς ι τὴν δοτικὴν ποιεῖ; ἄτοπον γάρ ἐστι τὰ σύμφωνα εἰς φωνήεντα τρέπεσθαι. Ἰστέον ὅτι ἡ τροπὴ πενταχῶς γίνεται· ἔστι γὰρ τροπὴ κατὰ πάθος· ὡς ἐπὶ τοῦ ἐλαφοβάλοσ,

^α Cf. quæ ex Chærobosc. habet Bekker. Anecd. Gr. p. 1223. et seq.

ἐλαφιβόλος· ἔστι τροπή κατὰ παραγωγὴν, ὡς ἐπὶ τοῦ νέμου νόμος, λέγω λόγος· ἔστι τροπή κατὰ διάλεκτον, ὡς ἐπὶ τοῦ ὄναρος ὄνειρος Αἰολικῶς· ἔστι τροπή κατὰ πάθος, ὡς ἐπὶ τοῦ ἐλαιάφυτον^b, ἐλαιόφυτον. ἔστι τροπή κατὰ κλίσειν, ὡς ἐπὶ 5 τοῦ Αἴαντος, Αἴαντι· τροπῇ οὖν κλισέως καὶ τὰ φωνήεντα εἰς σύμφωνα τρέπονται· καὶ τὰ σύμφωνα εἰς φωνήεντα· καὶ τούτου χάριν εἶπε τροπῇ τοῦ ος εἰς ι.

Διατί ἐν τοῖς δυικοῖς συνεζευγμένοι εἰσὶν αἱ πτώσεις, ἐν δὲ τοῖς πληθυντικοῖς οὐκ ἔστί; ἐπειδὴ δυικὰ τὰ δύο πρόσωπα ση- 10 μαίνουσι· καὶ τούτου χάριν δύο πτώσεις ἐν μιᾷ φωνῇ ζητοῦσι· τὰ δὲ πληθυντικὰ πολλὰ πρόσωπα σημαίνουσι, καὶ οὐ δύνανται εἶναι συνεζευγμένα.

Διατί ἐν τοῖς δυικοῖς ἡ εὐθεῖα μετὰ αἰτιατικῆς συνεζεύγνυται· ἡ δὲ γενικὴ μετὰ δοτικῆς; ἐπειδὴ συγγένειαν ἔχει ἡ αἰ- 15 τιατικὴ πρὸς τὴν εὐθεῖαν· καὶ ἡ δοτικὴ πρὸς τὴν γενικὴν· ἐπεὶ καὶ τὸν αὐτὸν τονὸν ἀνεδέξατο· οἶον, ὁ ἄνομος, τὸν ἄνομον· τοῦ ἀνόμου, τῷ ἀνόμῳ.

Διατί ἐπὶ μὲν τῶν δυικῶν καὶ τῶν πληθυντικῶν, ἡ αὐτὴ ἔστιν ὀρθὴ καὶ κλητικὴ· ἐν δὲ τοῖς ἐνικοῖς, οὐκ ἔστί; ἐπειδὴ τῆς γενι- 20 κῆς μήτηρ ἔστιν ἡ εὐθεῖα, ἡ δὲ γενικὴ τῶν ἄλλων ἔστί μήτηρ· ἐπεὶ οὖν ἐν τοῖς δυικοῖς καὶ τοῖς πληθυντικοῖς ἡ γενικὴ εἰς ν λήγει, διὰ τοῦτο ἡ αὐτὴ ἔστιν ὀρθὴ καὶ κλητικὴ· ἐν δὲ τοῖς ἐνικοῖς ἡ γενικὴ διάφορον τελικὰν ἔχει· ποτὲ γὰρ τὸ σ· ποτὲ δὲ τὸ υ· ποτὲ δὲ τὸ α· διὰ τοῦτο οὐκ αἰεὶ ἔστιν ὀρθὴ καὶ κλητικὴ.

25 Διατί οὐ κλίνομεν ὁ κοχλίας, τοῦ κοχλίου, ἀλλὰ τοῦ κοχλίου; ἐπειδὴ πᾶσα γενικὴ ἰσοσυλλάβως κλινομένη μακροκαταληκτεῖσθαι θέλει· ὡς κλίνει ἐκάστη διάλεκτος τὸ Αἰνείας· οἱ μὲν Δωριεῖς, Αἰνείας, Αἰνεῖα κλίνουσιν· οἱ δὲ Βοιωτοὶ, Αἰνείας, Αἰνεῖα· οἱ δὲ Ἴωνες, Αἰνείας, Αἰνεῖω· οἱ δὲ κοινοὶ, Αἰνείας, Αἰνεῖου.

30 Διατί Αἰνείας μακρὸν ἔχει τὸ α; ἐπειδὴ πᾶσα γενικὴ ὀνόματος εἰς φωνῆεν λήγουσα καὶ περιττοσυλλαβοῦσα τῆς ἰδίας εὐθείας, ἢ ἐκτείνει τὴν παραλήγουσαν καὶ συστέλλει τὴν λήγουσαν, οἶον καλοῖο, σοφοῖο· ἢ συστέλλει τὴν παραλήγουσαν,

^b ἐλαιόφυτον Cod.

καὶ ἐκτείνει τὴν λήγουσαν ὄϊον, Ἀτρεϊδέω, Πηλεϊδέω, Πριαμίδεω· εἰ μὲν οὖν τὸ Αἰνείαιο οὐκ ἐξέτεινε τὴν τελευταίαν συλλαβὴν, ἀνάγκη τὴν παραλήγουσαν ἐκτεῖναι.

Διατί μὴ προσγράφομεν τὸ ι ἐν τῇ εὐθείᾳ τῶν δυικῶν; διὰ τὸ μὴ εὐρίσκεσθαι ἐν τοῖς δυικοῖς ἄλλο τελικόν, πλὴν τοῦ α καὶ ε' 5 καὶ ω' καὶ η' τούτου χάριν οὐκ ἔχει τὸ ἀνεκφώνητον ι τῆς δοτικῆς ἐπεὶ ἔμελλε λέγεσθαι καὶ τὸ ι τελικόν τῆς εὐθείας τῶν δυικῶν.

Τί ἐστὶ συγκοπή; καὶ τί ἀποκοπή; καὶ τί ἀφαίρεσις; συγκοπή ἐστὶ πάθος περὶ τὸ μέσον γινόμενον ὄϊον ἐξαιρέτος, ἔξαιρέτος ἀρμόσαντες, ἄρσαντες. ἀποκοπή δὲ, πάθος ἐν τῷ τέλει 10 γινόμενον ὄϊον, ἰδρῶτα, ἰδρῶ· δῶμα, δῶ· ἀφαίρεσις δὲ, πάθος ἐν τῇ ἀρχούσῃ ὄϊον σῦς, ὕς· λείβω, εἴβω· γαῖα, αἶα.

Ὁ Γρᾶς τοῦ Γρᾶ πόθεν; ὁ κανὼν τὰ εἰς ας μονοσύλλαβα περισπώμενα κοινὰ, μὴ ἔχοντα οὐδέτερον, ἀποβολῇ τοῦ σ ποιεῖ τὴν γενικὴν ὄϊον, ὁ λᾶς, τοῦ λᾶ· ὁ Δᾶς, τοῦ Δᾶ, ὄνομα ποτα- 15 μῶν ὁ Θᾶς, τοῦ Θᾶ· ὁ Χνᾶς, τοῦ Χνᾶ· ὁ πᾶς, τοῦ πᾶ· σημαίνει δὲ τὸν πατέρα. εἰ δὲ ὀξύνονται, περιττοσυλλάβως κλίνονται ὄϊον, ὁ Ζᾶς, τοῦ Ζάντος· Πρᾶς, Πράντος· φᾶς, φάντος· φθᾶς, φθάντος· κρᾶς, κράντος· ταῦτα δὲ ὀξύνθησαν ὡς μετοχικά.

Ὁ δρῆς, τοῦ δρῆ, πόθεν; ὁ κανὼν τὰ εἰς ης μονοσύλλαβα, εἰ 20 μὲν περισπῶνται, ἀποβολῇ τοῦ σ ποιεῖ τὴν γενικὴν ὄϊον, ὁ τρῆς, τοῦ τρῆ, ὁ δρῆς, τοῦ δρῆ· εἰ δὲ ὀξύνεται, διὰ τοῦ σ κλίνεται ὄϊον, σῆς, σητός· βλῆς, βλητός· γνῆς, γνητός· Κρῆς, Κρητός.

Διατί μὴ κλίνωμεν ὁ δρῆς, τοῦ δροῦ· καὶ ὁ τρῆς, τοῦ τροῦ· ὡς ὁ Ἑρμῆς, τοῦ Ἑρμοῦ; ἐπειδὴ πᾶσα μονοσύλλαβος εὐθεία 25 ἰσοσυλλάβως κλινομένη, ἀποβολῇ τοῦ σ ποιεῖ τὴν γενικὴν ὄϊον ὁ Γρᾶς, τοῦ Γρᾶ· ὁ Χνᾶς, τοῦ Χνᾶ· ὁ ροῦς, τοῦ ροῦ· οὕτως οὖν καὶ ὁ δρῆς, τοῦ δρῆ.

Πῶς κλίνεται τὸ μύκης; μύκου καὶ μύκητος· καὶ πόσα σημαίνει; τέσσερα· τὰ κάρβουνα τὰ ἐπικείμενα τοῖς λύχνους, 30 ὡς παρὰ Καλλιμάχου Ἐκάλῃ^f.

ὡς ποτε λύχνος
δαιόμενος πυρέετες ἄδην ἐγένοντο μυκῆτες·

^f Ἐκαβη Cod.

καὶ τοὺς ἀμανίτας τοὺς περὶ τὰ δένδρα γινομένους, ὡς παρὰ
'Αντιμάχῳ^ε

φάγε δ' ὅπτα μύκητας

πρινίους—

5 καὶ τὸ μέρος τῆς λαβῆς τοῦ ξίφους ἔνθα κρατεῖ τίς^ε σημαίνει
δὲ καὶ τὸ αἰδοῖον τοῦ ἀνδρός^ε ὅπερ καὶ ἰσοσυλλάβως ἔκκλινεν ὁ
'Αρχίλοχος^ε, εἰπὼν,

ἀλλ' ἀπερβῶσι μυκέω^h.

Σαφῆς, τοῦ σαφοῦς πόθεν; ὁ κανὼν^ε τὰ εἰς σ λήγοντα ἔχοντα
10 οὐδέτερον εἰς ες, εἰς ους ἔχει τὴν γενικὴν, κ' ἂν βαρύτονα, κ' ἂν
ἄξύτονα^ε κ' ἂν ἀπλά, κ' ἂν σύνθετα^ε ὄϊον σαφῆς, σαφοῦς, σαφές,
καὶ τὰ ὅμοια.

Πῶς κλίνεται τὰ εἰς ης περισπώμενα; εἰ μὲν εἰσὶ παρὰ
τὸ κλέος, εἰς ους ἔχει τὴν γενικὴν^ε ὄϊον Σοφοκλῆς, Σοφοκλοῦς^ε
15 Περικλῆς, Περικλοῦς^ε Ἡρακλῆς, Ἡρακλοῦς^ε εἰδὲ ὣσιν ἀπὸ
συναίρεσως τῶν εἰς ης, εἰς ου ἔχει τὴν γενικὴν^ε ὄϊον Θαλῆς,
Θαλοῦ^ε Ἑρμῆς, Ἑρμοῦ.

Διατὶ τὸ Κράτης Κράτητος, ἔχον ἐν τῇ εὐθείᾳ τὸ τ, εἰς
τος ἔχει τὴν γενικὴν^ε ἐπειδὴ τὸ τ ἀπὸ τοῦ ἐνεστώτος ἔχει^ε τὰ
20 γὰρ εἰς ης ἱαμβικὰ ἔχοντα τὸ σύμφωνον τοῦ ἐνεστώτος, εἰς
τος ἔχουσι τὴν γενικὴν^ε ὄϊον, χαίρω, χάρις, χάριτος^ε λείβω,
λέβης, λέβητος^ε τρέμω, τρόμης, τρόμητος^ε οὕτως οὖν καὶ
κρατῶ, Κράτης, Κράτητος^ε καὶ πῶς τὸ θύτης καὶ πλύτης οὐκ
ἔχουσι τὴν γενικὴν^ε εἰς τος; ἐπειδὴ οὐκ ἔχουσιν ἀπὸ τοῦ ἐν-
25 εστώτος τὸ τ^ε ὁ γὰρ ἐνεστῶς, θύω καὶ πλύω ἐστί^ε καὶ διὰ
τοῦτο οὐκ ἠκολούθησε τῇ κλίσει τοῦ Κράτητος.

Ποσαχῶς κλίνεται τὸ Κόμης; διχῶς. κλίνεται γὰρ ὁ Κόμης
τοῦ Κόμου, ἐξ οὗ καὶ Κόμεω Ἰωνικῶς^ε ὥσπερ Ἀτρεΐδης, Ἀτρεί-
δου, Ἀτρεΐδew κλίνεται δὲ καὶ διὰ τοῦ τος^ε ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶ
30 λόγῳ τῶν ἱάμβων^ε ὄϊον ὁ Κόμης, τοῦ Κόμητος^ε Κόμης, Κόμου^ε
πόθεν; ὁ κανὼν^ε τὰ ἀπὸ τῶν εἰς η θηλυκῶν εἰς ης γινόμενα βα-
ρύτονα μὴ ἔχοντα οὐδέτερον εἰς ες, εἰς ου ἔχει τὴν γενικὴν^ε ὄϊον

^ε Ἀντίλοχος Cod. ^h Bekker. Anecd. Gr. in Ind. p. 1399. hæc attulit ex Chærobosc. ad Theodos. f. 90. qui secundum frag. non Antimacho sed Aristophani assignat.

λέσχη, Λέσχης, Λέσχου· γυνή, μισογύνης, μισογύνου· οὕτως
 οὖν καὶ τὸ Κόμη, Κόμης, Κόμου. τὸ δὲ Κόμητος ἐπὶ τῆς ἀξίας
 τῷ λόγῳ τῷ ἰαμβικῷ ἐπηκολούθησε. Καὶ διατί οὐ γράφεται
 τὸ Δάχης, Δάχητος διὰ τοῦ ι; ἐπειδὴ οὐδέποτε ἀρσενικὴ γε-
 νικὴ διὰ τοῦ τος κλινομένη τῷ ι παραλήγεται· οἷον λέβητος· 5
 Δάρητος· πρόσκειται ἀρσενικὴ, διὰ τὰ παρὰ Δωριεῦσι θηλυκά·
 τὸ γὰρ θέμις, θέμιτος λέγουσιν· ὅθεν παρὰ τῷ ποιητῇ,
 Ζεὺς δὲ Θέμιστα^κ κέλευσε (II. T. 4.)

κατὰ πλεονασμὸν τοῦ σ.

Γράδης· Γράδου· πόθεν; ὁ κανὼν τὰ εἰς ης πατρωνυμικά, ἢ 10
 καὶ τύπου πατρωνυμικοῦ ὄντα, εἰς ου ἔχει τὴν γενικὴν· πατρωνυμικά μὲν, οἷον, Ἀτρείδης, Ἀτρείδου· Πηλείδης, Πηλείδου·
 τύπου δὲ πατρωνυμικοῦ, οἷον, Εὐριπίδης, Εὐριπίδου· Θουκυ-
 δίδης, Θουκυδίδου· Ἡρώδης, Ἡρώδου· τὸ δὲ Γράδης, πατρωνυμικόν ἐστὶ τὸν γὰρ υἱὸν τοῦ Γρᾶ σημαίνει. Καὶ τί διαφέρει 15
 τὰ πατρωνυμικά τοῦ τύπου πατρωνυμικῶν; διαφέρουσιν
 ἀλλήλων, ὅτι τὰ πατρωνυμικά εἰς τὸ υἱὸς καὶ ἔγγονος διαλύον-
 ται· οἷον ὁ Ἀτρείδης, ὁ υἱὸς τοῦ Ἀτρέος. Αἰακίδης, ὁ ἔγγονος
 τοῦ Αἰακοῦ. τὰ δὲ τύπου πατρωνυμικοῦ ὄντα, οὐ διαλύονται εἰς
 υἱοὺς καὶ ἔγγονους· οἷον Ἡρώδης· Θουκυδίδης. ταῦτα γὰρ οὐ 20
 σημαίνουσι τινὸς υἱὸν ἢ ἔγγονον· ἀλλ' ὀνόματα εἰσὶ κύρια.

Χαλκοκράς, χαλκοκράτος, πόθεν; ὁ κανὼν τὰ εἰς σ λήγοντα
 ὀξύτονα ὄντα, σύνθετα ἀπὸ παρακειμένου, καὶ φυλάττοντα μίαν
 συλλαβὴν αὐτοῦ τοῦ παρακειμένου, κ' ἂν εἰς ας, κ' ἂν εἰς ης,
 κ' ἂν εἰς ως, διὰ καθαροῦ τοῦ τος κλίνεται· οἷον κέκραται, χαλ- 25
 κοκράς· ἐστὶ δὲ ὁ χαλκοῦ κεκερασμένος· βέβληται, ἀβλής·
 πέπτωκα, ἀπτῶς· τέτρωται, ἀτρῶς, ὁ ἄτρωτος.

Ἀργῆς, ἀργῆτος, πόθεν; ὁ κανὼν τὰ εἰς ης λήγοντα, ἔχοντα
 πρὸ τοῦ γ τὸ σ ἢ τὸ ρ, διὰ τοῦ τος κλίνονται· οἷον Μίσγης,
 Μίσγητος· Μόργης, Μόργητος· Μίργης, Μίργητος· σεσημεί- 30
 ωται τὸ ἄργης, ἄργου.

Μάσθλης, μάσθλητος, πόθεν; ὁ κανὼν τὰ εἰς ης λήγοντα
 δισύλλαβα κατὰ πλεῖστον διὰ τοῦ τος κλίνονται· οἷον μῆλλης,

^κ θέμιτα Cod.

μήλλητος· πόλλης, πόλλητος· μέσβλης, μέσβλητος· μάσθλης, μάσθλητος, σημαίνει δὲ τὸν μεμαλαγμένον λῶρον.

Κούρης, Κούρητος, πόθεν; ὁ κανὼν τὰ εἰς ης τῆ ου διφθόγγῃ¹ παραληγόμενα διὰ τοῦ τος κλίνεται· οἶον, μούρης, 5 μούρητος· Κούρης, Κούρητος.

Ναίης, Ναίητος· πόθεν; ὁ κανὼν τὰ εἰς ης βαρύτερα ἰαμβικά, μὴ ἔχοντα ἐπ' εὐθείας τὸ τ, εἰς τος ἔχει τὴν γενικὴν· Ναίης, Ναίητος· γλοιῆς, γλοιήτος· διὰ τὸ εἶναι τὴν αι καὶ οἱ ἀντιβραχεῖαν.

Ἐσθῆς, ἔσθῆτος· πόθεν; ὁ κανὼν τὰ εἰς ης θηλυκὰ μονογενῆ διὰ τοῦ τος κλίνεται· οἶον ποτῆς, ποτῆτος· σημαίνει δὲ τὴν πόσιν· Πάρνης, Πάρνητος, καὶ κατὰ μετάθεσιν τοῦ τ εἰς θ, Πάρνηθος· πρόσκειται μονογενῆ, διὰ τὸ ὁ νημερτῆς, τοῦ νημερτοῦς· ἔχει γὰρ οὐδέτερον τὸ νημερτές.

Ποσαχῶς κλίνεται τὸ Ἄρης; ἑπταχῶς· κλίνεται γὰρ Ἄρης, 15 Ἄρητος· ἔξ οὗ πατρωνυμικὸν Ἀρητιᾶδης· κλίνεται καὶ Ἄρης, Ἄρου, τῷ λόγῳ τῶν ἀπὸ ῥήματος συνθέντων· ἀπὸ γὰρ τοῦ ῥῶ τὸ λέγω γίνεται ἄρης, ὁ ἔσπερμημένος τοῦ λέγειν· ἐν γὰρ πολέμῳ οὐ λόγου ἀλλὰ πράξεως χρεία· κλίνεται καὶ Ἄρεως, Ἄρεος, κοιῶς· καὶ Ἄρεος, Ἀττικῶς· καὶ Ἄρηος, Ἰωνικῶς· καὶ Ἄρευος, Αἰολικῶς.

Ἄγκυλοχειλῆς, ἄγκυλοχειλίου, πόθεν; ὁ κανὼν τὰ ἀπὸ τῶν 20 εἰς ος εἰς ης ὀνόματα βαρύτερα, εἴτε ἀπλᾶ, εἴτε παρασύθητα, εἰς ου ἔχουσι τὴν γενικὴν· οἶον Ἄραξος, Ἀράξης, Ἀράξου· Λάπιθος, Λαπίθης, Λαπίθου· ὑπνήλος, ὑπνήλης, ὑπνήλου^m· ἑπτάπουςⁿ, ἑπτάποδος, ἑπταπόδης, ἑπταπόδου· εὐπατρῆς, εὐπάτριδος, εὐπατρίδης, εὐπατρίδου· οὕτως οὖν χειλός, ἄγκυλόχειλος^o, ἄγκυλοχειλῆς, ἄγκυλοχειλίου.

Ποσαχῶς συναυρεῖται τὸ ε καὶ ο· τριχῶς· παρ' ἡμῶν καὶ παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις εἰς τὴν ου· οἶον Δημοσθενέος· Δημοσθένους· καὶ εὐσεβέος, εὐσεβοῦς· παρὰ δὲ τοῖς Δωριεῦσι καὶ τοῖς 30 Ἰωσιν εἰς ευ· οἶον, Ἰδομενέος, Ἰδομενεῦς· οἶον,

Ἰδομενεὺς μὲν οὐ λῆγε μένος μέγα P

¹ τὰ εἰς ους τῆ ει διφθόγγῃ Cod. ^m ὑπνίλος, ὑπνίλης, ὑπνίλου Cod.
ⁿ ἑπτάπτους Cod. ^o ἄγκυλόχειλος Cod. P Iliad. N. 424. ubi leg.
Ἰδομενεὺς δ' οὐ λῆγε.

ἀντὶ τοῦ Ἰδομενέος· παρὰ δὲ τοῖς Ἀθηναίοις εὐρίσκεται τὸ ε καὶ ο εἰς τὴν ι δίφθογγον κινώμενον ὄϊον, πλέον⁹ πλεῖν δέον, δεῖν.

Πότε κινᾶται ἐπὶ τῆς αἰτιατικῆς τῶν ἐνικῶν τὸ ε καὶ α εἰς α μακρὸν, καὶ πάτε εἰς ᾱ; ἥνικα εὐρεθῆ τὸ ε καὶ α ἔχον προηγούμενον φωνῆεν, τότε εἰς α μακρὸν κινᾶται ὄϊον, τὸν 5 εὐφυέα, καὶ εὐφυῆ καὶ εὐφυᾶ· τὸν ἰγυέα, καὶ ἰγυῆ καὶ ἰγυᾶ· ἥνικα δὲ πρὸ τοῦ ε καὶ α εὐρεθῆ σύμφωνον, τότε εἰς η μόνον κινᾶται ὄϊον Δημοσθενέα, Δημοσθενῆ εὐγενέα, εὐγενῆ πλήρηρα, πλήρη.

Διατί ἐν τοῖς δυϊκοῖς τὰ δύο εε εἰς η κινᾶται, ἐπὶ δὲ τοῖς 10 πληθυντικοῖς εἰς τὴν ει δίφθογγον; ἐπειδὴ τὰ δυϊκὰ μείζονα χρόνον θέλουσιν ἔχειν τῶν πληθυντικῶν τὸ δὲ η μείζον ἐστὶ τῆς ει διφθόγγου, ὡς ἀφ' ἑαυτοῦ ἔχον τὴν μακρότητα ἢ δὲ δίφθογγος ἐκ τῶν δύο φωνηέντων. καὶ γὰρ εἰς στρατιώτης δύο στρατιωτῶν δύναμιν ἔχον τιμιώτερος ἐστὶ.

15

Διατί τοῦ Δημοσθένους ἡ δοτικὴ τῶν πληθυντικῶν συναϊρεῖται; διὰ τὸ εὐρίσκεσθαι ἀναμεταξὺ τῶν δύο φωνηέντων σύμφωνον τὸ σ· οὐδέποτε δὲ τὰ φωνηέντα δύναται συναϊρεσιν ἐπιδέξασθαι ἔχοντα μεταξὺ σύμφωνον, εἰ μὴ πρότερον ἀποβληθῆ ὡς ἐπὶ τοῦ κρείττονα, κρείττονα, κρείττω. οὐ δύναται δὲ ἀπο- 20 βληθῆναι τὸ σ, ἐπειδὴ πᾶσα δοτικὴ πληθυντικὴ εἰς ι ἐκφωνούμενον λήγουσα, θέλει πρὸ τοῦ ι ἔχειν τὸ σ, ἢ δυνάμει ἢ ἐνεργείᾳ· —δυνάμει, ὄϊον φοίμειν· ἐνεργείᾳ δὲ, λέβησι.

Διατί ἡ αἰτιατικὴ τῶν πληθυντικῶν συναϊρουμένη εἰς ει δίφθογγον συναϊρεῖται; ἐπειδὴ πᾶσα εὐθεῖα πληθυντικῶν εἰς σ 25 λήγουσα συναϊρουμένη ἐστὶ· καὶ τὴν αἰτιατικὴν ὁμότονον καὶ ὁμόγραφον. ὁμοίως δὲ καὶ τὴν κλητικὴν ὄϊον, ὁ βότρως, τοῦ βότρω· ὦ βότρω· οἱ βοῦς, τοὺς βοῦς· ὦ βοῦς.

Πότε τὰ εἰς σ λήγοντα φυλάττουσιν ἐν τῇ συνθέσει τὴν τάσιν τοῦ ἀπλοῦ; ἥνικα εὐρεθῶσιν ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν ὄϊον, 30 ἐρανιστής, ἀνχερανιστής· εὔρετής, ἐφευρετής· ἐραστής, παιδραστής· χωρὶς τοῦ κριτής καὶ ἀληθής· ταῦτα γὰρ ἐν τῇ συνθέσει βαρύνονται, ὄϊον, δικαιοκρίτης· φιλαλήθης· καὶ χωρὶς

⁹ πλέον δ. Cod.

¹ An leg. ἀρχερανιστής?

τῶν μονοσυλλάβων, ὄϊον Κρής, Ἐτεόκρης· γῆς, Ἰγῆς· πᾶν γὰρ ὄνομα μονοσύλλαβον ἐν τῇ συνθέσει ἀναβιβάζει τὸν τόνον· ὄϊον, χθῶν, αὐτόχθων· παῖς, βούπαις· Θράξ, σακόθραξ^β· χωρίς τοῦ πτώξε, πολυπτῶξε.

5 Διατί τὸ κριτῆς ἐν τῇ συνθέσει βαρύνεται; ἐπειδὴ παράλογός ἐστιν ἐν τῇ ἀπλότῃ ἢ ὀξεῖα· τὰ γὰρ εἰς ὅς ἀρσενικὰ φύσει δισύλλαβα βαρύνονται· ὄϊον, πλήτης· δίψης· χάρτης· ψάλτης· τοῦτο δὲ ἢ μὲν κοινῇ βαρύνει, ἢ δὲ Ἀτθίς ὀξύνει. Καὶ διατί τὸ ἀληθῆς ἐν τῇ συνθέσει βαρύνεται; ἐπειδὴ τὰ διὰ τοῦ ἠθῆς
10 σύνθετα παρόνυμα βαρύνεσθαι θέλουσιν ἦθος, συμπῆθῆς· εὐήθῆς· καλοήθῆς· κακοήθῆς· ἀήθῆς· οὕτως οὖν καὶ τὸ ἀληθῆς· φιλαλήθῆς.

Διατί τὸ τίς συστέλλει τὸ ι; ἐπειδὴ κανὼν ἐστὶν ὁ λέγων, ὅτι τὰ κατὰ ἀποβολὴν τοῦ σ ποιοῦντα οὐδέτερον, συνεσταλμένον ἔχουσι τὸ δίχρονον· ὄϊον μέγας, μέγα· ταχύς, ταχύ·
15 οὕτως οὖν καὶ τὸ τίς, τί.

Πῶς κλίνεται τὸ ζεῦξις; ἡνίκα μὲν προσηγορικόν ἐστι διὰ καθαροῦ τοῦ ω· κλίνεται· ὄϊον ἢ ζεῦξις, τῆς ζεύξεως· ἡνίκα δὲ κυρίως, διὰ καθαροῦ τοῦ dos κλίνεται· ὄϊον ὁ Ζεῦξις, τοῦ Ζεῦξιδος^α.

Πῶς κλίνεται τὸ Ἐοῖς· καὶ Σαῖς^γ· καὶ Δμῶις· καὶ Ταμ-
20 ῶθις; διὰ καθαροῦ τοῦ ος· ἐπειδὴ ὀνόματα εἰςὶ πόλεων Αἰγυπτίων· τὰ δὲ ὀνόματα τῶν πόλεων τῆς Αἰγύπτου, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διὰ καθαροῦ τοῦ ως κλίνονται· χωρίς τοῦ Μέμφις, Μέμφιδος· Βουσίρις, Βουσίριδος· Ὀσιρίς, Ὀσίριδος. Ποῖα εἰσὶν ἃ λέγει ὁ τεχνικός ἐν τῷ ἑβδόμῳ κανόνι, τὰ ἐν τοῖς
25 θηλυκοῖς σεσημειωμένα, ὕστερον ἐροῦμεν.

Τὸ Χάρυβδις καὶ Σάρδις· ταῦτα γὰρ οὐκ ἐκλήθησαν διὰ τοῦ dos· διὰ τὴν ἐκαλληλίαν τοῦ δί καὶ τὸ κῆψις· ἐπίσκεψις· Λάχεσις· Νέμεσις^δ· ταῦτα γὰρ ὁμοφανήσαντα προσηγορικοῖς θηλυκοῖς, τὴν τῶν προσηγορικῶν κλίσειν ἀναδέξαντο· καὶ τὸ
30 Ἐοῖς καὶ Δμῶις· καὶ Σαῖς^ε· καὶ Ταμῶθις· ταῦτα γὰρ Αἰγύπτια ὄντα καὶ κλίνονται διὰ τοῦ δ· τὰ γὰρ Αἰγύπτια ὡς ἐπιτοπλεῖστον, διὰ καθαροῦ τοῦ ως κλίνονται· ὄϊον, Καλλιπόλις, Καλλιπόλεως.

^β Leg. Σαμόθραξ. ^γ ὡς Cod. ^α Cod. male ἢ ζεῦξις, τῆς ζεῦξιδος.
^δ οῖς Cod. ^ε λάχουσιν ἐνέμεσις Cod. ^ε οῖς Cod.

Διατί μὴ κλίνωμεν πόλις, πόληος διὰ τοῦ η; ἐπειδὴ εἰ γέγονεν οὕτως, εὐρίσκεται ἡ παραλήγουσα τῆς περιττοσυλλάβου γενικῆς, μείζων τῆς ληγούσης τῆς ἰδίας εὐθείας, ὅπερ ἄτοπον. Καὶ πῶς κλίνεται παρὰ τῷ ποιητῇ

ἀπ' ἀγρῶ νόσφι πόληος (Od. A. 185.) 5

διὰ τοῦ η κλιθέν; ἰστέον δὲ ὅτι οὕτω τὸ πόληος, οὐκ ἔστιν Ἰωνικόν, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ πολίος^χ. τοῦ διὰ τὸ ι γέγονε, κατὰ τροπὴν τοῦ ι εἰς η ὡς ἀπὸ τοῦ ἀψιμύθου^γ.

Διατί ἀπέλιπε τῆς Ἀττικῆς^β τῶν ἐνικῶν ἡ χρῆσις τῆς α' οἶον τὸν ὄφρα; ἐπειδὴ παντὰ τὰ εἰς ις λήγοντα διὰ καθαροῦ ιο τοῦ ος κλινόμενα, εἰς ν μόνον ἔχουσι τὴν αἰτιατικὴν.

Διατί τὸ εἰς ενος περισπᾶται; ἐπειδὴ τὰ εἰς σ λήγοντα ὀνόματα κοινολεκτούμενα ἔχοντα οὐδετέρου παρασχηματισμὸν, ἀποστρέφονται τὴν ὀξεῖαν τάσιν.

Διατί τὸ εἷς ἐνός οὐ κλίνεται διὰ τοῦ ντ' κατὰ μίμησιν ις τῶν οὐδετέρων ἐχόντων; ἐπειδὴ δασύνεται ἡ εὐθεῖα· εἰ δὲ ἐγένετο ἡ γενικὴ ἐν τος, ἔμελλε ψιλοῦσθαι ἡ εὐθεῖα· τὸ γὰρ ε καταλήγον εἰς ν, ἐπιφερομένου συμφώνου τῆς τρίτης συζυγίας τῶν βαρυτόνων, καὶ ἐν ῥήματι, μήτε ἐπιρῥήματι, ψιλοῦσθαι θέλει· οἶον, ἔνδον, ἔνθα, ἐντός· τούτου χάριν ἀπέβαλε τὸ τ, 20 καὶ ἐγένετο ἐνός.

Ποσαχῶς κλίνεται τὰ εἰς ευς ὀνόματα; ἕξαχῶς· κλίνεται γὰρ κοινῶς διὰ τοῦ εο, οἶον Ἀχιλλέος^α· καὶ διὰ τοῦ εω Ἀττικῶς, οἶον, Ἀχιλλέως· κλίνεται δὲ διὰ τοῦ η καὶ ο παρὰ τοῖς Ἀχαιοῖς· Ἰωσι· καὶ Αἰολεῦσιν· οἶον Ἀχιλλῆος· ἀλλὰ καὶ Αἰο- 25 λεῖς προπαροξύνουσι· κλίνεται δὲ καὶ διὰ τοῦ ιο παρὰ τοῖς Βοιωτοῖς· κλίνεται δὲ καὶ διὰ τῆς ευ διφθόγγου παρὰ τοῖς Δωριεῦσι καὶ τοῖς Ἰωσι· οἶον, Ἀχιλλεῦς περισπωμένως· ἀντὶ τοῦ Ἀχιλλέως.

Κατὰ ποίαν διάλεκτον γίνεται τὸ Ζεὺς, Διός; κατὰ Βοιω- 30 τούς· κλίνεται δὲ καὶ διὰ τοῦ ιο, οὐχ ὡς νομίζουσι τινὲς ἀπὸ τῆς ἰδίας εὐθείας· κειμένης παρὰ——cætera desunt.

^χ πόληος Cod. ^γ Leg. ψιμίθιον ψιμίθιον. ^β Leg. vid. αἰτιατικῆς.
^α Ἀχιλλέως Cod.

^cΖητοῦμεν καὶ τὴν τοῦ Ἄρης, Ἄρεος γενικὴν, πῶς εὐρηται
διὰ διφθόγγου· λέγομεν Ἄρευος, Ἄρευι^d.
μίξαν δὲ ἀλλήλοις Ἄρευα·

ἡ κλητικὴ·

5 Ἄρευ δι' ὁ φόβος διακτῆρ·
καὶ ἀπορήκασι περὶ τῆς κλίσεως, πόθεν ἄρα ἡ δίφθογγος; τὰ
γὰρ εἰς εὐς παρ' αὐτοῖς τοῖς Ἴωσι διὰ τοῦ η' καὶ τοιαύτην
λύσιν ἐπινοοῦμεν τὸ ἀκόλουθον Ἄρηος. ἔθος Αἰολεῦσι^e τοῦ πλεον-
άζειν, φωνήεντος ἐπιφερομένου, ἢ τοῦ ρ· ναός, ναός· ἄος, αὐός.
10 ἐάλωκεν, εὐάλωκεν· ἄρρηκτον, αὐρρηκτον· ἐρράγη, ἐρράυγη· ἔδω-
καν οὖν καὶ ἐπὶ τοῦ Ἄρης τὸν πλεονασμὸν τοῦ υ' εἶτα ἔγενετο
Ἄρηυος ἡ γενικὴ· καὶ εὐρίσκετο ἡ ηυ δίφθογγος· αἰτὴ δέ
ἐστὶ κακοφώνος· καὶ ἐν κλίσει ῥημάτων θέλει ὀραῖσθαι· ἠύλει
καὶ ἠύχει καὶ ἠύδα· καὶ περὶ τὴν ἀρχὴν θέλει ἀνατρέπε-
15 σθαι^f. ὥσπερ γὰρ τὸ γραῦς τροπὴν παθὼν τοῦ α εἰς η γέγονε
γρηῦς, ἵνα μὴ γένηται ἀκατάλληλος, τροπικῶς διηρέθη καὶ
γρηῦς ἐγένετο· καὶ ἐπὶ ἐπιρρήμάτων οὐκ ἔτι δὲ καὶ ἐφ' ἑκα-
τέρας λέξεως καὶ ἐξ ἐκείνων καταλαμβάνονται· ἐστὶν ἠύτε·
ἀλλ' ἵνα μὴ γένηται ἡ διαίρεσις ἠύτε, γίνεται ἡ τροπὴ, εὔτε·
20 ὁμοίως οὖν καὶ ἐπὶ τοῦ Ἄρευος· ὁ πλεονασμὸς γὰρ ἐποίησε τὴν
δίφθογγον· ἐνθαυτα οὖν τροπὴ, ἵνα ἀποστῇ ἡ κακοφωνία τῆς
διφθόγγου.

Ἰστέον ὅτι τοῦ Ζῆν, Ζηνὸς ἐφύλαξαν οἱ παλαιοὶ Ἴωνες τὴν
κλίσιν· οἶον,

25 ἐπει δ' ἴσχε Ζηνὸς ὑψηρέφης δόμοις Ζάρης·
μεταγενέστεροι Αἰολεῖς ἔτρεψαν Ζανὸς καὶ Ζάν· καὶ ἔτι μετα-
γενέστεροι οἱ Ἴωνες διὰ τοῦ Ζαν, τῷ Λύκανι·
κλυθὶ μοι Ζανός τε κουρηξαντελευθεριω.

^c (Fragm. Grammat. ex eod. Cod. f. 302.) fors. ex Herodiano.

^d ἄρεβι Cod. ^e ἔθος δ' Αἰολεῦσι Cod. sed in marg. corr. ἔθος Αἰο-
λεῦσι. ^f ἀνατρέφασθαι Cod.

Πάλιν ἄπορον πῶς παρ' Ἰωσι τὸ α εἰς η τέτραπται· τὸ γὰρ ἐναντίον τὸ α εἰς η τρέπουσι τὸ Ζανὸς Ζηνὸς εἰρήκασι· λέγω δὴ ὅτι οὐκ ἔτρεψαν ἀλλ' ἐμιμήσαντο μεταγενεστέρους Αἰολεῖς.

Πόθεν τὸ Τυδῆ καὶ βασιλῆ παρ' Ὀμήρῳ; φαμέν ὅτι παρὰ Δωριεῦσιν ἐστὶν ἡ κλίσις καὶ γοῦν ὑπάρχει βασιλῆι, βασιλῆα 5 αἰτιατική· καὶ κατὰ συναλοιφήν βασιλῆ· ὥσπερ Κηφέα, Κηφῆ οἱ μέντοι Βοιωτοὶ^h διὰ τοῦ ι κλίνουσι· οἶον βασιλίος καὶ διὰ τῆς εἰ διφθόγγου, βασιλεῖ, ὅταν γὰρ τοῦ βασιλίος ἦ, τοῦ βασιλεος τροπῆ· τὸ γὰρ η τὸ παρὰ τοῖς Δωριεῦσιν εἰς τὴν εἰ δίφθογγον τρέπουσιν. Δεῖ δὲ γινώσκειν ὅτι συναλοΐφουσιν οἱ 10 Ἀττικοὶ τῶν εἰς ως γενικῶν πτώσεων τὸ εω εἰς ω· οἶον Ἐρετρίεος, Ἐρετριῶς· Πειραιέος, Πειραιῶς¹ καὶ τοῦτο ποιοῦσιν, ὁπόταν καθαριεῖη. ὅταν δὲ μὴ καθαριεῖη, τῷ ε παραλήγεται· οἶον ἀλιέα, ἀλιῆ· εὐκλέα, εὐκλεῆ· ὁμοίως καὶ ἀλιέως, ἀλιῶς· τὸ δὲ δυϊκόν, εἰς τὴν εἰ δίφθογγον συναλοΐφουσιν· οἶον ἀλιέιον, 15 ἀλιοῖν· πολλάκις δὲ καὶ ἐπὶ γενικῆς πληθυντικῶν Δωριεῖς, Δωρικῶς^k, καὶ ἔστιν ἡ μὲν εἰς τὸ η συναλοιφή Δωριέων, ἡ δὲ εἰς τὸ α Ἀττική· Ἰστέον ὅτι ἔχομεν τινα εἰς ες λήγοντα ὀνόματα· λέγω δὲ τὸ παῖς καὶ τὸ δαῖς θηλυκόν· καὶ τὸ σταῖς οὐδέτερον· ὅπερ δαῖς ὄνομα ἐν συνθέσει κοινόν τι γίνεται ἀρσε- 20 νικόν καὶ θηλυκόν· οἶον ὀμοδαῖς· τὸ μέντοι σταῖς εὐρηται παρὰ Εὐκροιδι¹ καὶ Ἡροδότῳ· καὶ ταῦτα μὲν εἰς αἰς λήγουσι μόνον παρ' ἡμῖν· παρὰ δὲ Αἰολεῦσι πολλὰ, οἶον μέλαισε θόαις ὀρέσταις· τὸ μέντοι παῖς, διὰ τοῦ α λέγεται μόνον πάις· ὅπερ ἐν συναλοιφῇ παῖς· ἔχομεν δὲ καὶ χαρακτῆρα εἰς ις, οἶον πόσις· 25 κάσις· ὄφισ· ἔχισ· τοῦτο δὲ μόνον τὸ παῖς εἰς τοῖς εἰς αἰς περισπώμενόν ἐστιν· ἐκ τοῦ παῖς βαρυνομένου συναλοΐφέν· τὸ γὰρ δαῖς ὀξύτονόν ἐστι, κλίνεται δὲ διὰ τοῦ τ, δαῖς, δαιτός· ἐπεὶ παράκειται αὐτῷ τὸ δαίτη· ἐσχημάτισται δὲ παρὰ τὸ δαίω, ὃ σημαίνει τὸ μερίζω, ὅθεν καὶ δαιτρός ὁ διαμερίζων· καὶ 30 δαίμων· ἔνθεν τὸ

μαίρας δαισάμενοι·

^h Βοιωτεῖς Cod. ⁱ Πηρέας, Πηρεῶς Cod. ^k Leg. οἶον Δωριέων Δωριῶν. ¹ Leg. Εὐκρόιδι. Cf. Etym. M. p. 422, 43.

ὁ μέλλον αὐτοῦ δαίσω, καὶ δαίσομαι· ἀπὸ γοῦν τὸ δαίω τὸ
 ῥηματικὸν ὄνομα δαίσα καὶ αἶσα, ἢ μεμερισμένη ἐκάστῳ· καὶ
 γὰρ μοίρα παρὰ τὸ μεμερίσθαι· γέγονε δὲ ἀπὸ τοῦ δαίω δαῖς,
 καὶ συναλοιφῇ δαῖς· δξυτονεῖται καὶ ἐπὶ ἀπὸ δξυτόνου. ἴσως
 5 δξυτονήθη πρὸς ἕτερον σημαϊνόμενον· ἔστι γὰρ δαῖς περισπώ-
 μενον ἐπὶ τῆς μάχης· ἔνθεν αἰτιατική·

εις δαῖν ὀπλισμένων ἵππων ἀργίς

ἔχει Καλλιμάχος^m, καὶ τοῦτο δὲ ἀπὸ τοῦ δαίω τοῦ σημαϊνόντος
 τὸ μερίζω· ὅτι μεμερίσται παρὰ τοῖς πολλοῖς ἢ εὐνοχία· ἔνθεν
 10 καὶ “δαίτος εἰσῆς.” Τὸ γοῦν σταῖς σπάνιον, ἐκ τοῦ στέας
 στάς· καὶ μετὰ τοῦ ι σταῖς, τὸ ἤδη πῖος· καὶ στέας, στέ-
 ατος.

Τὰ γὰρ τοῦ ας οὐδέτερα διὰ τοῦ τ κλίνεται· κέρας κέρατος·
 πέρας πέρατος· εἶτα γενομένου στάς καὶ σταῖςⁿ διὰ τοῦ τ
 15 παλὴν κλιθήσεται· τὰ γὰρ τῆς μετοχῆς τοῦ στάντος παρεσχη-
 ματισμένα οὐδέτερα, οὐδέποτε ἰδίᾳ κλίσει κέχρηται; ἀλλὰ τῇ
 τοῦ ἀρσενικοῦ. —ἔνθεν^o ἂν τις σοι προτείνειν οὐδέτερον παρε-
 σχηματισμένον τὴν κλίσειν τοῦ ἀρσενικοῦ ἐπιζήτησον· καὶ τοῦτο
 μάλιστα εὔχρηστον ἐπὶ τῶν ἀμφιβόλων· λέγει τις σοι κλῖων
 20 τὸ πλείον· μὴ προπετῶς κλίνης· ἀλλ’ ἐξέτασον ποῖον τὸ παρα-
 κείμενον· τὸ πλείος ἢ τὸ πλείων· δεῖ γὰρ πρῶτον τὸ ἀρσε-
 νικὸν κλιθῆ καὶ τὸ οὐδέτερον καὶ θηλυκόν· δῆλον ὅτι εἰ μὲν
 ἀπὸ τοῦ πλείος^p, πλείου, καὶ πλείων· εἰ δ’ ἀπὸ τοῦ πλείων
 πλείονος, καὶ τὸ πλείον τοῦ πλείονος ἔσται· οὕτως δὴ ἐπὶ
 25 πάντων μεμνήσθαι τῶν ἀμφοτέρων πρὸς τὸ πλανητεύειν ἕτε-
 ρον, ἢ πρὸς τὸ μὴ πλανηθῆναι· ὁμοίως καὶ ἐπὶ μετοχῶν τὰ
 οὐδέτερα τὴν τῶν ἀρσενικῶν κλίσειν δέχονται· τὸ μέντοι πᾶν
 ἐπὶ μόνου τοῦ θεοῦ Πανὸς λέγεται καὶ κλίνεται, ἐπὶ δὲ τοῦ οὐδε-
 τέρου παντός· ἐπεὶ καὶ πᾶς, παντός· ἐπεὶ ἕαν σοι προτείνῃ τις
 30 τὸ πᾶς κλῖναι· πύθου, εἰ μὲν τὸ κοινόν· εἰ δὲ παρ’ Αἰολεῦσι;

^m Cf. Callim. Frag. 470. ⁿ σταῖς Cod. ^o Hiatum indicavi
 Cod. — ἔνθεν. Lex. fors. ἔχει ἔνθεν ἂν τις. ^p πλείος Cod.

πατός· εἰ γὰρ Αἰελεῖς λέγουσι πᾶς καὶ ὁ χῶρος “ ἴσα ἴσα
 “ μεν ὅτι πάντα.” * * * * *

* * * ἀλλ’ ἢ διὰ τοῦ ε, ἢ διὰ τοῦ α εἶναι Ποσειδέων
 καὶ Ποσειδάων εὐκ ἄρα περισπᾶται. πάλιν τῶν εἰς ω περι-
 σπόμενον, ἐμάχρινον ἢ ἡ κλητικὴ τῆ εἰσεία· ὁ Ξενοφῶν, ὁ 5
 Ξενοφῶν. ὁ Κτησιφῶν, ὁ Κτησιφῶν· τῷ Ποσειδάωνος δὲ οὐχ
 ἡ αὐτὴ ἡ κλητικὴ, ὁ Ποσειδῶν γὰρ καὶ ὁ Ποσειδῶν, διὰ τοῦ ο
 μικροῦ· ὡς τε ὡ περισπόμενον.

Καὶ πάλιν τὰ εἰς ὦν περισπόμενα, εὐδέτετε τὸ ω εἰς α
 τρέπει παρὰ Αἰελεῦσι· τὸ δὲ Ποσειδῶν ἐγένετο Ποσειδάων, εὐκ 10
 ἄρα περισπόμενον· ἰδὲν οὖν κατὰ εἴς τῆς καὶ κασῶας δει-
 κνυται τὸ Ποσειδῶν μὴ περισπόμενον· λέγου δὲ ἀπὸ ληγουμένης
 ἀπὸ κλίσεως· ἀπὸ παραληγουμένης· ἀπὸ ἀπικουμένης· ἀπὸ κλητι-
 κῆς· ἀπὸ διαίρεσεως, καὶ ἀπὸ διαλέκτου· εἰ μὴ περισπόμενον
 εὐκ ἐστὶ, δηλοῦντι ἐξήκωσεν· καὶ γὰρ εἰς δὲ πολλὰ ἐξήκωσεν 15
 καλυδῶν· Μυρμιδῶν· τὰ δ’ εἰς δὲ λήγουσα ἐξήκωσεν διὰ τοῦ ο
 κλίσεως· εἰ δὲ τι καὶ τῶν ω τοῦτο ἐμπνομεῖ· πολυμειδῶν
 πολυμειδῶν· ὄντων, ὄντων· εἴπερ· οὖν ἐξήκωσεν τὸ Ποσει-
 δῶν, εἶδει διὰ τοῦ ο κλίσεως· ὡ κλίσεως δὲ· εὐκ ἄρα ἐξήκω-
 σεν· εἴφημεν δὲ ἐν τῇ κασῶα, ὅτι εἰ δὲ τι διὰ τοῦ ω, τοῦτο ὁμο- 20
 νομεί, διὰ τοῦ Εἰδῶν, Εἰδῶτος, τὸ ἐπὶ τοῦ ἤρωτος, καὶ Καλυδῶν,
 Ἀμίδων· τί οὖν ἔχομεν εἰπεῖν περὶ τοῦ Ποσειδάωνος; ἐπιδει-
 χθήτω περισπόμενον, καὶ δεχθήσεται τὰ ἐναπτικόμενα· δεῖ οὖν
 ἡμᾶς γινῶσθαι πρῶτον τῆς ἑτομολογίας. Ἐτομολογεῖται δὲ
 παρὰ τὸ δέν· ἢ τὴν τὸ ἐπιδήμιον· ἢ ἀπὸ τοῦ ἐπεί· Πλάτων 25
 μὲν ὁ φιλόσοφος ἡγεῖται ἀπὸ τοῦ δεσμέου τοὺς πόδας ἀπὸ τῆς
 θαλάσσης, ἀφικόμενοι γὰρ ἐκεῖ· εὐκ ἐτι δυνάμεθα βραδύειν.
 εἰσὶ δὲ εἰ παρὰ τῆς πόσιν μὴ διδοῦς· ἴσα ἀπὸ τοῦ μὴ ποτίμου
 ἢ ἑτομολογία· εἶδαμεν οὖν λαοὺς τὸ τῆς φωνῆς· παρὰ τὸ δέν
 ποσειδέης· τοῦτο δὲ ἔχει χρήσεις πολλὰς παρὰ τοῖς ποιηταῖς· 30
 ἐκ τοῦ αὐτοῦ ποσειδέης Ποσειδέων καὶ Ποσειδάωνος. οὕτω
 παρ’ Ἰνσων κατὰ συναλοιφὴν Ποσειδέων καὶ ἐκ τοῦ Ποσει-

9 Leg. Καλυδῶν.

1 ἴστω αὐτὸ Cod.

δέων μὲν Ποσειδῶν· ἐκ τοῦ Ποσειδέωνος δὲ Ποσειδῶνος· ἐκ ταύτης τῆς συναλοιφῆς δείκνυται περισπώμενον· ἢ γὰρ ὀξεῖα καὶ βαρεῖα εἰς περισπωμένην συνέρχονται· διατί οὖν μακρᾶ παραλῆγεται; αἰτία ἐστὶν ἡ συναλοιφή· αὐτὴ γὰρ ἐποίησε
 5 πλησιάσαι τῇ ληγοῦσῃ τὴν μακράν· ἢ μέντοι κλητική ἐστὶν ὃ Πόσειδον διὰ τοῦ ο· καὶ εἰ ἄρα ἐπὶ τῶν εἰς σων βαρυτόνων ἢ παραλῆγουσα τῆς γενικῆς λήγουσα γίνεται τῆς κλητικῆς· σῶφρονος, σῶφρον· τλήμονος, τλήμων· Πλάτωνος, Πλάτων· διατί Πόσειδον, οὐ Ποσειδὼν διὰ τοῦ ω μεγάλου; μὴ ποτε
 10 οἶν, ἐπεὶ οἱ Δωριεῖς Ποσειδᾶν εἶπον ὀξυτόνως, μετεδιώξαν τὸν τύπον τοῦ ὀξέους τόνου, καὶ διὰ τοῦτο διὰ τοῦ ο· οἱ γὰρ Δωριεῖς τρέπουσι τὸ ω εἰς α· πρῶτος, πρᾶτος· ἐπρίω, ἐπρία· ἄκραν, ἄκραν· καὶ φυλάσσουσι τὸν τόνον· πλὴν τῶν πληθυντικῶν. Οὐδὲν εἰς βων πλὴν τοῦ* Χαρναβῶν[†]. Οὐδὲν εἰς θων
 15 πλὴν τοῦ Δεξιῶν[‡] καὶ γὰρ τὸ Ποσειδῶν αἰεὶ λέγει ὁ ποιητής, Ποσειδάων· καὶ οἱ Βοιωτοὶ διὰ τοῦ ι Ποσιδαίων· Ἴωνες Ποσειδέων· Δωριεῖς Ποσειδᾶν βαρυτόνως ἢ καὶ Ποτίδας· Αἰολεῖς Ποτιδᾶν ὀξυτόνως· τσαῦτα ἔχομεν λέγειν περὶ αὐτοῦ. Οὕτως ποιοῦνται τὴν Ποσειδῶνος τὴν λήγουσαν πόσαι διάλεκτοι; καὶ
 20 ὁ ποιητής· Ἴωνες· Δωριεῖς· Αἰολεῖς· Βοιωτοί. Τὰ εἰς ἧς σπονδιακά, ἐν θέσει μακρὰ μὲν ὡς κύρια μονογενῆ ἀρσενικά· ἐν θέσει δὲ μακρὰ, καὶ μὴ τῇ κοινῇ ἐπὶ γενικῆς, εἰς οὐ· Φαλήκης, Φαλήκου· Αὔξης, Αὔξου[‡], πατὴρ Ἡροδότου· Ξέρξης· Κίξης· Κέρβης ὀνόματα ποταμῶν· Παινῆς καὶ ὅσα θέσει
 25 μακρᾶ· πλὴν τοῦ ὀπλῆς, ὀπλητος· Πίγρης, Πίγρητος· νᾶης, νᾶητος· Μένδης, Μένδητος· Πάρνης, Πάρνηθος· καὶ τὸ Μόργης· καὶ μάσθλης.

Τὰ εἰς ἧς βαρύτερα ἀρσενικά ἰσοσυλλάβως κλίνεται· Χρυσῆς, Χρύσου· Βρίσης, Βρίσου· Νίσης, Νίσου· Ἀγχίσης, Ἀγχίσου[‡]· ἔχεται δὲ καὶ τὸ ἐργονίσης· καὶ εἶτι ἕτερον ἀρσενικόν

* τῶν Cod. † Nomen proprium a Sophocle in Triptolemo usurpatum Herodian. περὶ μνήμωνος λέξεως p. 9, 29. hinc suspicari licet hoc fragmentum etiam Herodiano ascribendum. ‡ δεξιῶν Cod.

‡ Leg. Αύξης, Αύξου. † νίσου ἀρχίσου Cod.

εἰς ον, πλὴν τοῦ τηλαυγῆς, τηλαυγοῦς· δοκεῖ γὰρ ἡμαρτηθῆσαι τὸ ὄνομα.

Τὰ εἰς ης βαρύτερα ἀρσενικὰ ἰσοσυλλάβως κλίνεται. Τὰ εἰς ης σύνθετα παρὰ θηλυκῶν γιγνώμενα ὀνόματα ὑπεσταλμένων τῶν παρὰ τοῦ κη ἐπὶ γενικῆς εἰς ου· δική, Ἑλληνοδικῆς^γ, 5 Ἑλληνοδικοῦ γυνή^κ, μισογύνης, μισογύνου· αἰχμῆ, πυραίχμης, πυραίχμου· καὶ πάντα πάλιν τὰ παρὰ τῶν εἰς η θηλυκῶν παρηγμένα· εἶπεν οὖν τὸ αὐγῆ, τηλαυγῆς· πῶς· οὐκ ἐς * * * εἶπομεν ὑπεσταλμένων τῶν παρὰ τὸ κη· τούτων γὰρ εἰς ους ἡ γενική· ὡς τανυῆκης, τανυῆκου· ἀμφήκης, ἀμφήκου^μ ἐπὶ 10 δὲ τῶν ὀξυτόνων, εἰς ους· τύχη, εὐτυχῆς, εὐτυχοῦς^β· πάλη, ἰσοπαλῆς^ς, ἰσοπαλοῦς· ἄλκη· ἑτεραλκῆς, ἑτεραλκοῦς. Ἰστέον δὲ ὅτι παρὰ τὴν ἄλκην ὀνόματα διαφοροῦνται· πῆ μὲν εἰς ου, πῆ δὲ εἰς ους· Μενάλκης γὰρ, Μενάλκου· Σιτάλκης μὲν Σιτάλκου^δ· πῆ δὲ Σιταλκέω, πῆ δὲ Σιταλκοῦς^ς· ὥστε ὁπόταν μὲν εἰς 15 ας, παρὰ ῥῆμα ἐστὶ τὸ ἀλκῶ, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἔχει τὴν σύνθεσιν· ὅθεν τὸ ἡλαλκεν· ὁπότε δὲ εἰς ου, παρὰ τὴν ἄλκην· καὶ πρὸς διάφορον σύνθεσιν διάφορος καὶ ἡ κλίσις· περὶ δὲ τοῦ τηλαυγοῦς εἶπομεν, ὅτι ἔχει ἀφορμὴν τὴν ἀπὸ ὀξυτόνων τῶν εἰς ης συνθετῶν βαρυνθέντα· τὴν αὐτὴν κλίσιν φυλάττει· Πολυνίκους^ς· 20 Εὐρυσθένους· παγκράτους· παντροποῦς. ἦν οὖν τηλαυγῆς· καὶ τῷ λόγῳ τῶν ὀξυνομένων ἔσχε τὴν γενικὴν γενόμενον δὲ καὶ κύριον, τὴν μὲν κλίσιν ἐφύλαξε, τὸν δὲ τόνου μετέβαλεν· ἦν μὲν οὖν τηλαυγῆς, τηλαυγοῦς ὀξυτόνος· πάλιν δὲ καὶ τηλαύγης, τηλαύγου βαρυντόνος.

25

Τὸ μέντοι Ἀΐδης δύο κλίσεις ἀνεδέξατο, ὅτε ἐπιθετικόν, Ἀΐδης, Ἀΐδους. ἐπειδὴ πέπτωκεν εἰς χαρακτῆρα πατρωνυμικοῦ, ὅμοιον ἐγένετο τοῦ Ξουβίδης· Κρονίδης.

Τὰ εἰς ων ὀξύτονα διὰ τοῦ ω κλίνεται, πλὴν τοῦ κανῶν, κανόνος· δαφνῶν, δαφνῶνος· καὶ παρθενῶν^ς, παρθενῶνος. 30

^γ Ἑλληνοδικῆ Cod. ^κ Γυνή· μισο cum lacunæ indicio Cod.

^μ ἀμφήκης, ἀμφήκου Cod. ^β τύχη, εὐτυχοῦς Cod. ^ς ἰσοπαλῆς om. Cod. ^δ Σιτάλκης μὲν Σιταλκεῖ Cod. ^ς σιταλκεῖ et σιταλκοῦς Cod. ^ς πολυνίκους Cod. ^ς παρθενῶν om. Cod.

Τὰ εἰς ἡν ἀπὸ ἀπλῶν γινόμενα τὴν τοῦ ἀπλοῦ κλίσιν ἔχει·
ὑψαύχην, ὑψαύχενος· ἐριαύχην, ἐριαύχενος· εὐρυλίμην, εὐρυ-
λίμενος.

Τὰ εἰς ἡν λήγοντα μονοσύλλαβα, μὴ ὄντα μονογενῆ θηλυκά,
5 διὰ τοῦ νος κλίνεται· μὴν, μηνός· σπλῆν, σπληνός· σφήν,
σφηνός· ῥήν, ῥήνός· πτήν^h, πτηνός· μόνως θηλυκά, διὰ τὸ
φρῆν, φρενός· κατὰ τι δὲ μόνως θηλυκά; ὅτι καὶ τὸ χῆν ἐστι
θηλυκόν.

Τὰ εἰς ξ μονοσύλλαβα μετὰ διφθόγγου διὰ τοῦ κ κλίνεται·
10 προῖξ, προικός· γλαυξ, γλαυκός· δαυξ, δαυκός· οὐχ ὑγιῶς δὲ
τὸ Γραιξ, Γραικός· ὑγιῶς ἄρα τὸ ραιξ, ραικός· οὐχ ὑγιῶς δὲ τὸ
αἰξ, αἰγός, ἐπειδὴ μὲν ἀπὸ φωνήεντος ἤρξατο· παραλλάξαν δὲ
κατὰ τὴν ἄρχουσαν, ἤλλαξε καὶ κατὰ τὴν κλίσιν.

Τὰ εἰς ξ μονοσύλλαβα, μὴ μετὰ τοῦ γ ἔχοντα τὸ α συν-
15 εσταλμένον, διὰ τοῦ κ κλίνεται, δρᾶξ, δρακός· σᾶρξ, σαρκός·
πτᾶξ, πτακός, σημαίνει τὴν πτήσιν· πρᾶξ, πρακός· πᾶξ, πα-
κός· ἀναλόγως ἄρα τὸ πλᾶξ, πλακός· παραλόγως δὲ τὸ γλᾶξ,
γλακός· ἐστὶ δὲ βοτάνη γάλακτος αὐξητική· ὠρίσάμεθα δὲ
μὴ μετὰ τοῦ γ, διὰ τὸ στράγξ συνεσταλμένον, καὶ διὰ τὸ ρᾶξ,
20 τὸ ἐπὶ τῆς σταφυλῆς.

Τὰ εἰς ξ λήγοντα μονοσύλλαβα, ἔχοντα ἓν τι τῶν φύσει
μακρῶν, διὰ τοῦ κ κλίνεται· πτώξ, πτωκός ὁ λαγωγός· ὦλξ,
ὠλκός· πρῶξ, πρωκός· βῶξ, βωκός· κῆξⁱ, κηκός· παρὰ τοῦτο
καὶ σφήξ, σφηκός· ἡμάρτηται ἄρα τὸ βῆξ, βηκός, διὰ τοῦ χ·
25 τινὲς δὲ εἶπον καὶ βηκός· ἀλλ' οὐχ εὐρηται ἐν χρήσει· δεῖ δὲ
κατὰ πάντα τὰς τῆς χρήσεως φωνὰς τηρεῖν.

Τὰ εἰς ξ λήγοντα μονοσύλλαβα, ἔχοντα ἓν τι τῶν φύσει
βραχέων, διὰ τοῦ κ κλίνεται· κρέξ, κρεκός^k· βῶρξ, βορκός·
κρῶξ, κροκός· ἔνθα ἡ αἰτιατική “πολλὴν κρόκα”· πρῶξ, προκός·
30 τί οὖν τὸ φλόξ; οὐκ ἔστι μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ λέξ, λεγός·
ἐπεὶ ταῦτα ῥηματικά εἰσι· τὸ μὲν ἀπὸ τοῦ φλέγω· τὸ δὲ ἀπὸ
τοῦ λέγω· ἐπεὶ οὖν τὰ ῥήματα διὰ τοῦ γ εἰσὶν, ὁμοίως καὶ τὰ

^h πτήξ Cod. ⁱ κῆρ Cod. ^k κρεβός Cod.

ὀνόματα ἢ καὶ ἄλλως· ἐπεὶ τὸ λ ἔχουσι, οὐδὲν δὲ τῶν ἄλλων τὸ λ εἶχεν ὡς τε οὖν κατὰ δύο τρόπους παραλλάσσονται· ἢ ἀπὸ γενέσεως, ἢ ἀπὸ στοιχείου διὰ τοῦ λ.

ΒΥΒΛΟΣ Ε.

Ἐνταῦθα ζητοῦμεν διατί τὰ εἰς ης, εἰς ους ἔχοντα τὴν γενι- 5 κὴν ὀνόματα, ἔχουσι τὴν κλητικὴν εἰς ες· οἶον, Εὐρυσάκης, Εὐρυσάκου, ὦ Εὐρύσακες· πλὴν τοῦ τείχους· οὐδέτερόν ἐστιν εἰς ος, λέγομεν ὅτι Ἀττικῶ ἔθει· ἐκεῖνοι γὰρ διχῶς ἐπιφέρονται τὴν κλητικὴν ὦ Ἀπολλογένη, καὶ ὦ Ἀπολλόγενης· ἐπεὶ καὶ τὴν αἰτιατικὴν διχῶς· τὸν Τισαφέρην¹, καὶ τὸν Τισαφέρην, 10 ἀκόλουθον ὑπάγουσι κλητικὴν, τῇ Τισαφέρην, τὴν ὦ Τισαφέρην· ἀναβιβάζεται καὶ ὁ τόπος, ἐπεὶ τὰ εἰς ης κύρια σύνθετα, ἔχοντα κλητικὰς εἰς ες, ἀναδρομὴν ποιοῦνται τόνου· ὁ Δημοσθένης, ὦ Δημοσθένης· τὸ μέντοι Εὐρύσακες κατὰ δύο τρόπους ἀνεβίβασε τὸν τόνον· τῷ λόγῳ τῶν οὐδετέρων, καὶ τῷ λόγῳ τῶν 15 κυρίων.

Ζητοῦμεν δὲ πῶς δεῖ ἀναγνῶναι λειῶδης ἢ λειῶδες· εἰ τὰ εἰς ης σύνθετα ἔχοντα κλητικὴν εἰς ες ἀναβιβάζει τὸν τόνον, ὀφείλει ἀναγινώσκεισθαι λειῶδες· ἀλλὰ μὴ δῶμεν αὐτὸ σύνθετον· ἀλλὰ παράγωγον· σχηματίζουσι δὲ αὐτὸ τινὲς οὕτως· 20 λεωᾶδης, λειῶδης ἐν συναλοιφῇ, ὃ τοῖς λαοῖς ἀρέσκει· ἐὰν οὖν τοῦτο δῶμεν, μέλλομεν ζητεῖν καὶ πλειᾶ· παρὰ τὸ λειῶν οὖν τὸ ἀπαλόν· ὡς καὶ ὁ ποιητὴς ὧδέ πη

μετὰ χεῖρας ἀνέλκων

ἀτρέπτους ἀπαλάς³.

25

λεῖος οὖν ὁ λειῶδης. Πόθεν οὖν αὐτὸ δῶμεν παράγεσθαι, ἀπὸ γενικῆς² ἢ ἀπὸ πληθυντικῆς; ποτερὸν οὖν ὦ ὀνώδης^ο ἢ ὄνων ὀνώδης· ἔχομεν ἀποδείξαι ὅτι ἀπὸ γενικῆς· ἀλλ' οὐ περὶ

¹ Τισαφέρην Cod. et sic in reliquis. ³ Locus ex Od. φ. 150. desumptus, ubi autem sic legitur

πρὶν γὰρ κάμε χεῖρας ἀνέλκων,
ἀτρέπτους, ἀπαλάς.

² Leg. vid. ἐνικῆς. ^ο Leg. ποτερὸν ὄνου ὀνώδης.

τούτου οὖν λειῶδης^ρ ὕδατος, ὑδατώδης· βοῶδης, βοῶδης· τούτων αἱ αἰτιατικαὶ προπερισπῶνται· βοῶδες· ὀνώδες· ὑδατώδες· τέτραπται δὲ λειῶδες^α· ἀφορμὴν δέδωκεν ὅτι παρώνυμος ἢ ἔννοια παρὰ τῷ ποιητῇ· τὸ δὲ τῆς γενικῆς διατί Εὐρυσά-
 5 κης, Εὐρυσάκου; ὅτι τὰ εἰς ης παρὰ τὰ εἰς ος οὐδέτερα, εἰς οὐς ἢ γενικὴ· ἐνθα δὲ οὐκ ἐστὶ τόπος, ἀλλὰ περιείληπται· καὶ ὄξύτονα, καὶ βαρύτονα καὶ περισπώμενα· καθόλου γὰρ ἐστὶ· κακοήθης, κακοήθους· εὐτελής, εὐτελοῦς· Διογένης, Διο-
 γένους· κατὰ τὸ Εὐρυσάκης, Εὐρυσάκου· τὸ μέντοι Εὐφρά-
 10 του^τ παραλογήται, καὶ τὸ Κλεάνθους· τὰ γὰρ εἰς ης σύνθετα παρὰ τὰ εἰς ας οὐδέτερα γινόμενα, εἰ μὴ χαρακτήρ κωλύη, διὰ τὸ ἐπὶ γενικῆς εἰς οὐς· εἶπομεν εἰ μὴ χαρακτήρ κωλύη, διὰ τὸ ἀμέλης^β ἀμέλητος, παρὰ Πλάτωνι· καὶ τὸ ἀμέ-
 σης, ὃ ἐστὶ κατὰ στέρησιν· ὑπεσταλμένου δὲ χαρακτήρος ἐστὶ
 15 τὸ ἀλιθέρης· σεσημειώμενον καὶ τὸ ἀγκυλοχείλης, καὶ τὸ παρ' Ἀττικοῖς δωδεκε.....ὀφείλει δωδεκεῖψ οὐ γὰρ περὶ τὸν κοῦν ἦν ἐστὶ. Εἴρηται.....μεταποιούσι γὰρ τὰ εἰς ης καταλήγοντα εἰς ες· πολλάκις γὰρ ἢ χρήσις ἐπὶ κυρίων· σπανίως καὶ ἐπὶ προσηγορικῶν, ὡς ἐπὶ τοῦ δωδεκαί καὶ δρυπέται·
 20 δίδυμος· καὶ ἐπὶ τοὺς.....οὐκ ἐστὶ παρὰ τὸ χεῖλος· ἀλλὰ.....ὥσπερ τῷ κόμη ἀκηρεκόμης.....
 οὕτως χεῖλη, ἀγκυλοχείλους. Βοιω.....τραπίσης τῆς εἰ διφθόγγου· εἰς τὸ.....θεικα, τέθεικα. Ζητοῦμεν δὲ.....
 ἢ κτεάτεσσι^δ δοτικῆ πληθυντικῆ λέγομεν ὅτι ἐστὶν εὐθεῖα τε
 25 κτεάτον, κτεάτο^υ· ὡς πρόβατον προ...

^ρ ἡλειῶδης Cod. ^α ἡλειῶδες Cod. ^τ εὐρυφράτου Cod. ^β μελης Cod.
^δ Leg. πῖθον ἢ κτεάτεσσι. ^υ Leg. κτεάτου.

ΗΡΩΔΙΑΝΟΥ

ΠΕΡΙ

ΤΩΝ ΖΗΤΟΥΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑ ΠΑΣΗΣ ΚΛΙΣΕΩΣ ΟΝΟΜΑΤΟΣ^α.

ΠΟΛΛΩΝ σφαλλομένων κατὰ κλίσιν δοτικῆς πτώσεως καὶ 5 τοῦ ὀνόματος· καὶ τῶν μὲν λεγόντων τοῖς συγγενεῦσι, τῶν δὲ τοῖς συγγενεῖσιν, ἀναγκαῖον εἰπεῖν ὅσα κλιτέον. Οὔτε οὖν συγγενεῦσιν, ἐπεὶ μὴ ἔστιν ὀνομαστικὴ ὁ συγγενής· μόνα γὰρ τὰ διὰ τῆς εὐ δίφθογγου ἐκφερόμενα^β ἐπὶ^γ τῆς ὀνομαστικῆς, ταῦτα τηρεῖται τὴν εὐ δίφθογγον καὶ ἐπὶ τῆς δοτικῆς· οἷον, ὁ 10 ἰπκεὺς, τοῖς ἰπκεῦσι· καὶ ὁ ἀριστεὺς, τοῖς ἀριστεῦσιν· ἐνταῦθα δὲ οὐκ ἔστι συγγενεύς· διὰ τοῦτο οὔτε συγγενεῦσιν, ἢ συγγενεῖσι· μόνα γὰρ αἱ ἀπὸ τῶν εἰς μι λεγόντων ῥημάτων μεταχαι διὰ τῆς εἰ^δ κλίνονται· οἷον τίθημι, τοῖς τιθεισιν· σύνειμι, τοῖς συνεισιν. οὔτε οὖν τοῖς συγγενεῖσιν, οὐ γὰρ ἔστιν ἀπὸ ῥή- 15 ματος^ε, ὥσπερ τίθημι, τοῖς τιθεισι· μόνως ἄρα κλιτέον^ς τοῖς συγγενεῖσι, λόγῳ τοιούτῳ^ς· ὅσα τῶν ὀνομάτων ἔστι σύνθετα, παρ' οὐδέτερον ὄνομα^ς συγκείμενα, τὴν αὐτὴν ἔχει^ς κλίσιν, ὥσπερ καὶ αὐτὰ τὰ οὐδέτερα· τοιούτον ἔστι καὶ τὸ συγγενὴς παρὰ τὸ γένος συγκείμενον. ὥσπερ^κ ἀπὸ τοῦ γένους ἢ πληθυν- 20 τικὴ δοτικὴ τοῖς γένεσι γίνεται^ς, οὕτω καὶ ἀπὸ ὁ^ς συγγενής, τοῖς συγγένεσι.

Ἔτι ἀμαρτάνουσιν οἱ λέγοντες τὸ θηλυκὸν τὴν εὐγενίδα, καὶ

^α E Cod. Barocc. 76. f. 355. Cod. Bibl. Laurent. Medic. Plut. VI. XXII. Band. Catal. t. I. p. 144. Ἡρωδιανὸς τῶν ζητούμενων κατὰ κλίσιν παντὸς τοῦ λόγου μερῶν. Hermann. de Emend. Rat. Gr. Gramm. p. 301. Διόλου Ἡρωδιανὸς περὶ ἡμαρτημένων λέξων. [Invenitur quoque in Cod. Gr. N°. 66. de la premiere Chambre des Titres, multo correctius, ita ut ex illo Codice emendari possit hæc editio. Cf. quoque Cod. Par. Reg. N°. 3027. f. 88—96. Bast.]
^β γραφόμενα Reg. ^γ ἐπὶ abest a Cod. supplevi e Band. ^δ τῆς s Barocc. ^ε ὁ γὰρ ἀπὸ ῥημ. Barocc. ^ς κλιτέον οὖν Reg. ^ς τοιούτῳ Reg. ^ς οὐδέτερον ὀνόματος Reg. ^ς ἔχει Herm. ^κ ὥσπερ οὖν Herm. ^ς ἐστὶ Herm. ^ς τοῦ Herm.

συγγενίδα· δέον, ὥσπερ ὁ εὐγενής, καὶ ἡ εὐγενής, καὶ ὁ συγγενής, καὶ ἡ συγγενής· κοινοῦτε ὄντος τοῦ ὀνόματος, ὥσπερ ὁ εὐτυχής, καὶ ἡ εὐτυχής, τὸν εὐτυχῆ, καὶ τὴν εὐτυχῆ, οὐ τὴν εὐτυχίδα· οὐδ' ἄρα^α οὐδὲ τὴν εὐγενίδα, οὐδὲ τὴν συγγενίδα· 5 ἀλλὰ μόνως τὴν εὐγενῆ καὶ συγγενῆ· καθάπερ καὶ τὸ ἀρσενικόν, ὡς πού καὶ Μένανδρος,

Κρωβύλη^ο

τῆ μητρὶ πείθου, καὶ γάμει τὴν συγγενῆ.

Ὅμοίως ἀμαρτάνουσιν^ρ οἱ τὰ ἡμίση λέγοντες, δέον τὰ ἡμίσεια, 10 λόγῳ τοιοῦτῳ· τὰ τριγενῆ τῶν ὀνομάτων, ἐπὶ τῶν οὐδετέρων διαιρεῖται· οἶον, οἱ γλυκεῖς· αἱ γλυκεῖαι, τὰ γλυκέα· καὶ οἱ ὀξεῖς, αἱ ὀξεῖαι, τὰ ὀξέα· οὕτως ἄρα^ρ καὶ οἱ ἡμίσεις, αἱ ἡμίσειαι, τὰ ἡμίσεια· καὶ τὸ ἐνικόν, τοῦ ἡμίσεος, ὡς τοῦ ὀξέος, καὶ τοῦ γλυκέος· ἀμαρτάνουσιν οὖν οἱ λέγοντες τοῦ ἡμίσεος 15 καὶ τὰ ἡμίση, δέον λέγειν τὰ ἡμίσεια καὶ τοῦ ἡμίσεος.

Εἰσὶν οἱ σφάλλονται περὶ τὴν γενικὴν, λέγοντες τῆς ξύστρης, καὶ τῆς γεφύρας, δέον διὰ τοῦ α, τῆς ξύστρας, καὶ τῆς γεφύρας, λόγῳ τοιοῦτῳ· πάντα ὅσα τῷ ρ παραλήγεται ὀνόματα, φυλάττει τὸ α ἐπὶ πασῶν τῶν πτώσεων· οἶον, σφαῖρα, σφαί- 20 ρας· ἐταῖρα, ἐταίρας^τ· οὕτω ἄρα^β ξύστρα, ξύστρας· καὶ γεφύρα, γεφύρας· συμβέβηκε καὶ ἐπὶ τῆς διὰ καθαροῦ τοῦ α ἐκφερομένου· καὶ γὰρ ταῦτα φυλάττει τὸ α ἐπὶ πασῶν τῶν πτώσεων· οἶον, Μῆδεια, Μηδείας· Σθενέβοια, Σθeneβοίας. Τὰ δὲ μήτε διὰ τοῦ α ἐκφερομένα καθαροῦ, μήτε τῷ ρ παραληγόμενα, ἀλλὰ 25 ἄλλῳ τινὶ συμφώνῳ, πάντως τρέπεται εἰς τὸ η· οἶον μέλισσα, μελίσσης· θάλασσα^ι, θαλάσσης· τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων, ζητεῖται πῶς ἡ Λήδα διὰ τοῦ α κλίνεται· καίτοι οὔτε διὰ καθαροῦ τοῦ α ἐκφέρεται, οὔτε τῷ ρ παραλήγεται· ἀλλὰ τῷ δ^ι πῶς οὖν ἐφύλαξε τὸ^υ α τῆς Λήδας; λέγομεν οὖν, ὅτι ἐκ- 30 τείνεται ἡ τελευταία συλλαβὴ τῆς Λήδας· πάντα δὲ τὰ ἐπὶ

^α ὡς ἄρα Herm. ^ο Bene habet forma Κρωβύλη Lettre Crit. p. 204. Valcken. ad Ammon. p. 125. et 206. Bast. ^ρ ἀμαρτάνουσιν Band. ^τ οὕτως εἶδει Herm. ^ι ἑτέρα, ἑτέρας Band. ^υ ἐστὶ Herm. ἄρα Barocc. et Cod. 66. Bast. ^ι θάλασσα om. Cod. Barocc. et Band. ^υ ἐφύλαξε τὸ Band. et Herm. ἐφυλάξετο Barocc.

τῆς τελευταίας συλλαβῆς ἐκτεινόμενα, πάντα φυλάττει τὸ α, ὁποῖον συμφώνῳ ἂν παραλήγηται^ν, οἷον φιλομήλα, φιλομήλας.

^ν Ἐτι ἀμαρτάνουσιν οἱ λέγοντες τοῦ ταμίας, δέον τοῦ ταμίου^ω. μόνως γὰρ τὰ ὑπὲρ δύο συλλαβᾶς εἰς ας λήγοντα ἢ εἰς ρας πάντως τὴν γενικὴν εἰς ου τρέπει^κ, οἷον Μειδίας, Μειδίον· Δια-5 γόρας, Διαγόρου· οὕτως ἄρα καὶ ταμίας, ταμίου.

Εἰσὶν οἱ σφάλλοντες τὴν γενικὴν, λέγοντες τοῦ νοῦς, καὶ τοῦ ροῦς, δέον τοῦ νοῦ, καὶ τοῦ ροῦ. οὐ γὰρ ἔστιν ὁμοια τῶ βοῦς, τοῦ βοῦς, καὶ τῶ^ν ποῦς, τοῦ ποδός· ὅθεν οἷον σφάλλονται, ἔστιν ὁ λόγος τοιοῦτος^κ. ὅσα τῶν ὀνομάτων διαίρεσιν ἐπιδέχεται ἐν τῇ 10 ὀνομαστικῇ, ταῦτα ἐν ταῖς ἄλλαις πτώσεσιν οὐκέτι διαιρεῖται· οἷον ὁ^α νοῦς διαιρεῖται, νόος γὰρ ἔστι, καὶ ὁ ροῦς, ρόος γὰρ· οὐκοῦν ταῦτα πάντα, ἐπὶ τῶν ἄλλων πτώσεων οὐκέτι διαιρεθῆσεται, ἀλλὰ συσταλήσεται, οἷον ὁ νοῦς, τοῦ νοῦ· ὁ ροῦς, τοῦ ροῦ. ὁ δὲ βοῦς, ἐπεὶ μὴ δύναται ἐπὶ τῆς ὀνομαστικῆς διαι- 15 ρεῖσθαι, ὁ βόος γὰρ οὐ λέγεται, διὰ τοῦτο ἐπὶ τῶν ἄλλων πτώσεων διαιρεῖται· τοῦ βοῦς, τῶ βοί· ὁμοίως καὶ ὁ ποῦς ἐπεὶ μὴ διαιρεῖται· ὁ πόος γὰρ μηδὲν ἔστι^β διὰ τοῦτο ἐπὶ τῶν ἄλλων διαιρεῖται πτώσεων, τοῦ ποδός καὶ τῶ ποδί.

^κ Ἐτι ἀμαρτάνουσιν οἱ λέγοντες, νήστης^ο εἰμί· λέγειν οὖν 20 δέον νῆστις^δ. συμβαίνει γὰρ ὁμοιοι^ο τῶ νήστης ὁ κλώστης, καὶ ἀπὸ τοῦ νήθω τὸ κλώθω, μόνως οὖν ὁ νῆστις· κοῖνον γὰρ τοῦνομα, λόγῳ δὲ τούτῳ· πρῶτον^ε μὲν οὐκ ἔστιν ὁμοιος ἐκείνοις, ὡς ἀπὸ τοῦ νήθω, νήστης· νήστω γὰρ οὐκ ἔστιν· ἐπεὶ ἂν ἦν καὶ ὁ νήστης εἰ τοιαύτη χρῆσις ἦν, μόνως γὰρ ὁ νῆστις οἱ 25 Ἀττικοὶ λέγουσι, καὶ Ὀμηρος δὲ εἰπὼν

νήστιας ἀκμηνοῦς

(Π. Τ. 207.)

ἔδειξεν ὅτι νῆστις ἔστιν· εἰ γὰρ ἦν νήστης, εἶπεν ἂν νήστας, τοῦ μέτρου ἐγχωροῦντος.

^ν παραλήγονται Herm. qui mox om. φιλομήλας. ^ω Cf. Philemon Lex. MS. ν. Ταμίας, et Thom. Mag. ν. Ταμίαν Bast. ^κ τρίτουσιν Herm. ^γ τὸ Barocc. ^κ ὅθεν σφάλλονται. ἔστιν οὖν ἄλ. τ. Herm. ^α ὁ om. Band. διαιρεῖται om. Herm. ^β ὁ πόος γ. οὐ λέγεται Herm. ^ο νῆστις Barocc. et Band. ^δ νήστης Band. ^ε Herm. corr. ἕμινον ὄ. ^ε πρῶτος Band.

Ζητεῖται πότερον ποτε ἢ^ε αὐξῆ καλεῖται περισπωμένως ἢ βαρυτόνως· οἱ μὲν ἀξιοῦσι καλεῖν καὶ^h περισπᾶν αὐξῆ, ὡς αὐλῆ καὶ αὐδῆ· λέγομεν δὲ ὅτι οὐ δύναται· οὐδὲ γὰρ τὸ ῥήμα ἔστιν αὐξῶ· λέγομεν οὖνⁱ, ὅτι τρία ταῦτα ὁμοίως λέγεται· αὐξῆ, 5 καὶ βλάστη, καὶ ἄνθη· ἐπεὶ παρεσχημάτισται αὐτοῖς αὐξήσις, βλάστησις, ἄνθησις· τὸν αὐτὸν οὖν ἔξει καὶ ταῦτα τόνον· οὐ περισπώμενα ἀλλ' ἀναβιβασζόμενα· αὐξῆ· βλάστη· ἄνθη.

Ὅμοίως πλημμυλοῦσιν οἱ λέγοντες ἀπὸ τοῦ ἄνθη^k τὴν γενικὴν τῶν πληθυντικῶν^l τῶν ἀνθῶν· ὡς βέλη, τῶν βελῶν· καὶ τὰ 10 γένη, τῶν γενῶν· ἀλλὰ τὰ μὲν ἄλλα περισπᾶται ὁμολογουμένως, τὰ δὲ ἄνθη οὐκέτι τῶν ἀνθῶν, ἐπειδὴ ἄλλο τι ἐμφαίνεται^m ὡς ὅτιον “ ἀνθ' ὧν ἔδωκας, ἀνθ' ὧν ἔγραψας” ὅθεν τοῦτο μόνον διαίρεται τῶν ἀνθῶν, ὡς καὶ οἱ παλαιοὶ κέχρηται.

Ὅμοίως σφάλλονται περὶ τὴν γενικὴν πτῶσιν τοῦ Ὀλυμ- 15 πιονίκου καὶ τοῦ Πολυνείκου, ὅτι μὴ ὁμοίως κλίνεται· ἀλλ' ὁ μὲν Πολυνείκης μετὰ τοῦ σ· ὁ δὲ Ὀλυμπιονίκης ἄνευ τοῦ σ, Ὀλυμπιονίκου. λέγομεν οὖν, ὅμοια εἶναιⁿ τῶ σύνθετα καὶ ἀμφότερα· οὐ μὴν ὁμοίως σύγκεται, ὡς τὸ νεῖκος, τοῦ νείκους^o, οὕτω Πολυνείκης, Πολυνείκου· ὁ δὲ Ὀλυμπιονίκης οὐκέτι 20 παρ' οὐδέτερον ὄνομα σύγκεται, ἀλλ' αἰεὶ θηλυκὸν^p, τὴν νίκην· ὅθεν οὐκέτι προσλαμβάνει ἐπὶ τῆς γενικῆς τὸ σ· πῶς οὖν οὐχ Ὑπερείδους λέγομεν τὴν γενικὴν, ἀλλ' ἄνευ τοῦ σ. Ὑπερείδου, καίτοι τὸ εἶδος, τοῦ εἶδους λέγομεν; φημὲν οὖν ὅτι εἰ καὶ παρ' οὐδέτερον μάλιστα σύγκεται τὸ εἶδος, ὅμως οὐ προσλή- 25 φεται τὸ σ, ἐπειδὴ τύπον ἔχει πατρωνυμικοῦ Ὑπερείδης, ὡς Ἀτρείδης καὶ Πηλεΐδης· ὥσπερ οὖν τὰ πατρωνυμικὰ πάντα ἐπὶ τῆς γενικῆς^q ἄνευ τοῦ σ κλίνεται· οὕτω καὶ τοῦτο τύπον ἔχον πατρωνυμικοῦ, ὡς Ἀτρείδης, Ἀτρείδου, καὶ Πηλεΐδης, Πηλεΐδου.

30 Ἔτι^r ἀμαρτάνουσιν οἱ γράφοντες νῆσος διὰ δύο σσ, ὡς

ε εἰ Barocc. et Band. h καλεῖν καὶ om. Herm. i ἰστέον ὡν Reg. k τὰ ἄνθη Herm. l τῶν πληθ. om. Herm. m ἐμφαίνει Herm. n ἔτι δοκεῖ μὲν ὅμοια αὐτῶ σ. εἶναι ἀμφ. Herm. o νείκους Barocc. p ἔστι θηλ. Herm. q γενικῆς deest in Cod. Barocc. r ἔτι om. Band. et Herm.

θάλασσα καὶ μέλισσα· μόνα γὰρ ταῦτα διότι μεταβάλλονται^β, οἶον, μέλιττα· ἃ δὲ μὴ δύναται μεταβάλλεσθαι εἰς δύο ττ, δηλονότι^τ οὐδὲ διὰ τῶν δύο σσ γραπτέον, ὥσπερ καὶ Ὀδυσσεύς, δῆλον μὲν, ὅτι ἔχει ἐκφώνησιν διὰ^α τῶν δύο σσ, γράφεται καὶ διὰ τοῦ ἐτέρου. 5

Ζητεῖται, πῶς γραπτέον τὸ Σμύρνα· ἐπειδὴ πολλοὶ ἁμαρτάνουσι, γράφοντες διὰ τοῦ ζ. οὐδέποτε γὰρ πρὸ τοῦ μ τὸ ζ γραπτέον, δι' αἰτίαν τοιαύτην· διπλοῦν γὰρ ὄν τὸ ζ καὶ συνεστός ἐκ β συμφώνων, τοῦ τε σ καὶ τοῦ δ, οὐ δύναται μετὰ τοῦ μ πίπτειν^γ τρία γὰρ σύμφωνα ὁμοῦ τάττεσθαι οὐ δυνατόν^γ, εἰ 10 μὴ ἄρα μετὰ τοῦ ρ, ὃ ἔχει τιὰ πλείονα οἰκειότητα πρὸς τὰ φωνήεντα· οἶον, βάκτρον· τὸ δὲ στλεγγίς οὐ γ^γ σύμφωνα ἔχει ἄνευ τοῦ ρ^ζ.

Ζητεῖται, πῶς σχῆμα μὲν λέγομεν χωρὶς τοῦ ι· σχῆς δὲ οὐ λέγεται, καὶ σχᾶς ἄνευ τοῦ ι^γ· λέγομεν οὖν ὅτι οὐδὲ μονο- 15 σύλλαβον ὄνομα εἶναι δύναται ἀπὸ δύο συμφώνων στερῶν ἀρχόμενον ὄθεν σχῆς, οὐδὲ σχᾶς μονοσυλλάβως, ἀλλὰ μετὰ τοῦ ι, ἰσχῆς καὶ ἰσχᾶς. Πῶς οὖν γρῆψ λέγομεν, καὶ κλείς, καὶ κλώψ^δ μονοσυλλάβως; καίτοι ταῦτα ἀπὸ δύο συμφώνων ἄρχεται· λέγομεν οὖν, οὐκ ἀπὸ στερῶν συμφώνων ἄρχεται 20 ταῦτα, ὡς ἔφαμεν, συνέζευκται δὲ αὐτοῖς πάντως τὶ τῶν ὑγρῶν^α καὶ ἀμεταβόλων· οἶον τῷ μὲν γρῆψ τὸ ρ· τῷ δὲ κλώψ τὸ λ. δοκεῖ δὲ ἀντιπίπτειν τῷ κανόνι τὸ πτώξ, τοῦτο γὰρ φασί, καὶ μονοσύλλαβόν ἐστι, καὶ ἀπὸ στερῶν ἄρχεται συμφώνων, τοῦ τε π', καὶ τοῦ τ'. λέγομεν οὖν πρὸς τοῦτο, ὅτι οὐκ ἔστιν οὐδ' 25 αὐτὸ μονοσύλλαβον, ἀλλὰ συνήρηται ἀπὸ τοῦ δισυλλάβου τοῦ πτώξ^β εἴρηται δὲ^ε παρὰ τὸ πτωεῖσθαι. Ἔτι δὲ ἀντιπίπτει πολλὰ, οἶον σφήξ, φθεῖρ, φθοῖς· διὰ τοῦτο ἄμεινον λέγειν τὰ ἀπὸ σ' καὶ τοῦ χ ἀρχόμενα μονοσύλλαβα μὴ δύνασθαι εἶναι, ἀλλὰ προσλαμβάνει τὸ ι, οἶον ἰσχᾶς. 30

^α ἃ τινὰ μεταβάλλεται, οἶον θάλαττα Herm. ^τ δῆλον ὅτι Bast.
^α καὶ Barocc. ^γ ἀδύνατον Herm. ^δ λ. Band. ^ε Ultim. om.
 Herm. ^γ ἰσχῆς δὲ λέγ. καὶ ἰσχᾶς μετὰ τοῦ ι Herm. ^δ κλώψ Barocc.
^α ἀγρῶν Barocc. ^β πτώξ Barocc. ^ε πτώξ γὰρ εἴρηται Reg.

*Ἐτι ἀμαρτάνουσιν οἱ λέγοντες τὴν δοτικὴν ταῖς χειρσί^ε,
 δέον ἄνευ τοῦ ι ταῖς χερσὶ λέγειν· καί τοι τῆς ἄλλης ἀπάσης
 κλίσεως τοῦ ὀνόματος τὴν δίφθογγον ἐχούσης, οἷον ἡ χεῖρ, τῆς
 χειρὸς, τῆ χειρὶ, τὴν χεῖρα· καὶ τῶν διϊκῶν ὁμοίως, καὶ τῶν
 5 πληθυντικῶν ἐχόντων τὴν δίφθογγον, διὰ τοῦ ε μόνου κλίνεται,
 ταῖς χερσίν, ἢ δοτικὴ πληθυντικὴ, μόνη γὰρ οὐκέτι ἔχει τὴν
 δίφθογγον· λέγομεν οὖν^ε ὅτι αἱ μὲν ἄλλαι πτώσεις, ἐφύλαξαν
 τὴν δίφθογγον διὰ τὸ φωνῆεν ἐπιφέρεισθαι μετὰ τοῦ ρ^β, χειρὶ,
 χεῖρα, καὶ χειρῶν· ἐνταῦθα δὲ συμφώνου ἐπιφερομένου τοῦ σ, οὐκ-
 10 ἔτι ἡ δίφθογγος ἔμεινε χερσίν, ἀλλ' ἀφαιρέθentos τοῦ ι, ἐρρήθη
 χερσί· ἀντίκειται τῷ κανόνι τὸ φθειςίν, ὅτι καὶ τοῦ σ ἐπιφε-
 ρομένου ἡ δίφθογγος ἔμεινε· μόνως οὖν ῥητέον ταῖς χερσὶ^η.

*Ἐτι πλημμελοῦσιν οἱ λέγοντες ὑγεία τρισυλλάβως, δέον
 ὑγεία τετρασυλλάβως· μόνως γὰρ οὕτως οἱ ἀρχαῖοι εἰρήκασιν
 15 ὡς ἐν τῇ κωμῳδίᾳ

αἱταὶ γὰρ ἐπιθυμοῦσιν ὑγίας τυχεῖν^ι.

*Ἐτι πλημμελοῦσιν οἱ διαιροῦντες τὸ μύια, υἱὸς, τρισύλλα-
 βον· δεῖ γὰρ ἀμφοτέρα συναρεῖν λόγῳ τοιούτῳ· ὅτι τὸ ι μετὰ
 τοῦ υ ταττόμενον οὐδέποτε διαιρεῖται, οὐδὲ χωρίζεται κατ'
 20 αὐτό· ἀλλὰ τὸ υ συνεκφωνεῖται, καὶ γίνεται μία δίφθογγος ἡ
 υί· οὐκοῦν αἴθνια μὲν τρισύλλαβον καὶ ἄρπυια^κ, μύια δὲ καὶ
 υἱὸς δισύλλαβα^ι.

Ἀμαρτάνουσιν οἱ λέγοντες Ἀπελλοῦς καὶ Ἑρμοῦς· καὶ
 Ἀπελλῆ, καὶ Ἑρμῆ τὴν αἰτιατικὴν, θεὸν μετὰ τοῦ ν^μ, τὸν
 25 Ἀπελλῆν, τὸν Ἑρμῆν· τὴν δὲ γενικὴν χωρὶς τοῦ σ, τοῦ Ἀπελ-
 λοῦ, καὶ τοῦ Ἑρμοῦ λόγῳ τοιούτῳ· ὅτι πάντα τὰ εἰς ἧς λή-
 γοντα ἀρσενικὰ δισύλλαβά τε καὶ τρισύλλαβα μόνον κύρια
 καὶ ἀπλᾶ, ἐπὶ μὲν τῆς γενικῆς ἀποβάλλει τὸ σ· οἷον, Ἑρμῆς
 Ἑρμοῦ· Ἀπελλῆς, Ἀπελλοῦ· ἐπὶ δὲ τῆς αἰτιατικῆς προσ-
 30 λήφεται τὸ ν· οἷον τὸν Ἑρμῆν, τὸν Ἀπελλῆν· τὸν εὐτυχῆ

^ε Cod. Barocc. χερσι, ι recentiori manu et miniatu post ε inserto.
^ε δὲ Band. ^ε ἐπιφ. τὸ ρ. Barocc. ^η Ab ἀντίκειται usque ad χερσὶ
 om. Barocc. ^ι Omnia post εἰρήκασιν omm. Barocc. et Band.
^κ ἄρπυια Barocc. et Band. ^ι Sic Barocc. δισυλλάβως Band. δισύ-
 λαβον Herm. ^μ μετὰ τοῦ ν. om. Herm.

μέντοι καὶ τὸν εὐγενῆ χωρὶς τοῦ ν. σύνθετα γὰρ ἐστὶ, καὶ πάντα κύρια^η. μόνως ἄρα^ο ἐροῦμεν τὸν Ἀπελλῆν καὶ τὸν Ἑρμῆν τοῦ Ἀπελλοῦ καὶ τοῦ ἙρμοῦΡ.

^η Ἐτι ἀμαρτάνουσιν οἱ λέγοντες Σεραπείον, Ἀσκληπείον οὐ γὰρ ἐστὶν ὅμοια· ὅθεν Ἀσκληπείον μὲν ἐροῦμεν, Σεραπείον 5 δὲ οὐ, ἀλλὰ Σεραπίδιον λόγῳ τοιούτῳ· ὅσα ἐπὶ τῆς γενικῆς διὰ τοῦ δοσ κλίνονται, ταῦτα καὶ ἐπὶ τοῦ κατηχητικῶ^τ σχήματος τὸ δ φυλάξει. ἔστιν οὖν Σέραπισ, Σεράπιδος· διὰ τοῦτο καὶ Σεραπίδιον ἐροῦμεν καὶ Ἰσις Ἰσιδος· Ἰσίδιον οὖν ἐροῦμεν, ὡς καὶ Εὐριπίδης ἀπὸ τῆς Θέτιδος Θετίδιον εἶπε^β 10

Θετίδιον αἶδα.

Ὅμοίως ἀμαρτάνουσιν οἱ λέγοντες Διονυσεῖον, ὡς Ἀσκληπείον λόγῳ τοιούτῳ^τ ὅσα ἐπὶ γενικῆς ὀνόματα περισπᾶται, ταῦτα καὶ τοσικῶς σχηματιζόμενα περισπᾶται· ἐπεὶ οὖν Ἀσκληπιὸς Ἀσκληπιοῦ, Διόνυσος δὲ Διονύσου, καὶ Θησεὺς 15 Θησεῶς, ἐπεὶ οὐ περισπᾶται, διὰ τοῦτο οὐκ ἐροῦμεν Θησεῖον, οὐδὲ Διονυσεῖον, ἀλλὰ Διονύσιον καὶ Θήσειον· τὰ μέντοι διὰ τῆς αἰ διφθόγγου ἐκφερόμενα οὐκέτι περισπᾶται, ἀλλ' ἀναβιβάζεται μόνον, Ἑρμαιον, Νύμφαιον.

^η Ἐτι ἀμαρτάνουσιν οἱ λέγοντες τοῖς πρόβασι, ὡς ἄρμασι, 20 τὴν δοτικὴν πῶσιν, σφαλλόμενοι τῇ ὁμοιότητι· ὡς γὰρ ἀπὸ τοῦ ἄρματα, τῶν ἀρμάτων, τοῖς ἄρμασιν, οὕτως φασὶ καὶ ἀπὸ τοῦ πρόβατα, τῶν προβάτων, τοῖς πρόβασιν· οὐκ ἐνοήσαντες ὅτι ἀνόμοια εἰσὶν αὐτῶν τὰ ἐνικά· τὸ μὲν γὰρ ἐστὶ τὸ ἄρμα, ὅθεν γίνεται τοῖς ἄρμασιν, ὡς τὰ πράγματα, τοῖς πράγμασιν· ἀπὸ 25 δὲ τοῦ πρόβατον τοῖς προβάτοις γίνεται, ὡς ἀπὸ τοῦ κάρυον τοῖς καρύοις.

Ὅμοίως ζητεῖται καὶ ἡ δοτικὴ πῶς ῥηθήσεται τοῖς ἄτοις, ἢ τοῖς ὀσί. πάλιν γὰρ σφάλονται τινες τῇ ὁμοιότητι. ὥσπερ ἀπὸ τοῦ τὰ πλήκτρα τῶν πλήκτρων, τοῖς πλήκτροις, οὕτω φασὶ 30 καὶ ἀπὸ τοῦ τὰ ὄτα, τῶν ὄτων, τοῖς ὄτοις· ἀμαρτάνουσι δὲ,

^η καὶ οὐ πάντως κυρ. Herm. ^ο ὄν Reg. P Ult. om. Herm.
^η Herm. p. 307. Art. XIX. His et quæ seq. usque ad p. 253, 10 earent Codd. Barocc. et Band. ^τ Sic Reg. κατηχητικῶ Herm.
^β Androm. v. 19. ^τ Sic Reg. Herm. om. λόγῳ τοιούτῳ.

δέον ἀπιδεῖν εἰς τὴν ὀρθὴν τοῦ ὀνόματος, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀλλή-
λοις ὁμοία· ὅθεν οὐδὲ ὁμοίαν ἔχειν ὀφείλει τὴν κλίσιν, ἀλλ'
ἀπὸ μὲν τῆς τὸ πλήκτρον εὐθείας, τοῖς πλήκτροις ἢ δοτικῇ
γίνεται, ἀπὸ δὲ τῆς οὔς, τοῖς ὠσίν.

5 Ἀμαρτάνουσιν οἱ λέγοντες ἐπὶ τῶν τάφων ἡρώων, δέον λέ-
γειν ἡρίον, ὡς ὁ Καλλίμαχος·

παρὰ τίνος ἡρίον^α.

ἡρώων δὲ λέγεται ἢ τοῦ ἡρώος εἰκὼν, ἢ τὸ τέμενος, ὡς Εὐπολις
ἡρῶν εἴπως μοι κομίσαι τοῦ Λύκου.

10 Λύκος γὰρ ἡρώος Ἀθηναῖος.

Ἔτι ἀμαρτάνουσιν οἱ λέγοντες φακῆν πρίασθαι, ἢ φακῆν
σπειρεῖν· δέον λέγειν φάκους· οὕτω γὰρ καλεῖται ὡμὸν τὸ
ὄσπριον, ὡς Εὐπολις·

τῇ σῖν καταδέχεσθαι^ν τοὺς φάκους.

15 τὸ δὲ ἐφθὸν μόνως^ω ῥητέον·

φακῆν βοφήσμαι.

Παρακλησίως ἀμαρτάνουσιν οἱ λέγοντες τὰς ὄρτυγας^κ, δέον
συστέλλειν^γ λόγῳ τοιούτῳ· ὧν γὰρ αἱ ὀνομαστικαὶ συνεσταλ-
μένως ἔχουσι τὸ δίχρονον, τούτων καὶ αἱ αἰτιατικαὶ συσταλή-
20 σονται, οἶον, ὄνυξ, ὄνυξιν^ξ, ὄνυχας· οὕτως ἄρα καὶ τὸ ὄρτυξ, ὄρ-
τυγας· καὶ πέρδιξ, πέρδικας, καὶ Ἄραψ, Ἄραβας, συνεσταλ-
μένως ῥητέον.

Ὁμοίως σφάλονται λέγοντες πινακίς, καὶ κεραμίς^α ἔκτετα-
μένως, δέον συνεσταλμένως λόγῳ τοιούτῳ πάντα, ὅσα παρ'
25 ὄνομα γέγονε θηλυκὰ εἰς ἰς λήγοντα, συστέλλονται· οἶον θύρα,
θυρίς· πίναξ, πινακίς· κέραμος, κεραμίς· πύξος, πυξίς^β· μόνως
οὖν ἐροῦμεν συνεσταλμένως πινακίδα· κεραμίδα· ὡς πυξίδα^γ
καὶ θυρίδα·

Ἔτι ἀμαρτάνουσιν οἱ λέγοντες κορυφαιότατος, δέον μόνως

^α Verba τὰ γὰρ τούτων, quæ post ἡρίον in suo codice exstare notat Herm. in Reg. Cod. desunt teste Bast. ^ν καταδέσθαι Herm.

^ω μόνον Herm. ^κ ἔκτεταμένως τὰς ὄρτυγ. Herm. ^γ συνεσταλμένως Herm. ^ξ ὄνυξιν om. Herm. ^α f. leg. πίνακίς—κέραμις. Cf. Anonym. de Barbarismo p. 196. ed. Valck. Bast. ^β πυξίς Barocc.

^γ πυξίδα Barocc.

λέγειν κορυφαῖος, λόγῳ τοιούτῳ· πρῶτον μὲν τῶν ἀρχαίων οὐδεὶς εἶπε κορυφαιότατος ἀλλὰ κορυφαῖος· ἄλλως καὶ ὁ κορυφαῖος ἐστὶν ὄνομα ὑπερθετικόν· οὐκ ἄρα ἐροῦμεν οὔτε κορυφαιότατος, οὔτε κορυφαιότερος, ἀλλὰ μόνως κορυφαῖος.

*Ἐτι ἀμαρτάνουσιν οἱ λέγοντες φιλοπότης, δέον φιλοπότης· 5 διαφέρει δὲ ταύτῃ· φιλοπότης μὲν ὁ φιλῶν πότους καὶ συμπίσια, φιλοπότης δὲ ὁ φιλῶν πολλα πίνειν.

Ζητεῖται πῶς^d χρῆ λέγειν ἱερεία προπαροξυτόως, ἢ ἱερεία παροξυτόως· ἔτι μὲν γὰρ ἀξιούσιν ὡς Ὀδυσσεύς, Ὀδύσεια, καὶ Ἀχιλλεύς, Ἀχίλλεια, καὶ ἱερεὺς ἱερεία, οὐκ ὀρθῶς· τοῦτο 10 γὰρ ἕτερον ὀφείλει τόνον ἔχειν· ῥηματικὸν γὰρ ἐστὶ, καὶ ὡσπερ ἀπὸ τοῦ ἀριστεύω ἀριστεία, καὶ ἰατρεύω, ἰατρεία, οὕτω καὶ ἀπὸ τοῦ ἱερεύω, ἱερεία· πρὸς τοῦτο φασίν, ὅτι ἀριστεία καὶ ἰατρεία^e [πρὸς τοῦτο φασίν^f] τὸ ἔργον ἐμφαίνομεν, ὡς ἀπὸ ἀριστείας καὶ ἰατρείας· ἐὰν^g φησὶν εἴπωμεν ἱερεία, τὸ 15 ἔργον ἐμφαίνομεν, οὐ τὴν γυναῖκα· πρὸς τοῦτο λέγομεν, ὅτι ἐτέρως λέγεται τὸ ἔργον, ἱερωσύνη· οὐκοῦν τὴν γυναῖκα ἱερείαν ἐροῦμεν παροξυτόως^h.

Ζητεῖται πῶς, τῶν διὰ τῆς εὐ διφθόγγου προφερομένων ὀνομάτων φυλαττότων τὴν εὐ δίφθογγον ἐπὶ τῆς δυτικῆς, ὅσον ὁ 20 ἀριστεύς, τοῖς ἀριστεῦσι, ὁ ἵππεύς, τοῖς ἵππεῦσιν, ὁ Σιμωνίδηςⁱ ἐπέγραψεν

ἑπικίκοι δρομέσι

δέον τοῖς δρομεῦσιν, ὡς ἀριστεῦσι καὶ ἵππεῦσιν, οὕτω καὶ δρομεῦσιν λέγομεν οὖν ὅτι οὐ πρὸς τὴν ὀρθὴν ἀπεῖδεν ὁ δρο- 25 μεύς, ἐπεὶ πάντως ἂν εἶπε τοῖς δρομεῦσιν, ἀλλὰ μόνως εἰς τὴν πληθυντικὴν ἀπεῖδεν ὅσον ὀξεῖς, τοῖς ὀξέσι, καὶ οἱ ταχεῖς, τοῖς ταχέσιν, οὕτω καὶ ἀπὸ τῆς οἱ δρομεῖς ἐπέγραψε τοῖς δρομέσι, δέον τοῖς δρομεῦσιν, ὡς ἵππεῦσιν.

*Ἐτι πλημμελοῦσιν οἱ λέγοντες, τρίγλα, καὶ κίχλα, καὶ 30

^d Quæ seq. non habet Herm. usque ad Ζητεῖται τὸ πῶν. ^e ἀριστεία καὶ ἰατρεία om. Band. ^f πρὸς τ. φασίν male rep. Barocc. ^g ἐὰν οὖν Band. ^h προπαροξυτόως Barocc. ⁱ σιμωνίδης Band. nescio an tyrothetæ errore.

ὀμίχλα, δέον λέγειν διὰ τοῦ η' τρίγλη καὶ κίχλη καὶ ὀμίχλη οὐδὲν γὰρ ὄνομα θηλυκὸν τῷ λ παραληγόμενον εἰς α, ἀλλ' εἰς η' ὡσπερ πύλη, πύλης· κρωβύλη, κρωβύλης· ἀρβύλη, ἀρβύλης· οὕτως ἐροῦμεν καὶ ταῦτα.

5 Τὰ εἰς αὶ λήγοντα ἐπὶ τῆς ὀνομαστικῆς^κ πληθυντικῆς, ταῦτα ἐπὶ τῆς γενικῆς περισπᾶται· οἷον Πέρσαι, Περσῶν· καὶ τὰ παραπλήσια· πλὴν τριγενῶν, ξένα, ξένων· φίλοι, φίλων· ἔστι γὰρ τριγενῆ, ὁ ξένος, ἡ ξένη, καὶ τὸ ξένον· ὁ φίλος, ἡ φίλη, καὶ τὸ φίλον· πῶς οὖν πόρνοι, πορνῶν περισπῶμεν; καίτοι¹
10 καὶ αὐτὸ τριγενές ἐστίν· ὁ πόρνος, ἡ πόρνη, καὶ τὸ πόρνον, μειράκιον· λέγομεν οὖν, τοῦτο περισπῶμεν πρὸς ἀντιδιαστολήν τοῦ ἄρρένος, καὶ πρὸς τὸ νοεῖσθαι, ὅτι περὶ θηλυκῶν ὁ λόγος, οὐκ ἀρρένων τῶν πόρνων.

Ζητεῖται τὸ πῶ, πῶς κλίνεται; φαμέν οὖν, ὅτι ἀκολούθως
15 τῷ μέθυ, μέθος, μέθυι, καὶ^μ πῶ, πῶος, πῶυι· τούτου δὲ οὕτως ἔχοντος, ζητεῖται πῶς ὁ ποιητὴς τὴν ὀνομαστικὴν εἶπε,
πῶ μετ' αἰών^ν·

ὡς καὶ τὸ μέθυ· οὐκέτι μέντοι ἐπὶ τῆς πληθυντικῆς ὀνομαστικῆς^ο αἰτιατικῆς ἐφύλαξε τὸ υ μόνον, οὐδὲ εἶπε καὶ πῶα, καὶ
20 ταῦτα τοῦ^ρ μέτρου χωροῦντος, ἀλλ' εἶπε,

καὶ πῶα καλά.

(Π. Σ. 528.)

φαμέν οὖν ὅτι ἀφ' ἐτέρας εὐθείας πεποιήκε τὴν αἰτιατικὴν, ἀπὸ τῆς πῶας^ρ, ὡς τὸ κῶας

παρ' ὅ ἐτίθει δεῖπνον^ρ τε μέγα^ρ, καὶ κῶας ἐπ' αὐτόν.

25 ὡσπερ οὖν ἀπὸ τῆς κῶας ὀνομαστικῆς ἢ πληθυντικῆς αἰτιατικῆς γίνεται τὰ κῶα^τ εἶτα κατὰ διαίρεσιν κῶα, καὶ παρ' αὐτῷ
κῶα καλά

οὕτω καὶ ἀπὸ τῆς πῶας^υ γίνεται πῶα· εἶτα κατὰ συνήθη διαίρεσιν αὐτῷ^υ ὡς που ἔφη

30

καὶ πῶα μέλων.

^κ ὀνομαστικοῦ Barocc. ¹ καίτοι om. Barocc. ^μ ὅπως καὶ Herm.
^ν πῶ μετ' αἰών Herm. ^ο ὀνομαστικῆς om. Herm. ^ρ καὶ τοῦ τοῦ Herm.
^ρ πῶας Barocc. ^ρ Herm. recte δίφρον Od. Φ. 177. ^ρ μέγα Cod.
^τ τὰ κῶα om. Barocc. ^υ πῶας Barocc. ^υ αὐτῶν Barocc. et Band.

Περὶ κλίσεως ῥημάτων τοῦ αὐτοῦ^π.

Εἰσὶν οἱ σφάλονται λέγοντες δέδωκεν, ὡς ἐπεποιήκειν παντὸς γὰρ παρακειμένου ῥήματος ἀπὸ συμφώνου ἀρχομένου ὁ ἵπερσυντελικὸς προσλαμβάνει τὸ ε᾽ οἷον νένηχα ἐνεύχειν, καὶ βέβληκα, ἐβεβλήκειν οὕτως καὶ ἀπὸ τοῦ δέδωκα ἐδεδώκειν. 5

^πΕἰτι ἀμαρτάνουσιν οἱ λέγοντες ζέζηκα καὶ πέψυχα, δέον διὰ καθαροῦ τοῦ ε᾽ λόγῳ τοιοῦτ᾽ τριῶν ὄντων διπλῶν ζ, ξ, ψ. πάντα τὰ ἀπὸ τινος τούτων ἀρχόμενα οἷον ζῶ, ξηραίνω, ψύχω, ταῦτα ἐπὶ τοῦ παρακειμένου ἀποβάλλοντα τὸ διπλοῦν στοιχεῖον, ἀπὸ τοῦ ε᾽ ἄρχεται οἷον ἀπὸ τοῦ ε^κ ζήκα· τοῦ ζ ἀπο- 10 βληθέντος· καὶ ἀπὸ τοῦ ξηραίνω, ἐξήρακα, καὶ ἀπὸ τοῦ ψύχω, ἔψυχα διὰ καθαροῦ τοῦ ε᾽. Ὡσπερ δὴ ταῦτα ἀπὸ διπλῶν ἀρχόμενα ἀποβάλλει τὸ διπλοῦν ἐπὶ τοῦ παρακειμένου, καὶ διὰ καθαροῦ τοῦ ε᾽ ἐκφέρεται, οὕτω καὶ τὰ ἀπὸ στερεῶν^γ συμφώνων ἀρχόμενα, ὡσπερ τὸ πτύσσω ἀπὸ τοῦ π καὶ τοῦ τ ἀρξάμενον^δ 15 ἐπὶ τοῦ παρακειμένου, διὰ τοῦ ε᾽ καθαροῦ οἷον ἔπτυχα^α καὶ φθονῶ ἐφθόνηκα, καὶ εὐ πεφθόνηκα^β. καὶ γὰρ αὐτὸ^ε ἀπὸ δύο συμφώνων ἄρχεται, τοῦ φ καὶ τοῦ θ. Τούτων δὲ^δ οὕτως ἐχόντων ζητεῖται πῶς τοῦ πλήσσω καὶ κρίνω ἀπὸ δύο συμφώνων ἀρχόμενων, καὶ αὐτῶν^ε οὐκέτι ὁ παρακειμένος ἀπὸ καθαροῦ τοῦ ε᾽ ἄρχεται ἀλλὰ μετὰ συμφώνου τοῦ κ, οἷον κέκρικα, καὶ τοῦ π, οἷον πέπληχα^ε. λέγεται οὖν ὁ λόγος, ὅτι τὰ ἀπὸ δύο συμφώνων στερεῶν ἀρχόμενα, ταῦτα ἀποβάλλει τὸ σύμφωνον ἐπὶ τοῦ παρακειμένου, καὶ ἀπὸ τοῦ ε᾽ ἄρχεται· τὸ δὲ πλήσσω καὶ κρίνω, εἰ καὶ δεκεῖ ἀπὸ δύο συμφώνων ἄρχεσθαι, ἀλλ' οὐ^ε 25 στερεῶν ἀμφοτέρων· τὸ γὰρ λ ὑγρὸν ἐστὶ καὶ ἀμετάβολον ὁμοίως καὶ τὸ ρ· διὰ τούτου ὁ παρακειμένος οὐκέτι διὰ καθαροῦ τοῦ ε᾽ κλίνεται, ἀλλὰ μετὰ τοῦ συμφώνου^ε, οἷον κέκρικα, πέπληχα.

^π Sic Barocc. et Cod. 66. Bast. Herm. omni tit. caret et iis quæ seq. usque ad ἐδεδώκειν. τοῦ αὐτοῦ περὶ ῥήματος Band. ^κ ἀπὸ τοῦ ζῶ Herm. ^γ στερεῶν Herm. ^δ Hic desinit Band. ^α ἔπτυχα Barocc. ^β ἐφθόνηκα ἐπεφθόνηκα Barocc. ^ε αὐτὰ Barocc. ^δ δὲ om. Herm. ^ε καὶ αὐτ. ἀρχ. Herm. ^ε καὶ πέπληκα. Barocc. ^ε μετ. συμφώνων Herm.

* πλημμελοῦσιν οἱ λέγοντες ἡέστην, δέον ἀνέστην μόνως· ὁ δὲ λόγος οὗτος, ὅσα τῶν ῥημάτων ἀπὸ προθέσεως ἄρχεται, φυλάττει τὴν πρόθεσιν ἐν πᾶσι τοῖς χρόνοις· οἷον καθίζω, ἀπὸ τῆς κατὰ προθέσεως ἀρξαμένου τοῦ ῥήματος, μένει ἡ πρόθεσις καὶ 5 ἐν τοῖς ἄλλοις χρόνοις, οἷον καθεζόμεν, οὐκ ἐκαθεζόμεν, καὶ καθέζοντο, οὐκ ἐκαθεζόντο· οὕτως καὶ τὸ ἀνίσταμαι, ἀπὸ τῆς ἀνὰ προθέσεως ἀρχόμενον, φυλάττειν ὀφείλει, ἀνέστην, οὐκ ἡέστην.

Ἐομοίως ἀμαρτάνουσιν οἱ λέγοντες, ῥέρανται καὶ ῥέρευκε, 10 δέον ἔρρανται καὶ ἔρρευκε· τὸ γὰρ ρ οὐδέποτε ἀναδιπλασιάζεται^h.

Ἐομοίως ζητεῖται καὶⁱ ἀπὸ τοῦ περιπατῶ καὶ περισσεύω τίς ὁ παρατατικός· λέγομεν οὖν^k ὅτι ἀπὸ τοῦ περιπατῶ περιπατοῦν γίνεται^l, φυλαττομένης τῆς περὶ προθέσεως· τὸ δὲ περισ- 15 σεύω οὐκέτι ἐστὶ σύνθετον οὐδὲ ἐκ προθέσεως ἤρξατο· ἐὰν μὲνⁿ γὰρ αὐτὸ διαλυῖται πειραθῶμεν χωρὶς τὸ περι^o, οὐδὲν ἐστίν, οὔτε αὐτὸ, οὔτε τὸ σ σεύω· ὅθεν ἐπεὶ μὴ ἐστὶ πρόθεσις, οὐκ ἔμεινεν ἐν τῇ κλίσει τοῦ ῥήματος, οὐδὲ ῥηθήσεται περιέσσειον, ἀλλ' ἐπερίσσειον^p ἀπὸ τοῦ ε· περιεπάτου δὲ ἀπὸ τῆς 20 περὶ προθέσεως, οὐχ ὡς οἱ ἀμαρτάνοντες^q, ἐπεριεπάτου, ἢ περιέσσειον^r.

Ζητεῖται τὸ εἶψω ῥῆμα πότερον περισπώμενόν ἐστίν, ἢ βαρύ- τονον λέγομεν^s οὖν, ὅτι ἀμαρτάνουσιν οἱ περισπῶντες τὸ ῥῆμα, εἶψῶ· εἰ γὰρ ἦν περισπώμενον τὸ ῥῆμα, ἦν ἂν ὁ παρατατικός 25 ἦψουν· ὡς ἀπὸ τοῦ νοῶ, ἐνόουν, καὶ κρατῶ, ἐκράτου, οὐδεὶς δὲ τῶν ἀρχαίων εἶπεν ἦψουν, ἀλλ' ἦψον, ὡς ἀπὸ τοῦ ἔχω εἶχον· καὶ ἄγω, ἤγον^u· οὐκοῦν βαρύτονον γίνεται τὸ εἶψω, ὡς περὶ τὸ ἔχω καὶ τὸ ἄγω. δοκεῖ δὲ ἀντιπίπτειν τῷ κανόνι τῷ τὸν μέλ- λοντα περιττοσυλλαβεῖν^v μιᾷ συλλαβῇ· εἶψῶ γὰρ ἐστίν·

^h His caret Herm. ⁱ καὶ om. Herm. ^k ὅν om. Herm. ^l ὡς ἔφασκεν add. Herm. ⁿ μὲν om. Herm. ^o χωρ. τὸ περὶ om. Herm. ^p ἐπερίσσειον Barocc. ^q διαμαρτάνοντες Herm. ^r ἐπερίσσειον Reg. ^s λέγουσιν Herm. ^u εἶχον Barocc. ^v ἄγω, ἤγον Barocc.
^v Herm. Cod. leg. περιττοσυλλάβως unde aliquid excidisse suspicabatur.

οὐκοῦν φασὶν ἀπὸ τοῦ ἔψω εἶναι ἐψήσω, ὡς ἀπὸ τοῦ κρατῶ, κρατήσω, πρὸς τοῦτο φαμὲν ὅτι βαρύτονον μὲν ἔστι τὸ ῥῆμα, ὡς^f δῆλον ἐκ τοῦ παρατατικοῦ, τοῦ ἦψον, ὡς εἶχον καὶ ἦγον· ὁ δὲ μέλλων διελύθη εἰς περιττοτέρων^ε συλλαβῆν, οὐχ ὡς ἀπὸ περισπωμένου τοῦ ῥήματος, ἀλλὰ διὰ τὴν αἰτίαν τοιαύτην. οἱ⁵ μέλλοντες κατὰ τὸ πλεῖστον διὰ τοῦ ξ ἢ ψ προφέρονται· οἶον ἀπὸ τοῦ λέγω, λέξω, καὶ ἀπὸ τοῦ γράφω, γράψω· ἐνταῦθα δὲ τὸ^h ἔψω προειλημένου τοῦ ψ, ἐξ ἀνάγκης ὁ μέλλων διελύθη εἰς πλείονας συλλαβάς· μόνως δὴ λέγεται ἔψω, καὶ οὐχ ἐψῶ.

*Ετι πλημμελοῦσιν¹ οἱ λέγοντες ἠξάμην καὶ ἠχόμην, 10
λόγῳ τοιοῦτῳ. *Όσα ἀπὸ τῆς εὐ δίφθογγου ἄρχεται ῥήματα, ταῦτα τηρεῖ τὴν εὐ δίφθογγον καὶ ἐπὶ πάντων τῶν χρόνων· οὕτως ἄρα καὶ τὸ εὐχομαι φυλάξει^k τὴν εὐ δίφθογγον· τὰ δὲ ἀπὸ τῆς αὐ ἀρχόμενα τρέπεται εἰς τὸ ηὐ¹, οἶον αὐλῶ, ἠύλου· αὐχῶ ἠύχον· εὐχομαι δὲ εὐχόμην. 15

*Ετι πλημμελοῦσιν^m οἱ λέγοντες ἀφειλάμην, καὶ ἀφείλατο, δέον λέγειν διὰ τοῦ ο ἀφειλόμην, καὶ διὰ τοῦ ε ἀφείλετο· τοῦ γὰρ ἀπλοῦ ῥήματος ὄντος εἰλόμην, εἴλουⁿ, ἐξ ἀνάγκης τὸ σύνθετον ἐφύλαξε τὰ βραχέα, τό τε ε καὶ τὸ ο· μόνως οὖν ῥήτεον, ἀφειλόμην, ἀφείλετο. 20

*Όμοίως πλημμελοῦσιν οἱ λέγοντες ἀπήλαυσα^o, δέον μόνως διὰ τοῦ ε, ἀπέλαυσα^p· ἐπὶ γὰρ τῶν ἀπὸ προθέσεως^q ἀρχομένων^r, ἢ ὅταν μετὰ τὴν πρόθεσιν ἦ^s προαρχόμενον^t τῶν ῥημάτων, τότε μετατραπήσεται εἰς η· οἶον ἀπὸ τοῦ ἀπάγω, ἀπήγον· ὅταν δὲ τι σύμφωνον ἦ μετὰ τὴν πρόθεσιν, τότε πάντως εἰς ας τὸ ε τρέπεται· ἀποβάλλω, ἀπέβαλλον· καὶ ἀποπέμπω, ἀπέπεμπον· καὶ ἀπολαμβάνω, ἀπελάμβανον, οὕτως ἄρα καὶ ἀπολαύω, ἀπέλαυον· καὶ ἀπέλαυσα διὰ τοῦ ε μόνως ῥητέον.

Ζητεῖται πῶς ἀπὸ τοῦ ἀκούω ῥήματος ὁ παρακείμενος ἀκή-

^f ὡς om. Herm. ^ε περισσότεραν Herm. ^h ἐν τῷ Herm. ¹ ἀμαρτάνουσιν Herm. ^k οὕτως ἔστι καὶ τὸ εὐχόμην φυλάξει Herm. Cod. qui φυλάξαν dedit. ^l ἢ Barocc. ^m ἀμαρτάνουσιν Herm. ⁿ καὶ εἴλου Herm. ^o ἀπήλαυσα καὶ ἀπήλαυσε Herm. ^p ἀπέλαυσα καὶ ἀπέλαυσε Herm. ^q προθέσεως Herm. ^r ῥημάτων add. Herm. ^s ἦ om. Barocc. ^t προαρχομένων quod dab. Codd. corr. Herm.

κοα λέγεται· φαμέν οὖν, ὅτι ἡ^μ ἀναλογία ἀπὸ τοῦ ἀκούου, τὸν παρακείμενον ἤκουκα ποιεῖ· ὡς ἀπὸ τοῦ ἀλείφω, ἤλειφα^ν· καὶ ἀπὸ τοῦ ἀλέθω^ω, ἤλεκα· οἱ δὲ Ἀττικοὶ εἰώθασιν ἐν τοῖς τοιοῦτοῖς πολλάκις ἀναδιπλασιάζειν τὸ ῥῆμα ἐπὶ παρακειμένου^κ 5 οἷον ἤλειφα^γ, ἀλήλιφα· καὶ ἤλεκα, ἀλήλεκα· οὕτω καὶ ἤκουκα καὶ^ε αὐτοὶ κατὰ ἀναλογίαν ἀναδιπλασιάζοντες ἀκήκοα λέγουσι· τὸν μέντοι ὑπερσυντελικόν, ἐπὶ^α μὲν τῶν ἄλλων διὰ τοῦ α, ἀληλέκειν, καὶ ἀληλίφειν^δ· ἐπὶ δὲ τούτου διὰ τοῦ η ἠκηκόειν. μόνως οὖν ῥητέον ἀκήκοα, ἠκηκόειν^ε.

10 Ἄμαρτάνουσιν οἱ λέγοντες ἕξων ἐγὼ, δέον λέγειν ἕξην· μόνως γὰρ οὕτως ἡ χρῆσις εὐρίσκεται· ἐπεὶ καὶ τὸ δεύτερον καὶ τὸ τρίτον πρόσωπον ἐφύλαξε τὸ η· οἷον ἕξην, ἕξης^δ, εὐρίσκεται παρὰ Ἀριστοφάνη διὰ τοῦ ω^ε.

καίτοι τότε^ε ἦν ἐγὼ ζῶν

15 καὶ δῶμεν αὐτῷ λόγον ἔχειν· εἰ γὰρ διαιρούμενόν ἐστιν ἕξων, καὶ συναιρούμενον ἕξει τὸ ω, οἷον, ἕξων, ἕξων, ὡς ἐπὶ τοῦ ἔπλων, ἔπλων, καὶ τὸ σύνθετον

ἐπέπλων εὐρέα πάντων. (Hesiod. Opp. I. 648.)

Ὅμοίως πλημμελουῖσιν οἱ λέγοντες τὸ προστακτικόν, πλεῖθι· 20 καὶ ζῆθι^ε, δέον λέγειν, σὺ ζῆ, καὶ σὺ πλεῖ, εἰ καὶ δοκεῖ συνεμπίπτειν τῷ τρίτῳ προσώπῳ τοῦ ὀριστικοῦ, ἐκεῖνος ζῆ, καὶ ἐκεῖνος πλεῖ^δ. Ὅμοίως^ι καὶ τὸ προστακτικόν οὕτως^κ ῥητέον λόγῳ τοιούτῳ· πάντα τὰ προστακτικὰ ῥήματα ἀπὸ τοῦ τρίτου προσώπου γίνεται, ἀφαιρουμένης μόνης μιᾶς συλλαβῆς· εἰ οὖν 25 ἐστὶ πεμπέτω, τὸ δεύτερον πρόσωπον ἐγένετο πέμπτε· ὁμοίως καὶ, κρατεῖτω ἐκεῖνος, κράτει σὺ, ἀφαιρεθείσης μόνης τῆς τω συλλαβῆς· οὕτως ἄρα^ι εἰ πλείτω λέγομεν τὸ τρίτον πρόσωπον, καὶ ζήτω, καὶ δράτω, ἀφέλοντες τὴν τελευταίαν συλλα-

^μ ἡ μὲν Herm. ^ν εἰληφα Barocc. ^ω ἀλήθω Barocc. ^κ ἐπὶ τοῦ π. Herm. ^γ εἰληφα Barocc. ^ε καὶ om. Herm. ^δ ἕξην ἐγὼ Barocc. ^ε ἀληλείφειν. Barocc. ^ε Ult. hæc add. Herm. ^δ ἕξην ἐγὼ Barocc. ^ε παρὰ Ἀρ. τὸ ω Herm. ^ε τὸ Barocc. ^ε ζῆθι καὶ πλεῖθι Herm. ^δ ἐκ. πλ. καὶ ἐκ. ζῆ Herm. ^ι ὁμ. γὰρ Herm. ^κ οὕτως om. Herm. ^ι οὗτ. ἐστὶν Herm. Cod.

βῆν, καὶ^m ἐροῦμεν τὸ δεύτερον πρόσωπον, σὺ πλεῖ, καὶ σὺ ζῆ,
καὶ σὺ δρᾶ.

Ἀμαρτάνουσιν οἱ λέγοντες ἐκτεταμένως βαδίζειν, δέον λέ-
γειν συνεσταλμένως βαδίζειν, καὶ ἐβαδίζον, λόγῳ τοιοῦτῳ⁵
τριῶν ὄντων διπλῶν ζ, ξ, ψ, καὶ τριῶν διχρόνων, α, ι, υ, πᾶν
δίχρονον, διπλοῦ ἐπιφερομένου, συστέλλεται, μάλιστα δὲ τοῦ ζ
ἐπιφερομένου, οἷον φροντίζω, ἀνγάζω, κουφίζω, ἀκοντίζω· οὕτως
ἄραⁿ καὶ βαδίζω, ἐβαδίζον, συνεσταλμένως, ὡς καὶ φροντίζω,
ἐφρόντιζον^o.

Ζητεῖται τοῦ οἰκῶ ῥήματος ὁ παρατατικός καὶ ἀόριστος^p,¹⁰
πότερον φυλάξει τὴν οἱ δίφθογον, ἢ τραπήσεται εἰς τὸ ω·
οἷον, ἄκουν^q καὶ ὠκήσα, καὶ τὸ σύνθετον κατόκουν^r, κατόκησα·
οὐχὶ κατοίκησα, ὡς ὁ Μένανδρος^s ἀπὸ τοῦ οἰδῶ τὸν παρατατι-
κὸν μεταβάλλει^t εἰς τὸ ω, λέγων,

ἄδουν^t ἐν ἑμαντῆ.

15

ἐροῦμεν οἷον ὡς διὰ τοῦ ω^u κατόκουν, κατόκησα· Ὅμηρος
μόνος ἐφυλάξετο^v δίφθογον εἰπὼν^w,

Οἴκειω^x ἐν Πλευρῶνι καὶ αἰπεινῇ Καλυδῶνι. (Π. Ε. 116.)

εἶπε δὲ Ἰακῶς, οὐκ Ἀττικῶς.

Εἰσὶν οἱ σφάλλοντες λέγοντες γεγράφηκα καὶ γεγραφῆκειν²⁰
ὡς δεδράμηκα, δεδραμήκειν· οὐ γὰρ ἐστὶν ὁμοία τὸ μὲν γὰρ
ἀπὸ περισπωμένου ῥήματος ὄν, δραμῶ^z, ὡς κρατῶ, ἐρρήθη δε-
δράμηκα, ὡς κεκράτηκα· τὸ δὲ γράφω βαρίτονον ὄν οὐκέτι
δύναται ἐπὶ τοῦ παρακειμένου δύο συλλαβαῖς πλεονεκτεῖν, ἀλλὰ
μιᾶ· ὅθεν οὐκ ἐροῦμεν, γεγράφηκα^a, ἀλλὰ γέγραφα, καὶ γε-
25 γράφειν^b πάντα γὰρ τὰ βαρίτονα ῥήματα ἀπὸ συμφώνου
ἀρχόμενα ἐπὶ τοῦ παρακειμένου μιᾶ συλλαβῆ πλεονεκτεῖ ὡς-

^m καὶ om. Herm. ⁿ ἄρα om. Herm. ^o ὡς φροντίζω Herm.
^p ὁ ἀόριστος Herm. ^q ἄκουν Barocc. ^r κατόκουν om. Barocc.
^s ὡς καὶ ὁ M. Herm. ^t μετέβαλε Herm. ^u ἐροῦμεν οἷον ἐπὶ τοῦ παρ-
ελληλυθίτου χρόνου Herm. ^v μόνον ἐφυλάξεν Herm. ^w διφθ. εἰπὼν
om. Herm. ^x οἴκειω Barocc. ^y αἰπεινῆς Barocc. ^z τοῦ δρ. Herm.
^a γεγράφηκα καὶ ἐγεγραφῆκειν Herm. ^b ἀλλὰ γεγρ. καὶ γεγραφ. om.
Herm.

περ οὖν ἀπὸ τοῦ δέρω, δέδαρκα, καὶ τρέχω, τέτροχα, οὕτω καὶ ἀπὸ τοῦ γράφω, γέγραφα μόνως ῥητέον.

Ἄμαρτάνουσιν οἱ λέγοντες πεῖν βούλομαι μονοσυλλάβως, δέον λέγειν πιεῖν δισυλλάβως· μόνως γὰρ οὕτως καὶ παρὰ τοῖς 5 ἀρχαίοις πᾶσιν εἴρηται, καὶ παρὰ τῷ ποιητῇ·

πιεῖν ὅτε θυμὸς ἀνάγει.

(II. Θ. 189.)

Σφάλλονται οἱ λέγοντες ἐπὶ τῶν μάντεων ἔθυσσε, τὸ ἐπεσκέψατο, ἐθύσατο προσῆκον· θῦσαι μὲν γὰρ τὸ ἄνευ μαντείας ἀπλῶς σφάζαι· τὸ δὲ καὶ τὰ ἱερεῖα ἐπισκοπῆσαι καὶ σκέψα- 10 σθαι, θύσασθαι λέγεται· καὶ γὰρ ἐθυσάμην, κακεῖνος ἐθύσατο ἐπὶ τῆς μαντείας· μόνως οὕτως ῥητέον, καὶ τὸ τῶν ἱερέων μὴ καλῶς φανθέντων δεύτερον ἱερεῖον ἀνατεμεῖν * * c

Ζητεῖται τὸ θέλω ῥῆμα πότερον βαρύτερόν ἐστιν, ἢ περι- σπώμενον, ἐπειδὴ ὁ μέλλον περιττοσυλλάβως κλίνεται, ἔστι 15 γὰρ θελήσω· σφάλλονται δὲ οἱ τοῦτο λέγοντες· εἰ γὰρ περι- σπώμενον τὸ θέλω ἦν, ἦν ἄρα ὁ παθητικὸς ἠθέλου, ὡς νοῶ, ἐνόουν· νῦν δὲ ἔστιν ἔθελον, ὡς ἀπὸ τοῦ λέγω, ἔλεγον· εἰ δὲ ὁ μέλλον συλλαβῇ πλεονεκτεῖ, ἐπὶ τοῦ νέμω, νεμήσω, οὕτως ἄρα καὶ θέλω, θελήσω· ὥστε εἶναι δευτέρου μέλλοντος.

Ἴνα οὐ μόνον τὰ ὑποτακτικὰ ῥήματα ἐπιφέρεται, οἶον, ἵνα παύσωνται, ἵνα παύσωσιν, ἀλλὰ καὶ τὰ εὐκτικά, οἶον, ἵνα παύσω καὶ ἵνα παύσαιμι, ὡς καὶ παρὰ τῷ ποιητῇ·

ἵνα μιν παύσειε πόνο.

(II. Φ. 249.)

Ἐχρῆν καὶ χρῆ διαφέρει τῷ χρόνῳ, τὸ μὲν ἐχρῆν ἐστὶν ἐπὶ 25 τοῦ παρελθυθότος^d, καὶ ἴσον δύναται τῷ ἔδει, ἐχρῆν γενέ- σθαι· τὸ δὲ χρῆ τοῦ μέλλοντος, ἴσον τῷ δεῖ· καὶ ὁ Δη- μισθένης· “*χρῆ τοίνυν ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὴν ἀκαιρίαν τὴν “ ἐκείνου.*”

Κίλιξ, ὁ ἀνὴρ· Κίλισσα δὲ ἡ γυνή· ὁμοίως Λίβυς, Λί- 30 βυσσα· Θράξ, Θραῖσσα· Μάγνης, Μάγνησσα

Πελυτε Μάγνησσαν κίραν·

μαγνήτις δὲ λίθος·

^c Hic desinit Herm. Cod.

^d παρελθυθότος Barocc.

Τὸ κληρονομεῖν μόνῃ γενικῇ συντάσσεται “ἐκληρονόμησε
“ τοῦδε” οὐχὶ “τόνδε.”

Ἄπεδραν ἐγὼ τὸ πρῶτον πρόσωπον, οὐχὶ ἀπέδρων· καὶ ἀπ-
έδραμεν ἡμεῖς τὸ πληθυντικόν· ὡς καὶ Σοφοκλῆς^ε.

Ἄλλ' ὅτε γὰρ δὴ τὸ σὸν ἕμμ' ἀπέδραν^ς—

5

^ε Aj. v. 167.

^ς ἕμμ' ἀπέδραν Barocc.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΗΡΩΔΙΑΝΟΥ^α.

Ἡ αὐτὴ καὶ ἡ οὐκ ἀμφότεροι ἐν τοῖς ὀνόμασι καὶ ἐν τοῖς ῥήμα-
 σιν ἀντὶ βραχέων λογιζονται. διατί; διότι αἱ ἀμφότεροι τρι-
 χῶς λέγονται ἢ γίνονται, ἢ κατὰ κρᾶσιν, ἢ κατ' ἐπικράτειαν, ἢ
 5 κατὰ διέξοδον· κατὰ κρᾶσιν, ὡς ἡ οὐ· τὸ γὰρ ε καὶ ο εἰς τὴν
 οὐκ ἀμφότερον κινᾶται· κατ' ἐπικράτειαν, ὡς ἡ η ἐν τῷ Χρῦσι,
 καὶ ἡ α ἐν τῷ κοχλίᾳ· κατὰ δὲ διέξοδον ὡς τὸ αὐτὸς, ἡ γοῦν ὁ
 αὐτός. Αὗται οὖν αἱ δύο ἡ αὐ καὶ ἡ οὐ, μὴ γεγνησὶα κατὰ
 τινὰ τρόπον τῶν τοιούτων, εἰκότως ἔπεσον, καὶ ἐκ τοῦ τῶν δι-
 10 φθόγγων ἀξιώματος καὶ διαφοροῦνται. Ἐπὶ δὲ τοῖς εὐκτικαῖς
 μακρᾶί εἰσιν. διότι τὰ τρίτα πρόσωπα τῶν ῥημάτων ὁμοχρω-
 νοῦσι τοῖς δευτέροις.

Λέγει ὁ Ἡρωδιανὸς ἐν τῷ περὶ μονήρους λέξεως, ὅτι οὐδὲν
 εἰς ῥα λῆγον θηλυκὸν δισύλλαβον τῆ οὐκ ἀμφότερον παραλήγε-
 15 ται· ἀλλὰ μόνον τὸ μοῖρα ἀπηνέγκατο τῆδε τὴν παραλήγου-
 σαν τὸ γὰρ χοῖρα ἐκτείνεται κατὰ τὸ ἐπώνυμον ὡσπερ καὶ
 παρὰ Δεινίᾳ “λέγεται γὰρ τοὺς Λακεδαιμονίους καθ' ὃν ἐν-
 “τελέα χρόνον ἦσαν αἰχμάλωτοι, δεδεμένους ἐργάζεσθαι διὰ
 “τοῦ πεδίου τὸν Λαχᾶν ποταμόν. Περιμῆδεας ἐν Τεγαῖᾳ
 20 “δυναστευούσης· ἦν οἱ πλεῖστοι καλοῦσι χοῖραν.”

Σημείωσαι, ὅτι τὸ παρ' Ὀμήρῳ ἐθέλω, δισύλλαβον οὐκ εὐ-
 ρίσκεται, καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὸ “Πηλεῖδ' ἐθέλε” οἱ τεχνικοὶ
 τίθεασι κορωνίδα, ἵνα ἦ τρισύλλαβον.

Τὸ ἔμμορε Ζηνοβίος μὲν καὶ Ἡρωδιανὸς, οὕτω κανονίζουσι·
 25 μείρω, μερῶ· ὁ μὲν παρακειμένος μέμορα, καὶ ἐν ὑπερβέσει τοῦ
 μ, ἔμμορα· ἀλλ' ἐλέγχει αὐτὸ τὸ β' πρόσωπον, οὐ διὰ τοῦ α
 γὰρ, ἀλλὰ διὰ τοῦ ε ἐκφέρεται· ὅθεν καὶ κανονίζεται οὕτως·
 μορῶ, μορήσω, ὁ πρῶτος ἀόριστος, ἐμόρησα, ὁ δεύτερος ἔμμορον,

^α Excerpta Grammaticalia Cod. Barocc. 72. f. 57. r.

ἔμορες, καὶ Αἰολικῶς, ἔμμορον, ἔμμορες, ἔμμορε. Σημείωσαι
 ὅτι οὐδέποτε ἐν ταύτῳ τρία σύμφωνα κείται, πάρεξ ὅτε ἐστὶ
 τὸ ρ· τὸ γὰρ ρ τινὲς ἀντὶ φωνήεντος δέχονται· ὅθεν καὶ τὸ
 πνεῦμα τίθεται εἰς τὸ ρ· ὅθεν ἄφειλε σκηπτροῦχος· ἀλλ' ἐπὶ
 τὸ ρ, ὅτε κείται μετὰ δασέως, δασὺ ἐστίν· ὅτε δὲ μετὰ ψιλῶν, 5
 ψιλὸν, ἵνα μὴ γένηται κακόφωνον, τριῶν ψιλῶν ὄντων, καὶ τοῦ
 τόνου ἐνδυναμοῦντος τὸν λόγον ἐξεβλήθη τὸ ρ· τὸ δὲ ἐχθρὸς,
 τόνον ἔχει ἕνα· τὸ δὲ σκηπτροῦχος δύο καταχρηστικῶς, εἰς τε
 τὸ πτροῦ περισπωμένην, καὶ εἰς τὸ χος συλλαβικῶς βαρεῖαν.
 Σημείωσαι· ἐξ οὖσων τῶν διφθόγγων· αἱ μὲν τρεῖς εὐρίσκονται 10
 μεταβληθῆναι ἐν τοῖς παρωχημένοις· αἱ δὲ τρεῖς ἀμετά-
 βλητοι· διατί; ἐξ οὖσων τῶν διφθόγγων· αἰ· αὐ· εἰ· εὐ· οἰ· οὐ·
 αἱ μὲν τρεῖς μεταβάλλονται ἐν τοῖς παρωχημένοις· ἤγουν ἢ αὐ·
 ἢ οἰ· ἢ αἰ· αἱ δὲ τρεῖς μένουσιν ἀμετάβλητοι· ἤγουν ἢ οὐ· ἢ
 εὐ· ἢ εἰ· οἶον, οὐρῶ, οὐρου· εὐχομαι, εὐχόμεν· εἰκάζω, εἰκα- 15
 ζον· καὶ λέγομεν ὅτι αἱ μὲν μένουσιν ἀμετάβλητοι ἐν ταῖς κλίσεσι
 τῶν ὀνομάτων, μεταβάλλονται ἐν τοῖς παρωχημένοις· αἱ δὲ
 μεταβαλλόμεναι ἐν ταῖς κλίσεσι τῶν ὀνομάτων, μένουσιν ἀμε-
 τάβλητοι ἐν τοῖς παρωχημένοις. σημεῖωσαι τοίνυν ἐπὶ τῶν
 τριῶν τούτων διφθόγγων· οὐ· εὐ· εἰ· ὅτι μεταβαλλόμεναι ἐν 20
 ταῖς κλίσεσι τῶν ὀνομάτων, ὡς τὸ βοῦς, βοός· Πηλεὺς, Πη-
 λέως· χαρίεις, χαρίεντος, μένουσιν ἀμετάβλητοι ἐν τοῖς παρω-
 χημένοις· οἶον οὐρῶ, οὐρου· εὐχομαι, εὐχόμεν· εἰκάζω, εἰκα-
 ζον. Σκόπει τοίνυν καὶ ἐπὶ τῶν ἐτέρων διφθόγγων· αὐ· οἰ· αἰ·
 ὅτι οὐ μεταβαλλόμεναι ἐν ταῖς κλίσεσι τῶν ὀνομάτων, μετα- 25
 βάλλονται ἐν τοῖς παρωχημένοις· οἶον γλαυξ, γλαυκός· οἶς,
 οἰός· παῖς, παιδός· μεταβάλλονται δὲ οὕτως ἐν τοῖς ῥήμασιν·
 οἶον, αὐχῶ, ἠύχουν· οἰκτεῖρω, ᾠκτεῖρα· αἰσχύνομαι, ἠσχυνό-
 μην· εἰ δέ ποτε ἐξ αὐτῶν ἢ αὐ ἐν ταῖς κλίσεσι τῶν ὀνομάτων
 μεταβάλλεται, ὡς ἐπὶ τοῦ γραῦς, γραός· καὶ ναῦς, νηός, οὐδὲν 30
 θαυμαστόν· τέως εὐρισκομένου καὶ οὕτως διφορομένου κατὰ
 κλίσιν, ἐνίκησαν τὰ πλείονως εὐρισκόμενα, καὶ τίθεται ἐν τοῖς
 ἀμεταβλήτοις· τὰ δὲ παρὰ ταῦτα μεταβάλλονται ἐν τοῖς παρω-
 χημένοις, ὡς τὸ ἠύχόμεν καὶ ἠύλόγησεν, Ἀττικῶς μεταβάλ-

λονται ἢ βαρβαρικῶς, καθὼς Ἡρωδιανὸς ἐν τῷ περὶ βαρβαρισμοῦ διαλαμβάνει.

Τρέπω· ὁ μέλλων τρέψω· ὁ ἀόριστος ἀ' ἔτρεψα· ὁ β' ἔτραπον καὶ ὤφειλεν εἶναι ἔτρεπον· ἀλλὰ κ' ἂν που τύχοι τὸ ε σὺν ἀμεταβόλῳ, τότε αὐτὸ τρέπει εἰς α ὁ β' ἀόριστος.

Τμῶ, τμήσω· καὶ παράγωγον, τμήγω τὸ χωρίζω, τμήξω, ὁ ἀόριστος ἔτμηξα· ὁ β' ἔτμαγον· τὸ γ' τῶν πληθυντικῶν ἔτμαγον· βούλεται γὰρ ἔχειν ὁ β' ἀόριστος τὸ σύμφωνον τοῦ ἐνεστώτος, πλὴν ἐν τῇ δ' συζυγίᾳ τῶν βαρυτόνων· ἐν ἐκείνῃ γὰρ, 10 ἢ εἰς δύο σσ λήγει, ἢ εἰς ζ' διὰ τοῦτο ὀφείλεις ἐν τούτοις βλέπειν τὸν μέλλοντα· καὶ εἰ ὁ μέλλων διὰ τοῦ ξ, ὁ β' ἀόριστος διὰ τοῦ γ' οἶον ὀρύσσω, ὀρύξω, ὠρυγον, καὶ ὀρώρυγον Ἀπτικῶς· εἰ δὲ εἰς σ ὁ μέλλων, ὁ β' ἀόριστος εἰς δύο ζ' οἶον 15 συρίζω, συρίσω, ἐσύριδζον· διατί δὲ οὕτω ταῦτα ἐλέγομεν; ὅτι τῶν βαρυτόνων συζυγιῶν, ἡ μὲν ε' ἐστὶν ἀμετάβλητος κατὰ τοὺς μέλλοντας, ἡ δὲ σ' προσλαμβάνει κλιτικὸν τὸ σ πανταχοῦ ἐν τοῖς μελλουσι· καὶ περὶ τούτων οὐδεμία ζήτησις· ἡ μέντοι ἀ' ἐκφερομένη διὰ ψιλοῦ τοῦ π, καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος αὐτοῦ δασέος φ, καὶ τοῦ μέσου αὐτῶν β, ἐν τῷ μέλλοντι πανταχοῦ 20 ἔχει τὸ ψ.

Ἡ β' ὁμοίως ἐκφερομένη διὰ ψιλοῦ τοῦ κ, καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος αὐτοῦ χ, καὶ τοῦ μέσου αὐτῶν γ, ἐν τῷ μέλλοντι πανταχοῦ ἔχει τὸ ξ.

Ἡ δὲ γ' ἐκφερομένη διὰ ψιλοῦ τοῦ τ, καὶ τοῦ ἀντιστοιχοῦντος αὐτοῦ θ, καὶ τοῦ μέσου αὐτῶν δ, ἐν τῷ μέλλοντι πανταχοῦ τὸ γ ἔχει.

Ἡ τοίνυν δ' ἐκφερομένη διὰ δύο σσ καὶ τοῦ ζ, οὐκ ἔχει πανταχοῦ τὸν αὐτὸν κατὰ τὸ σύμφωνον μέλλοντα· ἀλλὰ πῆ μὲν διὰ τοῦ ξ ἐκφερομένη, ὡς τὸ ὀρύσσω, ὀρύξω· πῆ δὲ διὰ τοῦ 30 σ, ὡς φράζω, φράσω· ἐπεὶ τοίνυν οὐκ ὤφειλεν ὁ β' ἀόριστος τῆς δευτέρας συζυγίας ἔχειν τὸ σύμφωνον τοῦ ἐνεστώτος, ἦν γὰρ ἡ παραλήγουσα μηχανομένη τῇ ἐκτάσει τοῦ ζ, ἡ τῶν δύο σσ, ἐσκόπησε τὸν μέλλοντα· καὶ ἐπεὶ ποτὲ μὲν εὑρίσκει τὸν μέλλοντα διὰ τοῦ ξ· ἦν δὲ τὸ ξ σύμφωνον τοῦ μέλλοντος τῆς

β συζυγίας τῶν βαρυτόνων· σύμφωνον δέ ἐστιν ἐν τῷ ἐνεστῶτι τὸ γ τῆς αὐτῆς β συζυγίας· ὡς τὸ νύσω, νύξω· ὡσεὶ ἔχων τὸ σ σύμφωνον τοῦ ἐνεστῶτος, ἐπειδὴ διὰ τοῦ σ ὁ μέλλων ἐξεδόθη διὰ τοῦ * * ὁ ἀόριστος· * ἀπορίαν δὲ ἔχει· διατί; ἐπεὶ πάντες οἱ μέλλοντες τῆς β' συζυγίας τῶν βαρυτόνων διὰ τοῦ ξ' 5 ὡς πάντες οἱ μέλλοντες τῆς γ' διὰ τοῦ γ' εὐρίσκεται δὲ ἐκφερομένη ἡ β' συζυγία, μὴ μόνον διὰ τοῦ γ, ἀλλὰ διὰ τοῦ ψιλῶ κ, καὶ τοῦ δασέος χ· καὶ ἡ τρίτη, μὴ μόνον διὰ τοῦ δ, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ ψιλῶ τ, καὶ τοῦ δασέος θ, ὁ β' ἀόριστος τῆς β' συζυγίας οὐκ ἔσχεν ἢ ἀπὸ τῶν ψιλῶν, ἢ ἀπὸ τῶν δασέων συμ- 10 φῶνων, ἀλλὰ μέσα, εἴπερ διὰ τοὺς μέλλοντας συνέβησαν τῶν β' ἀορίστων· καὶ λύεται οὕτω κατ' ἐμέ.

Ἡ δ' συζυγία τῶν βαρυτόνων, εἰ μὲν διὰ δύο σσ ἐκφέρεται, ὡς ἐπιτοπολὺ διὰ τοῦ ξ ἔχει τὸν μέλλοντα, καὶ διὰ τοῦ ζ, διὰ τοῦ σ τὸν μέλλοντα ἔχει· τὸ τοίνυν δ τὸ σύμφωνον τοῦ β' ἀο- 15 ρίστου, συγγένειαν μὲν ἔχει πρὸς τὸ σύμφωνον τοῦ ἐνεστῶτος τὸ ζ.

Ἐκ τοῦ σ γὰρ καὶ δ τὸ ζ· οὐ πρὸς τὸ θ καὶ τὸ τ· καὶ πάλιν τὸ γ σύμφωνον τοῦ β' ἀορίστου, οἰοῖται τινὰ συγγένειαν ἔχει πρὸς τὰ δύο σσ τὸ σύμφωνον τοῦ ἐνεστῶτος, παρὸ πρὸς τὸ κ χ· 20 ὅτι δὲ τοῦτο συγγένειαν ἔχει τὸ γ πρὸς τὰ δύο σσ, εὐρίσκεται καὶ ἐκ τοῦ νύγω, νύσσω μὲν τὸ αὐτὸ σημαινόντων, ἐν ἄλλῃ καὶ ἐν ἄλλῃ συζυγίᾳ ἐκφερομένων· ποτὲ διὰ τοῦ γ, ποτὲ διὰ δύο σσ, καὶ ἑτέρα εἰ σκοπήσεις εὐρήσεις. Ἐω, τὸ πληρῶ· καὶ ἐξ αὐτοῦ παράγωγον ἔημι· ὁ β' ἀόριστος ἦν, ὁ μέσος ἦμην, ἦσο, 25 ἦτο· τῶν πληθυντικῶν τὸ γ' ἦντο, καὶ Ἰωνικῶς ἔντο.

Ἐστω· εἰμὶ τὸ ὑπάρχω· ὁ β' ἀόριστος ἦν· τὸ πληθυντικὸν ἐμέν, καὶ εἰμέν, καὶ εἰσμέν κατὰ ποιητάς· ἡ μετοχὴ εἷς, ἔντος· καὶ τὸ προστακτικὸν, ἐπεὶ τὴν παραλήγουσαν θέλει ἔχειν τὸ προστακτικὸν τοῦ ἰδίου ὀριστικοῦ τοῦ α τῶν πληθυντικῶν, 30 εὐρίσκεται ἡ παραλήγουσα αὕτη εἰς ι προσεχῶς· εἰς ε δέ, πόρρω· εἰ μὲν γὰρ ἐστι, προσλαμβάνεται δὲ καὶ τὸ σ· εἰς μὲν γὰρ λέγεται κατὰ τοὺς ποιητάς, εἰκὸς τὸ προστακτικὸν προσλαμβανομένης τῆς προσεχοῦς παραλήγουσας τοῦ ι καὶ

τοῦ σ, ἴστί· ἀλλ' οὐκ ἀδικεῖται τὸ ε παντελῶς· εἰς τρίτον γὰρ, εὔρηκε καὶ αὐτὸ τὴν οἰκείαν τάξιν· τὸ γὰρ τρίτον ἔστω γράφεται· τὰ δυϊκὰ, ἔστων, ἔστων· τὰ πληθυντικά, ἔστε, ἔστωσαν.

5 Σημειῶσαι, ὅτι ὁ Φιλόπονος λέγει, διὰ τοῦτο οὐκ ἀποβάλλει τὸ εἶπω τὸ κλιτικὸν ἐν τῇ μετοχῇ, διότι θέλει συνάρχεσθαι τῷ ἰδίῳ πρώτῳ ἀορίστῳ, ἐν πάσαις ταῖς κλίσεσιν· ἐπεὶ οὖν οὐκ ἀποβάλλει ὁ ἀορίστος ἀπὸ τοῦ εἶπα τὸ ι, διότι ἐκ τοῦ μέλλοντος ἔπω προσελάβετο τὸ ι, καὶ ἔτρεψε τὸ διπλοῦν εἰς
10 ἀπλοῦν· καὶ ἐγένετο τὸ μακρὸν φύσει, * * ἐπὶ ἀορίστου τοῦ εἶπα, καὶ ἔσχε τοῦτον τὸν χρόνον ἀμετάβλητον, ἐγένετο καὶ τὸ εἶπον β' ἀορίστου, καὶ ἡ εἰπὼν μετοχῇ, καὶ τὸ εἶπω ὑποτακτικὸν, ἀμετάβλητα κατὰ τὴν ἄρχουσαν.

Σημειῶσαι, ὅτι λέγουσι τινὲς, ὅτι τὸ φεύγωμεν, ἀ' πρόσω-
15 πον ἔστι τῶν προστακτικῶν διὰ τὸ ὑποτιθέναί τὸν κελεύοντα τὸ ἴδιον πρόσωπον τοῖς κελευομένοις· ἢ ὅτι πολλάκις πρὸς κρείττονας αἱ προτάσεις γίνονται· ἢ πολλάκις διὰ τὸ ἀνεπαχθές· τίθενται τοίνυν αὐτὴν τὴν ὑποθετικὴν οἱ Στωϊκοὶ ἄλλην ἔγκλισιν, ἀπὸ τὰς ε' ἐγκλίσεις, ὁμοίως καὶ τὴν ἀνακριτικὴν,
20 ἤγουν ἐρωτηματικὴν, οἶον

πῆ ἔβη Ἀνδραμάχη;

ὡς παρ' ἐκείνοις ἑπτὰ εἰσιν αἱ ἐγκλίσεις.

Λέγει ὁ Ἡρωδιανὸς ἐν τῷ περὶ διχρόνων, ὅτι τὰ διὰ τοῦ αἰα γεγονότα ἐκ θηλυκῶν πρωτοτύπων ληγούσων εἰς α ἢ εἰς ε, μα-
25 κρὸν ἔχουσι τὸ α· οἶον, ἄμαξα, ἀμαξαία· σελήνη, σεληναία· ἄρουρα ἀρουραία· πλὴν τοῦ γαῖα· μήποτε οὖν διὰ τὴν βραχυσυλλαβίαν ἐνηλλάγη· τοιαῦτα γὰρ καὶ τὰ δυσύλλαβα τὰ μὴ ὄντα παρόνυμα, οἶον· αἶρα· μαῖα· ὁμοίως σημειοῦνται καὶ τὸ διὰ καὶ ἰα, ὅτι βραχυκατάληκτα ὄντα, παρὰ τὸν κανόνα εἰςὶ
30 παρεσχηματισμένα τοῖς ἀρσενικοῖς· καὶ ὀφείλουσιν ὁμοχρονεῖν τῇ γενικῇ τῶν ἐνικῶν τοῦ ἀρσενικοῦ.

Ἰστέον, ὅτι τὸ ποτί, προσὶ ἦν· καὶ λέγει ὁ τεχνικὸς Ἡρωδιανὸς, πρῶτον ἐπλεόνασε τὸ ι, καὶ ἐγένετο προσὶ, καὶ ἔκτοτε

ἐτρόπη Δωρικῶς τὸ σ εἰς τ· οἱ γὰρ Δωριεῖς τὰ τελικὰ σ οὐ
τρέπουσιν εἰς τ· ἀλλ' ἢ τὰ ἐξ ἀρχῆς, ἢ τὰ μέσα· ὅλον τημεῖον,
ἀντὶ τοῦ σημεῖον· καὶ ἀποίτωμεν, ἀντὶ τοῦ ἀποίσωμεν· οὕτω
τοῖνυν γενόμενον ἐγένετο προτὶ, καὶ συγκοπῇ τοῦ ρ, ποτί· λέ-
γουσι δὲ τινές, ὅτι καὶ ὁδὸς ἡμῖν ἐν χρήσει τὸ προσί, εἰ ἐγένετο 5
μετὰ τὸν πλεονασμὸν τοῦ ι ἢ τροπῇ τοῦ σ εἰς τ· καὶ λέγει ὁ
γραμματικὸς Ἰωάννης, ὅτι ἅμα πλεονασμὸς ἐγένετο τοῦ ι, καὶ
ἅμα τροπῇ τοῦ σ εἰς τ.

Σημεῖωσαι, ὅτι ἐστὶ βραχεῖα ἢ παραλήγουσα τοῦ β' ἀορί-
στου, ἵνα μὴ συνεμπέση τῷ παρατατικῷ· οἶον, λείβω, ὁ παρα- 10
τατικός ἔλειβον· ὁ β' ἀόριστος ἔλιβον· λείπω, ὁ παρατατικός,
ἔλειπον· ὁ β' ἀόριστος ἔλιπον. ὅσοι δὲ οὐκ ἔχουσι διαστολήν,
ἀπὸ τῆς μετοχῆς χαρακτηρίζονται· τὸ δὲ ἔγραφον καὶ ἔνγωον,
παρατατικός μᾶλλον, ἢ β' ἀόριστος· ὁ γράφων γὰρ καὶ ὁ νύ-
γων· διότι ὁ δεύτερος ἀόριστος ἐπὶ μετοχῆς ὀξύνεσθαι θέλει· 15
οἶον τυπῶν, πλακῶν· ὁ δὲ παρατατικός ἐπὶ μετοχῆς βαρύνεται·
οἶον, τύπτων· ὅθεν καὶ τὸ ἔτεκον δευτέρου ἀορίστου λέγουσιν
εἶναι· καὶ γὰρ ἐπὶ μετοχῆς, ὁ τεκῶν γράφεται ὀξυνῶνως.

Συνήμι· ὁ μέλλων ξυνήσω· ὁ ἀόριστος ξυνῆκα· καὶ προσ-
θέσει τοῦ ε, ξυνέηκα· πῶς ἀπὸ τῶν ε, ἤγουν πέντε σεσημειω- 20
μένων, τοῦ εἶπα, καὶ τὸ ἤνεγκα, κινουῦνται καὶ κατὰ τὰς ἄλλας
ἐγκλίσεις, τὰ δὲ τρία οὐ κινουῦνται; καὶ λέγει ὁ Ἀπολλώνιος,
ὅτι τὸ εἶπα καὶ τὸ ἤνεγκα ἐπειδὴ οὐκ ἔχουσι μέλλοντας ἐν
χρήσει ὀφείλοντας ἐλέγξαι τὴν παραλογίαν αὐτῶν, ἐν τῷ λή-
γειν, τὸν μὲν εἰς π, τὸν δὲ, εἰς κ, ἀορίστους ὄντας, εἰκότως 25
οὐκ ἐκωλύθησαν καὶ περαιτέρω προβῆναι· τὸ δὲ ἔδωκα· ἔθηκα·
ἤκα, ἔχοντα μέλλοντας τοὺς ἐλέγχοντας τὴν παραλογίαν αὐ-
τῶν, εἰκότως ἐκωλύθησαν περαιτέρω προβῆναι· ὅτι δὲ ἐστὶ
τοῦτο, δείκνυσι καὶ ἐκ τούτου· ἑμαυτὸν ἔτυψα· σαυτὸν ἔτυψας·
ἑαυτὸν ἔτυψε· συνάπτεται τοῖνυν τὸ ἑαυτὸν τῷ τρίτῳ προσώπῳ· 30
καὶ ἔαν τολμῆσῃ εἰσελθεῖν εἰς τὸ δεύτερον καὶ τρίτον πρόσω-
πον, ἐλέγχεται ὡς παράλογον, ἀπὸ τοῦ ἑμαυτὸν πρώτου, καὶ
σαυτὸν δευτέρου· ὅταν δὲ ἔλθῃ εἰς πληθυντικά, ἐπειδὴ ἀντωνυμία

σύνθετος ἐν τοῖς πληθυντικοῖς οὐκ ἔστι, διὰ τοῦτο οὐκ ἔχει τὸν κωλύσοντα αὐτὸν, τότε τὸ τρίτον ἀκωλύτως λέγεται· οἶον ἑαυτοὺς ὠφελήσαμεν^c· καὶ ταῦτα μὲν Ἀπολλώνιος. Ὁ δὲ Ἡρωδιανὸς λέγει, ὅτι τὸ εἴπα, διὰ τοῦ ψ ὠφείλει ἐκφέρεσθαι, 5 ἐπειδὴ καὶ ὁ μέλλων διὰ τοῦ ψ· καὶ πάλιν τὸ ἦνεγκα, διὰ τοῦ ξ ὠφείλει ἐκφέρεσθαι, ἐπειδὴ καὶ ὁ μέλλων διὰ τοῦ ξ· ἐπεὶ τοίνυν ἐγένετο εἴπα καὶ ἦνεγκα· ἔχει δὲ συγγένειαν τὸ ψ πρὸς τὸ π, καὶ τὸ ξ πρὸς τὸ κ, διὰ τοῦτο ὡς φυλάξαντα μέρος τῆς ἀναλογίας, ἐκλίθησαν περαιτέρω· ὁ δὲ ἔδωκα· ἔθηκα· ἦκα· 10 εἰς σ ὠφείλον· ἐπεὶ καὶ ὁ μέλλων διὰ τοῦ σ· ἐπεὶ τοίνυν οὐκ ἔχουσι συγγένειαν ταῦτα, ἤγουν τὸ κ τῶν τριῶν τούτων πρὸς τὸ σ οἰانوῦν, εἰκότως ἔμειναν ἄκλιτα.

Δίδωμι· ὁ μέλλων δώσω· ὁ β ἀόριστος ἔδων· τὸ πληθυντικόν, ἔδομεν, ἔδοτε, ἔδοσαν· ὁ κανὼν τὰ εἰς μὲν πληθυντικά, 15 ἀπὸ τῶν εἰς ν φύσει μακροκαταλήκτων κεκλιμένων, εἰς αὐ ποιεῖ τὸ τρίτον.

Σημειῶσαι δὲ ἐπὶ τῶν εἰς μι, ἐπὶ δευτέρου ἀορίστου φυλάττεται ἡ λήγουσα αὐτοῦ, ἤγουν τοῦ δευτέρου ἀορίστου, ἐν τοῖς πληθυντικοῖς παραλήγουσα ἡ αὐτή· οἶον, ἴστημι· ὁ β ἀόριστος, ἔστην, ἔστημεν, ἔστητε· γινῶμι· ὁ β ἀόριστος, ἔγνω, ἔγνωμεν, ἔγνωτε· πλὴν τοῦ ἔθην, ἔθεμεν, ἔθετε· καὶ τοῦ ἔδων, ἔδομεν, ἔδοτε· καὶ διατὶ πλὴν τούτων; διότι, φησὶν ὁ τεχνικός, τὰ ἐνικὰ αὐτῶν, οἶον, ἔθην, ἔδων, ἦν, οὐχ εὐρίσκονται ἐν 20 χρήσει· τούτου χάριν τὰ πληθυντικά αὐτῶν εὐρισκόμενα ἐν 25 χρήσει, ἐναλλάσσονται κείμενα ὡς ἔτυχε.

Σημειῶσαι· ὅτι τὸ ἐσσι σχηματίζεται ὁ Τρύφων, καὶ ὁ τούτου μαθητῆς Ἀπολλώνιος, καὶ ὁ τοῦ Ἀπολλωνίου υἱὸς ὁ Ἡρωδιανός, ἀπὸ τοῦ εἰμί· ὁ δὲ Φιλόπνονος οὐ καλῶς λέγουσι λέγειν ἐκείνους, κατὰ τὸν τρόπον ἀμαρτάνοντας· πρῶτον ἀπὸ 30 τῆς παραληγούσης, ὅτι ἔχει τὸ σ καὶ μ· δεύτερον, ὅτι θέσει μακρά· τρίτον ἀπὸ τοῦ χαρακτῆρος ἀνελληνίστου τυγχάνοντος τοῦ εἰμί· τέταρτον ἀπὸ τοῦ τόνου· τὰ γὰρ εἰς μι πλὴν τῶν

^c In marg. ἑαυτοὺς ὠφελήσατε· ἑαυτοὺς ὠφέλησαν.

ἐγκλινομένων, ἢ προπερισπῶνται, ἢ προπαροξύνονται· οὐδέποτε δὲ ὀξύνονται· λοιπὸν θαυμασιῶς σχηματίζουσιν οὗτοι τὸ ἔσσι, ἀπὸ τοῦ εἰμί· τὸ τρίτον εἶς· ὡς τὸ

τίς ποθεν εἶς ἀνδρῶν;

καὶ καθ' ὑπέρθεσιν ἔσι· καὶ ἐπεὶ τὰ εἰς ἰ λήγοντα, φύσει μα-5
κρᾶ παραλήγεται, ἔσσι· διατί δὲ οὐκ ἔστι τὸ ν ἐφέλκυστικόν;
διότι κατὰ μὲν Τρύφωνα, ὅτι πλεονασμὸν ἔχει τοῦ ἰ, κατὰ δὲ
Φιλόπονον ὅτι καθ' ὑπέρθεσιν ἐγένετο.

Σημείωσαι· εἰ πᾶν παθητικὸν τοῦ ἰδίου ἐνεργητικοῦ περιττο-
συλλαβεῖ χωρὶς τῶν εἰς μι· οἷον τύπτω, τύπτομαι· ἔτυπτον, 10
ἐτυπτόμην· διατί ὁ παρακείμενος καὶ ὁ ὑπερσυντελικὸς παθη-
τικοί, οὐ περιττοσυλλαβοῦσι τοῖς ἐνεργητικοῖς, ἀλλ' ἴσοσυλλα-
βοῦσιν· οἷον, ὄρκα, ὄρμαι; καὶ λέγει ὁ Ῥωμανός, ὅτι πᾶν παθη-
τικὸν ἢ μέσον ἔχον τὸ μ κλιτικὸν· μιᾷ συλλαβῇ περισσεῦον
τοῦ ἰδίου ἐνεργητικοῦ, θέλει ἔχειν τὴν παραλήγουσαν τοῦ πρώ- 15
του προσώπου τῶν πληθυντικῶν τοῦ ἰδίου ἐνεργητικοῦ· ἅμα δὲ
καὶ τὴν παραλήγουσαν τῆς γενικῆς τῆς μετοχῆς τοῦ ἐνεργητι-
κοῦ· οἷον, τύπτω, τύπτομεν· ὁ οὖν παρακείμενος καὶ ὑπερσυν-
τελικός, τῷ μὲν λόγῳ τῆς παραληγούσης τοῦ πρώτου τῶν πλη-
θυντικῶν, ὄφειλον γράφεσθαι ὄρκαμαι, καὶ ὄρκειμην, ὄρκα μὲν 20
γὰρ καὶ ὄρμην, τὸ πρῶτον πρόσωπον τῶν πληθυντικῶν τοῦ ἐνε-
ργητικοῦ· τῷ δὲ λόγῳ τῆς παραληγούσης τῆς γενικῆς τῆς
μετοχῆς τοῦ ἐνεργητικοῦ, ὄφειλον γράφεσθαι, ὄρκομαι, καὶ ὄρ-
κόμην· ὄρκως γὰρ, ὄρκότος, ἢ γενικῆ τῆς μετοχῆς τοῦ ἐνεργη-
τικοῦ, διὰ τοῦ ο τὴν παραλήγουσαν ἔχει· τούτων οὖν μαχο- 25
μένων, ἀπεκόπη ἢ ἀμφιβαλλομένη συλλαβῇ, καὶ ἐξ ἀνάγκης
ἴσοσυλλαβεῖ.

Σημείωσαι· ὅτι αἱ μὲν εἰς αἰ λήγουσαι εὐθεῖαι τῶν πλη-
θυντικῶν, περισπῶσιν ἐπὶ ἀρσενικοῦ τὴν γενικὴν, ἐπὶ δὲ θηλυ-
κοῦ, εἰ μὲν ἔστι μονογενές, περισπῶσιν· εἰ δὲ παρεσχημα- 30
τισμένον ἀρσενικοῖς, ἀκολουθοῦσι τῷ τόνῳ τοῦ ἀρσενικοῦ τῶν
πληθυντικῶν· οἷον καλοῖ, καλῶν· καλαί, καλῶν· ἄγιοι, ἀγίων·
ἄγιστοι, ἀγίων· ὅτε δὲ παραλλάσσει κατὰ τὴν γραφὴν, παρ-
αλλάσσει καὶ κατὰ τὸν τόνον· οἷον, ἠδύς, ἠδέος, ἠδέας·

ἡδέων ἡδεῖα, ἡδείας ἡδεῖαι, ἡδειῶν οὕτω καὶ τὸ γλυκὺς, γλυκέος γλυκέες, γλυκέων γλυκεῖα γλυκεῖαι, γλυκειῶν. σεσημείωσαι τὸ κοῦροι, κούρων καὶ κοῦραι, κουρῶν ὄχθοι, ὄχθων, καὶ ὄχθαι, ὄχθῶν. παιδίσκοι, παιδίσκων καὶ παιδίσκαι, παι-
5 δισκῶν χῆροι, χῆρων καὶ χῆραι, χῆρῶν διατί σεσημείωται; καὶ λέγει ὅτι οὐκ εἰσι παρεσχηματισμένου ἀρσενικοῖς τὰ τοιαῦτα, ἄλλα μᾶλλον πρωτοτύπως θηλυκά εἰσι διότι καὶ θηλυκοῖς ἀρμόζουσι τὰ τοιαῦτα.

Τὰ ῥήματα τὰ μὴ γραφόμενα ἐνεργητικοῖς, ἐν τοῖς μέσοις
10 χρόνοις πλείον ῥέπουσιν εἰς τὸ παθητικόν, ἢ εἰς τὸ ἐνεργητικόν, ὡς τὸ τέτῃκα ἄτινα δὲ γράφεται ἐνεργητικῶς, ἐν τοῖς μέσοις αὐτῶν χρόνοις, πλείον εἰς τὸ ἐνεργητικόν, ὡς τὸ ἐθαυμασάμην, ἀντὶ τοῦ ἐθαύμασα.

Τὸ οὗτος καὶ τὸ αὐτῆ, καὶ τὸ τοῦτο, δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι
15 εἰσὶ καὶ διὰ τοῦτο δέχονται τὸν προσχηματισμὸν τοῦ ι, διὰ πλείονα δεῖξιν, οἶον, οὗτοςί αὐτῆί καὶ τουτί ὁμοίως καὶ ἐν τῇ κλίσει αὐτῶν πάσῃ τὸ δὲ αὐτὸς ἀναφορικόν ἐστι, καὶ οὐδέχεται τὸ ι οὐ δύνασαι γὰρ εἰπεῖν αὐτοσί.

Ἡ ἔμαυτοῦ καὶ ἡ σαυτοῦ καὶ ἡ ἑαυτοῦ εὐθείας οὐκ ἔχουσι,
20 διότι ταυτοπάθειαν δηλοῦσιν ἤγουν, ὅτ' ἂν τὸ αὐτὸ πρόσωπον καὶ ποιεῖ καὶ πάσχει πρὸς ὃ δὲ φέρεται ἡ ἐνέργεια, ἐκεῖνο πλαγιῶς λέγεται αἰεὶ τὸ δὲ ἐνεργοῦν ἔχει τὴν εὐθειᾶν οἶον, τύπτω ἐγὼ σε οὐχί συ οἶον, καὶ τύπτω ἔμαυτόν καὶ κατηγορῶ ἔμαυτοῦ οὐχὶ κατηγορῶ ἔμαυτός καὶ οὐ λέγομεν ὅτι
25 τύπτω ἐγὼ σαυτόν οὔτε σὺ τύπτει ἔμαυτόν, ἢ ἑαυτόν, ἀλλ' ἐγὼ ἔμαυτόν καὶ σὺ σαυτόν καὶ ἐκεῖνος ἑαυτόν καὶ ὡσπερ τὸ ἔμαυτοῦ οὐ λαμβάνεται εἰς δεύτερον πρόσωπον, ἢ εἰς τὸ τρίτον, οὕτως οὐδὲ τὸ σαυτοῦ λαμβάνεται εἰς πρῶτον ἢ εἰς τρίτον οὐδὲ τὸ ἑαυτοῦ λαμβάνεται εἰς δεύτερον ἢ εἰς πρῶτον
30 οἶον τύπτεις σὺ ἑαυτόν, ἢ ἐγὼ ἑαυτόν ἄτοπον γάρ ἐν δὲ τοῖς πληθυντικοῖς, ἐπεὶ ἐλλείπουσιν ἢ τοῦ πρώτου προσώπου καὶ ἢ τοῦ δευτέρου, ἔχει χώρας ἢ τοῦ τρίτου προσώπου λέγεσθαι ἐν τοῖς τρισὶ προσώποις.

Τὸ ὡς συντάσσεται μετὰ ἀπαρεμφάτου ὅτε δὲ ἔχει τὸν τὲ

σύνδεσμον καὶ τὸν καὶ μετὰ ὀριστικοῦ· ὡς ἐν τῷ, “ ἦλθεν ὁ
 “ Φιλόπονος, ὥστε καὶ ἐπήνεσε τὴν γραφὴν”

ῥίπτω, ἀπλῶς· ῥίπτω δὲ μετὰ σφοδρότητος ῥίπτω.

Μετοχή, διὰ τοῦτο λέγεται μετοχή, διότι μετέχει ὀνόματος
 καὶ ῥήματος, εἰ δὲ οὐ μετέχει τούτων, οὐκ ἔστι μετοχή· τὸ 5
 γοῦν ἐρωμένη, καὶ τὸ εἰμαρμένη, καὶ τὰ τοιαῦτα, οὐκ εἰσὶ
 μετοχαί, ἐπειδὴ οὐκ ἔχουσι τὸ ἴδιωμα τοῦ ῥήματος· τὰ γὰρ
 παθητικὰ τῶν ῥημάτων δοτικῇ συντάσσεται, ὡς τύπτομαι
 σοι· τὸ δὲ ἐρωμένη, οὐ λέγεται τινὶ, ἀλλὰ τινός· ἤγουν ἐρω-
 μένη τοῦ δεῖνος. 10

Τὸ ἴθι, εἰ μὲν ἐστὶ ῥῆμα, συντάσσεται μετὰ μετοχῆς μέλ-
 λοντος· ὡς, ἴθι ποιήσων τὸδε· εἰ δὲ ἐπιρῥημα ἐστὶ παρακε-
 λευσματικόν, ὡς περ τὸ ἄγε, συντάσσεται μετὰ προστακτικοῦ
 ὡς, ἴθι φράσον ἴθι ποιήσων τὸδε.

Πάντα τὰ ῥήματα τὰ ἐνεργητικὰ, ἃ καὶ δραστήρια λέγεται 15
 καὶ μεταβατικά, μετὰ αἰτιατικῆς συντάσσεται· ὡς, τύπτω
 σε, καὶ τὰ ὅμοια, τὰδε παθητικὰ μετὰ δοτικῆς, ἢ μετὰ τῆς
 ὑπὸ πρόθεσεως μετὰ γενικῆς· ὡς, τύπτομαι σοι, ἢ τύπτομαι
 ὑπὸ σοῦ· τὸ δὲ φεύγω σε, καὶ φοβοῦμαι σε, καὶ μὴ ὄντα δρα-
 στήρια, ὁμοίως μετὰ αἰτιατικῆς συντάσσεται· νοεῖται δὲ ἐν 20
 τούτοις ἢ διὰ πρόθεσις· ὡς, φεύγω διὰ σε, καὶ φοβοῦμαι διὰ
 σε· ὡς αἰτίου ὄντος ἐκείνου ὃν φεύγεις· τὰ δὲ ἔχοντα ἐνέρ-
 γειαν, οὐ μᾶλλον εἰς τὸ ἐν πρόσωπον, ἢ εἰς τὸ ἕτερον· ὡς
 πολεμῶ σοι· παλαίω σοι, μετὰ δοτικῆς συντάσσεται.

Τῶν ὀνομάτων, τὰ μὲν δηλοῦσι πάθος, τὰ δὲ ἐνεργειαν· ὡς 25
 ποιητής, ποιητός· κριτής, κριτός· τῶν δὲ δηλούντων πάθος, τὰ
 μὲν ἔχουσι τὸ πάθος ἐνεργεία, τὰ δὲ δυνάμει· ἐνεργεία μὲν,
 ὡς, γνωστός, ἤγουν ἐγνωσμένος, δυνάμει δὲ, ὡς, θνητός· τρωτός·
 ἤγουν ὁ δυνάμενος τρωθῆναι.

Πάντα τὰ εἰς θεὸν ἐπιρῥήματα κίνησιν ἔχει ἀπὸ τόπου· ὡς 30
 οὐρανόθεν γῆθεν· Ἀθήνηθεν· τούτέστι ἀπὸ οὐρανοῦ· ἀπὸ γῆς·
 ἀπὸ Ἀθηνῶν· καὶ ἔχουσι τὴν ἀπὸ πρόθεσιν ἐν ἑαυτοῖς· καὶ διὰ
 τοῦτο οὐ δύναται αὐθις ληφθῆναι· ὡς ἀπὸ οὐρανόθεν ἢ ἀπὸ
 Ἀθήνηθεν· ὅμως δὲ ποιεῖται ἀδεία ποιητικῇ.

Τὸ ἦκω τὸ ἔρχομαι, συντάσσεται μετὰ μετοχῆς ἀορίστου ὡς τὸ

ἦκω λυγῶν νεκρῶν κυθμῶνα καὶ σκότου πύλας

καὶ μετὰ μετοχῆς μέλλοντος, ὡς παρὰ Λουκιοῦ· “οἶμαι δὲ
5 “καὶ σφᾶς ἔτι καὶ Σάμιππον τουτονὶ μὴ κατ’ ἄλλο τι, ἔξ
“ἄστεος ἦκειν, ἢ ὄψομένους τὸ πλοῖον” καὶ δῆλον εὐθύς ἀκού-
οντι τῷ σύνεσιν ἔχοντι πότε συντακτέον ταύτη, ἢ ἐκείνη τῇ
μετοχῇ τῇ τοῦ μέλλοντος φημί, καὶ τῇ τοῦ ἀορίστου ὅταν
γὰρ ὡσπέρ τις διενεργῇ λέξιν λάβῃ, τότε χώραν δοτέον τῇ
10 μετοχῇ τοῦ ἀορίστου ὡς ἐπὶ παραδείγματος φαίημεν ἂν, καὶ
τὰ κατ’ ἐμὲ, εὖ διαθεῖς, ἦκω ὅταν δ’ ἔρχηται ἐπὶ τοῦτο, ὅπως
ἄψηται τοῦ πράγματος, τότε τῇ τοῦ μέλλοντος μετοχῇ ὡς ἐπὶ
παραδείγματος ἦκω ποιήσων Ἀριστοφάνης ἐν Νεφέλαις^d.

ἦκομεν τὸν πύλον ἠμέμεναι λεῶν.

15 Οἱ Ἀττικοὶ, ῥημάτων τῶν ἐνεργητικῶς γραφομένων τῶν ἐν-
εστῶτων, ὡς, ἀκούω· ἐπαινῶ· γελῶ· θαυμάζω· γινώσκω· καὶ
ἕτερα, τοὺς μέλλοντας οὐκ ἐνεργητικούς προφέρουσιν, ἀλλὰ
μέσους· οὐ γὰρ ἀκούσω λέγουσιν, ἀλλὰ ἀκούσομαι· καὶ ἐπαι-
νέσομαι· καὶ γελάσομαι· καὶ γνώσομαι.

20 Ἄγαλμα τὸ τοῦ θεοῦ ὁμοίωμα ἐν χαλκῷ, ἢ ξύλῳ, ἢ λίθῳ·
ἀνδρίας δὲ ὁμοίως τὸ τοῦ ἀνθρώπου· στήλη δὲ κυβοειδῆς λίθος
ἐπιγράμματα τινῶν φέρων· εἶδωλα δὲ τὰ ἐν ταῖς ἐρημίαις
νυκτός· παρὰ δὲ τῇ θείᾳ γραφῇ, εἶδωλα τὰ ἀγάλματα τῶν
θεῶν.

25 Ἰστέον ὅπερ ἐστὶν τῆς θαλάσσης ἀκτὴ κρημνώδης καὶ δη-
λαδὴ τόπος, τοῦτο ἐπὶ ποταμοῦ λέγεται ὄχθη· ὅπερ δὲ ἐπὶ
θαλάσσης αἰγιαλός, ὁ ἐπίπεδος δηλονότι καὶ ὀμαλός, τοῦτο ἐπὶ
ποταμοῦ πλαταμῶν.

Ἰστέον ὅτι λειμῶν καλεῖται ὁ τῶν ἀνθέων κήπος, ὁ τῶν λα-
30 χάνων· παραδεισος, ὁ τῶν δένδρων.

Ἰστέον ὅτι Ἀθηναῖος λέγομεν Ἀθηναία δὲ οὐχ εὐρηται,
αἰδοὶ τῆς πολιούχου θεᾶς ἦτις Ἀθηνᾶ καὶ Ἀθηναία ποιητικῶς

^d νεφέλες Cod.

ἐλέγετο· ἀλλὰ Ἀττικὴ γυνή καὶ Ἀτθίς ἢ ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων ὠνομάζετο.

Ἰστέον ὅτι τοῦ ἤκω τοῦ δηλοῦντος τὸ ἔρχομαι, οἱ παλαιοὶ πάντες, καὶ ὅσοι μὴ διόλου τῶν ποιητῶν ἀττικίζουσι, τὰ τε ἐνεργητικὰ καὶ παθητικὰ διὰ τοῦ ι ἔγραφον· οἱ δὲ Ἀττικοί, 5 μόνον τὰ ἐνεργητικὰ διὰ τοῦ η προφέροντες, τοῖς παθητικοῖς ὡς οἱ παλαιοὶ διὰ τοῦ ι ἐχρήσαντο· ἀλλ' οἱ μὲν ποιηταὶ τὰ παθητικὰ ταῦτα, καὶ χωρὶς προθέσεως ἔστιν ὅτε προφέρουσιν· οἱ δὲ Ἀττικοὶ αἰεὶ, σὺν τῇ ἀπὸ προθέσει· ἀφίξομαι· ἀφικόμην.

Ἄλωτον λέγεται τὸ δυνάμενον κρατηθῆναι· ἀφ' οὗ γίνεται 10 καὶ αἰχμάλωτος· ἡγαῦν ὁ διὰ τῆς αἰχμῆς κρατηθεὶς· καὶ ἀνάλωτος, οὗ οὐ δύναται τις ἐπιλάβεσθαι· τὸ δὲ ὀρειάλωτον, παρὰ τὴν συνήθειαν εἴρηται, δηλοῦν τὸ ἐν τῷ ὄρει πεπλανημένον· οὐδέποτε γὰρ ἀπὸ τοῦ ἀλῶ τὸ πλανῶ γίνεται τοιαύτη σύνθεσις.

Ἀπὸ τοῦ εἶδω ἀχρήστου ὁ παρακείμενος οἶδα· καὶ ἔστιν 15 ἀντιχρονισμός· διότι λαμβάνεται ἀντὶ ἐνεστώτος· ὅτι ὁ ἐνεστώς αὐτοῦ ἀχρηστος ἐστίν. Ἰστέον δὲ ὅπου λαμβάνεται ὁ παρακείμενος ἀντὶ ἐνεστώτος, ἐκεῖ καὶ ὁ ὑπερσυντελικὸς λαμβάνεται ἀντὶ παρατατικοῦ· οἶον, οἶδα, ἀντὶ τοῦ γινώσκω· ὁ ὑπερσυντελικὸς τούτου ἦδειν, ἀντὶ τοῦ ἠπιστάμην· πέποιθα, ἀντὶ τοῦ θαρρῶ, ἐπεποιθεῖν ἀντὶ τοῦ ἐθάρρουν· οὕτω καὶ τὸ πέφυκα, ἐπεφύκειν· καὶ δέδοικα, ἐδεδοίκειν.

Ὡς ἔπος εἰπεῖν, ἡγουν συντόμως· τοῦτο γὰρ, ὡς ἂν εἴπῃ τις, εἰς παροιμίαν ἔπεσεν.

Συνῆκεν· ἀντὶ τοῦ ἐνόησε· καὶ προσθέσει τοῦ ε ποιητικῶς 25 συνέηκε· κανονίζεται δὲ οὕτω· ξυνίημι, ὁ μέλλον ξυνήσω· ἀπόριαν δὲ ἔχει, πῶς τῶν σεσημειωμένων, τοῦ εἶπα, καὶ τοῦ ἤνεγκα, καὶ τοῦ ἔδωκα, καὶ τοῦ ἔθηκα, καὶ τοῦ ἤκα· καὶ ἐγράφη ὀπισθεν.

Μήνιξ, ὁ κρόταφος, ἀπὸ τῶν κερατοφύων ζώων· ἀπὸ τοῦ 30 μανὸν εἶναι καὶ ἀραιόν.

Κύκλος, ἀρσενικῶς εἰς τὰ ἐνικά· πληθυντικῶς δὲ, οὐδετέρως, ἡγουν κύκλα· ὁμοίως καὶ ὁ ῥῶτος, πληθυντικῶς τὰ ῥῶτα.

Ἀνεψιὸς λέγεται ὁ ἐξαδελφος· οἱ δὲ ἀδελφῶν παῖδες, ἀδελ-

φιδος· ὡς περ ἀνεψιὸς πρὸς ἀνεψιὸν λέγεται, ὁ δὲ ἀδελφιδουὸς θεῖον υἱάνος δὲ ὁ τοῦ υἱοῦ υἱός· ἤγουν ὁ ἔγγονος· ἔκγονος δὲ ὁ υἱός.

Ἐξηρημένος, ὁ ἐξαίρετος· ἐξυρημένος δὲ ὁ τὰς τρέχας κε-
5 κομμένος, ψιλόν.

Ἔστηκα ἐγώ· ἔστακα ἕτερον, ἀντὶ τοῦ ἔστησα καὶ ἀν-
έστακα ἕτερον, ἀντὶ τοῦ ἀέστησα.

Κάθισον καὶ κάθησο διαφορὰν οὐ μικρὰν ἔχει· κάθισον ἐπὶ
τῶν ἰσταμένων λέγεται, οἶον, πρὸς τινα ἰστάμενον φαμέν, κάθ-
10 ἴσον· νοουμένου ἔξωθεν τοῦ σεαυτόν· τὸ δὲ κάθησο διὰ τοῦ η, ἐπὶ τῶν καθημένων, πειρωμένων ἀνίστασθαι· ὡς φαμέν πρὸς
τινα ἡμῖν τῆς ἐδρᾶς παραχωροῦντα· καὶ λέγομεν κάθησο·
ἤγουν μένε καθήμενος.

Χρῆ, βαρύνεται· χρῆ δὲ περισπώμενον, ἀντὶ τοῦ χρησμὸν
15 δίδωσι· καὶ χρῆν^ο ἀπαρέμφατον· χρᾶ γάρ ἐστι· καὶ τροπή
τοῦ α εἰς η, χρῆ· καὶ ὁ μὲν θεός, χρῆ, ὁ δὲ ἄνθρωπος μαν-
τεύεται· χρῶμαι δὲ τῷ πράγματι, ἀντὶ τοῦ ἀπολάβω τοῦ
πράγματος· καὶ τὸ τρίτον, οὐ λέγομεν χρᾶται, ἀλλὰ χρῆται·
καὶ τὸ ἀπαρέμφατον, οὐ χρᾶσθαι, ἀλλὰ χρῆσθαι.

20 Ἀπολάβειν γυναικὸς ἀγαθῆς· οὐ χεῖρον δὲ καὶ καλῆς· ἐν-
ταῦθα ἀγαθῆς ἐπὶ γνώμης· καλῆς δὲ ἐπὶ εἶδους· παρὰ Συννεσίφ
τῷ φιλοσόφῳ δὲ τουναντίον· “αἱ πλείους δὲ νέαι καὶ ἀγαθαὶ
“τὰς ὄψεις” τουτέστιν ὠραῖαι· λαμβάνεται δὲ καὶ πολλάκις
τὸ ἀπλοῦν, ἤγουν τὸ θετικόν, ἀντὶ τοῦ συγκριτικοῦ· ὡς τὸ,
25 “ἀγαθὸν πεποιθέναί ἐπὶ Κυρίου, ἢ πεποιθέναί ἐπ’ ἄνθρωπον.”

Ἀνδρεία γυνή, καὶ ἀνδρεία ἢ μία τῶν τεσσάρων γενικῶν
ἀρετῶν. Ἀνδρία δὲ ἢ ἀπὸ τοῦ Ἄνδρου· ἐξ οὗ καὶ Ἀνδρίος
ἀνὴρ.

Τὰ ἀπὸ τῶν εἰς ης ληγόντων ἀρσενικῶν ὀνομάτων καὶ εἰς ου
30 κλινομένων, τὰ γινόμενα θηλυκὰ λήγοντα εἰς ις, καὶ εἰς δος κλι-
νόμενα, ὀφείλουσι φυλάττειν τὸν τόνον ἐπὶ τῆς συλλαβῆς ἐφ’
ἧς εἶχε καὶ τὸ ἀρσενικόν, οἶον στρατιώτης, στρατιώτου ἢ

ο χρῆν ἀπαρέ Cod.

στρατιώτης, τῆς στρατιώτιδος· ησιώτης, ησιώτου, ἡ ησιώ-
τις, τῆς ησιώτιδος.

Τὰ δὲ ἀπὸ τῶν εἰς ὅς ληγόντων ὀνομάτων, καὶ εἰς οὐ κλινο-
μένων, τὰ γινόμενα εἰς ἰς θηλυκὰ, καὶ εἰς ὀς κλινόμενα, οὐ
φυλάττουσι τὸν τόνον ἐπὶ τῆς συλλαβῆς ἐφ' ἧς καὶ τὸ ἄρσε- 5
νικόν, ἀλλ' ἐν τῇ ληγούσῃ· οἷον δμῶος, ὁ δοῦλος· καὶ κλίνεται
δμῶου· δμῶις ἢ δούλη, καὶ κλίνεται δμῶιδος· λάλος, λάλου·
λαλῖς, λαλίδος· αἰχμάλωτος, αἰχμαλώτου· αἰχμαλωτῖς, αἰ-
χμαλωτίδος· καὶ τὰ ὅμοια.

Εὔρατο· εὔρέω, εὔρω· ὁ μέλλων εὔρήσω· ὁ ἀόριστος εὔρησα· 10
ὁ μέσος εὔρησάμην· εὔρήσω· εὔρησατο, καὶ κατὰ συγκοπὴν,
εὔρατο· εὔρετο δὲ κανονίζεται οὕτως· εὔρέω, εὔρω· ὁ μέλλων
εὔρήσω· ὁ ἀόριστος εὔρησα· ὁ β' εὔρον· ὁ μέσος εὔρόμην· εὔ-
ρου· εὔρετο.

Ἀφήρημαι· συντάσσεται γενικῇ καὶ αἰτιατικῇ· καὶ γε- 15
νικῇ μὲν, ὅτε τίς μὴ ἔχων πρᾶγμα τι, δύναται δὲ τοῦτο
κτήσασθαι, καὶ ἀμελήσας οὐ λάβῃ· οἷον ἀφήρημαι λόγων.
ἀφήρημαι παιδείας· ταῦτα γὰρ οὐκ εἶχον, τὸν λόγον φημί,
καὶ τὴν παιδείαν, δύνατον δὲ μοι ἦν τοῦ κτήσασθαι· καὶ διότι
ἡμέλησα, οὐκ ἔλαβον· ὅτε δὲ ἔχει τίς τι, καὶ στερηθεῖ[†] τούτου, 20
αἰτιατικῇ· οἷον ἀφήρημαι τὸ ἱμάτιον.

Ἐπιτρέπω σοι ἑμαυτὸν, ἀντὶ τοῦ θαρρῶ σοι· ἦγουν ἐπι-
στεύω· ἐπιτρέπομαι δὲ παρὰ σοῦ, ἀντὶ τοῦ ἄδειαν λαμβάνω.

Παραιτοῦμαι, τὸ συγγνώμην αἰτῶ, καὶ τὸ ἀποβάλλω.

Ἐκάτερος· καὶ ἀρσενικῶς καὶ οὐδέτερος· εὔρηται δὲ τούτου 25
τὰ ἐνικά, καὶ τὰ δυϊκὰ, καὶ τὰ οὐδέτερα πληθυντικῶς ἐκφερό-
μενα· σημασίαν δὲ ἔχουσι δυϊκῆν· οἷον ἐκάτερα μέρη· πλη-
θυντικὰ δὲ οὐκ ἔχει· ἐπεὶ δύο μόνον σημαίνει καθ' ἓν, πῶς ἐπι^β
δηλῶσαι πληθυντικά· οὕτω καὶ ἐπὶ ἀμφοτέρα νοήσεις· ἐπεὶ
γὰρ ἡ σημασία ὑπὸ πλήθους εἰς δύο λαμβάνεται καὶ εἰς πολλὰ, 30
οὐκ εἰκὸς ἔχει ἐνικά· ὅθεν οὔτε ἐνικά οὔτε δυϊκὰ ἔχει· οὔτε
μὴν εὐθεῖαι τῶν πληθυντικῶν εὔρηται· ἦγουν ἀμφοτέροι, ἀλλ'
ἀμφοτέρων· ἀμφοτέροις, ἀμφοτέρους· ἕκαστοι δὲ καὶ ἐνικά καὶ

[†] Sic Cod.

^β Sic.

πληθυντικά· καὶ χωρὶς δὲ ἄρθρων γραπτέον, καὶ ἑκάτερα καὶ ἀμφότερα, καὶ ὅσα ἐπὶ ἀριθμοῦ. εἰ δὲ καὶ τεθῆ ἄρθρον, εἰς τὸ προσηγορικὸν μετᾶγεται· οἷον, οἱ δύο ἄνθρωποι· τὸ γὰρ οἱ ἄρθρον εἰς τὸ ἄνθρωποι συντάσσεται· ὡσαύτως καὶ εἰς τὰ ἕτερα νόησεις οὕτως. εἷς, ἑνός· ἐνὶ, ἕνα· καὶ πλεον οὐδὲν, μηδεὶς καὶ οὐδεὶς, ἔχουσι καὶ πληθυντικά, καὶ εἰκότως· ὅτι τὸ μὲν εἷς, ἐπεὶ σημασίαν ἔχει ἐνικὴν, ἀδυνάτως ἔχει προχωρῆσαι εἰς τε δυϊκὰ καὶ πληθυντικά· τὸ δὲ μηδεὶς, καὶ οὐδεὶς, καὶ τὰ τοιαῦτα, ἐπεὶ ἡ σημασία αὐτοῦ παραλαμβάνει οὐδὲν, κλίνεται εἰς ἐνικά
10 ἀναλόγως, καὶ κλίνεται καὶ εἰς πληθυντικά.

Ἄλῳ καὶ ξυλαλῳ, μικρά· ἀλῳ δὲ ἡ ἀμπελόφυτος γῆ μέγα^α καὶ ὁ Ἡρακλείτος “τὴν ἀλῳν σμίκρυνε καὶ ξυλαλῳν”
“οὐ μὴν ἀλῳν, ἀμπέλου τὸ χωρίον.”

Ἀγχίαλος τόπος ὁ πλησίον^β θαλάσσης. Ἀγχιβαθὺς λιμὴν,
15 ὁ βαθὺς.

Ἀγχιβατῶ, ἀντὶ τοῦ πλησίον βαίνω. Ἀγχίθυρος, ὁ γειννιάζων, καὶ οἰονεὶ πλησίον τῆς θύρας ὑπάρχων. Ἀγχίμολος, ὁ ἐκ τοῦ σύνεγγυς παραγενόμενος. Ἀγχιστος ὁ πλησιάζων. Ἀγχιστεία, ἔστι δὲ ἡ ἀγχιστεία οἰκειότης προσώπων ἐκ γάμων
20 ἡμῶν συνημμένη, συγγενείας ἐκτός· ἀπὸ δὲ τῆς ἀγχιστείας, λέγεται καὶ ἀγχιστεὺς, ὁ πλησιάσας γένει τινί.

Ἀγχίστροφος, ὁ ἐγγύθεν στρεφόμενος· καὶ ἀπερίστροφος καὶ εὐμετάβολος. Ἀγχιτέρμων, ὁ ἐγγὺς τοῦ τέλους· καὶ ὁ γειντων, καὶ τὰ ὅμοια, διὰ τοῦ ι· πλὴν τοῦ ἀγχηστίνος ὁ ἐπάλλη-
25 λος διὰ τοῦ η.

Τὰ διὰ τοῦ ια ὀνόματα ἐπὶ ἐορτῶν λεγόμενα, διὰ τοῦ ι γράφεται· οἷον Ἀπατούρια· Ἀρτοφόρια· Βουφόνια· Διάσια· Ἐλευσίνια· Θαλύσια· Θεσμοφόρια· Ἰσια· Κρόνια· Ποσειδόνια· Τιτάνια· Τακίνθια· Ὀσχοφόρια, καὶ τὰ ὅμοια. πλὴν τοῦ Αἰ-
30 άκεια· Κιδωνίδεια· Ἀντιγόχεια· Δημήτρεια· Διόμεια· Διπόλεια· Ἡράκλεια· Ἡφαίστεια· Θήσεια· Πανάκεια· Φιλεταίρια, καὶ εἶτι ὅμοιον. Γίνωσκε ὅτι Ἀσκληπιαία ἡ ἐορτὴ τοῦ Ἀσκληπίου δίφθογγον γράφεται.

^β Sic Cod.

Τὰ διὰ τοῦ *ια* οὐδέτερα ἐπὶ ἀγώνων λεγόμενα, διὰ τοῦ *ι* γράφεται· οἶον, Δήλια, ἀγὼν τελούμενος ἐν τῇ Δήλῳ τῇ νήσῳ· Ἴσθμια, ἀγὼν τελούμενος ἐν τῷ Ἴσθμῳ τοῦ Κορίνθου· Πύθια ἀγὼν τελούμενος ἐν τῇ Πυθῶ τῆς Φωκίδος· πλὴν τοῦ Νέμεια· Νέμεια γὰρ ἔστι, καὶ πλεονασμῷ τοῦ *ι*, Νέμεια· καὶ τὰ Νέ-5 μεια δὲ ἀγὼν τελούμενος ἐν τῇ Νεμέῃ.

Ἄχυρμια, τὸ ἐν τῷ ἄλῳ κείμενον ἄχυρον.

Ἄρμαλια, ἡ τρεφὴ, ἡ συναρμόζουσα καὶ συνδεσμοῦσα τὰ μέλη.

Τὰ ἀπὸ τῶν εἰς εὐς ἀρσενικῶν, διὰ τοῦ *ε*ια γινόμενα θηλυκὰ, *ιο* προκαροξύνονται, καὶ διὰ τῆς *ει* διφθόγγου γράφεται· οἶον Ἄμασσεὺς, Ἀμάσσεια· Ἀλεξανδρεὺς, Ἀλεξάνδρεια· Ἀντιο-
χεὺς, Ἀντιόχεια· Ὀδυσσεὺς, Ὀδύσσεια· Χαιρωνεὺς, Χαιρών-
εια· ἱερεὺς, ἱέρεια, καὶ τὰ ὅμοια.

Ἄλκμαίετος, ὁ ἐν τῇ θαλάσῳ αἰετός. 15

Ἄλιδόνητος, ὁ ὑπὸ θαλάσσης ταρασσόμενος.

Ἄδεια, ἡ ἀνάπαυσις.

Ἄδράστεια, ἡ μέμψις, καὶ κύριον ὄνομα.

Ἄμαλθεια, ἣτις ἐμυθεύετο παρ' Ἑλλησιν αἰγίδιον ἔχων
πολλὴν τοῦ γάλακτος βλύσιν. 20

ΗΡΩΔΙΑΝΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΟΝΩΝ ΤΩΝ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΩΝ^α.

ΤΑ εἰς ὡς ἐπιρρήματα, ἐπὶ τέλους ἔχοντα τὸν τόνον, περι-
 5 σπῶνται, ἀληθῶς, ἀψευδῶς· τὸ καθὼς καὶ ὦς, ἀντὶ οὕτως, ὀξύ-
 νεται. Τὰ εἰς ω ὀξύνεται· ἰὼ, ὦ· τὸ δὲ τῆς κλητικῆς περι-
 σπᾶται, ὦ. Τὰ εἰς ὠν πάντα ὀξύνονται· ἐμποδῶν· ἐκποδῶν·
 ἐκδειξιῶν· χρεῶν. Τὰ εἰς ης διὰ τοῦ η περισπῶνται· ἐξῆς·
 ἐφεξῆς· καθεξῆς. Τὰ δὲ διὰ τοῦ ι ὀξύνεται· δῖς· τρίς· χω-
 10 ρίς. Τῶν εἰς η ληγόντων περισπῶνται ταῦτα· διπλῆ· τρι-
 πλῆ· ἡσυχῆ· πεζῆ· πανταχῆ· ὡς ἀπὸ περισπωμένων γινόμενα.
 Τὸ διπλῶς· πεζῶς· περισπᾶται· καὶ τὸ ὀμαρτῆ· ἀμαρτῆ· κο-
 μιδῆ· πῆ· ἦ, ἀντὶ ὅπου. καὶ ἀντὶ τοῦ καθά· ὀξύνεται δὲ ταῦτα·
 ὠή· ἰωή· δηλαδὴ· ἀκμήν. Τὰ εἰς ι λήγοντα ὀξύνεται· ἀμισθί·
 15 δευρί· προπερισπῶνται δὲ ταῦτα· αὔθι· ἤχι· ἴφι. Τὸ ναί, χιὶ
 ὀξύνεται. Καὶ τὰ εἰς ει δίφθογγον ὀξύνεται· αἰεί· αἰεί· παν-
 δημί. Καὶ τὰ εἰς αι ὀξύνονται· χαμαί· βαβαί. Τὸ ἴθι,
 εὔθε, καὶ αἶθε, παροξύνονται. Τὸ χαμᾶζε δὲ προπερισπώμενον
 εὔρον, ἀλλ' ἢ συνήθεια παροξύνει. Τὰ εἰς οι περισπῶνται· ἐν-
 20 ταυθοῖ· ποῖ· οἴκοι δὲ παροξύνεται. Τὰ εἰς οι καὶ αι σχετλια-
 στικά, παραλόγως περισπῶνται· ὄττοττοῖ· ἐνοῖ· παπαῖ· ἀταταῖ·
 πλὴν τοῦ αἴ· οὐαί· βαβαί· παροξύνεται δὲ τὸ οἴμοι· ὦμοι· ἢ
 δὲ συνήθεια τὸ παπαῖ καὶ ἀταταῖ ὀξύνει.

Τὰ εἰς ευ περισπῶνται· φεῦ· εὔ. Καὶ τὰ εἰς ου περι-
 25 σπῶνται· πανταχοῦ· ἀγχοῦ· ὁμοῦ· αὐτοῦ· πλὴν τοῦ ἰδοῦ· ἰοῦ·
 καὶ οὐ τὸ ἀρνητικόν· τοῦτο καὶ ἐν τῇ συνθειᾷ ὀξύνεται. Τὰ
 εἰς υ ὀξύνεται, ἰθύ· εὐθύ· μεσηγύ· καὶ τὸ εὐθύς. Τὰ εἰς ξ
 ὀξύνεται· ὀδάξ· ἀπρίξ. Τὰ εἰς α ὀξύνεται· τριχθά· τετραχθά·
 καὶ τὰ ἄλλως ἔχοντα τὸ α· ἄψ· μάψ· λάξ. Τὰ δὲ διὰ τοῦ α,

^α Herodiani Fragmentum e Cod. Barocc. 125. f. 149 vers.

πρὸ μιᾶς συλλαβῆς ἔχοντα τὸν τόνον, καὶ μακρᾶ παραληγόμενα, προπερισπῶνται· ὦκα· ἦκα· αἴψα· οἶα· αὐτίκα· τὸ δὲ ἅμα παροξύνει τὴν παραλήγουσαν, καὶ τὸ κάρτα διὰ τὸ θέσει μακρόν.

Τὰ εἰς αρ προπερισπῶνται· αὐτῆμαρ· ἐνῆμαρ. Τὰ ἐρωτηματικά περισπῶνται· πῶς· ποῦ· πῆ· ποῖ. Τὸ πρότερο προ-5 παροξύνεται.

Ἐὶς ἰνατί καὶ διατί, καὶ ἐν τῇ συνεκείᾳ ὀξύνεται.

^b Πᾶς σύνδεσμος μονοσύλλαβος βραχυκατάληκτος, ὀξύνεται· οἶον, γάρ· ἄρ· ῥά· δέ· τέ· μέν· κέν· ἄν· πέρ.

Οἱ εἰς α λήγοντες σύνδεσμοι, ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν ὄντες, 10 βαρύνεσθαι θέλουσι· ἄρα· κατά· ὄφρα· ἵνα· ἔνεκα· οὔνεκα· δῆτα· πλὴν τοῦ ἀλλά.

Οἱ συμπλεκτικοὶ σύνδεσμοι, ὀξύνονται· μέν· δέ· τέ· καί· ἀλλά· ἡμέν· ἡδέ· ἀτάρ· αὐτάρ· πλὴν τοῦ ἦτοι· οὗτος γὰρ οὐ μόνον συμπλεκτικός ἐστίν, ἀλλὰ καὶ διαβλητικός· οἶον, ἦτοι 15 ἄξιον, ἢ οὐκ ἄξιον.

Οἱ εἰς σ λήγοντες σύνδεσμοι, ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν ὄντες, βαρύνονται, οἶον, ὅπως· ἔμπης· ὅμως. Ἔτι καὶ πᾶς σύνδεσμος παραπληρωματικὸς ὀξύνεται πλὴν τοῦ αὖ.

Οἱ αἰτιολογικοὶ σύνδεσμοι, ὄντες ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν, βα- 20 ρύνονται· οἶον, ἔνεκα· οὔνεκα· ἔνεκεν· ὄφρα· ἵνα· χάριν· δ μετῆλθεν ἀπὸ αἰτιατικῆς ἐνικῆς πτώσεως εἰς σύνδεσμον· ὁ μέντοι ἐπεὶ ὀξύνεται, σύνθετος ὢν, ἐκ τῆς ἐπὶ προθέσεως καὶ τοῦ εἰ συναπτικοῦ συνδέσμου· καὶ ἔστι σύνδεσμος παρασυναπτικός· τούτω ἠκολούθησε καὶ ὁ ἕαν· ὅτι καὶ αὐτὸς σύνδεσμος ἐστίν 25 ἀπὸ τοῦ εἰ συναπτικοῦ συνδέσμου, καὶ τοῦ αν παραπληρωματικοῦ· ὁμοίως καὶ ὁ ἡέ· καὶ ὀδὲ μῶν, καὶ οὔν περισπῶνται.

Ὁ ἢ σύνδεσμος καὶ ὀξύνεται καὶ περισπᾶται· καὶ ἡνίκα

^b Aliud Fragmentum de Conjunctionibus ex eodem Herodiano ut videtur desumptum in Cod. Barocc. 72. f. 67. r. sed Auctore non nominato.

μὲν εὐρέθη^c διαπόρησις μετὰ διαζεύξεως, τότε ὁ ἦ ὦν ἐν τῇ ἀρχούσῃ, ὄξύνεται· ἐν δὲ τῷ μέσῳ, περισπᾶται.

ἡ δολιχὴ πύσος, ἡ Ἄρτεμις λοχάειρα^d (Od. Λ. 171.)

ἤνικα δὲ εὐρέθη διαπόρησις ἄνευ διαζεύξεως^e, τότε ὁ ἦ καὶ ἐν τῇ ἀρχούσῃ καὶ ἐν τῷ μέσῳ περισπᾶται· ὄϊον, ἢ τῷ Ἀχιλλεῖ, ἢ τοῖς Τρωσίν, ἤγουν, καὶ τούτῳ, καὶ ἐκείνοις.

^c εὐρεθεi Cod.
^e ἀναδιαζεύξεως Cod.

^d δολίχη ἢ νῆσος ἐστὶν ἡ Ἄρτεμις λοχάειρα Cod.

ΗΡΩΔΙΑΝΟΥ ΠΕΡΙ ΔΙΧΡΟΝΩΝ^α.

^bΚΑΘΟΛΟΥ τὰ τρία δίχρονα τὰ ἐκ συναλοιφῆς ἐκτείνε-
σθαι θέλει^c· ἀέκων^d, ἄκων· κρέαα, κρέα· κέραα, κέρα· εἰ μὲν
τοι^e ἀποκοπήν τινα δέξεται τῆς τα συλλαβῆς, τοῦ^f κέρατα^g, 5
κέρα, και^h κέρατα, κρέα, συνεσταλμένον ἐστὶⁱ τὸ δίχρονον^k.
Θέτιι, Θέτι·

πάντα Θέτι καλλιπλοκάμω^l (Π. Σ. 407.)

μήτιι, μήτι·

μήτι δ' ἠνιόχοιο περιγίγνεται^m (Π. Ψ. 318.) 10

ἱερέυς, ἱρεύς· βότρυες, βότρυς· νέκυες, νέκυσ.

Πᾶν ὄνομα μονοσύλλαβον ἀπαθές εἰς ν λῆγον, ἢ εἰς ρ, ἢ
εἰς σ, εἴτε θηλυκόν, εἴτε ἀρσενικόν, εἴτε οὐδέτερον, ἀπαρασχη-
μάτιστον ἀρσενικῶ, εἰ ἔχοι δίχρονον, ἐκτείνειν αὐτὸ θέλειⁿ· ὡς
ἔχει τὸ πᾶν^o· πᾶς· γρᾶς^p· πρᾶς· κρᾶς· λῖς· κῖς· μῦς· σῦς· 15

^a Sic Cod. Barocc. 72 (B.) Cod. Barocc. 119 (A.) περὶ ποσότη-
τος τῶν διχρόνων Ἡρωδιανῶ. Titulus rubr. lit. scriptus; Herodiani
autem nomen atramento et recentiori manu adscriptum. ^b Δί-
χρονα εἰσὶ τρία· α'· ε'· ν' καὶ Cod. B. Sed cum A. consentit Cod.
Par. 2810 (b). et Cod. Par. 2008 a Bastio usurpati, et Gramm.
Hermannii in Reg. de Prosod. p. 432. Idem Bastius notat eos-
dem Canones legi in Cod. MS. Græco N°. 66. de la premiere
chambre des titres, idque multo emendatius quam in Herm. edi-
tione. Magna pars horum canonum e Dracontis Stratoniceei περὶ
μέτρων ποιητικῶν (N°. 2673) tractatu inedito (cum Bastius scribe-
bat) sed nuper ab Herm. vulgato, desumpta videtur. ^c ὀφείλει
ἐκτείνεσθαι A. ^d οἶον ἀέκων B. et ubique in exemplis citandis.
^e καὶ εἰ μὲν B. ^f τὰ B. ^g τὰ B. ^h τὰ B. ⁱ Sic A. et Par. b.
ἔχει B. et Gram. Herm. ^k τὰ δ' ἄλλα τὰ συναλοιφῆν ὑπομένοντα ἐκ-
τείνονται add. B. ^l om. B. ^m om. B. ⁿ θέλει αὐτὸ B. ^o οἶον
πᾶν, [οὐ τὸ παρασχηματισμένον τῶ ἀρσενικῶ, ἀλλ' ὄνομα καθ' ἑτερέκλισιν,
ὁ Πᾶν, τοῦ Πανός] B. quæ uncinis inclusi recentiori manu et liter.
rubr. scripta sunt. ^p γρᾶς B.

δρῦς· πῦρ· ψάρ· κάρ· διὸ τὸ⁹ τὶς σημειούμεθα συστέλλομενον
τὸ ι. τὸ δὲ

στᾶδα[†] λίμην,

ἢ

5 κλᾶδα χρυσεόκαρπον⁸

οὐχ ἔξει τινὰ ὀξεῖαν, στᾶς ἢ κλᾶς, μεταπλασμοὶ γὰρ εἰσι· τὸ
ἐξ ὀρέων ἐπὶ κάρ

κατὰ πάθος· ἀπὸ γὰρ τοῦ κάρη, κατὰ ἀποκοπὴν τοῦ η γέγονεν.

Πᾶν[†] εἰς ἀν λῆγον ἀρσενικὸν ἐπ' εὐθείας, ἐκτείνεσθαι θέλει·

10 Παιᾶν· Τιτάν· Ἀλκμᾶν, καὶ ὅσα τοιαῦτα.

Πᾶν^π εἰς ας ἀρσενικὸν βαρύτενον ἐπ' εὐθείας, ἐκτείνεσθαι
θέλει· εἴτε ὄνομα εἴη, εἴτε μετοχὴ· Αἴας· Δρύας· Θόας·
λέξας· γράφας· ποιήσας. διὸ σημειούμεθα ποιητικῶς τὸ
“ λάας ἀναιδής^ν· καὶ^ω μέγας ἐπίθετον· τὸ

15 δουρὶ δὲ ξυστῶ μέμνηεν Αἴας^κ·

καὶ ὅσα τοιαῦτα· κατὰ πάθος

δήσας ἀλυκτοπέδησι^γ.

Τὰ εἰς ας ὀξύτονα ὀνόματα δισύλλαβα διὰ τοῦ δος κλινό-
μενα συστέλλεσθαι θέλει²· Ἀρκάς· φυγὰς· ἐθάς· πολυδεῖρας^β.

20 Τὰ εἰς ας^β περισπώμενα ἀναγκαιῶς ἔχει^ς τὸ α μακρόν·
ἀλλᾶς· ἥρᾶς^δ· Βορῖᾶς· πελεκᾶς^ε.

Τὰ εἰς ας λήγοντα οὐδέτερα, καὶ βαρύνεται καὶ συστέλ-
λονται^ι· κρέας· τέρας· δέπας· κέρας.

Τὰ εἰς ας λήγοντα^ε καὶ ἐκτείνει^η τὸ α, καὶ συστέλλει^ι·
25 ὅσα μὲν οὖν δισύλλαβα ὄντα ἔχει πρὸ τέλους^κ μὴ φύσει μα-
κρὰν, ἀλλ' ἢ¹ βραχεῖαν, ἢ θέσει μακρὰν, ἀδιάφορον ἔχει τὸν

9 τὸ δὲ τὶς B. † στᾶδα Draco Straton. p. 71. sed στᾶδα Gramm. Herm. p. 433. ut et Codd. nostri. 8 χρύσειον καρπὸν Codd. † πᾶν ὄνομα B. π πᾶν ὄνομα B. ν ἀναιδής om. B. ω τὸ μέγας B. x Hoc fragm. ex Alcmane plen. cit. Chærobosc. Bekker. Anecd. p. 1182. γ δήσας ἀλύκτω πέδησι A. om. B. locus desumptus ex Hesiod. Theog. (521). δήσε δ' ἀλυκτοπέδησι Προμηθεῖα τοικιλόβουλον. sed omnes Codd. nostri et Par. et Drac. Straton. δήσας. 2 συστέλλειν θέλει τὸ δίχρονον B. 3 καὶ τὸ πολυδ. B. 4 τὰ εἰς ας ὀνόματα B. 5 ἔχουσι B. 6 ἥρᾶς om. B. 7 φλασκᾶς add. Herm. Gramm. et Cod. Par. b. 8 καὶ συστέλλουσι τὸ α B. 9 ὀνόματα B. 10 ἐκτείνουσι B. 11 συστέλλουσι B. 12 πρὸ τέλους Codd. 13 ἀλλὰ ἢ B.

χρόνον τοῦ α. κόραξ· κόλαξ^m φύλαξ· ἀναξ· βόαξ· νέαξ· ὄμ-
φαξ· φόρταξ. εἰ μέντοι ἢ πρὸ τέλους φύσει μακρὰ εἶηⁿ, ἢ δὲ
τελευταία συστέλλοιτο, γένος θηλυκὸν ὀράται· πίδαξ· κλίμαξ·
λείμαξ· βόλαξ^o. διὸ καὶ τὸ μείραξ, ἐπὶ θηλυκῷ^p τιθέμενον εὖ
ἂν ἔχοι. οὐκ ἀγνοῶ δὲ, ὡς^q ἔσθ' ὅτε, οἱ κωμικοὶ καὶ ἀρσενικῷ^s
γένει τὴν σύνταξιν ποιοῦνται· ἀλλ' εἰκὸς αὐτοὺς θηλυκῇ προ-
ηγορίᾳ σκώπτειν τοὺς πασχητιῶντας.

Ὅσα μέντοι ἔχει^r τὴν πρὸ τέλους^p φύσει μακρὰν ἀρσενικὰ
ὄντα, καὶ τὸ α θέλει ἔχειν ἐκτεταμένον^t ὡς ἔχει τὸ φαίαξ^u
θώραξ· οἶαξ· πλούταξ· βώμαξ· νόδαξ· σημειούμεθα τὸ Γύναξ^{io}
καὶ Γύλαξ^v ἔχοντα φύσει μακρὰν τὴν παραλήγουσαν, καὶ
συστέλλοντα τὸ α· εἰσὶ δὲ ταῦτα κύρια ὀνόματα· καὶ τὸ σαύ-
σαξ· φασι δὲ εἶναι τοῦτο ὄσπριον^w. καὶ τὸ καίναξ διαφοροῦ-
μενον^x. τοῦτο γὰρ, ποτὲ μὲν συστέλλει τὸ α, ποτὲ δὲ ἐκτείνει
αὐτό· ἐστὶ δὲ ὄρνειον. Τὰ μέντοι ὑπὲρ δύο συλλαβὰς, ἐκτεί-
15 νει^y τὸ α, μὴ ὄντα σύνθετα· ἰέραξ· ἐπιδαύραξ· ὀρθίαξ· θορυ-
βίλλαξ^z. τὰ δὲ σύνθετα βαρύνονται, καὶ τὸν τῶν ἀπλῶν χρό-
νον φυλάττει^a. Ἀχαρνοφαίαξ· Ἰππώναξ· ἀρχαϊάναξ· ἐριβώ-
λαξ^b πολυπίδαξ^c. τὰ δὲ ὀξύτονα σύνθετα συστέλλει τὸ α·
διασπάξ· βλεφαρόσπαξ^d. τὰ μέντοι μονοσύλλαβα, θηλυκὰ μὲν²⁰
ὄντα, θέλει συστέλλειν τὸ α· σπάξ^e. οὕτως ἢ κίων παρὰ Πέρ-
σαις· κλάξ· πλάξ· γλάξ· δράξ· ἢ δὲ ράξ ἐκτέταται· τὰ δὲ
ἐκτείνοντα τὸ α ἀρσενικὰ ἐστὶ^f. κλάξ· κράξ· πτάξ· τὸ δὲ
Πράξ ἰστορεῖται μὲν ἐκτείνεσθαι· ἐγένετο δὲ Ἀχιλλέως ἀπό-

^m κόραξ, κόλαξ, χάραξ, ὄναξ, ῥόδαξ, φύλαξ, ἀναξ, βίαξ, ὄμφαξ, φόρ-
ταξ, φῆναξ, Cod. Par. et Drac. Strat. ⁿ καὶ ἢ μὲν ἢ πρὸ τέλους εἶη
φ. μ. B. ^o βόλαξ A. ^p θηλυκοῦ B. ^q οὐκ ἀγνώω δὲ ὡς om. B. sed
cum A. consentit Par. Bast. ^r ἔχουσι B. ^s προτέλους Cod. A.
^t καὶ τὸ α ἐκτεταμένον θέλουσιν ἔχειν B. ^u εἶον τὸ φ. B. ^v γλάξ A.
γρὰξ καὶ γύλαξ Cod. Par. ^w ὄσπριον A. ^x διαφορούμενον B. ^y ἐκ-
τείνουσι B. ^z θορυβίλλαξ Par. b. sed alter. Par. θορυβίλλαξ. ^a Τὰ
δὲ σύνθετα βαρύνοντα καὶ τῶν ἀπλῶν τὸν χρόνον φυλάττειουσιν, ἦγον ἐκτεί-
νουσι τὸ α B. et Par. ^b ἐριβόλαξ Codd. A. B. ^c πολυπύδαξ Codd.
A. B. ^d βλεφαροπάξ Codd. A. B. et Par. sed Draco Straton. p. 15.
et Gramm. Hermann. p. 434. βλεφαροσπάξ quod melius. ^e σπάξ
Codd. sed legend. σπάξ ex Herodot. I. c. 110. ^f εἰσὶν B.

γονος· ἔθεν οἱ Πράκες· συστέλλεται δὲ ἔσθ' ὅτε τὸ αβ. Τὰ μέντοι εἰς ιξ μονοσύλλαβα συστέλλει τὸ ι, ἔχοντα δύο σύμφωνα πρὸ τοῦ ι· στίξ· φρίξ^h· θρίξ· τὸ μέντοι ἰξ καὶ φίξ ἐκτείνεται¹.

5 Τὰ μέντοι εἰς ιξ λήγοντα ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν πάντα συστέλλει τὸ ι· ἐπὶ μέντοι γενικῆ^k, πῆ μὲν φυλάττει τὸ ι συνεσταλμένον, πῆ δὲ ἐκτείνει· καὶ φασὶ τήρησίν τινα εἶναι τοιαύτην· ὡς τὰ ἔχοντα πρὸ τέλους μακρὸν, ἔχει ἐν τῇ γενικῇ ἐκτεινόμενον τὸ ι· φοίνιξ· βέμβριξ· τέμβριξ^m· πέμφιξ· τέ-
10 τιξ· σκάνδιξ· πέρδιξ· χοίνιξ· Πτολεμαῖος δὲ ὁ Ἀσκαλωνίτης φησὶν, ὡς τῆς πέρδικος καὶ χοίνικος γενικῆς ἡ μέση συστέλλεται· πεισθεὶς Ἀριστοφάνει τῷ γραμματικῷ, καὶ τοῖς οὕτω χρῆσασαμένοις ποιηταῖς διὰⁿ μέτρον ἀλλὰ ταῦτα διὰ^o μέτρον ἐγένετο· ἔστι γὰρ^p αὐτὰ εὐρεῖν ἐκτεταμένα πολλάκις. τὸ μὲν-
15 τοι Θρήικες, συστέλλει τὸ ι, ἔχον διαλλαγήν· λέγεται γὰρ^q καὶ Θραικός, καὶ Θρεικός, καὶ κατὰ συναλοιφήν Θρηκός· τὸ δὲ ἦλιξ συνεξῆλθε τοῖς ἔχουσι τὸ λ πρὸ τοῦ ι· χόλικος· ἔλικος·^r χάλικος· κύλικος· τὸ σύμμικτος σύνθετόν ἐστιν.

Τὰ εἰς υξ^s μονοσύλλαβα συστέλλει τὸ υ· τρύξ· Φρύξ·
20 πτύξ·^t Στύξ· χρόνος ὁ αὐτὸς καὶ ἐπὶ γενικῆς.

Τὰ εἰς υξ^s δυσύλλαβα, καὶ αὐτὰ σύστέλλει τὸ υ· φυλάττει μέντοι τὸ υ συνεσταλμένον, ὅποτε^u τὸ χ ἢ τὸ γ ἐπὶ γενικῆς ἔχει· στόνυχος· ὄνυχος· ὄρνυγος· ἠλυγος· δίξυγος· φάρυγγος· τὸ δὲ κόκκυγος, συστέλλουσι καὶ ἐκτείνουσιν· εἰ μέντοι διὰ
25 τοῦ κ ἢ κλίσις ὑπάρχοι^v, πῆ μὲν φυλάττει τὸ υ συνεσταλμένον, πῆ δὲ ἐκτείνει· Ἐρυκος^w γὰρ συνεσταλμένος· καὶ^x

ε ἔσθ' ὅτε συστέλλεται τὸ αβ. ^h φρίξ semper producitur. Leonidas φρίκα φέρει ζέφυρος. Cf. Henr. Steph. v. φρίξ. Bast. ⁱ τὸ μέντοι—τείνεται om. B. sed cum lacunae indicio. ^k ἐπὶ μὲν τῇ γενικῇ B. ^l ἔχει ἐκτεινόμενον τὸ ι ἐν τῇ γενικῇ B. ^m βέμβριξ om. A. sed habet Cod. Par. βέβριξ. ⁿ τέμβριξ Cod. Par. b. ^o διὰ τὸ B. ^p ἔστι δὲ B. ^q ὅτι λέγεται B. ^r ἔλικος B. ^s ιξ male Cod. A. ^t πτύξ A. sed πτύξ B. et Cod. Par. ^u ὅποτε A. ^v ὑπάρχει B. ^w ερυκος A. τὸ δὲ ερυκος B. ^x καὶ τὸ B.

ἄμβυκος· Βέβρυκος· κάλυκος· γάνυκος· Ἰβυκος· ἐκτεταμέ-
ως δὲ γ, βόμβυκος· αἴβυκος· κήρυκος· τὸ
κήρυκι Ἡπυτίδῃ^z

διὰ μέτρον^a φασὶν ἔχειν συστολήν.

Τὰ μέντοι εἰς υξ ὑπὲρ δύο συλλαβὰς, ἤτοι σύνθετα ἢ καὶ 5
ἀπλᾶ, προδήλως^b ἔχει τὸν τόνον, ὡς ἐν τῇ κλίσει παραδέ-
δοται.

Τὰ εἰς ιψ^c μονοσύλλαβα ἐκτείνεται ὁμοίως καὶ ἐπὶ γενικῆς·
διὸ ἡ^d λιβὸς γενικῆ σημειώδης· τὰ δὲ ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν
συστέλλεται^e· θέλουσι δὲ παιδοτρίψ ἐντείνειν^f, πλανώμενοι ἐκ 10
τοῦ παρ' Ἀρχιλόχῳ

ἄνδρες ἐς ἀμφιτρίβας^g.

Τὰ εἰς αψ λήγοντα ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν φαμὲν συστέλλειν
τὸ α^b λαίλαψ· ἐν δὲ μονοσυλλάβοις τὸ δράψ ἐκτείνεται¹,
κείμενον παρὰ Ἀριστοφάνει· καὶ τὸ μάψ^k παρὰ Ταραντίνοις· 15
ἢ δὲ γράψ καὶ θαψ θηλυκῷ γένει κατακλειόμενα συστέλ-
λεται.

Τὰ διὰ τοῦ ἄνω ῥήματα¹ ὑπὲρ δύο συλλαβὰς βαρυνόμενα
ἔχει τὸ α συνεσταλμένον λιμπάνω· μανθάνω· λανθάνω^m· λαμ-
βάνω· τὸ μέντοι ἰκάνω καὶ κιχάνω ἄλογονⁿ ἔχει τὸν πρῶτον 20
χρόνον τοῦ ἀορίστου.

Τὰ εἰς πτω λήγοντα ῥήματα, εἰ ἔχοι^o τὸ ι πρὸ τοῦ τέλους,
συνεσταλμένον αὐτὸ ἔχει· λίπτω· ἴπτω· χρίπτω· διὸ σημειού-
μεθα τὸ πίπτω καὶ ῥίπτω.

Τὰ εἰς νος λήγοντα^p δισύλλαβα ἐπ' εὐθείας, καθαραιέοντος 25
τοῦ ν, εἰ^q ἔχει πρὸ τέλους τὸ υ, ἐκτείνει αὐτὸ, ὡς ἔχοι τὸ

γ τὸ Β. z Il. P. 324. ubi nunc vulgo legitur κήρυκ' Ἡπυτίδῃ.
Cit. om. B. Par. b. pro Ἡπυτίδῃ habet ἐπὶ Ἡπυτίδῃς (sic). a μέ-
τρον Β. b προδήλον Β. c ιξ male A. d ἢ δὲ λιβὸς γεν. Β. e συ-
στέλλονται Β. f τὸ δὲ παιδοτρίψ ἐκτείνεται Β. g ἄνδρες ὡς ἀμφιτρί-
βας Β. et Par. εἰς ἀμφίτρ. Herm. h συστέλλουσι τὸ α Β. i ὡς
δράψ ἐν δὲ μονοσυλλάβοις ἐκτείνεται Β. k λάψ Β. l om. A.
m om. B. n Sic Cod. Par. et B. ἀνάλογον A. παραλόγως Herm.
o εἰ μὲν ἔχουσι Β. p ὀνόματα Β. q εἰ μὲν Β.

φρίνος· θίνος· γρίνος· καὶ βαρυνόμενον τὸ κυνός^Γ· τὸ μέντοι πλυνός οὐχ οὕτως ἔχει^Β·

Τὰ εἰς νος λήγοντα ὑπὲρ δύο συλλαβὰς εἰ παραλήγοιτο τῷ υ πῆ μὲν συστέλλει αὐτὸ, ἐπὰν τὸ σ προηγῆται αὐτοῦ· ὡς ἔχει τὸ δεσπόσυνος· θάρσυνος· πίσυνος· τὸ δὲ μόσυνος ἐκτεταμένον ἀπὸ γενικῆς ἐστὶ γενόμενον· πῆ δὲ ἐκτείνει· αἱ δὲ γενικαὶ, αἱ διὰ τοῦ νος ὑπὲρ δύο συλλαβὰς ὑπάρχουσαι, εἰ παραλήγοιτο^Γ τῷ υ, ἐκτεταμένῳ παραλήγονται^Δ· Φόρκυνος· Πόλτυνος· αἱ μέντοι^Ε εὐθεῖαι αὐτῶν συστέλλουσι τὸ υ·

10 Τὰ μέντοι διὰ τοῦ νος ἐπ' εὐθείας, μὴ ἔχοντα τὸ σ, πρὸ τοῦ υ, ὑπὲρ δύο συλλαβὰς ὄντα, ἐκτείνειν θέλει^Ζ τὴν πρὸ τέλους· κίνδυνος· εἴθνος· πάχυνος· λάμυνος· διὸ καὶ τὸ βόθνος ἀναλόγως οἱ^Χ Ἀττικοὶ ἐκτείνουσιν· κὰν ὀξύνηται δὲ, τὰ ταιαῦτα ἐστὶ^Υ· Μαριαυδνός· Βιβυνός· τὸ ἄγυνος ἢ^Ζ ἀνδρόγυνος οὐ
15 μάχεται· σύνθετα γὰρ ἐστὶ^Β, καὶ ἔχει^Β τὸν τοῦ ἀπλοῦ χρόνον, λέγω δὲ τοῦ γυνή· ὅπερ καὶ αὐτὸ ἢ λόγοι τὸ^Κ κατὰ χρόνον· τὰ γὰρ εἰς νη^Δ καθαριεύοντα δυσύλλαβα, εἰ ἔχοι πρὸ τέλους τὸ υ, ἐκτεταμένον αὐτὸ ἔχει· ὡς ἔχει τὸ Βύνη^Θ· μῆνη· Φρίνη· ὑπεσταλμένου^Γ δηλόνοσι τοῦ γυνή· προσέθηκα δὲ δι-
20 σύλλαβα, ἐπεὶ τὰ ὑπὲρ δύο συλλαβὰς διὰ μέντοι τοῦ συνη ὄντα, αἰεὶ συστέλλει τὸ υ· βριθοσύνη· ὑποθημοσύνη^Β· καλλοσύνη· εἰ δὲ μὴ ἔχει τὸ σ πρὸ τοῦ υ, ἀδιάφορον ἔχει τὸν χρόνον· δελφύνη γὰρ καὶ χελύνη ἐκτεταμένως^Η· κορύνη δὲ καὶ Ταμύνη συνεσταλμένως^Ι· Ἀττικοὶ δὲ ἐκτεταμένως·

25 Πᾶν^Κ εἰς α λῆγον θηλυκὸν ὀξυνόμενον ἢ περισπώμενον μακροῦ χρῆται τῷ α· φοβερὰ· Ἀθηναῖα·

Πᾶν^Ι εἰς α λῆγον θηλυκὸν προπαροξυνόμενον ἢ προπερισπώ-

Γ καὶ—τὸ κυνός om. B. cum lacunæ indicio. Δ ἔχει A. Ε εἰ μὲν παραλήγοιτο B. Ζ ἄγυνος εἰ ἔχουσι τὸ υ ἐν τῇ παραληγοῦσῃ ἐκτεταμένον ἔχουσιν B. Η αἱ δὲ B. Θ θέλουσι B. Χ om. οἱ A. Par. et Herm. Υ κὰν ὀξύνονται δὲ ταιαῦτα εἰσὶν B. Ζ ἢ τὸ B. Α εἰς B. Β ἔχουσι B. Κ ἢ λόγοι τὸ om. B. lacunæ indicio. Par. ἠλόγοιτο (Sic vol. ἠλόγοιτο) Bast. Δ Τὰ γὰρ εἰς νη in Cod. B. hic novus orditur Canon. Ε κίνη B. Γ συνεσταλμένου B. Β ὑποθημοσύνη A. Η Sic B. ἐκτεταμένως A. Ι συνεστ. ὡς κορύνη A. et Par. Κ πᾶν ὄνομα θηλυκὸν B. Ι πᾶν ὄνομα θηλυκὸν B.

μενον, συνεσταλμένον ἔχει τὸ α· Ἀντιόχεια· Μήθεια· ταχεῖα· ὄξεια.

Πᾶν^m εἰς α λήγον θηλυκὸν ὄνομα, ἔχον πρὸ τοῦ α ἓν τι τῶν διπλῶν, ἢⁿ τὸ σ, ἢ τὸ ν, μὴ κατὰ πάθος ἢ διάλεκτον, ἔχει τὸ α συνεσταλμένον· χάλασα· ἄμαξα· ἀμφίσβαινα· Λάκαινα^o· 5 χαρίεσσα· μοῦσα· τὸ δὲ Ἀθηᾶ καὶ μνά^p, καὶ δανᾶ, καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἐστὶ κατὰ πάθος· τὸ δὲ Ἑλένα^q καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἐστὶ κατὰ διάλεκτον^r.

Τὰ εἰς ρα λήγοντα καθαρὸν, εἰ^s παραλήγοιτο τὸ ν, ἀμοιβαῖον ποιεῖται χρόνον· εἰ γὰρ ἐκτείνοιτο τὸ ν, τὸ α συστέλλεται, καὶ προπαροξύνεται· ὡς ἔχει τὸ ἄγκυρα· Κέρκυρα· ὄλυ- 10 ρα· εἰ δὲ συστέλλοιτο τὸ ν, τὸ α ἐκτείνεται, καὶ παροξύνεται, θηλυκὰ ὑπὲρ δύο συλλαβῶν ὄντα· σφύρα· πορφύρα· τὸ οὖν κολλύρα κατ' ἀμφοτέρα δίχρονα ἐκταθέν, σημειῶδες^t, τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῶν^u δισυλλάβων· πυρὰ ἐκτείνει τὸ α, συστέλλει δὲ τὸ ν· τό τε λύρα καὶ θύρα βαρυνόμενα, τὸ δὲ σφύρα^v 15 ἐκτεῖνον^v τὸ ν, καὶ συστέλλον^w τὸ α.

Τὰ εἰς ρα λήγοντα μετ' ἐπιπλοκῆς συμφώνου, ἐκτείνει τὸ α· ποτίστρα· κολυμβήθρα^x· Ἠλέκτρα· καλύπτρα· σημειῶδες οὖν^y τὸ Τάναγρα καὶ^z σκολόπεδρα.

Τὰ εἰς α λήγοντα, ὅποτε ἔχει πρὸ τοῦ α διπλοῦν, δίχρονον²⁰ δὲ πρὸ τοῦ διπλοῦ, πάντως συνεσταλμένον αὐτὸ ἔχει^a· γάζα· μύξα· ὄρυξα· φύξα· δίψα· σχίξα· ρίζα· ὄθεν σημειῶδες τὸ μάξα ἐκτεῖνον τὸ πρὸ τοῦ διπλοῦ α.

Τὰ παρώνυμα τὰ διὰ τοῦ αια παραγόμενα^b, ἐκτεταμένον ἔχει^c τὸ α· σεληναία· ἀμαξαία· ἀναγκαία· ἀρχαία· ὄθεν²⁵ ἔχρην καὶ τὸ γαῖα ἐκτείνεσθαι· χωρὶς εἰ μὴ ἢ ποσότης τῶν

^m πᾶν ὄνομα θηλυκόν B. ⁿ ἢ καὶ B. ^o Codd. Barocc. λάκαινα. ^p Sic Codd. Barocc. et Par. ἀνά Herm. ^q Ἑλένα B. ^r καὶ ὅσα τοιαῦτα διάλεκτον A. et Par. post διάλεκτον B. habet Ἑλλήνη γὰρ, καὶ Δωρικῶς Ἑλένα. ^s male A. καθαρὸν ε. τὰ εἰς ρα καθαρὸν λήγοντα ἰσομάτα B. ^t ἐστὶ add. B. ^u τῶν om. B. ^v ἐκτείνει B. ^w συστέλλει B. ^x κολυμβήθρα A. ^y σημειῶδες δὲ ἐστὶ B. ^z καὶ τὸ B. ^a ἔχει αὐτὸ B. ^b Sic A. et Par. B. superscriptum habet ἐκφερόμενα et quidem lit. rubr. sed leg. παραληγόμενα cum Hermann. ^c ἔχουσι B.

συλλαβῶν ποιεῖ συνασταλμένον τὸ α' τοιαῦτα γὰρ τὰ δισύλλαβα.

Τὰ εἰς α λήγοντα καθαρὸν συνεσταλμένον^d ὅποτε ἐστὶν ὑπὲρ δύο συλλαβᾶς^e, τὴν πρὸ τέλους ἔχει^f φύσει μακράν·
5 Μῆδεια· Θάλεια· Πηελόπεια· εὔνοια· εὔχροια.

Τὰ εἰς α λήγοντα καθαρὸν, συνεσταλμένον ἔχουσι τὸ α ὅποτε ἔχουσι πρὸ τέλους τὴν τρι συλλαβὴν· οἷον ποιήτρια· μεσήτρια· ὀδηγήτρια^g· ὀρχήστρια^h· αὐλήστρια· μαθήτριαⁱ· παράλογος οὖν ὁ πρὸ τέλους χρόνος τοῦ πότνια· ὄμπνια· Πο-
10 λύμνια, ἴμνια^k· λάμνια· Ὅσα ἔχει^l πρὸ τέλους τὸ ι, ὑπὲρ δύο συλλαβᾶς ὄντα, οὐκ ἐν συστολῇ ἔχει^m τὸ α, ἀλλ' ἐκτάσει· κακία· φιλία· κοπίαⁿ· ἐσχατία· τὸ οὖν πότνια καὶ ὄμπνια καὶ τῶν τοιούτων, καὶ ἡ πρὸ τέλους ἡλάττωται καὶ ἡ ἐπὶ τέλους.

15 Πᾶν εἰς α λῆγον οὐδέτερον ἐνικὸν συνεσταλμένον ἔχει τὸ α' βῆμα^o· αἷμα· ποίημα· νόημα· τὸ τοίνυν κᾶρα ἐκτεινόμενον, ἐξ ἀποκοπῆς ἐστὶ τοῦ κᾶρανον^p.

Τὰ εἰς αρ λήγοντα ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν, ἐπὶ παντὸς γένους συστέλλει^q τὰ α' μάκαρ· δάμαρ· ὄαρ· θέναρ· φρέαρ· στέαρ·
20 Ἀττικῶς δέ φασιν ἐκτείνειν τὸ στέαρ καὶ^r φρέαρ.

Τὰ εἰς α λήγοντα θηλυκὰ, εἴτε ἐπὶ ὀνομάτων, εἴτε καὶ ἐπὶ μετοχῶν, εἰ ἔχει^s τὴν πρὸ τέλους συλλαβὴν εἰς δίχρονον καταλήγουσαν, πάντως ἐκτεταμένον αὐτὸ ἔχει^t· πᾶσα· πᾶσα· φῦσα· δῦσα· τίσα· Κριῖσα· κνῖσσα^u· οὐκ ἀγνώω δὲ ὅτι
25 Πίσαν εἴτε τὴν πόλιν κατὰ συστολὴν Πίνδαρος^v· εἰ μέντοι εἰς σύμφωνον λήγει^w ἢ πρὸ τέλους συλλαβῇ, τὸ δίχρονον συστέλλεται· θάλασσα· ἄνασσα· πίσσα· Νύσσα· λύσσα.

Πᾶν εἰς α^x λῆγον οὐδέτερον τὸν χρόνον ἔχει^y τοῦ α τοῦ

^d ἔχουσι τὸ α Β. ^e καὶ τὴν Β. ^f ἔχουσι Β. ^g μεσήτρια· ὀδηγήτρια add. Β. ^h Codd. Barocc. ὀρχήστρια. ⁱ post μαθήτρια lacunam indicat Β. ^k ἴμνια Β. Par. ἴμνια deest in Drac. Bast. ^l ἔχουσα Β. ^m ἔχουσι Β. ⁿ Sic Barocc. et Par. Hermann. ^o κοπία. ^p μῆμα C. ^q κάρηνον Drac. ^r συστέλλουσι Β. ^s καὶ τὸ Β. ^t ἔχουσι Β. ^u ἔχουσι Β. et addit ἡγῶν τὸ ἐπὶ τέλους α. ^v κνῖσσα Par. ^w ὁ Πινδ. ^x λήγη Β. ^y αν Par. ^z ἔχει om. Α. ^{aa} ἔχει τοῦ α γὰρ Β.

κατὰ τὴν γενικὴν τοῦ ἀρσενικοῦ τάλανος^α, τάλαν' μέλας, μέλαν' στάντος, στάν' βάντος, βάν^α ποιητικῶς γὰρ ἐκτέτατο.

Ἴνα μὴ τὸ γῆρας ἐπανάβαν αὐτὸν λάβη.

ἐπεὶ οὖν παντὸς^β φαμέν^γ κατὰ συστολὴν, ὥσπερ καὶ^δ πᾶν ὀφείλομεν λέγειν κατὰ συστολὴν, ὥσπερ Αἰολεῖς καὶ Δωριεῖς^ε ἀποφαίνονται, ἢ μέντοι παρ' ἡμῶν ἕκτασις τοῦ α καὶ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς καὶ παρὰ τοῖς Ἰωσιν ἀφορμὴν ἔχει τὸν τόνον. διὰ γὰρ τὸ^ε δέξασθαι τὴν περισπωμένην τοῦ πᾶς ἀρσενικοῦ, ἐκτείνει τὸ α' ὅταν^ι μέντοι τὸ πᾶν δισυλλάβως λέγεται, τότε ἔξει τὸ α συνεσταλμένον σύμπαν ἅπαν' εὐρηται παρ' Ἀθη-¹⁰ ναίοις^β ἐκτεῖνον τὸ α.

Τὰ εἰς αν λήγοντα ἐπιβήματα, ἐκτείνουσι τὸ α' ἄγαν λίαν πέραν ἕαν^η ὑπεσταλμένου^ι τοῦ πάμπαν τὸ γὰρ ὅταν δύο μέρη λόγου ἐστίν ὁ τε καὶ αν. τὸ δὲ τάλαν ὀνοματικόν ἐστι^κ.

15

Τὰ εἰς α λήγοντα θηλυκὰ παρεσχηματισμένα ἀρσενικοῖς, ὅποτε μία συλλαβῆ¹ τοῦ ἀρσενικοῦ πλεονάζει, συστελλόμενον ἔχει τὸ α' ταχύς, ταχεῖα· Κρῆς, Κρῆσσα· ἱερεὺς, ἱερεία· τάλας, τάλαινα· Κίλιξ, Κίλισσα· Ἀττικοὶ μέντοι^μ ἐκτεταμένως ἱερείαν ἀποφαίνονται.

20

Τὰ εἰς ος λήγοντα, ὅποτε ἔχει θηλυκὸν^η εἰς α λήγοντα, πάντα^ο ἔχει ἐκτεταμένον^ρ τὸ α' Ῥόδιος, Ῥόδια· Κνίδιος, Κνίδια· σημειῶδες ἄρα κατὰ χρόνον τὸ

“δια γυναικῶν”

ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ἴα

25

Οὐ γὰρ πάντων ἦεν ὁμῶς θρόος, οὐδ' ἴα γῆρυς. (II. Δ. 437.)

ὅπερ λέγεται καὶ μία, καὶ τὸ πέπειρα.

^α nomin. masc. addit τάλας, μέλας, &c. ubique B. ^β verba a ποιητικῶς usque ad λάβη soli ut vid. habent Barocc. Codd. nam e Par. nihil supplet Bast. ad Hermann. p. 439. ^γ τὸ πᾶν B. ^δ τὸ πᾶν B. ^ε τὸ αν B. inserit post φαμέν. ^ζ τὸ πᾶν B. ^η τὸν περισπωμένον τὸν Hermann. ^θ ἔτι διὰ τὸ B. ^ι ἀλλ' ἔταν B. ^κ παρὰ Ἀθην. B. ^λ εἶαν B. et Par. ^μ ὑπεσταλ. δέ B. ^ν ἐστὶν ἐπιβήματα B. ^ξ μῖα συλλαβῆ A. ^ο οἱ μέντοι Ἀττικοὶ B. ἀρσενικὰ B. ^π ἔχουσι θηλυκὰ B. ^ρ πάντως Par. ^σ ἐκτεταμένον ἔχουσι B.

Αί⁹ εἰς ος λήγουσαι μετοχαὶ ἀρσενικαὶ[†], ἤτοι βραχυκατά-
ληκτοὶ εἰσιν, ὡς αἰ εἰς ος λήγουσαι τυπτόμενος· λεγόμενος·
ἢ μακροκατάληκτοι, ὡς αἰ μὴ οὕτως ἔχουσαι δίχρονον, ἐκτε-
ταμένον αὐτὸ ἔχουσιν· ἰστάς· βιβάς· ζευγνύς· δύς· φύς.

5 Πᾶν εἰς σσαν λῆγον συγκριτικόν εἰ ἔχει⁸ δίχρονον ἐν τῇ
πρὸ τέλους συλλαβῇ, συνεσταλμένον αὐτὸ ἔχει· πάσων
μάσων κράσων[‡] γλύσων, σεσημείωται^υ τὸ θάσων καὶ
ἐλάσων ἐκτείνοντα τὸ δίχρονον.

Τὰ εἰς ὧν λήγοντα καθαρὰ συγκριτικὰ^γ, ὅποτε παραλή-
10 γοιτο τῶ ι, ἐκτεταμένω^ω αὐτῶ παραλήγοιτο· καλλίων· ἠδίων·
βελτίων· γλυκίων· κακίων· Ἀριστοφάνης δὲ ἐν Ἀττικαῖς δια-
λέξεσιν, Ἀττικοὺς ἰστορεῖ προφέρεσθαι.

Πᾶσα αἰτιατικὴ ἀπαθῆς εἰς α λήγουσα συστέλλεσθαι
θέλει^κ. Ἀλκμᾶνα· ποιμένα· Ἔκτορα· θώρακα· Αἴαντα· Ἀ-
15 χιλλέα· βασιλέα· Ἀττικοὶ μέντοι^γ ἐκτείνουσι τὰς ἀπὸ τῶν
εἰς εὐς^κ. Ἀτρέα^α· λέγοντες καὶ ἱερέα^β· πρόσκειται δὲ ἀπα-
θῆς, διὰ τὸ χάα, καὶ Ἐρετρέα^κ· καὶ Πειράα^δ καὶ Στειραία^ε.

Τὰ διὰ τοῦ αριον ἰποκοριστικὰ παρὰ τοῖς παλαιοῖς Ἑλλῆσι
συστέλλει τὸ α ἰπάριον· φυτάριον ἢ μέντοι νῦν συνήθεια
20 ἀπὸ τῆς τῶν Ῥωμαίων διαλέκτου πολλὰ ἐπίσταται διὰ τὸ αριον
ἐκτεταμένα· σουδάριον λέγουσα^λ καὶ κελλάριον.

Τὰ διὰ τοῦ ἰνη παράγωγα ὑπὲρ τρεῖς συλλαβὰς μονογενῆ,
φιλεῖ ἐκτείνειν τὸ ι· Αἰητήνη· ἰατρήνη· θρῆδακίνη· ἠρώτηνη· ὠκε-
ανίνη· χωρὶς τοῦ εἰλαπίνη καὶ τοῦ Μολυβδίνη, ἔστι δὲ ὄνομα
25 πόλεως· ὑπὲρ τρεῖς συλλαβὰς^ε ἔφην, διὰ τὸ σατίνη· ἔστι δὲ
εἶδος ἄρματος· καὶ τὸ Ἀσίνη, ἔστι δὲ ὄνομα πόλεως· καὶ τὸ
μυρσίνη· οὐκ ἐκείνου ἀποφαινομένου, ὡς τὸ τρισύλλαβον^η

⁹ Καὶ αἰ Β. [†] in B. post ἀρσενικαὶ usque ad φύς omnia exci-
derunt. ⁸ εἰ μὲν ἔχοι Β. [‡] Herm. βράσων. cet. Codd. κράσων.
^υ σημειῶδες ἔστι Β. ^γ καθαρὸν συγκριτικὸν Α. et Par. ^ω Sic omnes
Codd. ^κ super θέλει superscriptum habet τὸ α δηλοῦσι Β. ^γ οἱ
μὲν Ἀττικοὶ Β. ^α addit εἰθεῖων γινόμενας Β. ^β ἀτρέαν Β. ^β ἱερέαν
καὶ βασιλέαν Β. ^κ Herm. Ἐρετριά. ἔτρία Α. ἔρητρία Β. ^δ πηρία Β.
Πειραῖα Herm. ^ε Στειραῖα Herm. ^λ λέγουσι Par. ^ε ὑπὲρ τρεῖς
δὲ εἴρηται συλλαβὰς Β. ^η τὰ τρισύλλαβα Β.

συστέλλει τὸ ι· πολλάκις γάρ ἐστι τὰ ἐκτείνοντα τὸ ι· ὡς ἔχει τὸ ¹δοτίνῃ ὑσμίνῃ πυτίνῃ.

Τὰ εἰς νος λήγοντα δισύλλαβα ὀξύτονα καθαρεύοντος τοῦ ν, εἰ ἔχουεν ^k ἐν τῇ πρὸ τέλους τὸ α, ἐκτεταμένον αὐτὸ ἔχουσι ¹ δανός, ὁ ξηρός· τανός· μανός· τοῦτο δὲ παρὰ ^m τοῖς Ἀττικοῖς 5 συστέλλεται.

Πᾶν δίχρονον ἔχον διπλασιασμὸν ἀμεταβόλου ἐπιφερομένου, συστέλλεσθαι θέλει· Πράξιλλα· Τελέσιλλα· ἄμμος· Κόρινα ⁿ· θύννος· ἄλλος· πυρρός· παραλόγως οὖν ἐκτέτατο τὸ μάλλον. 10

Τὰ διὰ δύο σσ παράγωγα ῥήματα ὑπὲρ δύο συλλαβὰς βαρύτονα ^o, ὅτε ἔχει ^p δίχρονον πρὸ τέλους, συστελλόμενον αὐτὸ ἔχει ^q ἀράσσω· πατάσσω· χαράσσω· ἐλάσσω· ἀφύσσω· δῆλον οὖν ὅτι καὶ τὸ θάσσω ὀφείλει ^r τὸ α συστελλόμενον ἔχειν. τὸ δὲ ἐλασσῶ, περισπᾶται παρὰ τὸ ἐλασσον γενόμενον ^s· διὸ 15 βαρύτονα ^t πρόκειται.

Τὰ διὰ τοῦ αζω δισύλλαβα συστέλλει τὸ α· ὑπεσταλμένων τῶν Αἰολικῶν, διὰ τὸ πτάζω καὶ πλάζω, ἐπιπλήσσω ^u· ἔστωσαν δὲ παραδείγματα τοῦ κανόνος ^v ταῦτα· στάζω· φράζω· βάζω· σφάζω· παράλογον ἄρα τὸ κράζω ἐκτέταται· καὶ 20 τὰ ὑπὲρ δύο συλλαβὰς ἔχει ^w συνεσταλμένον τὸ α· χωρὶς εἰ μὴ ἔχοι πρὸς τῷ α τὸ ι· διὰ τὸ ματαίζω· σφαδαίζω· ἔστωσαν δὲ παραδείγματα τοῦ κανόνος ταῦτα· σκιάζω· ἐνθουσίαζω· ἀγοράζω· τινὲς δὲ ἐκτείνουσι τὸ

ὄδ ἀγοράζει κλειῖθ ἔχων ^x.

τουτέστιν, ἐν ἀγορᾷ διατρίβει· πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ ἕτερου, λέγω δὲ τοῦ ὠνεῖσθαι.

Τὰ εἰς ζε λήγοντα ἐπιρρήματα, ὅποτε ἔχει πρὸ τέλους τὸ

¹ ὡς τὸ Β. ^k εἰ μὲν ἔχουσι Β. ^l ἔχουσι αὐτὸ Β. ^m Sic B. et Par. πᾶσι τοῖς Α. ⁿ Κόριθα Α. ^o βαρύτονα ὑπὲρ δ. συλλ. Β. ^p ἔχουσι Β. ^q ἔχουσι Β. ^r ὀφείλον Α. ^s γενόμενον παρὰ τὸ ἐλ. ἔχει δὲ ἐκτείνόμενον τὸ α, καὶ οὐκ ἀντίκειται τῷ κανόνι, ὅτι πρόκειται βαρυνόμενα Β. ^t βαρύνεται Α. ^u verba ὑπεσταλμένων usque ad ἔστωσαν desunt in Cod. B. ubi tamen exstat lacunæ nota. ^v τοῦ κανόνος om. Β. ^w ἔχουσι Β. ^x κλειῖθα ἔχων Β. 25

α, συνεσταλμένον αὐτὸ ἔχει γ· Ἀθήναζε ζ· θύραζε· Θήβαζε
 ἔραζε· τὸ μέντοι χαμαῖζε ἐκτείνει τὸ α, καὶ προπερισπᾶται.

Τὸ α ἔχον ἐν τῇ δευτέρᾳ συλλαβῇ τὸ ξ ἢ τὸ ψ, μὴ^α ἐν
 ῥηματικῇ κλίσει, φιλεῖ^β συστέλλεσθαι· ἄξων ἄξιος ἄξινη
 5 ἀψίς· ἄψα· Ἄψυρτος· ἀψευδής· τὸ δὲ

“ ἄξων ἔγχος Διομήδεος” (II. Z. 306.)

καὶ^ς τὸ κρᾶξον, ἐκτεταμένον ἔχουσι τὸ α· διὸ ἔφην, μὴ ἐν ῥη-
 ματικῇ κλίσει.

Τὸ α πρὸ τοῦ ζ ἐν ὀνόμασι συστέλλεται^δ· γάζα· χάλαζα
 10 ἀζήγγές^{δδ}· μαζός· σεσημειωμένον τοῦ μάζα, καὶ Ἀμαζών καὶ
 ἀλαζών.

Τὰ εἰς τὸς λήγοντα δισύλλαβα μετ' ἐπιπλοκῆς^ο συμφώνου,
 εἰ ἔχει πρὸ τέλους^ς ἐν τι τῶν διχρόνων, συνεσταλμένον αὐτὸ
 ἔχει^ς· καπνός· θαλπνός· ἀγνός^η· ἀμνός· τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ
 15 τῶν ὑπὲρ δύο συλλαβᾶς· ἀλαπαδνός· ἀκιδνός· ὀλοφυνδός· τὸ
 μέντοι στρυφνός οἱ Ἀττικοὶ ἐκτείνουσι τὸ υ.

Τὰ διὰ τοῦ ἰμος παράγωγα ὑπὲρ δύο συλλαβᾶς συνεσταλ-
 μένον ἔχει^ι τὸ ι· κῦδιμος· ὠφέλιμος· ὠκιμος· τὸ μέντοι ἄτι-
 μος ἐκτείνει^κ τὸ ι σύνθετόν ἐστιν οὕτως δὲ ἀξιοῦται καὶ τὸ
 20 βούλιμος ἐκτείνειν κατὰ τὴν δευτέραν συλλαβὴν^ι, συνθέτου
 ὑπάρχοντος τοῦ ὀνόματος· ἀντὶ γὰρ τοῦ ὀ μέγας λιμός^μ· καὶ
 τὸ ἴφδιμος δὲ ἐκτείνει τὸ πρὸ τέλους ι.

Τὰ δὲ διὰ τοῦ ἰνος ὑπὲρ δύο συλλαβᾶς ὀξυνόμιστα, κατὰ
 καιρὸν ἢ χρόνον^η παραλαμβανόμενα, συνεσταλμένον ἔχει^ο τὸ ι·
 25 ἔαρινός· χειμερινός· νυκτερινός· ἑωθινός· πρωϊνός· ἡμερινός·
 ὀπωρινός· παρὰ μέντοι τῷ ποιητῇ κατ' ἕκτασιν ἀναγινώσκο-
 μεν ρ, τοῦτο ἐπιζητοῦντος τοῦ μέτρου·

ὡς δ' ἔ' ἠ' ρ ὀπωρινός βορέης. (II. Φ. 346.)

γ ἔχουσι B. ζ Ἀθήναζε A. ο manifesto errore om. μὴ A.
 deest etiam in Par. β φιλεῖ A. β φιλεῖ συστέλλεσθαι τὸ α αὐτὸ B.
 ς τὸ δὲ “ ἄξων ἔγχος Διομήδεος” καὶ om. Herm. et Codd. Par. δ συ-
 στέλλει A. δδ Sic Codd. Barocc. et Par. ἀζήγγές Draco. ο μετὰ
 ἐπιπλ. B. ς πρὸ τοῦ τέλ. B. ς ἔχουσι B. η om. ἀγνός B.
 ι ἔχουσι B. κ ἐκτείνει τὸ ι ἔτι B. ι κατὰ τὴν δευτέραν συλλαβὴν
 ἐκτείνεσθαι B. μ ἦγον ὀ μέγας λιμός B. η κατὰ καιροῦ ἢ χρόνου A.
 ο ἔχουσι B. ρ τὸ ὀπωρινός καὶ τοῦτο B. ρ ὡς δ' ἔ' ἠ' ρ B.

καὶ πάλιν ^Γ,

ἀστέρι ὑπερωθὲ ἐναλγικως. (Π. Ε. 5.)

Τὰ εἰς μα δισύλλαβα τῶ υ παραληγόμενα, συστέλλειν αὐτὸ θέλει^α· πλύμα· χύμα· ρύμα· φύμα· θύμα· λῦμα^τ· διὸ σημειούμεθα τὸ κῦμα μόνως ἐκτεινόμενον· ἱστοροῦσι μέντοι ⁵ Ἀττικοὺς τὸ λῦμα ἐκτείνειν καὶ τὸ φύμα.

Τὰ εἰς ρος λήγοντα ὀξύτονα, ὅτε ἔχει^α τὴν τρίτην ἀπὸ τέλους ἦτοι^ν θέσει μακρὰν ἢ φύσει, πάντως ἔχει^ω τὴν πρὸ τέλους μηκνυομένην. εἰ δὲ ἢ πρὸ τέλους εἶη βραχεῖα, καὶ ἢ τρίτη ἀπὸ τέλους^κ· βλαβερὸς· φανερός· ρυπαρός· ὀχυρός^γ· ¹⁰ καπυρός· ἱερός· τὸ γὰρ ἐκτεῖνον τὸ ποιητικόν ἐστὶ κρατερός· τὸ γὰρ καρτερός ὑπέρθεσιν ἔχει.

Τὰ μέντοι ἔχοντα τὴν πρὸ τέλους τρίτην μακρὰν, ὡς ἔφη, ἔχει καὶ τὴν πρὸ τέλους μακρὰν· πονηρός· ἀτηρός· ἀλγηρός· πιγηρός· ἀνθηρός· τολμηρός· ἰσχυρός· ὅθεν ἐπεὶ^κ τὸ ἀλμυ- ¹⁵ ρὸς ἔχει τὴν τρίτην ἀπὸ τέλους μακρὰν, ὑγιῶς ἔξει καὶ τὴν πρὸ τέλους μακρὰν^α· ἀναλογώτεροι οὖν οἱ Ἀττικοὶ ἐκτείνοντες αὐτὸ· παρὰ μέντοι τῶ ποιητῆ ἀνέγνωμεν^β “ἀλμυρὸν ὕδωρ” ἀντιπίπτει τὸ πενθερὸς μακρὰν ἔχον^ε τὴν τρίτην ἀπὸ τέλους, βραχεῖαν τὴν πρὸ τέλους^δ· ἀλλ’ οὖν γε εἴρηται πενθηρὸς^α διὰ ²⁰ τοῦ η, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ ἱματίου μέλανος.

Α. ^ε φέρ’ αὐτ’ ἀνάσας. Β. ἀλλ’ ἐστὶ πενθηρὸν πάνυ.

οὕτως γὰρ ἔφη Ἀναξίλας ^β. οὐκ ἀναστρέφει ὁ κανὼν· οὐ γὰρ πάντως τὰ ἔχοντα πρὸ τέλους μακρὰν, ἔχουσι καὶ τὴν τρίτην^η μακρὰν· ἰδοὺ γὰρ πονηρός^ι· τυχηρός^κ. 25

Τὸ α ἢ στέρησις^λ συστέλλεσθαι θέλει· ἄκακος· ἄσεμνος· ἄφιλος· τὸ γὰρ ἀθάνατος καὶ ἀκάματος ἐξέτειναν τὸ α διὰ

^Γ καὶ ἀλλαχῶ αἰθίς Β. ^α θέλουσιν Β. ^τ λῦμα om. Α. ^υ ἔχουσι Β. ^ν ἦτοι om. Β. tum mox ἢ φύσει. ^ω ἔχουσι Β. ^κ βραχεῖα add. Β. ^γ Sic Β et Par. ἰσχυρός Α. ^δ ἐπὶ Α. ^ε ὑγιῶς—μακρὰν om. Α. ^β κατὰ συστολήν ἀνέγνωμεν Β. ^ε ἔχον μακρὰν Β. ^δ τὴν δὲ πρὸ τέλους ἔχον βραχεῖαν Β. ^ε τὸ πενθερὸς, πενθηρὸς Β. ^ε interlocutores indicavi. ^β ἢ Ἀναξίλας Β. ^η τὴν πρὸ τέλους τρίτην Β. ^ι τὸ πονηρός καὶ τυχ. Β. ^κ ὑπόθεγμα καὶ πρόσθετος add. Β. ^λ ἢ α στέρησις.

τὰς ἐπαλλήλους τέσσαρας βραχείας, αἵ τινες ἄβετοί εἰσιν ἐν ἥρωικῷ μέτρῳ^m.

Πᾶν οὐδέτερον εἰς ὅς λῆγον δισύλλαβον, ἔχον πρὸ τέλους τὸ α, συνεσταλμένον αὐτὸ ἔχει, ὅποτε μὴ κατὰ διάλεκτον εἴη
5 ἄχος· δᾶος·
δᾶος μετὰ χερσὶν ἔχουσαⁿ. (Od. Ψ. 294.)

φᾶος· χᾶος· σᾶκος· βᾶρος· πᾶθος· κράτος· θράσος· ὅθεν καὶ τὸ φᾶρος συστέλλον τὸ α, ὡς παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν Κρίσει Σατυρικῇ·

10 καὶ δὴ φάροι τῶδ' ὡς ἐμῶ^o καλύπτομαι^p

καὶ ἐν Τηρεῖ·

σπειδουσαι αὐτήν· ἐν δὲ τοικίλῃ φάροι^q

ἀναλογώτερον ἐστὶ τοῦ ἐκτείνοντος α^r, ὡς παρ' Αἰσχύλῳ^s ἐν Σαλαμινίαις^t·

15 ἐμαί γένυτο φᾶρος ἴσον ὀρανῶ.

τὸ πᾶρος^u, παρὰ τὸ πρήσσω καὶ πᾶρσσω γενόμενον, συνεκτεινόμενον ἔσχε τῶ ῥήματι τὸ α· πρόσκειται δὲ, ὅποτε μὴ κατὰ διάλεκτον εἴη, διὰ μῆκος, μᾶκος^v.

Τὰ εἰς ἕλος λήγοντα δισύλλαβα ὀξύτονα, ὅποτε ἔχει^w πρὸ
20 τέλους δίχρονον, τοῦτο ἔχει^x ἢ ἐκτεινόμενον δι' ἑαυτοῦ^y, ἢ διὰ συμφώνου μεγεθυνόμενον· καὶ τὰ μὲν διὰ συμφώνων^z μεγεθυνόμενα, τὰ τοιαῦτα ἐστὶ^a· κυλλός· μαλλός· θαλλός· τὰ δὲ δι' ἑαυτῶν^b, τὰ τοιαῦτα^c· ψιλός· χυλός· θαλός· μαλός· οὕτως ὁ βαθμός^d, καὶ ἐν τῇ τραγωδίᾳ, καὶ ἐν τῇ κωμωδίᾳ·

^m ἐν μέτρῳ ἥρωικῷ B. ⁿ hanc cit. om. B. ^o Codd. Barocc. ἐμαί. ^p ἐμῶ Herm. ἐμῶ etiam Dindorf. ad Herodian. περὶ μοσήρους λέξεως p. 36, 25. ubi fragmentum exstat sed Sophoclis dramate non nominato. ^q καλύπτει με A. ^r hoc etiam fragmentum citavit Herodian. περὶ μαν. λέξ. sed a librario male habitum restituit Dindorf. ex nostro. ^s τὸ α B. ^t παρὰ Αἰσχύλῳ B. ^u Σαλαμινίαις A. Σαλαμῆνι B. sed corrigendum ex Herodiano περὶ μαν. λέξ. ubi Aeschyl. locus adducitur. Brunckius autem in Lex. Sophocli. v. φᾶρος omnia hæc fragmenta jam citaverat ex Herodian. MS. περὶ διχρόνων et Dracon. Stratonice. περὶ μέτρων MS. ^v τὸ δι πᾶρος B. ^w καὶ Δωρικῶς μᾶκος B. ^x ἔχουσι B. ^y ἢ δι' ἑαυτοῦ ἐκτ. B. ^z συμφώνου B. ^a εἰσὶ ταῦτα B. ^b add. ἐκτεινόμενα B. ^c εἰσὶ τοιαῦτα B. ^d καὶ τὸ βαθμός B.

ἐχρῆν οὖν καὶ τὸ καλὸς, ἢ βοηθεῖσθαι συμφώνως, ἢ αὐτόθεν^ο
ἐκτείνεσθαι· ὑγιῆς οὖν ἢ ἑκτασις^ε παρὰ τῷ ποιητῇ.

Τὰ εἰς σι^β λήγοντα ῥήματα τὴν πρὸ τέλους ἔχει^η φύσει
μακράν· ἐστήκασι· βεβασιλεύκασι· τετύφασι· γεγράφασι·
νενοήκασι^ι· οἱ μέντοι ποιηταὶ πολλάκις ἐπὶ τούτοις συστολὰς 5
ποιοῦνται, ὡς παρὰ Ξενοφάνει,

ἐξ ἀρχῆς καθ' Ὁμηρον ἐπει μεμαθήκασι πάντες·

καὶ πάλιν,

ὅποσα δὴ^κ θηητοῖσι πεφηνάσιν εἰσοραῶσθαι·

καὶ παρ' Ἀντιμάχου,

οἱ δὲ πάροιθε πύουο νενεύκασιν ἄλλος ἐπ' ἄλλω·

καὶ παρὰ Ὀμήρου,

τιμὴν δὲ λελόγκασι·

τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ,

Ἄμφι δὲ^λ δένδρεα μακρὰ πεφύκασι^μ·

καὶ ἕτερα πλεῖστα.

Τὸ ἐκτεινόμενον α ἐπὶ πληθυντικῶν αἰτιατικῶν^ν οἱ Δωριεῖς
συστέλλουσι· ναύτας· Σκύθας.

Τὰ διὰ τοῦ αρος ὀξύτονα συστέλλει^ο τὸ α· μαδαρός· χα-
λαρός· ῥυπαρός· καὶ ὅσα ἄλλα ἐστὶ^ρ τοιαῦτα· χρῆ οὖν καὶ 20
τὸ ἀνιαρός συστέλλειν τὸ α, δηλονότι^ρ τὸ νομιζόμενον Ἰωσι
ἀνιηρός^ρ πρότερον ἐστὶ, καὶ λοιπὸν τὸ ἀνιαρός, ὡς ἐδέξατο τρο-
πὴν Ἰωνικὴν, ἔμεινεν ἐκτεινόμενον^σ.

Τὰ α πρὸ τοῦ β αὖτις θέλει συστέλλεσθαι, εἰ μὴ κατὰ διά-
λεκτον εἶη γενομένη τροπὴ^τ ἐκ τοῦ η εἰς α· ὡς ἔχει τὸ ἠβή- 25
σομεν, ἀβάσομεν· ἄνηβος, ἄναβος· ἔστω οὖν μαρτυρία^υ τοῦ

^ο δι' αὐτοῦ B. ^ε ἢ ἑκτασις αὐτοῦ B. ^ς A. et Herm. ^{σι} B.
et Par. ^η θέλουσιν ἔχειν B. ^ι νενοήκασιν A. ^κ ὅποσα δὲ, h. e.
ὅποσα δὲ Bast. ^λ δὲ om. B. ^μ Locus sumptus ut videtur ex
Odyss. H. 114. sed ibi nunc legitur,

Ἔσθα δὲ δένδρεα μακρὰ πεφύκει τηλεθώοντα.

^ν πλ. θηλικῶν αἰτ. B. ^ο συστέλλουσιν αὐτάς· σκύθα A et Par. sed
γ. Herm. ναύτας· Σκύθας. συστέλλουσι τὸ α B. ^ρ εἰσὶ B. ^ρ ἀλλὰ
δῆλον ὅτι B. ^ρ Ἰωνικὸν ἦγουν ἀνιηρός B. ^σ καὶ λοιπὸν τὸ ἀνιαρός τρο-
πὴν ἀνεδέξατο Ἰωνικὴν A. et Par. ^τ γεν. τροπὴ om. A. ^υ καὶ ὑπο-
δείγματα ad. B.

10

15

συνεσταλμένου α^v. βλάβος· βλάβη^w Ἄβυδος· στραβός· ἄβιος· Λάβδακος· ράβδος· ἄβδος· οὐ μάχεται τὸ ἀβάλε^w ἐκτεῖνον τὸ α.

Τὸ α, ἐπιφερομένου τοῦ μ, συστέλλεσθαι θέλει κατ' ἀρχὴν, 5 εἰ μὴ διαλέκτῳ^x εἶη κατὰ τροπὴν γενόμενον^y, ὡς ἐπὶ τοῦ ἡμέρα, ἀμέρα· ἔστωσαν δὲ παραδείγματα τοῦ κανόνος ταῦτα· ἀμύσσω^z· ἄμαξα· ἀμνός· ἀμιλλα· ἀμάρα^a· ἀμύμων· σημειούμεθα τὸ ἀμῶ ῥῆμα ἐκτεινόμενον, καὶ τὸ “ ἀμητὸς δ' ὀλίγοστος” παρ' αὐτὸ γενόμενον.

10 Τὸ α, ἐπιφερομένου τοῦ σ, φ' ὑποτέτακται ἄφωνον, συστέλλεσθαι θέλει· ἄσθμα· ἀσπίς· ἄστυ· Ἀσκληπιός· ἀσχάλλω· ἄσβολος^b· ἀσκός· οὕτως ἄρα ὀφείλει καὶ τὸ ἀσκήσας καὶ ἀσκηθεῖς^c.

Ἡ ἀρ συλλαβὴ ἄρχουσα, ἀσυνάλειπτος οὔσα, ἐπιφερομένου 15 ἀφώνου μὴ τὸ δ, συστέλλεσθαι θέλει· ἄρβυλα^d· ἄρκευθος· ἀρκῶ· ἄρκιον· ἄρτος· ἄρχων· ἀργής· ἀργινός· τὸ ἀργὸς ἐκτεινόμενον^e ἐκ τοῦ ἀεργὸς ἐστὶ συναληλιμμένον· τὸ δὲ δ' ἐφύλαξάμην, ἐπεὶ τὸ μὲν ἄρδης^f συστέλλεται, τὸ δὲ ἀρδῶ ἐκτείνεται· τὸν οὖν ἐν ἀρδῶ^g, καὶ λέγω τι δέξω·

20 τὸ ἄρδην^h δὲ ἐκτείνουσιν.

Τὸ ι πρὸ τοῦ τ καταρχὴν συστέλλεσθαιⁱ θέλει· ἴτυς· ἰταμός· Ἰταλός· ἰτάμων^k· ἴτριον· ἰτέα· τὸ γὰρ ἰτέα ἐκτέταται ποιητικῶς^l· ὥσπερ καὶ τὸ

Ἰτῶνά τε^m μητέρα μηλῶνⁿ.

25 τὸ δὲ Ἰτυμονεὺς^o ἐκτέταται· ὀφείλει δὲ^p συστέλλεσθαι.

^v ταῦτα ad. B. ^w Codd. Barocc. ἀβάλας, sed Herm. recte ἀβάλε, nihil de Par. Codd. Bast. ^x κατὰ διάλεκτον B. ^y τροπὴν γενομένη ἐκ τοῦ η εἰς α B. ^z ἀμύσσω B. ^a Codd. Barocc. ἀμάρα sed recte Herm. ἀμάρα. ^b ἀσβόλη Herm. nihil de Par. Bast. ^c τὸ ἀσκηθεῖς B. ^d ἄρβηλος B. ^e τὸ ἀργὸς δὲ ἐκτεινόμενον ἐστίν. ποικ. om. ἐστὶ post ἀεργός B. ^f πρόσκειται δὲ μὴ τὸ δ. ἐπεὶ τὸ ἄρδης καὶ ἀρδῶ καὶ ἀρδῶ ἐκτείνονται B. ἄρδης Par. ^g τὸ οὖν ἀρδῶ A. cit. om. B. ^h τὸ ἄρδην δὲ A. καὶ τὸ ἄρδην Herm. ⁱ συστελλόμενον A. ^k ἰταμ. A. ἰτάμων. Par. ἰπαίων Herm. ^l ποιητικῶς ἐκτέταται B. ^m Ἰτυνία τε A. ⁿ Ἰτῶνια γούν λέγεται add. Par. ^o Iliad. A. 671. ἀμψὶ βροχασίῃ δ' ἐτ' ἐγὼ κτάνην Ἰτυμονῆα. ^p δὲ om. A.

Τὸ α καταρχὴν ἐπιφερομένων δύο συμφωνῶν, μὴ κατὰ κλί-
σιν, συστέλλεσθαι^α θέλει· ἴσχω· ἰστός· ἰκρίον^γ· ἴκτινος·
Ἰσμαρός· ἴφθιμος· ἐφυλαξάμην δὲ κατὰ κλίσιν, διὰ τὸ ἴστα-
νον^β καὶ ἰστίον^ε.

Τὸ ι καταρχὴν ἔχον τὴν δευτέραν συλλαβὴν^α ἀρχομένην^δ
ἀπὸ τοῦ ν, μὴ κατὰ κλίσιν ῥηματικὴν, ἐκτείνεσθαι θέλει· ἴνα·
Ἰναχος· ἰνίον· ἀντιπίπτει τὸ ἴνα· εἴτε ἐπίρρημα, εἴη^γ εἴτε σύν-
δεσμος^γ· προσέθηκα δὲ, μὴ ἐν κλίσει ῥηματικῇ, διὰ τὸ ἴνα
καὶ ἐξίνα^ε ἀπαρέμματα^γ.

Τὰ εἰς ω λήγοντα καθαρὰ βαρύτερα ῥήματα, ὑπὲρ δύο συλ- 10
λαβὰς ὑπάρχοντα, εἰ παραλήγοιτο τῷ ι, μόνον ἐκτεταμένῳ αὐτῷ
παραλήγοιτο, χωρὶς εἰ μὴ σύνθετα εἴη^ε κατ' ἔλλειψιν τοῦ ζ
κυλίω· ἀλώω· μηνίω· δηρίω· κωνίω· ἰδίω· τὸ δὲ ἐστὶν συστέλ-
λει τὸ ι· ἐφυλαξάμην δὲ σύνθετα, διὰ τὸ αἰτιῶ^α τὴν τε ἔλ-
λειψιν τοῦ ζ, διὰ τὸ μαστιῶ· τὸ δὲ δειλιῶ^β οὐ ῥητόν^γ· τὸ δὲ 15
κηκίω ἐκ διπλασιασμοῦ^δ.

πολλὴ δ' ἀνεκίειεν ἄλλη.

Τὸ ι, ἐπιφερομένου ἐνὸς συμφώνου ἀπλοῦ, ὅπερ ἔχει^ε ὑπο-
τασσόμενον ι ἢ υ^ε, φιλεῖ ἐκτείνεσθαι, ὑπεσταλμένων τῶν κατὰ
κλίσιν^β· ἴβυς^β· Ἰβυκος ἰδίω^ι· ἰθύς· Ἰρις· Ἰλιον ἰνίον· ἴφι· 20
Ἰτυμονεύς^κ· τὸ δὲ ἰτύς συστέλλει τὸ ι· τὸ δὲ ἴθι κλίσις^λ ῥη-
ματικὴ^μ.

Τὰ εἰς ις λήγοντα βαρύτερα αἰεὶ συστέλλει^ν τὸ ι, εἰ μὴ
σύνθετα ὑπάρχοι ἐξ ἀπλῶν ἐκτεινόντων τὸ ι· κόνις· δῆρις·
μάντις^ο· ὄρχις· ὄφισ· λάτρις· ὄρις· Ἀριστοκλῆς δὲ ἐν τῷ 25

^α συστέλλομενον A. ^γ ἰκρία A. ^β ἴστανον, ὅ ἐστι παρατακτικὸς B.
ἰστάν A. ἴστανον Pag. ἴσθανον Herm. ^ε ἰστίον ὅ ἐστι γενικὴ, πληθυν-
τικὴ B. ἰστίων etiam Pag. ἰστίων A. et Herm. ^α δισυλλαβῶν A. et
Pag. ^γ ὅ λαμβάνεται ἀντὶ ὅπου B. ^δ συνδεσμός αἰτιολογικὸς B.
^ε Sic Codd. ^γ μετὰ προθέσεως ἀπαρέμματα B. ^ε καὶ B. ^α ὅ ση-
μαίνει τὸ πολυτιμωρῶ B. ^β Sic Codd. Barocc. διδοίω Herm. δειδίω
Draco et Pag. ^γ ῥητόν ἐστὶ B. ^δ γέγονεν τρισύλλαβον B. ^ε εἰ
ἔχει Codd. Barocc. ^ε ἢ τὸ ι ἢ τὸ υ B. ^β ὑπεσταλμένων τῶν κατὰ
κλίσιν om. B. ^δ ἴβυς Codd. Barocc. ^ι Ἰβυκος ἰδίω om. B. ^κ ἰτυ-
μονεύς Codd. ^λ κλ. ἐστὶ B. ^μ καὶ τῶν κατὰ κλίσιν ῥηματικῶν ὄρων
ὑπεσταλμένων ad. B. ^ν συστέλλουσι B. ^ο post μάντις ad. Πά-
ρις· Θέτις B. om. vero ὄρχις.

περὶ διαλέκτων φησὶν Ἀττικοὺς ἐκτείνειν^p προσέθηκα δὲ, εἰ μὴ σύνθετα εἶη ἔξ ἀπλῶν ἐκτεινόντων τὸ ι, διὰ τὸ κνημὶς^q, εὐκνήμις^r ψηφίς, μελαμψηφίς· καὶ ὅσα εἰσὶ τοιαῦτα.

Τὰ μέντοι ὀξύτονα θηλυκὰ εἰς ις λήγοντα, μεμελέτηκα^s καὶ 5 ἐκτείνεσθαι^t καὶ συστέλλεσθαι τοῖς μὲν οὖν συστέλλουσι τὸ ι, ἀδιάφορος ἢ πρὸ τέλους, εἴτε μακρὰ εἶη, εἴτε βραχεῖα· βολίς· ῥανίς· αἰγίς· μηλίς· Δωρίς· τοῖς δὲ ἐκτείνουσι τὸ ι, καὶ μά-
 λιστα ἐπὶ δισυλλάβων, ἢ πρὸ τέλους μακρὰ ὑπῆρχεν^u ἤτοι^v
 φύσει ἢ θέσει· κηκίς· κηλίς· νησίς· κρηκίς· ψηφίς· σφραγίς·
 10 ἀψίς· βαλβίς^w· φαρκίς· τὸ μέντοι καρὶς καὶ ῥίπις, ἢ μὲν^x
 κοινῇ συνηθεία ἐκτείνει, ἢ δὲ τῶν Ἀθηναίων διάλεκτος συστέλ-
 λει· δισύλλαβα δὲ παρέθεμην^y, ἐπεὶ ὁρᾶται τὰ τρισύλλαβα
 βραχεῖα παραληγόμενα, καὶ κατὰ τὴν συνηθεία χρῆσιν, καὶ
 κατὰ τὴν τῶν Ἰώνων, ἐκτείνοντα τὸ ι· κατὰ δὲ τοὺς Ἀττικοὺς,
 15 συστέλλοντα· πλοκαμίς· κεραμίς· καλαμίς· βλεφαρίς^z· ῥα-
 φανίς· τὸ δὲ ἀγαθὶς αἰεὶ συστελλομένως· οὕτω δὲ καὶ^a ἡ τρυ-
 φαλίς συστέλλεται. Καὶ ἐπίτασιν ἔχει τὸ κληκίς ἐκτεινόμενον,
 καὶ καθαρεῖον. Τὰ δὲ λοιπὰ πάντα^b συστέλλονται Λαΐς·
 Ναΐς· Θησιγίς· δμωίς^c· ἠρωίς· Μινωίς^d.
 20 Τὰ εἰς ρος λήγοντα δισύλλαβα, κ' ἂν τε ἀρσενικὰ, κ' ἂν τε
 θηλυκὰ, τῶ α παραληγόμενα, μὴ κατὰ Δωρίδα διάλεκτον, συ-
 στελλόμενον ἔχει τὸ α· ὄϊον λάρος· γάρος^e· σκάρος· Σάρος
 ὁ ποταμὸς^f· Πάρος νῆσος^g· Κλάρος ἢ πόλις· τὸ τοῖνον βάρος
 καὶ Ράρος παρ' Ἀττικοῖς κατὰ χρόνον σημειώθη^h. Τὰ τε
 25 ὑπὲρ δύο συλλαβὰς βαρυνόμενα πάμπολλα ὄντα, συνεσταλ-
 μένον ἔχουσι τὸ αⁱ, μὴ ὄντα Δώρια^k, μῆτε σύνθετα· ἐπίτασιν

p τὸ δὲ ὅπως ἐκτείνουσιν οἱ Ἀττικοί, καὶ τὸ εὐκνήμις, ὡς φησὶν Ἀριστο-
 κλῆς ἐν τῇ περὶ διαλέκτων B. q κνήμις A. κνήμις B. r εὐκνήμις A.
 εὐκνήμις B. s Sic B. et Par. μεμελέτηκαν A. t ἐκτείνεσθαι θέ-
 λουσι B. u ὑπάρχει B. v ἢ B. w βαλλίς Codd. Barocc. βαλλίς
 Herm. de Par. tacet Bast. x μὲν om. B. y Cetera in A. de-
 sunt. z βρεφαρίς Cod. B. a καὶ om. Par. b τὰ γὰρ πάντα Par.
 c δμωίς Cod. B. d μρωίς B. e γάρος om. B. f ὁ ποταμὸς om. B.
 g νῆσος om. B. h Sic Par. παρ' Ἀττικοῖς ἐκτείνονται B. κατὰ χρῆ-
 σιν σημειώθη Herm. i τὸ ι Herm. et Par. k Δωρικὰ Herm. et
 Par.

οὖν ἔχει τὸ ἄγγαρος, καὶ Αἴσαρος¹· τὸ δὲ φλύαρος ὀφείλει συστέλλεσθαι.

Τὰ εἰς μος καθαρὰ δισύλλαβα, ἔχοντα τὸ υ παραληγόμενον, ὀξύνεσθαι θέλουσι καὶ ἐκτείνειν^m τὸ υ· οἶον, θυμός· χυμός· δρυμός· ῥυμός· εἰ δὲ ὑπὲρ δύο συλλαβὰς ὑπάρχει, καὶ προ- 5 παροξύνεσθαιⁿ θέλουσι, καὶ συστέλλουσι^o τὸ υ, εἰ μὴ ἐκ συναιρέσεως^p ὑπάρχει· οἶον, ἔρυμος· ἔλυμος· δίδυμος· ἔτυμος ὁ ἀληθής· τὸ δὲ πρόθυμος καὶ τὸ μεγάθυμος, καὶ τὰ τοιαῦτα, ἐκ συναιρέσεως ἔσχον^q τὸ υ.

Τὰ εἰς ος λήγοντα ὑπὲρ δύο συλλαβὰς, προπαροξυνόμενα 10 καὶ ἔχοντα πρὸ τέλους τὸ α, συνεσταλμένον αὐτὸ ἔχουσι· ταύτη μοι δοκεῖ καὶ τὸ Ἰασος τὸ α συστέλλειν, τῷ χαρακτῆρι παθὲν^r ἐπὶ^s τῶν ὀξυντόνων τῶν ἔχόντων τὸ σ· ὀραῖται δὲ καὶ ἡ συστολή καὶ ἡ ἔκτασις, ὡς ἐν τῷ Τάμασος^t καὶ Ἐγγυάσος, ἀλλὰ καὶ Κέρασος καὶ Ἐρασος. 15

Τὰ εἰς τι λήγοντα ἐπιρρήματα, εἰ γένοιτο ἀπὸ τῶν εἰς ζω ληγόντων ῥημάτων, ἢ ἀπὸ τῶν εἰς ως ἐπιρρημάτων, συστέλλειν θέλει τὸ ι^u· Ἰαστί· Λυδιστί· Φρυγιστί· Δωριστί· μεγαλωστί· δημοστί· ἱερωστί· νεωστί· τὸ μέντοι ἀπνευστί^v καὶ ἀνω- 20 ἰστί, παρὰ τοῦ ἀπνευστος καὶ ἀνώϊστος^x· τὰ δὲ ἀπὸ πτωτικῶν^y οὕτω μηκύνεται, ὡς ἔχει τὸ ἀκονίτι· ἀναιμωτί· ἀκλαυτί· πανθοινί· ἀκριτί· ἀμογητί^z· τὸ ι δὲ ἔσθ' ὅτε καὶ συνεσταλμένον προφέρεται ἀδεία ποιητικῇ

Νέστωρ δ' ὁ γέρον ἀμογητί.

II. A. 636.

καὶ τὰ ἐξῆς· οὕτω δὲ καὶ ἀμισθί·

25

ἀμισθι γὰρ σε πάμπαν^a.

Τὰ εἰς υς ἐπιρρήματα, εἰ λέγοιτο ἄνευ τοῦ σ, ἰσοχρόνα^b

¹ κίσσαρος Herm. nec aliter ut vid. Par. ^m ἐκτείνεσθαι Par. et Herm. ⁿ προπαροξύνεται Par. ^o συστέλλει Par. et Herm. ^p Sic B. et Par. εἰ μὴ σύνθετα Herm. ^q ἔσχε Par. et Herm. ^r Sic B. παισθὲν Par. et Herm. ^s ἐπὶ γὰρ Herm. ^t Sic Par. τάμασος B. τάγμασος Herm. ^u συστέλλεσθαι θέλουσι ἐπὶ τῆς ληγούσης ἦγον συνεσταλμένον ἔχουσι τὸ ι B. ^v ἀπνευστί B. ^x ἀνώϊστος ἐκτείνεσθαι B. ^y ἀπὸ πτω^{**} B. ^z ἀμογητί om. Herm. et Par. ^a hæc om. B. ^b ἰσοχρόνα B.

λέγεται· μεσσηγύς, μεσσηγύ· τὸ μέντοι ἄντικρυς, μεταβαλὼν^c
τὸν χρόνον, μετέβαλε καὶ τὸν τόνον.

Αἱ διὰ τοῦ ι μόνου ἐπεκτάσεις ἐν οἰωδήποτε μέρει λόγου
ἐκτεταμένον ἔχουσιν^d τὸ ι· ὠδί· ἐνθαδί· νυνί· δευρί· τὸ αὐτὸ
ς δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἀντωνυμιῶν ἐκεινοσί· οὔτοσί.

Πᾶν ῥῆμα εἰς ζω λῆγον, ἔχον πρὸ τέλους τὸ ι, συνεσταλ-
μένον αὐτὸ ἔχουσιν· οἰκίζω· καθαρίζω· πολεμίζω· ἐλπίζω· σκε-
λίζω· τὸ μέντοι δανείζω διὰ τῆς ει διφθόγγου γράφεται, οὐ
μέντοι διὰ ἐκτεταμένου τοῦ ι^e.

^c μεταβαλλὼν B. ^d αὐτὸ ἔχουσιν B. ^e καὶ οὐ διὰ τοῦ ἐκτεταμ. ι. B.
In eod. Cod. seq. τὰ δίχρονα καὶ βραχέα τὰ σημειώμενα κατ' ἐπέκτα-
σιν· ἀξιόθεος· ἀπέρατος· ἄυλος· ἀπρόσιτος· ἀνιαρὸς κ.τ.λ. quæ procul-
dubio ab ineptissimo quodam grammatico Herodiani opusculo
adsu tasunt.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ
ΤΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ

Διδασκαλία σαφειστάτη περὶ τῶν ἐν τοῖς στίχοις μέ-
τρων ἀπάντων διὰ στίχων πολιτικῶν· τὰ δὲ προ-
οίμια μόνα συντέθειται διὰ στίχων ἡρωϊκῶν ὁμοίως ὅς
καὶ ὁ ἐπίλογος.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΝ μαθεῖν ποθέοντες, μέτρα πάντα,
τῇ δὲ βίβλῳ προσέχοντες, ἀρύεσθ' ὅσα κεκείθει·
τὴν παρ' ἀδελφείῳ Τζέτζης θέτο, νέρτερα δῶρα·
τὴν θέτο νέρτερα δῶρα Ἰωάννης Ἰσαακίῳ·
οἶτον ἀμειψαμένῳ παρὰ μοῖραν ἐξ ὀδυνῶν·
ἄς ἔτλη Συρίῃ τε, Ῥόδῳ δ' ἐνὶ κάππεσε τύμβῳ·
κεῖνον ὀδυρόμενος τὸν δύσμορον^α οἶά περ ἔτλην·
βουλόμενός τε μέτροις παντοίοις τόνδε δακρύσαι,
τὴν βίβλον ἐξετέλεσσε^β τὰ μέτρα πάντα προφάσκων.

Μυρμιδόνες προπάροιθε περὶ Πατρόκλοιο θανόντος,
μῆμα λυγρὸν ἐτάριοι Ξανθᾶς ἀπέκειραν ἐθείρας·
κλαῦσαν Ἀχιλλέα, Πιμπληιάδες ἐννέα Μοῦσαι·
χρυσέον ἐς τύμβον δὲ καὶ ἀμφοτέρους καταθέντες,
ἦρωες ἐδάκρυσαν ἐπεὶ κατὰ μοῖρα κατέσχεν·
Παρθένοσ' αὖ χαλκείῃ περὶ σήματι δάκρυε Μίδου^γ·
Ἀσσύριοι σφετέρῳ δὲ Ὀσιμανδύϊ^δ βασιλῆϊ,
χρυσέῳ ἐν στεφάνῳ σταδιαῖον τύμβον ἔρειψαν·
Μαυσῶλον Κᾶρες περὶ κίονα μέσσοθι λίμνης
θάψαν· θαῦμα μέγιστον ἐν ὑστατίοισι βροτοῖσι.
πηρομελεῖς^ε τοπάρος δὲ θαρήϊον^ς ἀμφιτάφον τε
παῖδες Ἀθηναίων ἀκούσια δάκρυα λείψαν·
πύργων δὲ στεφάνους ἐπ' Ἀλεξάνδρου βασιλῆος
κείραν Μακεδόνες Ἡφαιστίῳ θανόντι·
ἄλλοι δ' ἄλλα ἔρεξαν ἐπὶ προτέρων Λυκαβάντων·
αὐτὰρ ἐγὼ κασίγνητε, γλυκὺ φάος Ἰσαάκιε,

^α Sic D. δύστηνον C. om B. ^β ἐξετέλεσσα D. ^γ μίδου D.
^δ Ὀσιμανδύϊ B. Ὀσιμανδίη C. Ὀσιμανδίη D. ^ε πηρομελεῖς D.
^ς θαρήϊον C. θαρήϊ D.

κρέσσον ἔμοι ἡελίου φαεσιμβρότου ἤδε σελήνης,
 κρέσσον ἔμοι βιότοιο, καὶ εἶπον βέλτερον ἄλλο,
 σεῖο^ε ἀποφθιμένοιο ὑπ' ἀργαλέων ὀδυνάων,
 τήλοθεν ἡμετέρης τε καὶ ἡμετέρων ναετήρων,
 5 ἡμετέστην γενέθλην, ἐπεὶ ἔμβαρυς ἔχραε δαίμων
 οὐ χρυσέην ἐς λάρνακα θεῖς, πλοκάμοισι πυκάσσω^h,
 παρθένον οὔτι δὲ χαλκῆν σφ' περὶ σήματι θήσω
 πότμον ὀδυρομένην μάλ' ἀπηνέα τὸν Ῥόδῳ ἔτλης,
 πλεῖστ' ἀεκαζόμενος κυανασθρόπῳ Ἀραβίῃ
 10 οὐλομένη στρατήⁱ, ἣ πολλοὺς ἔμβαλε γαίῃ
 χρύσειον οὐ κύκλον, οὐ μέγα ἥριον ἐκτολοπεύσω
 πηρομέλης, οὐ σταίῃ δὲ βροτὸς ὅς σε δακρύσει^k,
 οὐ πολίων κέραν στεφάνους^l, οὐδ' ἄκρα κόρυμβα,
 οἷά περ ἐξετέλεσσας, ὅσοι πάρος ὄλβιοι ἦσαν.
 15 ἀλλὰ σε νῦν δακρύνουσιν ἐφεσταυῖαι περὶ τύμβον,
 Ἥβη σὺν Χαρίτευσσιν πολυστεφάνων Ἀρετῶν.
 καὶ μὴν μύρονται περὶ ἅλλα σὺν αὐταῖς, Μοῦσαι,
 κειράμεναι πλοκάμους δακρύνουσι σὺν αὐταῖς, λόγοι
 μορφῆ ἔν ἀνδρομέῃ περὶ κῆρι δακρυχέοντες
 20 αὐτὰρ ἐγὼ τριφύλλητον ἀδελφεὸν ὄμμα καὶ ἦτορ
 ζῶδες ἀποφθιμένοιο, σοῦ ὕστερος ὦν ὑπὸ γαίαν,
 μνήμα καλὸν τελέω σοι^m, ὅπερ σέθεν ἄξιον εἶη
 καὶ Ῥόδος οὐ σέο μνήμα· σὺ δ' αὖ Ῥόδῳ ἔσσεαι μνήμα
 ἣ γὰρ γηράσασα ποτὲ, χρόνῳ ἐξαπολεῖται·
 25 αὐτὰρ ὦ Ἰσαάκιε τέον κλέος ἄμβροτον ἔσται·
 θάψω γὰρ σε μέσσησι ψυχαῖς ἐς τάφον οἶον,
 ὄνπερ μέτροις παντοίοις Μοῦσαι τελέουσι·
 καὶ χρονικὰς δὲ βίβλους συνταξάμενος καταλέξω
 σὸν πότμον γούων τε καὶ ἄσχετα δάκρυα λείβων.
 30 αὐτὰρ ἐπεὶ τοὺς ζῶοντας κορέσαιμι δακρύνων,
 ἀνστήσω καὶ Ὀμηρον, εἰς ἐπέεσσι δακρῦσαι·
 πάντας θ' ὅσοι ἔασιν ὑπὸ χθονὸςⁿ ἔξοχοι ἄλλων·

ε σοῖο C. h πυκάσσας D. i στρατεία Codd. k Sic B. δακρῦσει
 D. hunc et seq. v. om. C. l κέρην στεφάνους B. m τελέουσι B.
 n χθονά D.

ἀλλά γε καὶ μετρέων διίξομαι αὐτὰ κέλευθα·
 σοῖο χάριν ποθέουσι περιφραδέως ἔρεείνων.
 ὄφρα τεοῖς θρηγήμασιν ἐμμέτροισι τύχοντες,
 ἰδμοσύνη προφέροισιν μετρέων^ο ἐν διακρίσει·
 κλήσιν δ' αὖ πρώτιστα ποδῶν ἐξάρχομαι ἄδειν.

5

Τὸν περὶ μέτρων ἀκριβῶς βουλόμενον μαυθάνειν,
 πρῶτον χρῶν τὰ τῶν ποδῶν ὀνόματα γινώσκεν·
 ἅπαν γὰρ μέτρον ἐκ ποδῶν κέκτηται τὴν συνθήκην.
 λοιπὸν πρῶτα διδάξομεν περὶ ποδῶν ὡς δέον·
 εἶτα πρεπόντως μετ' αὐτοὺς λέξω καὶ περὶ μέτρων.

10

Περὶ τῶν δισυλλάβων ποδῶν, καὶ πόσοι εἰσὶ, καὶ πόθεν σύγκεινται.

Μόνοι μὲν πόδες τέσσαρες εἰσὶ τῶν δισυλλάβων,
 σπονδαῖος καὶ πυρρίχιος ἴαμβος καὶ τροχαῖος·
 ὧν ὁ σπονδαῖος ἐκ μακρῶν δύο τὴν θέσιν ἔχει·
 ὡς ἦρος· Εἴλωρ·^ρ καὶ Πηλεύς· Καινεὺς, καὶ τὰ τοιαῦτα· 15
 ὁ δὲ πυρρίχιος ἐστὶν ἐκ δύο βραχυτάτων·
 ὄϊον θεός, ἢ καὶ βροτὸς, καὶ λόγος, ἢ καὶ νόμος·
 τινὲς δὲ τὸν πυρρίχιον παρίαμβον καλοῦσιν·
 ἀπὸ βραχείας καὶ μακρᾶς ὁ ἴαμβος τυγχάνει·
 ὄϊον τὸ λέβης, πένης τε, Λάχης, καὶ τὰ τοιαῦτα· 20
 ὁ δὲ τροχαῖος ἐκ μακρᾶς σύγκειται καὶ βραχείας·
 ὥσπερ τὸ κῆπος, δῆμος τε, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα·
 οἱ πόδες μὲν οἱ τέσσαρες οὗτοι τῶν δισυλλάβων.

Περὶ Τρισυλλάβων.

Ἐκτὼ δὲ πάλιν γίνωσκε πόδας τῶν τρισυλλάβων· 25
 ἀναπαιστον καὶ δάκτυλον· χορεῖον, μολοσσόντε·
 ἀμφίμακρον· ἀμφίβραχυν· παλιμβακχοβακχεῖον·
 τὸν δ' αὖ ἀμφίμακρον, τινὲς καὶ κρητικὸν καλοῦσι·
 βραχεῖαι δύο καὶ μακρὰ, σύστασις ἀναπαιστον·
 ὄϊον, Πολέμων· Τελαμών· καὶ Σολομὸν ὁμοίως· 30
 ἀπὸ μακρᾶς ὁ δάκτυλος καὶ δύο βραχυτάτων·

^ο μέτρον D.

^ρ ἦλωρ C.

- ὡς ἥλιος, ὡς Δῆλιος· ὡς εἶτι πᾶν τοιοῦτον.
 ὁ δὲ χορεῖος τρίβραχυς ἔστι τε καὶ καλεῖται
 ὡς δόλιος, ὡς λόγιος, ὡς φρόνιμος, καὶ τ' ἄλλα.
 ὁ μολοττός δὲ, τρίμακρος, καὶ φέρει καὶ τὴν κλῆσιν·
 5 ὡς ἔστι τὸ Ἑρώδης τε, σὺν τούτοις καὶ ληρώδης·
 μακρὰ, βραχεῖα καὶ μακρὰ, σύστασις ἀμφιμάκρου·
 ὡς ἡγεμῶν, ὡς κηδεμῶν, αἰσχρόπαις καὶ καλλέπαις·
 ἀμφίβραχυς ὑπάρχει δὲ βραχυμακροβραχεῖα·
 ὡς βοηθός, ὡς ὀδηγός, ὡς ποδηγός, καὶ τ' ἄλλα.
 10 καὶ παλιμβάκχειος ἐστὶν δύο μακραι, βραχεῖα.
 ὡς Ἡφαιστος, ὡς ἄσφαλτος, ὡς ἄσβεστος σὺν τούτοις.
 βραχεῖαν, δύο τε μακρὰς, γίνωσκε τὸν βακχεῖον.
 οὔπερ ἐστὶ παράδειγμα, Νοήμων καὶ Παλαίμων.
 ἔχεις λοιπὸν καὶ τοὺς ὀκτὼ πόδας τοὺς τρισυλλάβους.
 15 ἤγουν τοὺς πάντας δώδεκα μετὰ τῶν δισυλλάβων.
 φέρε δ' ἐπεὶ κατέλεξα πόδας τοὺς ἀπλουστάτους,
 λέγειν λοιπὸν ἀρξώμεθα καὶ περὶ τῶν συνθέτων.

Περὶ τῶν Τετρασυλλάβων ποδῶν.

- Σύνθετοι πόδες δέκα ἕξ ἐκ τῶν τετρασυλλάβων
 20 διτάμβος, δισπόνδειος, διτρόχαιος σὺν τούτοις.
 προκελευσματικός τις ἐπ' αὐτοῖς πούς ἐστιν ἄλλος,
 ὄνπερ καὶ διπυρρίχιον ἐγὼ κατινομάζω.
 πάλιν δὲ τὸν χορίαμβον, τροχαιὸν σὺν ἰάμβῳ·
 ἰωνικός ἐκ μείζονος ἑβδομος πούς ὑπάρχει·
 25 ὄνπερ σπονδιοπύρριχον ἐκάλεσα δικαίως.
 ἰωνικός ἐλάττων δὲ, ὀγδόην ἔχει τάξιν.
 καὶ σὺν τοῖς ἐπιτρίτοις δὲ καὶ τέσσαρες παιῶνες,
 πρῶτοι καὶ δεύτεροι, φημί, καὶ τρίτοι σὺν τετάρτοις.
 καὶ τοὺς συνθέτους ἔγνωσ δὲ, τοὺς καὶ τετρασυλλάβους·
 30 λοιπὸν σοὶ σαφηνίσωμεν τοὺς παιωνεπιτρίτους.
 ὡς τοὺς συνθέτους τοὺς λοιποὺς καλῶς σαφηνισθέντας,
 κ' ἂν γὰρ ἀνάγκης καὶ μακρὰ τῆς ἀρετῆς ἢ τρίβος,

κ' ἂν περ κοπῶδης καὶ σκληρὰ τυγχάνῃ κατὰ φύσιν,
 ἀλλ' οἷν ἐπιτεχνήσεσι καὶ πόνοις τῶν Τζετζίων,
 ὀδοιοιούντων τὰ δεινὰ τῆς δυσβατοτροπίας,
 πανευμάρης τις γίνεται καὶ κατημαξευμένη
 καὶ δὴ λοιπὸν ἐκφράσωμεν τοὺς παιωνεπιτρίτους. 5
 νόει τὸν πρωτεπίτριτον ἱαμβον καὶ σπονδεῖον
 καλεῖν δὲ τὸν ἐπίτριτον καὶ καρικόν μοι νόει
 τροχαϊκὴν ἐπάσημον σὺν τούτοις κάλει τούτων.
 τὸν δεύτερον ἐπίτριτον, τροχαῖον καὶ σπονδεῖον.
 τὸν τρίτον τὸν ἐπίτριτον, σπονδεῖον σὺν ἱάμβῳ 10
 τὸν τέταρτον ἐπίτριτον, σπονδεῖον καὶ τροχαῖον
 καὶ τροχαιοπυρρίχιον, τὸν δεύτερον παιῶνα.
 ὡς καὶ πυρρίχοτρόχαιον, τὸν τρίτον τῶν παιῶνων.
 ὥσπερ καὶ πυρρίχιαμβον, τὸν τέταρτον παιῶνα
 ὥσπερ αὐτοὺς ὠνόμασεν ἕνεκα σαφηνείας, 15
 ἔρνος τὸ βρῦον ἄνθεσι τῶν ἀπάσων χαρίτων
 ἀστὴρ ἕως ὃ ἐμὸς ὃ φεραύγης φωσφόρος
 κ' ἂν νῦν παρ' Ἀθῆν ἀτυχῶς ἔσπερος κεῖται νέκυς,
 ἐν ἐκστρατίᾳ μιὰρᾷ λυγρὸν ἰδὼν τὸν μόρον,
 ὃ φίλος Ἰσαάκιος ἐμὸς τερπνὸς συναίμων 20
 ὃ χρόνῳ πάντῃ νεαρὸς κατὰ δὲ φρένας γέρων.
 ἐμοὶ γὰρ διδασκομένῳ τοὺς πόδας τοὺς τῶν μέτρων,
 συνθολομένῳ τε πολλὰ τῇ δυσκαταληψίᾳ,
 τὰς κλήσεις ταύτας τέθεικεν ἕνεκα σαφηνείας
 ὅπως καὶ παραδείγματος δίχα νοοῖντο μόνοι 25
 καὶ δὴ δοκῶ καὶ τοῖς πολλοῖς ὄφελος ἔσται τοῦτο.
 εἰ δέ γε καὶ σαφέστερον τοὺς παιωνεπιτρίτους
 χρήσεις μαθεῖν, ἐκμάθανε σὰς ἀκοὰς πετάσας.
 ὃ πᾶς ἐστὶν ἐπίτριτος, ὃν ἔφην, τῶν τεσσάρων,
 ἀπὸ βραχείας καὶ μακρῶν τριῶν συντεθειμένος. 30
 ἀλλ' ὃ μὲν πρῶτος συλλαβῶν τῇ πρώτῃ τὴν βραχεῖαν
 ὃ δεύτερος δὲ κέκτηται πάλιν ἐν τῇ δευτέρᾳ
 ὃ τρίτος ἐν τῇ τρίτῃ δὲ, καὶ τέταρτος τετάρτῃ.

- οἱ δὲ καιῶνες ἔμπαλιν εἰσὶ συνθεθειμένοι·
 ἀπὸ μιᾶς μὲν τῆς μακρᾶς τριῶν τῶν βραχειῶν δὲ,
 ἀλλ' ὁ μὲν πρῶτος τὴν μακρὰν ἐν συλλαβῇ τῇ πρώτῃ·
 ὁ δεύτερος δὲ κέκτηται πάλιν ἐν τῇ δευτέρᾳ·
 5 ὁ τρίτος ἐν τῇ τρίτῃ δὲ, καὶ τέταρτος τετάρτῃ·
 ἀντίθετοι καὶ γὰρ εἰσι καιῶνες ἐπιτρίτοις·
 τῷ πρώτῳ μὲν ὁ πρῶτιστος· οἱ δὲ λοιποὶ τοῖς ἄλλοις·
 οὔτοι τοῖς μετρικοῖς εἰσι γνῶριμοὶ μόνοι ποδες,
 εἴκοσι πάντες καὶ ὀκτώ· καὶ δὴ καὶ συλληπτέον
 10 δισύλλαβοι μὲν τέσσαρες· ὀκτὼ τῶν τρισυλλάβων·
 ἑκαίδεκα δὲ σύνθετοι καὶ τῶν τετρασυλλάβων·
 τοὺς δ' ἄλλους οὐκ ἐπίστανται τινὲς καὶ πῶς καλοῦνται·
 πλὴν μόνον λόγοισι ποσὸν καὶ μόνον ἀριθμοῦσι.
 κλῆσιν δὲ τούτων οὐδαμῶς ἐτόλμησέ τις φράσαι.
 15 ὁ δὲ ῥηθεὶς μοι σύναιμος ἔφη καὶ περὶ τούτων,
 ὧν περ βραχεῖς εἰπόντος μου, πάντες λοιπὸν δηλοῦνται·
 πεντεσυλλάβους ἔφασκε τοὺς δακτυλοσπονδεῖους·
 καὶ τὸν ἱαμβανάπαιστον, καὶ τροχαιοχορεῖους·
 καὶ μολοσσοσπυρρίχιον· καὶ τοὺς λοιποὺς ὁμοίως·
 20 καὶ τοὺς ἑξασυλλάβους δὲ πάλιν ὁμοιοτρόπως·
 φάσκων χορειοδάκτυλον, καὶ χορειοβακχεῖον,
 ἀμφιμακροανάπαιστον, καὶ μολοσσοδακτύλους·
 ἱαμβοτριτεπίτριτον, ἰωνικοσπονδεῖον,
 τροχαιοπαιωνόπρωτον, καὶ καθεξῆς ὁμοίως·
 25 οὕτως ἐκεῖνος Ἡρακλῆς ἐφάνη χρηστεργάτης·
 τοὺς μὲν δυσκόλους τῶν ποδῶν ἐκφράσας σαφεστέρως·
 ἀνερευνήσας καὶ συνθεῖς τοὺς παραλελυμένους·
 κ' ἂν περ ἀσυντελεῖς ὧσιν οὔτοι τοῖς στιχογράφοις·
 καθὼς οἱ τετρασύλλαβοι σύνθετοι πάντες ὄντες
 30 ἀπὸ τῶν δώδεκα ποδῶν τῶν πρώτων πεπλεγμένα·
 κ' ἂν ἀλαζόνες μετρικοὶ προσέθεντο καὶ τούτους,
 ὡς θορυβεῖεν τοὺς πολλοὺς ποσὶ τοῖς ξενωνύμοις·
 ἀλλ' ἐπειθὲ περὶ ποδῶν ἀρκούντως νῦν ἐρρήθη,
 φέρε λοιπὸν ἀρξώμεθα καὶ περὶ μέτρων λέγειν.

Περὶ Μέτρων.

Εἶδη τῶν μέτρων ἀριθμῶ τυγχάνουσιν ἑνέα,
 τὰ πρῶτα τὲ καὶ κύρια καὶ καθ' ὁλοκληρίαν
 ἀλλ' ἔχουσι καὶ τμήματα· λεκτέον δὲ τὰ πρῶτα
 ἰαμβικόν· τροχαϊκόν· ἀνάπαιστον τὸ τρίτον· 5
 χοριάμβον τέταρτον· πέμπτον ἕξ ἀντισπᾶστων·
 ἰωνικὸν ἕκ μείζονος, ἕκτον τυγχάνει μέτρον·
 ἕβδομος ἀπ' ἐλάσσονος ἰωνικὸν ὁμοίως·
 παιωνικὸν τὸ ὄγδοον· ἑννατον τὸ ἠρῶν.
 ταῦτα τὰ μέτρα σύμπαντα, τὰ καθ' ὁλοκληρίαν· 10
 λοιπὸν πρῶτα διδάξωμεν περὶ τοῦ ἰαμβείου.

Περὶ τοῦ Ἰαμβικοῦ Μήτρου.

Τὸ μέτρον ἰαμβικὸν εἰς ἕξ μὲν διαιρεῖται*·
 εἰς τραγικόν, εἰς κωμικόν, καὶ τρίτον τῶν σατύρων·
 εἰς τὸ χωλὸν Ἰπώνακτος, καὶ τὸ τοῦ Ἀνανίου· 15
 καὶ σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ κοινὸν καὶ κατατετριμένον·
 ὃν τὸ καθ' ἓν ἐξάχωρόν ἐστιν, ἀλλ' οὐχ ἐξάπου·
 καὶ τὸ κοινὸν μὲν δέχεται τοὺς δε τοὺς τρεῖς τοὺς πῦδας·
 σπονδεῖον καὶ τὸν ἰαμβον, μετὰ τοῦ πυρρίχιου.

* Τὸ μέτρον τὸ Δωρικὸν παρέλειψα λήθη· δέχεται δὲ πλείων τῶν ἄλλων
 ἰαμβικῶν μέτρων· κατὰ τὴν β' χώραν· ἢ καὶ δ' ἢ ε'· σπονδεῖον σπανιάκις
 καὶ δάκτυλον, ὡς ἰσόχρονον τῷ σπονδεῖῳ· Δωρικὸν Ἰπώνακτος·
 καὶ τὴν βῖνα καὶ τὴν μύξαν ἐξαράξασα.

Σωφρακλέους·

πολλοὶ μὲν ἔχθροί, παῦροι δ' ἀφελήσιμοι. (Aj. v. 1022.)

Δέχονται καὶ τρισυλλάβους εἰς ε', πλὴν τοὺς ἀπὸ βραχείας ἀρχομένους, τὸν
 χορείων φημί, καὶ τὸν ἀνάπαιστον, ὡς ὁ Ἰπώναξ·

οὔ μοι δίκαιος μοιχὸς ἀλῶναι δοκεῖ.

Κριτίης ὁ Χίος ἐν τῷ Κατωτικῷ δούλῳ^a·

καὶ πᾶσι^b κακοῖσι δόσω τὴν πολύστονον ψυχὴν,
 ἢν μὴ^c ἀποπέμψης ὡς τάχιστα μοι κριθέων
 μέδιμνον, ὡς ἂν ἄλφιτον ποιήσωμαι
 κικεῶνα· πίνων φάρμακον ποτηρίους^d.

^a In τῷ κατωτικῷ δούλῳ Cod. Barocc. 194. f. 93. κατωτικῷ Cod. A. in τῷ κατωτικῷ
 δούλῳ Cod. B. ^b πᾶσι κακοῖσι Barocc. τῷ Cod. A. quod pro κακοῖσι habet
 Dubner. τῷ κακοῖσι Cod. B. ^c ἢ μοι Barocc. ἢ μὴ A. ἢ μὴ B. ^d Sic
 Codd. f. leg. ποτηρίους.

- καὶ μόνος μὲν ὁ ἴαμβος εἰς πάσας πίπτει χώρας,
 πρώτην, δευτέρα, τρίτην τε, τετάρτην, πέμπτην, ἕκτην·
 ὁ δὲ σπονδεῖος εἰς τὰς τρεῖς· εἰς πρώτην, τρίτην, πέμπτην·
 μόνος δ' αὖ ὁ πυρρίχιος εἰς ἕκτην πίπτει μόνην·
 5 τοῦτο τὸ μέτρον τὸ κοινὸν καὶ κατημαζευμένον.
 τὰ δ' ἄλλα πέντε δέχονται καὶ ταύτην τὴν συνθήκην·
 ἦτοι σπονδεῖον, ἴαμβον, μετὰ τοῦ πυρρίχιου·
 καὶ τούτων πλέον δέχονται καὶ πόδας τρισυλλάβους·
 ἀνάπαιστον, καὶ δάκτυλον, καὶ σὺν αὐτοῖς χορεῖον·
 10 ἀλλὰ τὸν μὲν ἀνάπαιστον μετὰ τοῦ χορείου
 ἐν πάσαις ἐπιδέχονται ταῖς χώραις, πλὴν τῆς ἕκτης·
 τὸν δάκτυλον δὲ δέχονται τοῖς τόποις τοῦ σπονδείου·
 ἦγουν εἰς πρώτην, τρίτην τε, καὶ πέμπτην χώραν μόνον·
 εἰς δὲ τὴν ἕκτην ἔχουσιν ἱαμβοπυρρίχιους.
 15 γνῶρισμα δὲ τοῦ τραγικοῦ τοῦτο τυγχάνει μέτρον,
 τὸ μόνον ἓνα δέχεσθαι πόδα τῶν τρισυλλάβων·
 εἰς χώραν τὴν ἀρμόζουσαν ἐκεῖνον παραπέμπειν·
 τὸ τῶν σατύρων δέχεται δύο τῶν τρισυλλάβων.
 τρεῖς δὲ καὶ πλείους δέχεται τὸ κωμικὸν τὸ μέτρον*.
 20 Τὸ δὲ χωλὸν Ἰπώνακτος, καὶ τὸ τοῦ Ἀναγίου
 κατὰ τὴν ἕκτην δέχεται πλέον τῶν μέτρων τούτων
 καὶ δισυλλάβους ἐκ μακρῶν σπονδεῖους ἢ τροχαιοὺς
 Ὅ δ' Ἐφαιστίων τὸ χωλὸν τὸ μέτρον τῶν ἱάμβων
 λέγει τοὺς παραλήγοντας μὴ φέρειν τρισυλλάβους·
 25 ἀλλ' ἴσθι τοῦτον ψευδεσθαι τούτου τοῦ λόγου χάριν·

* Σημείωσαι διαφορὰν στίχων τραγικῶν· σατυρικῶν καὶ κωμικῶν· καὶ ἡ μὲν διαφορὰ τῶν στίχων ἐν τῇ κειμένῃ ἐλέχθη, ἐνοίαις δὲ διαφέρουσα· ἐτι τὰ τραγικὰ θρηνητικὰ εἰσὶ, τὰ σατυρικὰ ἀπὸ λύπης εἰς χαρὰν καταστᾶ^d. τὰ δὲ κωμικὰ γέλωτα περιέχουσι μετὰ τινων προσώπων κεκρυμμένη διαβολῇ^e. Σχολ. τὰ σατυρικὰ ἀστεία εἰσὶ! γέλωτα μόνον περιέχοντα, ὡς τὰ περὶ τῶν θυμῶν^f λεγόμενα· τὸ δὲ ἀπὸ λύπης εἰς χαρὰν καταστᾶν, τισὶν ἀσκέτους τῶν παλαιῶν κειθόμενος εἶπω.

^d κατὰ ταῦτα Β. ^e κεικρυμμένη διαβολῆς Β. ^f ἀστεία σὶ Β. ^g θυμολιπῶν Α.

δείξει γὰρ ταῦτά σοι σαφῶς εἰ θέλεις ὁ Ἴππώναξ*.
καὶ τὸν μὲν Ἴππωνακτεῖον στίχον χωλὸν καλοῦσι·
τὸν ἕκτον ποδα σκάζει γὰρ σπονδεῖφ ἢ τροχαίφ.
ἰσχιοῤῥῶγα^h δέ τινες φασὶ τὸν Ἀνανίου
ἐκ τοῦ ἰσχίου φαίνεται καὶ γὰρ κατεῤῥηγμένος· 5
πέντε μακρὰς γὰρ συλλαβὰς ἐξῆς ἔχει κειμένας,
ἐκ τοῦ τετάρτου τοῦ ποδὸς μέχρι τοῦ τελευταίου.
ἀλλ' ἐπειδὴ κατέλεξα περὶ τοῦ ἰαμβείου,
φέρε καὶ τὸ τροχαϊκὸν δεύτερόν σοι διδάξω.

Περὶ Τροχαϊκοῦ Μήτρου. 10

Τὸ μέτρον τὸ τροχαϊκὸν ἐξάχωρον τυγχάνει
καθάπερ δὴ καὶ τὰ λοιπὰ τῶν μὴ τετρασυλλάβων
καὶ πλὴν τῶν τρισυλλάβων δὲ τῶν κατὰ διποδίαν
ταῦτα γὰρ οὐκ ἀνέρχονται μέχρι τῶν ἐξαπόδων.
ὅπως μὴ παραδράμωσι τὸ μέτρον τὸ τῶν στίχων 15

^h Sic B. ἰσχυοῤῥγα C.

* Στίχοι Ἴππώνακτος τρισυλλάβους ἔχοντες τοὺς παραλήγοντας ποδας·
'Ἀπό σ' ἰλέσειεν Ἄρτεμις, σὲ δέ κ' ὦ πόλλων

καὶ

πᾶσαν¹ τε ἀρεδύει τὴν ἐπὶ Σμύρνης.
ἴθι διὰ^k Λυδῶν παρὰ τὸν Ἀττάλειον τύμβον,
καὶ σῆμα Γόγγω^l· καὶ Μεγάστρου^m στήλην,
καὶ μῆμα τ' Ὀτοςⁿ. Μυτάλιδι^o πάλμου δος^p
πρὸς ἧλιον δύοντα^q γαστέρα τρέψας·

καὶ

πᾶσα ἀθηνᾶ μαλὶς κοιλὸς κελαῖρε^r
καὶ μεδεπότε ἀβεβρου λαχόντα^s
ἴσσομαι σε· μὴ βαπίζεσθαι.

¹ In Cod. A. Dubner. legit καὶ γαστέρα (σγ) γίαιρι (hic album spatium quin-
que litterarum) διότι ἐπὶ ἰσὶ Σμύρνης. ^k Sic sine acc. A. ^l γόγγω A.

^m μεγαστρου A. ⁿ μῆματ' Ὀτος A. ^o μυτάλιδι A. ^p πάλμουδος B.
^q δύοντα A. ^r Sic B. Dubner. in A. leg. πᾶσα ἀθηνᾶ μαλὶς (vel μαλὶς, sed
potius ω) hic 6 litterae erasae, quarum haec supersunt vestigia ω () χαιρι
(sic sine acc. et superscr.) ^s Sic B. In A. Dubner. leg.

καί με δισπώτια βίβρου
[^μ . . . ὦ [i. e. ὦ]
[in superscripto duae litterae erasae, quarum prior τ vel π fuisse videtur.]

τὸ γὰρ τριακοντάχρονον περίοδος καλεῖται·
καὶ τάξιν ὑπερβέβηκε, καὶ μέτρον τὸ τῶν στίχων·
κ' ἂν τινες ταῦτα γράφωσι μέχρι τῶν ἑξαπόδων,
τοὺς χρόνους τοὺς τριάκοντα πολὺ παραδραμόντες.
5 ἔπερ θέλεις ποιήσον καὶ σὺ τῶν ἑξαμέτρων·
πλὴν συλλαβῆ λιπέσθωσαν ποδὸς τοῦ τελευταίου·
τὸ κάλλιστον δὲ γίνωσκε τῶν μέτρων σὺ προβαίνειν,
ὡς πρὸς εἰκοσιτέσσαρας χρόνους μὴ περαιτέρω.
δέχεσθαι ποδας πέντε δὲ τὸ μέτρον τοῦτο νόει·
10 ἀνάπαιστον καὶ δάκτυλον, χορεῖον καὶ σπονδεῖον.
καὶ τὸν ὁμώνυμον αὐτοῦ δέχεται τὸν τροχαῖον
τὸν μὲν χορειοδάκτυλον σὺν ἅμα τῷ τροχαίῳ,
ἀπὸ τοῦ πρώτου δέχεται μέχρι τῆς τελευταίας·
τὸν δ' ἀναπαιστοσπονδεῖον εἰς μόνας τὰς ἀρτίους·
15 εἰς τὴν δευτέραν σοι φημί, τετάρτην, καὶ τὴν ἕκτην.
τὸ δὲ χῶλὸν τροχαϊκὸν, πέμπτον σπονδεῖον φέρει.

Περὶ Ἀναπαιστικοῦ Μήτρου.

Τὸ δ' ἀναπαιστικὸν μέτρον ἐν πάσαις φέρει χώραις
ἀνάπαιστον, καὶ δάκτυλον τετράβραχυν· σπονδεῖον·
20 καὶ σπανιάκεις ἱάμβον εἰς πρώτην, τρίτην, πέμπτην.
τὸ σπονδεισπαράληκτον Λακωνικὸν καλεῖται.

Περὶ Χοριαμβικοῦ Μήτρου.

Τὸ μέτρον τὸ χορίαμβον τούσδε τοὺς ποδας ἔχει·
πρῶτον μὲν τὸν χορίαμβον, ἕξ οὔπερ καὶ τὸ μέτρον
25 διτάμβον, δισπονδεῖον· διτρόχαιον σὺν τούτοις·
δέχεται καὶ τετράβραχυν πάσαις εἰ θέλεις χώραις·
τὸν πρῶτον τὸν ἐπίτριτον, ὁμοίως καὶ τὸν τρίτον·
καὶ τὸν τριβραχυῖάμβον δέχεται σὺν ἐκείνῳ.
ἀλλ' εἴπερ βούλει καθαρὸν γράφειν τὸ μέτρον τὸδε,
30 τῷ χορίαμβῳ τῷ ποδί, καὶ τῷ τριβραχιάμβῳ,
καὶ διιάμβῳ σὺν αὐτοῖς χῶν, τοῖς τρισὶ καὶ μόνοις·
καὶ τῷ τριβραχιάμβῳ δὲ μὴ καταχῶν πολλάκις·

καὶ τοῦτο μὲν ὀλόκληρον μέτρον τοῦ χοριάμβου
ἐν δὲ τοῖς τμήμασιν αὐτοῦ λέξω καὶ πλατυτέρας,
ὅπως τινὲς πλανώμενοι πόδας ἐτέρους εἶπον.

Περὶ τοῦ Ἀντισπαστοῦ.

Μέτρον εἰ θέλεις καθαρὸν ἀντίσπαστον ποιῆσαι, 5
ἐξ ἀντισπάστων τῶν ποδῶν τοῦτο συντίθει μόνων^κ
καὶ κράτιστον καὶ κάλλιστον καὶ καθαρὸν ποιήσεις¹
ὡσπερ καὶ σύμπαν καθαρὸν μέτρον εἰ θέλεις γράφειν,
ἐξ ὁμωνύμων τῶν ποδῶν ἀπάρτιζε καὶ μόνων
ἐπεὶ δὲ τοῦτον βίαιον καὶ δυσχερὲς τυγχάνει 10
εἰ μὲν τοῖς οἷς περ ἔλεξα τέτρασιν ἄνω μέτροις
ἰαμβικῶ, τροχαϊκῶ, φημί πρὸς ἀναπαίστω,
καὶ χοριάμβω σὺν αὐτοῖς τῶ μέτρῳ τῶ τετάρτῳ,
οὓς πόδας δὴ δεχόμεθα, πλείους τῶν ὁμωνύμων
κατέλεξα σαφέστατα διδάσκων περὶ τούτων. 15
τὸ νῦν δὲ μέτρον μάθανε ποίους τοὺς πόδας ἔχει
ἀντίσπαστον ὡς ἔφημεν εἰς πᾶσαν ἔχει χώραν,
ἢ τέταρτον ἐπίτριτον, ἢ τέταρτον παιῶνα
εἴτε καὶ τὸν διτρώχαιον· τοὺς μέσους δ' ἔχει πόδας,
ἐξ ἀντισπάστων καὶ διπλῶν φημί τῶν δισυλλάβων 20
σπονδαίου, πυρρίχιου τε, τροχαίου καὶ ἰάμβου
τὸν τελευταῖον ἔχει δὲ πάλιν ἐκ δισυλλάβων
καὶ τὸν ἀνάπαιστον φασὶν ἔχειν καὶ τὸν χορεῖον
ψεύδοντες δὲ συγχέοντες ἀπὸ τῆς ἀγνωσίας.
ἐγὼ δ' ὡς πρὶν κατέλεξα, καὶ πάλιν σαφηνίσω, 25
τούτους τοὺς πόδας ἅπαντας πρὸς πᾶσαν ἔχει χώραν
μᾶλλον δὲ τὸν ἀνάπαιστον οὐκ ἔχει καὶ χορεῖον.
λέξω δὲ πάντα σαφηνῶς ἐν τμήμασι τῶν στίχων
τοῦτο δὲ νῦν μοι μάθανε, καὶ πρόσχες ὡς λέγω^μ
τοὺς σύμπαντας ἑκκαίδεκα πόδας τετρασυλλάβους 30
ἐν πάσαις χώραις εὔρηκα, τῶ δὲ κειμένας μέτρῳ
πλὴν δὴ τοῦ τετραβράχους, καὶ τοῦ παιῶνος πρώτου·

^κ Sic B. μόνων C. ¹ Hunc v. om. C. ^μ ὁσυλέγω B.

καὶ τούτους ἂν εὖρησεί τις εἴπερ ἀνερευνήσει·
 λοιπὸν καὶ γραῦς^α, εἰ βουληθῆ, γράψειεν ἀντισπᾶστους·
 ἀλλὰ μοι σὺ τὸ καθαρὸν ἐξ ἀντισπᾶστων γράφε·
 μὴ καταχρῶ δὲ τοῖς λοιποῖς, εἰ μὴ που σπανιάκεις,
 5 μὴδὲ γε τετρασύλλαβον ἐξάμετρον ποιήσης·
 μὴδ' ἄλλο μέτρον ἕτερον, τῶν κατὰ διποδία·
 εἰ μὴ που χάριν δοκιμῆς· ἔφην γὰρ περὶ τούτου,
 ὡς τὸ τριακοντάχρονον περίοδος καλεῖται·
 ἂν δ' ἔστι τετρασύλλαβον, ἐξάπουν^ο ὑπερβαίνει,
 10 οὓς χρόνους τοὺς τριάκοντα καὶ στίχος οὐ καλεῖται·
 καίπερ τινὲς ἐξάμετρα γράφωσι καὶ τοιαῦτα.
 διὸ τούτους ἀνέρχου μοι μέχρι τοῦ τετραμέτρου·
 παντὸς γὰρ μέτρου γίνωσκε τὸ κάλλιστον τυγχάνειν·
 τὸ μέχρι χρόνων προσδραμῶν, εἴκοσι καὶ τεσσάρων.
 15 εἴτε διπλομετρούμενον, ἢ τῶν τετρασυλλάβων.

Περὶ τοῦ Ἴωνικοῦ ἀπὸ μείζονος.

Τὸ μέτρον τὸ Ἴωνικὸν διπλοῦν ἐστὶ τὴν φύσιν·
 τὸν μὲν γὰρ ἀπ' ἐλάττωνος ἰωνικὸν καλεῖται·
 τὸν δ' αὖ ἀπὸ τοῦ μείζονος, ὃ πρῶτον διδακτέον,
 20 ἰωνικὸν ἐκ μείζονος πόδα τὸ μέτρον φέρει
 καὶ καθαρὸν καὶ σύμμικτον, ἀλλ' εἶπόν σοι πολλάκις,
 ὅτι τὸ καθαρὸν ἐστὶ πάντοτε τιμητέον·
 δέχεται καὶ διτρόχαιον, παιωνάς τε δευτέρους,
 καὶ τοὺς πρωτεπιτρίτους τε, καὶ δευτερεπιτρίτους·
 25 καὶ χοριάμβους, μολόσσους ἐν χώραις ταῖς ἀρτίαις,
 ἀναπαιστοπυρρήχιον, διχόρειον σὺν τούτοις,
 καὶ χορειοδακτύλους τε, καὶ χορειαναπαιστούς,
 καὶ ἰαμβοπυρρήχιον διχόρειον σὺν τούτοις.

Περὶ τοῦ Ἴωνικοῦ ἀπ' ἐλάττωνος.

30 Μέτρον ἀπ' ἐλάττωνος Ἴωνικὸν μοι μάθε^ρ·
 συντίθεται καὶ καθαρὸν, ὡς ἔφην σοι πολλάκις,

^α Sic D. γραυ B. ^ο Sic D. ἐξάπουν B. ^ρ In marg. ἕως Ἐρ-
 μου δέσποτα τὸν ἀπάντων δέ μοι νέεσι ἐπεισῆ τοὺς λόγους.

ἰωνικὸν ἐλάττονα ⁹ δεχόμενον διόλου·
 δέχεται καὶ τὸν μολοσσὸν εἰς πρώτην, τρίτην, πέμπτην·
 καὶ τὸν πυρρίχοτρόχαιον, ἤγουν παιῶνα τρίτον·
 καὶ τὸν δευτερεπίτριτον εἰς πᾶσαν φέρει χώραν.
 ἔσθ' ὅτε συναيروῦσι δὲ τὸν τρίτον τὸν παιῶνα· 5
 εἰς πόδα παλιμβάκχειον, ἀπὸ τριτοπαιῶνος·
 δέχεται καὶ διτρόχαιον ὁμοίως ὅπη βούλει·
 καὶ τὸν τροχαῖον λύουσιν, εἰς τριβραχὺν χορεῖον.
 καλεῖται δὲ τὸ σύμμικτον τοῦ δὲ τοῦ μέτρον μέτρον,
 μητρωακὸν γαλλιάμβον * σὺν τῷ ἀνακλωμένῳ. 10

Περὶ τοῦ Παιωνικοῦ.

Τὸ μέτρον τὸ παιωνικὸν εἰς τρία διαιρεῖται·
 εἰς κρητικὸν, βακχειακὸν, παλιμβακχειακόν τε,
 ὅπερ ἀνεπιτήθειον ἐστὶ μελοποιίαις·
 τὸ κρητικὸν δὲ κάλλιστον ἐν ταῖς μελοποιίαις. 15
 πᾶσαις δὲ χώραις δέχεται τοὺς τε τέσσαρας παιῶνας·
 κἄν τινες ὀβελίζωσι τὸν δεύτερον καὶ τρίτον·
 καὶ σὺν αὐτοῖς τοὺς τέσσαρας ὁμοίους ἐπιτρίτους.
 καὶ κρητικὸν, ἀμφίμακρον πᾶσαις ὁμοίως φέρει,
 διτάμβον, διτρόχαιον, ἐν χώραις ταῖς ἀπάσαις, 20
 ἰωνικὸν ἐκ μείζονος, ἀντισπαστὸν ὁμοίως
 δέχεται, καὶ πεντάβραχυν, πλὴν μόνῃς τῆς ὑστέρας.

Περὶ τοῦ Ἡρωϊκοῦ μέτρον.

Τὸ μέτρον τὸ δακτυλικὸν, ὅπερ ἐστὶν ἥρῳον,
 τρεῖς ἔχει τὰς διαφοράς· τρισσῶς [†] γὰρ καὶ καλεῖται· 25
 δακτυλικὸν, αἰολικόν, καὶ λογαοιδικόν τε·
 ἀφ' ὧν περ τὸ δακτυλικὸν πρὸς πᾶσαν χώραν ἔχει
 δάκτυλον, παλιμβάκχειον, ἀμφίμακρον, σπονδειῶν.

⁹ ἐλαττόνα B.

[†] Sic C.D. τρισσός B.

* Τὸ μὴ καθαρὸν· ὅτι τὴν μητέρα τῶν θεῶν Ἑραν τοιαύτῳ μέτρῳ ἐτί-
 μων οἱ διὰ ^β τὸν Ἄττιν γινόμενοι Γάλλοι· τευτέστιν ἀπόκοποι· ἤγουν μήτε
 ὄρχεις [‡], μήτε αὐλὸν ἔχοντες.

^β Sic Cod. Barocc. ἀλλὰ Cod. B.

[‡] ἔρχεις B.

εἰς δὲ τὴν ἕκτην δέχεται μόνην καὶ τὸν τροχαῖον
 ἀλλὰ τὸν παλιμβάχειον μετὰ τοῦ ἀμφιμάκρου
 ὀφείλεις σύ μοι καθαρὸς^α δακτυλικούς λαμβάνειν,
 εἰς μέρη καὶ φωνήεντα τὰς λέξεις κεκτημένους^β
 5 καὶ τὰς ἐξῆς δὲ συλλαβὰς ἐμφώνους κεκτημένους.
 οὕτω γὰρ τότε τὸ μακρὸν βραχύνεται φωνῆεν,
 ὡς ἔστι τὸ Ὀμήρειον τὸ, “ οὔτι μοι αἰτίη”
 ἐπὶ παλιμβακχείου δὲ τὸ “ πλάγχθη^γ ἔπει Τροίης.”
 τοιούτους τούτους καθαρὸς δέχου μοι τῶ ἡρώφ^δ
 10 ἐν δὲ τοῖς μέτροις τοῖς λοιποῖς^ε, ὁποῖους βούλει δέχου.
 τοῦτο δακτυλικόν ἐστι, τὸ μέτρον τοῦ ἡρώου.

Περὶ τοῦ Αἰολικοῦ Ἡρωϊκοῦ μέτρον.

Τὸ δ' αὖ αἰολικὸν μέτρον^α τὸν πρῶτον ποδα φέρει,
 ἴαμβον ἢ πυρρήχιον, σπονδειῶν ἢ τροχαῖον,
 15 εἴτε μὴν καὶ ἀνάπαιστον, εἴτε καὶ τὸ χορεῖον.
 τοὺς καθεξῆς δὲ σύμπαντας μέχρι τοῦ τελευταίου,
 δακτύλους μόνους κέκτηται^β πρὸς δὲ τὴν ἕκτην μόνην
 τροχαῖον ἢ καὶ δάκτυλον, εἴτε καὶ τὸν σπονδειῶν,
 ἢ καθαρὸν ἀμφίμακρον, ὡς εὖρησ^γ ἐν Ὀμήρῳ.

Περὶ τοῦ Λογαοιδικοῦ μέτρον.

20 Τὸ λογαοδικὸν μέτρον ἐξάμετρον, ὡς τ' ἄλλα^α
 διαφορὰν δὲ κέκτηται ταύτην, ὡς πρὸς τὰ δύο^β
 τοὺς τελευταίους ἔχει γὰρ δύο τροχαίους ποδας^γ
 εἴτε σπονδαιοτρόχαιον, εἴτε μὴν ἀντιστρόφως^δ
 25 εἴτε καὶ τὸν δισπονδειῶν, εἴτ' ἄλλους δισυλλάβους^ε.

^α male καθορὸς B. ^β πλάγχθη B. ^γ λυποῖς B. ^δ Sic D.
 εὔροις B.

* Στίχοι Θεοκρίτου παιδικοὶ καὶ αἰολικοὶ ἵσχυ' ἔνα μόνον τῶν ἱαμβικῶν
 ποδῶν ἔχοντες, οὐδὲ μόνον ἐν τῇ ἀρχῇ, ἀλλ' ὅπη τύχη^α

χ' ὅταν μὲν σὺ θέλῃς, μάκ' ἀρσύνιτης^β ἄγω
 ἀμέρας ἵκα δ' οὐ θέλεις τὸ, μαλ' ἐν σκότῳ. (Id. XXIX. 7.)

καὶ οὐ θέλεις, τὸ θε... καὶ ἐν σκότῳ, τὸ σκο... ἦτοι τροχαίους δύο ἔχει καὶ
 ἴαμβον, ὃ εἰς μόνον στίχος.

^γ ἰλιμοὶ B. ^δ Sic B.

τοὺς ἀπ' ἀρχῆς δακτύλους δὲ, μέχρι καὶ τῆς τετάρτης·
 ταῦτα τὰ μέτρα σύμπαντα, τὰ καθ' ὀλοκλήριαν.
 φράζειν δ' ἐπέεπερ μέλλομεν καὶ περὶ τῶν τμημάτων
 ἐκ συλλαβῆς ἀρχόμεθα πάντα σοι σαφηνίζειν
 κόμματα, κῶλα, στίχους τε, καὶ μέτρων ἀποθέσεις, 5
 ἐπιπλοκάς, συστήματα, καὶ πάντα τὰ τῶν μέτρων.

Περὶ κώλου καὶ τῶν λοιπῶν τῶν ἐν τοῖς στίχοις.

Καὶ δὴ πρῶτά μοι μάθανε τί κόμμα τε καὶ κῶλον
 ἐκ ταύτων γὰρ καὶ τὰ λοιπὰ μαθήσει σαφειστάτως·
 ὁ ῥήτωρ Ἐρμογένης ὃ μὲν φησὶν εἰς τὰς εὐρέσεις ², 10
 λόγον τὸν τετρασύλλαβον μέχρις ἑξασυλλάβου,
 κόμμα γινώσκειν καὶ λαλεῖν, τὸν δ' ἀφ' ἑπτασυλλάβου,
 καὶ μέχρι μέτρου σύμπαντος ἡρωϊκοῦ δραμόντα,
 κῶλον ἔθεσμοθέτησε, τοῖς ῥήτορσι καλεῖσθαι
 λόγον δὲ τὸν ἐκτρέχοντα καὶ στίχον τὸν ἡρώον, 15
 σχοινοτενὲς ἐκάλεσε καὶ παρατεταμένον.
 πνεύματα δὲ, τὴν συνέχειαν κῶλων τῶν ἀπλουστάτων.
 τὰ δὲ γε κατὰ σύνταξιν συνεστραμμένα κῶλα,
 περίοδον ἐκάλεσεν ὁ ῥήτωρ, ὃν περ εἶπον
 εἶθ' ὥσπερ ἐκλαθόμενος τῶν πρὶν αὐτῷ λεχθέντων, 20
 πάσχει γὰρ τοῦτο συνεχῶς, τίτι δ' οὐκ οἶδα τρόπῳ,
 καὶ κόμμα μοι δισύλλαβον παρέδωκε τυγχάνειν.
 ἀλλ' ἴσθι τοῦτον ψεύδεσθαι τοῖς κόμμασι καὶ κώλοις.
 τὸ δὲ σχοινοτενὲς φησι κάλλιστα καὶ τὸ πνεῦμα.
 ἀρέσκει δὲ μοι σὺν αὐτοῖς καὶ κλήσις περιόδου. 25
 ἀλλ' ἄλλως τὴν περίοδον τοῖς μετρικοῖς νῦν μάθοις
 καὶ ταῦτα μὲν ἐδίδαξεν ὁ ῥήτωρ Ἐρμογένης.
 ὁ τοῦ Κελλέρου ³ δὲ υἱός, ἐν μέτροις, Ἡφαιστίων,
 κόμμα καὶ κῶλον τὰ ἐντὸς διδάσκει τοῦ διμέτρου·
 τὸ δ' ὑπερβᾶν τὸ σύμμετρον στίχον κατονομάζει· 30

¹ Sic B.C. ὁ ῥήτωρ μὲν φησὶν εἰς τ. εὐρ. ἔρμογ. D.

² In marg. Cod. B. ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν εὐρέσεων τόμῳ εἰς τῇ περὶ πνεύματος.

³ Sic B. et Cod. Barocc. κελέρου C. κεχέρου D.

- ταῦτα μὲν οὗτοι φάσκουσι, σὺ δὲ καλῶς μοι πρόσχες,
καὶ μάθης ἅπαν ἀκριβῶς ἄγων καὶ σαφειστάτως,
ὅσον ἀρμόζει μετρικοῖς πᾶσι καὶ στιχογράφοις·
τὸν Τζέτζην^b σχὸν διδάσκαλον, οὐχὶ τοὺς λελεγμένους.
5 καὶ δὴ λοιπὸν ἐκ τῆς ἀρχῆς ἀρκτέον, διδακτέον.
ἢ μὲν φωνῇ τοῦ κόμματος ὁμοίως καὶ τοῦ κώλου
τῶν ὁμωνύμων πέφυκεν οὐτῶν^c μονοσημάτων·
λέγεται κόμμα γὰρ ποδὸς καὶ στίχου πληρεστάτου,
ὥσπερ καὶ κῶλον συλλαβῶν, καὶ κῶλον ὅλον στίχου·
10 ὅπερ δὲ κῶλον πέφυκε, τοῦτο καὶ κόμμα πάντως.
κόμμα γὰρ ἐστὶν ἢ ποδὸς ἢ στίχου τοῦ τελείου·
καὶ κωλικόν τις λέξειε τοῦτο θελήσας κόμμα.
τὸ κόμμα δ' οὐ καλέσει τις κῶλον ἐξ ἀντιστροφῶν,
ἀλλὰ περιττοσύλλαβον, ἢ περισσόπουλον κόμμα·
15 τούτοις γὰρ διαφέρουσι τὸ κόμμα καὶ τὸ κῶλον.
τὸ μὲν γὰρ ἔχει περιττὰς, ἢ συλλαβὰς, ἢ πόδας·
τὸ κῶλον δ' ἐκληρώσατο τὸ τῶν ἀρτιωτάτων.
ἐκ συλλαβῶν γὰρ ἢ ποδῶν σύγκειται τῶν ἀρτίων.
οὐ λέγω δισυλλάβων τε, καὶ τῶν τετρασυλλάβων.
20 τὴν συζυγίαν τῶν ποδῶν, κῶλον νοεῖν σοὶ λέγω·
κ' ἂν περισσοί, κ' ἂν ἀρτιοί, κ' ἂν τῶν περισσαρτίων,
κ' ἂν περ ἀρτιοπερίσσοι τυγχάνωσιν οἱ πόδες,
τουτέστι κ' ἂν δισύλλαβοι, κ' ἂν τε τῶν τρισυλλάβων·
κ' ἂν περ ὁ μὲν δισύλλαβος, ὁ δὲ τῶν τρισυλλάβων·
25 εἴτε καὶ τὸ ἀνάπαλιν, κῶλόν μοι τοῦτο νόει.
καὶ τοῦτο μὲν μοι γίνωσκε τὸ στιχικὸν τοῦ κώλου^d,
ἐκ συλλαβῶν τε καὶ ποδῶν τῶν περισσῶν τυγχάνειν.
ὁ δ' Ἑφαιστιῶν οὐδαμοῦ, ταῦτα προδιαστείλας,
κόμμα καὶ κῶλόν μοι ἀπλῶς διδάσκει τὸ τῶν στίχων·
30 καὶ περὶ τούτων δὲ σαθρῶς καὶ φαύλως ἐκδιδάσκει·
τὸ δέγε^e ὑπὲρ δίμετρον * στίχον κακῶς εἰρήκει·

^b τζέτζη B. τζέτζην D. ^c αὐτῶν B. ^d τὸ κῶλον B. ^e καὶ τάγε B.

* Τὸ ὑπερδίμετρον γὰρ ὑπερκατάλεκτον διποδίας ἐστὶ μέτρον, οὐ μὲν τὸ ὑπερδίμετρον· ἅπερ εἴτε μονοποδία μέτρον, εἴτε καὶ διποδία· εἰ μὴ ὑποδράξειεν τὴν διποδίαν τὴν ὑπερκατάλεκτον.

οὐδέ γε περὶ λέξεων λέγει μονοσυλλάβων
οὔτε τῶν δισυλλάβων δὲ τῶν βραχειῶν σοι λέγει,
ἄπερ τοῖς στίχοις ἔγκεινται· σὺ δ' ἐξ ἐμοῦ νῦν μάθε.
τινὰ τῶν προῤῥηθέντων μοι τῶν μέτρων τῶν ἐνέα,
ἀπὸ βραχείας συλλαβῆς ἀρχόμενα προβαίνειν, 5
ἀχρὶ τινὸς προβαίνουσι καὶ μεχρὶ βραχυτάτου
τὸ δὲ περιμηκέστερον καὶ πάντων ὑπερέχον
ἄχρι τριῶν καὶ εἴκοσι συλλαβῶν προβαίνει,
τριάκοντα καὶ τέσσαρας τοὺς χρόνους κεκτημένον·
τὸ δ' ὑπὲρ τούτων Γαδεῖρα καὶ ὑπὲρ Γαδεῖρων 10
ταῦτα γοῦν πάντα φράσωμεν, τίνα καὶ πῶς[†] καλοῦνται.
Ἄπὸ τῆς πρώτης συλλαβῆς μέχρι τῆς τελευταίας
καλοῦνται μὲν κουκούλια, καὶ κόμματα, καὶ κῶλα·
μονόμετρα· καὶ δίμετρα· καὶ τρίμετρα· καὶ στίχοι·
περίοδοι τὰ μείζονα· τὸ δ' ὑπερέχον πάντων, 15
σχοινοτενές· ὑπέρμετρον καὶ παρατεταμένον·
καὶ τυραννίδα μετρικὴν ἐγὼ κατονομάζω·
τούτων τῶν μέτρων τοιγαροῦν πάντων τῶν προῤῥηθέντων·
τὰ μὲν μετροῦνται μονακλῶς κατὰ μονοποδίαν·
τὰ δὲ καὶ κατὰ πόδα μὲν, καὶ κατὰ διποδίαν 20
ποιοῦντα τὰ μονόμετρα, καὶ δίμετρα, καὶ τ' ἄλλα·
ἀνέρχονται δ' αὐξόμενα μέχρις ἑξαμετρίας·
εἰ τριακοντα τέσσαρας χρόνους οὐχ ὑπερβαίνει·
τὰ πέντε τετρασύλλαβα μέτρα καὶ τὸ ἥρῶον
μετροῦνται κατὰ πόδα μὲν, οὐ κατὰ διποδίαν*. 25
ἐκ μονομέτρων δ' αὐξοῦσι μέχρις ἑξαμετρίας·
ἐκ τούτων δὲ μονόμετρον οὐκ ἔχει τὸ ἥρῶον,

[†] πᾶς B.

* Τὰ τετρασύλλαβα μέτρα καὶ τὸ ἥρῶον μονοποδία διποδία μετροῦνται παρὰ τὸν Ἡφαιστίωνα· Ἰαμβικός Ἡσιόδου διὰ τὰς κοινὰς δὲ εἴρηται καὶ ἥρῶος·

πίσσης τε δυοφερῆς καὶ κέδρου ηὐλέϊ καπνῶϊ.

hunc versum etiam profert Schol. Hephæst. Cod. Bodl. Auct. T. iv. 9. olim Saibant. f. 8. r. αὐτος δ' στίχος ἐστὶ μὲν Ἡσιόδου· λαμβάνεται δὲ καὶ δακτυλικὸς καὶ Ἰαμβος, ὅπως τίς θέλει, διὰ τὰς κοινὰς.

- ἵνα μὴ συνεμπέσειε φασὶ τοῖς ἀναπαίστοις·
 ἀλλ' ἐκ διμέτρου προχωρεῖ μέχρις ἑξαμετρίας.
 ταῦτα δ' εἰσὶ ληρήματα· καὶ γὰρ τὸ ἀναπαίστου
 ἰαμβικῶ συνέπεσε· καὶ πάλιν ἄλλοις ἄλλα.
- 5 τὰ πέντε τετρασύλλαβα σκοπῶν γὰρ εὖροις μέτρα,
 ὀνόματα μὲν ἔχοντα μέτρων παρηλλαγμένων,
 ἀλλ' ἀναπαιστικὸν μέτρον φέροντα καὶ τροχαίου.
 σὺ δ' εἰ κελεύεις ποιήσον μονόμετρον ἡρῶν·
 καὶ ταῦτα μὲν μεμέτρηται κατὰ μονοποδία·
- 10 τὸ δ' ἀναπαιστικὸν μέτρον ἰάμβου καὶ τροχαίου,
 μετροῦντας καὶ μονόποδα καὶ κατὰ δικποδία,
 ἄχρις ἂν προσεγγίσωσι τῷ παρατεταμένῳ·
 τὸ δὲ διπλομετρούμενον μέτρον τῶν ἀναπαίστων
 τὸ μέτρον τὸ τετραμέτρον οὐδ' ὅλως ὑπερβαίνει.
- 15 εἴπερ δὲ θέλεις ποιήσον καὶ τοῦτο περαιτέρω·
 ἂν δ' ἰάμβων σύγκειται ποδῶν καὶ τῶν χορείων·
 ἂν δ' ἐκ σπονδίων βέβηκε, δακτύλων, ἀναπαίστων,
 τοῦ τετραμέτρου μηδαμῶς ἐπέκεινα ποιήσης·
 τοὺς τριακοντατέσσαρας γὰρ ὑπερδράμης χρόνους,
- 20 οὓς περ ἐθέμην ὀρισμὸν στίχων ὑπερμετρίας.
 τὸ πάντων δὲ γλυκύτατον καὶ κάλλιστον τῶν μέτρων,
 ἀπὸ τῶν ἑπτακαίδεκα προβαῖνον χρόνων τρέχον,
 εἰς τοὺς εἰκοσιτέσσαρας τὸν δρόμον καταπαύει.
 καὶ ταῦτα μὲν εἰρήσθω μοι περὶ ποδῶν τῶν στίχων,
- 25 μέχρι περ οὗ προβαίνουσι, καὶ τί τὸ τούτων τέρμα.
 περὶ δὲ καταλήξεων νῦν τούτων διδακτέον.
 ἅς ἀλαζόνες μετρικοὶ καλοῦσιν ἀποθέσεις·
 ὡς ἂν δοκοῖεν πάνσοφοι, λέξεις καινὰς ληροῦντες·
 ὡς ἂν δοκοῖεν Ἀπτικοὶ, βάρβαροι Θράκες ὄντες.
- 30 σὺ δ' ἐξ ἐμοῦ νῦν μάθανε λέξεσι τετριμμέναις.
 Τὰ μέτρα τὰ δυσύλλαβα, τὰ μονοποδιαῖα,
 μόνας μοι δύο γίνωσκε φέρειν τὰς καταλήξεις·
 πρώτην τὴν καταληκτικὴν εἰς μονοσυλλαβίαν,
 καὶ γε τὴν ἀκατάληκτον, καὶ πλεον οὐδὲν ἄλλο·

τῶν τρισυλλάβων δὲ ποδῶν τῶν μονοποδιαίων,
 εἴτουν ἠρωϊκῶν εἴποις, εἶτε καὶ τῶν ἐτέρων
 τρεῖς τὰς ἀπάσας γίνωσκε τυγχάνειν καταλήξεις.
 πρώτην τὴν καταληκτικὴν εἰς μονοσυλλαβίαν
 δευτέραν καταληκτικὴν εἰς τὴν δισυλλαβίαν 5
 τρίτην τὴν ἀκατάληκτον οὐδὲν δὲ περαιτέρω.
 τὴν γὰρ βραχυκατάληκτον κατάληξιν οὐκ ἔχει,
 οὐ τὴν ὑπερκατάληκτον ἄλλων εἰσὶ γὰρ μέτρων,
 ἰαμβικῶν, τροχαϊκῶν, ναὶ μὴν καὶ ἀναπαιστων.
 τῶν κατὰ διποδίαν δὲ φημι μεμετρημένων, 10
 τῶν δισυλλάβων μέτρων δὲ τῶν κατὰ διποδίαν
 τέσσαρας εἶναι γίνωσκε πάσας τὰς καταλήξεις.
 τὴν τε βραχυκατάληκτον, τὴν καταληκτικὴν τε
 καὶ γε τὴν ἀκατάληκτον σὺν ὑπερκατάληκτῳ,
 καὶ τῶν τετρασυλλάβων δὲ τέσσαρας καταλήξεις 15
 τρεῖς πρῶτον μὲν ὑπάρχουσιν αἱ τῶν ληκτικωτάτων
 εἰς συλλαβὴν τρισύλλαβον τὴν τρισυλλαβίαν
 τετάρτη δ' ἀκατάληκτος κατάληξις ὑπάρχει.
 τῶν τρισυλλάβων μέτρων δὲ τῶν διπλομετρουμένων,
 ἕξ ἀποθέσεις γίνωσκε, τουτέστι καταλήξεις. 20
 τὴν τε βραχυκατάληκτον, τὴν καὶ τῶν ἄλλων πρώτην,
 τὴν λήγουσαν εἰς συλλαβᾶς, τὴν πρὸς δισυλλαβίαν,
 πρὸς ταύταις ἀκατάληκτον καὶ μετὰ ταύτην πάλιν
 ἔστιν ὑπερκατάληκτος εἰς μονοσυλλαβίαν
 σὺν αἷς ὑπερκατάληκτος δισύλλαβος ὑπάρχει. 25
 τῶν τε μέτρων γίνωσκε τυγχάνειν καταλήξεις.
 φέρε καὶ τὰς ἐπιπλοκάς τούτων ἀριθμητέον
 μετὰ μικρὸν δὲ πάντως σοι σαφῶς ἐρμηνευτέον,
 ἐκ τῶν τριχρόνων τῶν ποδῶν πλέκοντας δύο μέτρα
 ἰαμβικόν, τροχαϊκόν· ἐκ δὲ τῶν τετραχρόνων 30
 τὸ ἀναπαιστικὸν μέτρον, ναὶ μὴν καὶ τὸ ἠρῶν.
 ἐκ τῶν τετρασυλλάβων δὲ ποδῶν τῶν ἐξαχρόνων
 τέσσαρα τετρασύλλαβα πλέκεσθαι νόει μέτρα
 ἰωνικὸν ἐκ μείζονος, καὶ τὸ τοῦ χοριάμβου,

ἰωνικὸν τὸ ἔλαττον, καὶ τὸ τοῦ ἀναπαιστού
 κατ' ἀφαιρέσεις συλλαβῶν, καὶ κατὰ τὰς προσθηκάς.
 ἂν γὰρ ἀφέλης συλλαβὴν ἐξ ἰαμβείου στίχου,
 στίχον ποιεῖς τροχαϊκόν, καὶ πάλιν ἀντιστρόφως
 5 κ' ἄνπερ προσθήσεις συλλαβὴν μακρὰν τῷ ἰαμβείῳ,
 τροχαϊκὸν ποιησείας καὶ πάλιν τότε στίχον
 καὶ τῷ τροχαίῳ συλλαβὴν εἰ πάλιν μοι προσθήσεις,
 ἰαμβικὸν εὐρήσειας τὸν στίχον τὸν τροχαῖον
 ἐξ ἀναπαιστού δ' ἀφελὼν τὰς δύο τὰς βραχείας,
 10 ἠρωϊκὸν ποιησείας· καὶ πάλιν ἐξ ἠρώου
 μίαν μακρὰν παρεξελὼν ἀνάπαιστον ποιήσεις·
 καὶ πάλιν εἰ προσθείης δὲ μακρὰν τῷ ἀναπαιστῷ,
 ἠρωϊκὸν ἐποίησας ἐξ ἀναπαιστού μέτρον
 δύο βραχείας καταρχὰς αὐξήσας τῷ ἠρώῳ,
 15 ἀνάπαιστον εὐρήσειας τὸν στίχον τὸν ἠρώον·
 ἰωνικοῦ δ' ἐκ μείζονος τὴν πρώτην ἂν ἐξέλης,
 στίχον ποιεῖς χοριάμβον· ἐκ δὲ τοῦ χοριάμβου
 ἄνπερ τὴν πρώτην συλλαβὴν ὡς εἶπον παρεξέλης,
 στίχον τὸν ἐξ ἑλάττονος ἰωνικὸν ποιήσεις·
 20 ἂν δ' ἀπὸ τούτου συλλαβὴν ἐξέλη μοι τοῦ στίχου,
 στίχον ποιεῖς ἀντίσπαστον· καὶ πάλιν εἰ προσθήσεις
 τοῖς τέσσαρσι, τὰς τέσσαρας εὐρηῆς ἐπιμιξίας,
 ἐκ μονομέτρου δὲ φημι μέχρις ἑξαμετρίας.
 ἐπιπλοκαὶ γὰρ γίνονται πρὸς ἄλληλα τῶν μέτρων·
 25 κατὰφαιρέσεις ὅ συλλαβῶν, καὶ κατὰ τὰς προσθηκάς.
 ἀλλὰ ταυτὶ μὲν περισσὰ καὶ πάρεργα τυγχάνει·
 καὶ γὰρ πᾶν μὲν ἰαμβικὸν τροχαϊκὸν ποιήσει·
 καὶ πάλιν πᾶν δακτυλικὸν ἀνάπαιστον ποιήσει·
 οὐ μὴν καὶ πᾶν τροχαϊκὸν ἰαμβικὸν ποιήσει,
 30 ἀλλ' οὐδὲ πᾶν ἀνάπαιστον δακτυλικὸν ποιήσει
 καὶ τὰ λοιπὰ δὲ καθεξῆς· τὰ καθαρὰ δὲ μόνον
 ἐπιμιξίας ἔχουσι πρὸς ἄλληλα τοιαύτας.
 τὰ πέντε τετρασύλλαβα, καθὼςπερ πρόην ἔφην,

ὅ κατ' ἀφαιρέεις εἰς συλλαβὴν C.

εὐρήσεις ἀναπαιστικά μέτρα καὶ τῶν τροχαίων
 διὸ ταυτὶ μὲν περισσὰ καὶ πάρεργα τυγχάνει.
 ἀρξώμεθα δ' ἐκ συλλαβῆς πάντα σοι σαφηνίξω.
 καὶ πρότερον εἰρήκειν σοι καὶ πάλιν φράξωιν θέλω,
 τὰς συλλαβὰς, τοὺς πόδας, καὶ κόμματα, καὶ κῶλα· 5
 ἐξ ὧν περ τὰ μονόμετρα καὶ δίμετρα, καὶ τ' ἄλλα.
 τὰ καταληκτικὰ φημί, καὶ τῶν ἀκαταλήκτων,
 καὶ τὰ βραχυκατάληκτα, καὶ πάσας καταλήξεις·
 ὅσα περ ἔνδον πέφυκεν ἀπλῆς ἑξαποδίας,
 τῶν δισυλλάβων τῶν ποδῶν φημί, καὶ τρισυλλάβων· 10
 ἢ καὶ τριῶν ἐνδότερον ποδῶν τετρασυλλάβων·
 ἢ δισυλλάβων τῶν ποδῶν, ἢ καὶ τῶν τρισυλλάβων
 ὅσα περ ἔνδον πέφυκε τῆς διπλοτριποδίας,
 κόμματα πάντα γίνωσκε καὶ τμήματα τῶν στίχων.
 στίχους δὲ πάλιν γίνωσκε τῶν ὄντως καὶ κυρίων, 15
 ὅσα περ ὅλα φέρουσιν ἀπλῆν ἑξαποδίαν·
 τῶν δισυλλάβων τῶν ποδῶν, ἢ καὶ τῶν τρισυλλάβων
 εἴτε καὶ τρεῖς ἂν κέκτηται πόδας τετρασυλλάβους,
 ἀνελλιπεῖς, πανεντελεῖς, καὶ καθ' ὅλοκληρίαν
 τὸ μέτρον γὰρ τὸ κάλλιστον, ὡς ἔφην καὶ πρὸ τούτου, 20
 ἀπὸ τῶν ἑπτακαίδεκα προβαῖνον χρόνων τρέχον,
 εἰς τοὺς εἰκοσιτέσσαρας τὸν δρόμον καταπαύει.
 τοδ' ὑπὲρ τὸ ποσὸν χρόνων τῶν εἰκοσιτεσσάρων
 μέχρις καὶ τῶν τριάκοντα, περίδος καλεῖται.
 τὰ κόμματα καὶ κῶλα γὰρ κυκλεύσαντα πολλάκις 25
 περίδον ἐποίησε ταύτην λαχεῖν τὴν κλῆσιν.
 τὸ δὲ καὶ τοὺς τριάκοντα χρόνους παρεξέλασαν,
 εἰς τριακοντατέσσαρας χρόνους παρεκταθὲν δὲ,
 σχοινοτενές, ὑπέρμηκες, καὶ παρατεταμένον,
 οὐ περ ὑπερμηκέστερον οὐδόλως εὐρῆς μέτρον, 30
 ἅπαντα καταχρηστικῶς ὁμῶς καλοῦμεν στίχους·
 ἅπερ καὶ μέλλω σοι σαφῶς λέγειν καὶ λεπτολόγως.
 καὶ συλλαβῆς ἀπάρχομαι· σύ δὲ καλῶς μοι πρόσχε·
 Ἄν περ βραχεῖαν συλλαβὴν εὐρῆς ἐν στίχῳ μίαν,

- ὥσπερ τὸ ἐ ἀντὶ αὐτὸν, εἴτε βραχεῖαν ἄλλην,
κόμμα μοι ταύτην γίνωσκε ποδὸς τοῦ ἀρμοδίου
ἰάμβου, πυρρίχιου τε, χορείου, ἀναπαίστου,
ἰωνικοῦ, ἐλάττονος, εἴτ' ἄλλου τῶν προσφόρων
- 5 καὶ λέγε βραχυσύλλαβον κουκούλιον τὸ κόμμα.
καὶ πόδα καταληκτικὸν εἰς μονοσυλλαβίαν
ἐκ τῶν προσφόρων τῶν ποδῶν, ὧν εἶπον ἀνωτέρω.
ποῦς δ' ἔστι καταληκτικὸς, ὁ μὴ ἀπηρτισμένος,
ἀλλ' ἐλλιπὴς ὧν, ἢ ἐνός, ἢ δύο, ἢ τριῶν τε.
- 10 καὶ συλλαβῆς μὲν ἐλλιπὴς ἐπὶ τῶν δισυλλάβων
καὶ στίχος καταληκτικὸς ἐστὶν ὁ κολοβόπους·
οὔπερ ὁ ποῦς ὁ ὕστερος ὀλόκληρος οὐκ ἔστιν
εἴτε καὶ λείπει παντελῶς, ὡς ἐν τοῖς διπλομέτροις·
ὁ δὲ καὶ βραχυκατάληκτος τοῖς μετρικοῖς καλεῖται.
- 15 ποῦς δ' ἔστιν ἀκατάληκτος, ὁ ὧν ἀπηρτισμένος·
καὶ στίχος ἀκατάληκτος ἐστὶν ὁ ἀρτιόπους,
ὁ περισσὸν ἢ κολοβὸν πόδα μὴ κεκτημένος.
ἔγνωσ τὸ βραχυσύλλαβον πῶς μέλλεις καλεῖν κόμμα.
ἂν δ' ἔστι κακοσύλλαβον, ὥσπερ τὸ φεῦ πολλάκις,
- 20 κάλει μοι κακοσύλλαβον κουκούλιον τὸ κόμμα·
καὶ πόδα καταληκτικὸν εἰς μονοσυλλαβίαν,
σπονδεῖον ἢ καὶ δάκτυλον, ἢ τ' ἄλλων τῶν προσφόρων,
τῶν ἐκ μακρᾶς τῆς συλλαβῆς φημι καταρχομένων.
ἂν δέ γε καὶ δισύλλαβον λέξιν ἐν στίχοις εὗρησ
- 25 ἐκ βραχείων τῶν συλλαβῶν, εἴτε καὶ βραχυμάκρων,
εἴτε μὴν τὸ ἀνάπαλιν μακρᾶς τε καὶ βραχείας,
εἴτε καὶ δύο τῶν μακρῶν, πρόσχες πῶς δεῖ καλεῖν σε·
ἢ τρισυλλάβων μὲν ποδῶν, ἢ τῶν τετρασυλλάβων
νοήσεις ταῦτα τμήματα καὶ κόμματα τυγχάνειν·
- 30 κῶλόν μοι κατονόμαζε ταῦτα συλλαβιαῖον,
ἀποτμηθὲν ἐκ τῶν ποδῶν τῶν τούτοις ἀρμοδίων
καὶ πόδα καταληκτικὸν ὡς πρὸς δισυλλαβίαν,
ἐκ τῶν προσφόρων τῶν ποδῶν τῶν ὧν περ φέρεται τμήμα.
εἰ πόδα δὲ δισύλλαβον δοῦξαι τὴν λέξιν εἶναι,

ὡς λέξιν μὲν δισύλλαβον ταύτην ὀνόμαζέ μοι
 κῶλον καθάπερ ἔλεξα καὶ πρὶν συλλαβιαῖον,
 ὡς πόδα δὲ πληρέστατον πλὴν ἓνα πεφυκότα,
 κόμμα μοι ταύτην κάλεσον ἀπὸ τῶν ποδιαίων.
 ἔφην γὰρ σοι καὶ πρότερον τί κόμμα τὲ καὶ κῶλον 5
 καὶ συλλάβων καὶ τῶν ποδῶν, καὶ στρέψας ταῦτα μάθε·
 καὶ μέτρον δὲ μονόμετρον κατὰ μονοποδίαν,
 ταύτην τὴν λέξιν κάλεσον τὴν δισυλλαβιαίαν
 εἴτε βραχυκατάληκτον μονόμετρον εἰ θέλεις,
 εἰ κατὰ πόδα μὴ μετρεῖς, κατὰ δὲ διποδίαν. 10
 τὸ γὰρ βραχυκατάληκτον σὺν ὑπερκαταλήκτῳ,
 τῶν διπλοπόδων πέφυκεν, οὐχὶ τῶν μονοπόδων.
 πάντα γὰρ καὶ μονόποδα, τουτέστι κατὰ κόμμα,
 καὶ δίποδα μεμέτρηται, τουτέστι κατὰ κῶλον·
 πλὴν τῶν τετρασυλλάβων τὲ καὶ μόνου τοῦ ἥρωος· 15
 ἐκεῖνα γὰρ μονόποδα μόνως μετρεῖσθαι θέλει·
 ὅθεν βραχυκατάληκτον κατάληξιν οὐκ ἔχει·
 οὐτ' οὖν ὑπερκατάληκτον, ὡς ἔφην σοι πολλάκις,
 ἐκ πάντων καὶ μονόμετρον οὐκ ἔχει τὸ ἥρωον·
 ἀλλ' ἐκ διμέτρου προχωρεῖ μέχρις ἑξαμετρίας. 20
 τὸ δ' ἀναπαιστικὸν μέτρον ἰάμβου καὶ τροχαίου
 μετροῦνται, καὶ μονόποδα καὶ κατὰ διποδίαν,
 ποιῶντα τὰ μονόμετρα καὶ δίμετρα καὶ τ' ἄλλα·
 τὰ κατὰ διποδίαν τε φημί, καὶ κατὰ πόδα·
 ἄχρις ἂν κατανήσωσιν εἰς τὴν ὑπερμετρίαν. 25
 τὸ δὲ βραχυκατάληκτον ἄρτι σαφηνιστέον.
 πούς ἐστι καταληκτικός, ὃ μὴ ἀπηρτισμένος,
 ἀλλ' ἐλλιπής ὢν συλλαβῆς, ἢ δύο ἢ τριῶν τε.
 καὶ πάλιν ἀκατάληκτος, ὃ ὢν ἀπηρτισμένος·
 βραχυκατάληκτος δ' ἐστὶν ὅταν διπλομετρήται, 30
 ἂν ὀλοκλήρῳ λίπηται ποδὶ τῆς διποδίας.
 πάλιν ὑπερκατάληκτον ἐστὶν ἐν διπλομέτροις,
 εἰς συλλαβὴν δισύλλαβον· καὶ πλεον οὐδὲν ἄλλο.
 καὶ ταῦτα μὲν εἰρήκειμεν περὶ δισυλλαβίας.

- ἂν τρεῖς ὁ ἐφεύροις συλλαβὰς τοῖς στίχοις ἐγκειμένας,
 εἴτε βραχείας, ἢ μακράς, εἴτε καὶ μεμιγμένας·
 τετρασυλλάβων μὲν ποδῶν τμήμα νοήσεις ταύτας·
 κόμμα δὲ ταύτας γίνωσκε συλλαβιαῖον εἶναι,
 5 ἀποκοπὴν ἐκ τοῦ ποδός, οὐπὲρ συνθήκην φέρει·
 καὶ πόδα καταληκτικὸν ὡς πρὸς δισυλλαβίαν.
 εἰ πόδα δὲ δισύλλαβον δοῖεις τὴν λέξιν εἶναι,
 εἴτε χορεῖον, τρίβραχυν, ἢ μολοσσόν, εἴτ' ἄλλον,
 κόμμα καὶ κατ' ἀμφότερον ἢ λέξις ἔστω τότε·
 10 κόμμα φημί, καὶ συλλαβὴν, καὶ κόμμα ποδιαῖον·
 ἔχει γὰρ πόδα περιττὸν καὶ συλλαβὰς ὁμοίως.
 καὶ πόδα δὲ μονόμετρον κατὰ μονοποδίαν,
 ταύτην τὴν λέξιν κάλεσον τὴν τρισυλλαβιαίαν·
 κ' ἂν τρίχρονον, τετράχρονον, κ' ἂν μέχρις ἐξαχρόνου·
 15 ἂν δὲ γε τοὺς τέσσαρας χρόνους οὐχ ὑπερβαίῃ,
 καὶ γε βραχυκατάληκτον μονόμετρον καλέσεις.
 εἰ δὲ τοὺς χρόνους ὑπερβῇ τοὺς τέσσαρας, οὐκ ἔτι·
 πούς γάρ τις ὑπερβιβασθεὶς τοὺς τέσσαρας τοὺς χρόνους,
 οὐκ οἶδε τὸ διπλόμετρον ἀλλὰ μονομετρίαν.
 20 τὸ δὲ βραχυκατάληκτον ἐστὶ τῆς διμετρίας.
 φασὶ καὶ τὸν τετράχρονον σπονδεῖον μὴ διπλοῦσθαι·
 σὺ δ' ἔα τούτους φληναφεῖν· δίπλου δ' εἰ θέλεις τοῦτον.
 ἀλλὰ μοι τὸ τετράμετρον διπλῶν μὴ παραδράμῃς,
 μὴ πως παρεξελάσειας καὶ τὴν ὑπερμετρίαν.
 25 ἂν δὲ γε τὸ τρισύλλαβον ἀπότμημα τῶν στίχων
 πόδα νοεῖς ὀλόκληρον ἀπὸ τῶν δισυλλάβων,
 καὶ συλλαβὴν ἐπέκεινα τότε μοι τοῦτο κάλει,
 ἢ κατὰ πόδα δίμετρον, εἰς συλλαβὴν δὲ λῆγον,
 εἴτε διπλοῦν μονόμετρον εἰς συλλαβὴν ὁμοίως.
 30 καὶ ταῦτα μὲν ἐκμάθανε περὶ τῶν τρισυλλάβων.
 ἂν δ' ἐκ τεσσάρων συλλαβῶν λέξιν ἢ λέξεις εὖρης,
 ἀπαρτιζούσας οἰανοῦν συνθήκην ποδιαίαν·
 εἰ πόδα τετρασύλλαβον νοήσεις ταύτας εἶναι,
 ὡς συλλαβὰς μὲν τέσσαρας, δύο μοι νόει κῶλα·

κῶλα φημί τῶν συλλαβῶν, οὐ μὴν δὲ ποδιαῖα·
 ὡς ἓνα μόνον πόδα δὲ τοῦτόν μοι νόει κόμμα·
 καὶ κάλει μοι μονόμετρον τὴν τετρασυλλαβίαν,
 καὶ πόδα τετρασύλλαβον ἐκ τῶν ἀκαταλήκτων,
 ἰωνικόν, ἀντίσπαστον, εἴτ' ἄλλον τῶν προσφῶρων. 5
 εἰ δύο δὲ νοήσεις πόδας τῶν δυσυλλάβων,
 δίμετρον τοῦτο κάλεσον, εἰ θέλεις, κατὰ πόδα·
 εἴτε διπλοῦν μονόμετρον ἐκ τῶν ἀκαταλήκτων·
 ὑπάρχει πάντως τοῦτο δὲ καὶ κῶλον ποδιαῖον.
 εἰ τρισυλλάβων δὲ ποδῶν ἓνα νοήσεις τοῦτο, 10
 καὶ συλλαβὴν ἐπέκεινα τότε μοι κάλει λέγων,
 ἢ δίμετρον μονόπουν μὲν εἰς συλλαβὴν δὲ λῆγον·
 εἴτε διπλοῦν μονόμετρον εἰς συλλαβὴν καὶ τοῦτο·
 ἂν τέως πέφυκεν ὁ πούς διπλούμενος μετρεῖσθαι,
 ἦτοι μὴ ὑπερβέβηκε τοὺς τέσσαρας τοὺς χρόνους· 15
 ταῦτα περὶ τῶν συλλαβῶν τῶν στίχοις εὐρημένων,
 τῶν ἐκ βραχείας συλλαβῆς μέχρι τετρασυλλάβου,
 ἄχρις ἂν ἀπαρτίσειας πόδας τετρασυλλάβους·
 καὶ τῶν λοιπῶν ἐλέχθησαν τῶν χρειωδῶν ἐν στίχοις.

Ἄρτι δὲ τὰ μονόμετρα καὶ δίμετρά μοι πρόσχες, 20
 καὶ καθεξῆς τὰ σύμπαντα μέχρι τῶν ἑξαμέτρων.
 καὶ δή σοι πάντα δείξομεν ἐξ ἰαμβείου στίχου.
 κατάρχομαι νῦν πενθικῶν οἰμογμάτων·
 δαίμων γὰρ οἰκτρὸς, δακρύων (λείπει τὸ χοροστάτε) ^h
 τοῦτο τὸ μέτρον, τὸ τεθὲν ὡς πρὸς παράδειγμά σοι, 25
 μονόπουν μὲν μετρούμενον, οὐ κατὰ διποδίαν,
 στίχος ἐστὶν ἰαμβικὸς ὁλόκληρος ἑξάπους.
 καὶ πόδες ἄλλοι τέσσαρες ἀπὸ δευτέρου στίχου.
 νῦν δὲ διπλομετρούμενος, πεντάμετρος ὑπάρχει,
 ἰαμβικὸς πεντάμετρος ἐκ τῶν ἀκαταλήκτων· 30
 τριάκοντα καὶ τέσσαρας τοὺς χρόνους κεκτημένος·
 ὃ καὶ σχοινοτενὲς ⁱ εἶπον καὶ παρατεταμένον·
 ὃ καὶ λεπτολογησομεν ἐκ συλλαβῶν εἰς τέλος·

^h Hæc om. C.

ⁱ σχοινοτελὲς B.

πλήν σοι διπλοῦν μετρήσομεν, τουτέστι κατὰ κῶλον.
 τὸ γὰρ κατὰ μονόποδα, τουτέστι κατὰ κόμμα,
 τοῖς σύμπασσι κατὰδηλον· διὸ διπλῶς φραστέον.
 ἀπὸ τῆς κα τῆς συλλαβῆς μεχρὶ τῆς τελευταίας
 5 ὀλόκληρον ὑπέμετρον γινώσκεις στίχον εἶναι.
 ἄρτι δὲ πρόσχες τὰ λοιπὰ τὸ πῶς καλεῖν σε δέον.
 κα τὴν προτέραν συλλαβὴν οὐσάν μοι μόνον κάλει
 κουκούλιον, ὡς ἔφημεν ἐκ τῶν βραχυσυλλάβων.
 καταρ δὲ σὺ δυσύλλαβον μόνον εὐρῶν ὡς στίχον
 10 κάλει βραχυκατάληκτον μονόμετρον ἰάμβου.
 καταρχο δὲ τρισύλλαβον πάλιν εὐρῶν μοι λέγε
 ἰαμβικὸν μονόμετρον ἐκ τῶν καταληγόντων
 ὃ καὶ δοκεῖ τοῖς μετρικοῖς ἀμφίβραχυσ τυγχάνειν,
 ὡς ἐν ἑτέροις ληκτικοῖς ἕτεροι πάλιν πόδες·
 15 ἀλλ' οὗτοι ληληρήκασιν ἐν πᾶσι τοῖς τοιούτοις.
 σὺ δέ μοι τοῦτο γίνωσκε τομὴν ἐκ διιάμβου·
 ἀμφίβραχυν οὐκ ἔχει γὰρ τὸ μέτρον τῶν ἰάμβων·
 οὔτε μὴν παλιμβάκχειον, ὡς νομισθῆι τοιῶσδε,
 εἴπερ σπονδεῖον κέκτηται τὸν πρότερον τὸν πόδα.
 20 καὶ ταῦτα μὲν τοῖς μετρικοῖς κακῶς προσεδοκῆθη,
 ἐν πᾶσι μέτρων τμήμασι τοιαῦτα ληραθοῦσι.
 πῶς γὰρ ὁ πίπτων ἐν τισι τμήμασι τοῖς τῶν στίχων,
 οὗτος ἂν πάντως πέσειε κ' ἂν ὀλοκλήρῃ στίχῳ·
 τούτους δ' οὐκ ἂν εὐρήσει τις ἐν στίχοις τοῖς ἰάμβοις,
 25 ὡς οὐδ' ἐν ἄλλοις τοὺς λοιποὺς οὕς ληροῦσιν οὗτοι.
 ἀλλ' ἑατέον μοι ταυτὶ τὰ τμήματα λεκτέον.
 κα τὴν προτέραν συλλαβὴν κουκούλιον πρὶν ἔφην·
 καταρ δὲ ἔφην μονόμετρον τῶν βραχυκαταλήκτων
 καταρχο τὸ τρισύλλαβον εἶπον, ὡς δεῖ καλεῖν σε
 30 ἰαμβικὸν μονόμετρον ἐκ τῶν καταληγόντων.
 κατάρχομαι μονόμετρον ἐκ τῶν ἀκαταλήκτων.
 κατάρχομαι νῦν κάλεσον εὐρῶν πεντασυλλάβων
 ἰαμβικὸν μονόμετρον τῶν ὑπερκαταλήκτων.
 κατάρχομαι νῦν πεν' πρόσχες ὅπερ καλέσεις πάλιν

τοῦτο βραχυκατάληκτον δίμετρον μέτρον λέγε.
 κατάρχομαι νῦν πενθι· σὺ τήν δ' ἑπτασυλλαβίαν
 δίμετρον καταληκτικὸν ὀνόμαζε τοῖς μέτροις.
 κατάρχομαι νῦν πενθικῶν εὐρῶν ὀκτασυλλάβως,
 δίμετρον ἀκατάληκτον τότε μοι τοῦτο κάλει. 5
 κατάρχομαι νῦν πενθικῶν οἰ· δίμετρον καὶ τόδε·
 ἔστι δ' ὑπερκατάληκτον κ' ἂν δίμετρον τυγχάνῃ.
 κατάρχομαι νῦν πενθικῶν οἰμογ· φράζε μοι πάλιν
 τρίμετρον μέτρον μὲν, ἀλλὰ τῶν βραχυκαταλήκτων.
 κατάρχομαι νῦν πενθικῶν οἰμογμα· φράζε πάλιν 10
 τρίμετρον καταληκτικὸν, ταύτην γὰρ φέρει κλήσιν
 καὶ ἱαμβον δὲ μείουρον εἰ θέλεις λέγε τοῦτον·
 πάντες γὰρ στίχοι φέρουσι πᾶν πάθος τοῦ ἠρώου.
 κατάρχομαι νῦν πενθικῶν οἰμογμάτων εὐρίσκων,
 τρίμετρον ἀκατάληκτον κάλεσον τότε τοῦτο· 15
 καὶ στίχον πᾶν τέλειον μέτρον τοῦ ἱαμβείου.
 εἰ δὲ προσλάβῃς συλλαβὴν κακ τοῦ δευτέρου στίχου·
 κατάρχομαι νῦν πενθικῶν οἰμογμάτων δαι· νόει,
 ἱαμβικὴν περίοδον τοῦτο κατονομάζειν·
 καὶ τρίμετρον, ὡς ἕμαθες, ἐξ ὑπερκαταλήκτων. 20
 κατάρχομαι νῦν πενθικῶν οἰμογμάτων δαιμών, σὺ
 τότε βραχυκατάληκτον τετράμετρόν μοι κάλει.
 κατάρχομαι νῦν πενθικῶν οἰμογμάτων δαίμων γὰρ,
 τοῦτο δὲ καταληκτικὸν τετράμετρόν μοι κάλει.
 κατάρχομαι νῦν πενθικῶν οἰμογμάτων δαίμων γὰρ οἰ,
 τοῦτο πάλιν τετράμετρον ἐκ τῶν ἀκαταλήκτων. 25
 κατάρχομαι νῦν πενθικῶν οἰμογμάτων· δαίμων γὰρ οἰκτρὸς,
 οὗτος ὑπερκατάληκτος τετράμετρος ὑπάρχει.
 κατάρχομαι νῦν πενθικῶν οἰμογμάτων· δαίμων γὰρ οἰκτὸς δαι·
 οὗτος βραχυκατάληκτος πεντάμετρος ὑπάρχει· 30
 καὶ στίχος δὲ σχοινοτενὴς ἀπῆρξατο καλεῖσθαι.
 τὸ γὰρ τριακοντάχρονον ἀρτίως ὑπερέβη.
 κατάρχομαι νῦν πενθικῶν οἰμογμάτων· δαίμων γὰρ οἰκτρὸς δακρυ·
 οὗτος δὲ καταληκτικὸς πεντάμετρος καλεῖται

- κατάρχομαι νῦν πενθικῶν οἰμωγμάτων δαίμων γὰρ οἰκτρὸς δακρύων
οὗτος δ' ἐστὶ πεντάμετρος ἐκ τῶν ἀκαταλήκτων
πάντα τὸν ὄρον ὑπερβάς ἀυξήσεως τῶν στίχων
εἰς τριακοντατέσσαρας γὰρ χρόνους παρετάθη.
- 5 λοιπὸν καὶ πρὸς ἑξάμετρον οὐκ ἐπαυξήσεις τοῦτον
τοῦτο γὰρ στίχων Γάδειρα καὶ τυραννὶς τῶν μέτρων.
εἰ δ' ἦν ὁ στίχος καθαρὸς ἐκ μόνων τῶν ἰάμβων,
σπονδεῖον δὲ τὸ σύνολον ἐγκείμενον οὐκ εἶχε,
μᾶλλον δ' ἂν ἐν τοῖς τέλεσιν εἶχεν καὶ πυρρίχιους,
- 10 εὔρες ὑπερκατάληκτον πεντάμετρον ἐν τούτῳ
καί γε βραχυκατάληκτον ἑξάμετρον ἐμέτροις^κ
ἑξάμετρον τε ληκτικὸν καὶ τῶν ἀκαταλήκτων
οὐκ ἂν γὰρ ὑπερβέβηκεν οὔτε συνθεθειμένος
τοὺς τριακοντατέσσαρας χρόνους τοὺς προρρήθέντας.
- 15 καὶ ταῦτα μὲν εἰρήκειμεν περὶ τοῦ ἰαμβείου.
Καὶ τὸ τροχαϊκὸν μέτρον καὶ τὸ τοῦ ἀναπαίστου,
οὕτω μοι μέτρει καὶ διπλῶς καὶ μονοποδιαίως
τέμνων ἀυξάνων παραιρῶν μέχρις ἑξαμετρίας
τὰ πέντε τετρασύλλαβα· καὶ πάλιν τὸ ἠρῶν
- 20 μονοποδία μέτρει μοι, μὴ δὲ διπλοποδία.
μονόμετρα καὶ δίμετρα, καὶ τρίμετρα καλῶν μοι,
τετράμετρα, πεντάμετρα μέχρις ἑξαμετρίας
εἰ μή που παρεκτρέχουσι τὸ παρατεταμένον.
τὸ δὲ ἠρῶν ὡς φασι, μονόμετρον οὐκ ἔχει,
- 25 ἀλλ' ἐκ διμέτρον προχωρεῖ μέχρις ἑξαμετρίας.
ἐγὼ δὲ σοι προέγραψα πρώην καὶ περὶ τούτου.
οὕτω τὰ πάντα μέτρει μοι, καὶ τέμνε, καὶ συντίθει
ἀπὸ τοῦ παραδείγματος πάντα καλῶς νόησας
κατὰ τὸ τμήμα τοῦτο γὰρ γίνονται τοῦ ἰάμβου.
- 30 οὕτω καλῶς μοι γίνωσκε τὰ τμήματα τῶν μέτρων
τοὺς στίχους· τὴν περίοδον· μέχρις ὑπερμετρίας.

^κ Sic B.C. ἑμέτρως Barocc.

Καλοῦνται δὲ τὰ τμήματα μέχρι τῶν ἑξαμέτρων
 Ἄλκαϊκά· Φαλαίκεια· Πραξιλλεία· Σαπφῶα·
 ἄλλας τε χρήσεις περισσὰς ἀπὸ τῶν χρησαμένων·
 ἀπὸ πατριδῶν τὲ τινῶν, καὶ τῶν συμβεβηκότων.
 Αἰολικὸν καὶ Κρητικὸν ἀπὸ πατριδῶν λέγω 5
 ἀπὸ συμβεβηκότων δὲ φημι τὸ ἐλεγεῖον
 ἐν τεθηκόσι γὰρ τὸ πρὶν ἔγραφον ἐλεγεῖα.
 ἀλλὰ ταυτὰ μὲν περισσὰ, σὺ δὲ καλῶς γινώσκων
 ἐκ μονομέτρων σύμπαντα μέχρις ἑξαμετρίας,
 ἔγνωσ καὶ τὰ Φαλαίκεια, καὶ τὰ τοῦ Ἀρχιλόχου, 10
 καὶ πάντων τὰ ἐπώνυμα τῶν καταχρησαμένων·
 ὁ μὲν ἐκ τούτων γὰρ τυχὸν ἐχρήσατο διμέτρῳ·
 ἄλλος τριμέτροις ἔγραψεν· ἄλλο ἐν τετραμέτροις·
 καὶ καθεξῆς οἱ σύμπαντες μέχρις ἑξαμετρίας.
 οὔτω μὲν ταῦτά σοι σαφῶς ἐγνώρισα συντόμως. 15
 Ἄρτι δὲ δέον σε μαθεῖν περὶ συνθέτων μέτρων·
 ἀσυναρτήτων τὲ φημι, καὶ πολυσχηματίστων.
 καὶ τὸ μὲν ἀσυνάρτητον τμήματα δύο νόει·
 ἐξ ἀπροσφόρων μέτρων μὲν ἀποσπασθέντων δύο,
 ἓνα δ' ἀπεργαζόμενον στίχον ἐν τῇ συμμίξει· 20
 τρίμετρον ἢ τετράμετρον, ἢ καὶ τῶν ἑξαμέτρων.
 τὸ δὲ πολυσχημάτιστον τοιοῦτον εἶναι νόει·
 δεύτερον τρόπον γίνωσκε τῶν πολυσχηματίστων
 ὅταν ἐν πρώτῳ στίχῳ σου τυχὸν τῷ μεμιγμένῳ
 ἰαμβικοῖς, τροχαικοῖς τμήμασι κεχρημένοις, 25
 ἐν τῷ δευτέρῳ τμήματι πάλιν ἑτέροις χρήσῃ·
 δακτυλικῷ, ἰωνικῷ, εἴτε μὴν ἀναπαιστῷ·
 καὶ καθεξῆς ἐν τοῖς ἐξῆς ἂν περ μὴ παραλλάσσης,
 καὶ τὴν συνθήκην οὐ τηρεῖς, ἀλλ' ἐναλλάγδην γράφῃς,
 τοὺς στίχους τούτους κάλει μοι τῶν πολυσχηματίστων. 30
 τρίτον πολυσχημάτιστον πάλιν μοι μέτρον νόει·
 ἂν πῶδας μὲν τοὺς πρέποντας ἐκάστῳ μέτρῳ δέχη·
 ἀλλ' ἐν τῷ πρώτῳ στίχῳ σου, οἶον ἐπὶ ἠρώου·

- ἐν μὲν τῇ πρώτῃ θείης μοι χώρα τυχὸν σπονδεῖον
 ἐν τῇ δευτέρᾳ δάκτυλον ἀμφίμακρον τῇ τρίτῃ
 τετάρτῃ παλιμβάκχειον σπονδεῖον πάλιν πέμπτη¹
 εἰς δὲ τὴν ἕκτῃ θείης μοι τὸν ποδα τὸν τροχαῖον
 5 εἶτε καὶ παραλλάξειας τοὺς στίχους ἀλληνάλλως,
 τοὺς μὲν δακτυλικούς τυχὸν, τοὺς δὲ ποδῶν ἐτέρων,
 καὶ τὰ λοιπὰ τῶν μέτρων δὲ ποιῶν τοιοτοτρόπως
 πάντα πολυσχημάτιστα καλεῖν μοι τότε νόει.
 ταῦτα μὲν πάντα γίνωσκε τῶν μέτρων τῶν ἑνέα,
 10 τὰ μέρη τε καὶ τμήματα, καὶ καθ' ὅλοκληρίαν,
 μέχρι τῆς περιόδου τὲ καὶ τῆς ὑπερμετρίας
 ἐξ ὀνομάτων τέ φημι τῶν καταχρησαμένων,
 κ' ἂκ τῆς συνθήκης τῆς αὐτῶν τὴν κλῆσιν εἰληχότα
 ἄπερ καὶ δείξω σοι σαφῶς ὕστερον γράψας πάντα
 15 εἰς ἀκριβὲς παράδειγμα πάσῃ τῇ στιχουργίᾳ,
 τὸν ἀδελφὸν τὸν φίλτατον πᾶσι θρηνῶν τοῖς μέτροις
 εἴπερ μὴ μόρος με δεινὸς ἔξαφαρπάσῃ βίου
 ἀλλὰ ταυτὶ μὲν ὕστερον μέτροις θρηνῶν ἐγγράψω
 νῦν δέ μοι τοῦτο μάθανε χρειώδες ὄν σοι λίαν.
- 20 Τὰ πάντα μέτρα δέχονται τὰ πάθη τοῦ ἠρώου
 τὰς συνιζήσεις, τὰς κοινὰς, τὰς διαλύσεις ἅμα
 τὸ διαλύειν τὴν μακρὰν δύο βραχείαις λέγω
 καὶ πᾶν εἶτι που πέφυκε πάθος ἐν τοῖς ἠρώοις
 ταχύτε καὶ κακόφωνον, λογοειδὲς καὶ τᾶλλα
 25 ἀκέφαλον, προκέφαλον, μεσόκλαστον, σφικκῶδες^m,
 μείουρον, δολιχόουρον, καὶ πᾶν τοιοῦτον πάθος
 καὶ σύμπας στίχος δέχεται καὶ πᾶν τὸ στίχων τμήμα
 τὰ δὲ μικρὰ τῶν μέτρων μὲν, ὅσα τὲ κατὰ στίχον,
 καὶ ποῖα κατὰ σύστημα, καὶ ποῖα τῶν ἀτάκτων,
 30 μακρόν ἐστι καὶ λέγειν με' γνώριμα γὰρ τοῖς πᾶσιν.

¹ Sic B. πέμπτη C.^m σφικκῶδες C.

ἐπίληπτα δὲ γίνωσκε ταῦτα τυγχάνειν μέτρα,
 ὅσα μὴ ἀπαρτίζουσιν εἰς τινα μέρη λόγου
 εἰ μὴ που κατὰ μίμησιν ὑπάρχει λελεγμένα.
 καὶ τότε μὲν ἐπίληπτα πλὴν τῶν ἐκαινουμένων,
 ὡς Ὁμηρος πεποιήκε γράφων ἐν Ἰλιάδι.^m 5
 “ εἶπερ γὰρ κ’ ἐθέλοιμενⁿ ὅσοι Ὀδυσσοῖσι ἀρωγοί,
 “ Τρῶας ἀπώσασθαι καὶ ἐρυκέμεν εὐρύποτα Ζεὺς,
 “ αὐτοῦ κ’ ἐνθ’ ἀκάχοιτο καθήμενος οἶος ἐν Ἰδῆ.”
 Τὸν ἐπὶ δὸν δὲ νόει μοι μὴ τμήμα στίχων εἶναι,
 ἀλλ’ εἶδος εἶναι στιχικὸν ἐκ στίχων διαφόρων. 10
 ἐν ταῖς ᾠδαῖς καὶ ταῖς στροφαῖς κείμενα ἀρμολογῶς
 ἢ μᾶλλον πρὸς θεοὺς ἐστὶν ᾠδή τις λελεγμένη
 καὶ τοῦτο γινώσκειν σε μετὰ τῶν ἄλλων δέον
 ὅτι τυγχάνει σύμπαντα μέτρα τῶν στίχων δέκα
 τῶν πρώτων δώδεκα ποδῶν τὴν κλήσιν εἰληχότα 15
 πλὴν μόνου δὴ τοῦ μολόσσου σὺν τούτῳ καὶ χορείου.
 οἱ δ’ ἀλαζόνες μετρικοὶ καὶ ψευδοσυγγραφεῖς
 ἐννέα κατανόμασαν συνθέντες ἄλλην κάλως,
 τὰ πέντε τετρασύλλαβου ψευδῶς μὲν τὴν τελείαν
 τὰ τέσσαρα δ’ ὡς ἔχουσι, σιγῆσω, σιωπήσω 20
 μήπως σου συνταράξωμεν τὰς ἀκοὰς τοῖς λόγοις
 καὶ θόρυβον ποιήσωμεν καινὰ δοκοῦντες γράφειν.
 νικᾷ γὰρ ἡ συνήθεια πολλάκις καὶ τὴν φύσιν
 τοῖς ἀνηκόοις δὲ σοφά τις πάλιν τότε λέγων,
 ἄπωθεν δόξει τῶν φρενῶν καὶ παρατεταμένον 25
 διὰ τοι τοῦτο σιωπῶ τοῦτο μόνον σοι φράσας,
 ὡς ἀλαζόσι μετρικοῖς τὰ μέτρα μετετρέπη.
 ὅσον δ’ ἐχρῆν τοῖς μετρικοῖς γινώσκειν στιχουργαίς,
 ἔγραψα, παρεθέμην σοι στενωῶς, πεπλατυσμένως
 εἰ μὴ που τί διέφυγεν ἔξαποδρᾶν τῇ μνήμῃ 30
 Ἑρμῆς γὰρ ὁ χρυσόρραπις^p οὐ μάχεται τῇ λήθῃ.

^m Θ. 205.ⁿ κεβέλοιμεν Β.^o ὅσα C.^p χρυσάφραπις C.

Στίχοι ἠρῳϊκοὶ καθαροὶ μὴδὲν πάθος ἔχοντες· δακτυλικοὶ γὰρ πάντες εἰσὶ, τοὺς δὲ τελευταίους μόνους ἔχουσι δισυλλάβους· οἱ καὶ κυρίως καλοῦνται ἔπη⁹.

Γραμματικοῖς ποθέουσι τὰ μέτρα πάντα δαῖναι,
 5 ταῦτά τοι ἔξερέειν καὶ ἐς τέλος ἐκτολόπευσα,
 μέτρα φραδοσύνησι περιστολάδην ἀγορεύσας.
 ἡμέες αὐτε ἕκαστος ἐν οὔασι ταῦτα βαλόντες,
 οὔασι καὶ πραπίδεσσι καὶ ἀτρεκέως δεδαῶτες,
 μνημοσύνην φορέοιτε καὶ ἀμφοτέρων κασιγνήτων
 10 τοῦτε προειχομένοιο, καὶ δὲ τὰδε μέτρα τεύξεν.

9 Hæc habent C. et Cod. Barocc.

Τίλος τοῦ περὶ Μήτρων τοῦ σοφωτάτου Τζέτζου.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΤΖΕΤΖΟΥ

Στίχοι περὶ διαφορᾶς ποιητῶν· λογίζεσθωσαν δὲ μὴ
ὡς στίχοι, ἀλλ' ὥσπερ συντάγματα καταλογάδην
γραφόμενα.

5

ΠΟΙΗΤΙΚΩΝ μέλλουσιν ἄρχεσθαι λόγων,
 χρεὼν διδάσκειν πρῶτα τὰς διαιρέσεις·
 οὕτω γὰρ εὐσύνοπτον ἔσται τοῖς νέοις·
 καὶ δὴ τὸ λοιπὸν^α ἐγκαταρκτέον λέγειν.
 ποιητικὸν γίνωσκε σύ, γένος, νέε, 10
 πολλὰς τομὰς φέρον^β τε καὶ διαιρέσεις·
 τὸ μὲν γὰρ αὐτῶν λυρικὴν κλῆσιν φέρει·
 ἄλλο τραγικὴν, κωμικὴν, μονωδιάν,
 καὶ σατυρικὸν καὶ διθύραμβον πάλιν·
 ἰαμβογραφία τε τούτοις συντρέχει, 15
 ποιητικὸν τε πανανώνυμον γένος.
 καὶ δὴ τὸ πᾶν γνῶρισμα σαφηνιστέον.
 τῶν λυρικῶν γνῶρισμα πρῶτον ἢ λύρα·
 πρὸς γὰρ λύραν ἔμελλον αὐτοὶ τὰ μέλη·
 εἶχον δὲ πεντήκοντα τοὺς χοροστάτας, 20
 καὶ βούς τὸ δῶρον κυκλικῶς ἑστηκότων·
 ὅθεν παρ' αὐτοὺς τις καλεῖ ταυροσφάγους·
 τοῦ λυρικοῦ κύκλου δὲ δὲ σύστημα τῶδε·
 Κόρινθα, Σάπφω, Πίνδαρος, Βακχυλίδης,
 Ἄνακρέων, Ἴβυκος, Ἀλκμᾶν, Ἀλκαῖος, 25
 Στησίχορος τε καὶ Σιμωνίδης ἅμα·
 δεκάς ἀρίστη παντελὴς πληρεστάτη.
 τὴν τραγικὴν μάνθανε καὶ κωμωδιάν.
 ἅμφω πρὸς ὠφέλειαν εὐρηγται βίου·

^α τὸ λοιπὸν οἱ λοιποὶ ἄνευ βαρείας γράφουσι· Τζέτζης δὲ αὐτὰ ταῦν καὶ
 πᾶν ὁμοίως τὰ μάλιστα βαρύνει. ^β φέρων Βαροcc.

- τὴν δ' εὖρεσιν μάθανε πῶς ἐφευρέθη.
 πένητες ἄνδρες Ἀττικοὶ γῆς ἐργάται,
 ἀδικίας πάσχοντες ἐν γεωργίαις,
 ἐξ Ἀττικῶν μὲν εὐγενῶν δὲ τῶ γένει·
 5 ἀντιλέγειν δὲ μὴ σθένοντες μηδόλως,
 συνεργὸν ἐξεύρατο τὸν νυκτὸς χρόνον.
 κόμαις γὰρ αὐτοὶ ταῖς στενωπαῖς, τριόδοις,
 κῶμα κατ' αὐτὸ καὶ γλυκὺν ἕπκου χρόνον,
 περιτρέχοντες καὶ λέγοντες τὰς βλάβας,
 10 θόρυβον εἰργάσαντο τοῖς πέριξ μέγαν,
 ὡς ἡλίου τρέχοντος ἡμέρας δρόμον
 ζητεῖν, ἐρευνᾶν πανταχοῦ τοὺς αἰτίους,
 καὶ τοὺς γεωργοὺς τοὺς παθόντας τὰς βλάβας.
 ἐπεὶ δ' ἐφευρέθησαν οἱ γῆς ἐργάται,
 15 ἤτησεν αὐτοὺς Ἀττικὴ γερουσία
 κόμοις παρ' αὐτοῖς, καὶ πρὸ τοῖς Διονύσου
 τελουμένοις κόμαις τε καὶ τοῖς χαρίοις,
 βλάβας κατεπεῖν ἃς ἔλεξαν ἐννηχῶς.
 οἱ δ' αὖ θέλοντες ἅμα καὶ δεδοικότες,
 20 τρυγὴν καταχρίσαντες αὐτῶν τὰς θέας,
 ἀγνωστοφανῶς εἶπον ὡς πρὶν τὰς βλάβας.
 ἐπεὶ δ' ἐσωφρόνισε τὸ πρᾶγμα πόσους^c,
 ἔδοξε πᾶσι τοῖς σοφοῖς βουλευφόροις,
 πρὸς σωφρονισμὸν τοῦτο παντὸς τοῦ βίου,
 25 αἰεὶ τελεῖσθαι τοῖς ἐτησίαις κύκλοις
 ἐαρινῶ μάλιστα καιρῶ δὲ πλέον.
 καὶ πρῶτον αὐτὰ πῶς μετῆλθον ἀγρόται·
 κωμωδίαν δὴ φημι, καὶ τραγωδίαν,
 καὶ σατυρικὴν τῶνδε τὴν μεσαιτάτην.
 30 ἄνδρας μετ' αὐτοὺς ἀξιοῦσι πανσόφους,
 ἅπαντα πράττειν εὐγενῶς καὶ κοσμίως·
 οὕσπερ τὸ λοιπὸν καὶ διδασκάλους ἔφην·

^c Sic Barocc. πῶς B.

κλῆσις δὲ τοῖς σύμπασιν ἦν τραγωδία·
 χρόνῳ διηρέθη δὲ κλῆσις εἰς τρία·
 κωμωδίαν ἅμα τε καὶ τραγωδίαν,
 καὶ σατυρικὴν τῶνδε τὴν μεσαιτάτην.
 Ὅσον μὲν οὖν ἔσχηκε τὴν θρηνηδίαν, 5
 τραγωδίαν ἔφασαν οἱ κριταὶ τότε·
 ὅσον δὲ τοῦ γέλωτος ἦν καὶ σκαμμάτων,
 κωμωδίαν ἔθεντο τὴν κλῆσιν φέρειν·
 ἄμφω δὲ πρὸς σύστασιν ἦσαν τοῦ βίου·
 ὁ γὰρ τραγικὸς τῶν πάλαι πάθη λέγων, 10
 Ῥήσους, Ὀρέστας, Φοινίκας, Παλαμήδεις,
 τοὺς ζῶντας ἐξέλαυνεν ἀγερωχίας.
 κωμικὸς δὲ πῶς γελῶν κωμωδίας,
 ἄρπαγα τινὰ, καὶ κακοῦργον καὶ φθόρον,
 τὸ λοιπὸν ἠδραίωσεν εἰς εὐκοσμίας. 15
 οὕτω λύει μὲν ἡ τραγωδία βίον,
 βαβροῖ^d δὲ καὶ πῆγνυσιν ἡ κωμωδία,
 ὁμοῦ σκυθρωποῖς τῇ χαρᾷ μεμιγμένη·
 διαφορὰν ἔφημεν αὐτῶν ἀρτίως,
 τοὺς εὔρετας δὲ τοιγαροῦν νῦν λεκτέον. 20
 Τριττὴν νόει δὲ πρῶτον τὴν κωμωδίαν·
 πρώτην, μέσην, ἔπειτα καὶ τὴν ὑστέραν.
 πρώτης μὲν ἦν ἴδιον ἐμφανῆς ψόγος·
 ἧς ἦν κατάρξας εὔρετης Σουσαρίων^e.
 τῆς δευτέρας ἦν ὁ ψόγος κεκρυμμένος· 25
 ἧς ἦν Κρατῖνος, Εὐπόλις, Φερεκράτης,

^d βαβροὶ Β.

^e ὁ Σουσαρίων οὗτος ὁ κωμικὸς, φαύλης τῆς γυναικὸς τούτου φανείσης, καὶ τούτου ἀπελειπούσης, εἰσελθὼν ἐν τῷ θεάτρῳ ἀνεφθόγγετο ταδί·

ἀκούετε λέω· Σουσαρίων λέγει τάδε,
 υἱὸς Φιλίνου, Μεγαροθέου Τριποδίσκιος,
 κακὸν^f γυναῖκες· ἀλλ' ὁμῶς, ὃ δημόται,
 οὐκ ἔστιν εὐρεῖν οἰκίαν ἄνευ κακοῦ.

Ἰστέον δὲ ὡς τῶν Σουσαρίωνος τούτου ποιημάτων, μόνα ταῦτα κατελείφθη
 τὰ τέσσαρα λαμβεῖα· ἡ δὲ λέξις ἡ λέγουσα Τριποδίσκιου, τοῦ φησὶν ἀπὸ πό-
 λεως Τριποδίσκης, μιᾶς τῶν Μεγαρικῶν πόλεων. ^f κακῶν Β.

- Ἄριστοφάνης, Ἑρμῆπος τε καὶ Πλάτων
καὶ τῆς τρίτης ἦν ὁ ψόγος κεκρυμμένος,
πλὴν κατὰ δούλων καὶ ξένων καὶ βαρβάρων
ἦς ἦν Μένανδρος ἐργάτης καὶ Φιλίμων.
- 5 Ἐργασίας μάνθανε τοὺς διδασκάλους·
Θέσπιν, Φρυγίον, Αἰσχύλον, Σοφοκλέα·
ἕστατος αὐτὸς Εὐριπίδης Μνησάρχου,
κᾶνπερ κατείδε τὸν σοφὸν Σοφοκλέα.
σατυρικὸν δὲ Πραττίαν οἶδα μόνον·
- 10 ἄλλους δ' ἐφευρὼν εἰ θέλεις τέκνον γράφε[†].
Εἰ δ' ἀκριβῶς ἅπαντα μανθάνειν θέλεις,
Ὅμηρός ἐστι καὶ πατὴρ κωμωδίας,
καὶ σατυρικῆς ὅμου καὶ τραγωδίας,
ἄλλης τε πάσης ἐν λόγοις εὐτεχνίας.
- 15 τούτοις δὲ κοινὸν τοῖς τρισὶ χοροστάταις
ἐν τετραγώνῳ τῇ στάσει καθεστάναι·
τράγον τε πρὸς δῶρημα τῆς νίκης φέρειν,
καὶ δημοσίαν τὴν τροφήν ἐσχηκένας·
μιμητικῶς τε πάντα δρᾶν τῇ θυμέλῃ.
- 20 ὅθεν παρεσχῆκασιν κλῆσιν δραμάτων·
μίμους γὰρ ἐκτρέφοντες ἄνδρας θυμέλης,
μιμητικοῖς ἔπραττον ἅπαντα τρόποις·
ἀνδρῶν, γυναικῶν ἐκμιμούμενοι θέας.
ταῦτα τὰ κοινὰ τῶνδε καὶ μεμιγμένα.
- 25 διαφορὰν μάνθανε τῆς κωμωδίας·
ἦς εἰκόσι τέσσαρες οἱ χορεργάται,

[†] τούτο εἶπον ἠπατημένοι τοῖς ἐξηγουμένοις Εὐριπίδην καὶ Σοφοκλέα γράψασιν ὅτι· τὸ δρᾶμα τὸ τῆς Ἀλκίσιδος Εὐριπίδου, καὶ ἡ Ὀρέστης, καὶ ἡ Σοφοκλέους Ἡλέκτρα, καὶ ὅσα τιαῦτα, σατυρικά εἰσι καὶ οὐ τραγικά· ἀπὸ συμφερῶν γὰρ καὶ δακρῶν εἰς χαρὰν κατατῶσι· ὅτι μὲν οὖν ἔγραψα περὶ τῶν σατύρων τούτοις ἠπατημένος, ἐπιτυχὼν δὲ σατυρικοῖς δράμασιν Εὐριπίδου, αὐτὸς μόνος ἐπέγνων ἐκ τούτων σατυρικῆς ποιήσεως καὶ κωμωδίας διαφορὰν· ἡ μὲν οὖν κωμωδία δριμύς τινῶν καθαστομένη διαβολαῖς, ἐπιλοιδορίας κινεῖ γέλωτα· ἡ δὲ σατυρικὴ ποιήσις ἄκρατον καὶ ἀμυγῆ λοιδορίας (λοιδορίας Βαροσσ.) ἔχει τὸν γέλωτα· πάνυ ἡδύτατον, οἷον τὸν ἐν θυμέλαις.

ἐκκαίδεκα^f δὲ σατύρων, τραγωδίας·
 κωμωδίας ἔφημεν εἶναι τὸν γέλων·
 τραγωδίας πάλιν δὲ τὴν θρηνοῦσαν·
 τῶν σατύρων γέλων δὲ καὶ θρηνοῦσαν.
 κλῆσιν δὲ νῦν μάθανε τῆς κωμωδίας· 5
 κώμαις στενωποῖς, κώματος πρὶν ἐν χρόνῳ,
 ἐφευρέθη μὲν, ὡς ἔφην ἀνωτέρω·
 ἀγρῶν δὲ κώμαις ἐκτελουμένη τότε,
 κώμοις παρ' αὐτοῖς καὶ πότοις Διονύσου,
 κωμωδίας ἔσχηκε κλῆσιν εὐλόγως· 10
 τραγωδία δὲ παρὰ τὴν οἴνου τρύγα,
 ἐν ἧπερ ἐξέχρισαν τὰς αὐτῶν θέας·
 ἢ παρὰ τὴν τρύγα δὲ τὴν δωρουμένην,
 ἦτοι τὸν οἶνον Ἀττικῷ πάντως λόγῳ·
 ἢ τὸν τράγον δὲ καὶ τετράγωνον στάσιν 15
 ἢ τὴν τραγωδίαν τὴν καὶ θρηνοῦσαν.
 τὸ σατυρικὸν ἐκ σατύρων εὐρέθη·
 τοὺς ἀγρότας δὲ πρὶν ἐκάλουσαν σατύρους·
 ἐκ τῶνδε γοῦν εὔρηκε τὴν κλῆσιν τῶδε·
 ἔσχηκε καὶ κλῆσιν δὲ ταῦτα δραμάτων, 20
 οὐ μὴν δὲ λοιπὸν ὡς τὰ λοιπὰ γραμμάτων·
 ἐδρῶντο καὶ γὰρ ἐν μίμοις πρὶν ἀνδράσιν,
 εἰς Τηλέφου μίμημα καὶ Φιλοκλήτου·
 οὐδ' ἐν μόνοις γράμμασιν^ε εἶχε τὴν στάσιν.
 Μονωδία^h μάθανε, σὺν αὐτοῖς τέκνον, 25
 γίνωσκε κυρίως δὲ τὴν μονωδίαν·
 ὅταν μόνος λέγει τις ἐν θρηνοῦσιν,
 κατὰ δὲ παράκλησιν, ἂν λέγη μόνος·
 ὥσπερ Λυκόφρων εἰς Ἀλεξάνδραν γράφει·
 ἄλλοις γὰρ ἐστὶ τραγικὸς χοροεργάτης, 30
 πολλὰς γεγραφὼς καὶ σοφὰς τραγωδίας·

^f ἐκκαίδεκα B qui solus hunc et quatuor seq. habet versus.

^ε γράμμασι B. ^h Μονωδία B.

- ἔφην τὸ λοιπὸν καὶ μονοδούς σοι τέκνον
 τοὺς διθυράμβους τοιγαροῦν μοι λεκτέον.
 οὔτοι λυρικὸν καὶ χορὸν καὶ τὴν στάσιν,
 καὶ δῶρον εἶχον, τὰ δὲ λοιπὰ μοι μάθε·
 5 αἱ πρὸς τὸν Διόνυσον γράφοντες λόγους,
 παμπλειστοσυστρόβητον ἔγραφον μέλος·
 οἷόνπερ αὐτὸς στίχον ἀρτίως¹ ἔφην·
 ἄσματοκαμπῶν πλειστοποικίλῳ τρόπῳ.
 Ταῦτα δ' ἐποίουν ἐκμιμούμενοι τρόπους
 10 τοὺς βακχικούς τε, καὶ στροφὰς πολυστρόφους·
 κλῆσιν δὲ διθύραμβον ἔσχον, ᾧ τέκνον,
 ἐκ Διονύσου βακχικοῦ χοροστάτου·
 ὃς τίς περ ἐξέδραμε θύρας τὰς δύο,
 μηρὸν Διὸς τε καὶ Σεμέλης γαστέρα·
 15 Φιλόξενον^k δὲ τὸν Κυθήριον λέγε
 τῶν διθυράμβων εὐρετὴν συγγραμμάτων.
 ἰαμβογράφους γλωττοτοξότας νόει·
 Πάριον Ἀρχίλοχον αἰσχρὸν ἐν λόγοις,
 καὶ δεινὸν Ἰππώνακτα πικρίας πλέων·
 20 οὔπερ παρεισέγραψέ τις τύμβῳ τάδε·
 οὐ βότρυν ἀλλ' ἄχερδον ἐν τάφῳ φέρει,
 στύφοντα, πικραίνοντα πικρία λόγων·
 ἀλλὰ τις Ἰππώνακτος ἔλθων εἰς τάφον,
 τὸν ἄνδρα κνώσσειν εὐμενῶς εὔχου κάτω·
 25 ἴον δὲ πως βάζοντες ἐμπικρῶς λόγοις,
 κλῆσιν κατεπλούτησαν ἰαμβογράφων.
 ποιητικὸν δὲ πᾶν ἀωνύμως λέγε·
 ὅπου περ εὐρήσειας, αὐτὸς μοι τέκνον,
 ἠρωϊκὸν μέτρον τε καὶ μύθους ἅμα·
 30 λέξιν τε ποιὰν, ἱστορικὴν τε φράσιν.
 πεντίας δὲ τούτων ἐστὶν ἐξηρημένη·

¹ Schol. ἀρτίως ἐπὶ τοῦ ἡγιῶς λέγεται, ἄρτι δὲ ἀντὶ τοῦ νῦν·
 νῦν δὲ ἀρτίως εἶπεν ἀντὶ τοῦ ἄρτι, ὡς Σοφοκλῆς καὶ ἕτεροι.

^k φιλόξενος δὲ τὸν κιθῆριον Β.

Ὅμηρος, Ἡσίοδος, Πανύσις¹ τρίτος,
 Πείσανδρος, Ἀντίμαχος, οἱ δ' ἄλλοι νέοι·
 ὣν περ τὸν ἔσμον τίς διαγράψοι λόγος;
 οὕτω τὰ πάντα συ μαθὼν^m κατ' ἀξίαν
 γίνωσκε καλῶς, καὶ διακρίνων βίβλους.
 ὡς τεχνικῶς βαδίζε πρὸς λόγων τρίβους.

5

Τοῦ αὐτοῦ ἴαμβοι τεχνικοὶ περὶ Κωμωδίας.

Ἐπεὶπερ ἡμῶν τοῖς ἀτέχνους πρὶν στίχοις
 τριπλῆν τελεῖν εἶρηκα τὴν κωμωδίαν·
 πρώτην ὄμου, μέσην τε καὶ τὴν ὑστέρα·
 ἔφην δὲ καὶ γνωρισμάτων τριῶν τότε·
 οὐκ ἀκριβῶς ἔφην δὲ πᾶν μέχρι τέλους·
 τὰ νῦν φέρε γράψωμεν ἠκριβωμένως,
 πόσα μέρη τε τυγχάνει κωμωδίας·
 καὶ τῆς παραβάσεως ὅποσα δὲ τὰ μέρη·
 τίνα δὲ ταῦτα τεχνικῶς τε πῶς πρέπει
 κωμωδίας γράφειν τε καὶ τραγωδίας.
 μέρη μὲν εἰσι τέσσαρα κωμωδίας·
 πρῶτον πρόλογος, τὸ μέχρι χοροῦ τῆς εἰσόδου·
 τὸ τοῦ χόρου μέλος δὲ δεύτερον λέγω·
 ἐπίσοδος τρίτον δὲ τί δε τυγχάνει
 λόγος μεταξὺ πλὴν μελῶν χορῶν δύο·
 τέταρτον ἔστιν ἐξοδος ταύτης μέρος·
 λόγος χοροῦ τις τῷ τέλει λελεγμένος.
 τόσα μέρη μὲν εἰσι τῆς κωμωδίας.
 ἑπτὰ δὲ παραβάσεως εἰσὶ μέρη·
 ἃ νῦν σαφῶς ἄκουε λεπτῶ τῷ λόγῳ·
 κωμικὸς χόρος μὲν ὀρχήστρας τόποις,
 τὴν ἦν λογεῖον νῦν καλοῦμεν, ἠγμένονⁿ,
 ὑποκριταῖς μὲν προσλαλῶν ἄλλοις μέτροις,
 σκηνὴν πρὸς αὐτὴν ἦν ὄρων κωμωδίας,

10

15

20

25

30

¹ πάνσις B. πάνσις Barocc. ^m συμπαθὼν B. ⁿ ἠμεγμῶ B.

αὐτῶν ἀπελθόντων πρὸς δῆμον βλέπων,
 δ' καὶ στροφὴν ἔσχηκε τὴν κλῆσιν φέρων
 ἐκ τετραμέτρων ἕξ τε καὶ δέκα στίχους,
 ἀναπαιστικούς δὲ τοῖς μέτροις ἐφθέγγετο
 5 ἀντίστροφος ἔφασκεν εἶτα δευτέρως,
 τοῖσ' δὲ μέτρῳ καὶ πόσῳ τόσων στίχων
 τοὺς δ' αὖ στροφῆς λόγους τε σὺν ἀντιστρόφῳ,
 ἅπας παλαιὸς πῶς ἐπίρρημα λέγει.
 ἢ πάροδος ὅλη χοροῦ δὲ παράβασις^ο.
 10 ἂν οὖν ἐπιθέατρον ἐκ πολισμάτων
 εἰδείκνυ δῆθε τὴν ὁδὸν ποιούμενος,
 ἀριστερᾶς ἔβαινεν ἀψίδος τόπων
 εἶδ' ὡς ἀπ' ἀγροῦ, δεξιᾶς διὰ τόπων
 ἐν τετραγωνίζοντι τοῦ χοροῦ τύφῳ
 15 ὑποκριταῖς τὸ βλέμμα δεικνύων μόνους
 ὣν ἐκδραμόντων, ἐπτάκις ἐστραμμένος
 χορὸς καθόρα πρὸς διπλὴν δῆμου στάσιν
 τὸ δ' ἐπτασυστρόβητον ὄρχημα τῷδε
 παράβασιν ἔσχε τῷ γένει τὴν κλῆσιν φέρειν
 20 ὄρχησις ἢ πρώτη τε τὴν κλῆσιν γένους
 μακρὸν δὲ δὴ πνίγος τε τὸ τρίτον πάλιν
 τέταρτον ὦδῃ καὶ στροφή κλῆσιν φέρει
 τὸ πέμπτον αὐτε τίς ἐπίρρημα λέγει
 τὸ δ' ἕκτον ἔσχε κλῆσιν ἀντιφθῆς φέρειν
 25 ἀντιστροφῆς ἅμα τε σὺν αὐτῇ λέγω.
 τὸ δ' ἑβδομὸν τις ἀντεπίρρημα λέγει
 Τζέτζη δ' ἀρεστὸν οὐδαμῶς ἐστὶ τῷδε
 οὐδ' αὖ τὸ πέμπτον, ἀλλὰ σοὶ ταῦτα λέγει
 τὰς πρακτικὰς μὲν συστροφὰς χοροῦ δύο,
 30 σκηνὴν πρὸς αὐτὴν πρὸς τε τὸν δῆμον, νόει
 στροφὰς καλεῖσθαι· σὺν δὲ μὴν ἀντιστρόφους,
 τοῦ τετραμετροῦς^ρ οὗς ἔφη δὲ τῶν στίχων,

ο ἢ παραβ. Β.

ρ τετραμετροῖς Β.

τρανῶς ἐπιρρήματι τοὺς πρώτους λέγει·
 τοὺς δευτέρους αὖ ἀντεπιρρήμα πάλιν
 Τζέτζης μὲν αὐτὰ τῶν μερῶν τῆς ἐπτάδος
 παρεξελῶν τε καὶ διώξας μακρόθεν,
 φῶδην διαιρεῖν καὶ στροφὴν ὡς πρὸς δύο, 5
 ἀντιστροφὴν αὐτὴν τε κ' ἀντωδὴν ἅμα·
 οὕτω τε πληροῖ σοὶ πάλιν τὴν ἐπτάδα·
 φῶδην καλεῖ δὲ πρὸς θεοὺς ^α τινὰς λόγους·
 στροφὴν πάλιν δὲ τοὺς πρὸς ἄνθρωπον ^τ λόγους.
 τὴν δ' ἀντωδὴν ^β εἰς θεοὺς πάλιν λέγει·
 ἀντιστροφὴν δὲ πρὸς γονὰς ἐτησίους. 10
 ταῦτα μὲν οὕτω καὶ ταδί δέ μοι μάθε·
 ὡς ἡ παλαιὰ συγγραφὴ κωμωδίας
 ἦρτο πρὸς ὄγκον Ἀττικῆς γλώττης λόγοις·
 ἐχρῆτο καὶ μέτροις δὲ ποικίλοις στίχων
 χορῶν τε χρεῖαν εἶχεν· ἡ νέα δὲ γε 15
 γλώττης σαφοῦς πρῶτα μὲν ἤρμοστο λόγοις·
 πλείστω δὲ χρῆται τῶν ἰάμβων τῷ μέτρῳ·
 καὶ δὴ σὺν αὐτοῖς καὶ χορῶν ἀποτρέχει.
 τὸ τοῦ σκοποῦ δὲ πλάσμα καὶ λέξις ἅμα
 παρεισφοροῦσιν ἡδονὴν κωμωδίαις ^ε 20
 καὶ τὸν γέλωτα τοῖς ὀμωνύμοις πλέον·
 ἐσχηματισμένα τε καὶ παρωδίαί,
 καὶ κλήσεων πλάσεις δὲ καὶ μεταπλάσεις·
 σὺν οἷς κορισμοὶ καὶ καταχρήσεις ἅμα.
 σκαμβῶν μετ' αὐτὰ νῦν μελῶν κλησιν μάθε. 25
 λέγοντες ἦσαν ταῦτα καιροῖς τῶν πότων·
 σκαμβά δ' ἔφασκον ὡς ἀπλᾶ μᾶλλον τάδε·
 ἄλλοι δὲ φασίν, ὡς ἀναγκαῖον πότοις
 ἄδειν ὑπῆρχε πρὸς ψαλάγματα λύρας·
 ὅσοις ἐνὴν δὲ μηδαμῶς λύρας τέχνη, 30
 δάφνης λαβόντες, εἴτε μυρσίνης κλαδούς,

^α προσθετοῦς Barocc. ^τ ἀνθρώπων B. ^β Sic Codd. ^ε κωμωδίας
 Barocc.

τὴν σκηρικὴν ἄτμητον φῶδὴν μοι νόει·
 τὴν τοῦ χοροῦ δὲ πενταχῆ τετμημένην·
 τῶν τμημάτων κλήσεις, πάροδος, στάσιμον,
 ἢτ' ἐμμέλεια, κόμμος, ἔξοδος μέτα·
 ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶχε μὲν οὕτως τάδε 5
 καιροῖς μετετρέποντο δ' αἱ τάξεις πότε.
 ἕκαστον αὐτῶν ἀκριβῶς δέ μοι μάθε.
 ἢ πάροδος μὲν τοῖς θεαταῖς δεικνύει,
 δι' ἣν ἀφορμῆν ἢ χοροῦ κοινωνία
 ἐγγίνεται πῶς εἰς τὸ δράματος πάθος· 10
 ἄλλου χοροῦ λέξεις τε πρώτη τυγχάνει.
 φῶδὴν ὁ Εὐκλείδης δὲ λέξιν οὐ λέγει·
 φῶδὴν χοροῦ πρῶτιστον αὐταῖς εἰσόδοις·
 ὡς “ σίγα, σίγα, λευκὸν ἴχνος ἀρβύλης,”
 ταυτὸν τάχα λέγοντες ἐν πολλοῖς λόγοις. 15
 μετὰ πάροδον Εὐκλείδης ὡς ἐπιπάροδον λέγει·
 ἀλλ' οὐ χοροῦ δ' ἔλευσιν αὐτῆν μοι λέγει,
 χοροῦ μετ' ἐξέλευσιν ὅς πρὶν ἦν λέγων.
 ἔγνωσ μὲν αὐτὰ, στάσιμον^χ δέ μοι μάθε·
 μετ' εἰσοδὸν μὲν ἔσχε τὴν τάξιν φέρειν, 20
 ὅταν τὸ πρῶτον ἐπεισόδιον μὲν γίνεται ὕ·
 τῷ δράματι δ' οὐπω τι τῶν σκυλμῶν μέρος^z,
 εἴτουν ἀξιόχρεων μετ' αὐτῶν πάθος.
 τὸ στάσιμον δέ φασι χοροῦ μέρος,
 πλὴν ἀναπαίστου καὶ τροχαίου τῶν μέτρων. 25
 πάλιν ὁ Εὐκλείδης δὲ φησιν ὡδέ πως·
 ὅταν χορὸς στάς τι κατάρχεται λέγειν,
 ὡς δράματι μὲν υἱῷ Θησέως γράφει·
 “ Ὡκεανοῦ τίς ὕδωρ στάζουσα πέτρα^α”
 καὶ ταῦτα πολλοῖς ἐντελοῦσι τοῖς λόγοις. 30
 τὴν ἐμμέλειαν τοιγαροῦν μοι λεκτέον·

^ω Εὐκλείδης om. Barocc. ^χ τὸ στασ. B. ^γ ἐπεισ. δράται Ba-
 rocc. ^z σκύλ^μ B. ^α Hunc Hippolyti prim. Chor. vers. om. B.

- ἤδη προκοπούσης δὲ τῆς τραγωδίας,
 τὴν ἐμμέλειαν ἦδον ᾠδῆς τι μέλος,
 τὴν ἣν ὁ Εὐκλείδης μὲν οὐδαμῶς γράφει·
 μετ' ἐμμέλειαν κομμὸς ἦν λελεγμένος,
 5 ἀκμὴν πρὸς αὐτὴν ἡμένης τραγωδίας·
 οὗτος δ' ὁ κομμὸς τοῦ χοροῦ τελῶν μέρος,
 ὑποκριταῖς ἦν ὡς πολὺ συνηγμένος·
 κομμὸς δὲ θρήνου πενθικώτερον πλέον·
 ὁ θρήνος δ' ἐστὶν ἡρεμέστερον μέρος·
 10 κομμὸν πάλιν ἄλλος δέ τις θρήνον λέγει,
 κοινὸν χοροῦ σκηῆς τε τυγχάνειν λέγων·
 καὶ τ' ἄλλα ταῦτα τί πλατύνομεν λόγους·
 τὰ τέσσαρα νῦν τοῦ χοροῦ μαθῶν μέρη,
 τὴν ἔξοδον τὸ πέμπτον ἀκροῦ μέρος,
 15 ὅπερ μετ' ἐμμέλειαν ἐστὶν εἰς τέλος·
 τραγωδίας δ' ὄρχησις αὐτὴ τυγχάνει·
 μέρη τὰ πρῶτα τῆς τραγωδίας ἔγνωσ,
 τὸν σκηνικόν τε καὶ χοροῦ λέγω τρόπον·
 ἄμφω τε τούτων τὴν διπλὴν τόμην πάλιν
 20 ᾠδὴν πρὸς αὐτὴν, ἀλλὰ καὶ λέξιν λέγω,
 καὶ τῆς λέξεως μέτρα περιόδον τε·
 καὶ τὴν τόμην μέτρου δὲ τὴν τρισσομένην,
 εἰς πρόλογον, ἐπεισόδιον, ἔξοδον·
 ἐπεὶ περ ἔγνωσ ἀκριβῶς πάντα τάδε·
 25 ᾠδῆς, χοροῦ τε πενταπλᾶς διαιρέσεις·
 ἅπερ μὲν εἰσι, πάροδος, στάσιμόν τε,
 ἣτ' ἐμμέλεια, κομμὸς, ἔξοδον μέτα·
 ἢ σκηνικὴ γὰρ οὐ διαίρεσιν φέρει·
 ἐπεὶ περ ἔγνωσ ἀκριβῶς πάντα τάδε,
 30 ἄκουε πάντα νῦν μέρη τραγωδίας,
 ἃ πρὶν ὁ Εὐκλείδης τε καὶ λοιποὶ πόσοι
 γράψαντες, ὡς γράφουσι συμπεφυρμένως,
 καὶ συνθολοῦσι πάντας ἡκραμένους,
 μέρη λέγοντες ἐνέα πεφυκέναι,

ἄλλα μὲν ἄλλος, ἃ τῶν νῦν μοι λεκτέον·
 καὶ δὴ κατ' Εὐκλείδην μὲν ἀκροῶ τίνα·
 πρόλογος, ὁ ἄγγελος, ἐξάγγελός τε·
 πάροδος, ἐπιπάροδος, καὶ στάσιμον·
 ἔβδομον ὑπορχηματικὸν σὺν ταύτοις·
 ἀμοιβαῖον ἔπειτα· ταῦτα μὲν οὕτως·
 τὸ σκηρικὸν τάττει δὲ πάντων ἐσχάτως.
 πρῶτον λόγον δὲ τυγχάνειν γίνωσκέ μοι,
 τῶν ὧν θέλει λέγειν τις ἐκθέσεις λόγων·
 ὅς δ' ἂν τὰ ἔξω τοῖς ἔσωθι μηνύει,
 εἴληχεν οὗτος ἀγγέλου κλήσιν φέρειν·
 ἐκ δεξιῶν βαίνει δὲ πρὸς λαλὸν μέρος.
 ἐξάγγελος πάλιν δὲ τὴν κλήσιν φέρει,
 τοῖς ἐκτὸς ὅς τις μηνύει τὰ τῶν ἔσω·
 διὰ στοᾶς δ' ἔβαινε τῆς λαιᾶς τότε.
 πάροδος ᾠδὴν χοροῦ ἅμα εἰσὸδῳ·
 ὥσπερ τὸ “ σίγα λευκὸν εἶδος ἀρβύλης.”
 ἐπιπάροδος χοροῦ ἔλευσις ἄλλου,
 μετ' ἐξέλευσιν τοῦ χοροῦ τοῦ πρὶν λέγω.
 ὅταν χορὸς στάς δ' ἐμπαράδῃ τι μέλος,
 ὡς “ Ὀκείαν τις ὕδωρ λέγεται στάζειν,”
 στάσιμον μέρος εἴληχε κλήσιν φέρειν.
 ἐμμέλειαν δ' οὗτος ὑπόρχησιν λέγει,
 ᾠδὴν χόρου τελοῦσαν ὀρχησμοῦ μέτα·
 ἢ μᾶλλον πρέπουσα δράμασι τῶν σατύρων·
 αὐτοὶ σὺν ὀρχήσει γὰρ ἦδον τῷ πάλαι·
 ἢ δ' ἐξ ἀμοιβῆς πρὸς λόγους ἐστὶ λόγος·
 τὸ σκηρικὸν δὲ τυγχάνειν εἶναι νόει·
 ὑποκριτοῦ πρόσωπον ἂν ᾠδὴν λέγῃ·
 τραγωδίας μέρη μὲν Εὐκλείδης^b τάδε.
 ἄλλοι δέκα λέγουσι τῇ κλήσει τάδε,
 πρόλογον, ῥῆσιν, ἀμοιβῆν, καὶ ἄγγελον,
 ἐξάγγελόν τε, σκηρικὴν ᾠδὴν ἅμα·

^b Εὐκλείδης Βαροσσ.

- πρὸς οἷσπερ ἄλλη τῶν μερῶν τετρασμέτρῳ^c,
 κούρισμα, σάλπιγξ καὶ σκόπος χοροῦ μέτα·
 ἂ πέντε πρὶν ἔγνωκας Εὐκλείδου λόγοις·
 πρῶτον λόγον μὲν, ἀγγέλους, ἐξαγγέλους·
 5 πρὸς οἷς ἀμοιβὴν σκηρικῆς ᾠδῆς τρόπον.
 τὰ πέντε λοιπὸν σοι κατ' αὐτοὺς λεκτέον,
 τί ῥῆσις ἐστὶ καὶ τὰ λοιπὰ δ' αὖ μέρη·
 κούρισμα, σάλπιγξ καὶ σκοπὸς χοροῦ μέτα,
 ἅπερ παρείεθσαν Εὐκλείδῃ λόγοις·
 10 καθὼς τὰ Εὐκλείδου μὲν αὐτῶν τοῖς λόγοις,
 ἄκουε λοιπὸν τῶν μερῶν τὴν πεντάδα·
 ῥῆσις λόγος τίς ἐστὶν ἐξηγημάτων,
 ὑποκριτοῦ λέγοντος ὡς πρὸς τοὺς ὄχλους·
 ὡς ἔστι τοῦτο τοῖς Εὐριπίδου λόγοις·
 15 “ τὰ μὲν πυλωρῶν κλεῖθρα μ' εἰσεδέξατο^d·”
 κούρισμα δ' ᾠδὴ συμφορᾶς πληρεστάτη,
 ταύτην ἀδόντων τὰς τρίχας κεκαρμένων.
 σάλπιγξ λόγος δὲ συμβολὰς μαχῶν λέγων·
 σκόπος δ' ὁ δηλῶν ἐκ ξένης παρουσίαν,
 20 πόρρωθεν αὐτοὺς εἰσορῶν καὶ προβλέπων.
 χορὸς δὲ τι^e σύστημα πρὸς μέλος λέγων.
 οὕτω μὲν οὗτοι φασὶ συμπεφυρμένως.
 ὅταν ὁ Εὐκλείδης δὲ καὶ Κράτης γράφων^f,
 ἄλλοι τε πολλοὶ τῶν λόγων διηρημένων,
 25 ἀνθρωπε κἂν κρᾶζωσι τοῖς στροφοῖς λόγων,
 τὰ σκηρικὰ γράφοντες ἐμπεφυρμένως^g·
 μάθης δὲ μηδὲν ἐξ ἐκείνων ὧν θέλεις·
 Τζέτζη προσελθὼν ἀκριβῶς ἅπαν μάθε,
 λόγῳ διανγεῖ καὶ σαφεῖ καὶ συντόμῳ.
 30 καὶ δὴ τὸ πᾶν ἄκουε λεπτῶ τῶ τρόπῳ.
 κατὰ τύπον πρῶτον μὲν εἰς μέρη δύο,

^c Sic Codd. ^d Phœn. 268. ^e τις Barocc. ^f Hoc et tribus
 seq. vers. caret Barocc. ^g In marg. Cod. B. Διονύσιος ὁ Ἀλικαρ-
 νασεὺς καὶ ἕτερος κατὰ τὸν Τζέτζη.

εἴστε πρόσωπα, καὶ σὺν αὐτοῖς εἰς λόγους,
 τέχνην διαιρεῖ κωμικὴν, τραγωδίαν,
 καὶ τὴν τρίτην ποιήσιν, ἢ τούτων μέση.
 τὰ δ' αὖ πρόσωπα δευτέρα διαιρέσει,
 εἰς σκηλικόν τε καὶ χορὸν τέμνει πάλιν 5
 ὑποκριτὴν ἓνα τε καὶ πολλοὺς λέγω.
 τὸ σκηλικὸν πρόσωπον αὖ τέμνει πάλιν,
 εἴστε σκόπους, σάλπιγγας, εἰς τοὺς ἀγγέλους,
 ἕξαγγέλους τε, πρὸς τρισὶν ὁσπερ λέγω
 τὰ τοῦ χοροῦ δ' ἄτμητα παντελῶς λέγει 10
 τὰ τῶν προσώπων ταῦτα· τοὺς λόγους πάλιν
 ἐξῆς διαιρεῖ· πρὸς μέτρα, περιόδους·
 μέτρα τροχαίους σὺν ἰάμβοις μοι νόει·
 ἰάμβους περίοδον σὺν ἀναπαίστοις·
 τὰ μέτρα ταῦτα συμπεριδρόμοις ἅμα 15
 πάλιν διαιρεῖ πρὸς τὰ τέσσαρα μέρη
 λόγους, ἐπεισόδιον, ἕξοδον, ῥῆσιν·
 εἰς τὰς ἀμοιβὰς, εἰς λόγους κουρισμάτων·
 εἰς σκηλικὴν τ' ᾠδὴν τε καὶ χορευμάτων·
 τὴν σκηλικὴν ᾠδὴν ἄτμητον αὖ λέγει 20
 τὴν τοῦ χοροῦ δὲ τετραχῆ τετμημένην·
 εἴστε πάροδον, ἐπιπάροδον ἅμα·
 στάσιμον γὰρ συνορχηματικόν τε,
 ἅπερ φέρει σύμπαντα· καὶ κωμῳδία
 καὶ παράβασιν ἐς πλεόν τούτων φέρει. 25
 μέρη παραβάσεως ἐπὶ τὰ τελοῦσι·
 ἀ πρὶν σαφῶς ἤκουσας ἐν λεπτῷ λόγῳ,
 ὡς πάντα τ' ἄλλα· καὶ στραφεῖς βλέπων μάθε·
 ἐπεὶ δὲ καλῶς πάντα σοὶ περ ἐγράφη,
 ἄκουε λοιπὸν τι τέλος τραγωδίας. 30
 μίμησις ἡθῶν, πράξεων, παθημάτων·
 ἡρωϊκοῦ τρόπου τε τῆς τραγωδίας,
 σεμνοπρεπῶς λέξις τε καὶ διηρμένη·
 χρωῶντας δέκα μέτροις δὲ ταῖς τραγωδίαις,

διπλοῖς ἰάμβοις, καὶ διπλοῖς τοῖς δοχμίοις,
 καὶ τοῖς τροχαιοῖς, κρητικοῖς, καὶ δακτύλοις,
 βακχειακοῖς ἀπλοῖς τε καὶ διπλοῖς λέγω
 καὶ χορείοις προσοδιακοῖς τε μέτροις
 5 προκελευσματικοῖς ἐπόλιζον αὔθις,
 ἰωνικοῖς τε τοῖς ἐλάττοσι λέγω
 ἀντιστροφαιῖς μὲν καὶ μελῶν χρῆται στάσει
 τοῖς οἷς δεκαπλοῖς νῦν ἐγράψαμεν μέτροις
 τοῖς ἑ δ' αὖ τροχαιοῖς, κρητικοῖς, καὶ δοχμίοις,
 10 ἄλλοις τε μέτροις, οἷπερ εὐδρομοὶ φύσιν,
 χοριομίκτοις σὺν ἰαμβίῳ μέτροις,
 χρῶνται πρὸς αὐτὰς συγγραφὰς τῶν κομμάτων.
 ἐπεὶ δὲ πάντα σοὶ σαφῶς νῦν ἐρρέθη,
 καὶ τερματούσθω τοιγαροῦν τὸ βιβλίον.

Ἐ ταῖς Barocc.

SCHOLIA AD TZETZIS CHILIADAS

ΕΤ ΑΛΙΑ ΟΠΥΣΚΥΛΑ.

CHIL. I. 8. Δαϊφάντου] Δαϊφανθυρα καθ' ἑτέρους.

12. Κόθορνος εἶδος ὑποδήματος προσφνῆς ἀριστερῶ καὶ δεξιῶ ποδὶ, καὶ γυναιξὶν καὶ ἀνδράσιν. 5

19. Ἡρόδοτος] Ὁ τῆ Ἡρα δοτὸς, ὄνομα κύριον, δασιύεται ἠρόδοτος δὲ ὀπώρα, ἢ ἠρόδοτον^a ἄθος, τὸ ἐν ἔαρι^b διδόμενον, ψιλῶται, ὅτι οὐκ ἔχει τὸ ἡ μετὰ φυσικῆς μακρότητος^c.

Ib. Ὁξύλου] Ξύλου παῖς Ἡρόδοτος· Ὁξύλου παῖς Ἡρόδοτος γεγραμμένον εὐρίσκων ἀμφέβαλον ὑπότερον δεῖ γράφειν^d 10 Λουκιανῶ δὲ καίπερ ὀρθῶς καὶ ἀναμφ.....^d γράφοντι οὐκ ἐπειθόμην· φησὶ γάρ^e, Ἡρόδοτον Ξύλου τὸν Ἀλικαρνασσόθεν ὅτι πολλαχῶ ψευδογραφεῖ· ἐπίεσθην δὲ ὡς Ξύλου δεῖ γράφειν, ἐντυχὼν τούτῳ^f ἐπιγράμματι, οὗ Ζήνων ἐν . . τετάρτῃ^g τῶν ἐθνῶν μνημονεύει· 15

^a Ἡρόδοτον Ξύλου^h κρύπτει κόνις ἦδε θανάτω,

ⁱ Ἰάδος ἀρχαίης ἱστορίας πρίτανιⁱ.

Δωρίδος ἐκ πάτρας βλαστῶν τ' ἀπὸ τῶς γὰρ ἄτλητον^k μῶμον ὑπεκπροφυγῶν^l Θούριον ἔσχε ν**^m.

ἐκ τούτου δῆλον ὅτι Ξύλου δεῖ γράφειν καὶ οὐκ Ὁξύλου. 20

80. Σάρδεις] Ὅτι Κροῖσος στρατηγὸς ἦν τοῦ παντὸς τῶν Ἀσσυρίων στρατεύματος.

83. Κνίδου] Περὶ Κῶςⁿ ἢ Κνίδος· τὸ παλαιὸν δὲ μέχρι καὶ περαιτέρω ἦν ἢ τῆς Κύπρου^o ἀρχή.

84. Τῶ Κύρω τῶ μικρῶ τῶ υἱῶ Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος. 25

^a ἠρόδοτον B. ^b ἐνεθρι B. ^c μακ... Codd. ^d ἀναμφισβήτητος Dubner. λου... καίπερ ὀρθῶς καὶ ἀ... γράφοντι B. ^e κῶς B. ^f τούτ Codd. ^g ἐνοῦν τετάρτῃ B. ^h Ξύλ ω A. ⁱ πρίτανι B. ^k ἀκασο γὰρ ἄτλη. B. ^l ὑπεκπροφυγῶν A. ^m Sic A. προφυγῶς Θούριον δ' ἄστρον B. ⁿ κῶν A. ^o κύπου B.

131. Τὴν ἄγκυραν γίνωσκε τοῦ πλοίου λέγειν
τὴν κυ βραχύνων, τὴν δὲ ρα μακρὰν γράφων.
Ἄγκυραν εἰ γράφεις δὲ τὴν πόλιν πάλιν,
μήκυνε τὴν κυ, τὴν δὲ ρα βράχυνέ μοι.

5 144. Κανδαύλην]

Μυρτίλος ὁ Κανδαύλης δὲ τὴν κλῆσιν ἐκαλεῖτο·
τὸ δὲ Κανδαύλης Λυδικῶς τὸν σκυλλοπνίκτην λέγει^P
ὥσπερ Ἰππώναξ δείκνυσι γράφων ἰάμβω πρώτῳ^{PP}

Ἐρμῆ κυνάγχα, Μησιῶτι Κανδαύλα,
10 φερῶν ἔταυρε, διῦρο τί μοι σκαπαρδεῦσαι⁹

Ἡ τοῦ Μυρτίλου τούτου δὲ γυνή, τοῦ καὶ Κανδαυλοῦ,
παρὰ Αἰνεΐα φέρεται Σαμιακοῖς^Γ ἐν λόγοις
Νυσσία κλῆσιν ἔχουσα, πρὸς Τερτύλλαν ὡς γράφει
τις Πτολεμαῖος ἅμα τε καὶ Ἡφαιστίων κλῆσιν.

15 201. Κοισύρας] Ἡ Κοισύρα γυνὴ Πεισιστράτου⁸ γένους
Ἐρετρικοῦ· εὐγενεστέρα πο...[†] ὢν μήτηρ^υ κατὰ τινὰς ... τοῦδε
τοῦ μυρακλέους^γ καθ' ἑτέρους^ω δεσπότις.

233. Κόσσυβος ἢ ὠα, ἦτοι τὸ μαργέλλιον τῶν ἐνδυμάτων
ὠα δὲ ἐλέγετο, ὅτι ἐκ δερμάτων οἰῶν ἐρυθρῶν ἢ ἑτεροχρῶν τὰ
20 μαργέλλια ἐγίνοντο.

Κρῶβυλλος δὲ ἐστὶ μιτρῶδες τί πλέγμα τὰς τῆς κεφαλῆς
τρίχας ἀναδέον· ὁ πλέκτην καλοῦσιν ὁ δημῶδης λεῶς· τὸ πα-
λαιὸν δὲ Λακωνῶν παῖδες καὶ Ἀθηναίων πλοκαμίδας ἐφόρου·
οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων ἐπὶ ταῖς πλοκαμίσι καὶ τέττιγας χρυσὰς^χ
25 εἶχον· δεικνύντες ὅτι τελοῦσιν ἐγχώριοι καὶ οὐ μέτοικοι· καὶ
γὰρ ὡς φασὶ καὶ ὁ τέττιξ γῆς παῖς.

300. Στίχοι Νικάνδρου πέντε, τὸ δὲ σχῆμα τοῦτο κατὰ
μὲν ποιητὰς, ἐπέθεσις, κατὰ δὲ ῥήτορας κόλλησις καλεῖται·
οἷδα δὲ τούτων διαφορὰν, ἀλλ' οὐ ῥητορικὴν νῦν τέχνωσιν γρά-
30 φω, ὡς ἀκριβῶς ταῦτα διδάσκειν.

P λέγειν B. PP Cf. Welcker. Hippon. Fr. Choliamb. XVIII.
συμμηχῆσαι

pp. 46, 47. ⁹ σκαπαρδεῦσαι Codd. ^Γ Σαμιακοῖς A. ⁸ π...ιστρά-
του B. γυνή τ... A. [†] Sic B. ἐρετρι... γενεστέρα πο. A. ^υ Sic A.
ὢν μησ κατὰτικας B. ^γ τοῦ μι... A. ^ω καθ' ἑτέροι A. καθ' ἐτέ-
ρος B. ^χ χρυσὸς B.

303. Ὀδρυσσῶν] Σημείωσον τρία γένη Θρακῶν Ὀδρυσσοί, Μελινοφάγοι, καὶ οἱ Σκύθαι· ὁ δὲ Ξενοφῶν ὑπὲρ Βιθυνίαν ἐτέροισι Θρακῶσι φησί.

337. Ἀγλαοφήμη, Ἀγλανόη, καὶ Θελεπέπειαν.

385. Μηθυμναῖος] Οἱ δ' ἀκριβέστεροι Ἀντισσαῖον τοῦτον 5 φασίν.

393. Τὸν ἐπὶ δελφίνος ὧ σωτηρίαν Ἀρίονος^α πάντων πραγματικῶς^β λέγο... γεγονέναι, ο... , τὸ μόνος ἠλλοιόρησα^β ἔστι δὲ πραγματικῶς γεγονυῖα, ὡς οἱ πάντες διατείνονται καὶ τῶ ἐπὶ Ταινάρῳ ἐν χαλκῷ δελφῖνι Ἀρίονος αὐτοῦ ἐπίγραμμα δη- 10 λοῖ, καὶ ὁ εἰς Ποσειδῶνα ὕμνος τοῦ ἀνδρός· ὃ ἐπίγραμμα καὶ σημείωσαι, ἵνα ἐξ αὐτοῦ γινώσκεις^γ, ὅτι Ἀρίονος τὸ ο μικρὸν δεῖ γράφειν, ὡς τὸ Πανδίωνος, Ἰξίωνος, καὶ τὰ ὅμοια, καὶ οὐχ ὡς οἱ βούβαλοι σχεδεκδῶται μέγα· εἰ μήπου Ἀρίων ὁ πρῶτος ἀπάντων τῶν τραγικῶν αὐτὸς ἑαυτὸν οὐκ ἐγίνωσκε, πῶς δεῖ 15 γράφειν.

Ἐθανάτων πομπῶσιν Ἀρίονος Κύκλονος υἱὸν
ἐκ Σικελοῦ πελάγους σῶσεν ὄχημα τῶδε.

τοῦ ὕμνου δὲ ἡ ἀρχὴ δὲ αὕτη·

Ἔψιστε θεῶν, 20
πότιε, χρυσοτρίμνε^δ
Πόσιδον, γαιήσχε,
ἐγκίμου ἀλμῶς βράγχια
περὶ δέ σε πλωτοὶ
θῆρες χορεύουσι κύκλω, 25
κοῖφουσι ποδῶν βιάσμασιν^ε
ἐλαφρὰ ἀναπαλλόμενοι.

609. Εἶπον “ με ἀπείργοντα ” νῦν δὲ “ καθείργεις ” τοῖς ἀμαθεστέροις τῶν νέων λυσιτελέστατος γίνομαι, ἐκ τούτων πάντων δεικνύς ὅτι τὸ εἶργω καὶ ψιλοῦται καὶ δασύνεται, 30 τῶν Ἀττικῶν μὲν αὐτὸ δασυνόντων, τῶν δ' ἄλλων πάντων ψιλοῦντων.

γ δελφῆδος Β. α .. ινος Α. ... ονος Β. β .. γματικῶς Α.
π. ματικῶς Β. δ Sic Β. ἠλλ ... ὄ. ρησα Α. Leg. ἠλλοιόρησα.
ε γινώσκεις Β. δ χρυσοτρίμνε Cod. Β. ε βιάσμασιν Β.

619. Λυρικὸς γὰρ ὦν ποιητῆς οὗτος ὁ Σιμωνίδης ἐκ νεότη-
τος μέχρις ὀγδοήκοντα ἐτῶν, ἐνίκα ἐν τοῖς ἀγῶσιν Ἀθήησιν,
ὡς καὶ τὸ ἐπίγραμμα δηλοῖ

5 Ἦρξεν Ἀδείμαντος μὲν Ἀθηναίους, ἵτ' ἐνίκα
φυλὴ Ἀντιοχῆς δαιδάλεον τρίποδα.
Ἐπιφίλου δέ τις υἱὸς Ἀριστείδης ἔχρησσε
πυθίοντα ἀνδρῶν καλὰ μεθόντι χορῶν
ἀμφὶ διδασκαλίῃ δὲ Σιμωνίδῃ ἔσπετο κύβος
ὀγδοηκονταετῆ παιδὶ Λευκρέτειος.

10 φασὶ δὲ αὐτὸν μετὰ τὴν νίκην πλεῦσαι πρὸς Ἰέρανα ἐν Σικε-
λίᾳ, καὶ μετ' ὀλίγον ἐκεῖ τελευτῆσαι.

682. Στησιχόρου μέλος] Τινὲς Φρυνίχου τοῦτο φασίν, ἕτε-
ροι δὲ Λαμπροκλέους.

Ἄνιβας] Τῆς Ἀφρικῆς ἦν στρατηγός· ἐπεκτίσατο δὲ καὶ
15 Σικελίαν.

704. Ἰβήρων] Τῶν Ἰσπανῶν Ἰβήρων τῶν Ἑσπερίων δὲ
λέγω, τῶν ἔγγιστα Κολχικῆς, οἵπερ τῶν Ἰσπανῶν Ἑσπερίων
Ἰβήρων εἰσὶν ἄποικοι.

760. Ἀργυρίπκαν] Ἀγρίπκα νῦν Βενβεντὸς καλεῖται.

20 765. Λογκιβάρβων βάρβους γένειον, λόγκι μακρὸν τυγ-
χάνει.

793. Τοῖς Σικελοῖς] Γρ. καὶ τοῖς Ἀφρικοῖς.

799. Πρὸς τι χωρίον Λίβυσσαν τὸ νῦν καλούμενον τὰ
Βουτίου, ὡς Ἀρρίανος ἐν Βιθυνιακοῖς γράφει.

25 876. Ὡ νῆες στρατιώτιδες ἦσαν] Αἰσχύλος ἐν δράματι
Πέρσαις χιλίας διακοσίας ἐπτὰ φησὶν εἶναι τὰς Περσικὰς
ναῦς· τὰς δὲ Ἑλλήνων τριακοσίας δέκα.

890. Διακοσίας μὲν πληγὰς] Γράφε καὶ οὕτως,

“διακοσίαις μὲν πληγαῖς πλήττει θαλάσσης ὕδωρ.”

30 892. Πρὸς πέλαγος θαλάττιον] Τὸ σχῆμα πρὸς τὸ σημαί-
νόμενον καλεῖται· τὸ γὰρ θαλάττιον πέλαγος τὴν θάλασσαν
δηλοῖ.

† Ἀριστείδης Β.

Ἑσπανῶν Β.

CHIL. II. 34, 35. Τραϊανὸς οὐκ Ἰταλός] Ἰταλοὶ καὶ Σικελοὶ καὶ τὰ ὅμοια, οἱ φύσει τοῦ ἔθνους ἐκείνου ὑπάρχοντες· Ἰταλῶται δὲ καὶ Σικελιωταί, οἱ πρὸς αὐτοὺς ἐξ ἀλλοθῶν μεταοικήσαντες.

76. In marg. leg. καὶ θύων ἐπινίκια. Ed. Kiessl. καὶ 5 τούτων ἐπιν.

78. Ἀδριανὸς] Πολλὰς βίβλους Ἀδριανὸς αὐτοκράτωρ συνεγράφατο· ὧν τί λέγειν ἐατέον· ῥητέον δὲ δι' ἐπῶν αὐτοῦ εἰς τὸν Ἐκτορα ἐπιτάφιον.

Ἐκτορ, ἀρήϊον (Cod. ἀρήϊον) αἶμα, κατὰ χθονὸς εἴπου ἀκούεις, 10
στῆθι, καὶ ἄμπνευσον βαιὸν ὑπὲρ πατρίδος.

Ἴλιον οικεῖται κλεινὴ πόλις, ἄνδρας ἔχουσα
σοῦ μὲν ἀφαντέρους, ἀλλ' ἔτι ἀρηϊφίλους.

Μυρμιδόνες δ' ἀπόλωντο· παρίστασο, καὶ λέγ' Ἀχιλλεῖ·
Φαρσά[λος] κεῖται χερσὶν ἐπ' Αἰεάδῃ. 15

265. Ἐλαφον τὴν χρυσοκέρων] Οἱ ἄρσενες τῶν ἐλάφων, οὐ μὴν αἱ θήλειαι, κέρατα φέρουσιν· ἡ δὲ τῆς Ταυγέτης ἔλαφος αὕτη τερατώδης ἦν κέρατα ἔχουσα.

299. Ἰππους τοῦ Διομήδους] Διομήδης οὗτος υἱὸς ἦν Κυρήνης καὶ Ἄρεος, βασιλεὺς Βιστόνων Θρακῶν, ἦγον τῶν 20 Βισαλτιῶν, οὓς οἱ ἄγαν ἀμαθεῖς καὶ σύρφακες Ζαβαλτίους καλοῦσιν.

307. Πρὸς Εὐρυσθέα τὸ λοιπὸν] Τολοιπὸν οἱ νῦν σοφοί, ὡς καὶ τὰ ὅμοια τούτῳ, οὐ βαρύνουσι· ἐγὼ δὲ οὐδέποτε ἐφευρὼν τὸ τολοιπὸν, τοῦ τολοιποῦ, τὸ λοιπὸν βαρύνω καὶ τὰ ὅμοια 25 τούτῳ.

317. Ὁ δ' Ἡρακλῆς] Γράφε καὶ οὕτως·

ὁ δ' Ἡρακλῆς ὡς πρὸς αὐτὴν Θεμίσκυραν ἐκπλεύσας.

560. Ὁ Μίλων] Τέθηκε λύκοις βρωθεῖς· δρῶν γὰρ ἐσφηνωμένη^h εὐρὼν ἐν ὄρει, ἀποσχίσαιⁱ χερσὶ ταύτην μέλλων, τοῦ 30 σφηνὸς πεσόντος, καὶ κρατηθεισῶν τῶν χειρῶν, κατεβρώθη.

598. Καθηλίους] Τινὲς τοὺς ὄνους φασίν· εἰσὶ δὲ οἱ παρὰ^k τῶν ἡμιόνων· ἡ καὶ ὄνων φερόμενοι μείζους κόφινοι.

^h σφηνωμένην B. ἐσφηνωμένην A. ⁱ ἀπαισχίσαι B. ^k παρδαὶ A.

648. Ἐκ τοῦ θυμοῦ τοῦ πρέποντος] Ἀπὸ μεταφορᾶς τῆς θαλάσσης, ἣτις οὐκ αἰεὶ κυματοῦται, ἀλλ' ὅταν αὐτῇ προσβάλλουσιν ἄνεμοι.

716. Ἰπποδάμου] Ἰπποδάμος ἐνεργητικῶς, ὁ ἵππικὸς καὶ 5 δαμάζων ἵππους· ἵπποδάμος δὲ παθητικῶς, ἢ ὁ δαμασθεὶς, ἢ δαμαζόμενος ὑφ' ἵππων.

811. Ἀρτίως] Καταχρηστικῶς εἶπεν ἀρτίως ἀντὶ τοῦ ἄρτι· τὸ μὲν γὰρ ἄρτι ἐπὶ τοῦ νῦν λαμβάνεται, τὸ δὲ ἀρτίως τὸ ὀλοκλήρως καὶ ἰγίως σημαίνει.

10 870. Ἀσσυρίου] Ἀσσύριοι οἱ Χαλδαῖοι, ἧτοι οἱ Μῆδοι λέγονται· νῦν δὲ καταχρηστικῶς Ἀσσυρίου ἀντὶ τοῦ Σύρου.

901. Μελιτῶνος] Σημείωσον· οἱ δὲ Μέτωνος φασί.

CHIL. III. 11. Ἀρτάβη] Μέτρον¹ τέσσαρας δυνάμενον 15 μεδίμνους.

35. Πύθιος—Διοδώρος δὲ Λυσιθεῖδη τοῦτον φησί.

58. Στίχοι ἐμοί· ὅτε ταῦτα ἔγραφον, ἔτι κατεχρώμην τοῖς διχρόνοις ὡς οἱ βούβαλοι· κατ' ἐκθλιψιν δὲ αἱ ἕξ ἀπὸ τρις πάτω ὡς τὸν φάρυγγα φάρυγα.

20 83. Ὁ Ἀσσυρίων βασιλεὺς—μᾶλλον δὲ Αἰγύπτιον.

103. Ὁ Κάτων—ἐν τῇ κοσμικῇ αὐτοῦ ἱστορίᾳ.

125. Παρθένοι Ἐστιάδα] Αἱ Ἐστιάδες ἱερεῖαι τῆς Ἐστίας ἦσαν παρὰ Ῥωμαίοις παρθένοι· ὧν ἐνώπιον οὐδεὶς ἐτόλμησε 25 πώποτε ἀσχρορρημοσύνην εἰπεῖν· ταῖς ἱερείαις γοῦν ταύταις ἀνδρωθείσαις, ἧτοι φθαρείσαις, ἐπιτίμιον τῆς φθορᾶς ὑπῆρχε θάνατος.

186. Καὶ τῷ φιλοκερδέστατος] Ἀφιλοχρηματώτατον^m τὸν 30 ἄνδρα εἰδὼς ἐκ τῶν σταλέντων ἐκ Βρεττανίας χρημάτων αὐτῷ, ἐπέισθη τοῖς ἀσκόπως ληροῦσι, φιλοχρήματον τοῦτον εἰπεῖν· οἰκονομικῶς τοὺς γεγηρακότας τῶν αὐτοῦ ἀπεμπολοῦντα βοῶν.

¹ μέτρον B.

^m ἀφιλοχρημάτατος A.

Τὸ νῦν· τὸ ἤδη· καὶ τὸ ἄρτι ἐπὶ τῶν τριῶν χρόνων λαμβάνονται, ὡς τὸ

νῦν ὄλετο πᾶσα κατ' ἄκρας

Ἰλιος αἰκιωῆ

καὶ

5

νῦν γὰρ δὴ γένος ἐστὶ σιδήρεων·

καὶ ἐπὶ μέλλοντος·

νῦν δὲ Αἰνείας βίη Τρώεσσι ἀνάξει.

Σταλείς ἐκ Μαυρικίου] Ἐκ Πρίσκου τοῦ στρατηγοῦ τοῦ Μαυρικίου.

10

266. Τὸ Ἀχιλεὺς αὐτὸς δι' ἐνὸς λ γράφω.

319. Ἰπποδρομίας] Ἐν τῷ ἰππικῷ μὲν ὁ δῆμος ἐπεβόησε πρὸς τὸν ὠθήσαντα τὸν Βενέτων δήμαρχον καὶ ρίψαντα· Ὑπατε μάθε τὴν κατάστασιν ὁ Μαυρίκιος ζῆ· καὶ θυμωθεὶς ὁ Φωκάς, πέμψας ἀπέκτεινεν αὐτὸν ἐν τῷ τόπῳ οὗ διήγεν.

15

360. Στενωτάτος, ξενώτατος, κενώτατος καὶ τὰ ὅμοια μέγαλα γράφε, Αἰολικῶς δὲ μικρὰ, ὅτι διὰ δύο νη γράφεται στενωτάτος, ξενώτατος κενώτατος· οἱ δὲ μικρὰ ταῦτα γράφοντες ἄλλως φλυαροῦσιν.

481. Τὸν Νεῖλον]

20

ἀντ' Εὐφράτου Νεῖλον μὲν ἐκ λήθης ἔφη,

Νεῖλον νοῶν ἅπας δὲ τῶν Αἰγυπτίων.

τὸν Εὐφράτην γίνωσκε, Μηθίας ὄρῶν

πρὸς τὴν πόλιν ῥέοντα τὴν Βαβυλῶνα μέσην.

587. Σοῦσα] Πόλις Περσική· δηλοῖ δὲ τὰ λείρια, τὰ 25 κρίνα.

614. οὐχ ὡς] Οὐκ ἔστι καὶ οὐχ' ὡς καὶ οὐχ' οὕτως· ἀπόστροφον οὐ δεῖ γράφειν· χάριν γὰρ εὐφωνίας περισσῶς ἐτέθη τό τε κ καὶ τὸ χ· καὶ ἀντί τινος πεσεῖται ἢ ἀπόστροφος· κ' ἄν τις βούβαλος ἐν τῇ Διονυσίου γραμματικῇ προσέθετο φλυα-30 ρῶς· ὡς τὸ

οὐχ' οὕτως οἱ ἀσεβεῖς, οὐχ' οὕτως,

ὅσα τε ληρεῖ.

624. Εἶπεν ἔκτομίαν πεποιηκέναι, δηλονότι ὡς πειράσαντα τὴν παλλακίδα.

Θιγῶν περισπωμένως νῦν Ἀττικωτέρῳ τρόπῳ.

832. Καπετώλιον] Σημείωσαι^π τὴν ἀκρόπολιν· τὸ κουλά 5 καπὶτ δὲ οἱ Ῥωμαῖοι τὴν κεφαλὴν^ο καλοῦσιν ἐκρωμένη^ρ γὰρ ἔκειτο καπὶτ, ἦγον ἢ κεφαλὴν Ἔλλου τοῦ τυράννου.

862. Κορβίνος] Τὸν κόρακα κορβίνου καλοῦσι Ῥωμαῖοι.

871. Ἐν χρόνοις Ἀντωνίου] Ἡ Ἀδριανοῦ τοῖς χρόνοις γράφε, Ῥωμ. ἡττηθ.

10 941. Τὸν Ἰνδόν] Ἔτερος Ἰνδὸς ἐβδομηκοντάπηχυν ὄφιν εἶχεν· οὗ τὸν ὀφθαλμὸν^α εἶδεν Ἀλέξανδρος· τὸν^τ δὲ τοῦ Ἀποσισάρους οὐκ εἶδεν, ἀλλ' ἐπιθύμει ἰδεῖν.

950. Ὄνομα κύριον λέγεται Ζειποίτης, καὶ ὁ περιχύτης, ὡς τὸ ζέον ποιῶν.

15 954. Λέοντα] Τὸ ἐκ περιουσίας ὅμοια ἐπάγειν παραδείγματα, χωρίων ἐπαγωγή καλεῖται.

CHIL. IV. 92. Περὶ Ἐλεφάντων. Deest. hist. in Cod. sed ad marg. hæc adscripta sunt: οὗς ἐπὶ τῶν ἐλεφάντων, οὐκ ὀδόντας ἀλλὰ κέρατα καλοῦσιν· οὕτως οὐδ' ἐλέ- 20 φας^β θήλυσ Ἰνδὸς ὀδοντοκέρατα ἔχει, ὡς φησιν Ἀμυντιανὸς^τ ἐν τῷ^π περὶ ἐλεφάντων “ Αἰθίοπων δὲ καὶ Λιβύων ἐλέφαντες “ ἄρρηνες τὲ καὶ θήλεις^ν πάντες ὀδοντοκέρατα ἔχουσιν.”

175. Σημείωσον ὅτι Ὀρφεὺς ἀκρόδρυα πᾶσαν ὀπῶραν καλεῖ· Γαληνὸς δὲ καὶ οἱ τὰ φυτουργικὰ συνταξάμενοι ἀκρόδρυα φασὶ 25 τὰ σκέπη^η ἔχοντα, ὄλον, ροῖας, κάρυα, ἀμυγδάλας, καὶ εἶτι ὅμοιον ὀπῶρας δὲ τὰ ἀσκεπῆ, ὡς μῆλα, ἀπίους^ω, καὶ τὰ ὅμοια, ἀμυγδαλαῖς δὲ τὰ δένδρα.

245. Αὐγείας ὁ κύων ἐκαλεῖτο, ὅτι Αὐγείας αὐτὸν ἐδωρήσατο Εὐπόλιδι.

30 333. Τῷ Μακεδόνι Πίνδος παῖς] Ἔτεροι^κ δὲ ἐκ Μακε-

^π om. A. ^ο καὶ κεφ. B. ^ρ ἐκ Ῥώμης Dubn. ^α τοὺς ὀφθαλμοὺς B. ^τ τοὺς B. ^β οὐδὲ ἐλέφας A. ^τ ἀμυντιανὸς B. ^π τὸ B. ^ν θήλεις B. ^ω ἀπίους B. ^κ ἕτερος B.

δότος, υἱοῦ Ὀσίριδος, φασὶ Μακεδονίαν κληθῆναι· ἄμεινον δὲ τοῦτο.

344. Ἡ καὶ πάροπα] Πάρουσι εἶδος μωδούς ζωΐφιου^x μέσφ τῆς ράχως ἔχον λευκὴν ζώνην.

SCHOLIA AD EPISTOLAS.

5

EPIST. AD LACHANAM. 526. Ἐμπεδοκλῆς Μελιτῶ-
νος] Οἱ μὲν Μέτωνος, οἱ δὲ Μελιτῶνος φασί.

Τῷ εὐλαβεστάτῳ Διακόνῳ Κυρίῳ Ἐπιφανίῳ τῷ ἀνεψιῷ
τουσιδῆς.

Βεκεσελήνοί τινες·

10

Βέκος, τέκος, πέκος τε σὺν τούτοις ἅμα,
ἐν κάππα σε χρὴ τεχνικῷ λόγῳ γράφειν·
Αἰολεῖς γράφουσι κάππα δ' αὐτὸ δύο.

Ἄσμενος] Ἦδω ἦσω, ἦσμενος καὶ ἄσμενος· τὸ δὲ
οὐκ ἄσμενὴ τὸν ἐξ ἐμοῦ δέχῃ λόγον.

15

Ἰώνων καὶ Αἰολέων.

Περιτιάρα] Περιτιάρα, κίδαρις, περικεφαλαία λευκὴ, περι-
τιάριον.

(TZETZ. VERS.)

Οὐ γὰρ ἐμὸς πέφυκε ταρβήμων νόος
οὐδ' ἀχαριτόγλωττος εἰμὶ πρὸς λόγους·
ἀλλ' οἶδα νομῶν εὐφυῶς τὴν ἀσπίδα·
οἶδα κραδαίνειν δεξιῶς ἄγαν δόρυ·
ἐλῶ τὸν ἵππον, οὐ πέφρικα τὸν κτύπον
τῇ συσταδῆν γέγηθα τῶν ἄλλων πλέον·
καὶ τόξα τείνων, οὐ πτοοῦμαι τὰς μάχας.

20

25

Ἀχαριτόγλωττος—καὶ ἐν ὧ τῶν δασέων ἐκτείνει ὡς παρ'
Ἰππώνακτι^z τότε,

ἦν αὐτὸν ὄφει τὸντικτῆμιον δάκοι^a

^x ζωΐφιου B. ^y ἦν B. ^z Ἰππώνακτι Codd. Ἰππώνακτιτὸ B.

^a Cf. Welcker Fr. Hippon. Choliamb. VII. p. 30.

καὶ παρ' Αἰσχύλῳ (Choeph. 1046.)

φαισχίτωνα^b, καὶ πεπλεκτανημένα
δεινοῖς δράκουσιν· οὐκ ἐτ' ἂν μίναμ' ἐγώ.

οὕτως ἔχεται τοῦτο καὶ κανόνος· τὸ δὲ πλεόν ὅτι τότε καὶ δι-
5 χρόνοις κατεχρώμην, ὡς οἱ βούβαλοι· ὅθεν ἀβοήθητον δίχρονον
ἔστιν ἐν αὐτοῖς· τὸ ἀχαριτόγλωττος τὸ ρι.

CHIL. IV. 788. Ψαμμήτιχος—

Ψαμμέτιχος^c λέγουσιν Αἰγύπτου γόνος·

Ψαμμήτιχος δι' ἦτα λοιπὸν γραπτέον,
10 καθὼς ἔχει πᾶν τῶν^d παλαιῶν βιβλίων.
ἰῶτα δ' οἱ γράφουσιν Ἑλλήνων λόγοις,
κακῶς γράφουσιν· οἷς ἐπέισθην εἰς μάτην.

883. Ἐπενδύτην] Nūn τὸ ἐπανωφόριον^e· ὃν δὲ ὁ Πέτρος
ἐπενδύτην διεζώσατο τὸ ὑποκάμισον ἐστί.

15 890. Ἀκανθίδων] Ἀκανθὶς ὁ στραγαλῖνος, παρὰ τὸ ἐν
ἀκάνθαις διάγειν· λέγεται δὲ καὶ ἄκανθος.

893. Ἀνδρεία] Ἀνδρία δὲ γυνή ἢ ἀπὸ τῆς Ἄνδρου νήσου,
ὡς ὁ Ἄνδριος, ἰῶτα· τοῖς μύροις δὲ μὴ πείθου.

912. Τίς ἀλληγορικῶς ὁ Ἄδης καὶ ὁ Κέρβερος· καὶ ἢ
20 Κόρη, ἣν ὁ Πειρίθους τε καὶ Θησεὺς ἀρπάζειν μέλλοντες συν-
εσχέθησαν· καὶ Πειρίθους μὲν κατεβρόθη, ὁ δὲ Θησεὺς ἐσώθη
παρ' Ἡρακλέους· κατ' Εὐριπίδην σώζονται καὶ οἱ δύο.

CHIL. V. 89. Θάλπει ἀναξύριδος] Ἄνευ βράκκου· οὕτω
γάρ φησιν ὁ Ξενοφῶν ἐν τῇ Κύρου Ἀναβάσει· “ἀναξύριδας,
25 “ὄς καλοῦσι βράκκας.”

111. Δωδεκετῶς] Καθ' ἑτέρους, ἐνιαυτοῖς καὶ μηνσὶν ὀκτῶ
Ἡρακλῆς ἐξετέλεσε τοὺς ἄβλους.

178. οὗτος ὁ Διούσιος] Οὐκ οὗτος ὁ βασιλεὺς ἀνεγίνωσκε
ταύτας ἐν Ἀθήναις, ἀλλ' ἕτερός τις.

^b φαισχίτωνα^b. B.
ριον B.

^c Sic Codd.

^d πάντων B.

^e ἐπανωφό-

SCHOL. AD EPIST. UNIV.

ΕΠΙΣΤ. ΙΙΙ. Χάριν καταχρηστικῶς ἀντὶ τοῦ ἔνεκα.

ΕΠΙΣΤ. ΙV. Τῆς παρουσίας ἐπιστολῆς ἡ ἰδέα σεμνότης γλυκύτητι διόλου συγκεκριμένη.

Τὰ διθυραμβώδη ταῦτα μόνοις τοῖς ἀστέμασι εἰσὶ προσ-5
φυῆ· καὶ κωμῶδιον τοῖς συγγράμμασι, καὶ εἴτις οἶδε τὰ νῦν
λυρικὰ γράφειν ποιήματα· ἀπρόσφορα[†] καὶ γελοῖα ταῖς λοι-
παῖς συγγραφαῖς.

Τ' ἄλλα—

Ὅξυνε τ' ἄλλα, μὴ περίσπα δυστέχνως 10
ἐκ γὰρ βαρείας πρῶτον ὀξείας μετὰ^β
τὴν σύνθεσιν εἴληχεν οὐ τοῦναντίον.
ἅπαν δ' ὅπερ σχῆ^γ σύνθεσιν τοίαν φέρειν,
εἴτ' ἐκ βαρειῶν σύνθεσιν ἔχει, δύο,
ὀξύν, βαρὺν φέρουσιν ἐντέχνως τόνου. 15
τ' ἄλλα μὲν αὐτὸ καὶ βεβῶς, ἐστὸς, λέγω·
Ἡρακλῆς δ' αὖ Ἡρακλῆς· Θαλῆς ἅμα,
καὶ πᾶν ὅπερ εἴληχεν ὀξειαν φέρειν,
εἴτα βαρεῖαν, τὸν περισπῶντα τόνου
ἀσπάζεται κάλλιστα τεχνικῶ λόγῳ. 20

Ταντάλειον] Στίχοι Εὐριπίδου·

Πέλοψ ὁ Ταντάλειος εἰς Πίσσαν μύλων. (Iph. T. 1.)

Λεπρέου] Τόπος τὸ Λέπρεως νῦν δὲ τὸ λέπρεως τὸ λέπρον
λέγω ἀπὸ εὐθείας, τῆς ὀ λέπρεος, τοῦ λεπρέου.

Ὅσμῖλον] Ἡ καλουμένη ὄξαινα· ὄσμύλος ὄνομα ἰχθύος, 25
τοῦτο δὲ τάχα ὡς κύριον ὄνομα, ὡς τὸ Τρωίλος· Ζωίλος, ἔγρα-
ψα δι' ἰῶτα.

Βασιλέως τῶν Ἀσσυρίων Ὅσίριδος] Λήθη γέγονεν Αἰγύ-
πτιος γὰρ ἦν βασιλεὺς ὁ Ὅσιρις.

Ὁ τοῦ Πορσέννα τοῦ Τυρρῆνου γραμματεὺς] Κλούσινος 30
ἐκαλεῖτο τοῦ Πορσέννα γραμματεὺς, καθὰ φησὶ Δίων^h.

Τὴν Κανδαύλην πάλιν γυναῖκα—seq. id. fere schol.
quod habetur Chil. I. 144.

[†] ἀπρόσφορα ... Cod. A. ἀπρ^ϕ B. ε μέτρον B. ^h Δίων. B.

ΕΡΙΣΤ. ΙΧ. Ἀπόροις] Ἀπόροις τὸ α βραχὺ, μακρὸν κακῶς ἐγραφέαμην αὐτό· ἔτι γὰρ αὐτὸς εἰκόμην τοῖς βουβάλοις.

ΕΡΙΣΤ. ΧΙΙΙ. Κλειταρχικῶς] Σημείωσαι ὑπερβολικὸν λόγον Κλειτάρχου.

5 Γραμματεῖα] Γραμματεῖον ὁ χάρτης, ἦτοι τὸ πιττάκιον γραμματίον δὲ ἡ γραφή.

Διωχθεῖς] Τοῦτο τὸ χωρίον ὅλον μεθόδῳ δεινότητι διδάσκει· πότε δεῖ ψευδεσθαι ῥήτορας· ἦτοι ὅταν συμφέρῃ τοῖς ἀκούουσιν· ὡς¹ νῦν τούτῳ^κ· ἐμοῦ γὰρ αὐτὸν ἐκβαλόντος¹ τῆς ἐγκλεί-
10 στρας, φημὶ ὅτι τὸ σὸν ἐπίταγμα πτοηθεὶς ὑπεχώρησεν.

Ἐγκλείστραν] Τὰ εἰς ρα θηλυκὰ μονοφθόγγῳ παραλήγοντα ἐκτείνει τὸ α· χώρα, ὦρα, χήρα· διφθόγγῳ δὲ, συστέλλει αὐτὸ, μοῖρα, σπεῖρα, καὶ τὰ ὅμοια· τὰ δὲ μετ' ἐπιπλοκῆς συμφώνων, εἴτε μονοφθόγγῳ, εἴτε διφθόγγῳ παραλήγοντα, ἐκτείνει τὸ α,
15 ὅν φλέγρα, φαῖδρα, ἐγκλείστρα, πέτρα, καὶ τὰ ὅμοια.

Μεγαλόπολιν] Μηδέποτε μεγαλοῦπολιν γράφε^μ, ἢ Κωνσταντινούπολιν, ἢ Φιλιππούπολιν, ἀλλὰ Μεγαλόπολιν, Κωνσταντινούπολιν, Φιλιππούπολιν, καὶ τὰ ὅμοια· οὐ γὰρ ἦν ἡ γενικὴ τοῦ Μεγάλου, ἢ Κωνσταντίνου, ἢ Φιλίππου, καὶ τὰ ὅμοια, ὥσπερ
20 τὸ Ἀδριανοῦ, ὅτε καὶ Ἀδριανούπολις γράφομεν, καὶ τὰ ὅμοια.

ΕΡΙΣΤ. ΧV. Χρόνον τὸν πέρυσι κωλύμην

πάντες ψιλὸν καὶ ἰ γράφουσι· Τζέτζης δὲ
ἀπὸ τοῦ περισεῦσαι καὶ ἐκδραμεῖν ἐτυμολογούμενον,
εἰδὼς τὸ πέρισυ ἰ καὶ ψιλὸν γράφει·

25 Τζέτζου τὸ λοιπὸν τεχνικοῖς κείθου λόγοις
οἱ βάρβαροι δὲ ταῖς γραφαῖς ταῖς βαρβάροις·
οὕτω δὲ ἐτυμολογεῖται καὶ τὸ ἐχθές, ἀπὸ τοῦ ἐκθεῦσαι καὶ ἐκ-
δραμεῖν Ἀττικῶς δασυνθέν Ἰωνες ἐκκόψαντες ε χθές φασὶ δε.

ΕΡΙΣΤ. ΧVΙΙΙ. Σερβηλίων] Σερβίλιος καὶ τὰ τοιαῦτα
30 Ῥωμαϊκὰ πάντες ἡ γράφουσι· Τζέτζης δὲ^ν ἰ, ὡς εἰδὼς τοὺς
Ῥωμαίους, μήτε η, μήτε αἰ δίφθογγον^ο γράμμα, μήτε ω μέγα
ἔχειν.

ἰ δ B. κ τῶ. B. ἰ ἐκβαλλόν. B. μ ψράφης B. ν ἡ ἰ B.
ο διφθόγγους B.

Νείλιον] Νείλος, νείλιου, δίφθογγον και ι· Νηλεύς, Νήλειον, η και δίφθογγον.

ΕΡΙΣΤ. XX. [Ἵδωρ ἐπιθίειν] Ἄρτον και ἕδωρ ἐσθίειν, ἕλληπις τὸ σχῆμα· ἄρτον ἐσθίειν, λείπει δὲ και τὸ ἕδωρ πίνειν· ὡς παρ' Ὀμήρω, ἵπποι ἀερσίποδες.

5

ΕΡΙΣΤ. XXI.

Γράφων σὺν ε ψιλῷ δ' ἅμα . .

ὡς τῆμος, ἥμος ἐκκοπὲν δασὺ θέλει·

τροχαϊκὸν τελοῦν δὲ τὴν ψιλὴν φέρει·

οὕτω δασὺ ψίλου μὲν, ὡς Τζέτζης λέγει,

10

σοὶ τεχνικὸν δούς ἀκριβέστατον λόγον·

τοὺς πανσόφους ἕα δὲ τοὺς σχεδεργάτας·

ἴσασιν οὐδὲν ὦν δοκοῦσιν εἶδέναι.

φέρουσι τὴν κλῆσιν δὲ τῆς τέχνης μάτην·

τοὺς τεχνικοὺς γὰρ οὐκ ἐπίστανται λόγους.

15

ΕΡΙΣΤ. XXVIII. Παραμυθητικῆ, συντρέχει δὲ πρότερον τῷ πένθει· και οὕτω παρηγορεῖται· πρὸς γὰρ τὰ κεκρατηκότα πάθη, οὐ χρὴ ἀντιτείνειν.

ΕΡΙΣΤ. XXIX. Τὸ λαρινὸν] Λαρινὸν τὸ μέγα ἀπὸ Λαρινῶν τινὸς εὐμεγέθους· εἰσὶ δὲ και Λαρινοὶ βόες μεγάλοι ἀπὸ τοῦ τόπου τινός.

ΕΡΙΣΤ. XXX. Σελαγισμῶν] Σελαγισμὸς Ἀττικῶς ι.

ΕΡΙΣΤ. XXXIII.

Ἐσπέριον φιλέσιν, ἀτὰρ στιγέσιν ἐῶν.

Στίχος Καλλιμάχου.

25

ΕΡΙΣΤ. XLVII. Ἐπιτίμηται, και ἐλεγκτικῆ^p και δριμύττουσα, και βαρύτητι γέμουσα μεθόδῳ δεινότητος, γλυκεῖα δοκοῦσα τοῖς ἀστεῖσμοῖς ἐστὶ φαρμακόμελι^q. Ἀστεία παρέγκλισις ἐξηγήσεως τοῦ γίνεσθαι φρόνιμοι ὡς οἱ ἄφεις.

ΕΡΙΣΤ. L. Ὁ τοῦ Βάκιδός σε πινοσκέτω χρησμὸς και Σιβύλλης] Σχολ. μέχρι τοῦ ἔσχατα γαίης Βάκιδος ἐστίν, τὸ δὲ ἐντεῦθεν Σιβύλλης.

^p ἐλεκτικῆ B. ἐ***κῆ A.

^q φαρμακόμεν A.

Ἐχεπευκῆ—δριμεῖα λέξεις, ἥτοι πευκι . . ἄς ἀπαιτούσας[†].

EPIST. LXI. Ὅτι οἱ Κερκυραῖοι ἀπάντων ναυτικώτατοι.

Εἶδον τὸ ὕφος, κερχίδος ἔργον Θηβαϊκῆς—αἴπενος[§] ἰστουρ-
γικὰς εἶναι τὰς γυναικὰς Θηβαίων.

5 Οὐ μετᾶσχοιεν] Μετᾶσχοιεν, προπαροξυτόνως· μὴ μέντοι
προπερισπωμένως μετασχοῖεν· ὡς ἀναβοῖεν, ἢ καταβοῖεν· τού-
των γὰρ ἡ μετοχή ἦν εἰς σ λ^η· (sic) ἀναβάς, καταβάς· τοῦ
μετᾶσχοιε δὲ ἡ μετοχή, ὁ μετασχὼν, εἰς γ λήγει, ἀλλ' οὐκ
εἰς σ· ὅθε πρόσχωμεν λέγεις προπαροξυτόνως, ἀναβῶμεν δὲ
10 καὶ καταβῶμεν, προπερισπωμένως.

EPIST. LXIII. Οὐκ οἶδα τίς ἄρα ἦν ὁ Μεγιστίας—
versus finem.

Προσαγορεύω δοτικῆ· Ἀττικῶς δὲ αἰτιατικῆ, ὡς παρὰ Ἀρι-
στοφάνει·

15 χαίρειν μὲν ὑμᾶς ἐστίν, ἄνδρες δημόται,
ἀρχαίων ἤδη προσαγορεύειν καὶ σαπρόν.

EPIST. LXVIII. Ἐρμού τεχνήν—νῦν τὴν κλεπτικὴν.

EPIST. LXXII. Τὰ γράμματα Παλαμῆδης ἐφεύρηκε]

Οὐ Ναυπλίου παῖς, οὐδὲ ὁ Κάδμος, ὡς ὁ λόγος, εὔρεν ἐν Ἑλληνί-
20 τὰ γράμματα· γράφει δὲ οὕτως, ὥσπερ εἰσὶν οἱ λόγοι· Τζέτ-
ζης ἐγὼ γὰρ καὶ πρὸ τῶν Κάδμου χρόνων χρησὸν παλαιὸν
ἐκτεθειμένον φρά[†]την[‡] Κάδμου δοθέντος τῷ προκειμένῳ λόγῳ·
ἔχει δ' ὁ χρησμός ὡδε τοῖς λόγοις λέγων.

Χρησμός·

25 Φράζω δὴ τὸν μῦθον Ἀγήνορος[¶] ἔκγονε Κάδμου,
Ἡοῦς ἐγρόμενος προλιπὼν ἴθι Πυθῶ διὰ

καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ χρησμοῦ.

EPIST. LXXIII. Ἡ τρεῖς μυροπόλας ἐργαστηριακὰς
οἰκήσεις. Ζήτηι τὸ ληφθὲν τῷ βεβηλῶ παιδίῳ.

30 EPIST. LXXIX. Δέομαι ὑμῶν] Δέομαι αἴτησιν αἰτια-
τικῆ· Ἀττικῶς δέομαι ἐστησίως (sic), τῶν λοιπῶν διαλέκτων.

EPIST. LXXX. Πανσέβαστέ μοι σέβαστε—γραφέν-
των μοι] Ἦτοι ὧν ἐδήλωσα τῇ προγραφείσῃ ἐπιστολῇ.

[†] παιτούσας B. πεί . . κια ἄ . . παιτούσας A. [§] . . . πέν^ο A. [‡] Sic
Codd. [‡] ἀττικῶς . . . δοθέντος A. [¶] ἀγήνορος Codd.

ΕΡΙΣΤ. LXXXII. Τὸν οὐρανὸν ὑπεστόρεσας] Παροιμία ἐπὶ τῶν εὐτελεῖ μεγαλυνόντων.

ΕΡΙΣΤ. LXXXIII. Ἐλεπόλεις] Λιθοβόλα ὄργανα δι' ὧν αἱ πόλεις ἀλίσκονται.

Τὸ τεταρτηρὸν] Τέσσαρα γὰρ ὄντα τοῦ ἰσταμένου τὰ τε-5
ταρτηρὰ, οὐ σῶα τρία ἐκοίησε· καὶ τριτηρὰ, ἀλλὰ δωδεκατη-
μορίῳ ἰστάμενον λειπομενον εἰς τὸ τοῦ τριτηροῦ ποσόν.

Ἡ ἀρετὴ] Ἡ ἀρετὴ μονοτρόπων ὁ καθηγούμενος τῆς μονῆς
τῆς τοῦ παντοκράτορος ὁ α^χ (sic) Ἰωσηφ.

Ἡ γλῶττα] Γλῶττα δὲ καὶ ὀφθαλμὸς τῆς ἱεραῦς γερουσίας, ὁ 10
ἀρχιερεὺς τῆς ἐφ' (sine dubio Ἐφέσου) Ἰωάννης ὁ Κολπωτός.

ΕΡΙΣΤ. LXXXV. ἐζωγράφησε] Ἀντὶ τοῦ ἠνδριατοῦρ-
γησεν ὁ Λύσιππος γὰρ ἀνδριαντοποιός, οὐ ζωγράφος.

ΕΡΙΣΤ. LXXXVI. Ad init. ἡ λογικὴ] Μεθόδῳ δει-
νότητος κατὰ τοῦ πανιῶ... αὐτα δοκεῖν γράφει ὁ ῥήτωρ τὸν 15
βασιλέα διδάσκει τοῦ θριαμβου τὴν δύναμιν· ἀτέχως γὰρ καὶ
παρεφθαρμένως ἐγένετο. τὸ δὲ βασιλέα ἐλέγχειν ἢ νοθετεῖν
ἐμφανῶς ἐπιζήμιον· ἐκφράζων δὲ καὶ τὰ τοῦ θριαμβικοῦ δί-
φρου, δείκνυσιν ἀπρεπὲς εἶναι τὸ, ἄρματι θριαμβεύειν.

ΕΡΙΣΤ. LXXXIX. ἄγροικος] Ἄγροικος ὁ ἀμαθής· 20
ἀγροῖκος δὲ ὁ ἐν ἀγρῶ οἰκῶν Ἀττικῶς δὲ ἀντιστρόφος· ὡς τὸν
παρ' ἡμῖν γελοῖον καὶ ὅμοιον, γέλοιον καὶ ὅμοιον. λέγοντες· τὸ
δὲ παρ' ἡμῖν τρόπαιον, αὐτοὶ τροπαῖον καὶ σπηλαῖον ὁμοίως.

ΕΡΙΣΤ. CIV. ἰοῦ] Πᾶσα δίφθογγος τελικὴ εἰς οὐ λή-
γουσα καὶ ἐφ' ἑαυτῆς ἔχουσα τὸν—τόνον περισπᾶται· σεση- 25
μείωται τρία· ἰδοὺ δεικτικόν· οὐ ἀπαγορευτικόν, καὶ ἰοὺ σχετ-
λιαστικόν· ἰοῦ δὲ ἐπὶ χαρᾶς περισπᾶται, καὶ ὁ ἰὸς τοῦ ἰοῦ.

Πέμματα] Πέμμα ἢ ἀποστολὴ, δύο μμ· ἐκ τοῦ πέμπω,
πέμψω· πέμα δὲ ὁ πλακοῦς καὶ ὁ μαστὸς ἄρτος, ἐν μῦ· ἐκ
γὰρ τοῦ πέττω, πέσσω, πέμα. 30

Κάθαρμα] Κάθαρμα δυσειδέστατον ἀνθρώπιον^ν ἔθνον ἐν ταῖς
συμφοραῖς ὑπὲρ πάσης πόλεως· καὶ τοῦτο φαρμακὸν καὶ κάθ-
αρμα ἐκαλεῖτο.

^ν ἀνθρώπειον B.

Πυραμοῦντα] Πυραμοῦς εἶδος πλακοῦντος ἐκ πυρῶν πεφρυγμένων καὶ μέλιτος, ὡσπερ ὁ σησαμοῦς.

ΕΡΙΣΤ. CVI. ὁ θεοφιλέστατός μοι—ad init. πραγματική κἄν ἐπεξεργασίαν κεφαλαίων οὐκ ἔχη.

5 ΕΡΙΣΤ. CVII. ἐθρήνησε καὶ φυτουργός—init. τὸ σχῆμα πολλαπλοῦν ἄρσις· ἀναφορά ἢ καὶ ἐπιμονὴ λέγεται· ἐπεξευγμένον κατ' ὄνομα· κομματικὸν ἀπόδοσις· καὶ πάρισον καὶ ἰσοκατάληκτον· ἰδοῦ σχῆμα ἑξαπλοῦν· ὅταν οὖν ἀκούσης Ἑρμογένους λέγοντος σχῆμα διὰ σχήματος μὴ ἐκφέρεσθαι, λέγε
10 τούτῳ σιωπᾶν.

CHIL. V. 202.

Σοὶ τῷ Κοτέρτζη^ω καὶ φιλοῦντι δεσπότη·
νῦν μέχρι τοῦδε τὰς δυσόδμους βορβόρους
τοῦ χοιριῶντος τοῦδε καὶ κοπρογράφου,
15 (οὕτω χρεῶν καλεῖν γὰρ ἢ καλλιγράφον)
Τζέτζης καθαίρει τεχνικῶν λόγων πτύοις·
ἐπεὶ δὲ μέλλεις ποῖ δραμεῖν τῶν ἔνθαδε
παλιδρομεῖν τε σὺν Θεῷ πλὴν ἐν τάχει,
εἴμι τὸ τέρμα μὴ περανθῆ τοῦ βίου·
20 τὰ λοιπὰ λοιπὸν ἑξαποξέσω τότε.

203. Σῶφιδι—

τὸν Σῶφιν μέγα γράφε μοι· Σούφισ ἦν καὶ Σοῦφισ,
καὶ Σῶφισ δὲ γενόμενος, εἰς μέγα μετετέραπη.

205. Γραμμάτων] Καὶ πάντων τῶν χρειωδῶν βίῳ^z.

25 209. Ἀραβίας—

Τὸ Ἀραβὶ γράφε μεθ' ἐνός, μὴ δὲ διπλοῦ τοῦ ῥῶ μοι·
Τζέτζης ὁ τοῦτο λέγων σοι· μὴ κείθου τοῖς βαναύσοις.
καὶ Φαληρεὺς Δημήτριος ῥητορικῆς φῆ γράφειν.

393. Ἐπιδημεῖ δ' εἰς Αἴγυπτον] Μετὰ πεντηκοσίων ἐτῶν
30 φησὶν ἐπιδημεῖν τὸν Φοίνικα τῇ Αἰγύπτῳ· οὕτω φησὶ καὶ
Αἰλιανός· λέγει δὲ καὶ θάπτειν τὸ ὄρνεον τὸν αὐτοῦ πατέρα ἐν
Ἡλίου πόλει.

^ω κοτέρτζη A.

^z βίῳ B.

438. Ἀπολλωνίου χρόνους] Οὗτος ὁ Ἀπολλώνιος, Ἄμασις δὲ ἦν Αἰγύπτιος βασιλεὺς ἀγαθότατος· περὶ τοῦ ἀγαθότατος ἐσχολίασα ἀλλαχοῦ.

503. Γραφή] Ἄρχεμος ὁ ζῳγράφος, ὁ Βουπάλου Ἀφηνίδος πατήρ, τὴν Νίκην ἐπτερωμένην ἔγραψε, καὶ τὸν Ἔρωτα. 5

582. Κατάχρησις ἐστὶ τὸ χρᾶσθαι τισὶ πολλάκις καὶ τρυφᾶν· παράχρησις δὲ τὸ παρὰ τὴν συνήθειαν τί λέγειν ὅμως φόβῳ τῶν χυδαίων, καὶ αὐτὸς πολλαχοῦ κατάχρησις γράφω ἀντὶ τοῦ παράχρησις.

594. Κατάης] Ἡ Κατάη γυνὴ ἦν τοῦ Πορφυρογεννήτου 10 κυρίου Ἀλεξίου· ἦς ὑπὸ χεῖρα ἡ Ἀσπᾶ, ἣτις Παλαιόγῳ συνεζύγη.

598. In text. Tzetz. Codd. A. et B.

μετὰ θανάμ τῆς ἑαυτοῦ, παρβενικῆς συζύγου.

Kiessl. μετὰ θάνατον.

15

671. Πανδίων] Ἐπὶ τοῦ Πανδίωνος τοῦδε, Διόνυσος καὶ Δημήτηρ ἦλθον εἰς τὴν Ἀττικὴν ἥτοι τότε τῆς Ἀττικῆς οἰκουργία καὶ γεωργία² ἐγνώσθη, καὶ Ποσειδῶν καὶ Ἀθηναῖα τότε περὶ τῆς Ἀττικῆς ἤρισαν· διὸ καὶ Εὐμόλπος ὁ Ποσειδῶνος πρὸς Ἐρεχθεῖα τὸν τοῦ Πανδίωνος ἐξήνεγκε πόλεμον· ἐν ᾧ ἐνί- 20 κησεν ὁ Ἐρεχθεύς.

691. Τὰ ἐκ τοῦ αἰος] Τὰ γὰρ ἐκ ῥημάτων³, οἷον πέμπτω, πεμπταῖος, πεμπταίου, καὶ τὰ ὅμοια πάντα, δίφθογγα γράφεται.

732. Μάζαν] Μάζα μὴ ἄζα τις, ἀλλὰ τὸ νεοφύρατον 25 ἀρτίδιον.

750. Κ' ἀφῆ] Ἀφῆ καὶ ἄρμα, καὶ τὰ λοιπὰ οἱ Ἰωνες ψιλοῦσιν.

755. In Hipponactis vers. ἐν δὲ τῷ θυμῷ. Dubn. e Cod. A. θυμὸς τὸ ἄρβεν αἰδοῖον. sed Cod. B. τὸ ἄρραιον. 30

789. Ὅσιρις] Σημ. Ὅσιρις, ὅτι τὸν πολυφθαλμον σημαίνει.

—Γ'

^x οἰνοῦρ. καὶ γῶρ. B.

^y κρίματων B.

872. Γνωσιμαχήσας] Γνωσιμαχήσαι ἐστὶ τὸ γνῶναι, ὅτι πρὸς κρείσσονα μέλλει μάχεσθαι, καὶ οὕτω τῆς πρὸς ἐκεῖνον μάχης ἀποστήναι· οἷδ' ἄλλως τοῦτο^α νοοῦντες, διλιπινουδίοι^β εἰσὶν· οἴονται γὰρ οἱ σοφομαθεῖς τὸ λογισμομαχεῖν.

5 957. Ἰρηξ] Παντὰ τὰ πτερωτὰ κυνηγετικὰ παραχρηστικῶς ἴρηκες λέγονται.

CHIL. VI. 6. Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασσεὺς φησὶ, ἀγνεύεται τὸ στόμα τῶ Δημοσθένει.

23. Πολυάνδριον θέλω] Ἦγουν οὐδὲ νεκρῶν ἐρῶ σωρείας
10 ὄραῖν.

40. Σημείωσαι, ὅτι τὸ εἰρημένον παρὰ Λυσία γλαφυρῶς ὁμοῦ καὶ σεμνῶς τὸ Ἀντιόπη, αἰσχυρῶς ἀνέπτυξε Δημοσθένης, ἀπὸ τριῶν τρυπημάτων τὴν ἐργασίαν εἰπὼν ποιουμένη.

77. Γλύκων] Καθ' ἑτέρους Γέλων.

15 81. Σκυθίδι] Χαιρεστάτη ὄνομα τῇ Σκυθίδι.

169. Τὸν Ἀρπαλον] Οὐ μόνον διὰ τὰ Ἀρπαλεῖα χρήματα ἀνηρέθη Δημοσθένης, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ δέξασθαι χρήματα παρὰ Δαρείου, εἰς τὸ ἀσχολεῖν Ἀλέξανδρον, καὶ μὴ ἐᾶσαι περαιωθῆναι κατὰ Περσῶν. ἂ λαβῶν ἔπεισεν ὁ ἀλιτήριος τῆς Ἑλλάδος
20 ἀποστήναι Θηβαίους, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τῆς παρουσίας ζωῆς· κατασκάπτει γὰρ τὰς Θήβας Ἀλέξανδρος πλὴν τῆς Πινδάρου οἰκίας.

Schol. ad Tit. Hist. 38. ut vid.

ἮΩ Τζέτζης—

25 Τὸν Ἀλφίον^b τὸν ποταμὸν τὸν ἐκ Πελοποννήσου πῶς οὐκ ἐμνήσθης πώποτε^c ἱστορικῶς συγγράψαι ὅπερ καὶ μᾶλλον ἔμελλεν ὑπὲρ τῶν ἄλλων, ὡς βασιλεὺς τῶν ποταμῶν τῶν Ἀττικῶν καὶ Θράκων^d; λήθη σοι γέγονεν πολλή, οὐκ οἶδα πῶς ἐπῆλθεν
30 ὅπότ' ἐμνήσθης Ἡρακλῆ καὶ κόπρου τοῦ Αἰγείου,

^α τοῦτον B. ^β σιλιπινουδίοι Dubner. ^γ Sic Codd. ^δ κόπρ. A.
κόπρ. B. ^δ Θρῶ A. θρά B.

τότε καὶ μόνον εἶρηκας τὸν ποταμὸν ἐκτρέψαι,
 τὴν κόπρον ἐκκαθάραντα ἐκ τῆς αὐλῆς Αὐγείου.
 οὐκ ἠκούσας, οὐκ ἔμαθες τὸ ἄμικτον^ο τὸ τούτου,
 τὸ τῆς θαλάσσης ὕδατος ὡς ἀλμυρὸν τῇ φύσει
 φυλάττειν τὸ γλυκυρρόον εἰς Σικελλοὺς χωροῦντα[†] 5
 Ἄρεθουσία τῇ πηγῇ ἠγαπηκῶς, ὡς λέγουσιν.
 ἐγὼ γὰρ Διονύσιος ἐκ τῆς Πελοποννήσου
 τοῦτο καὶ μόνον ἐνθυμῶ τὰ δ' ἀλλὰ γὰρ οὐ λέγω.
 καταγιώσκω σου πολλὰ κοπάζων παντογράφους^ε.

266. Τοῦ Ἰωνᾶς γενική. 10

273. Σημείωσαι φалσογράφους.

281. Σημείωσαι τίνες ἐπιμελήτραις ἦσαν τῶν τριχῶν καὶ
 οὐνύων τῆς Κλεοπάτρας.

335. Γαῦλοι] Γαυλοὶ δὲ ἀγγεῖα ποιμενικά.

361. Εὐώνων] Τὸ εὐωνον ἐστὶ σίλφιον, τὸ σίσγυδον, καὶ 15
 ἢ λεγομένη τίλλις ἕτερόν τί ἐστι.

373. Ἄνεψιάν] Ἄνεψιοί, οἱ τῶν ἀδελφῶν παῖδες πρὸς ἀλ-
 λήλους, ἦτοι οἱ ἐξαδελφοὶ ἀδελφιδοὶ δὲ, τῶ ἀδελφῶ τοῦ πατρὸς
 οἱ τῶν ἀδελφῶν ἐκείνου παῖδες, οἱ κοινῶς καλούμενοι ἀνεψιοί.
 ἀνεψιαδοὶ δὲ, οἱ τῶν ἐξαδέλφων παῖδες τοῖς ἐξαδέλφοις πατέ- 20
 ρων ἢ μητέρων θυγατριδοὶ δὲ καὶ υἱοὶ, παῖδες θυγατέρων καὶ
 υἱῶν, ἦτοι ἔκγονοι.

430. Γεγέννητο (sic)] Σχῆμα τὸ καλούμενον ζεῦγμα^{φζ}
 παρ' οἷσδε, ἐπεξευγμένον παρὰ ποιηταῖς δὲ, συνεκδοχῇ παρὰ
 δὲ τοῖς ἀφραίνουσιν, ἀπὸ κοινοῦ· πολλὴ γὰρ διαφορὰ συνεκδο- 25
 χῆς καὶ τοῦ ἀπὸ κοινοῦ.

444. Σημείωσαι μέθοδον δεινότητος, ὅτι οὐ δεῖ πρὸς τὰ
 κεκρατηκότα πάθη ἀντιτείνειν, ἀλλὰ συντρέχειν μὲν πρῶτα,
 εἶτα, μετρίως τὴν ἀντίθεσιν φέρειν.

466. Μετὰ τῶν ἄλλων δουλομικτῶν, καὶ τούσδε τοὺς τέσσο- 30
 σαρας, ὧν οἱ^η τοῦ Ἀριστοτέλους μὲν Ἐπιλλίς ἐκαλεῖτο, Ἄρτε-

^ο ἄμικτον B. [†] χωροῦντα A. χωροῦν τὰ B. ^ε πάντ' B. in
 Cod. A. marg. absc. omnia hæc sunt valde mutila. ^η Sic Codd.

μῖς δὲ ἢ Πλάτωνος, ἢ Μενελάου Τηρίς· τὴν Ἑβραΐδα δὲ οὐκ οἶδα.

565. Κλέαρχος] Ὁ Κλέαρχος καὶ Παλαίμων ἐκαλεῖτο.

700. Σημείωσον ἄλλοι δὲ λέγουσιν σ' πηχ^ι ἦν¹ δρόμος.

5 707. Λωτὸν] Ἡμεῖς δὲ νοοῦμεν λωτὸν λέγειν τὸ γλυκοκάλαμον ὃ ποιεῖ^k τὴν ζάχαριν¹.

799. Μύλου] Μύλωνος φαμέν, νῦν δ' ἀστεῖσμά ἐκουσίως βαρβαρίζομεν.

886. Ζήτ— Ὁ μιαρὸς ὁ κόπελος στίχους παρῆκε τῆδε.

10 918. Ἐξ Ἑλικῶνος] Τὸ σχῆμα προσεπεξευγμένον ὡς τὸ ἦχι ρὸς Σιμόεις συμβάλλετον, ἢ δὲ Σκάμανδρος (Il. E. 774.)

δ καὶ Ἀλκμανικόν.

953. Περὶ μέλιτος Ὑμηττίου καὶ νόει καὶ ὅτι πάντων μελίτων ξηρανομένων ἕγρον αἰεὶ τοῦτο τηρεῖται.

15 963. ὁ αὐτοκράτωρ] Ἔστι γὰρ^m καὶ ἰδιώτης Ἰουλιανὸς Χαλδαῖος ἀστρολόγος.

CHIL. VII. 66. Θαλυσιών] Θαλύσια αἰ ἀπαρχαὶ τῶν καρπῶν.

68. Ἔθων] Ἐξ ἔθους βλάπτων.

153. Σχάλα] Παρὰ τὸ σχᾶ, τὸ κρατᾶ, καὶ τὸ σχάζωⁿ.

20 169. Τὸ κατὰ τινος ἐγὼ Τζέτζης φημί, οὐχ ὁ Πausανίας^o.

255. Καλολάϊξιν] Πῶς λέγεται τὰ παρὰ τοῖς παισὶ λεγόμενα καλαλάϊξια^p.

267. Λίχοντας—ἐπιθυμοῦντας.

299. Σερβίλιος] Ῥωμαϊκῶς, ἰ Ῥωμαῖοι γὰρ ἦτα, ἦ δί-
25 φθογγον, ἦ ω μέγα οὐ γράφουσιν, ὅθεν οὕτως ἐγὼ ταῦτα γράφω.

319. Τριάκων] Ἀργεῖος ἦν ὁ Τριάκων.

367. Κατ' ἄλλους—

Ἰππόστρατος τὸν Αἴγυπτον ἐξ Εὐρυρόης Νείλου

μόνης υἱοὺς πεντήκοντα λέγει γεγεννηκέναι,

30 τὰς θυγατέρας πάσας δὲ τὸν Δαναὸν ὁμοίως

ἐκ τῆς Εὐρώπης θυγατρὸς τοῦ εἰρημένου Νείλου.

i ἦν A. k ποιῆ B. l τὸ σάχαρ A. m κ^ς B. n ἦ τὸ ἀσχά-
ζω B. o πασανίας B. p Hoc Schol. caret B.

493. Πρὸ λόγου—ἦτοι ἀμέσως.
647. Πρωτάγορας ὁ Περιηγητής, καὶ Πτολεμαῖος Διονύσιος.
696. Ἐγὼ οὐδὲν τα^p πιστεύω.
748. Τῷ βιβλίῳ] Τοῦτο τὸ βιβλίον πρότερον ἐγεγόνει 5 βιβλίον ἄγραφον, καὶ ὕστερον ἐγράφη, ὡς λοιπὰ βιβλία τοῦ Τζέτζου^q.
764. Στερνόφθαλμοὶ δε] Ἀλκμᾶνος^r, Αἰσχύλου δὲ οἱ στερνόφθαλμοι.
773. Ζήτει μὴ παρέλειψε^s στίχος. 10
777. Ἐμπεπαρμένους—
ἡ ἄρτη τοῦ ἐφεύρηκας, καὶ γράφεις πεπαρμένας.
807. Ἐκ τοῦ Ἰπποκράτους δὲ τοῦτο φησί.
838. Τῶν Μυλιῶν] Οὐχ ὅτι ἀλληγοροῦσιν τοῦτο, ἀλλὰ Σολύμους μὲν φασὶ τοὺς Μυλιᾶς. 15
839. Ὡ μίαρὲ, παμμίαιε καὶ κοπρωτὰ βιβλίων Ἐβραῖε, τοὺς Ἐβραίους νῦν Ῥωμαίους ὀνομάζεις.
849. Τὸ σχῆμα ἀστείον καὶ χαριεντισμός· ἔστι δὲ τῆς γλυκύτητος μεθ' ἑκουσίου κοινολεξίας.
853. Τὴν βίβλον τὴν πρωτόγραφον ἐμοῦ τις ζητησάτω, 20 καὶ ἐξ αὐτῆς ὀρθούτω δὲ τὰς τούτου φλυαρίας.
889. Τὸ σχῆμα ἐφερμηνευτικόν· ἀνεπιὸς γὰρ ὁ ἐξάδελφος.
949. Σώστρατος—
Τὸν Σώστρατον ὁ μίαρὸς Σώκρατον, βλέπεις, γράφει. 25
955. Οὗ Νέβρω^s] Γράφε καὶ νεβρω . .^t
959. Σημείωσαι πατροδιδάκτους· Ἰπποκράτης καὶ τούτου παῖδες· Νιχόμαχος ὁ Ἀριστοτέλους· οὗτος ὁ Τζέτζης ὁ Χοιρίλλου, καὶ Σωπάτρου^u δισυριανοῦ^v, καὶ Πλουτάρχου υἱός, καὶ πρὸ τούτων οἱ Πυθαγόρου παῖδες καὶ ἕτεροι μυρίοι. 30
989. Καὶ γὰρ οἱ ἰατροὶ θεωροῦντες τὴν τὰς νόσους τὰ

^p Sic Codd. ^q τζέτζη B. ^r Non liquet ad quam vocem Alcmædis mentio refertur, στεγαγόποδες aut in pr. v. ἡμίκυνες, μακρόκρανοι &c. ^s παρέλειπε B. ^t Sic A. hoc Sch. caret B. ^u καὶ om. A. mox σωπάτρς. ^v Sic B. leg. καὶ Συριανοῦ.

πᾶ^ω, τὰς λύπας, τὰς πηγάς^χ ἰδίας λύπας^γ αὐτοὶ αὐτῶν
κερδαίνουσιν.

CHIL. VIII. 24. Φθάσαι] Φθάσαι καὶ μακρὸν καὶ βρα-
χὺ ἐστίν· ἀπὸ μὲν τοῦ φθάω, φθῶ, φθᾶσαι μακρὰ, ἀπὸ δὲ τοῦ
5 φθάζω, φθάσαι βραχὺ· ὡς τὸ εἶσαι, εἶσαι.

41. Ζήτει τὸ Τζέτζου ἐφευρεῖν πρωτόγραφον βιβλίον, ἐκ-
εἰθέ τε μετάγραφε, μὴ δ' ἐκ βορβόρου τόσης.

144. Καὶ καταράττων—

Ἄνεμους ῥάππας ἤκουσε τίς πώποτε τῶν δένδρων ;
10 ὡς γράφων τὸ βουβάλιον τὴν βίβλον ἀχρειοῖ μου,
ἀβάσκανον τοῖς γράψασι, πρὶν κ' ἂν διορθώσω.

223. Αὐτὴν] Αὐτὴν πρὸς τὸ σημαίνον· ὁ γὰρ θηητό-
ψυχος θηητὴν δοξάζει τὴν ψυχὴν.

373. Μηδεὶς σόλοικον τοῦτο νομῖσαι, ἀλλ' οὕτω συντα-
15 τέτω· ἦν ζῶν μυκώμενος ἦλθε θηλάσαι μύσχος· εἶτα τὸ λόγος
φησὶν, ἣ φέρεται, ἣ τοιούτων.

449. Ὑπερυδραργυρίζειν—

Νικᾶν καὶ τὸν Ὑδράργυρον, ὃς κλέπτης ἦν ἐν χρόνοις Τζέτζου
τοῦ συγγραφέως.

20 584. Ζαβουσκοτέλη βαρβαρισμός ἐστι διὰ τὸν ἀστεῖσμόν,
Κούρβας υἱῆ^ε οὐδὲ σκοουτέλην ἐνόεις γράφειν.

717. Καὶ νήσους τίς ἀρσενικὰς τῷ μιανῶ νῦν μάθε,
τῷ ὅστις κατηχρεῖωσεν, ὡς βλέπεις, μου τὴν βίβλον.

718. Ἰουερνία] Ἡ λεγομένη Βαραγγία^α.

25 878. Ἐκοστάσεις] Ζήτει· λείπει τὸ εἶσιν οἱ μαινόμενοι^β
τὸ γράμμα τοῦτο κόπρος ἐστὶν Αὐγέου.

895. Ποιτίαις] Ἀριστοτέλης καὶ ἕτεροι πιτύαις^γ γρά-
φουσιν, αὐτὸς δὲ ποιτίαις γράφω, κατὰ τὸν Ἀλκίφρονα ῥή-
τορα.

^ω Sic A. ταπᾶ^π B. ^χ Sic B. sed A. κλη^η quod κλησιου sign.
vid. et fort. verum est. ^γ Sic A. διάρλυτ. B. ^α Sic B. Κούρβας
ἢ δὲ A. ^α Sic A. hoc Schol. caret B. ^β καινόμενοι B. ^γ πι-
τύαις .

CHIL. IX. 70. Καταστρατηγία ἐστὶ μηχανὴ στρατηγού
εἰς ἀπάτην τῶν πολεμίων, ἑαυτοῦ δὲ νίκην.

114. Ἦν γὰρ καὶ Γίγας Πορφυρίων.

868. Θεωδώριτος κύριον, ι, θεωδώρητος ὁ ἐκ Θεοῦ δωρηθεὶς,
ἦτα. 5

CHIL. X. 77. Μῶλυ^d εἶδος βοτάνης, ἥπερ ἔδωκεν Ὀδυσ-
σεὺς τοῖς ἐταίροις^e αὐτοῦ, καὶ ἀπεκατέστησεν αὐτοὺς ἀνθρώ-
πους ἀπὸ τῆς ἀλλοιώσεως τῆς Κίρκης τῇ ἀγριότη^{μν} λέγεται
οὕτως.

846. Ζήτει στίχους· τί πρῶτον εἶπω, τί δ' ὕστατον ἐξε- 10
ρέωμαι; Τῆς μιαρᾶς γονῆς τὸ μιαρότατον ἔγγονον, ὅλα χωρία
λόγου καὶ ἱστορίας ὅλας κατελίμπανε.

940. Ζήτει στίχον ἢ στίχους· κ' ἂν τι ἀληθὲς γράφει ὁ
μιαρὸς, γράφει καὶ τοῦτο ἀπόζον τῆς μιαρᾶς τούτου ψυχῆς·
οὐκ οἶδα τί γράφεις^ς μιαρὸς, οὐδὲ ὀρθοῦν δύναμαι. 15

978. Κερατ^h μιαρῶ υἱῆ, τίνα εἰσὶ ἀ γράφεις, καὶ ἀ κατα-
λιμπάνεις, καὶ κατεκόπρωσάς μου τὴν βίβλον.

CHIL. XI. 393. Χρησμοὶ ψευδεῖς δοκοῦσι τῷ Τζέτζη οἱ
ἐξ ἰάμβων χρησμοὶ, ὅπου γε καὶ τινὲς τῶν ἠρώων.

547. Στρεψιαδὴν] Οἱ Αἰολεῖς, καὶ συμφώνων ἐπιφερομέ- 20
ων, τὰ τοιαῦτα μετὰ τῶ ν γράφουσιν.

745. Ζήτει πάλιν· στίχον παρέλειψε τοῦ μιαρῶ Κερατᾶ¹
ὁ υἱός.

787. Τοῦ τράγου ὁ υἱὸς οὐδὲν ἀνόθευτον ἐᾷ^k.

897. Ἰαμβοὶ ἐμοὶ ἐκ τῆς εἰς τὴν Πτολεμαίου χωρογρα- 25
φίαν μεταφράσεως.

899. Σαύου] Σαύας καὶ Σαύης καὶ Σάβος καλεῖται· καὶ
ἀπὸ μὲν τοῦ Σαύας, Σάβα κλίνεται· ἀπὸ δὲ τοῦ Σαύης, καὶ
καλεῖται.

909. Πρὸς τῷ Κιάμβρω] Κιάμβρος ποταμός· πῶς δὲ 30

^d Hoc Schol. solus habet B. ^e ἐτέρους Cod. ^f Sic Cod.

^ς γράφει ὁ μ. Α. ^h Sic A. κέρατα B. ⁱ Sic A. κεραστ^σ B.

^k Hoc Schol. caret B.

εἶπον πρὸς τῷ Κιάμβρῳ δοτικῇ, καὶ πρὸς Μακεδόνων χθόνα
αἰτιατικῇ; πρῶτον μὲν Ἀττικῶς, ὡς τὸ

καταφρονεῖ μοῦ καὶ Θήβας δε

δευτέρως δὲ, ὅτι ἢ πρὸς, ὅταν πλησιασμὸν δηλοῖ, δοτικῇ συν-
5 τάσσεται, ὅταν δὲ ἀντὶ τῆς εἰς προθέσεως, αἰτιατικῇ· ἐπεὶ δὲ
ἐν μὲν Κιάμβρῳ ποταμῷ, ζήτει.

1000. Τὸν Διονύσιον εἰρωνικῶς δὲ νέον εἶπον· πρεσβύτερος
γὰρ οὗτος ἦν Πτολεμαίου.

CHIL. XII. 212. Λήθης γεγονίας, καὶ ἀντὶ ἰε' Ὀλυμ-
10 πιάδος γραφείσης ἰά, ἔκκοψον¹ ἐκ τοῦ Ἡσιόδου χρόνους δεκαεξέ
καὶ μήνας 5', καὶ εὔροις^m τοὺς οὖς γράφουσι μέτρωνⁿ χρόνους.

233. Κατακόπρωσας τὸ βιβλίον καὶ χιασμῶν^o Φιλοξένου
ποιήσας ἐπάξιον κοπρίας οὐκ οἶδας γράφειν ἀλλὰ κοπρίους.

337. Μάθε κανόνα τεχνικόν, Κοῦρβας, υἱὲ τοῦ τράγου·
15 σάκκον τοῖς ἄνω μέρεσι δυσι τοῖς κκ γράφε
τοῖς κατωτέρω μέρεσι διὰ ἐνὸς τοῦ κ P.

341. Σημεῖνσαι τινὲς ἐφεῦρον χάρτας βαμβικίνους τὲ καὶ
βεμβράνας—ληροῦσιν^q οἷς ἐπέισθην ἐν τούτοις· Εὐριπίδης γὰρ
μέμνηται διφθερῶν, λέγων ἐν Πλεισθένει·

20 Εἰσὶ γὰρ εἰσὶ διφθέραι μελεγραφεῖς,
πολλῶν γέμουσαι Λοξίου γηρυμάτων^r.

398. Πρὸς τὴν Κάμινον, πόλιν τῆς Σικελίας] Εἰς κάμι-
νον σθεῖης σὺ υἱὲ μιαρῶτατε· κάμινον δὲ λαβράζουσαν, μὴ εἰς
τὴν καμικόνδε.

25 431. Καὶ πάλιν ὁ παμμίαιρος στίχον ἀφῆκε τῆδε.

451. Μίαν σελίδα ἄπταιστον, κ' ἂν τέκνον τράγου πάρεις.

516. Τῆδε, ἐνταῦθα· τῆ ἐνταῦθα, ἐπέκτασις τὸ δέ· προσ-
γράφεται δὲ τὸ ι, ὅτι τὰ εἰς η καθαρὰ ἐπιρρήματα προσγε-
γραμμένον ἔχει τὸ ι, πάντῃ· ἄλλῃ· πανταχῆ· τῆ, καὶ τὰ ὅμοια.

30 517. Εὐρωτας—ὅνπερ τασῶν καλοῦσιν Νίριν^s.

¹ ἔκκοψεν B. ^m εὔρης A. ⁿ μελίον Dubn. ^o χιασμὸν B.
P Deest hoc Sch. in Cod. B. ^q λυροῦσιν B. ^r γηρυμάτων A.
^s Sic A. alibi Νήριν. γήριν B.

526. Σπάρτη Λακεδαιμονία καὶ τὸ νῦν λεγόμενος Μηξή-
θρᾶς.

528. Σημείωσαι ἄθλιε Διονύσιε· μηδὲν εἰδὼς τί γράφεις,
σχεδὸν γὰρ κατεκόπρωσας ταυτὴν τὴν βίβλον πᾶσαν.

580. Τί τεθηκὸς καὶ σκοτεινὸν προοίμιον. Παντὸς λόγου 5
αὔται ἀρεταί, πλὴν τῶν αἰνιγματωδῶν, τῶν ἐσχηματισμένων,
καὶ τῶν μιμουμένων τινὰς ἀσαφεῖς γραφάς.

608. Ἀνώγη] Οὐκ εἶχετε, ὡς ἔοικεν ἀνώγειν, εἰς τὴν
ἀμόγην δ' ἔκεισθε καὶ οὐδ' αὐτὴν γινώσκετε.

622. Κούκ' ἀσμένη τόνδ' ἐξ ἐμοῦ δέχηι λόγον 10
Ἰωνικῶς.

631. Τοῦ Τζέτζου εἰσὶν αἱ ὕστεραι δύο ἐτυμολογίαι, αἱ δὲ
λοιπαὶ παλαιῶν. Κατορῶδεῖν γὰρ φασὶ καθορῶδεῖν.

661. Ἀχαρνεῖς—Ἀττικῶς ἦτα.

794. Ἐνὸ ἐπίθετον Ἦρας. 15

805. Οὐ λογισμὸς ἦν τίς σοι ἰδεῖν τὸ οὐλοῖς ἡμελξας, καὶ
τοῦτο δὲ, στίχον Αἰσχύλου νοῆσαι^β στίχον Ὀμήρου.

929. Καμήλους—

Ἄ στρατηγὸς ὁ Κάμιλλος, υἱὲ τῆς ἀνομίας,

ἐλέφαντι ἦν ὅμοιος δορᾶ^γ βοὸς μελαίνης^δ; 20

990. Οἱ Παῦλοι] Ἵδὸν δὲ τὸν Παυλίτζην.

CHIL. XIII. 79. Λέγοντα ταῦτα κατ' ἔπος] Ἐμπεδο-
κλῆς, ὅτι θεὸς ταῦτε κατ' ἔπος λέγει.

330. Εὐάρτητον τὸ εὐήμερὸς η^α, ἐκ τοῦ ἀρτῶ, ἀρτήσω γὰρ,
τοῦτο δ' ἐκ τοῦ ἀρτίω^β τοῦτο γράφω ὡς σχόλιον. 25

331. Καρύκκη μέρος τῆς γαστρὸς παραγεγεμισμένον^γ
ἐμμεμενθυλευμένον^δ

τύρω, ὠοῖς, καὶ μέλιτι, καὶ λάρδω καὶ ἑτέροις

ἵνα δὲ συμφανεστέρον^ε καὶ πεζοτέρως εἴπω,

ὅπερ μού^ς λέγουσι παραγεγεμισμένον. 30

^α κλῆσαι B. ^β μελέτης B. ^γ εἰς B. ^δ ἐμμεμενθυλευμένον B.
^ε συμφανεστέρον Dubn. nescio an typosetæ errore. ^ς Sic Codd.

491. Τιμωρῶ τὸ βοηθῶ συντάσσεται δοτικῇ, ὡς τὸ τιμωρῶ πατρί' τιμωροῦμαι δὲ τὸ κολάζω, αἰτιατικῇ.

496. Στίχος Βαβρίου τετραστίχος.

524. Χάσβην] Χάσβη, Χασβήθ, Χασβὶ τὸ αὐτὸ ἐστί.

5 565. Σοφοκλῆς διδάξον' ἡμῖν τοῖς ξυναλοῦσι τύχοις (Aj. 283.) νεκροθάπται δέ' διδάξόν με τὰ δικαιώματα σοῦ.

614. Τέλος καὶ συμπάντων τῶν ἱστοριῶν. Ἄρχῃ γὰρ περὶ γένος Ὀμήρου—

- Ἦ καὶ λεχοῖρου καὶ λυτρῶν^z βιβλογράφε
 10 Ὀμηρον ἔχρην τοῦ Θεοῦ^a τὰς δευτέρας
 τιμὰς παρ' ἡμῖν εἰσδεδέχθαι τῷ βίῳ^c
 καὶ γὰρ θανὼν ζῆ, καὶ λαλεῖ τεθαμμένος^b.
 ὅσα δ' ἐπαφέλησε τῷ παντὶ βίῳ
 ... ἂν διαγράψειε σύμπαντα λόγος^c
 15 ἀρχὰς δ' ἐρυθρὰς πανταχοῦ σὺ νῦν γράφων^c
 ὃ καρδίας χοιριώσης ἐκτόπως,
 Ὀμηρον αὐτὸν καὶ γένος τούτου μόνον
 μελεγεγραφεῖς καὶ ταῦτα τῇ Τζέτζου βίβλῳ.
 ἃ δ' αὖ Ὀμηρος σῆ λέγει χοιρωδία,
 20 ἄκουε τραῶς^c προσφνᾶ γὰρ σοι τάδε.
 ἤσχυνας μὲν ἐμὴν ἀρετὴν, βλάβας δέ μοι ἵππους.
 τῷ οἱ ἀπεμνήσαντο καὶ ἐκ θανάτοιο^c περ αἴση
 τοῦτο σοὶ ἀντὶ ποδὸς ξεινήιον^c, ὃν ποτ' ἔδωκ . .
 οὐ γάρ τις μ' ὑπὲρ αἴσαν ἀνὴρ αἶδος^d προιάψει.
 25 642. Βύκκων] Βύκκων δὲ ὁ βρύχων, ἦτοι ὁ ὄνος, παρά τε
 Λυδοῖς καὶ τοῖς κατ' Ἐφεσον Ἰωσι λέγεται.

^γ διδάξεν B. ^z λυτρῶν B. in marg. Codd. λυτρῶν ἐστί τὸ ὑπερέ-
 σιον, ὁ κενάλης, ἦγον ὁ βόρβορος ὁ καράβος τὸ περίσιν. ^a θῦ B. μῦ vel
 λῦ A. ^b λαλεῖται θαμμένος B. sed λαλεῖ τε . . . μόνος A. in quo
 cum margine multa abscissa sunt. ^c ξεινέιον B. ^d αἶδη B.

SCHOLIA AD ALLEGOR. ILIAD.

Ad IL. A. v. 1. Τὸ προοίμιον πρὸς τὸ κέλευσεν^ο πρόσ-
ωπον ἄψασθαι τὸν Τζέτζην ταύτης τῆς συγγραφῆς.

Ad v. Ἦδη χωρῶ] Ἀπόδοσις, ἣν ψευδῶς τινὲς καὶ ἀξίω-
σιν καλοῦσιν. 5

Ad v. Καὶ δὴ λοιπὸν] Ἡ κατὰ ῥήτορας προέκθεσις τῶν
κεφαλαίων προκατάστασις λεγομένη καὶ ὑπόσχεσις· κατὰ δὲ
ποιητὰς, προθεωρία καὶ προῦφήγησις, ἥτοι προδιήγησις, καὶ οἱ
ῥήτορες ἄλλως φασὶ τὴν προδιήγησιν.

Ad v. Σὺ δὲ Σμυρναῖον] Ὅτι παρὰ μόνῃ τῇ Σμύρῃ κα- 10
λεῖται (sic: ἀπ κεῖται?) Μέλῃς ποταμὸς, ὃν οἱ πλείους
φασὶν εἶναι Ὀμήρου πατέρα. Αὕτη κυρίως Ὀμήρου πατρίς.

Ad v. Τηλέμαχον—ἄλλως ληροῦσι] Ληροῦσιν εἶπον, ὅτι
ὁ Ὀδυσσεύς Τηλέμαχος ὕστερος ἦν Ὀμήρου, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ
χρόνου Προναπίδου τοῦ Ὀμήρου διδασκάλου, ὃς ἦν τρίτος ἀπὸ 15
Καδμῶν, Ὀμηρος δὲ τέταρτος· ὁ Θάμυρις δὲ πάλιν παλαιὸς
ἦν ἰσόχρονος Καδμῶν, πάππος Ὀρφέως· Ὀρφεὺς δὲ Μειλίπτης
υἱὸς τῆς Θαμύριδος θυγατρὸς, καὶ ἀλληγορικῶς Καλλιόπης
υἱὸς λέγεται.

Ad v. Θηβαϊκῆς καὶ Τρωικῆς (post repetita e supe- 20
riorib. verba ἀπὸ τοῦ χρ. Προν.—τέταρτος)] Ἦγουν ἐπὶ
Λαίῳ καὶ Οἰδίποδος, ἐξαρκέσας μέχρι τῶν Τρωικῶν καὶ κατω-
τέρῳ τὸ ὅτι ἐπὶ τῶν δύο ἦν στρατειῶν τὸ γὰρ περὶ Προναπί-
δου ὁ Σικελὸς Διοδώρος ἱστορεῖ.

Ad v. Ὡς Ἰωάννης χρονικὸς Ἀντιοχεύς· τοῦ ἐπίπλησιν 25
Μαλέλης.

Inter sequentia sectionum argumenta alicui ad-
junctum legitur—ὡς Τρυφιῶδωρος ἐν τῇ ἀλώσει φησὶ (de
Junone):

Μήτηρ ἀθανάτοιο πυρὸς φαεσίμβροτος Ἦρη.

30

Ad v. Εὐρηκε τοῦτον μέλλοντα] Τῆς Μενελάου καὶ Ἀγα-

^ο κέλασεν B. . . λευῶ A.

μέμνητος μητρὸς Ἀερόπης, καὶ Κλυμένης τῆς μητρὸς Παλαμῆδους, πατὴρ ἦν ὁ Κρατρεὺς (sic) ἐκ Κρήτης τῆς νήσου.

Ad v. Κατὰ τὰς ὄρνις ἄς] Τοὺς στραγαλίνοὺς, παρὰ τὸ ἐν ἀκάνθαις διάγειν· στραγαλίνοι δὲ, διὰ τὸ ποικίλον λέγονται 5 ἀπὸ Ῥωμαϊκῆς ἐσθῆτος λεγομένης στραγγαλίας, ἢ μᾶλλον τουναντίον, ἢ ἐσθῆς ἀπὸ τῶν ζώων ἐκλήθη.

Ad v. καὶ σὺν αὐτῇ τῇ Αἴθρα δὲ] Ἡ Αἴθρα τοῦ Θησέως ἦν μήτηρ, τοῦ πρώτου ἐπταετῆ τὴν Ἑλένην ἀρπάξαντος ὅτε δὲ Καστωρ καὶ Πολυδεύκης οἱ τῆς Ἑλένης ἐστράτευσαν ἀδελφοὶ 10 κατὰ Θησέως, οὐδένα τῶν Ἀθηναίων ἐλυμήναντο, μόνην δὲ τὴν ἑαυτῶν ἀδελφὴν Ἑλένην ἐπανεσώσαντο, καὶ ταύτην τὴν Αἴθραν σὺν αὐτῇ αἰχμαλώτευσαν ἧτις Αἴθρα τὴν μετ' Ἀλεξάνδρου φυγὴν τῆς Ἑλένης εἰς Τροίαν ἐπραγματεύσατο.

Ad v. Ὅθε καὶ ἤρπαξε τινὰς] Ὅτι ἤρπαξεν Ἀλέξανδρος 15 καὶ ἀπὸ Σιδῶνος γυναῖκας, περὶ ὧν Ὅμηρος ἐν ζ ραψωδίᾳ λόγον ποιεῖται λέγων· ἔνθ' ἔσαν . . . εὐπατέρειαν.

Post citatos de Antenore Menelai legatos excipiente versus, addit Tz.: Οὕτως ἐγὼ, ἀπὸ στήθους πάντα εἰδὼς, καὶ τὰ συνεσπαρμένα διαφόροις τόποις συνάγων, καὶ τοῖς 20 οἰκείοις προσφυῶς προσκολλῶν, καὶ εὐκρινῆ τὸν λόγον ποιῶν, τοὺς ἀκροατὰς οὐ συγχέω, καθάπερ τινὲς τὰ πρῶτα ὑστέρωσ, καὶ πρώτως τὰ ὑστερα λέγοντες, τινὰ δὲ μόνον ἀποφθεγγόμενοι ἀμυδρῶς καθάπερ αἰνίγματα.

Ad v. Ἀπὸ θαλάσσης καὶ δυσμῶν] Βορᾶς τινὲς διὰ δύο 25 ρρ γράφουσι· τὸ δὲ βορέας δι' ἐνός· ἐγὼ δὲ ἀπὸ τοῦ βορέας βορᾶς εἰδὼς τοῦτο γεγόνος, ὡς τὸ βορέας, δι' ἐνός ρ καὶ τοῦτο γράφω, καὶ γράφειν οὐ παύσομαι.

Ad v. Καὶ Θέτιδος] Τοῦ Νηρέως· ἐτύγχανε Θέτις δὲ ἡ σοφὴ καὶ λεκανομάντις, ἢ μήτηρ Ἀχιλέως, θυγάτηρ ἦν Χείρωνος φιλοσόφου. 30

Ad v. καὶ Ἀχιλεύς] Ἐν τοῖς φρενοῦσι μᾶλλον ἀρμόζειν γράφειν ἄχος γὰρ, ὡς λέγουσιν, ἦν Ἰλιέων εἴτ' οὖν τροφῆς ἄμοιρος, ὡς Εὐφορίων, καὶ πῶς διπλοῖς γράφοιτο τοῖς λάμδα λέγε.

Ante ad v. καὶ πλείστα δῶρα, inter lin. τούτου μέμνηται Πίνδαρος.

In verb. τὸν Μενoitίου, pro καὶ Φιλομήλης, “Γ’ καὶ τῆς Σθενέλης.”

In v. Φοίνικα τὸν, pro καὶ Κλεοβούλης, “Γ’ καὶ Εὐρυδίκης.” 5

Ad v. Οἶος ὁ Σικυώνιος] Σικυῶν ἐστὶν ἡ χώρα τῶν ἐλλαδικῶν^f Βλάχων.

E regione versus: καὶ μάλλον ἕνεκα αὐτοῦ καὶ δωρεὰ δόθη μοι: “Ὀμηρος καὶ οἱ πλείους Ἀτρέως φασὶ τούτους, Ἡσιόδου δὲ Πλεισθένου· καὶ Αἰσχύλος λέγων” 10

Ἄρατ’ ἰδέσθαι πᾶν τὸ Πλεισθένου γένος.

Ad v. Ἦν Ἀχιλεὺς τῆς Θέτιδος] Τὸν Ἀχιλλέα ληροῦσι τινὲς πεντεκαίδεκα ἐτῶν ὄντα ναυαρχεῖν φαίνεται δὲ καὶ Ὀμηρος ἐν τῇ ἰραψιδία τούτοις συνῆδων φησὶ γὰρ ὡς ἀπὸ τοῦ Φοίνικος, 15

πῶς ἂν ἔπειτ’ ἀπὸ σεῖο φίλων τέκος αἴθι λιποίμην, (Il. I. 437.)

Ad v. Οἱ δ’ ἄλλοι πάντες ἀδελφοὶ] Ἔτεροι δὲ Ἀρκεσιλάου Προθοήνορα καὶ Κλόιον μόνους φασὶν εἶναι ἀδελφοὺς, υἱοὺς Ἀστερόπης καὶ Ἀρηϊλύκου, ὡς καὶ ἡμεῖς ἐν ἐτέρᾳ γυναικείᾳ^ε βίβλῳ ἐγράψαμεν, καὶ Προθοήνωρ, Κλόιος σὺν τῷ Ἀρκεσιλάῳ 20 καὶ Ἀστερόπης υἱοὶ καὶ τοῦ Ἀρηϊλύκου.

Ad v. Λήϊτος παῖς Ἀλέκτορος] Ὀμηρος δὲ Ἀλεκτρώου τοῦτον φησὶ λέγων,

Λήϊτων αἴθ’ Ἔκτωρ. (Il. P. 601.)

Ad v. seq. verbum ult. inter lin. ἢ θεοβούλης. 25

Ad Diomedis descript.: Οὕτω γὰρ φησι (Θεόκριτος)·

Ἀργεῖα κυανόφρου, σὺ δὲ λαοφόνον Διομήδεα
μισογμένη Τυδῆϊ τέκες Καλυδόνιον ἄνδρα. (Id. XVII. 53.)

Post ἔκφρασιν Χρυσίδος ad v. Κονδὴ λεπτὴ τε καὶ λευκῇ] Ἔστ. καὶ ἡ Ξανθόβριξ καὶ ἡ Ξανθότριχος, ὡς παρὰ Πινδάρῳ 30

Ὁ μὲν χαλκάρματος αἴτος
εἰ μὴ γὰρ ἦν, εἶπεν ἂν χαλκάρμας καὶ οὐ χαλκάρματος.

^f ἐλλαδικῶν B. ^ε γυναικοῦ B.

Deinde ad v. 'Ἡ δέ γε Ἴπποδάμεια] *Ἐκφρασις μορφῆς Βρισηίδος τῆς καὶ Ἴπποδαμείας, θυγατρὸς μὲν τοῦ Βρισεώς, γυναικὸς Μύνητος βασιλέως Λελέγων, ὧν ἀνελὼν Ἀχιλεὺς ἔσχε ταύτην καλλακὴν, παραβὰς τοὺς πρὸς Ἑλληνας ὄρκους.

5 Est argumenti. E regione versus: Συνῆψε πόλεμον βαρὺν] Μέμνηται τούτου Πίνδαρος οὕτω γράφων·

τίς γὰρ ἐσλὼν (sic) Τηλέφου τρῶσαι θυρῖ

Καίκου παρ' ἔχθαις.

(Isthm. V. 52.)

Ad v. καὶ σὺν αὐτοῖς ὁ Θέρσανδος] 'Ἡτ' (sic pro ἵπ')
10 αὐτοῦ Τηλέφου Θερσάνδρος ἀνηρέθη.

Ad v. καὶ τότε τρέψει τὸν λοιμὸν] Ἀποτροπιασμοῖς καὶ ἐπφοδαῖς ἠδύνατο οἱ μάγοι καὶ λοιμικὰ καὶ ἕτερα μετατρέπειν νοσήματα· ὡς Ὀρφεὺς γράφων παραδεικνύει· Πυθαγόρας τὲ καὶ Ἐμπεδοκλῆς πολλὰ τοιαῦτα μετατρέψαντες καὶ αὐτὴ (sic)
15 ὥσπερ καὶ ἐν τῆς^h Ἀντιόχου χρόνοις ἐν Ἀντιοχίᾳ ὁ Λαίϊος¹ νόσημα λοιμικ· ἐξελάσας, οὗ καὶ αὐτὸς ἐγὼ ἐπιταφίῳ ἐμνήσθην, εἰπὼν·

Οὐκ ἦν σοφιστὴς ἱκανῶς τίς (sic) ἐν λόγοις·

οὐκ ἦν^k τελεσθεὶς μυστικῶν τελεσμάτων,

20 ὡς ἄκος εὐρεῖν μυστικωτάταις¹ τέχναις

εἰς ἐξέλασιν λοιμικῶν τοξευμάτων,

ὡς πρὶν Λαίϊος ἐν χρόνοις Ἀντιόχου,

Χαρῶνιον πρόσωπον ἐγκλίψας πέτρας· (sic).

Τοιαῦτα πολλὰ καὶ Ἀπολλώνιος ὁ Τυανεὺς ἐν ἐπφοδαῖς ἀπέπαν·
25 σευ^m, ἐν τοῖς Δομετιανοῦ χρόνοις ὑπάρχων.

Ad IL. B. Ad aliquem versuum initii: Κλιμακωτὸν, κατ' ἐμὲ δὲ κλίμαξ] Διαφέρει γὰρ κλίμαξ καὶ κλιμακωτὸν, ὡς τροπὴ καὶ τροπικὸν, διήγημα καὶ διηγηματικόν· τινὲς δὲ τὸ κλιμακωτὸν ἀτελῶς κλίμακα ἐκάλεσαν.

30 Ad IL. Δ. v. ὁ Ὀδυσσεὺς ἀνήρηκε βαλὼν κατὰ τὸν μήνυγκα κόρησιν (sic)] Κόρησιν νῦν ὁ μῆνιξ (sic), παρ' Ἐμπεδοκλῆ^h δὲ καὶ ἡ ὄλη κεφαλὴ· φησὶ γὰρ, ὡς πολλῶν μὲν κόρσαι ἀναύχενες βλάστησαν. ὁ κόρησιν δὲ ἐστίν, ἀρσενικῶς.

^h Sic. A. τῆ B. ¹ Sic A. λαί^{of} B. ^k οὐκείν B. ¹ μυστικωτάτως B. ^m ἀπέπασσε B.

Ad v. τῶν Ἐπειῶν τὸν στρατηγὸν, τουτέστι τῶν Ἡλείων] Ἡλείων καὶ ψίλου καὶ δάσυνε· ψίλου μὲν κατὰ τὸν κανόνα τὸν λέγοντα τὸ η̄ πρὸ τοῦ λ ψιλοῦται, ἡλίβατος, ἡλιαία δικαστήριον ἐν ταῖς Ἀθήναις· ἐγὼ δὲ καὶ τὴν ἡλιαίαν δασύνω· διὰ γὰρ τὸ ἐν ἡλίῳ καὶ ὕψαιθρος εἶναι ἡλιαία ἐκκλεῖτο· ἡλιτόμηρος ὁ 5 ἀμβλωθρῦδιος τόκος καὶ διημαρτήμορος τοῖς (sic) ἐναμηρηαίου κησῆως, πλὴν τοῦ ἥλιος· δάσυνε δὲ ἀπὸ τοῦ ἀλίζω τὸ συναθροίζω· τὸ γὰρ ἀθροιστικὸν ᾱ δασύνεται· ὅθεν καὶ ἄλς τὸ συνηθροισμένον ὕδωρ, καὶ Ἡλις ἡ πόλις καὶ χώρα οὕτω δασύνεται· κατὰ μὲν ἑτέρους, ὅτι ἐν τῷ ἐπὶ Δευκαλίωνος κατακλυσμῷ 10 ἐκεῖ συνηθροίσθησαν οἱ λαοί· κατ' ἐμὲ δὲ, ὅτι ἐκεῖ συναθρήσεις ἐγένοντο πενταετηρικῶς διὰ τὴν Ὀλυμπίαν· ὅθεν καὶ ἄλσαι (sine acc.) αἱ ἐκκλησῖαι καλοῦνται ἀπὸ τοῦ συναθροίζεσθαι ἐκεῖ· ὡς καὶ Καλλίμαχος φησί· εἰς τὸ προτείχευς ἱερὸν ἄλσαι [ex quo factum ἄλεις^π] δεῦτε· οὗ τὸν πάλαι χάλκειον ὁ πλά- 15 σας ζανα (sine acc.). γέρων ἀλαζῶν [hæc cum scholio: γέρων ἀλαζῶν ὁ ἄθεος Εὐήμερος] ἄδικα βιβλία ψύχει· καὶ οὕτω ὀφείλει ἡ ἥλις [ex quo factum ἥλις] δασύνεσθαι· ψιλοῦται δὲ καὶ καθ' ἕτερον κανόνα λέγοντα τὸ η̄ ἐν τροχαικῇ λέξει ψιλοῦται·

20

δάσυνε λοιπὸν ἀδεῶς τὲ καὶ ψίλου,

Τζέτζου πεποιθὸς συγγραφαῖς ἰσχυν^ο (sic) γράφεις.

Ad v. ὅστις σημεῖον πέφυκε] Καλῶς εἶπον καὶ πολέμων^ρ (sic)· οὐ μόνον γὰρ πολέμων σημεῖον ἐστὶ, ἀλλὰ καὶ αὐχμῶν καὶ ναυαγίας καὶ κτηνῶν ἀπωλείας καὶ πνευμάτων καὶ γάμων 25 δηλωτικὸν [—ἄλς^π, quod —τικῶν foret]. ὥσπερ καὶ ὁ Τζέτζης προειπὼν περὶ τοῦ βασιλέως γάμου, ὅτι μετὰ ἑπτὰ μῆνας γενήσεται Ἰανουαρίου μηνός, οὐκ ἀδόκιμος ἐφάνη περὶ τὴν πρόρρησιν· καὶ ἑτέρων πλειόνων ὁ κομήτης ἐστὶ δηλωτικῶς (sic) καθὼς ὁ μαθηματικῶς ἀνωνύμως περὶ κομητῶν ἀκριβέστατα 30 διέλαβε.

Ad v. . . ια δ' ἐνταῦθα νόησον] Ἔστι καὶ πλάτης λεγόμενος καὶ πλανίτης [sic sine dubio pro πλανήτης^q].

^π ἄλεις B. ^ο ἰσχυρων B. ^ρ πολέμη B. ^q πλανήτης B.

Locum hic subjiciam e textu ipso Tzetis, ubi de variis mechanicis antiquis agit :

- οὕτω γὰρ δρᾶν κελεύουσι, πάντες μηχανογράφοι,
 Φίλων καὶ Φιλαίτεριος, Ἰσόης, Ἀρχιμήδης,
 5 Ἦρων καὶ Διονύσιος, Σώστρατος καὶ Πάππος,
 ὁ Παλλαδᾶς Ἀθηναῖος, σὺν τῷ Ἀπολλοδώρῳ,
 Κτησίβιος, Ἀνθέμιος, μετὰ τοῦ Πατροκλέους·
 ἐξ ὧν περ ἀνεγνώκειμεν, πολλὰς μηχανουργίας.

Ad v. φεύγοντα τὸ μετάφρενον] Μετάφρενον τὸν μετὰ
 10 τὸν τράχηλον ἄμερος (sic), μεταξύ τὸν ὄμων, τὴν ῥάχιν δεδου-
 σωμίας (sic) : γλουτὸς τὸ ὀπισθεν μέρος τοῦ ἰσχίου.

Ad v. καὶ πέφευγεν Αἰνείας] Τὸ σχῆμα τὸ κατὰ ἀνθρο-
 σιν καὶ μερισμόν· ἄθροισις μὲν γὰρ τὸ οὔτοι, μερισμὸς δὲ, τὸ
 ὁ μὲν τόν· Ἀντίλοχος δὲ τὸν δεῖνα.

- 15 Ad II. Z. v. Ἀπῆν γὰρ Ἔκτορος θυμὸς] Ἐγνώσθη γὰρ
 Διομήδης, ὅτι κατόπτρῳ μηχανικῷ πυρὸς φαντασίαν προπέμ-
 πει, Ἐκτωρ δὲ τῷ πάθει θέμενος μάθος (sic) ἐπαύθη τοῦ συν-
 αλογίσθω (sic) καὶ ἀπερισκέπτῳ θυμῷ μάχεσθαι. Ἀρίσβη
 ὄνομα πόλεως κειμένης πλησίον Ἐλλησπόντου.

- 20 Ad v. ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀθηνᾶς] Τῆς Ἀθηνᾶς τῆς φρονή-
 σεως· ἐν ταῖς ἀγροῖς γὰρ οἱ παλαιοὶ Ἄρεος ἴστων (sic, sed
 in litura) καὶ ἐξογράφουν ἀγάλματα, ἐν δὲ ταῖς πόλεις τῶν
 πόλεων καὶ οἰκείων (sic) ἀθηνᾶς συμβολικῶς λέγοντές τε καὶ
 προτρεπόμενοι, ὡς ἐν τῆς (sic) ἐκτὸς δὴ θυμοῦ καὶ πολέμου, ἐν
 25 δὲ τοῖς ἐντὸς καὶ ταῖς οἰκείαις καὶ πόλεσι εὐβουλείας τε καὶ
 φρονήσεως.

Paullo post : πῶς δεῖ νοεῖν σε τῷ (sic) παρ' Ὀμήρῳ·

ἐνθ' αὖτε Γλαῦκ' Κρονίδης φρένας ἐξέλετο Ζεὺς. (II. Z. 234.)

- τὸ ἐξέλετο ἀντὶ τοῦ ἐξαιρέτους καὶ δεδοξασμένης ἐποίησεν·
 30 οὐ μὴν ἄφρονας, ὥσπερ ἂν ἕτερος εἶπε φιλόχρυσος καὶ
 ἀγεννῆς ποιητῆς, Ἡσιόδου, ἢ καὶ Σιμωνίδου, ἢ Πίνδαρου·
 Ὀμηρος δὲ τὴν ψυχὴν προτιθέναι τῶν φίλων παιδείων, πῶς
 μικρολογεῖσθαι καὶ φειδωλεύεσθαι περὶ τοιαῦτα ἐπίσταται ;
 ἅπαγε δεῦτερα τὰ τοιαῦτα πάντα· φιλίας νομίζει καὶ πολ-

λοστὰ, καὶ τὸν Γλαῦκον, ὡς μεγαλόφρονα καὶ λίαν φιλότιμον
διὰ φιλίας φανέντα, γεραίρει τοῖς ἔπεσιν.

Ad IL. H. v. καθιδρύθεντων γρ. recentiori manu καὶ
ἠδρυνθέντων] ἠδρυνθέντων Ἰωνικῶς ἠδρυνθέντων μετὰ τοῦ ν
ὡς τὸ κλιθέντων, Ἀττικῶς δὲ ἄνευ τοῦ ν ὡς τὸ, κλιθέντων δ
καὶ τὰ ὅμοια (sic).

Ad v. ἐν τροπικοῖς—καταρχῶν

ἐν τροπικοῖς οὔτ' αὖ γαμέειν καλόν, οὔτε γάμιο
μησθεῖν ἐρατεινὴν (sic) τελείει· οὐ κτήσιος ἦν[†]
μήτε δαημοσύνην τέχνης τιδὸς ἄρχεο τῆμος. 10
εἰ δὲ καὶ ἄλλο τι πρᾶγμα θέλεις μίμνειν ἐπιδηρὸν[‡]
μὴ σύγε τοῦτ' ἔρξεις[‡] τροπικοῖς μήνης ἐνεούσης.
πάντα γὰρ ἐν τροπικοῖσι παλίντονα ἐκτελείουσι,
καὶ χρησμοὶ καὶ ὄνειροι ψεύδονται ἐν τροπικοῖσι·
ρηϊδίως δὲ λαβὼν καὶ ἀσπασίως ἀποτίσει[‡] 15
εἰ δὲ ξένην πλῆνη[‡] καὶ ὀδύειν ἦν (sic) ἐθέλησθα,
ἐν τροπικοῖς κέλομαι· νοῦσος[‡] δὲ τοι ἔσσεται ὀκός[‡]
καὶ εἰς οἶκον ἴθι[‡] τῆμος, ξένης ἀπὸ γαίης[‡]
ἦν δὲ φύγη θεράπων κακομήχανος ἐν τροπικοῖσιν,
ἄψ εἰς οἶκον ἀνακτος ἐλεύσεται, οὐδ' ὑπαλύξει. 20
κλέψας[‡] δ' ἐν τροπικοῖσιν ἀλίσκεται, οὐδέ τε λήσει.

Ad IL. Θ. v. Ἡ εἰρμαρμένη τότε] Τὸ ζυγὸν νῦν, τὸ ζύ-
γον (sic)· ἀλλὰ καὶ ἡ (sic) ζευγνύουσιν· ὑποζύγια παρ'
Ὁμήρω καὶ τοῖς ἀρχαίοις οὐδετέρως λέγεται.

Statim post: Εἶδη κεραυνῶν ἕξ· ψολόεντες, πυρόεντες, 25
σκηπτοὶ καὶ καταιβάται· καὶ ἐλικίαι μετ' αὐτοῦς καὶ σὺν
αὐτοῖς ἀργῆτες. Λέγεται δὲ καὶ ἀργῆς καὶ ἀργήτης.

Ad nescio quem versuum post decimum: Ἐπω-
χοῦντο γὰρ τινὲς τῶν ὑπερόχων τὸ παλαιὸν καὶ τέτρασιν ἔπ-
ποις, ὡς Ἀβραδάτης, ὕστερον τετραρρύμφῳ ἄρματι ἐποχοῦμενος 30
ἐξήπτων (sic) ὀκτὰ συνεστηκότι.

† κτήσι' ὡς B. ‡ ἐπι δηρὸν B. † ἕξεις B. ‡ Sic A. πλῆνη B.
‡ νοῦσος Codd. sed Dubn. monet leg. νόστος. ‡ ἴθι B. ‡ κλέκ-
τες A. Sic, ut videtur a pr. m.; deinde κλέψης vel κλέψτις, litura
enim magna in quinta littera.

Ac subinde: Θώρακα τὸν περὶ τὸ στῆθος πολεμικὸν σιδηροῦν χιτῶνα· ὁ Διομήδους δὲ θώραξ, λωρίκιον ἦν καὶ οὐ σωσάνιον. ἀλυσειδωτὸν γὰρ Ὁμηρὸς οὕτω φησί·

αἷμα δ' ἀνιόντιζε διαστρεπτοῦ χιτῶνος·

5 στρεπτός δὲ, ὁ ἀλυσειδωτός λέγεται· ἔδειξα καὶ ὅπισθε περὶ αὐτοῦ λέγων, εὐρεθέντος ἐν Λογγιβαρδία, ὅτι τὸ τῶν ζαβῶν πάχος ἰσοπαχὲς εἶχε μεσοπαχεῖ κονδύλω. ὁ Μασιστίου δὲ θώραξ ἐν τοῖς Περσικοῖς σωσάνιον ἦν· ὀλόχρυσον γὰρ αὐτὸν λεπιδωτόν· Ἡρόδοτος καὶ ἕτεροι φασὶν ἱστορικοί. δι' ὅπερ
10 θώρακα τοῦ ἀνδρὸς ἀνηρημένου, μάχη τοῖς Ἑλλησι προσαλλήλους γέγονε καρτερά.

Ad v. ὃ λέγεται πωμήριον] Πωμήριον Λατινικῶς λέγεται τὸ ἀπὸ τῆς τάφρου μέχρι τοῦ τείχους διάστημα· καὶ τὸ ἐντὸς ἀπὸ τοῦ τείχους μέχρι τῶν οἰκιῶν.

15 Ad v. Ὁ δ' ἔκλινε τὴν κεφαλὴν] Κωδεία (sic) τὸ ὑπνωτικὸν φύτρον (sic: φυτῶν) παροξυτόνως, παρὰ τὸ, κόματι ἢ ὑπνω δέειν καὶ δεσμεῖν· κώδεα δὲ ἡ κεφαλὴ προπαροξυτόνως, παρὰ τὸ κείσθαι τὰ δέοντα ἐν αὐτῇ, ἥτοι τὸ λογιστικόν.

Ad v. Μετὰ βροντὰς ἅς εἶπον] Λέγεται καὶ ἀργῆς καὶ
20 ἀργήτης, ὅθεν ἀργῆτ . . τὸ γῆ καὶ ὀξύνειν δεῖ . . περισπᾶν.

Ad v. Ὡς κλέος Ἡρας] Τὸ σχῆμα παρετυμολογία καλεῖται.

Ad v. ὅταν δ' ὁ Μέμνων] Μετὰ τοῦ Αἰθίοπος Μέμνονος ὕστερον σύμμαχος ἦλθε· τῇ τρ^α (sic, Τροία) Πολυδάμας ὁ
25 Ἰνδός· ὁ γὰρ Τρωϊκὸς Πολυδάμας ὁ Πάνθου υἱὸς μιᾷ νυκτὶ γεννηθεὶς, ὅτε καὶ Ἔκτωρ, ὁ καὶ Τρωϊκὸς βουληφόρος, αἰεὶ τῇ Τροίᾳ παρῆν· τέως σημείωσαι, ὅτι Ἔκτωρ νυκτὸς γεννηθεὶς Ἀρείκος ἦν, καὶ τὸν γενέθλιον Ἄρην ἔχων, αἰρετὴν καὶ οὐ παναιρέτην, γενναῖος ἦν τὰ πολημικά διὰ τοῦτο.

30 Ad v. ἐπτά μὲν δοῦναι τρίποδας] Τρίποδες (vel ας, vel δαις: non liquet), ὑδροδόχα δοχεῖα· τινὰ μὲν εἰς μαντείας χρησιμεύονται, τινὰ δὲ εἰς ἐπίχυσιν θερμῶν λουτρῶν· οὕτω γὰρ λουτρῶνες τοῖς παλαιοῖς ἐγνωρίζοντο· ἀλλὰ τοῖς τρίποσι τούτοις τὸ ὕδωρ θερμαίνοντες, ἔλουοντο, ὡς Ὁμηρὸς δείκνυσι διὰ

Ἄνδρομάχην λέγων Κέκλετο δ' ἀμφιπόλοισιν . . . ἐκνοστήσαντι· ἐκ γὰρ τῶν περὶ Ἑλλήνων λεγομένων οὐκ ἔστι ραδίως τοῦτο τινα συμβαλεῖν· ἴσως γὰρ ἂν τις ἐρεῖ, ἀπεξενωμένοι τῆς πατρίδος, καὶ μὴ εὐρίσκοντες λουτρῶνας, οὕτω τοῖς τρίποσιν ἐλούοντο· ἐκ δὲ οὗ εἶπομεν περὶ Ἑκτορος βασιλέως, τὸ ὄντος 5 καὶ ἐν τῇ οἰκείᾳ πατρίδι ὑπάρχοντος, καταδῆλον γίνεται, ὅτι οὐκ ἦσαν λουτρῶνες τοῖς παλαιοῖς.

Ad v. abhinc tertium: Ὁ λουτρὸν λέγεται τὸ βαλανεῖον ἀρσενικῶς· τὸ λουτρὸν δὲ, τὸ θερμὸν ὕδωρ ᾧ λουόμεθα, καὶ τὸ ψυχρόν. 10

Ad v. Καὶ κήρυκας ταλθ—] Κήρυκας, μανδάτωρας, μᾶλλον δὲ τοὺς νῦν λεγομένους τζαουσίους.

Ad IL. K. v. Καὶ σὺν αὐτοῖς ὁ Νέστορος υἱός] Ὁ Θρασυμήδης, ὡς τῶν φυλάκων ἡγεμόνης.

Ad v. Πρὸς τὰς εὐτραπείας] Φάμουσα φλυαρίαί καὶ 15 ὑλεῖς (sic) ἔγγραφοι.

Ad v. Μανδύα δίκην σκεπῶσαν] Μανδύας, τοῦ Μανδία καὶ Μανδύου· ἵνα δὲ μὴ νομίση τις οὐδέτερον εἶναι, Μανδύα ἔκλινα καὶ οὐ Μανδύου· τὸ δὲ Μανδύα δίκην, ἐφερμηνευτικὸν ἐστὶν τοῦ, ἀμφιβρότη. 20

Ad v. τὸν Ἴσον τε καὶ Ἄντιφον] Ὁ Ἄντιφος γνήσιος π. (παῖς) Πριάμου· ὁ δὲ Ἴσος, νόθος.

Ad v. Ὡς στρόμβον περιέτρεψε] Στρόμβον, στρόβιλον, ἢ τὸ τῶν παιδῶν παίγιον, ὃ νῦν βέμβικα καλοῦσιν.

Ad IL. O. v. Λύκων δὲ καὶ] Ἀπὸ εὐθείας τῆς, ὁ Πηλέ- 25 λεος, τὸ ὄς μικρὸν, Ἴωνικῶς.

Ad IL. Σ. v. Σκέπασμα τί μηχανητὸν] Μηχανητὸν φρονήσει τοῦ τεχνουργοῦ, ἀλλ' οὐκ Ἀχιλέως.

Ad v. τῷ τότε ἂν ἐπόρθησε, λόγος ἐστὶν ἀστεῖος] Γραφήν Ὁμήρου ἀστεῖαν· ὁ Φαληρεὺς δὲ χάριν ὀνομάζει τὸ ἀστεῖον. 30

EXCERPTA VARIA.

Excerpt. e Georg. Chærobosc. Schol. in Theodos.
Cod. Bodl. olim Canonici 29. Chart. f. duod.
vald. rec.

5 Ἀρχὴ σὺν Θεῷ τῶν Κανόνων.
ΤΑ εἰς ας μονοσύλλαβα εἰ μὲν περισπῶνται ἀποβολῇ τοῦ σ
 ποιούσι τὴν γενικὴν· οἶον, ὁ Γρᾱς τοῦ Γρᾱ· ἔστι δὲ ὄνομα κύ-
 ριον· ὁ λᾶς τοῦ λᾱ, τοῦτο δὲ καὶ ποταμὸν καὶ λίθον σημαίνει·
 καὶ γέγονε τοῦτον τὸν τρόπον· ἔστι λάας λάας· καὶ κατὰ
 10 κρᾶσιν τῶν δύο αα εἰς α μακρὸν γίνεται λᾱος·

λᾱος ὑπὸ μω̄ης

(Il. M. 462.)

τουτέστιν ὑπὸ τῆς βολῆς τοῦ λίθου· αὕτη ἡ λᾱος γενικὴ μετά-
 γεται εἰς εὐθειᾶν καὶ γίνεται ὁ λᾱος· καὶ λοιπὸν κατὰ κρᾶσιν
 Δωρικὴν τοῦ αο εἰς α μακρὸν λᾱς, ὡς Μενέλαος Μενέλας·
 15 Πτερέλαος, Πτερέλας· ὁ Θᾱς, τοῦ Θᾱ· ὁ Δᾶς, τοῦ Δᾶ· ὁ
 Χνᾱς, τοῦ Χνᾱ. Καὶ ἄξιον ἐστὶ ζητῆσαι εἰ τὰ εἰς ας μονο-
 σύλλαβα ὀξύτονα διὰ τοῦ ντ κλίνονται· οἶον, Ζᾶς, Ζαντός·
 Πρᾶς, Πραντός· Φθᾱς, Φθαντός, διατί τὸ κρᾶς κρατὸς διὰ
 μόνου τοῦ τ ἐκλίθη; καὶ ἔστιν εἰπεῖν τὴν ἀπολογίαν ταύτην·
 20 ὅτι τὰ εἰς ας μονοσύλλαβα ὀξύτονα ὀνόματα, κύρια εἰσιν· οἶον
 Ζᾶς, Ζαντός· Πρᾶς, Πραντός· Φθᾱς, Φθαντός· μόνον δὲ τὸ
 κρᾶς προσηγορικόν ἐστιν· τὴν γὰρ κεφαλὴν σημαίνει· ἐπεὶ οὖν
 διήλλαξε παρὰ τὰ σημαινόμενον, εἰκότως καὶ παρὰ τὴν κλίσειν
 διήλλαξε, καὶ οὐκ ἐκλίθη ὁμοίως ἐκείνοις διὰ τοῦ ντ· ἀλλὰ διὰ
 25 μόνου τοῦ τ· ἔχομεν δὲ τὴν χρῆσιν τῆς εὐθείας παρ' Ἀμμία^α
 τῷ Ῥοδίῳ· “οὕτω χρυσῷ τοι φαέθοντι, πολλύλιτος φθέγγεται
 “ κρᾶς^β.”

Περὶ τῶν εἰς ων.

Τὰ εἰς ων πατρωνυμικά, τὸ ω φυλάττουσιν ἐπὶ τῆς γενικῆς
 30 οἶον Ἀτρείων, Ἀτρείωνος· Πηλείωνος· Κρονίωνος· τὰ εἰς ων

^α παρ' ἄμμα Cod. Bekker. Anecd. Gr. p. 1182. παρὰ Σιμωνίδη.

^β Bekker. οὕτω χρυσῷ το φαέθοντι πολύλιτος φαίνεται κρᾶς.

ὑποκοριστικά, πάντως τὸ ω φυλάττουσιν ἐπὶ τῆς γενικῆς, οἶον· Βακχυλίδης^c, Βάκχων, Βάκχωνος· Σιμωνίδης, Σίμωνος· Σικελός, Σίκωνος· Λακεδαιμόνιος, Λάκωνος· Μυτιληναῖος^d, Μύτων, Μύτωνος. Τὰ εἰς ὦν συγκριτικὰ τρέπουσι τὸ ω εἰς τὸ ο ἐν τῇ γενικῇ· οἶον, μείζονος· κρείττονος· βελτίονος· ἀρείονος· 5 χερεῖονος· γλυκίονος^e· ἀμείνονος. Τὰ εἰς ὦν καθαρὸν βαρύτονα ἔχοντα δίχρονον ἐν τῇ παραληγοῦσῃ, εἰ μὲν ἐκτείνουσι τὸ δίχρονον, τρέπουσι τὸ ω εἰς τὸ ο ἐν τῇ γενικῇ· οἶον, Μαχάονος· Ἴκετάονος· Ἀρετάονος· εἰ δὲ συστέλλουσι τὸ δίχρονον, φυλάττουσι τὸ ω μέγα ἐν τῇ γενικῇ· οἶον, Ἡετίωνος· Ἀμφι-10 τρύωνος. Τὰ εἰς ὦν λήγοντα καθόλου ἀρσενικὰ, δυσύλλαβα βαρύτονα, βραχεῖα παραληγόμενα, διὰ τοῦ ω κλίνεται· οἶον, κάων, κάωνος· Νέων, Νέωνος· Θέων, Θέωνος· Κλέων, Κλέωνος· τὸ Κρέων, Κρέοντος ὡς μετοχικὸν διὰ τοῦ νι κλίνεται. Τὰ εἰς ὦν λήγοντα ὑπὲρ δύο συλλαβὰς μακρᾶ παραληγόμενα 15 διὰ τοῦ ο κλίνονται· οἶον, Παιήων, Παιήονος. Τὰ διὰ τοῦ ὦων ὑπὲρ δύο συλλαβὰς βαρύτονα πεφύκασι φυλάττειν τὸ ω ἐν τῇ γενικῇ· οἶον, Γελέων, Γελέωνος· Ἀλκμέων, Ἀλκμέωνος. Τὰ εἰς ὦν παρώνυμα τὸ ω φυλάσσει ἐπὶ τῆς γενικῆς· οἶον, Θέων, Θέωνος· χωρὶς εἰ μὴ ὧσιν ἐκ τῶν εἰς ὠς συνθέτων· ταῦτα γὰρ 20 διὰ τοῦ ο κλίνεται· ἀναιμος, ἀναίμων, ἀναίμονος· καταπίγος, καταπίγων, καταπίγονος· καὶ διὰ τοῦτο τὸ Ἀκταίωνος ἀναλογώτερόν ἐστι φυλάττον τὸ ω ἐν τῇ γενικῇ· οἶον,

ὄρα^f τὸν Ἀκταίωνος ἄθλιον μῦθον·

τοῦτο γὰρ παρώνυμόν ἐστι, καὶ οὐκ ἔστιν ἀπὸ τῶν εἰς ὠς συν- 25 θέτων· ἀπὸ γὰρ τοῦ ἀκτῆ γέγονεν ἀκταῖος καὶ Ἀκταίων· ὅταν δὲ γένηται διὰ τοῦ ο· οἶον,

Ἀκταίωνός τε μήτηρ Αὐτώην λέγων.

γινῶθι ὅτι διὰ τὸ μέτρον συνεστάλη τὸ ω εἰς τὸ ο ἐν τῇ γενικῇ· Ἰάσονος οὐκ ἀντίκειται ἡμῖν, οὐδὲ γὰρ ἐστι παρώνυμον παρὰ 30 τὸ ἴασις, ἀλλὰ ῥηματικὸν παρὰ τὸ ἴασομαι μέσον μέλλοντα. Τὰ εἰς ὦν κοινὰ ἐν τῷ γένει, τρέπουσι τὸ ω εἰς τὸ ο ἐν τῇ

^c βακχυλίδων Cod. ^d μυτιληναῖος Cod. ^e γλυκίονος Cod.

^f ὄρατος Cod. sed recte Bekker. Anecd. Gr., Ind. v. Ἀκταίων.

γενικῆ ὄϊον ὁ σάφρων καὶ ἡ σάφρων, τοῦ σάφρονος· ὁ καὶ ἡ τέκτων, τέκτονος· ὁ καὶ ἡ γείτων, γείτονος· ὁ καὶ ἡ τλήμων, τλήμονος. Δεῖ προσθεῖναι χωρὶς τοῦ αἴθων· θωνος^ε· εἴρωνος· ταῦτα γὰρ κοινά εἰσιν τῷ γένει, ἀλλ' ὅμως φυλάττουσι τὸ ω ἐν 5 τῇ γενικῇ. Τὰ ἔχοντα θηλυκὸν διὰ τοῦ αἶνα, διὰ τοῦ ντ κλίνονται· καὶ δῆλον ὅτι τρέπουσι τὸ ω εἰς τὸ ο ἐν τῇ γενικῇ, ὄϊον, δράκων δράκοντος, ὅτι δράκαινα· Δράκοντος κυρίου ὀνόματος· οἱ δὲ Αἰολεῖς Δράκωνος εἰρήκασι τὴν γενικὴν ἐπὶ τοῦ κυρίου ὀνόματος, ἐπὶ γὰρ τοῦ θηρίου καὶ αὐτοὶ δράκοντος λέγουσι. Δεῖ 10 προσθεῖναι χωρὶς τοῦ Λάκωνος· ἔστι δὲ ἐθνικόν· τοῦτο γὰρ ἔχει θηλυκὸν διὰ τοῦ αἶνα· ὄϊον, Λάκαινα, καὶ οὐ κλίνεται διὰ τοῦ ντ· τὸ γὰρ τέκτων, τέκτονος· γείτονος, ἔχοντα θηλυκὸν διὰ τοῦ αἶνα· ἐπειδὴ ταῦτα κοινά ἐστὶ τῷ γένει, ὄϊον, ὁ καὶ ἡ τέκτων, καὶ μὴ κλινόμενα διὰ τοῦ ντ οὐκ ἀντίκειται ἡμῖν 15 ἐπειδὴ ταῦτα κοινά εἰσι τῷ γένει· ὄϊον ὁ καὶ ἡ τέκτων· ὁ καὶ ἡ γείτων· ἀλλ' οἱ ποιηταὶ παρονύμως ποιοῦσι ταῦτα διὰ τοῦ αἶνα· ὄϊον, γείταινα· τέκταινα. Τὰ εἰς ων βαρύτερα ἐθνικά, φυλάττουσι τὸ ω ἐν τῇ γενικῇ ὄϊον, Μύτων, Μύτωνος· Κύδωνος· Ἴτωνος· Καύκωνος. Δεῖ προσθεῖναι χωρὶς τοῦ Κίκων, 20 Κίκωνος^η· τοῦτο γὰρ κύριον μὲν ὄν, οὐ^ι φυλάττει τὸ ω, ὄϊον Κίκωνος^κ.

Ἀποροῦσι δὲ λέγοντες διὰ ποίαν αἰτίαν τὴν Θόαν καὶ τὴν Αἶαν αἰτιατικὴν μὴ λεγόμενα ἀπὸ τὸν Θόαντα καὶ Αἶαντα αἰτιατικῶν γεγενησθαι κατὰ ἀποκοπὴν τῆς τα συλλαβῆς, καὶ 25 μὴ ὡς ἀπὸ τῆς ἰσοσυλλάβου κλίσεως.

Ἔστιν οὖν εἰπεῖν οὕτως· οὐδέποτε γενικὴ διὰ τοῦ ντ κλινομένη πάσχει ἀποκοπὴν κατὰ τὴν αἰτιατικὴν· ὄϊον, Ξενοφῶν, Ξενοφῶντα· ἀμέλει τὸ Ποσειδῶν Ποσειδῶνος, μὴ κλινόμενον διὰ τοῦ ντ, πάσχει ἀποκοπὴν κατὰ τὴν αἰτιατικὴν.

Ἀποροῦσι τινὲς πῶς Ὀρόντης Ὀρόντου διὰ τοῦ ντ κλινόμενον, οὐκ ἐκφέρεται διὰ τοῦ ος κατὰ τὴν γενικὴν. Καὶ ἔστιν 30

^ε Sic Cod. ^η κίκων κίκωνος Cod. ^ι Cod. male om. ο.

^κ κίκωνος Cod.

εἶπεῖν ὅτι οὐ κλίνεται τούτο διὰ τοῦ ντ· ἀπὸ γὰρ τῆς εὐθείας ἔχει τὸ τ· ἐκεῖνα γὰρ λέγονται κλίνεσθαι διὰ τοῦ ντ ὅσα ἀπὸ κλίσεως ἔχουσι τὸ ντ· τούτεστι ἐν τῇ γενικῇ.

* Ἄξιον δέ ἐστι ζητῆσαι διὰ ποίαν αἰτίαν Αἴας Αἴαντος λέγομεν, καὶ μὴ Αἴας Αἴαντου· καὶ ἔστιν εἶπεῖν, ὅτι ὡς ἐμάθομεν 5 τὸ υ τελικὸν ἐστὶν ἰσοσυλλάβου κλίσεως κατὰ τὴν γενικὴν ὄϊον, κοχλίας, κοχλίου· Αἰνείας, Αἰνείου· ἢ γὰρ μεγάλου γενικῆ ἑτερόκλιτός ἐστιν ὡς ἀπὸ τῆς μεγάλης εὐθείας· ἐξ ἧς καὶ ἡ εὐθεῖα τῶν πληθυντικῶν οἱ μεγάλοι· εἴαν οὖν γένηται ἡ γενικὴ Αἴας Αἴαντου, εἰς τὸ υ καταλήγει, καὶ περιττοσυλλαβεῖ τῆς 10 ἰδίας εὐθείας, ὅπερ ἐστὶν ἀδύνατον· τὸ γὰρ υ ὡς εἴρηται, τελικὸν ἐστὶν ἰσοσυλλάβου γενικῆς, ἐν οἷς σὺν Θεῶ καὶ ἡ παρούσα πράξις.

Ἄποροῦσι δέ τινες λέγοντες διὰ ποίαν αἰτίαν, Αἴας Αἴαντος λέγομεν καὶ μὴ Αἴας Αἴαντος. Καὶ ἔστιν εἶπεῖν ὅτι οὐδέ- 15 ποτε γενικὴ περιττοσυλλαβεῖ δύο συλλαβὰς τῆς ἰδίας εὐθείας ἀλλὰ μίαν· Λάχηςτος· Πάριδος· εἴαν οὖν γένηται Αἴαντος, μέλλει δύο συλλαβὰς περιττεῦναι τῆς ἰδίας εὐθείας, ὅπερ ἀδύνατον.

* Ἄξιον ἐστὶ ζητῆσαι διὰ ποίαν αἰτίαν ἐν τοῖς δυνάμοις ὀρθὰς 20 καὶ αἰτιατικὰς λέγομεν ὁμοῦ· καὶ γενικὴ καὶ δοτικὴ ὁμοῦ πάλιν λέγομεν· καὶ μὴ τυχὸν ὀρθῆς καὶ γενικῆς καὶ δοτικῆς καὶ αἰτιατικῆς. Καὶ ἔστιν εἶπεῖν, εὐλόγως ὀρθὴν καὶ αἰτιατικὴν λέγομεν, ἐπειδὴ συγγένειαν ἔχει ἢ ὀρθὴ πρὸς τὴν αἰτιατικὴν καὶ δῆλον ἐκ τῶν οὐδετέρων· καὶ γὰρ ἐν τοῖς οὐδετέροις, τὴν 25 αὐτὴν ὀρθὴν καὶ αἰτιατικὴν καὶ κλητικὴν λέγομεν· ὄϊον τὸ βῆμα, τοῦ βήματος, τὸ βῆμα, ὃ βῆμα· καὶ ἐκ τούτων δὲ δεικνύται ἡ συγγένεια τῆς ὀρθῆς πρὸς τὴν αἰτιατικὴν, καὶ τῆς γενικῆς πρὸς τὴν δοτικὴν· ἔστιν Ὅμηρος καὶ ἄνθρωπος, καὶ ἴδου ταῦτα προπαροξύνονται κατὰ τὴν εὐθεῖαν· ἐν δὲ τῇ γενικῇ 30 καὶ δοτικῇ, πρὸ μιᾶς ἔχει τὸν τόνον· Ὅμηρου, Ὅμηρῳ· ἀνθρώπου, ἀνθρώπῳ· ἢ δὲ αἰτιατικὴ πρὸς τὴν εὐθεῖαν τὴν ἰδίαν γίνεται· τούτεστι προπαροξύνεται· ὄϊον, Ὅμηρον, ἄνθρωπον· καὶ

ἰδοῦ ἢ μὲν δοτική, ὁμοιότητα ἔχει πρὸς τὴν γενικήν, ἢ δὲ αἰτιατική πρὸς τὴν εὐθείαν· καὶ γὰρ τὸν αὐτὸν τόνον ἔχουσι καὶ τὴν αὐτὴν κατάληψιν· τούτου χάριν ἐν τοῖς δυνάμοσι ὀρθὴν καὶ αἰτιατικὴν λέγομεν· καὶ γενικὴ καὶ δοτικὴ ὁμοίως· ταῦτα μὲν
5 ἐν τούτοις.

Πάλιν ἄξιόν ἐστι ζητῆσαι, εἰ ἄρα ἐν τοῖς δυνάμοσι, ἢ αὐτὴ ἐστὶν καὶ αἰτιατικὴ καὶ κλητική· ἐστὶ γὰρ ὀρθὴ καὶ αἰτιατικὴ τῷ Αἴαντι, καὶ ἢ κλητικὴ ὁμοίως, ὡς Αἴαντι· διατί μὴ λέγομεν ὁμοῦ ὀρθὴν καὶ αἰτιατικὴν καὶ κλητικὴν; Ἔστιν οὖν εἰπεῖν
10 ὅτι οὐ δύναται ἢ κλητικὴ μετὰ τῆς ὀρθῆς καὶ αἰτιατικῆς παραλαμβάνεσθαι· ἐπειδὴ τὸ ἄρθρον κωλύει, καὶ τὸ σημαζόμενον· τὸ ἄρθρον μὲν, ἐπειδὴ ἢ μὲν ὀρθὴ καὶ αἰτιατικὴ τῶν δυνάμοσι ἔχουσι ἄρθρον· τὸ γὰρ ω οὐκ ἔστιν ἄρθρον, ἀλλ' ἐπίρρημα κλητικόν· τῆς οὖν ὀρθῆς καὶ αἰτιατικῆς ἐχούσης ἄρθρα, πῶς
15 δύναται ἢ κλητικὴ;

Τὰ εἰς ης ἰσοσυλλάβως κλιόμενα, εἰ μὲν ἔχουσι¹ ἢ ἔθνικα εἰσι, ἢ ἀπὸ ῥήματος σύνθετα· ἢ εἰς πησ ἄτινα δοκοῦσι ποιητικὰ εἶναι, εἰς α ἔχουσι τὴν κλητικὴν, οἷον, θύτης, ὡς θύτα· ταῦτα γὰρ ἔχουσι τὸ τ, καὶ τούτου χάριν ἔχει τὴν κλητικὴν
20 εἰς α. Δεῖ προσθεῖναι χωρὶς τοῦ ὡ Αἰήτη παρὰ Ἀπολλωνίῳ, καὶ χωρὶς τοῦ, ὡ καλλιλαμπέτη, καὶ τοῦ “ ὡ αἰναρέτης τίς σέ “ ἄλλος ὀνήσεται ὀψιγόνων²·” αἰναρέτης δὲ ἐστὶν· ταῦτα δὲ σημειούμεθα ὅτι ἔχοντα τὸ τ, εἰς τὸ η ἔχουσι τὴν κλητικὴν, καὶ οὐκ εἰς α· ἔθνικα δὲ, οἷον, Σκύθης, Σκύθου, ὡ Σκύθα· Κα-
25 παδόκης ὡ Καπαδόκα· ὡ Πέρσα· τὸ γὰρ ὡ Πέρση τὸ παρὰ³ ποιητῆ Ἡσιοδῶ, οὐκ ἔστιν ἔθνικόν ἀλλὰ κύριον. Τὰ δὲ μὴ τε τὸ τ ἔχοντα, μήτε ἔθνικα ὄντα, μήτε ἀπὸ ῥήματος, μήτε εἰς η ἔχουσι τὴν κλητικὴν, ἀποβολῆ τοῦ σ ποιοῦσι τὴν κλητικὴν· ὁ Χρύσης, ὡ Χρῆση ὡ Ξέρξη· ὡ Εὐριπίδη. Σημειούμεθα ἐν τῷ
30 κανόνι τούτῳ, ὁ λάγνης, τοῦ λάγνου, ὡ λάγνα· καὶ τὸ πυραίχμα, καὶ τὸ ὡ Μειέσθα· ταῦτα γὰρ εἰς α ἔχουσι τὴν κλητικὴν, ὀφείλον εἰς η αὐτὴν ἔχειν· τὸ γὰρ Στρεψιάδης, ὡ Στρεψιάδη

¹ Leg. ἔχ. τὸ τ.² Hom. II. Π. 31.³ περὶ Cod.

καὶ τὸ ὦ Ἡρακλείδῃ γινόμενα ἐν τῇ κλητικῇ, Στρεψιάδες καὶ Ἡράκλειδες, παιγιῖου^ο χάριν λέγονται παρὰ^ρ τοῖς κωμικοῖς ὡς τῷ Ἀριστοφάνῃ

μάκαρ Στρεψιάδες

τοῦτο δὲ εἶπεν ἐν Νεφέλαις (v. 1188).

5

Τὰ εἰς ης λήγοντα, ἐὰν μὲν περιττοσυλλάβως κλίνωνται, τὴν αὐτὴν ἔχουσι ὀρθὴν καὶ κλητικὴν, ὡς Λάχης, ὦ Λάχης· ἐὰν δὲ εἰς οὐς ἀπὸ συναυρέσεως ἔχουσι τὴν γενικὴν, εἰς ες ποιοῦσι τὴν κλητικὴν ὡς Ἀριστόφανες· Τὰ δὲ εἰς ης ἰσοσυλλάβως κλινόμενα, εἰ μὲν ἔχουσι τὸ τ, ἢ ἔθρικά εἰσι, ἢ ἀπὸ ῥήματος¹⁰ σύνθετα· ἢ εἰς πης, ἅτινα δοκοῦσι ποιητικὰ εἶναι, εἰς α ἔχουσι τὴν κλητικὴν ὡς, ὁ θύτης, ὦ θύτα· ποιητής, ποιητά. Δεῖ προσθεῖναι χωρὶς τοῦ, ὦ Αἰήτη παρὰ Ἀπολλωνίῳ· καὶ χωρὶς τοῦ ὦ καλλιλαμπέτη· καὶ τοῦ ὦ “ἐναρέτη τίς σε ὀύσσεια “ὀψιγόνων” εἰς πης δὲ, ὡς, κυνόπης, ὦ κυνῶπα

15

τιμὴν ἀρμόμενοι Μενέλαε, σοί τε, κυνῶπα. (Π. Α. 159.)

ταῦτα δὲ τὰ εἰς πης καὶ ποιητικὰ δοκοῦσιν εἶναι, διότι κατὰ ποιητικὴν ἐξουσίαν εἰς α τὴν κλητικὴν ἔχουσι.

*Ἄξιον δὲ ἐστὶ ζητῆσαι διὰ ποίαν αἰτίαν ἐν τοῖς δυϊκοῖς τὰ δύο εε εἰς η κινῶνται, ἐν δὲ τοῖς πληθυντικοῖς εἰς τὴν δίφθογ-²⁰ γον. *Ἔστιν οὖν εἰπεῖν ὡς ἐν παρασημειώσει, ὅτι τὸ σ ἐστὶ τὸ αἶτιον· ἐπειδὴ γὰρ εἰ μὲν τῇ εὐθείᾳ τῶν πληθυντικῶν ἐστὶ τὸ σ, τούτου χάριν εἰς τὴν εἰ δίφθογγον ἐγένετο ἡ κρᾶσις τοῦ δύο ε· ἐν δὲ τοῖς δυϊκοῖς, ἐπειδὴ οὐκ ἐστὶ τὸ σ, τούτου χάριν εἰς η γίνεται ἡ κρᾶσις· αὕτη δὲ ἐστίν, ὡς εἴρηται, παραση-²⁵ μείωσις καὶ οὐκ ἀπολογία· κρεῖττον οὖν ἐστὶν εἰπεῖν οὕτω. Τὸ ι χαρακτηριστικόν ἐστὶ τῆς εὐθείας τῶν πληθυντικῶν, οὐ μὴν τῆς εὐθείας τῶν δυϊκῶν ὡς φίλοι· ὄμηροι· καλοί· ἐπειδὴ δὲ τὸ ι χαρακτηριστικόν ἐστὶ τῆς εὐθείας τῶν πληθυντικῶν, τούτου χάριν ἐν τοῖς πληθυντικοῖς τὰ δύο ε εἰς τὴν εἰ³⁰ δίφθογγον κινῶνται· ἔχει γὰρ τὸ ι, ὅπερ ἐστὶ χαρακτηριστικόν τῆς εὐθείας τῶν πληθυντικῶν· ἐπεὶ δὲ τῆς εὐθείας τῶν δυϊκῶν οὐκ ἐστὶ τὸ ι χαρακτηριστικόν, τούτου χάριν οὐκ ἐγένετο τῶν

^ο περίω Cod.

^ρ περί Cod.

δύο ε ἢ κρᾶσις εἰς τὴν εἰ δίφθογγον. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλως
 εἰπεῖν οὐδέποτε εὐρίσκεται ἐν ἀρσενικοῖς ὀνόμασι εὐθεῖα τῶν
 δυϊκῶν εἰς οἰανδήποτε δίφθογγον λήγουσα· οἶον, Αἶαντε· φίλω·
 Ἄτριδα· ὅθεν ἢ εἰς α ἢ εἰς ω λήγουσα εὐθεῖα τῶν δυϊκῶν, ὁμό-
 5 φωνος οὔσα τῇ εἰς α ἢ εἰς ω ληγούσῃ εὐθείᾳ τῶν δυϊκῶν, δη-
 λονότι μετὰ τοῦ ι, οὐκ ἔχει προσγεγραμμένον τὸ ι· οἶον τῶ
 κοχλίω· τὸ καλώ. Ἐπεὶ οὖν οὐχ εὐρίσκεται ἡ δίφθογγος
 τῶν δυϊκῶν εἰς δίφθογγον λήγουσα, διὰ τοῦτο οὐ γέγονε τῶν
 δύο ε εἰς τὴν εἰ δίφθογγον κρᾶσις ἐν τῇ εὐθείᾳ τῶν δυϊκῶν· τὸ
 10 δὲ ταρίχῃε ταρίχῃε· καὶ πόλεε πόλει, διὰ τῆς εἰ διφθόγγου,
 οὐκ εἰσὶν ἀρσενικὰ ἀλλὰ θηλυκὰ, ἄλλως τε καὶ σπανιά εἰσιν.
 Ἔτι δὲ ἡ εὐθεῖα τῶν πληθυντικῶν πολλάκις πλείοσι φωνήσῃ
 κέχρηται, ὡς πρὸς τὴν εὐθεῖαν τῶν δυϊκῶν· οἶον, τὸ ὁμήρω, οἱ
 ὄμηροι· τὰ μοῦσα, αἱ μοῦσαι· ἰδοὺ ἡ εὐθεῖα τῶν πληθυντικῶν
 15 δύο φωνήεντα ἔχει, τῆς εὐθείας τῶν δυϊκῶν ἐν φωνῇ ἐχούσης·
 τούτου χάριν ἐν μὲν τοῖς δυϊκοῖς τὰ δύο ε εἰς ἡ κινᾶται· ἐν δὲ
 τοῖς πληθυντικοῖς, εἰς τὴν εἰ δίφθογγον· ἵνα εὐρεθῇ ἡ εὐθεῖα
 τῶν πληθυντικῶν πλείονα φωνήεντα ἔχουσα τῆς εὐθείας τῶν
 δυϊκῶν· ἢ μὲν γὰρ εἰ δίφθογγος δύο ἐστὶ φωνήεντα, τὸ δὲ ἡ ἔν.
 20 Ἔτι δὲ ἡ εὐθεῖα τῶν πληθυντικῶν πολλάκις μείζονι χρόνῳ
 κέχρηται, ὡς πρὸς τὴν εὐθεῖαν τῶν δυϊκῶν· οἶον τὸ ὁμήρω, οἱ
 ὄμηροι· τὸ ω μείζον ἐστὶ τῆς εἰ διφθόγγου· τὰ μοῦσα, αἱ μοῦ-
 σαι· τὸ α τὸ φύσει μακρὸν μείζον ἐστὶ τῆς αἰ διφθόγγου·
 τούτου οὖν χάριν τὰ δύο ε ἐν μὲν τοῖς δυϊκοῖς, εἰς ἡ κινᾶται,
 25 ἐν δὲ τοῖς πληθυντικοῖς εἰς τὴν εἰ δίφθογγον, ἵνα εὐρεθῇ ἡ εὐ-
 θεῖα τῶν δυϊκῶν μείζονα χρόνον ἔχουσα τῆς εὐθείας τῶν πλη-
 θυντικῶν· τὸ γὰρ ἡ μείζον ἐστὶ τῆς εἰ διφθόγγου· καὶ δῆλον
 ἐνταῦθα· ὥσπερ ὁ στρατιώτης ὁ δυνάμενος ἔργα δύο στρατιω-
 τῶν ποιῆσαι, ἰσχυρότερος ἐκείνων ἐστὶ, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τὸ
 30 φωνῆεν τὸ δυνάμενον ποιῆσαι, ὅπερ δύο φωνήεντα ποιούσιν, ἰσχυ-
 ρότερον ἐκείνων ἐστίν· οὐκοῦν τὸ ἡ μείζον ἐστὶ τῆς εἰ διφθόγ-
 γου· ἐπειδὴ ὥσπερ ἡ εἰ δίφθογγος μακρὰν ποιεῖ τὴν συλλα-
 βην, τὸν αὐτὸν τρόπον τὸ ἡ μακρὰν ποιεῖ τὴν συλλαβὴν.

Οὐ κλίνεται δὲ ἡ ἄλς τῆς ἀλτὸς, διότι ἤμελλε ψιλοῦσθαι· ἐπειδὴ τὸ α καταλήγον εἰς τὸ λ ἐπιφερομένου συμφώνου τῆς τρίτης συζυγίας τῶν βαρυτόνων· τουτέστι τοῦ δ θ, ἢ τ, οἷον Ἑλλαία· Ἄλτος, ὄνομα δὲ τοῦτο κύριον· ἀλδισκάνειν· εὐλόγως οὖν ἀπέβαλε τὸ τ, καὶ ἐγένετο ἀλδς, ἵνα ὁμοίως τῇ εὐθείᾳ 5 δασυνθῆ καὶ ἡ γενική· περὶ γὰρ τοῦ θριξ τριχὸς, ὅτι οὐκ ἐφύλαξε τὴν ἄρχουσαν τῆς εὐθείας, φημί δὴ τὸ θ, ἀλλ' ἐνήλλαξε τὸ πνεῦμα· ἤγουν τὸ δασὺ σύμφωνον ἔτρεψε εἰς τὸ τ τὸ ψιλόν, ὡς εἴρηται ἡμῖν ἐν ταῖς προλεγομένοις.

Ἄξιον δὲ ἐστὶ ζητῆσαι, εἰ ἄρα ἐν τῷ ἄλς ἀλὸς ἠνάγκασεν 10 ἀποβληθῆναι τὸ τ ἐν τῇ γενικῇ, διατί ἐπὶ τοῦ δάμαρ δάμαρτος, καὶ μάκαρ μάκαρτος ἀπὸ συμφώνου ἀρχόμενα, δηλώνοτι οὔτε δασύνονται, οὔτε ψιλοῦνται· τὰ γὰρ σύμφωνα, οὔτε δασεῖαν ἐπιδέχονται, οὔτε ψιλῆν, ὑπεσταλμένου τοῦ ρ· τοῦτο γὰρ πέφυκε καὶ δασύνεσθαι, οἷον ράπτω, καὶ ψιλοῦσθαι· ἤγουν μέρος· 15 οὐκ ἔχουσι οὖν πνεύματα τὸ μάκαρ καὶ δάμαρ τὰ καταναγκάζοντα αὐτὰ ἀποβολὴν ποιήσασθαι κατὰ τὴν γενικὴν, ὡς ἐπὶ τοῦ ἀλός.

Ἄξιον δὲ ἐστὶ ζητῆσαι διὰ ποίαν αἰτίαν τὸ ἤρωσ ἤρωος, οὐκ ἐπεκτείνει τὸ ο εἰς τὸ ω Ἑλληνικῶς κατὰ τὴν γενικὴν. Καὶ 20 λέγουσι τινὲς ὅτι διὰ τοῦτο οὐκ ἐπεκτείνει τὸ ο εἰς τὸ ω, ἵνα μὴ εὐρεθῆ πρὸ τεσσάρων χρόνων τόνος, ὅπερ ἐστὶν ἀδύνατον· οὐδέποτε γὰρ πρὸ τεσσάρων χρόνων τόνος πίπτει· οὗτοι δὲ οὐκ ἀκριβῶς λέγουσιν· ὡς γὰρ ἐμάθομεν ἐν ταῖς προλαβοῦσιν, οἱ Ἑλληνικοὶ ἐπὶ τῶν καθαρευόντων ἐκτείνοντες τὸ ο εἰς τὸ ω, καὶ 25 τὸ παραλήγον φωνῆν εἰς ε μεταβάλλουσιν· εἰ ἐξέτειναν οὖν ἐπὶ τούτων, ἠναγκάζετο καὶ τὸ παραλήγον φωνῆν εἰς ε μεταβάλλειν· καὶ οὐκ ἔτι λοιπὸν εὐρίσκετο ἀλλεπάλληλον τὸ ω. Κρεῖττον οὖν ἐστὶν εἰπεῖν τὴν αἰτίαν ταύτην· ὅτι οἱ Ἑλληνικοὶ ἐπὶ τῶν καθαρευόντων, ὡς εἴρηται, ἐκτείνοντες τὸ ο εἰς τὸ ω, 30 καὶ τὸ παραλήγον φωνῆν εἰς ε μεταβάλλουσιν, οἷον, πόλιος, πόλεως· μάντιος, μάντεως· λαὸς, λεώς· ναὸς, νεώς.

Περὶ Πτώσεων.

Πτώσεις μὲν εἰσὶ πέντε· ὀρθή· γενική· δοτική· αἰτιατική· καὶ κλητική· πτώσεις δὲ πέντε, οὐ κυρίως ἀλλὰ καταχρηστικῶς· ἡ γὰρ εὐθεία οὐκ ἔστι κυρίως πῶσις· καὶ λέγουσι τινές, 5 ὡς καὶ ἡ εὐθεία ἔστι πῶσις· καθὼ μὲν γὰρ φησιν ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ γενικοῦ ὀνόματος, τουτέστιν ἀπὸ τοῦ περιέχοντος ἐκάστης λέξεως ὄνομα, κατὰ τοῦτο, πῶσις λέγεται· καθὼ δὲ ἔστιν ὀρθῶς πεσοῦσα, κατὰ τοῦτο λέγεται ὀρθή καὶ εὐθεία· ὡσπερ τὸ γραφεῖον τὸ ὀρθῶς πίπτει, ὀρθὸν καλεῖται· ἡ ὅπερ βέλτιον 10 εἰπεῖν, ὡς ἐπὶ τῶν κύβων· ταῦτα γὰρ ὡς ἔαν πέσωσιν, ὀρθῶς πίπτουσιν. Ἔστι δὲ εἰπεῖν πρὸς αὐτοὺς, ὅτι οὐ δύναται ἡ εὐθεία κυρίως πῶσις εἶναι· καὶ δῆλον ἐνταῦθεν αἱ προθέσεις[†] μετὰ τῶν πτώσεων ἐν παραθέσει[‡] εἰσὶ· δηλονότι χωρὶς εἰ μὴ ἀπὸ εὐθείας γένηται ἡ σύνθεσις, καὶ ἐκεῖθεν ἡ κλήσις· Ἀπολ- 15 λωνίου, ὑπὲρ Ἀπολλωνίου· Ἀπολλωνίῳ, σὺν Ἀπολλωνίῳ· Ἀπολλώνιον, πρὸς Ἀπολλώνιον· ἐμοῦ, ὑπὲρ ἐμοῦ· ἐμοί, σὺν ἐμοί· ἐμέ, δι' ἐμέ· ἰδοὺ ἐνταῦθα αἱ προθέσεις μετὰ τῶν πτώσεων· ἀλλὰ χωρὶς εἰσὶν αἱ προθέσεις· μετὰ δὲ τῶν ἀπτῶτων, ἐν συνθέσει εἰσὶν αἱ προθέσεις, τουτέστιν ἡνωμένοι· οἶον γράψων, κατὰ- 20 γραψὼν· ἔλθε, περίελθε· ἰδοὺ ἅπαντα εἰσὶ· ῥήματα γὰρ εἰσι, καὶ ἐν συνθέσει εἰσὶ μετὰ τῶν προθέσεων· ὡσαύτως καὶ μετὰ τῶν εὐθειῶν ἐν συνθέσει εἰσὶν αἱ προθέσεις, τουτέστιν ἡνωμένοι· οἶον, ὄδος, πάροδος· ἐργάτης, συνεργάτης· οἶκος, σύνοικος· δούλος, σύνδουλος· ἰδοὺ ἐνταῦθα αἱ προθέσεις μετὰ τῶν εὐθειῶν ἐν 25 θέσει εἰσὶ· καὶ οὐκ εἰσὶν ἐν παραθέσει· πρόσκειται ἀνωτέρω, χωρὶς εἰ μὴ ἀπὸ εὐθείας γένηται ἡ σύνθεσις· καὶ ἐκεῖθεν ἡ κλίσις, διὰ τὸ, πάροδος, παρόδου· ἰδοὺ γὰρ ἐνταῦθα αἱ προθέσεις μετὰ τῶν πτώσεων, ἐν συνθέσει εἰσὶν· ἀλλ' οὐκ ἀντίκειται ἡμῖν ταῦτα· ἐπειδὴ ἀπὸ τῆς πάροδος εὐθείας ἐγένετο ἡ 30 σύνθεσις· καὶ ἐκεῖθεν ἡ κλίσις· ἐμάθομεν δὲ ὅτι αἱ προθέσεις μετὰ τῶν εὐθειῶν ἐν συνθέσει εἰσὶν· ἄρα οὖν, ὡς εἴρηται, αἱ προθέσεις μετὰ μὲν τῶν πτώσεων ἐν παραθέσει εἰσὶ, μετὰ δὲ τῶν ἀπτῶτων ἐν συνθέσει εἰσὶ, δῆλον ὅτι ἡ εὐθεία οὐκ ἔστι

† προθέσει Cod.

‡ παρήθει Cod.

πτῶσις κυρίως· εἰ γὰρ ἦν κυρίως πτῶσις, ἐν παραθέσει εἶχεν εἶναι μετὰ τῶν προθέσεων.

Τὸ δὲ Ἄπολλον καὶ ὦ Ποσειδάων, ὡς ἐν τῷ

πρόφρων ἔκδοσιν Ποσειδάων ἐπάμυνον (Π. Η. 357.)

ταῦτα γὰρ φυλάξαντα τὸ ω ἐν τῇ γενικῇ, Ἀπόλλωνος γὰρ καὶ 5 Ποσειδάωνος, οὐκ ἐφύλαξεν αὐτὸ ἐν τῇ κλητικῇ, ἀλλὰ συνέστειλαν αὐτὸ^α εἰς τὸ ο· καὶ περὶ μὲν τοῦ Ἄπολλον ἐστὶν εἰπεῖν, ὅτι Αἰολικῶς συνέστειλε τὸ ω εἰς τὸ ο κατὰ τὴν κλητικὴν· περὶ δὲ τοῦ Ποσειδάων ἐστὶν εἰπεῖν, ὅτι ψευδαιολικόν ἐστι· καὶ διὰ τοῦτο δὲ εἴρηται ὅτι ψευδαιολικόν ἐστὶ καὶ οὐ κυρίως 10 Αἰολικόν, ἐπειδὴ οὐκ ἴσασιν οἱ Αἰολεῖς ἐπὶ ταύτης τῆς λέξεως, εἰς ὧν τὴν εὐθείαν, ἀλλ' εἰς ἄν. Ποτιδῶν γὰρ λέγουσι τῆς οὖν εὐθείας εἰς ὧν μὴ οὔσης παρ' αὐτοῖς, πῶς δύναται ἡ κλητικὴ εἰς ὧν διὰ τοῦ ο γενέσθαι Αἰολικῶς; τούτου οὖν χάριν εἴρηται ὅτι ψευδαιολικόν ἐστὶ καὶ οὐ κυρίως Αἰολικόν. 15

Ἄξιον δὲ ἐστὶ ζητῆσαι διατί ἔαν εὐρεθῇ ἡ γενικὴ ἔχουσα πρὸ τοῦ ος τὸ τ, ἀποβάλλει αὐτὸ ἐν τῇ κλητικῇ. ἔστιν οὖν εἰπεῖν ὅτι διὰ τοῦτο ἀποβάλλει τὸ τ, ἐπειδὴ οὐδέποτε λέξις Ἑλληνικὴ εἰς ἄφωνον καταλήγει· εἰ οὖν ἐφύλαχθη τὸ τ, ἤμελλεν ἡ λέξις εἰς ἄφωνον τὸ τ καταλήγειν, ὅπερ ἐστὶν ἀδύνα- 20 τον· τούτου οὖν χάριν ἀποβάλλεται τὸ τ ἐν τῇ κλητικῇ.

Σῶτερ, ἡ εὐθεία ὁ σωτήρ· πόθεν γίνεται; ἀπὸ τοῦ σώζω· ἡ κλητικὴ τούτου ὀφείλε μὲν εἶναι σωτήρ· ταῦτα γὰρ εἰς ἡρ δξύτονα, τὴν αὐτὴν ἔχει ὀρθὴν καὶ κλητικὴν, οἷον λουτήρ· αἰθήρ· ἀστὴρ· ἐπειδὴ δὲ ἡ τῆς γλώττης ὀρμὴ τὴν ἀρχὴν οὐ πάντα 25 πρὸς ἀκολουθίαν ἔταξεν, ἀλλὰ πολλὰ καὶ ἔξω ἀκολουθίας προήνεγκεν· οὐ τοσοῦτον φροντίσασα ὅπως ἂν ἀκολουθῶς ἄγονται, ὅσον ὅπως ἂν καλῶς καὶ ἀστείως, τὴν προφορὰν ἐπεκράτησε καὶ τοῦτο σῶτερ λέγεσθαι παρὰ τὴν ἀκολουθίαν· οὕτω δόξαν κάλλιον προφέρεσθαι· ὅσπερ καὶ τὸ πάτερ, καὶ τὸ δάερ, καὶ 30 ἄνερ.

^α αὐτῷ Cod.

^β αὐτῷ Cod.

ALIA EXCERPTA GRAMMATICALIA.

Ex eod. Cod. qui multa habet quæ et Eustathius.

Ἰστέον ὅτι τὸ μὲν διοτροφῆς συστέλλει τὴν ἄρχουσαν ὡς ἀπὸ τῆς Διὸς γενικῆς· τὸ δὲ διογενῆς, ἐκτείνει αὐτήν, ἀπὸ τοῦ 5 διὸς ὁ ἔνδοξος· διογενῆς μὲν ὁ διὸς τὸ γένος· διοτροφῆς δὲ ὁ τραφεὶς ὑπὸ τοῦ Διός.

Ἰστέον ὅτι τὸ ἀπειθεῖν, αἰεὶ παρ' Ὀμηρῷ διὰ τοῦ ι γράφεται, ὡς ἀπὸ τοῦ πιθῶ δευτέρου μέλλοντος γενόμενον παρ' ἡμῖν δὲ διὰ διφθόγγου γράφεται, ἐκ τοῦ ἀπειθῆς ὀνόματος· καθὰ καὶ 10 τὸ ἀφειδῶ ἐκ τοῦ ἀφειδῆς.

Φύλλα δὲ τὰ πέταλα διὰ δύο λλ, εὐλόγως δοκοῦσι γὰρ οὕτω λέγεσθαι, διὰ τὸ ἐν τῷ φυσᾶσθαι λαλαγεῖν, ἢ πρὸς διαστολήν τοῦ φύλλου, ὃ δηλοῖ τὴν φυλήν.

Τὸ δὲ ἴκεν, ἀντὶ τοῦ κατελάμβανεν, αἰεὶ διὰ τοῦ ι παρὰ τῷ 15 ποιητῇ γραφόμενον ἀπὸ τοῦ ἴκω, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἰκάνω καὶ ἰκνῶ· δηλον δὲ ὡς προῆν ἐν τῷ ι γραφόμενον ἴκω, τοῦ παρὰ τοῖς ὕστερον διὰ τοῦ η' ἐφ' οἷς γέγονε σύμβασις τοῖς κριτικοῖς, ἵνα μὴ ἀμφιμάχοιντο γράφεσθαι τοῦ ἴκω, τὰ μὲν ἐνεργητικὰ διὰ τοῦ η, τὰ δὲ παθητικὰ διὰ τοῦ ι· καὶ οὕτω φυλάσσονται παρὰ τοῖς 20 μεθ' Ὀμηρον ἄμφω αἱ γραφαί· δύναται δὲ καὶ ἄλλως τὸ “οὐρανὸν ἴκε” νοηθῆναι, κατὰ πρόθεσιν ἔλλειψιν ἀντὶ τοῦ, εἰς οὐρανὸν ἤρχετο.

Τὸ δὲ “περὶ καπνῶ” καινότερον συντέτακται· τὸ γὰρ κοινὸν περὶ καπνὸν, καὶ Ἀττικισμὸς ἐστίν, ἢ κατὰ ἀναστροφὴν κεῖται 25 ἢ πρόθεσις, ἵνα ἢ περιελισσομένη καπνῶ· ὅτι δὲ καὶ ἢ περὶ καὶ ἢ ἀμφὶ καὶ ἢ ὑπὸ πρόθεσις μυριαχοῦ δοτικῆ συντάσσεται, καὶ μάλιστα ἢ ὑπὸ καὶ ἢ ἀμφὶ, τὰ ἐφεξῆς δείξει.

Τὸ ἀγάννιφον διχρόνον παραλήγεται· ἐκ δὲ τοῦ διαφορουμένου κείφω· ἢ γὰρ ἐκ τοῦ ἐνεστῶτος τοῦ ἔχοντος τὸ ι, ἢ ἐκ τοῦ 30 γραφομένου ἐν διφθόγγῳ· οὗ δεύτερος ἀόριστος ἔπιφον· ὅθεν δοκεῖ καὶ ἢ νιφὰς εἶναι καὶ ὁ νιφετός· ἐκεῖθεν καὶ τὸ νέφος· καὶ τὸ νένοφα· οὗ μεμνημένος ὁ Ἡρωδιανός, ἀπορεῖ πῶς ὁ

Ἄριστοφάνης νένοφα εἶπε, καὶ οὐ νένοιφα· ἵνα ᾦν ὡσπερ λείβω, λέλοιβα· λείπω, λέλοιπα, οὕτω νείφω, νένοιφα.

Περὶ οὗ ἐστὶν εἰπεῖν, ὡς οὐκ ἐκ τοῦ νείφω ἐκλίθη κατὰ τὸ πείθω πέποιθα, καὶ ὅσα ἕτερα ἐπὶ ἐνεστῶτος ἔχουσι τὸ ε μετὰ τοῦ ι, ἀλλ' ὡς εἰκός, ἐκ τοῦ νέφω· ἵνα, ἦ, ὡσπερ λέγω, λέλογα, 5 οὕτω καὶ νέφω, νένοφα, κατὰ τὰ ἔχοντα τὸ ε μόνον ἐν τῷ ἐνεστῶτι· τοῦ δὲ νέφω, εἰ καὶ μὴ ἐστὶ χρῆσις, ἀλλὰ δοκεῖ ὅμως πρωτότυπον αὐτὸ εἶναι τοῦ νέφω, ὡς ὑποδηλοῖ καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ νέφος καὶ ἡ νεφέλη.

Ὁ δὲ ὠκεανός, σεσημείωται συστέλλων τὸ α· τὰ γὰρ διὰ 10 τοῦ ανος ὀξύτονα ὑπὲρ τρεῖς συλλαβὰς ἐκτείνει τὸ α· χωρὶς τῶν παρὰ τοῖς ὕστερον οὐ τὴν παραλήγουσαν τοῦ Ἰουλιανῶ συστέλλουσιν· ὁ ἑανὸς πέπλος συστέλλων τὸ α οὐκ ἀντίκειται· τρισύλλαβος γὰρ ἐστίν.

Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι κατὰ τοὺς παλαίους, τὸ μὲν μεῖστον, 15 ὃ ἐστὶ τὸ σμικρότατον, διὰ διφθόγγου γράφεται, ὡς ἀπὸ τοῦ μεῖον, καθὰ καὶ ἀπὸ τοῦ πλεῖον τὸ πλεῖστον αὐτὸ δὲ τὸ μιστύλλειν, τὸ ε τῆς διφθόγγου ἀπέβαλε· τὸ δ' αὐτὸ φασὶ πέπονθε καὶ τὸ μικρὸν, ἀπὸ τοῦ μεῖον γενόμενον· καὶ γὰρ τὸ μὲν μεῖον, διὰ διφθόγγου· τὸ δὲ μικρὸν, διὰ τοῦ ο μικροῦ τὴν 20 γραφὴν ἔχει· ὅπουγε καὶ τὸ μεῖστον, οὐδὲν καινὸν εἰ διὰ τοῦ ι ἐγράφη· ὡς τὸ χερείων, χεῖριστος· ἀρείων, ἄριστος.

Ὡσπερ τὸ στρέφω καὶ ἐξ αὐτοῦ στρόφος, καὶ ἀπ' αὐτοῦ στρωφῶ κατὰ ἔκτασιν, καὶ δηλοῖ τὸ στρέφω· οὕτω τρέπω, τρόπος, τρωπῶ· τρέχω, τροχός, τρωχῶ· καὶ νέμω, νόμος, νομῶ τὸ 25 παρέχω· ὡσαύτως πέλω, πόλος, πωλῶ τὸ ἀναστέφομαι· καὶ αὐτὸ γὰρ τὸ πολέσκω, διὰ τὸν τοιοῦτον κανόνα μεγεθύνονται παρὰ τῷ ποιήτῃ.

Σημείωσαι δὲ ὅτι δειρὴ μὲν, ὃ δηλοῖ τὸν τράχηλον, ὀξύνεται τῇ διφθόγγῳ παραληγόμενον. ἀποβολῇ δὲ τοῦ ι βαρύνεται· δέρη 30 γὰρ βαρυτόνως φαμέν· τὸ μέντοι στείρη, ἦγουν ἡ λεγομένη τρόπη, ἐναντίως ἔχει· δίχα μὲν γὰρ τοῦ ι λεγόμενον, τάσιν ἔχει ὀξεῖαν, εἶπερ στερῆραν καὶ στερεὰν λέγομεν· μετὰ δὲ διφθόγγου βαρύνεται.

Ὁφείλε δὲ καὶ ἡ λέξις τοῦ ἔρματα ψιλοῦσθαι, διὰ τὴν ἐκ τοῦ ἐρείσματος συγκοπήν· δασύνεται δὲ ἄλλως κανόνι τοιούτῳ· τὰ βραχυνόμενα φωνήεντα, καταλήγοντα δὲ εἰς ρ ἐπιφερομένου τοῦ μ, δασύνεται· ὄρμος· ἄρμα· ὄρμαθός· οὕτω δὴ φασι καὶ
 5 τὸ ἔρμα· πλὴν τοῦ ἄρμενον τὸ ἀρμόδιον· καὶ πλὴν τοῦ Ὁρμενος κυρίου ὀνόματος· τὸ δὲ ἀρμοῖ ἐπίρρημα, ὃ δηλοῖ τὸ νεωστὶ, διαφορεῖται μὲν κατὰ τοὺς παλαιούς· ἢ δὲ πλείων χρήσις δασύνει αὐτὸ, Συρακουσίων ὄν κατὰ τὸν Τεχνικόν· ἀρμός γάρ φησιν, ἀρμοῦ, ἀρμῶ· καὶ συστολῇ ἀρμοῖ, κατὰ τὸ ἕξω ἕξοι,
 10 καὶ ἔδον ἔνδοι παρὰ Θεοκρίτῳ.

Ὅρα δὲ, ὡς εἰ καὶ ψάμμαθος ἐν δυσὶ μμ προφέρεται, ἀλλ' ἢ ψάμαθος, ὥσπερ καὶ ἡ ἄμαθος, ἐν αὐτὸ ἔχει.

Ἰστέον ὅτι ὥσπερ ἐν τῷ νοῦ νοήσω, καὶ κράσει νόσω, καὶ πλεονασμῷ τοῦ κ νόσκω, προστίθεται καταρχὰς τὸ γ, καὶ
 15 γίνεται γνώσκω, καὶ κατὰ ἀναδιπλασιασμὸν γιγνώσκω, κατὰ δὲ ὅμοιον πλεονασμὸν καὶ τὸ γίνεται ποιεῖ γίγνεται, καὶ ἡ σύννοια ξύγνοια^ν, ὃ δηλοῖ συγγνώμην, καὶ ὁ δοῦπος γδοῦπος, ὅθεν καὶ ῥήμα γδουπῶ γδουπήσω· ἔστι δὲ καὶ ἐρίγδοπος, ὥσπερ καὶ γνώφος παρὰ τὸ νείφω, οὕτω καὶ τὸ μὴ νοεῖν ἀγνοεῖν·
 20 αὐτὸ δὲ πλεονασμῷ τοῦ ι, καὶ ἀγνοεῖν λέγεται πρὸς εὐχρηστίαν μέτρου· οἶον,

οὐδέ μιν Ἥρη

ἠγνοήσεν.

(II. A. 537.)

Ὅτι εἰ καὶ ἄλλομαι δασύνεται, ὃ δηλοῖ τὸ πηδῶ, ἀλλὰ τὸ
 25 ἄλτο ψιλοῦται· τάχα μὲν καὶ ὡς Αἰολικόν, μάλιστα δὲ κατὰ τοὺς παλαιούς, διὰ τὴν τοῦ τ ἐπιφοράν· τὸ γὰρ ἄλφα λῆγον εἰς λ, ἐπαγομένου ἐνός τῶν τῆς τρίτης συζυγίας συμφώνων, ἤγον τοῦ δ, ἢ θ, ἢ τ, ψιλοῦται· οἶον, ἀλδαίνω τὸ αὔξω· ἀλθαίνω τὸ θεραπεύω· Ἄλτης κύριον· οὕτως οἶν καὶ τὸ ἄλτο ἀντὶ
 30 τοῦ ἐπῆδσε· καὶ τὸ ἀλός δὲ ψιλωθῆναι ἂν φασι, κατὰ τὸν κανόνα τοῦτον, ἐὰν ἀλτός ἐκλήθη διὰ τοῦ τ ὑποσταλέντος δὲ

αὐτοῦ, ἐκληρονόμησε τοῦ οἰκείου, καὶ ἔδασύνθη καθὰ καὶ ἡ εὐθεΐα.

Τοῦ δὲ δεῖδοικα, πρωτότυπον ὄν τὸ δέδοικα, ἐκ τοῦ δεῖδω τὸ δειλιῶ, ἔχει ἀπορίαν πῶς διὰ τοῦ κ ἐκφέρεται, καὶ μὴ διὰ τοῦ θεματικῶ δ' διὰ τὸν κανόνα δι' οὗ ὄρισται καθολικῶς, ὅτι ἐπὶ 5 τῶν βαρυτόνων, δι' οὗ συμφώνου ἐκφέρεται ὁ ἐνεστῶς, δι' αὐτοῦ καὶ ὁ μέσος παρακείμενος· οἶον λείβω, λέλοιβα· λέγω, λέλογα κατὰ Ἑρωδιανόν· καθ' ὃν ἔδει ἀπὸ τοῦ δεῖδω, δέδοικα εἶναι τὸν μέσον παρακείμενον. λύσις δὲ τῆς ἀπορίας ταύτης τὸ μὴ χρῆ- 10 ναι τρία παράλληλα δ παραλαμβάνεσθαι· τὸ γὰρ τοιοῦτον, 10 ψελλισμῶ, φησιν, ὑποπίπτει· διὸ ἀντισηθῆ^ω τοῦ τρίτου δ τὸ κ τοῦ ἐνεργητικοῦ παρακειμένου τοῦ δεῖδω, δείσω, δέδοικα, δε εἰσιγήθη, διὰ τὸ τοῦ μέσου παρακειμένου πολύχρηστον· ὅτι δὲ ἐν πολλοῖς ἡ παραλληλία φεύγεται, δηλοῖ καὶ ὁ τεμένος· δε δέον ὄν διφθόγγῳ παραλήγεσθαι κατὰ τὸν κανόνα τοῦ κή- 15 τειος· κηδειος· ἐπιτηδειος, καὶ τῶν ὁμοίων, ὅμως ἵνα μὴ ἐπ- 15 ἄλληλα εἴη τὰ τρία ε, ἐγράφη διὰ μόνου τοῦ ι· Σοφοκλῆς, (Ced. T. 756.)

τεμενίαν τε φυλλάδα·

οὕτω καὶ τὸ

20

Ἱριδι δίη·

κακίζεταί διὰ τὸ ἀλλεπάλληλον τῶν διχρόνων.

Τοῦ δὲ ἔκηλος, τοιαύτη τίς ἐστίν ἡ παραγωγή· ἔκηλος ὁ ἥσυχος, ἢ παρὰ τὸ ἐκάς περί τινα ἐσχατίαν ἀλαῖσθαι· δοκεῖ γὰρ ὡς τὰ πολλὰ ἐρημάζων εἶναι ὁ ἥσυχάζων· ἢ παρὰ τὸ ἐ, 25 ἥγουν ἑαυτὸν κηλεῖν, ὃ ἐστὶ θέλγειν· εἰ γὰρ καὶ μὴ πολλοῖς, ἑαυτῷ γοῦν ὁμῶς χρηστός ἐστὶ καὶ ἡδύς ὁ προβέμενος καθ' ἥσυχίαν ζῆν· δασυνόμενον δὲ τὸ ἔκηλος, ἀπὸ τε τῆς ἐ ἀντωνυμίας, καὶ ἀπὸ τοῦ ἐκάς, ὅμως ψιλοῦται διὰ τὴν Αἰολικὴν, ἢ καὶ Ἰωνικὴν τοῦ υ ἐπέθεσιν, κατὰ τὸ ὄρος, οὔρος, καὶ τὰ ὅμοια· 30 ἐν οἷς καὶ ὁ ἀπὸ τοῦ εἶς ἐνὸς γινόμενος εἶνις, ὃ ἐστὶ μεμονωμένος, καὶ ὡς εἶπεῖν ἐνιαῖος.

^ω ἀντισηθῆ Cod.

Τὸ “ἀλλ’ ἀέκουσα κάθησο” προστακτικὸν προπαροξύνεται· τὰ γὰρ σύνθετα προστακτικὰ βραχυκατάληκτα, ὡς ἐπιπολύ ἀναπέμπει τὸν τόνον· οἶον, λέγε, κατάλεγε· σπείρε, κατάσπειρε· οὕτως οὖν καὶ ἦσο, κάθησο· τὸ μέντοι “ἀέκουσα κάθησο,”
 5 ἀντὶ τοῦ ἠσυχάζουσα ἐκάθηστο, προπερισπᾶται, διότι τροχαϊκὰ περισπώμενα, φυλάττει τὴν αὐτὴν ἐκφώνησιν ὡς ἐπιπλείστον καὶ μετὰ σύνθεσιν οἶον, ἦγε, κατῆγε· εὔρεν, ἐφεῦρεν· εἶχε, κατεῖχεν· εἶδε, παρεῖδεν· εὔδε, καθεῦδε· οἶον,

ἔθα καθεῦδεν ἀναβάς.

(II. A. v. ult.)

10 οὕτως οὖν καὶ ἦστο, κάθηστο· ἐὰν μέντοι μεταποιηθῆ εἰς βραχὺ τοῦ τροχαίου ἢ ἄρχουσα, τότε δὴ καὶ ὁ τόνος ἐν τῇ συνθέσει ἀναβιβάζεται, ὡς δηλοῖ τὸ ἄναγεν· ἔτι δὲ καὶ τὸ κάτεσχεν ὅσα τε ἄλλα τούτοις ὅμοια.

Ἰστέον ὅτι ἐπὶ μεγάλης ἐρίδος, οἰκειὸν λεχθῆναι πρὸς τοὺς
 15 ἐρίζοντας, τὸ

ἦ δὴ λόγια ἔργα τὰβ ἔσσεται οὐδ’ ἔτ’ ἀνεκτὰ

εἴπερ ὑμεῖς ἐριδαίνετον ὦδε·

(II. A. 574.)

δηλοῖ δὲ, ὅτι ὄντως δὴ ὀλέθρια τὰ γινόμενα, καὶ οὐ φορητὰ, ἐὰν ὑμεῖς ἐριδαίνετε ὦδε· δηλοῖ δὲ ὅτι, ὄντως δὴ ὀλέθρια τὰ γινόμενα,
 20 μена, οὕτως ἐρίζετε· τινὲς δὲ τὸ ἦ δὴ, ὡς Ἀπίων καὶ Ἡρόδωρος φασίν, ἐν ἐνὶ μέρει λόγου ἤδη φασί· λέγοντες ὅτι ὡς καὶ προεῤῥέθη, ἐπὶ τριῶν χρόνων τὸ ἤδη λαμβάνεται· ἐπὶ τε παραχρημένου, καὶ ἐνεστώτος, ὡς παρεδογματίσθη ἐκεῖ, καὶ ἐπὶ μέλλοντος δὲ, ὡς τὸ

25 ἦδη λόγια ἔργα ἔσσεται·

καὶ εἰ τοῦτο ὀρθόν, ποῦ λοιπὸν θήσομεν τὸν Λουκιάνειον σολοικισμὸν, τὸν λέγοντα ἤδη σολοικῶ· οἱ δὲ τιοιοῦτοι ὁμοῖαν ἐπικρίνουσι γραφὴν καὶ ἐν οἷς φθάσαι ὁ Ζεὺς ἔφη·

ἦ δὴ λόγια ἔργα ἔτε·

30 καὶ ἐξῆς· οὐκ ἀπεικὸς γὰρ, καὶ ἐκεῖ οὕτω νοῆσαι αὐτούς.

Μονῆρες δὲ ἐστὶ ἐν ὀνόμασι τὸ ἦδος, καθὰ καὶ τὸ ὄφελος, καὶ ὅτι ψιλοῦται κατὰ τὴν ἄρχουσαν ὡς τροχαϊκόν, καθὰ καὶ τὸ ἦμαρ, οὐκ ἔστι τὸν περὶ λόγους ἀμφιβολεῖν. Ἡρωδιανὸς δὲ ἐν τῷ αὐτοῦ Συμποσίῳ δασύνεσθαι αὐτὸ λέγει πρὸς τινῶν, ὡς

ἀπὸ τοῦ ἥδω καὶ τῆς ἡδονῆς· ἐκρίνομεν δέ, φησιν, ὡς τε μᾶλλον ψιλοῦν αὐτό· φέρεται δὲ καὶ κανὼν τοιοῦτος· τὰ εἰς ος οὐδέτερα δισύλλαβα ἀρχόμενα ἀπὸ φύσει μακρᾶς, ψιλοῦσι τὸ καταρχὰς φωνῆν· οἶον, εὔχος· ἦδος· ὅλως δὲ πάντα τὰ τροχαϊκὰ ψιλοῦνται· ὡς καὶ τὸ ἤχος· ἦμος, ἀντὶ τοῦ ἦρκα· οὕτω δὲ καὶ τὸ ἦμαρ μετασχηματισθὲν ἀπὸ τοῦ ἡμέρα· ὡς καὶ τὸ ἦδος Αἰολικῶς ἀπὸ τῆς ἡδονῆς· ὥσπερ καὶ τὸ ἀπὸ τῆς μηχανῆ, μετεσχηματίσθη τὸ μῆχος, ὅπερ καὶ μῆχαρ λέγεται, ὡς ἦμαρ καὶ ὡς μῶμαρ ὁ μῶμος παρὰ Λυκόφρονι· προφυέστερον δὲ εἰπεῖν, ὡς ἀλκῆ ἄλκαρ, σεσημειῶται ἐν τῷ ῥηθέντι κανόνι τῶν 10 τροχαϊκῶν τὸ ἦ δασυνθὲν καὶ τὸ ἦχι· ἐφ' ὧν ἐστὶ καὶ ἀπολογία εὐλογος τοῦ δασύνεσθαι αὐτά.

Τὸ δὲ ἥελιος, δοκεῖ ἐκ τοῦ ἥλιος γενέσθαι, κατὰ ἐπένεσιν τοῦ ε· ψιλοῦνται δὲ κατὰ τὸν κανόνα τὸν λέγοντα, ὅτι τὸ η πρὸ φωνήεντος ὄν κατὰ διάστασιν ψιλοῦνται· οἶον ἠΐθεος· ἦϊος ὁ 15 τοξικός· οὕτως οὖν καὶ ἥελιος· σημειοῦνται καὶ οἱ παλαιοὶ, καὶ ὅτι αἰεὶ οὕτως λέγει ὁ ποιητῆς τετρασυλλάβως ἄπαξ δέ ποτε καὶ τρισυλλάβως ἔφη, ἥλιον. Ἰστέον καὶ ὅτι ἐπειδὴ ἐστὶν ἄω τὸ λάμπω, καὶ προσθέσει τοῦ υ, αῦω, ἐξ ὧν ἀὼς ἡ ἡμέρα, καὶ αῦως Αἰολικῶς, δύναται τὸ ἥελιος ἐκ τοῦ ἄω ἔχειν 20 τὴν ψιλῆν, ἐξ οὔ καὶ ἐτυμολογεῖται· γίνεται γὰρ ἀπὸ τοῦ ἄω τοῦ ῥηθέντος, καὶ ἐκ τοῦ ἔλη θερμασία, ἀέλιος· ὡς τὸ

ἀκτὶς ἀελίου

παρὰ Σοφοκλεῖ (Antig. 100.) ἀμφότερα γὰρ ἔχει ὁ ἥλιος.

Τὸ “εὔ τ' ἂν σὲ μελίφρον ἕπνος ἀνήη” τὸ ἀνήη, σημή^x μὲν 25 τὸ ἀνήσει ἀφήσει χαυνῶ^y· γίνεται δὲ ἡ ἀπὸ τοῦ ἀνώ, ἀνῆς, ἀνῆ, πλεονασμῷ τοῦ η, ἡ ἀπὸ τοῦ ἀνείη εὐκτικῶν, τροπῇ συνῆθει τοῦ ε εἰς η.

Τετράκις μὲν εἶπεν Ὀμηρος τὸ αὐτὸ, οἶα μὴ ἔχων λέξεις καιριωτέρας τούτων εἰπεῖν· ὡς ἐν τῷ

30

τὸ μὲν Ἡφαιστος δῶκε Διὶ Κρονίῳ ἄνακτι·

αὐτὰρ ἄρα Ζεὺς δῶκε διάκτορι Ἀργειφάντῃ.

(II. B. 101.)

^x Sic.

^y Sic.

Ἑρμείας δῶκε Πέλοπι, Πέλοψ δῶκε Ἀτρεί· Ἀτρεὺς δὲ ἔλιπε
Θυέστη· Θυέστης δὲ Ἀγαμέμνονι λείπε φορῆναι· δις δὲ καὶ
τὸ ἔλιπε διὰ τὴν προρηθεῖσαν αἰτίαν.

Ὅρα δὲ καὶ ὅτι τὸ μὲν Ἀτρεὺς ἔλιπε διὰ τοῦ ι γέγραφεν
5 ἔστι γὰρ χρόνον ἀορίστου δευτέρου· τὸ δὲ “Θυέστης Ἀγα-
μέμνονι λείπε,” διὰ διφθόγγου χρόνον ἀντὶ χρόνου λαβῶν, ἡγουν
ἀντὶ ἀορίστου παρατατικόν· ὅποιον καὶ ἐπὶ τοῦ εἶδον γίνεται·
τὸ γὰρ εἶδον, καὶ ἡ λοιπὴ κλίσις τοῦ τοιούτου ῥήματος, ὅπερ
ἀντὶ τοῦ ἐθεασάμην λαμβάνεται, τὰ μὲν πλείω παρὰ τῷ ποιη-
10 τῆ, διὰ τοῦ ι ἔχει γραφὴν, τῷ λόγῳ τοῦ δευτέρου ἀορίστου ἐξ
οὗ καὶ τὸ ἰδεῖν ἀπαρέμφατον· καὶ ἡ ἰδὼν μετοχή· ἔστι δὲ ὅτε
καὶ διὰ διφθόγγου γράφεται· ὅπερ ἔστι ῥῆμα χρόνου παρατα-
τικόν, δηλοῦντος μὲν τὸ ἔβλεπον, λαμβανομένου δὲ ἀντὶ τοῦ
ἀορίστου τοῦ, ἐθεασάμην· ὁμοίως δὲ καὶ ἐν τῷ

15 βάλετο ξίφος ἀργυρήλων· (Il. B. 45.)
διὰ δύο λλ ἡ γραφὴ λόγῳ παρατατικῷ· ἐν δὲ τῷ μέγα βάλ-
λετο φᾶρος ἐνὶ λ διοικεῖται τὸ ῥῆμα, μέσου ὃν ἀορίστου δευ-
τέρου ἐν συνηθείᾳ χρόνου ὑπαλλαγῆ.

Ἡ δὲ θάρηξις πῆ μὲν τινὲς μὲν διὰ τοῦ ω μεγάλου καὶ η
20 γράφουσι, τινὲς δὲ διὰ τοῦ ο μικροῦ, ἢ ὡς ἀπὸ τοῦ θόρω τὸ
πηδῶ, οὗ παράγωγον θορίσσω, ὡς φοινίσσω², δειδίσσω³.

Τὸ ἄλτο καθὰ καὶ ἐν τῇ ἀ ρασιώδια εἴρηται, κατὰ μὲν τὸν
κανόνα τῶν ῥημάτων δασύνεσθαι ἄφειλεν· ὃς τὰ πνεύματα τῆς
ἀρχούσης τοῦ ἐνεστῶτος, καὶ ἐν τοῖς ἐφεξῆς χρόνοις, διὰ δὲ τὴν
25 ἐπιφορὰν τοῦ τ, ψιλοῦται· κατὰ κανόνα ἕτερον τὸν ἐκεῖ ῥη-
θέντα· καὶ τὸ μὲν ἄλτο ἐκ τοῦ α ἀρχόμενον διὰ τὸν ῥηθέντα
λόγον, ψιλοῦται κατὰ τοὺς παλαιούς, ἐκ τοῦ ἦλτο μεταβλη-
θέν· αὐτὸ δὲ τὸ ἦλτο, οὐκ ἂν ἔχοι λόγον μὴ δασύνεσθαι, εἰ μὴ
ἄρα τις Αἰολεὺς ἢ Ἴων καινοτομησῶν αὐτὸ, ψιλωτικὸς ὄντες.

30 Τὸ δὲ κηῶεις ἐντείνει τὴν παραλήγουσαν, διὰ τὴν εἰς μέτρον
εὐνήρησιαν, ὡς τὸ εὐρώεις καὶ κηῶεις καὶ ὠτώεις, καὶ ὅσα
ἄλλα μακρὰν ἔχει τὴν προπαραλήγουσαν· ἔθα μέντοι αὐτῇ
βραχεῖα, ἐκεῖ ὁμοία καὶ ἡ παραλήγουσα, ὡς δημοῖ τὸ ἠερόεις·
σιόεις· ἐρόεις· κερόεις· γλαγόεις· οὐατόεις.

² φοινίσω Cod.

³ δεδίσω Cod.

Τὸ δὲ ἀπιθεῖν παρ' Ὀμηρῷ πανταχοῦ διὰ τοῦ ι γράφεται, ὡς ἀπὸ τοῦ πιθῶ περισπωμένου μέλλοντος· λέγει γάρ,

οὐδ' ἀπιθήσε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε. (II. Δ. 68.)

Ἰστέον ὅτι οἱ παλαῖοι ὀνοματοθέται τὰ γένη τῶ σημαυνομένῳ ἐποίουν· ὅτε μὲν γὰρ τὸ ὄνομα κύριον ἄρσεν ἐδήλου, ἀρσενικὸν 5 αὐτὸ ἐποίουν· ὅτε δὲ θῆλυ, θηλυκόν· ἤνικα δὲ μήτε ἄρσεν μήτε θῆλυ, οὐδέτερον αὐτὸ ἐτίθεσαν· τουτέστι, οὔτε τῶν δύο σημαῖνον, οὔτε ἄρσεν οὔτε θῆλυ· οἱ δὲ τῶν ἀρχαίων ὀνοματοθετῶν μεταγενέστεροι, πρὸς τὴν φωνὴν ἐποίησαν τὰ γένη, ὄρῶντες γὰρ τὸ κάλαμος κατὰ τὴν φωνὴν ὅμοιον τῶ ἄνθρωπος, εἰ καὶ τῆ 10 σημασίᾳ ἐστὶν οὐδέτερον, ἀρσενικὸν αὐτὸ ὀνόμασαν τὸ ἄνθρωπος ὁμοίως τὸ ἄλλ', εἰ καὶ σημασίᾳ ἐστὶν οὐδέτερον, ἀλλ' ἐπειδὴ ἰσοκαταληκτεῖ τῶ Ἑλένη ὀνόματι θηλυκὸν χαρακτῆρα ἔχοντι, κατὰ μίμησιν θηλυκὸν αὐτοὶ πεποίηκασιν.

Ὀμοίως καὶ τὸ γύναιον· εἰ καὶ τῆ σημασίᾳ ἐστὶ θηλυκόν, 15 ἀλλ' ἐπειδὴ τῆ φωνῆ ὅμοιον ἐστὶ τῶ σπῆλαιον οὐδέτερόν ὄνοματι, οὐδέτερον αὐτὸ ἐποίησαν—

Eod. Cod. versus finem—

Ὀνομασία Μηνῶν—οὔτοι ἄρχονται ἀπὸ Ἰανουαρίου.

Ῥωμαίων.	Αἰγυπτίων.	Καππαδόκων.	20
Ἰανουάριος.	Τυμβί.	Τίρηξ.	
Φεβρουάριος.	Βεχείρ.	Βατά.	
Μάρτιος.	Φαμενόθ.	Ξανθηρί.	
Ἀπρίλλιος.	Φαρμουθί.	Ἀπομεναμά.	
Μαΐος.	Παχών.	Ἀρθρά.	25
Ἰούνιος.	Παννί.	Τεθουσα.	
Ἰούλιος.	Ἐπηφί.	Ἔσμονί.	
Αὐγουστος.	Μεσωρί.	Σονδαρά.	
Σεπτέμβριος.	Θώθ.	Ἀρταέστιν.	
Ὀκτώβριος.	Παυί.	Ἀρεότατα.	30
Νοέμβριος.	Ἀθύρ.	Μίθρι. ^b	
Δεκέμβριος.	Χοιάκ.		

^b Def. unus.

Οἷτοι ἄρχονται ἀπὸ Μαρτίου.

	Μῆνες Ἑλλήνων.	Ἑβραίων.	Βιθυνῶν.
	Αὐθνιαῖος.	Νισάν.	*Ἐρος.
	Περίτιος.	Ἰάρ.	*Ἐρμος.
5	Δύστρος.	Ψεθοάν.	Μετρώος.
	Ξανθικός.	Θαμνί.	Διόνυσος.
	Ἄρτεμίσιος.	*Αβ.	Ἡράκλειος.
	Δέσιος.	Ἐλούλ.	Δῖος.
	Παγκμος.	Θερσί.	Βενδιαῖος.
10	Λῶος.	Μορσού.	Στρατήγιος.
	Γορπιαῖος.	Χασαλδ'.	*Ἄριος.
	Ἐπερβρεταῖος.	Τηβηθί.	Πριέπιος.
	Δῖος.	Σαβάτ.	Ἄφροδίσιος.
	Ἄπιλαῖος.	Ἄδάρ.	Δημήτριος.
15		Κτηπίων.	
	Ἄφροδίσιος.	Σεβαστός.	*Ἔσθιος.
	Καισάρειος.	Ἄρχιερεύς.	Ἰούνιος.
	Πληθύτατος.	Αἰνικός.	Δημαρχεξάσιος.
	Ἄπογονικός.	Αὐτοκρατορικός.	Ῥωμαῖος.

20 Excerpt. e Jo. Laur. Lyd. Op. de Ostent. e Cod.
 Canonic. 41^a.

Μελάνα μὲν ἢ ὑπόχλωρα φανέντα, σημαντικὰ γίνεται τῶν ἐπὶ τῆς τοῦ Κρόνου φύσεως εἰρημένων· λευκὰ δὲ τῶν ἐπὶ τῆς τοῦ Διός· ὑπόκιρρα δὲ τοῦ Ἄρεος· ξανθὰ δὲ τῶν ἐπὶ τῆς
 25 Ἄφροδίτης· ποικίλα δὲ τῶν ἐπὶ τοῦ Ἑρμοῦ· κ' ἂν ἐν ὄλοις τοῖς περὶ αὐτὰ τόποις τὸ γενόμενον ἰδίωμα φαίνεται τῆς χροᾶς, περὶ τὰ πλείστα μέρη τῶν χωρῶν ἔσται τὸ ἀποτελεσμα· εἰ δὲ ἀπὸ

^a Opus in Cod. f. 84. r. inscr. sine nom. auct. περὶ τῶν ἡλιακῶν καὶ σεληνιακῶν διοσημιῶν καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν καθολικῶν ἀποτελεσμάτων. Non est autem integrum opus, sed Epitome satis ampla ut videtur. Exscripsi tantum quæ lacunam suppleant in doctissimi Viri C. Bened. Hassii edit. p. 34.

μέρους οἰουδήποτε κατ' ἐκεῖνο μόνον τὸ μέρος, καθὼς ἂν καὶ ἡ
 πρόνευσις τοῦ ἰδιώματος γένηται· χρήσιμοι δ' ἂν εἶεν πρὸς τὰς
 κατὰ μέρος προγνώσεις, καὶ αἱ τῶν γινομένων σημείων περὶ τε
 τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην παρατηρήσεις· πρὸς τε τὰς ἀνατο-
 λὰς αὐτῶν καὶ τὰς δύσεις· καθαρὸς μὲν γὰρ καὶ ἀνεπισκότητος, 5
 καὶ εὐσταθῆς καὶ ἀνέφελος ἀνατέλλων ἥλιος, ἡ καὶ δυνόμενος
 εὐδιηγῆς καταστάσεως ἐστὶ δηλωτικός· ποικίλον δὲ τὸν κύκλον
 ἔχων ἢ ὑπόπυρρον, ἢ ἀκτῖνας ἐρυθρὰς ἀποπέμπων εἰς τὰ ἔξω
 ἢ τὰ λεγόμενα παρήλια νέφη, ἐξ ἑνὸς μέρους ἔχων· τὸ δὲ
 σχῆμα τῶν νεφῶν ὑπόκιρρον, καὶ ὡσπερ μακρὰς ἀκτῖνας ἀπο- 10
 μηκύνον, ἀνέμων ἐστὶ δηλωτικός, καὶ τοιούτων ἀφ' οὗ μέρους
 τὰ προειρημένα σημεία συμβαίνει· μέλας δὲ ἢ ὑπόχλωρος
 ἀνατέλλων, ἢ δύνων μετὰ συνεφίας, ἢ ἄλλως ἔχων καθ' ἑν
 μέρος, ἢ ἐν ἀμφοῖν παρήλια νέφη, καὶ ἀκτῖνας ἢ ὑποχλῶρους
 ἢ μελαίνας, χειμῶνας δηλοῖ καὶ ὑετούς· ἐκεῖνο δὲ γε καὶ τοῖς 15
 εἰς δόμους τελοῦσι πρόδηλόν ἐστιν, ὡς ὅταν ἀνίσχων ὡσπερ
 ὑπολανθάνει καὶ σκορπίζει δῆθεν ἐκδιδρασκούσας καὶ διαρραι-
 νούσας τῶν νεφῶν τὰς ἀκτῖνας, χαλάξῃ φράζει τὸν ὄμβρον
 καταρραγήσεσθαι μεμιγμένον· καθαρὸς δὲ ἀνίσχων βόρειον
 ἐσέσθαι καὶ αἶθριον τὸν ἀέρα προλέγει· βορέης γὰρ αἰθρηγενέ- 20
 τῆς κατὰ τὸν ποιητὴν· τοῖς γὰρ ὑψηλοῖς τῶν μετεώρων ἐπι-
 πνέων, εἰς γῆν τε τὸ πυκνὸν καὶ ἀχλυῶδες ὄθων, καθαρὸν ποιεῖ
 τὸν ἥλιον καὶ ἀνεπισκότητον, ἐκδαπανῶν τὰ πυκνώματα, καὶ
 τῷ λεπτῷ τοῦ πνεύματος τὴν ὑπήνεμον ζῶν, καὶ μᾶλλον τὴν
 πρὸς ἡμᾶς ἐκκαθαίρων καὶ λαμπρότεραν ποιῶν.

25

^b Ὁ δὲ γε Ῥωμαῖος Καμπέστριος ταῖς Πετοσιριακαῖς ἀκο-
 λουθῶν παραδόσεσι λέγει, “ὡς ἀργυροειδῆς καὶ ἀμβλυωχρὸς
 “ἥλιος ἀνίσχων ἢ ὠχρὸς, πολέμους καὶ συμφορὰς καὶ διχο-

^b Aliter hæc Cod. Barocc. 194. f. 87. v. sed id fors. div. est
 auctoris.

Ὁ δ' ἐκ Ῥώμης Καμπέστριος γράψας ἐκ Πετοσήρου, ὅταν ἀνίσχων ἥλιος
 ἀργυρώδης κ' ἂν ὁ λόγος ἢ ἀμβλυχρὸς ὀλίγους ὀθως ὑποσημαίνων, πολέμους
 τε καὶ συμφορὰς, διχωνίας, θορύβους· στάσεις ἀνδρῶν ἐνδέξων τε καὶ βασι-
 λέων θρόνους καὶ συκοφάντας πονηροὺς καὶ ἀτυχήματά γε· καὶ λογικῶν καὶ
 εὐσεβῶν ὕβρεις καὶ ἀτιμίας καὶ πατραλείας (Cod. πατραλείας) τοὺς υἱοὺς,
 σπάνη τῶν ἀναγκαίων.

“νοίας καὶ στάσεις ἀνδρῶν ἐνδόξων καὶ βασιλέων θρήνους·
 “καὶ πονηρῶν ἀνθρώπων εὐτυχήματα· καὶ ἐπεικῶν ἀστοχίας καὶ
 “λογικῶν ὕβρεις· καὶ δημεύσεις εὐπατριδῶν δηλοῖ· καὶ καθολι-
 “κὴν σπάνιν τῶν ἀναγκαίων· προσέτι τούτοις, στάσεις τε πα-
 5 “τράσι πρὸς παῖδας, καὶ τὸ ἀνάπαλιν”. ἔσται δὲ ταῦτα καθολικὰ
 μὲν, ἐπειδὴν κατὰ παντὸς τοῦ δίσκου τὸ σύμπτωμα ἢ· μερικὰ
 δὲ, εἰ καὶ τὸ σύμπτωμα μερικόν· καὶ καθ’ οὓς τόπους ἀφορᾶν
 δοκεῖ τὸ συμβεβηκός· εἰ δὲ κατὰ τὴν λεγομένην ἀντιδίσκωσιν
 ὁ ἥλιος ἐκλίπῃ, μόνοις ἀπειλεῖ τοῖς βασιλεῦσι τὰ κακὰ, ὡς-
 10 πὲρ καὶ ἔαν ἐπὶ τοῦ βασιλικῆ Δ΄. εἰ δὲ περὶ τὴν ἑώαν, ἢ τὴν
 ἑσπέραν μέλλει τοῦτο συμβαίνειν, ἐξ αὐτοῦ τοῦ πάσχοντος
 φωστῆρος γενήσεται δῆλον· τῷ τὸν μὲν ἥλιον ἐκ τῆς Ἀσίας
 διαπαντὸς ἀνίσχιν· τὴν δὲ σελήνην ἀπὸ τῆς Εὐρώπης.

Τὴν δὲ σελήνην τηρητέον, ἢ πρὸ τριῶν, ἢ μετὰ τρεῖς ἡμέρας
 15 τῆς συνόδου τε καὶ τῆς πανσελήνου καὶ διχοτόμου· λεπτὴ γὰρ καὶ
 καθαρὰ φαινομένη εὐδίαν σημαίνει· εἰ δὲ καὶ ἐρυθραίνωτο με-
 τρίως, καὶ τὸ ἀφώτιστον τοῦ κύκλου διαφανὲς καὶ ὑποκεκινη-
 μένον ἔχοι, ἀνέμων ἐστὶ δηλωτικὴ, καθ’ οὓς μάλιστα ποιεῖται
 τὴν πρόνευσιν· εἰ δὲ ὠχρὰ καὶ παχεῖα δοκοίη, χειμῶνων καὶ
 20 ὄμβρων ἐστὶ δηλωτικὴ. παρατηρητέον δὲ καὶ τὰς παρ’ αὐτὴν
 γινομένης ἄλλας· εἰ μὲν γὰρ μία εἴη καὶ αὐτὴ καθαρὰ ἡρέμα
 ὑπομαραιομένη, εὐδίαν σημαίνει· εἰ δὲ δύο ἢ καὶ τρεῖς, χει-
 μῶνας δηλοῖ· τὰς δι’ ἀνέμων μὲν, εἰ ὑπόκιρροι εἶεν, καὶ ὡσπερ
 ὑπορρήγνυμεναι· τὰς δὲ διὰ νιφετῶν, εἰ ἀχλυώδεις καὶ παχεῖαι·
 25 ἢ καὶ ὑπόγλωροι καὶ μελαίνας καὶ ὡσπερ ῥηγνύμεναι, τὰς δι’
 ἀμφοτέρων.

Αἱ δὲ διαδρομαὶ καὶ οἱ ἀκοντισμοὶ τῶν ἀστέρων, εἰ μὲν ἀπὸ
 μᾶς γίνωτο γωνίας, τὸν ἀπ’ ἐκείνης ἄνεμον δηλοῦσι· εἰ δὲ ἀπὸ
 τῶν ἐναντίων, ἀκαταστασίαν πνευμάτων· εἰ δὲ ἀπὸ τῶν τεσσά-
 30 ρων, παντοίους χειμῶνας. ὡσαύτως καὶ τὰ νέφη πόκοις ἐρίων
 ὄντα παραπλήσια, προδηλωτικὰ ἐνίοτε χειμῶνων γινόνται, καὶ
 αἱ κατὰ καιροὺς συνιστάμεναι ἴριδες, χειμῶνα μὲν ἐξ εὐδίας·
 ἐκ δὲ χειμῶνος, εὐδίαν σημαίνουσιν.

Οἱ δὲ συνιστάμενοι κομήται καὶ τὰ ἄλλα ἀστροειδῆ σημεῖα

γενόμενα κατὰ τοὺς ἐκλειπτικούς καιρούς, ἢ καὶ καθ' οἰονδήποτε χρόνον δῆλον ποιήσουσι· διὰ τε τὸν κατὰ τὰ σχήματα τῆς κόμης προσνεύσεων, ἢ τῶν τόπων ὃς ἐπισκῆπτουσι τὰ δι' αὐτοὺς ἐκβησόμενα· καὶ διὰ μὲν αὐτῆς τῆς συστάσεως, καὶ ὡσαυτεὶ μορφώσεως, τό τε εἶδος τοῦ ἀποτελέσματος καὶ τὸς γένος περὶ ὃ τὸ πάθος συμβήσεται, διὰ δὲ τοῦ χρόνου τῆς ἐπιμονῆς τὴν παράτασιν τῶν συμπτωμάτων.

*Ἔστι δὲ ὅτε καὶ διὰ τῆς πρὸς τὸν ἥλιον σχέσεως τὴν καταρχήν· σῶσι μὲν γὰρ ἐπιπολὺ λεγόμενοι τάχιον ἐπισημαίνουσι, καὶ τοσοῦτ' ἂν μείζονας, ὅσ' ἂν ἐκ πλειόνων μέρων καὶ ἐπιπολὺ ἢ σύστασις γένηται· ἀλλ' εἰ καὶ ποτε τινὰ τῶν πλανωμένων ταῖς κόμαις ἐπικαλύπτουσι, σαφῶς σημαίνουσι πρὸς τίνας ἔσται τὸ σύμπτωμα· τῷ μὲν γὰρ τοῦ Διὸς ἐπιφέροντες τὰς κόμας, περὶ τοὺς βασιλικούς οἴκους τὰς ταραχὰς ἀποτελοῦσιν· εἰ δὲ τῷ τοῦ Ἄρεος, τῶν ἐν τοῖς ὅπλοις νόσους καὶ ἰσθνατάτους· ἔτι δὲ καὶ πολέμων στάσεις ἀποτελοῦσι· τῷ δὲ τῆς Ἀφροδίτης, γυναικῶν φθορὰς, καὶ βασιλίδων θανάτους· τῷ δὲ τοῦ Κρόνου, καρπῶν ἐπίσχεσιν ἤτοι σκάνιν· τῷ δὲ τοῦ Ἑρμοῦ, ταραχὰς τοῖς συναλλάγμασι παρέξουσι· καὶ φήμας ἀηδεῖς τῷ πλήθει· τὸν γὰρ ἥλιον ἢ τὴν σελήνην ἀδύνατον περιλάμψαι κομήτην, εἰ δὲ φαίνεται, ἢ πρὸ ἀνατολῶν ἢ περὶ δυσμῶν περὶ τὸ διάφορον τῶν κλιμάτων τὴν κάκωσιν ποιήσει· ἐν μὲν τῇ ἀνατολῇ, τὴν Ἀσίαν, ἐν δὲ τῇ δύσει, τὴν Εὐρώπην κακώσει· γίνονται δὲ καὶ ἐκ τῶν κατὰ μῆνα συνόδων καὶ πανσελήνων ὅταν οἱ λεγόμενοι κακοποιοὶ τούτοις τῶν ἀγαθῶν μὴ συσχηματιζομένων ὀλίγαι τινὲς ἐναντιώσεις, αἱ βραδίως λύνονται, διὰ τὸ μὴ κατὰ τὰς ἐκλείψεις τῶν φώτων τὰ τοιαῦτα ἀποτελεῖσθαι.

Διάφοροι δὲ αἱ τῶν κομήτων ὄψεις· πυρρῶδης· πωγωνίας· ἀκοντίας· ξιφίας· δίσκος· πίθος· κεράστης· λαμπαδίας· ἱππεύς· σάλπιξ· τράγος· τυφῶν· ὁμοῦ ἰβ' ὁ μὲν γὰρ κομήτης ἔστι πυρρῶδης· ὁ δὲ πωγωνίας κάτωθεν δίκην πώγωνος ἔχει τὰς κόμας· ὁ δὲ ἀκοντίας, ὁμοίος ἔστι ἀκοντίῳ· ὡσπερ δὲ σίδηρος κρδαίνεται· οὐ φανέντος ἢ Ἰουδαία ἤλω, ὡς καὶ Εὐσεβίῳ τῷ Παμφίλου εἴρηται· ὁ δὲ ξιφίας βραδύτερος μὲν, ὠχρὸς δὲ, καὶ

Ξιφήρεις ἔχων τὰς ἀκτίνας· ὁ δὲ δίσκος περιφερῆς, καὶ τὸ
 εἶδος ὡς ἤλεκτρος· ὁ δὲ πίθος καπνώδης μὲν φωτὸς πλήρης·
 τὸ δὲ σχῆμα ὅμοιον τῇ προσηγορίᾳ· μεθ' οὗ ὁ κεράστης κερα-
 τοειδεῖς ἔχων τοὺς πλοκάμους· λαμπαδίας πρὸς τούτοις ὅμοιος
 5 λάμπαδι καιομένη. Ἔστι γε μὴν ἵππεὺς δίκην λοφιάς ἵππου
 διαρραίνων τὰς ἀκτίνας· ὀξύτατος δὲ παρὰ τοὺς ἄλλους· διὸ
 καὶ τοιαύτης ἔτυχε τῆς προσηγορίας· σάλπιγγος ἔτι μέμνηται
 ὁ Πτολεμαῖος ἐν ταῖς πρὸς Σύρον· περὶ οὗ εἰπεῖν τι οὐκ ἔχο-
 μεν· οὐ δὲ εὐρίσκομεν παρ' ἐτέρῳ τοιοῦτόν τι κατάστημα.

10 Γίνονται δὲ καὶ ἕτεροι κομήται οἱ λεγόμενοι τράγοι· δίκην
 μαλῶν ἢ πόκων ἐρίων νεφέλας τινὰς περικείμενοι· καὶ τὴν μὲν
 ἀρχὴν οὕτως φαίνονται· εἰς δοράτων σχήματα ἀποτελοῦνται·
 οὔτοι δὲ πάντες οὐ πλείω ἢ ἑπτὰ ἡμέρας κεφύκασι φαίνεσθαι·
 ἀλλ' οὐδὲ εἰκῆ ἐφ' οἰονδήποτε κλίματος τοῦ οὐρανοῦ· περὶ δὲ
 15 μόνον τὸν γαλαξίαν κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην· οἳ γε μὴν τυφῶ-
 νες, κατὰ τὸν νότιον πόλον· σφαῖραι δὲ εἰσιν οὔτοι πυρρῶδεις
 καὶ ὡσανεὶ συνδεσμοὶ πυρός· οὔτοι δὲ ἐπὶ μὲν τῶν Ῥωμαϊκῶν
 καιρῶν οὐκ ἐφάνησαν· πρὸ δὲ αὐτῶν φανέντες, ἔσεισαν τὴν
 Αἴγυπτον· ὅθεν αὐτοὺς Ἀριστοτέλης ἐξ ὑποκειμένης ὑγρᾶς
 20 οὐσίας ἀποτελεῖσθαι βούλεται· καὶ διὰ τοῦτο σπανίως ἐπὶ τῆς
 Αἴγυπτου φαίνεσθαι· διὰ τὴν ὑποκειμένην ξηρότητα· οἱ δ' ἄλ-
 λοι πάντες ἐπὶ τὸν βορέαν, κ' ἂν ἢ πρὸς ἀνατολὰς ἢ δύσεις
 ὄρωσι. Περὶ δὲ τὸν στέφανον, ἄλλος ἀναφύεται κομήτης,
 ὅστις ὅταν φαίνεται, τὴν τῶν Περσῶν ἀπειλεῖ κίνησιν· ἐφάνη
 25 δὲ καὶ ὅτε ἐμάνη Νέρων. Ἐκλάμπουσι δὲ πρὸς τούτοις καὶ
 λαμπάδες ἐν τῷ οὐρανῷ· οἱ φανέντες^c ἐπὶ Γερμανικοῦ τοῦ
 Καίσαρος, ὅτε ἀγομένου θεάτρου ἐπὶ τῆς Ῥώμης τοιοῦτόν τι
 συμβέβηκεν, ὡς μηδένα ἀγνοῆσαι τῶν τότε. δύο δὲ σχήματα
 εἰσὶν· ὧν, τὰ μὲν λαμπάδες, τὰ δὲ βολίδες καλοῦνται· φαί-
 30 νονται δὲ καὶ δοκοί· καὶ οὕτως αὐτοὺς οἱ Ἕλληνες καλοῦσι.
 Γίνεται δὲ καὶ χάσμα ἐν τῷ οὐρανῷ, οὐ συμβαίνοτος σάλου
 καὶ ῥήξεις ἐξ αὐτῶν· καὶ διαστάσεις τῆς γῆς γίνονται· καὶ
 ἕτερον δὲ τι ἐμπρησμῷ παραπλήσιον πολλακίς φαίνεται·

^c φανές Cod.

ὅποιον ἐπὶ τῆς ἱστορίας εὐρίσκεται ὅτε Φίλιππος ὁ Ἀμύντου ἐσάλευσε τὴν Ἑλλάδα ὁ μέντοι Καμπέστριος ἐξηλεγμένην τινὰ περὶ κομητῶν συντάξας πραγματείαν, τοιαῦτα διέξεισι.

E Cod. Bodl. Auct. T. II. 15. olim Meerman.

Ἄλληγορία περὶ τοῦ Ταντάλου. τοῦ σοφωτάτου Ψέλλου. 5

Παίξωμεν καὶ ἡμεῖς, εἰ δοκεῖ, περὶ τὸν ἐκ Διὸς φῦντα Τάν-
ταλον· καὶ θεασώμεθα τοῦτον τῷ λόγῳ, ὅπως ποτὲ τῷ ἀέρι τὸν
πάντα χρόνον περιπετώμενος, δειμαίνει μὲν ὑπερτέλλοντα πέ-
τρων, ὅστις ἀδαμαντίνους ὥσπερ καλωδίους ἀπληρωμένους, καὶ
μικρὸν τι τῆς ἐκείνου ὑπερανέχων κορυφῆς, φοβεῖ μὲν, τῷ μέλ- 10
λειν κατιέναι, οὐ κάτεισι δὲ, οὐ δὲ τῷ φόβῳ κυμαίνεται· καὶ
ταύτης δίδωσι δίκην τῆς ἀκολάστου γλώττης καὶ ζύγκλδος·
πρὶν δὲ τὰ περὶ τοῦ παιδὸς ἐξετάσαι, τὸν τούτου πατέρα κατα-
νοήσωμεν ὅστις ἐστὶν ὁ Ζεὺς. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ καὶ τοῦτο σπουδῆς
ἄξιον, πῶς ἀμφίβολον αὐτῷ τὴν γονὴν ὁ τοῦ δράματος ὑποκρι- 15
τῆς προσμαρτυρεῖται. Διὸς γὰρ πεφυκὸς φησὶν ὡς λέγουσι
Τάνταλος· (Eurip. Or. 5.) ἀλλ' ἐπειδὴ πλάτος ὑπανοιγόμε-
νον τῶν θεωρημάτων ὀρῶ· δοκῶ μοι ὥσπερ τελετῇ τινὶ λόγῳ
προσέρχεται, αἱ γὰρ τελεταὶ σωματικὰ τούτων τὰ παραπε-
τάσματα· ἦν δὲ εἴσω τῶν ἀδύτων χωρήσῃ τις, φῶς ἐκεῖ καθα- 20
ρὸν, καὶ ἀπογύμνωσις τῶν αἰσθητῶν· τὸν Δία τοῖνον οἱ Ἕλλη-
νες ἄλλος ἄλλαις ἐννοίαις τοῦτον κατεμερίσαντο· οἱ μὲν γὰρ
τὸν τοῦ παντὸς ὑπονοῦσι δημιουργόν, ὃν δὴ διὰ τοῦτο καὶ
Ζῆνα καὶ Δία προσηγορεύκασιν· ἐκεῖνο μὲν ὡς ζωῆς τοῖς οὔσι
χορηγόν, τοῦτο δὲ ὡς αἰτίαν τινὰ διὰ πάντων φοιτήσασαν· ὃν 25
δὴ καὶ τρίτον ποιοῦσιν ἀπὸ τοῦ ἐνός, ἐν γὰρ φασιν τὸ ἐκ τῶν
πάντων καὶ πρὸ τῶν πάντων, μεθ' ἧς ἰδέας καὶ ἐφεξῆς τὸν δη-
μιουργόν τοῦτον γὰρ ἀμέσως προσάγουσι τοῖς ποιήμασιν· οἱ δὲ
ταύτην μὲν αἰτίαν ἀπέγνωσαν φαινομένην δὲ τινὶ φύσει τὴν
προσηγορίαν ταύτην ἐπιφημίζουσιν ἥτις δὴ, ὁ δεῦτερος πλάνης 30
ἐστὶ τοῖς ἀστρολόγοις ὀνομαζόμενος, ὅτι τοῦ ὑπερκειμένου τοῦ-
τον φθαρτικοῦ τυγχάνοντος ταῖς γενέσεσιν· οὗτος οἷς ἀλώη

σχηματιζόμενος, ἢ ὑφαιρεῖται τι τῶν κακίωνων, ἢ προστίθῃσι τὰ καλλίονα· τοιαύτη μὲν καὶ ἡ δεύτερα δόξα περὶ τοῦ Διὸς τοῖς Ἑλλησιν. ἡ δὲ τρίτη, ἱστορικωτέρα ἴσως καὶ ἀληθεστέρα· αὐτὸν τε γὰρ καὶ τὸν τούτου πατέρα τὸν Κρόνον, ὁμόθεν ἀπὸ 5 Κρήτης γενῶσι· καὶ τὸν μὲν, οὐκ ἴσασιν ὅποι γῆς κατορώ-
 ρυκται· τοῦ δὲ ἐπὶ τῷ τάφῳ δεικνύουσι κολωνόν, εἶτα τὴν θητηνὴν φύσιν ὑπεραναβάντας ἀγχισπόρους ποιῶσι τῆς οὐσίας τοῦ κρείττονος· καὶ πρὸς τὸ τῆς θεϊότητος εἶδος μεταβιβάζουσι· τούτῳ δὴ τῷ λόγῳ καὶ Ἑρμῆς προστίθεται ὁ Τρισμέγιστος·
 10 ἄλλα γὰρ θεωρῶν ὡς μύθους, τοῦτον δὴ μόνον γυμνὸν ἐξεδέ-
 ξατο· καὶ πρὸς τὴν ἐκείνων μίμησιν τὸν ἑαυτοῦ παῖδα διερε-
 θίζει τὸν Τάτ. ἡμῖν οὖν εἰ πρὸς τὴν ἱστορίαν τὴν Εὐριπίδιον μεταχειριζόμεθα, οὐδὲν μέγα ἔσται, σωματικὰς γενέσεις τοῦ Ταντάλου συνειληχόσιν, ἀλλ' οὐδ' εἰ πρὸς τὰ ἄστρα τὸν λόγον
 15 ἀνατείνομεν, ἄξιόν τι τῆς φιλοσόφου σπουδάσομεν σκέψεως, τὰ γὰρ ἐκ τῶν μαθημάτων, οὐχ ὑπάρξεις, ἀλλὰ σχήματα καὶ ποιότητες.

Λεγέσθω δὴ κατ' ἡμῶν Ζεὺς, ὁ χορηγὸς τῆς ζωῆς τοῖς ὅλοις θεός· Τάνταλος δὲ, τὸ αἰθέριον πῦρ· τέταται γὰρ δι' ὄλων τῶν
 20 σφαιρῶν, καὶ φύσιν ἔχει ἄνω κάτωθεν ἄλλεσθαι· τοῦτο γαῖν τὸ αἰθέριον πῦρ, ὁ παρὰ τῷ τραγικῷ Τάνταλος τῷ ἀέρι πέφυ-
 κεν ἐποχούμενον· τῷ γὰρ πέρατι τῆς τοῦ πυρὸς σφαίρας ἡ ἀρχὴ τῆς τοῦ ἀέρος προσῆπται· λεπτότερον δὲ τυγχάνον τοῦ ἀέρος τὸ πῦρ, ὥσπερ ὀχήματι τινὶ τούτῳ ἐπελαφρίζεται· ὁ δὲ
 25 ὑπερτέλλων τούτου κορυφὴν πέτρος, ἢ κατὰ τὸν Ἐμπεδοκλέα σφαῖρα ἐστίν, ὡς δὲ ἡμεῖς ἂν φαῖμεν ἢ ἀπλανῆς κυκλοφορία· ὁ μὲν γὰρ ἀπὸ τῷ πυρὶ ὑποβέβηκε· τῇ ἀπλανεῖ δὲ σφαῖρα τὸ πῦρ· ἥτις δὴ καθάπερ τις χερμὰς ἐπιβεβάρηται καθάπερ τινὶ κορυφῇ τῇ πρώτῃ ἐπιφανείᾳ τοῦ πυρός· αὕτη δὲ ἡ ἀπλανῆς
 30 τῇ ἀπαύστῳ καὶ ταχείᾳ περιαγωγῇ τῆς κινήσεως δοκεῖ μὲν πιέζειν τὸ πῦρ, ἵνα μηδὲν τι καινὸν ἐν τοῖς πολυκλονήτοις στοι-
 χείοις γένηται· οὐ διαφθεῖρει δὲ, ἀλλὰ τὸ μὲν, ὥσπερ ὑποπέφρικε· δεδόσθω γὰρ τοῦτο τῇ τοῦ μύθου ἐξουσίᾳ· συναγόμε-
 νόν τε καὶ συνειλούμενον· ὁ δὲ περιελισσόμενος κύκλος ἀφαιρεῖ

τι αὐτῷ αἰεὶ τοῦ δέους· τὸν ἅπαντα χρόνον ζωογονῶν, ἀλλ' οὐ
 φθείρων· τὸ δὲ ἀμφιβάλλειν τὸν ὑποκριτὴν περὶ τῆς τούτου
 γενέσεως, ταύτην μοι ὑποβάλλει τὴν ἔννοιαν· ὅτι τετολμήκασι
 τινες τῶν Στοικῶν πυρώδη φύσιν τῷ τοῦ παντὸς προσάψαι δη-
 μιουργῶ, ἀλλ' οὐχ ἤγε Ἀκαδημία, οὐθ' ἡ πρεσβυτέρα, οὐθ' ἡ 5
 νεωτέρα τοῦτον τὸν λόγον ἐδέξαντο· ἀσώματον δὲ τοῦτον ὠρί-
 σαντο· καὶ πρὸς μηδὲν τῶν στοιχείων εἰκόσ τι ἔχοντα· διὰ
 τοῦτο ὁ ἐν τῇ σκητῇ λόγος ἀμφιβάλλει περὶ τῆς τοῦ Ταντά-
 λου γονῆς, καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ δημιουργοῦ τὸ πῦρ γεγενῆσθαι ταῖς
 δημῶδεςσι παραχωρεῖ ὑπολήψεσι· σπουδάζεται γὰρ φιλοσοφία 10
 κ' ἀπὸ ταῖς δράμασι, καὶ διὰ τοῦτο ὅπερ ἀπεμφαῖνον τοῦ μύθου
 πρὸς τὸν ἀληθῆ λόγον εὐρίσκει, τῷ τοῦ πλήθους συρφετῷ διδω-
 σιν· ἀλλὰ πῶς ἄνθρωπος ὁ Τάνταλος ἦν; πῶς δὲ καὶ τῆς
 κάτω γενέσεως πεφυκὸς ἀποτελέσμα συνδιητᾶτο θεοῖς; πῶς
 δὲ καὶ συνδιατῶμενος τούτοις, ἔκφορα τὰ κείνων ἐποίει μυστή- 15
 ρια, καὶ διὰ τοῦτο ἀπηώρηται, καὶ τὸν λίθον πεφόβηται;
 φημὶ τοίνυν ἐγὼ ὡς ἀρχὴ τοῖς ἐν γενέσει τὸ πῦρ· ἡμῖν τε γὰρ
 εἰς τὴν σωματικὴν οὐσίαν συντελεῖ, καὶ μέρος γίνεται τῆς
 συνθέσεως τὸ κορυφαϊότατον· ἀλλὰ καὶ πᾶν αἰσθητὸν φύσιν
 ἔχων ὀραῖσθαι, κ' ἂν ὀρῶτο ἐπιπροσθιῶντος τινὸς σώματος, αὐτὸ 20
 δὴ τὸ ὀραῖσθαι τῆς πυρώδους οὐσίας μετείληφε· τὴν δὲ ἀπλανῆ
 παῖδες Ἑλλήνων πέμπτον ὑποτιθέμενοι σῶμα, οὐδὲν λυσιτελεῖν
 εἰς τὴν γένεσιν ἡμῶν οἴονται· διὰ τοῦτο λέγεται ὁ τοῦ Διὸς
 παῖς Τάνταλος, ὃν ἡμεῖς πῦρ ἐθεωρήσαμεν, ἄνθρωπος εἶναι καὶ
 τὴν γῆν λαχεῖν οἰκητήριον, ὅτι μεθ' ἡμῶν τὸ πῦρ, καὶ πρῶτον 25
 τοῦτο τοῦ σώματος ἡμῶν σύστασις, τὸδ' αὐτὸ καὶ θεοῖς ἔλαχεν
 Ἑλληνικοῖς συνοικεῖν· εἰ γὰρ θεοὶ τούτοις οἱ κλάνητες· τούτοις
 δὲ καὶ τὸ πῦρ παροικεῖ· ὁμοδίαιτον ἄρα τοῦτο τοῖς ἐκείνων
 θεοῖς· ἔκπυστα δὲ τὰ κείνων πεποίηκεν, ὅτι φωτὶ πάντα κατα-
 λαμβάνεται· τὰ μὲν θεῖα τῷ θεῖῳ· τῷ σωματικῷ δὲ τὰ σωμα- 30
 τικά· ἀκόλαστος δὲ τῷ πυρὶ ἢ γλῶττα, ὅτι τοῦτο μόνον τῶν
 στοιχείων παφλάζει τῇ φύσει, καὶ ἐς τὸ αἰεὶ συνηχεῖ· ἦτε γὰρ
 γῆ στάσιμος οὔσα καὶ ἀμετάβητος καὶ ἤχου ἐστέρηται· τότε
 ὕδωρ, εἰ μὴ τι εἶη τὸ κινεῖν, ἡρεμεῖ ἐπικεχυμένον τῇ γῆ· ὅτε

ἀὴρ ἀψόφῳ μένει κελεύθῳ κατὰ τὴν ποιήσιν· τὸ δὲ πῦρ τῷ ἐγκειμένῳ ἑσάει στενοχωρούμενον πνεύματι περισαλπίζει τὰ ὄτα, οἷς ἂν προσεγγίσειε· τοιαύτη μὲν ἡ κεκρυμμένη τοῦ μύθου διάνοια, ἐφίησι γὰρ ποιηταῖς τῆς ἐπιστήμης ὁ νόμος ἀνεπι-
 5 πλήκτως μυθολογεῖν, ὑμῖν δὲ τὰ ἐνταῦθα εἰρημένα μὴ ἀμετακίνητα δόγματα ἔστω· πρὸς γὰρ τὸ χρεῖῶδες τοῦ λόγου τὰς τῶν ὀνομάτων φύσεις ἐξειλήφαμεν, ἐπεὶ περ ἐφ' ἐτέρῳ μύθῳ, ἐν ᾧ δὴ ὁ μὲν Κρόνος τὸν Δία γενῶ· αὗτος δὲ τὸν πατέρα δεσμεῖ ἄλλως ἂν δεξαίμεθα ἐκεῖνον τὸν παῖδα τοῦ Κρόνου.

10 Ἄλληγορία τοῦ Κρόνου.

Χρόνον γὰρ τὸν Κρόνον ἐκεῖ νομίσαντες δάσσομεν αὐτῷ πάντα βροχθίζειν τὰ ἐκ τῆς ἐκείνου ὀσφύος γεννώμενα· τοιοῦτος γὰρ ὁ χρόνος δαπανητικὸς τῆς οὐσίας τῶν αἰσθητῶν· ἔμελλε δὲ καὶ αὐτὸς, τῷ συνεχεῖ τῆς οὐσίας οἰκείας φύσεως ρεύματι παραρ-
 15 ρεῖν τε καὶ παραπόλλυσθαι· ἀλλ' ἡ ἐκ διαδοχῆς τῶν ὄντων ζωῆ, ἣτις δὴ Ζεὺς ἐκείνῳ τῷ μύθῳ προσηγόρευται, τὴν τούτου ῥοήν ἀνέχει καὶ οἷον δεσμεῖ, ὥς τε μὴ παραπόλλυσθαι· ἐπεὶ δὲ καὶ ἡ τοῦ καθ' ἕκαστον ζωῆ κινουμένη ἐστὶ καὶ παραρρέουσα, διὰ τοῦτο καὶ Ῥέαν μητέρα τῷ Διὶ ὁ μῦθος ἐπέστησεν· ἔδοξε δὲ
 20 καὶ τοῦτον ὁ Κρόνος καταπιεῖν, οὐ καταπέπωκε δὲ, τῷ μὲν γὰρ τὰς μερικὰς ζωὰς διαφθείρειν, διαλύων ἡμᾶς τοῖς πέρασι τοῦ εἰμαρμένου βίου, ὑφήρπασε τῷ λαιμῷ τὸν Δία· ἐφ' ὅσον δὲ μὴ πᾶσαν τῶν ὄντων τὴν ζωὴν κατανάλωσεν, ἀλλὰ μένει συντηρουμένη ταῖς διαδοχαῖς, ἠλευθέρωται ὁ παῖς τοῦ παιδοκτόνου πα-
 25 τρός.

Cod. Barocc. 219. f. 255. r.

Περὶ ιδιότητος φύσεων παραδόξων.

Ἦν τίς φησιν Ἀττικῆ γραῦς τριάκοντα ὀλκάς κωκείου ἀκινδύνως προσφερομένη. Λύσις δὲ μηκοκείου τέσσαρας ὀλκάς
 30 ἀλύπως ἐλάμβανεν. Δημοφῶν ὁ Ἀλεξάνδρου τραπεζοποιὸς ἐν ἠλίφω γενόμενος ἢ βαλανεῖφ ἐργία.

Ἀθηναγόρας ὁ Ἀργεῖος ὑπὸ σκορπίων καὶ φαλαγγίων ἀλύπως ἐπλήσσετο.

Οἱ καλούμενοι Ψύλλοι οὐδὲ ὑπὸ ἔχων ἢ ἀσπίδων δακνόμενοι βλάπτονται.

Οἱ ἀντίπερα τῆς Μερῆς Αἰθίοπες σκορπίους καὶ ὄφεις ἀκινδύνως ἐσθίουσι.

Ῥουφίνος ὁ ἐν Χαλκιδαῖς πίνων ἐλλέβορον οὔτε ἡμεῖς οὔτε ὄλως 5 ἐκαθαίρετο· ἀλλ' ὡς τι τῶν συνήθων προσεφέρετο καὶ ἔπινεν.

Ἐρυσσερμὸς ὁ Ἡροφίλειος^d, εἶποτε πέπερι προσηνέγκατο, καρδιακῶς ἐκινδύνευεν.

Ἄνδρων ὁ Ἀργεῖος οὕτως ἄδιψος ἦν, ὡς καὶ διὰ τῆς ἀνδρου Λιβύης οὐδέυειν αὐτὸν μὴ ἐπιζητεῖντα ποτόν. 10

Τιβέριος^e ὁ Καίσαρ ἐν σκότει εὔρα.

Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ Θάσιον τινὰ, ὃς ἐδόκει ἀνθρώπου εἶδω-
λον προηγείσθαι αὐτοῦ διαπαντός.

Περὶ θηριῶδων ἀνθρώπων.

Φάλαρις ὁ Ἀκραγαντῖνος δεινὸς ἦν εὐρεῖν κολάσεις. 15

Βούσιρις ὁ Αἰγύπτιος ὠμὸς, ὡς καὶ ἀνθρώπους ἐσθίειν.

Διομήδης Θραξ ἔχων ἵππους ἀνθρωποφάγους, οὓς ἠχμαλώ-
τευσεν ἀνθρώπους, παρεδίδου τούτοις εἰς βρῶσιν.

Ὁ Σκίρρων ὁ ληστής τοὺς παριόντας ρίπτων ἐν τῇ θαλάσῃ
παρεδίδου θηρίῳ χελώνῃ, καὶ ἤσθιοντο. 20

Ὁ Λιτυέρσης σπεύρων τοὺς μὴ δυναμένους θερίζειν ὅσον
ἐδίδου αὐτοῖς ἀνήρει· τούτου δὲ ἀπέκτεινεν Ἡρακλῆς.

Ὁ Κερκυῶν ἄδικος ὦν, πάντα τὸν μὴ βουλόμενον παλαίειν
αὐτῷ καὶ νικᾶν ἀπέκτεινεν· διὸ καὶ ὁ τόπος ἐν ᾧ ᾔκει Παλαι-
στήριον ἐκαλεῖτο· ἀπεκτάνθη δὲ ὑπὸ Θησέως καταπαλαισθεὶς 25
σοφία.

Ὁ Καινεὺς γυνὴ ἦν· θέλοντος δὲ τοῦ Ποσειδῶνος ἐνωθῆναι
αὐτῷ, ἤτησεν ὄρκον ποιῆσαι αὐτῷ ὃ αἰτήσει, καὶ οὕτω συνελθεῖν·
γινόμενου δὲ τοῦ ὄρκου, καὶ ταύτης αἰτησάσης ἄνδρα γενέσθαι,
καὶ γενομένης, ἀποτυχεῖν τὸν Ποσειδῶνα οὗ ἤθελεν. 30

Ὁ Τειρεσίας δὲ ἀνὴρ ὦν ἰδὼν τὴν Ἀθηναῖν γυμνὴν λουομένην,
διὰ ὄργην εἰς τοῦτο μετεβλήθη.

^d Ἡροφίλειος Cod.

^e Κιβέριος Cod.

Στωικοί αἰεὶ τὰς κεφαλὰς κεκαρμένοι ἦσαν ὡς μοναχοί.

Οἱ Ἐπικούρειοι μόνην ἡδονὴν ἐσεύοντο ἄθεοι ὄντες.

Νίνος ὁ βασιλεὺς, οὗ ἢ Νινευὶ πόλις, μίαν τρίχα πορφυρῶν
εἶχεν ἐν τῇ κεφαλῇ· καὶ χρυσμὸς ἦν ταύτης ἀποτμηθείσης
5 συναπολωλέναι τὴν πόλιν.

Ὁ Φινεὺς Ἀρκὰς ἦν καὶ τυφλός· ὁ δὲ Λυγκεὺς Ἀθηναῖος
καὶ ὄξυδερκέστατος.

Ὁ Μῶμος μὴδὲν ἔχων μέμψασθαι τῆς Ἀφροδίτης, ὅτι ὁ
σάνδαλος τρύζει ἐμέμψατο.

10 Βύλλος καὶ Τριβάλλιος ἐπίορκοι καὶ ἀργοί· ἀπ' αὐτῶν δὲ
καὶ τὸ παροιμιάζομενον Κερκώπων ἀγορὰ, ἐπειδὴ εἰς πιθήκους
λέγεται μεταβληθῆναι αὐτοὺς διὰ κακίας.

Cod. Barocc. 85. fol. 118.

Schol. in Basil. Orat. περὶ γενέσεως.

15 Ὁ δὲ αὐτὸς ἐωσφόρος καὶ ἔσπερος· καίτοι γε τὸ παλαιὸν
ἄλλος ἔδοκει εἶναι ὁ ἐωσφόρος καὶ ἄλλος ὁ ἔσπερος· πρῶτος δὲ
Ἰβυκος ὁ Ῥηγῖνος συνήγαγε τὰς προσηγορίας.

Plura habet Schol. de Astris et Astronom.

Οἱ περὶ Εὐδόξιον (leg. Εὐδοξόν) καὶ Ἰππαρχον καὶ Διό-
20 δωρον τὸν Ἀλεξανδρέα μαθηματικοὶ ἐπλεύσαντο, οἷον ἐπραγμα-
τεύσαντο, Ἰκέλαος[†], οὐκ ὁ Ἑρμιονεὺς ἀλλ' ἕτερος, καὶ Ἐρατο-
σθένης ὁ γραμματικὸς καὶ Μέτων ὁ γεωμέτρης.

Fol. 122. Τὴν γῆν ἀκίνητον ἔφη Παρμενίδης ὁ Ἐλεάτης,
Ξενοφάνης ὁ Κολοφώνιος· Πλάτων δὲ αὐτὴν ἰδέσθαι φησὶ τὸν
25 διαπαντὸς τεταμένον πόλον ὅπερ ἀνία στρέφεσθαι· ἄλλα μὴν
καὶ Ἀριστοτέλης καὶ οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς ἀκίνητον ἀπέλιπον τὴν
γῆν· τῇ δὲ προμένη[‡] νῦν αἰτιολογία τῇ περὶ τῆς ἀκινήσεως
(Cod. ἀκησίας) τῆς γῆς Σράτων δοκεῖ πρῶτος ὁ φυσικὸς
χρήσασθαι.

30 Fol. 151. Schol. ὅτι πολλάκις ἐξ ἀνάγκης οἱ ναυτικοὶ
ἔψοντες τὸ θαλάσσιον ὕδωρ· καὶ τὸν ἐξατμιζόμενον ἀέρα σπύγ-
γοις ὑποδεχόμενοι· γλυκύ τε καὶ πότιμον εὐρίσκουσι· καὶ τὴν
δίψαν ἐν ταῖς ἀνάγκαις θεραπεύουσιν.

[†] Leg. καὶ Λάσος.

[‡] Leg. προκειμένη.

Var. Lect. ad Joseph. Fragm. περὶ τῆς τοῦ πάντος αἰτίας.

Joseph. Ed. Havercamp.
t. II. p. 145.

Cod. Barocc. 143. f. 258. r.

Ἰωσήπου ἐκ τοῦ λόγου τοῦ ἐπι-
γεγραμμένου κατὰ Πλάτωνα
ἐκ τῆς τοῦ πάντος αἰτίας. 5

Περὶ δὲ ἄδου.

διηγηκῶς.

τὰς τῶν τρ.

καταρρέφίφθαι.

ἐσκεύασται.

προσενεχθείη.

προσκριθῶσι.

ἀνεκλήπτου.

ὦ καί.

τῇ πύλῃ ἐφεστῶτα ἀρχάγγε-
λον.

καινῶν προσδοκία ἠδόμενοι.

τούτων βελτίω.

μειδιᾷ.

ἀναβίωσιν.

τούτῳ δὲ ὄνομα κικλήσκομεν.

ἀριστερά.

ἄγγελοι διαπέμπονται.

ἄθούσιν.

αἷς ἀγομένας.

ἔγγιον ὄντες.

ἵπακούουσι.

ὑπερβαλλόντως θέαν.

καταπεπήγασι.

τῆς μελλούσης κρίσεως.

ἀλλὰ καὶ οὗ τόν.

ἐπ. αὐτῷ κολαζ.

προσδέξασθαι.

μέρη δὲ ἄδ.

διηγεκεῖ.

τάς τε τῶν.

κατερήφθαι.

ἐσκευᾶσθαι. 10

προσενεχθήσεται.

προκριθῶσιν.

ἀνεκλήπτου.

ὡς καί.

τῆς πύλης ἐφεστῶσα ἀρχαγ- 15
γέλων ἅμα στρατεῖα.

καιν. ὀρωμένων πρ.

τούτου βελτίονα.

μειδιᾷ.

βίωσιν. 20

τούτον δὲ ὀνόματι κλειζόμεν.

ἀριστερά.

ἄγγ. ἐπιτελοῦντες διαπέμπονται.

ἄθούσιν.

οὓς ἀγομένους. 25

ἔγγιονες ὄντες.

ἵπακούουσι.

ὑπερβαλλόντως ἐξανθὴν θέαν.

Leg. ὑπερβαλλόντως ἐξ-

ανθήσασαν θέαν. 30

καταπεπήγασι.

κρισ. excidit.

ἀλλὰ καὶ οὗτοι.

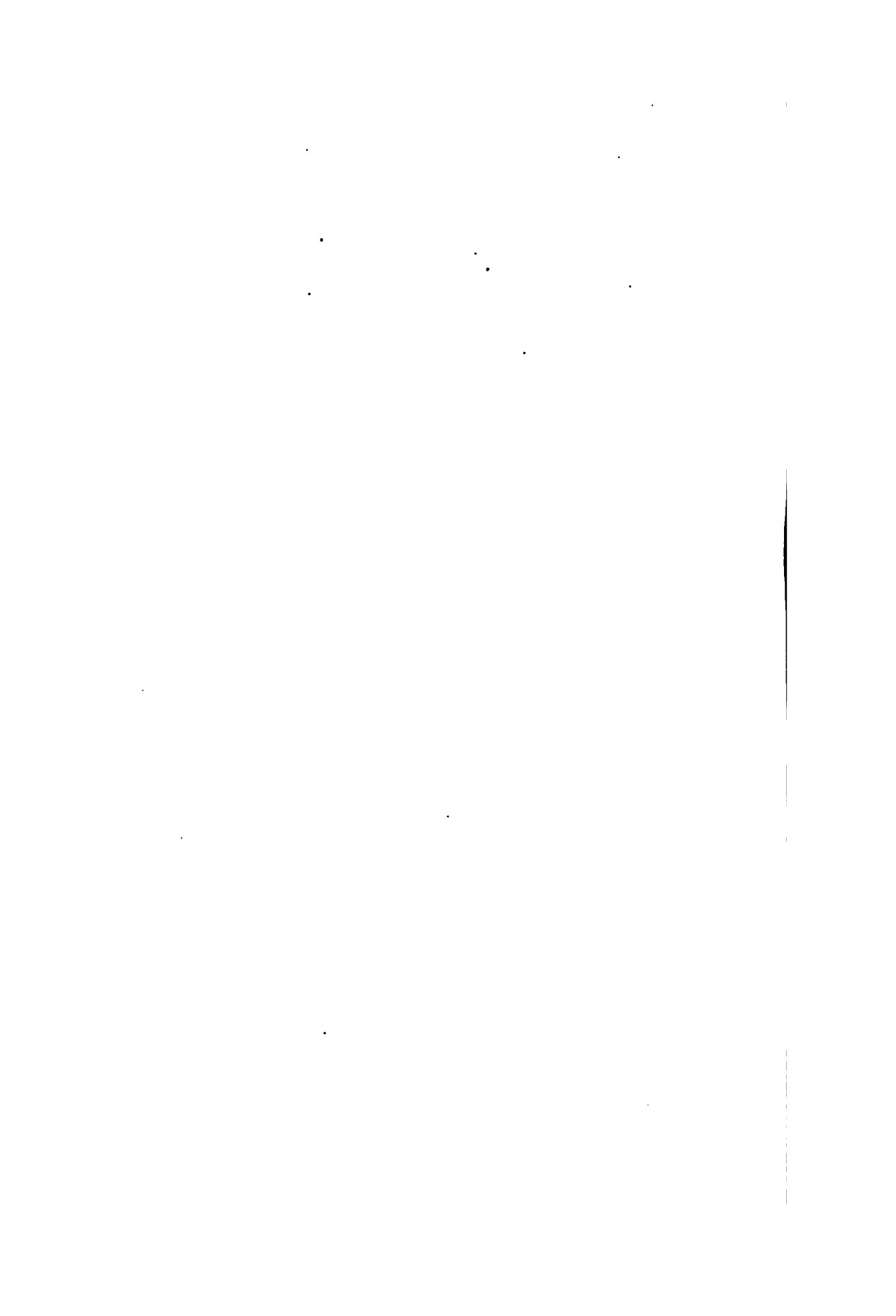
ἐπ' αὐτῷ τούτῳ κολ.

πρὸς εὐξασθαι καὶ πρὸς ζοιντω. 35

Schol. in Act. VIII. 27. ἀνὴρ Αἰθίοψ εὐνοῦχος, δυνάστης Κανδάκης βασιλίσσης Αἰθίοπων. Ἐξ Ἀνεπιγράφου— ἐνταῦθα πεπλήρωται ἡ προφητεία ἡ λέγουσα “ Αἰθιοπία προφθάσει χεῖρα αὐτῆς τῷ Θεῷ.” Κανδάκης Αἰθίοπες πᾶσαν τὴν τοῦ βασιλέως μητέρα καλοῦσιν· οὕτω Βίων ἐν πρώτῳ Αἰθιοπικῶν “ Αἰθίοπες τοὺς βασιλέων πατέρας οὐκ ἐκφαίνουσι, ἀλλ’ ὡς ὄντας υἱὸς ἡλίου παραδιδόασι· ἐκάστου δὲ τὴν μητέρα καλοῦσι Κανδάκην.”

Descr. e præstantissimo MS. Comment. in Act. 10 Apost. et Epist. Cathol. quod adservatur in Bibl. Nov. Coll. 58. e quo quædam excerpit Grab. in Spicil. Patr. plura Jo. Chr. Wolfius in Anecd. Gr. t. I. et II. In Œcumenio, qui eadem fere habet, nihil de Bione et ejus Æthiopicis.

FINIS.

AUCTORUM NOMINA.

- ACADEMIA**, 410, 5.
Adrianus Imperator πολλὰς βιβλῶν συνεγράψατο, 354, 7. ejus epigramma, ibid.
Ælianus, 368, 31.
Æneas ἐν Σαμιακοῖς λόγοις, 351, 12.
Æschines, 163, 30.
Æschylus, 337, 6. 358, 28. 370, 8. 374, 17. 378, 10. ἐν Σαλαμῖναις, 295, 14. ἐν Πέρσαις, 353, 25.
Africanus, 187, 31.
Alcæus, 334, 25.
Alcipliron, 371, 28.
Alcman, 334, 25. 370, 8. tacit. nom., 283, 16.
Alexander Rhetor, 164, 10.
Ammias Rhodius, 385, 25. sed aut leg. Simmias aut Simonides.
Amonius Pythagoreus, 144, 16.
Amyntianus ἐν τῷ περὶ ἐλεφάντων, 357, 20.
Anacreon, 334, 25.
Ananias, 308, 14. 309, 20. 310, 3.
Anaxarchus, 215, 21.
Anaxilas, 294, 23.
Anthemius Mathematicus, 381, 7.
Antimachus, 231, 2. 296, 10. 340, 2.
Apolinarius, 196, 27.
Apollodorus Mathematicus, 381, 6.
Apollonius Grammaticus, 268, 22. 269, 27.
Apollonius Rhodius, 32, 10. ubi verba falso Homero tribuuntur, 389, 20. 390, 13.
Apollonius Tyanensis, 187, 30. 379, 24.
Archilochus, 231, 7. 286, 11. 339, 18.
Archimedes, 381, 4.
Arionis hymnus, 352, 20.
Aristides Quintilianus, 189, 33.
Aristippus, 168, 3.
Aristocles ἐν τῷ περὶ διαλέκτων, 298, 25.
Aristophanes Comicus, 259, 13. 286, 14. 337, 1. 363, 13. 396, 1. Ἰππεῖσι, 83, 14. ἐν Νεφέλαις, 273, 13. 390, 3. tacit. nom., 253, 16.
Aristophanes Grammaticus, 193, 19. 285, 12. ἐν τῷ Συγγενικῷ, 194, 18. ἐν Ἀττικαῖς διαλέξεσιν, 291, 11.
Aristoteles, 29, 9. 71, 9. 82, 21. 146, 30. 150, 7. 168, 34. 174, 6 et 17. 184, 9. 194, 32. 206, 30. 207, 15. 209, 16. 217, 7. 219, 3. 224, 7. 371, 27. 407, 15 et 19. 412, 12. 413, 26.
Arrianus ἐν Βιθυνιακοῖς, 353, 24.
Babrius, 375, 3.
Bacchylides, 334, 24.
Basiliius Magnus, 1, 24. 7, 10. 22, 19. 43, 26. 52, 3. 61, 1. 75, 12. 80, 18. 149, 20. 196, 23.
Bion ἐν πρώτῳ Αἰθιοπικῶν, 415, 6.
Callimachus, 69, 6. 83, 11. 84, 9. 93, 20. 239, 7. 253, 6. 362, 25. 380, 14. Ἐκάλῃ, 230, 31.
Campestris, 404, 26. 408, 2.
Chrysostomus, 1, 25. 196, 22.
Clitarchus, 361, 4.
Colocynthus, 185, 10.
Corinna, 334, 24.
Crates, 347, 23.
Cratinus Comicus, 195, 7. 336, 26.
Critias Chius ἐν τῷ κατωτικῷ δούλῳ, 308, Schol.

- Cronius, 147, 3.
 Ctesibius Mathematicus, 381, 7.
 Cyrillus, 1, 26. 196, 28.
 Deipnosophistæ tac. Athenæi nomine, 168, 17.
 Demetrius Phalereus, 365, 28.
 384, 30.
 Demo, 189, 20.
 Democritus, 166, 21. 210, 1.
 Demosthenes, 163, 33. 169, 16.
 173, 21. 261, 26. 367, 12. δ
 Παιανεύς, 178, 3.
 Dinarchus, 145, 3.
 Dinias, 263, 17.
 Dio, 164, 10. 360, 31.
 Diodorus Alexandrinus, 413, 19.
 ——— Siculus, 355, 16. 376,
 25.
 Dionysius Grammaticus, 159, 7.
 193, 15.
 ——— Mechanicus, 381, 5.
 ——— Halicarnassensis, 367,
 7.
 Dorotheus Sidonius, 167, 15. 185,
 10 et 20.
 Empedocles, 184, 1, 9 et 15.
 358, 6. 374, 22. 379, 13 et
 31. 409, 25. tacit. nom., 37,
 9.
 Epicurei, 71, 8. 189, 8.
 Epicus Cyclus, 189, 23.
 Epigramma in Herodotum, 350,
 16. in Arionem, 352, 16. in
 Simonidem, 353, 4.
 Eratosthenes, 413, 21.
 Euclides Mathematicus, 218, 30.
 ——— Grammaticus, 343, 8 et
 34. 344, 12, 16 et 26. 345, 3
 et 31. 346, 2 et 30. 347, 3,
 9, 10 et 23.
 Eudoxus, 413, 19.
 Euphorion, 377, 33.
 Eupolis, 238, 22, vid. not. 253,
 8 et 13. 336, 26.
 Euripides, 252, 11. 273, 3. 337,
 6. 347, 14. 359, 22. 360, 21.
 408, 16. 409, 12. ἐν τῷ διὰ
 Ψωφίδος Ἀλκμαίωνι, 194, 1. ἐν
 Πλεισθένει, 373, 18. Ἀλκυστις καὶ
 Ὀρίστης δράματα σατυρικά, 337,
 Schol. δράματι νιῶ Ἐπισέως,
 344, 29. tacit. nom., 196, 19.
 273, 3.
 Eusebius Pamphili, 406, 33.
 Evhemerus, 380, 17.
 Galenus, 1, 18. 71, 12. 111, 24.
 145, 12. 189, 1. 357, 24. πρὸς
 Πίσωνα, 190, 4.
 Gaza, 172, 24.
 Gregorius Nazian., 10, 18. δ Θεολόγος,
 71, 6. 140, 23. 144, 31.
 150, 25.
 Gregorius Nyss., 1, 25. 116, 25.
 196, 25.
 Hephæstio, 189, 32. 309, 23.
 316, 28. 317, 28.
 Heraclitus, 277, 12.
 Hermes Trismegistus, 408, 9.
 Hermippus, 337, 1.
 Hermogenes, 159, 8. δ Κλιεΐήτωρ,
 176, 1. 180, 2. 316, 10 et
 27. 365, 8.
 Hero, 189, 1. 381, 5.
 Herodotus Grammaticus, 189, 2.
 ——— Historicus, 169, 16.
 238, 22. 350, 9. 383, 9. 6d
 Herodianus, 189, 2. 263, 24.
 267, 32. 269, 3 et 28. 395, 31.
 398, 8. δ Τεχνικός, 397, 8. ἐν τῷ
 περὶ μονήρους λέξεως, 262, 13. ἐν
 τῷ περὶ βαρβαρισμοῦ, 265, 1. ἐν τῷ
 περὶ διχρόνων, 267, 23. ἐν τῷ αὐτοῦ
 Συμποσίῳ, 399, 34.
 Herophilus, 189, 1.
 Hesiodus, 63, 4. 94, 2. 109, 12.
 193, 8. 195, 16. 214, 32. 221,
 3, 9 et seq. 225, 19. δ ἐξ Ἀσκη-
 κης σοφός, 225, 32. 226, 28.
 259, 18. 318, Schol. 340, 1.
 378, 10. 381, 31. tacit. nom.,
 283, 17.
 Hipparchus, 413, 19.
 Hippocrates, 1, 15. 89, 28. 101,
 14. 145, 13. 370, 14.
 Hipponax, 308, 14, et in Schol.
 ibid. bis. 309, 20. 310, Schol.
 339, 19. 358, 28. Ἰάμβω πρώτῳ,
 351, 8.